REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

PREDLOG
EVA: 2016-2030-0030
PRVA OBRAVNAVA

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU, POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1. Normativno urejanje postopkov zaradi insolventnosti

Nova pravila o postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju so se začela uporabljati 1. oktobra 2008 z začetkom uporabe pravil Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljnjem besedilu: ZFPPIPP). ZFPPIPP je nadomestil takratni Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji in Zakon o finančnem poslovanju podjetij. Do sedaj je bil ZFPPIPP noveliran sedemkrat, nazadnje v letu 2015 z novelo ZFPPIPP-G.[1]

Uvodoma je treba poudariti, da se ne glede na številne spremembe in dopolnitve zasnova ZFPPIPP ni spreminjala. Prav tako se niso spreminjala temeljna načela postopkov zaradi insolventnosti, med katerimi so najpomembnejša:
1. načelo enakega obravnavanja upnikov (46. člen ZFPPIPP), ki zahteva, da je treba vse upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako,
2. načelo zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo upnikov (47. člen ZFPPIPP), po katerem je treba postopek zaradi insolventnosti voditi tako, da se zagotovijo najugodnejši pogoji glede višine plačila in rokov za plačilo terjatev upnikov, in
3. načelo hitrosti postopka (48. člen ZFPPIPP), ki zahteva, da postopek poteka hitro in brez nepotrebnega zavlačevanja.

Po veljavni ureditvi ZFPPIPP ureja finančno poslovanje pravnih oseb, postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb, natančneje:

1. sodne postopke finančnega prestrukturiranja:
– postopek preventivnega prestrukturiranja majhnih, srednjih in velikih družb (oddelek 2.3: Postopek preventivnega prestrukturiranja),
– postopek prisilne poravnave (oddelek 4.1: Temeljna pravila postopka prisilne poravnave), vključno s posebnimi pravili, ki veljajo za majhno, srednjo ali veliko družb (oddelek 4.8),

[1] Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju – ZFPPIPP-G (Uradni list RS, št. 27/16 z dne 11. 4. 2016).

– postopek poenostavljene prisilne poravnave, namenjen prestrukturiranju obveznosti majhnih in mikro družb ter samostojnih podjetnikov, ki ustrezajo predpisanim merilom (oddelek 4.7: Postopek poenostavljene prisilne poravnave),

2. stečajne postopke:
– stečajni postopek nad pravno osebo (5. poglavje ZFPPIPP),
– postopek osebnega stečaja (oddelek 5.11 ZFPPIPP),
– postopek stečaja zapuščine (oddelek 5.12 ZFPPIPP),

3. postopka prisilnega prenehanja:
– izbris iz sodnega registra brez likvidacije (7. poglavje ZFPPIPP) in
– prisilno likvidacijo (6. poglavje ZFPPIPP).

Novela ZFPPIPP-A[2] je bila sprejeta predvsem zaradi potrebe po celoviti uskladitvi zakona s stališči Ustavnega sodišča Republike Slovenije in Informacijskega pooblaščenca glede varstva osebnih podatkov.

Novela ZFPPIPP-B[3] je bila sprejeta zlasti zaradi zagotavljanja večjega zavarovanja pravic delavcev bodočih stečajnih dolžnikov, dopolnjena pa je bila tudi ureditev nagrad upraviteljev.

Novela ZFPPIPP-C[4] je bila prva večja vsebinska novela, pripravljena na podlagi izsledkov Delovne skupine za pripravo predloga novele, ki je bila oktobra 2009 imenovana v okviru Ministrstva za pravosodje z nalogo, da prouči izvajanje ZFPPIPP v praksi.

Temeljne rešitve novele ZFPPIPP-C so bile:

1. Določitev ukrepov za povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti in z njimi povezanih izvršilnih postopkov:
– določitev enotne stvarne pristojnosti okrožnih sodišč za vse postopke zaradi insolventnosti;
– enotna krajevna pristojnost Višjega sodišča v Ljubljani za vse pritožbene postopke;
– uvedba pristojnosti sodniških pomočnikov pri enostavnejših procesnih dejanjih v postopkih zaradi insolventnosti;
– določitev in širitev pravil za elektronsko poslovanje sodišč z upravitelji in odvetniki;
– ustavitev morebitnih izvršilnih postopkov, ki tečejo proti stečajnemu dolžniku;
– pospešitev in racionalizacija postopka preizkusa terjatev v stečajnem postopku;
– pospešitev in povečanje učinkovitosti prodaje premoženja stečajnega dolžnika.

2. Določitev pravnih pravil, ki poštenemu podjetniku ali zasebniku, nad katerim je začet postopek osebnega stečaja, omogočajo ponoven začetek poslovanja (ponovno samozaposlitev) ob ustreznem nadzoru upravitelja in sodišča in ob izpolnjevanju določenih pogojev.

3. Izboljšanje položaja upnikov in upniškega odbora v postopkih zaradi insolventnosti tako, da se omogoči, da je mesto zasedanja upniškega odbora tudi v kraju zunaj sedeža sodišča, če s tem soglašajo vsi upniki, in da se upravitelju in upniškemu odboru podeli pravica do pritožbe proti odločitvi sodišča o ugovoru upravitelja proti zahtevi upniškega odbora za izredno poročilo.

4. Zaradi večje profesionalizacije in strokovne usposobljenosti upraviteljev ter ureditve nadzora nad upravitelji:

[2] Uradni list RS, št. 40/09 z dne 29. 5. 2009.
[3] Uradni list RS, št. 59/09 z dne 30. 7. 2009.
[4] Uradni list RS, št. 52/10 z dne 30. 6. 2010.

– je bila ustanovljena Zbornica upraviteljev Slovenije, ki zagotavlja stalno izobraževanje upraviteljev, sprejema kodeks dobre poslovne prakse upraviteljev in daje upraviteljem priporočila za uveljavljanje dobre poslovne prakse ter poleg ministrstva, pristojnega za pravosodje, opravlja nadzor nad upravitelji;
– so bila določena natančna pravila o disciplinski odgovornosti upraviteljev (organa disciplinskega postopka sta disciplinski komisiji 1. in 2. stopnje, ki sta sestavljeni iz dveh sodnikov, ki sodita v postopkih zaradi insolventnosti, in enega upravitelja);
– jasno je bilo določeno: katere storitve upravitelja so vključene v nagrado in katere ne, da se plačilo teh storitev opravi kot strošek stečajnega postopka in da pri storitvah, za katere je predpisana ali v poslovni praksi uveljavljena tarifa, kot stroška stečajnega postopka ni dovoljeno plačati cene v zneskih, ki so višji od zneskov, določenih s tarifo;
– določen je bil začasni suspenz upravitelja, če je zoper njega začet kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, storjenega v zvezi z opravljanjem njegove funkcije upravitelja in da v takih primerih sodišče upravitelja razreši tudi v vseh postopkih zaradi insolventnosti, v katerih že opravlja to funkcijo.

5. Dodana je bila dodatna možnost dotoka svežega kapitala v insolventna podjetja v postopkih prisilne poravnave v primeru, da lastniki insolventne družbe niso izvedli povečanja osnovnega kapitala družbe z novimi vložki, čeprav bi to odpravilo vzroke insolventnosti. Poslovodstvo družbe ali upniški odbor lahko sprejme sklep o povečanju osnovnega kapitala insolventne družbe z novimi denarnimi vložki, ki jih lahko vplačajo tudi novi investitorji.

6. Urejeni so bili učinki postopka zaradi insolventnosti za izravnavo kvalificiranih finančnih pogodb in zožena je bila prepoved pobota terjatev, pridobljenih s cesijo.

7. Neplačani davki za zadnje leto pred začetkom postopka zaradi insolventnosti niso več določeni kot prednostna terjatev – v tem delu država nima več privilegiranega položaja nasproti drugim navadnim upnikom, ki imajo tudi svoje zaposlene, za katere zagotavljajo in ohranjajo delovna mesta.

Novela ZFPPIPP-D[5] je na pobudo slovenskega (predvsem malega) gospodarstva v naš pravni red znova vnesla obvezni pogoj, ki mora biti izpolnjen, da se lahko postopek prisilne poravnave sploh začne, in sicer pogoj minimalnega poplačila upnikov (najmanj 50-odstotno poplačilo navadnih terjatev) in najdaljšega obdobja poplačila upnikom (v največ štirih letih)[6].

Novela ZFPPIPP-E[7] je bila pripravljena ob sodelovanju široke delovne skupine, ki je bila oblikovana aprila 2011 v okviru Ministrstva za pravosodje. Naloga delovne skupine je bila, da prouči izvajanje veljavnega zakona v praksi in vse prejete pobude oziroma predloge za njegove nadaljnje spremembe, saj so se s strani različnih združenj (poslovnih subjektov) pojavljala stališča, da so postopki zaradi insolventnosti premalo učinkoviti, da omogočajo zlorabe s strani lastnikov in da so (manjšinski) upniki premalo zaščiteni. Zato je Ministrstvo za pravosodje v juniju 2011 pozvalo vsa okrožna in višja sodišča ter Vrhovno sodišče RS, ki se v praksi vsakodnevno srečujejo s postopki zaradi insolventnosti, da mu posredujejo morebitne pobude za spremembe ZFPPIPP. Ministrstvo za pravosodje je pobude oblikovalo v gradivo, ki ga je delovna skupina prednostno obravnavala in oblikovala strokovna izhodišča, na podlagi katerih je predlagatelj ocenil stanje izvajanja pravil ZFPPIPP v praksi in pripravil predlog novele ZFPPIPP-E.

Temeljne rešitve, ki jih je uveljavila novela ZFPPIPP-E, so:

1. za zagotovitev večjih možnosti učinkovitega in realnega prestrukturiranja insolventnih podjetij (ohranjanja zdravih jeder gospodarstva):

[5] Uradni list RS, št. 26/11 z dne 8. 4. 2011.

[6] Drugi odstavek 143. člena: »S predlogom prisilne poravnave mora dolžnik upnikom ponuditi najmanj 50-odstotno poplačilo v obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih let.«.

[7] Uradni list RS, št. 47/13 z dne 31. 5. 2013.

– uzakonitev poenostavljene prisilne poravnave za podjetnike in mikro družbe, ki pomeni bistveno cenejši in hitrejši postopek finančnega prestrukturiranja za te subjekte (nov oddelek 4.7: »Postopek poenostavljene prisilne poravnave«),
– dopolnitev ureditve glede povečanja osnovnega kapitala insolventnega dolžnika na podlagi sklepa upniškega odbora, in sicer tudi na primer konverzije terjatev v lastniške deleže; če pa upniški odbor v roku ne sprejme sklepa, lahko tak sklep sprejmejo ločitveni upniki z navadno večino (199.b člen ZFPPIPP);
– določitev možnosti prenosa vodenja poslov insolventnega dolžnika na vplačnika novih delnic (199.c člen ZFPPIPP),
– dopolnitev pravil o glasovanju o prisilni poravnavi, in sicer je bil določen višji količnik za glasovanje o prisilni poravnavi glede terjatve, ki jo upnik prenese na dolžnika v postopku povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, če upnik hkrati vplača tudi nov denarni vložek (201. člen ZFPPIPP);

2. za preprečitev in omejevanje vpliva organov insolventnega dolžnika na njegove odločitve, ki bi bile v postopku prisilne poravnave v nasprotju s cilji postopka, in zato, da se zagotovi boljša zaščita upnikov in novih investitorjev, so bile omejene pristojnosti organa nadzora in skupščine insolventnega dolžnika in možnosti prenosa vodenja poslov (151.a člen ZFPPIPP);

3. za izboljšanje položaja upniškega odbora, vseh upnikov in posameznega upnika:
– je bila razširjena pravica upniškega odbora do vpogleda v dokumentacijo (11. člen ZFPPIPP);
– je bilo zakonsko urejeno sprejemanje odločitev upniškega odbora na dopisnih sejah (96.a člen ZFPPIPP);
– je bila določena nova pristojnost upniškega odbora, da z glasovi vseh svojih članov brez obrazložitve zahteva, da upniki glasujejo o razrešitvi imenovanega upravitelja, če upravitelj ne uživa več njihovega zaupanja, in sočasnem glasovanju o imenovanju katerega koli konkretnega novega upravitelja (119.a člen ZFPPIPP);
– pri dokazovanju pogojev za začetek stečajnega postopka so bile določene dodatne izpodbojne domneve insolventnosti oziroma trajnejše nelikvidnosti (14. člen ZFPPIPP);
– vsak upnik ima pravno možnost ugovora zaradi kršitve pravice do enakega obravnavanja upnikov (128.a člen ZFPPIPP);
– v stečajnem postopku pravne osebe je bilo podaljšano obdobje izpodbojnosti pri neodplačnih pravnih poslih z 12 mesecev na 36 mesecev (269. člen ZFPPIPP);

4. za izboljšanje položaja upnikov – delavcev insolventnega dolžnika je bila:
– določena oprostitev založitve predujma za plačilo začetnih stroškov stečajnega postopka (47. člen ZFPPIPP);
– določen nov razlog za ugovor proti vodenju prisilne poravnave, in sicer če insolventni dolžnik za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem (33. člen ZFPPIPP);
– določena nova vrsta prednostne terjatve: nadomestilo za neizkoriščen dopust za tekoče leto (5. člen ZFPPIPP);

5. za preprečitev pristranskega vpliva na postopke zaradi insolventnosti s strani subjektov, ki so (interesno) povezani z dolžnikom, so bile določene nove ovire za imenovanje člana upniškega odbora (78. člen ZFPPIPP);

6. za zagotovitev večje učinkovitosti postopkov prodaje premoženja na javnih dražbah je bila določena dodatna možnost javne prodaje premoženja, in sicer tudi po sistemu zniževanja izklicne cene (53. člen ZFPPIPP);

7. za zagotovitev učinkovitega nadzora nad delom upraviteljev s strani ministrstva, pristojnega za pravosodje, so bila spremenjena pravila oziroma določbe glede opravljanja pregleda dokumentacije

insolventnega dolžnika, pogojev za izdajo in odvzem dovoljenja, začasne ustavitve imenovanja upravitelja v novih zadevah, spremembe sestave disciplinskih organov in krepitve sodelovanja med sodišči in ministrstvom, pristojnim za pravosodje (106., 108., 109., 112., 116., 118. in 119. člen ZFPPIPP);

8. za zagotovitev bolj učinkovitega poslovanja državnega pravobranilstva za uveljavljanje pravic države v postopkih zaradi insolventnosti:
– je bilo državnemu pravobranilstvu zaradi izvajanja njegovih zakonskih pristojnosti zastopanja države in uveljavljanja njenih pravic ter drugih nalog, omogočeno brezplačno pridobivanje podatkov v informatizirani obliki, ki so pomembni za ažurno seznanitev, da se je zoper posameznika začel stečajni postopek (112.a člen ZFPPIPP),
– so se v postopku stečaja zapuščine določila pravila, v skladu s katerimi lahko državno pravobranilstvo v vseh primerih, ko zapuščinsko sodišče ugotovi, da je zapuščina brez dedičev, vloži predlog za začetek stečaja zapuščine brez dedičev; v tem primeru se zapuščina brez dedičev prenese v stečajno maso zapuščine brez dedičev in ne preide na Republiko Slovenije (417.a – 417.d člen ZFPPIPP).

Novela ZFPPIPP-F[8] je predstavljala nadaljnji korak k razdolžitvi slovenskega gospodarstva in je za sistemsko pomembne poslovne subjekte razširila zakonski nabor ukrepov za njihovo prestrukturiranje in zagotovitev ponovnega vzdržnega poslovanja, saj je (uspešno) poslovanje ključnega pomena za gospodarsko rast in zagotavljanje delovnih mest. Uzakonila je nov postopek preventivnega prestrukturiranja (oddelek 2.3 ZFPPIPP), ki se vodi z namenom, da se dolžniku (veliki ali srednji družbi), za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe prestrukturiranja svojih finančnih obveznosti in druge ukrepe finančnega prestrukturiranja, ki so potrebni, da odpravi vzroke, zaradi katerih bi lahko postal insolventen. Zaradi zagotovitve učinkovitejšega finančnega prestrukturiranja sistemsko pomembnih podjetij so se uzakonila posebna pravila za prisilno poravnavo nad veliko in srednje veliko družbo. Predlog prisilne poravnave, ki ga vključuje načrt finančnega prestrukturiranja, je lahko omejen samo na zmanjšanje navadnih finančnih terjatev oziroma odložitev rokov za njihovo plačilo. V takem primeru prisilna poravnava (če je pravnomočno potrjena) ne učinkuje na poslovne terjatve upnikov (npr. dolžnikovih dobaviteljev). Predmet predloga prisilne poravnave je lahko tudi prestrukturiranje zavarovanih terjatev. Zaradi sorazmernosti posega v položaj imetnikov zavarovanih terjatev je bila sprejeta rešitev, da s tem ukrepom finančnega prestrukturiranja ni mogoče zmanjšati glavnice terjatve, temveč je dovoljeno samo odložiti njeno dospelost oziroma znižati obrestno mero. Pri tem je treba upoštevati, da se zavarovana terjatev razdeli na novo zavarovano terjatev, ki je še krita s prednostnim poplačilnim upravičenjem iz predmeta zavarovanja (povečana za 20 odstotkov) in na novo nezavarovano navadno terjatev, ki ne daje prednosti pri poplačilu. Kot nova ukrepa finančnega prestrukturiranja sta se uzakonila tudi izčlenitev rentabilnega poslovnega dela dolžnika v novo družbo in preoblikovanje ločitvenih pravic v skupno ločitveno pravico. Sočasno so bile uzakonjene rešitve, po katerih lahko upniki pomembno vplivajo na vsebino prestrukturiranja dolžnika (sami predložijo načrt finančnega prestrukturiranja ali spremenijo dolžnikovega) in spremljajo poslovanje dolžnika med postopkom (predlagajo, da se nanje prenese pooblastilo za vodenje poslov dolžnika, imenujejo svojega pooblaščenca, ki je upravičen spremljati vodenje tekočih poslov dolžnika in izvajanje ukrepov finančnega prestrukturiranja) ter vplivajo na potek postopka (sami vložijo predlog za začetek postopka).

ZFPPIPP-F je omogočil poenostavljeno izvedbo finančnega prestrukturiranja majhnih podjetij. Možnost vodenja postopka poenostavljene prisilne poravnave se je na pobudo Gospodarske zbornice Slovenije razširila tudi na majhne družbe in podjetnike, ki ustrezajo merilom za majhne družbe (221.a člen ZFPPIPP). Postopek poenostavljene prisilne poravnave je bil poenostavljen z dodatno (alternativno) možnostjo, da upnik izjavo o glasovanju za sprejetje prisilne poravnave izreče v navadni pisni obliki. Posledično je ta sprememba pomenila tudi pocenitev prestrukturiranja (221.e člen ZFPPIPP).

[8] Uradni list RS, št. 100/13 z dne 6. 12. 2013.

Novela ZFPPIPP-G[9] pa je zasledovala bolj uravnoteženo ureditev postopkov prestrukturiranja majhnih družb, ki po eni strani majhnim družbam omogoča dodatne postopke in ukrepe za prestrukturiranje, po drugi strani pa zaradi učinkovitejšega varstva pravic upnikov omeji postopek poenostavljene prisilne poravnave samo na mikro družbe (221. a člen ZFPPIPP).

Na področju dopolnitve ureditve osebnih stečajev so bili cilji zastavljeni v smeri omejitve možnosti zlorabe instituta odpusta obveznosti ter možnosti skrajšanja preizkusnega obdobja za najbolj socialno ogrožene kategorije dolžnikov (upokojence, invalide, roditelje samohranilce in druge dolžnike, ki prejemalo le minimalne prejemke).

V zvezi s tem so bile na področju prestrukturiranja majhnih družb sprejete rešitve, da se tudi majhnim družbam omogoči vodenje postopka preventivnega prestrukturiranja in uporaba posebnih, dodatnih pravil v postopku prisilne poravnave, urejenih v oddelku 4.8 ZFPPIPP, ki se je po do tedaj veljavni ureditvi uporabljal samo za velike in srednje družbe. Zaradi učinkovitejšega varstva pravic upnikov pa je bil postopek poenostavljene prisilne poravnave omejen samo na mikro družbe.

Na področju osebnih stečajev so bile poleg nekaj manjših redakcijskih sprememb sprejete naslednje spremembe in dopolnitve:
– ustrezna pojasnilna pravila o smiselni uporabi 378. in 380. člena ZFPPIPP v postopkih osebnih stečajev;
– določene so bile dodatne obveznosti dolžnika glede sodelovanja s sodiščem in upraviteljem in zahteva, da v predlogu za začetek postopka osebnega stečaja navede tudi kontaktne podatke, kjer je zanesljivo dosegljiv (po dopolnjenem 384. členu ZFPPIPP mora stečajni dolžnik upravitelja med postopkom obveščati tudi o morebitni spremembi teh kontaktnih podatkov, kršitev navedenih sodelovalnih dolžnostih pa predstavlja dodatno oviro za odpust obveznosti);
– tudi v postopku osebnega stečaja se glede omejitve zneska prejemkov, ki spadajo v stečajno maso, od tedaj uporablja 102. člen Zakona o izvršbi in zavarovanju[10] (v nadaljnjem besedilu: ZIZ), ki ureja te omejitve v postopku individualne izvršbe;
– obdobje izpodbojnosti pravnih dejanj stečajnega dolžnika je bilo podaljšano s treh na pet let. Hkrati je bil razširjen nabor pravnih poslov in dejanj, ki jih je mogoče izpodbijati v tem, daljšem obdobju (poleg poslov z ožje povezanimi fizičnimi osebami gre tudi za posle s pravnimi osebami, ki so povezane s stečajnim dolžnikom ali ožje povezanimi fizičnimi osebami stečajnega dolžnika);
– določene so bile nekatere dodatne ovire za odpust obveznosti z namenom omejiti možnosti zlorabe tega pravnega instituta;
– sodišče lahko za stečajnega dolžnika, ki prejema le minimalne osebne prejemke, ki ne presegajo socialnega minimuma, ali ga presegajo za neznaten znesek, na predlog upravitelja tudi skrajša preizkusno obdobje (pod pogojem, da pri takem stečajnem dolžniku ni izgledov, da bi bil v naslednjih dveh letih zmožen pridobivati pomembno višje prejemke, sodišče določi obdobje, ki je krajše od dveh let, vendar ne krajše od šest mesecev od začetka postopka odpusta obveznosti);
– rok za ugovor proti odpustu obveznosti je bil glede vseh ugovornih razlogov podaljšan tako, da se ugovor lahko vloži tudi do poteka preizkusnega obdobja;
– rok za vložitev tožbe na razveljavitev odpusta obveznosti je bil z dveh let podaljšan na tri leta; upnikom, ki po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti najdejo dolžnikovo premoženje, ki ga je ta pridobil pred odpustom obveznosti (in ga prikril), pa je bila dana možnost, da dosežejo razveljavitev odpusta obveznosti že, če predlagajo začetek stečajnega postopka nad takim premoženjem (v takem primeru uveljavljanje zahtevka za razveljavitev odpusta obveznosti ni vezano na triletni rok).

Na drugih področjih so bile z novelo ZFPPIPP-G sprejete še naslednje spremembe:

[9] Uradni list RS, št. 27/16 z dne 11. 4. 2016.

[10] Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US, 11/18, 53/19 – odl. US, 66/19 – ZDavP-2M, 23/20 – SPZ-B in 36/21.

– v postopku preventivnega prestrukturiranja se na spletnih straneh Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES) objavi tudi sklep o potrditvi sporazuma o finančnem prestrukturiranju;
– začetek teka šestmesečnega roka za vložitev izpodbojne tožbe je bil spremenjen tako, da začne teči šele s pravnomočnostjo sklepa o začetku stečajnega postopka, in ne že (kot do tedaj) z objavo tega sklepa;
– zaradi jasnosti in doslednega ustreznega upoštevanja posebnih pravil o začetku učinkovanja vpisov v zemljiški knjigi (primerjaj 5. člen Zakona o zemljiški knjigi[11]; v nadaljnjem besedilu: ZZK-1) in publicitetnih učinkih vpisov (primerjaj 6. člen ZZK-1) so bila urejena pravila o domnevi prijave izločitvene pravice v stečajnem postopku, kadar je v zemljiški knjigi zaznamovan spor o lastninski pravici na nepremičnini;
– ter nekatere manjše oziroma redakcijske spremembe.

1.2. Odločbe Ustavnega sodišča RS

Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: US) je v obdobju od leta 2016 do decembra 2022 v več primerih ugotovilo ustavno neskladje ZFPPIPP, in sicer:
– z odločbo številka Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016,
– z odločbo številka U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016,
– z odločbo številka Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018,
– z odločbo številka U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019,
– z odločbo številka U-I-512/2018 z dne 23. 4. 2020,
– z odločbo številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020 in
– z odločbo številka U-I-464/20-7 z dne 1. 12. 2022.

V letu 2019 je US v odločbi številka U-I-171/16-15, Up-793/16-25 z dne 11. 7. 2019 razveljavilo 71. člen ZIZ. Ker navedena odločba posredno lahko vpliva na postopanje po pravilih, ki jih določa ZFPPIPP, je bila upoštevana tudi ta odločba pri pripravi predloga tega zakona.

V vseh navedenih primerih gre za odločitve ugotovitvene narave, v katerih je US določilo tudi način izvršitve, Državnemu zboru pa naložilo, da protiustavnost odpravi v roku enega leta po objavi odločbe.

1. Odločba številka Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016 se nanaša na predhodni stečajni postopek, ki se začne na upnikov predlog. V obravnavani zadevi je US svojo presojo omejilo le na primere, ko gre za stečajne postopke zoper (gospodarske) družbe z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju d. o. o.; 471. člen Zakona o gospodarskih družbah[12]; v nadaljnjem besedilu: ZGD-1).

Po določbi tretjega odstavka 242. člen ZFPPIPP mora sodišče sklep o začetku stečajnega postopka objaviti v istem dnevu, v katerem ga je izdalo. Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, lahko v skladu z drugim odstavkom navedenega člena pritožbo proti temu sklepu vloži tudi družbenik stečajnega dolžnika. Glede samega vročanja prvi odstavek 123. člena ZFPPIPP določa, da se v predhodnem postopku zaradi insolventnosti sodna pisanja ter pisanja strank vročijo strankam postopka. V skladu z drugim odstavkom 123. člena ZFPPIPP pa se v glavnem postopku zaradi insolventnosti sodna pisanja ter pisanja strank ali upravitelja vročijo samo, če za posamezno pisanje tako določa zakon, in osebi, za katero zakon določa, da se ji vroči pisanje.

Ker se sklep o začetku stečajnega postopka, izdan na upnikov predlog, vroči le stečajnemu dolžniku in objavi na AJPES, ne vroči pa se tudi družbenikom stečajnega dolžnika, je US menilo, da ureditev, ki v

[11] Uradni list RS, št. 58/03, 37/08 – ZST-1, 45/08, 28/09, 25/11, 14/15 – ZUUJFO, 69/17, 11/18 – ZIZ-L in 16/19 – ZNP-1.
[12] Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21.

primeru manjšega, zaprtega in vnaprej znanega kroga naslovnikov (družbeniki d. o. o.) osebno vročanje sodne odločbe, zoper katero imajo naslovniki možnost vložiti pritožbo, nadomesti z javnim naznanilom v obliki javne objave na svetovnem spletu, pomeni poseg v pravico do informacije kot sestavnega dela pravice do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave Republike Slovenije[13] (v nadaljnjem besedilu: Ustava) in lahko naslovnike prikrajša za pravico do pritožbe. Ureditev, ki za družbenike stečajne dolžnice d. o. o. namesto osebne vročitve sklepa o začetku stečajnega postopka določa javno naznanilo v obliki objave na svetovnem spletu, je nesorazmerna. V takem primeru osebna vročitev ne bi mogla ohromiti uresničitve sodnega varstva v postopku zaradi insolventnosti, saj bi bilo treba zaradi statusnopravnih značilnosti d. o. o. opraviti vročitev manjšemu številu oseb (le izjemoma več kot 50 in še te so redke v pravnem prometu), kar je obvladljivo in te osebe sodišču niso neznane. Ker ima lahko opustitev vročitve sklepa o začetku stečajnega postopka za družbenike daljnosežne posledice, saj so lahko zaradi zakonodajalčevega posega v pravico do informacije posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe, ki jim jo ZFPPIPP zagotavlja v drugem odstavku 242. člena ZFPPIPP, je med težo posledic in koristmi, ki jih je zakonodajalec želel doseči z nadomestitvijo vročitve z javnim naznanilom, očitno nesorazmerje.

Kot način izvršitve je US določilo, da sodišča prve stopnje sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začet na predlog upnika, vročijo tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica d. o. o.

Po statističnih podatkih, ki jih spremlja Ministrstvo za pravosodje, se je čas trajanja stečajnih postopkov v obdobju od 2016 (sprejem navedene ustavne odločbe) do 2019 podaljšal, saj je v letu 2016 znašal 45 dni, v letu 2017 54 dni, v letu 2018 51 dni in v letu 2019 59 dni. Ministrstvo je glede na omenjeno ugotovitev sodišča zaprosilo za dodatne podatke, in sicer:
- ali se pričakuje, da se bo trend podaljševanja trajanja navedenih postopkov nadaljeval,
- ali so zgoraj navedeni podatki lahko posledica dejstva, da se sklepi osebno vročajo (tudi) vsem družbenikom d. o. o.;
- koliko je navedena nova obveznost vročanja podaljšala čas nastopa pravnomočnosti sklepa o začetku stečaja ter;
- ali se sodišča soočajo s težavami, povezanimi z vročanjem sklepa posameznim družbenikom in v katerih primerih.

V svojem odgovoru so okrožna sodišča pojasnila, da se je čas do nastopa pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka bistveno podaljšal zlasti v tistih zadevah, ko so družbeniki d. o. o. tuje fizične ali pravne osebe, ki jim je osebno vročanje sklepa oteženo. Pri osebnem vročanju družbenikom, ki so osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, mine po poročilu sodišč med 15 do 35 dni (odprema – vročitev 16 dni ter 15 dni za vložitev pritožbe), za kolikor se je podaljšal tudi čas med izdajo sklepa in njegovo pravnomočnostjo. Pošiljka pa se pogosto vrne na sodišče tudi z oznako, da je naslovnik neznan ali preseljen. Vročanje naslovniku v tujino opravi sodišče na podlagi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta št. 1393/2007 z dne 13. 11. 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (vročanje pisanj) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000. Tudi če je vročitev uspešna, se čas vročitve bistveno podaljša (tudi za nekaj mesecev). Sklepi o začetku stečajnega postopka, ki se vročajo družbenikom, ki imajo na primer prebivališče na območju Republike Italije, so pravnomočni v dveh mesecih, če pa se vrnejo z oznako »neznan« ali pa »ni dvignil« in se nato vročajo prek UNEP – Presso la corte d´apello di Roma, Italija, postanejo pravomočni v času treh do šest mesecev od njihove izdaje. Pri vročanju v Avstrijo so okrožna sodišča opozorila, da je bilo treba v konkretni zadevi, ko se je pisanje vrnilo z oznako »preseljen«, v skladu s 7. členom Uredbe preveriti še pravila vročanja pravnim osebam po avstrijskem pravu, kar je povzročilo dodatne zaplete.

Še posebej pa po poročanju sodišč nastanejo težave tedaj, ko družbenikov ni mogoče najti na naslovu, ki je naveden v AJPES-u ali kadar imajo družbeniki d. o. o. sedež v tujini, bodisi da gre za pravne ali

[13] Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a.

fizične osebe, in sicer v državah, ki niso članice Evropske unije. Pri fizičnih osebah je pogosto treba sklepe o začetku stečajnih postopkov vročati v države na območju nekdanje Jugoslavije (Bosna in Hercegovina, Srbija, Kosovo, Makedonija, Črna gora ipd.). Če se ta pisanja vrnejo z oznako »neznan« ali »ni dvignil«, se sklepi vročajo prek zaprošenih sodišč ali prek Ministrstva za pravosodje s prošnjo za posredovanje pri vročanju v tujino in postanejo praviloma pravnomočni v času od dveh do treh mesecev. V nekaterih primerih pa postopek vročanja traja več kot tri mesece ali pa vročanje celo nikoli ni uspešno, posledično sklep po začetku stečajnega postopka ne more postati pravnomočen.

2. Odločba številka U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016 se nanaša na postopek izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije iz razloga, ker ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. Če v tem postopku upnik ugovarja izbrisu družbe iz sodnega registra, ker ima družba neporavnane obveznosti ali pa zato, ker ima premoženje, upnik take družbe s takimi ugovornimi razlogi ne more uspeti. Kadar se izbrisni postopek začne iz razloga, ker družba ne posluje na registriranem naslovu, bi upnik z ugovornim razlogom lahko uspel le tako, da bi izkazal, da družba posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. To pomeni, da mora izkazati, da na vpisanem naslovu sprejema uradne pošiljke ali da na naslovu ni neznana ali da je na vpisanem naslovu upravičena poslovati ali da naslov obstaja. US je menilo, da je ureditev, po kateri morajo upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije, izkazati, da pravna oseba posluje na naslovu, vpisanem v sodni register, ali da posluje na drugem naslovu, na katerem lahko posluje, ker je bodisi lastnica nepremičnine bodisi ima dovoljenje lastnika nepremičnine, v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave (kršitev splošnega načela enakost). Po stališču US ne obstaja razumen, iz narave stvari izhajajoč razlog, ki bi opravičeval naložitev takega dokaznega bremena navedenim upnikom v primerjavi z upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije iz razloga, ker je pravna oseba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti.

Kot način izvršitve je US do odprave ugotovljenega neskladja odločilo, da se lahko v postopku izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije, ki se vodi iz razloga, ker družba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodnem registru, uveljavi tudi ugovor iz razloga, da pravna oseba ni prenehala poslovati, ker ima premoženje ali ker ni izpolnila vseh svojih obveznosti – to pomeni, da je mogoče uveljaviti vsebinsko enak ugovor kot v izbrisnem postopku, kadar se šteje, da je družba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti, ker v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila svojega letnega poročila AJPES zaradi objave na spletnih straneh AJPES.

3. V letu 2018 je US ugotovilo neustavnost ureditve ZFPPIPP z odločbo številka Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018. Odločitev se nanaša na postopek prisilne poravnave, v kateri je kot ukrep finančnega prestrukturiranja predvideno povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki ali konverzijo terjatev v lastniške deleže. Po 192. členu ZFPPIPP mora skupščina dolžnika v zakonskem roku sprejeti sklep o spremembi osnovnega kapitala. Insolventni dolžnik mora v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišče obvestiti o sprejetju tega sklepa in obvestilu priložiti:
1. odpravek notarskega zapisnika skupščine, na kateri je bil sprejet ta sklep, in
2. poziv upnikom za vpis in vplačilo delnic z vsebino iz 193. člena ZFPPIPP.

Če insolventni dolžnik v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišču ne predloži teh listin, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

V konkretnem primeru insolventni dolžnik ni predložil poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic. US je menilo, da pravica do izjave iz 22. člena Ustave zajema tudi pravni položaj dolžnika v postopku (alternativne) prisilne poravnave. V tem okviru pomeni dolžnikov poziv upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev njegovo ponudbo, ki je naslovljena na upnike. Po mnenju sodišča ureditev, ki onemogoča uresničitev namena prisilne poravnave zaradi formalne pomanjkljivosti dolžnikove vloge,

katere odprava ne ogroža hitrosti insolvenčnega postopka, ni stvarno povezana s predmetom urejanja – to je z urejanjem možnosti, da udeleženci postopka prisilne poravnave medsebojna razmerja v pogojih finančnega prestrukturiranja dolžnika avtonomno uredijo in pod spremenjenimi pogoji za poplačilo terjatev omogočijo nadaljevanje dolžnikovega podjema. Zato izbire presojanega ukrepa, ki opredeljuje način uresničevanja pravice iz 22. člena Ustave, ni mogoče šteti za razumno. Presojana zakonska ureditev dolžniku v primeru, ko ne predloži poziva upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev, trajno in nepovratno odreka možnost, da bi njegova izjava volje v postopku učinkovala kot ponudba upnikom na način, da bi se slednji o njej lahko izjavili. Zato je US ugotovilo njeno ustavno neskladje.

Kot način izvršitve do odprave protiustavnosti iz 1. točke izreka ustavne odločbe je US odločilo, da mora sodišče insolventnega dolžnika v primeru, ko slednji predloži odpravek notarskega zapisnika skupščine (1. točka tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP), a ne hkrati tudi poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP, pozvati, naj to listino (ta poziv) predloži v roku treh delovnih dni od prejema poziva sodišča. Če dolžnik tudi po poteku roka iz poziva sodišča ne predloži navedene listine, sodišče postopek prisilne poravnave ustavi in izda sklep o začetku stečajnega postopka. Rok za obvestilo upniškemu odboru iz petega odstavka 192. člena ZFPPIPP začne v primeru poziva sodišča teči od poteka roka dolžniku za predložitev listine iz poziva na podlagi te odločbe. Rok za objavo poziva sodišča za vpis in vplačilo novih delnic iz 194. člena ZFPPIPP začne v primeru, ko dolžnik listine predloži po pozivu sodišča na podlagi te odločbe, teči, ko sodišče prejme listine iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP.

4. V letu 2019 je US ugotovilo neustavnost ureditve ZFPPIPP tudi v odločbi številka U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019. US je ugotovilo neskladje tretjega odstavka 310. in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP ter Državnemu zboru naložilo, da ugotovljeno neskladje odpravi v roku enega leta po objavi odločbe v Uradnem listu RS.

V obrazložitvi odločitve je US opozorilo, da prvi odstavek 22. člena ZFPPIPP opredeljuje izločitveno pravico kot (i) pravico lastnika oziroma lastnice premične stvari od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči premično stvar, ki je v posesti insolventnega dolžnika, (ii) pravico osebe, ki je s priposestvovanjem ali na drug izviren način pridobila lastninsko pravico na nepremičnini, pri kateri je kot lastnik vpisan insolventni dolžnik, od insolventnega dolžnika zahtevati, da prizna njeno lastninsko pravico na nepremičnini, (iii) pravico osebe, za račun katere insolventni dolžnik kot fiduciar na podlagi prenosa lastninske pravice v zavarovanje ali drugega mandatnega pravnega razmerja uresničuje lastninsko pravico na stvari ali pravice zakonitega imetnika oziroma drugega premoženja, od insolventnega dolžnika zahtevati, da izvede razpolagalni pravni posel in druga pravna dejanja, potrebna za prenos te pravice v dobro te osebe, in (smiselno ali) (iv) pravico lastnika blaga državnih blagovnih rezerv od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči blago državnih blagovnih rezerv, ki je v posesti, hrambi ali uporabi insolventnega dolžnika. Izločitvena pravica je torej pravica lastnika stvari ali imetnika druge premoženjske pravice, da se iz stečajne mase izloči premoženje, ki ne pripada stečajnemu dolžniku. Ob upoštevanju načela koncentracije stečajnega postopka iz 227. člena ZFPPIPP izločitveni upnik s prenehanjem izločitvene pravice v razmerju do stečajnega dolžnika izgubi tudi varstvo po splošnih pravilih civilnega (stvarnega) prava. S tem torej izgubi tudi možnost, da doseže izročitev premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, iz stečajne mase. Zato pomeni prenehanje izločitvene pravice na podlagi tretjega odstavka 310. člena in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave.

V obrazložitvi je US poudarilo tudi, da je človekove pravice mogoče omejiti le v primerih, ki jih izrecno določa Ustava, in zaradi varstva človekovih pravic drugih (tretji odstavek 15. člena Ustave). V zvezi z oceno, ali ne gre morda za prekomeren poseg države, je US na podlagi t. i. strogega testa sorazmernosti ugotovilo, da pravila o prijavi in preizkusu izločitvenih pravic, ki so namenjena uresničevanju načela koncentracije postopka in zasledujejo načelo hitrosti stečajnega postopka, sicer predstavljajo poseg v pravico zasebne lastnine, vendar zasledujejo ustavno dopusten cilj in s tega vidika poseg ni nedopusten, vendar pa presojana ureditev ni v skladu s splošnim načelom sorazmernosti. Poseg namreč zadosti

kriteriju nujnosti, če je zasledovani cilj učinkovitosti in hitrosti stečajnega postopka mogoče doseči le na zakonsko urejen način in ne obstajata niti možnost dosega cilja brez posega niti blažji način, ki bi v manjši meri posegel v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Prenehanje izločitvene pravice torej na splošno ni pogoj za začetek postopka prodaje premoženja. Upniki, ki izločitvene pravice ne prijavijo (v zakonskem roku treh mesecev), tvegajo le, da bo premoženje prodano, s čimer bodo na podlagi petega odstavka 299. člena ZFPPIPP izgubili izločitveno pravico. Po oceni US ni razlogov, da zakonodajalec ne bi mogel določiti smiselno enake ureditve tudi v primeru, ko upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi vložil tožbe, s katero bi uveljavljal izločitveno pravico v pravdnem postopku (tretji odstavek 310. člena ZFPPIPP), ali v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi predlagal nadaljevanja prekinjenega pravdnega postopka oziroma tožbe ne bi razširil na drugega upnika, ki je prerekal izločitveno pravico (tretji odstavek 311. člena ZFPPIPP). Zakonodajalec bi tako lahko zamudo roka za ustrezno uveljavljanje izločitvene pravice v pravdi določil le kot predpostavko za dovoljenost prodaje. Izločitvena pravica v tem primeru ne bi prenehala, upniki pa bi jo, enako kot v primeru, ko izločitvene pravice sploh ne prijavijo, izgubili šele, ko bi upravitelj v skladu z ZFPPIPP prodal premoženje, ki je predmet izločitvene pravice. Pravna posledica prenehanja izločitvene pravice zato ni nujen ukrep za zagotovitev cilja hitrosti postopka in iz navedenega razloga predstavlja izpodbijana zakonska ureditev prekomeren poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave.

Kot način izvršitve je US določilo, da:
- prerekana izločitvena pravica ne preneha z opustitvijo vložitve tožbe v roku iz prvega odstavka 310. člena ali opustitvijo predloga za nadaljevanje postopka v roku iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP, temveč, ko upravitelj v skladu s tem zakonom proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice;
- se prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve vložitve tožbe sme začeti po izteku roka iz prvega odstavka 310. člena ZFPPIPP;
- se prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve predloga za nadaljevanje postopka sme začeti po izteku roka iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP.

5. V letu 2019 je US v odločbi številka U-I-171/16-15, Up-793/16-25 z dne 11. 7. 2019 razveljavilo 71. člena ZIZ, kolikor se odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kadar gre za izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom. Cilj drugega odstavka 71. člena ZIZ je uravnotežiti nasprotujoče si interese upnika in dolžnika. US je presojalo, ali je za izpodbijano omejitev odloga iz posebej upravičenih razlogov na največ tri mesece in to le enkrat, podan razumen in stvaren razlog, in ugotovilo, da je zakonsko predvidena presoja sodišča v pomembnem delu onemogočena zaradi zakonskih omejitev, in sicer zaradi: (1) obdobja, za katero je mogoče odložiti izvršbo (najdlje za tri mesece), in (2) zgolj enkratnega odloga. Navedeno onemogoča sodišču, da bi opravilo presojo glede na vse okoliščine primera. Izpodbijani del drugega odstavka 71. člena po mnenju US spodkoplje uresničitev namena odloga, to je omogočiti varstvo dolžnikovega položaja v tistih izjemnih primerih, ko bi intenzivnost izpraznitve in izročitve nepremičnine nasprotovala doseženim civilizacijskim vrednotam in zapovedi spoštovanja človekovega dostojanstva ter bi odrekala skrb za človeka. Zaključilo je, da je drugi odstavek 71. člena ZIZ v delu, v katerem odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kolikor se nanaša na izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, v neskladju s pravico iz 35. člena Ustave.

Kot način izvršitve je US do drugačne zakonske ureditve določilo, da sodišča odločajo o predlogu za odlog izvršbe za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, po drugem odstavku 71. člena ZIZ tako, da ob upoštevanju vseh okoliščin primera dosežejo pravično ravnovesje med interesi upnika in dolžnika. Navedeni predlog za odlog izvršbe po drugem odstavku 71. člena ZIZ je dovoljeno podati najpozneje 14 dni pred datumom izpraznitve in izročitve stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, razen če so posebej upravičeni razlogi nastali pozneje ali je bil dolžnik onemogočen, da bi podal predlog v navedenem roku.

6. V letu 2020 je US v odločbi številka U-I-512/2018 z dne 23. 4. 2020 ugotovilo neskladje z Ustavo v drugi alineji 2. točke drugega odstavka 399. člena ZFPPIPP, kolikor se nanaša na 383.b člen ZFPPIPP. V drugem odstavku 399. člena ZFPPIPP je določeno, da odpust obveznosti ni dovoljen tudi v primeru, če je bilo o odpustu obveznosti stečajnemu dolžniku že pravnomočno odločeno tako, da je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavrnjen, ker je dolžnik kršil svoje obveznosti iz 383.b člena tega zakona, ki mu nalaga dolžnost, da sodeluje s sodiščem in upraviteljem ter da se odziva na sodna pisanja in pozive upravitelja. Za ta namen mora dolžnik sodišču in upravitelju poleg identifikacijskih podatkov posredovati tudi naslednje kontaktne podatke, na katerih je zanesljivo dosegljiv: elektronski naslov ali telefonsko številko in poštni naslov za vročanje pošiljk, če je ta različen od naslova njegovega stalnega ali začasnega prebivališča. Ker je treba v postopku osebnega stečaja (med drugim) ugotoviti in spremljati tudi stanje dolžnikovega premoženja ter ugotoviti obseg stečajne mase, sta zahtevi po dolžnikovi dosegljivosti in sodelovanju po presoji US razumni in nujni z vidika zagotavljanja namena postopka osebnega stečaja in znotraj njega tudi postopka odpusta obveznosti, kjer za dolžnika veljajo še dodatne obveznosti. Dolžnikova kršitev obveznosti iz navedene določbe ZFPPIPP tako pomeni protipravno ravnanje, ki ga zakon upravičeno tudi sankcionira. ZFPPIPP kot primarno sankcijo za kršitev navedenih obveznost predvideva možnost vložitve ugovora s strani upravitelja ali upnika, ki lahko po odločitvi sodišča pripelje do ustavitve postopka odpusta obveznosti in zavrnitve predloga za odpust teh obveznosti. Šele v posledici prvotne pravnomočne zavrnitve predloga za odpust nastopi tudi posledica izpodbijane določbe, ki določa, da odpust ni dovoljen še v obdobju nadaljnjih deset let po pravnomočni zavrnitvi iz razloga kršitve 383.b člena ZFPPIPP. Tako dolgo obdobje po presoji US dejansko tudi pomeni, da v okviru istega (torej še ne končanega) stečajnega postopka ponovni predlog v primeru kršitve navedene določbe praktično nikoli ni dovoljen.

Nadalje US ugotavlja, da gre v primeru kršitev obveznosti iz 383.b člena ZFPPIPP za zelo široko polje možnih kršitev (v osnovi opustitev) dolžnika, ki so lahko izvršene namenoma, iz malomarnosti in v izjemnih primerih morda celo brez izrazitega vrednostnega očitka, ki bi ga bilo mogoče utemeljeno nasloviti na dolžnika. Gre tudi za kršitve, ki same po sebi nimajo nujno vselej negativnih posledic za stečajno maso ter obseg in časovni okvir poplačila upnikov. Zelo različna sta lahko tudi dolžnikov odnos do posameznih primerov kršitev in (občutena) teža njegovega položaja, s katerim se sooča v izjemnem položaju osebnega stečaja. Zakonodajalec pa je kljub temu za vse različne možne kršitve 383.b člena ZFPPIPP predvidel enotno in zelo strogo sankcijo. Zakonodajalec sodiščem tako v nobenem primeru (in torej niti v primeru izrazito blagih kršitev) ne dovoljuje, da bi načelo enakosti udejanjila na način, ki bi izjemoma lahko dopuščal uporabo drugačne pravne posledice v obliki (po obsegu ali vrsti) milejše sankcije. Razlogov za tako ureditev pa iz zakonodajnega gradiva ni mogoče razbrati.

V skladu s prvim odstavkom 399. člena ZFPPIPP je namen odpusta obveznosti poštenemu in vestnemu stečajnemu dolžniku omogočiti, da preneha tisti del njegovih obveznosti, ki jih ni zmožen izpolniti iz premoženja, ki ga ima ob začetku postopka osebnega stečaja ali ki ga lahko pridobi med postopkom osebnega stečaja do poteka preizkusnega obdobja. Dejanski učinek izpodbijane ureditve je lahko tudi v nasprotju z zakonsko opredeljenim namenom obveznosti, kakor ga opredeljuje prvi odstavek 399. člena ZFPPIPP, saj ureditev, ki od sodišča nujno zahteva uporabo enake (ostre) sankcije v vseh primerih kršitev obveznosti iz 383.b člena ZFPPIPP, predpostavlja, da je dolžnik v primeru vsake, morda tudi minorne, kršitve obveznosti po 383.b člena vselej tudi nevesten in nepošten. Odločilo je, da je izpodbijanja ureditev iz opisanih razlogov v neskladju z načelom enakosti iz drugega odstavka 14. člena Ustave in zakonodajalcu naložilo, da v roku enega leta sprejme ureditev, ki bo omogočala ustavno skladno uveljavitev navedene ustavne pravice.

Kot način izvršitve odločbe je US do drugačne zakonske ureditve, s katero bi bilo ugotovljeno neskladje odpravljeno, določilo, da se druga alineja 2. točke drugega odstavka 399. člena ZFPPIPP, kolikor se nanaša na 383.b člen navedenega zakona, uporablja. Sodelovalna dolžnost stečajnega dolžnika je po oceni US namreč nujna za nemoten potek in uresničitev cilja postopka osebnega stečaja in v njegovem okviru tudi postopka odpusta obveznosti. Iz navedenega razloga kršitev navedene dolžnosti nujno tudi zahteva določeno sankcijo. Vprašanje vrste in načina zakonskega sankcioniranja navedenih kršitev in

zagotovitve možnosti sodišč, da lahko ustrezno in v skladu z načelom enakosti opredelijo in ovrednotijo (milejše) primere kršitev ter jih ustrezno sankcionirajo, je kompleksno vprašanje, ki zaradi ustreznega (tudi postopkovnega) vidika vrednotenja in upoštevanja zapletene in zaostrene narave razmerij med dolžnikom in upniki, terja celovito zakonsko ureditev, ki jo mora sprejeti zakonodajalec. Vrednotenje in ustrezno sankcioniranje kršitev sodelovalne dolžnosti lahko namreč vpliva na obstoječi postopek odpusta obveznosti ter tudi na pravni položaj upnikov stečajnega dolžnika.

7. V maju 2020 je US v odločbi številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020 ugotovilo, da je v neskladju z Ustavo 221.j člen ZFPPIPP. V navedenem členu je urejeno upravičenje upnikov za začetek postopka prisilne poravnave. Med drugim je določeno, da so ne glede na drugi odstavek 139. člena ZFPPIPP začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika. Za predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga vložijo upniki (v nadaljnjem besedilu: upniški predlog), se smiselno uporabljajo prvi odstavek, 5. točka drugega odstavka ter tretji, četrti in peti odstavek 141. člena tega zakona (prvi in drugi odstavek). Proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, izdanem na podlagi upniškega predloga, pa dolžnik nima pravice do pritožbe. Izpodbija ga lahko z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave zaradi razloga iz 1. točke 172. člena tega zakona (deseti odstavek 221.j člena ZFPPIPP). US ugotavlja, da že uvedba postopka prisilne poravnave in še toliko bolj njegov začetek pomembno vplivata na dolžnikov pravni položaj, saj ga z možnostjo odločilnega vpliva predlagateljev postopka nadzorovano in sistemsko omejujeta zgolj na redno poslovanje ter mu nalagata dodatne obveznosti in stroške v smeri omogočanja finančnega prestrukturiranja. Posebna ureditev upniške prisilne poravnave pa je za dolžnika glede preizkusa in možnosti njegovega sodelovanja v postopku zelo omejujoča. V okviru preizkusa upniškega predloga sodišče preveri, ali predlog vsebuje identifikacijske podatke o dolžniku in zahtevek, da sodišče nad njim začne postopek prisilne poravnave. Poleg tega preveri, ali so predlogu priloženi dokazilo o plačanem predujmu in izjave predlagateljev, da soglašajo z začetkom postopka prisilne poravnave ter za vsakega od njih preveri poročilo revizorja. Zakon preizkus predloga zelo formalizira, pri čemer tak formaliziran preizkus ne omogoča učinkovitega dolžnikovega sodelovanja v postopku in ugotavljanja bistvenih dejstev za začetek postopka upniške prisilne poravnave, in sicer dolžnikove insolventnosti ter obstoja terjatev predlagateljev (v trenutku vložitve predloga), pri čemer časovni trenutek posledic uvedbe postopka veže že na naslednji dan po vložitvi predloga. Izpodbijana ureditev glede obsega preizkusa in možnosti dolžnikovega sodelovanja v postopku je po ugotovitvah US zelo omejujoča. US ugotavlja, da v obravnavanem primeru ne gre le za poseg v dolžnikovo pravico do izjave, temveč tudi za poseg v pravico do poštenega postopka v smislu materialnopravnih predpostavk, ki se sploh lahko učinkovito ugotavljajo v okviru formaliziranega preizkusa. Prav tako izpodbijana ureditev dolžniku ne omogoča učinkovitega sodelovanja v postopku v zvezi z obstojem terjatev predlagateljev niti v trenutku vložitve predloga niti v okviru naknadnega varstva. US še ugotavlja, da gre v obravnavanem primeru z vidika posledic začetka postopka prisilne poravnave za položaj, ko je dolžnikovo poslovanje nadzorovano in sistemsko omejeno z možnostjo odločilnega vpliva predlagateljev postopka, naložene pa so mu tudi dodatne obveznosti v smeri finančnega prestrukturiranja, kar lahko nanj močno (tudi težko popravljivo ali celo nepopravljivo) vpliva. Zakonska ureditev, ki v interesu upnikov finančnih terjatev, s ciljem učinkovitosti finančnega prestrukturiranja, dolžniku ne omogoča učinkovitega sodelovanja v postopku in vsebino preizkusa upniškega predloga v bistvenem omejuje le na izpolnjenost kvote predlagateljev postopka, po presoji US daje preveliko težo načelu hitrosti postopka in interesom upnikov finančnih terjatev v primerjavi z dolžnikovima pravicama do izjave in poštenega postopka. Ker gre za primer, ko zakonodajalec določenega vprašanja, ki bi ga moral urediti, ni uredil, razveljavitev ni mogoča. Zato je US ugotovilo protiustavnost izpodbijane zakonske ureditve.

Kot način izvršitve odločbe do odprave ugotovljene protiustavnosti je US odločilo, da se za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave smiselno uporabljajo določbe 235. člena, drugega do sedmega odstavka 239. člena in 240. člena ZFPPIPP ter da ima dolžnik pravico do pritožbe zoper sklep o začetku postopka prisilne poravnave,

izdan na podlagi upniškega predloga, in nima pravice do vložitve ugovora iz druge povedi desetega odstavka 221.j člena ZFPPIPP.

8. V decembru 2022 je US v odločbi številka U-I-464/20-7 z dne 1. 12. 2022 ugotovilo, da je v neskladju z Ustavo tudi druga alineja 2. točke drugega odstavka 399. člena v zvezi z 2. točko prvega odstavka 401. člena in drugim odstavkom 401. člena ZFPPIPP, kolikor se ta nanaša na 2. točko prvega odstavka 401. člena ZFPPIPP. V 2. točki drugega odstavka 399. člena ZFPPIPP je določeno, da odpust obveznosti ni dovoljen, če je bilo o odpustu obveznosti stečajnemu dolžniku že pravnomočno odločeno in od pravnomočnosti sklepa ali sodbe še ni preteklo deset let v naslednjih primerih: če so bile stečajnemu dolžniku njegove obveznosti že odpuščene, če je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavrnjen, ker je dolžnik kršil svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena tega zakona ali zaradi ovire iz tretjega odstavka tega člena ali če je bil sklep o odpustu obveznosti razveljavljen po 411. členu tega zakona. Člen 401 ZFPPIPP določa dodatne obveznosti stečajnega dolžnika med preizkusnim obdobjem, določenem v postopku odpusta obveznosti. V 1. točki prvega odstavka 401. člen ZFPPIPP določa obveznosti stečajnega dolžnika, ki je zaposlen. Ta mora v tem primeru izpolnjevati svoje obveznosti do delodajalca po pogodbi o zaposlitvi in druge obveznosti iz delovnega razmerja. V 2. točki iste določbe pa so določene obveznosti stečajnega dolžnika, ki ni zaposlen, je pa sposoben za delo. V tem primeru 1) si mora prizadevati, da najde zaposlitev, 2) ne sme odkloniti nobene ponujene redne ali občasne zaposlitve ali drugega dela, razen če ponujene zaposlitve ali dela ni sposoben opravljati, in 3) mora upravitelju mesečno poročati o dejanjih, ki jih je opravil, da bi našel zaposlitev. V vseh navedenih primerih pa sodišče lahko po drugem odstavku 401. člena ZFPPIPP s sklepom o začetku postopka odpusta obveznosti ali s poznejšim sklepom naloži dolžniku določena ravnanja, potrebna za izpolnitev obveznosti iz prvega odstavka tega člena ob upoštevanju okoliščin iz četrtega odstavka 400. člena ZFPPIPP.

Pojasnilo je, da v primeru kršitev iz 401. člena ZFPPIPP velja enako, kot za kršitve iz 383.b člena ZFPPIPP US ugotavlja v 13. točki odločbe št. U-I-512/18. Gre namreč za opustitve, ki so prav tako lahko izvršene namenoma, iz malomarnosti in v izjemnih primerih brez izrazitega vrednotnega očitka dolžniku, same po sebi nimajo nujno vselej negativnih posledic za stečajno maso ter obseg in časovni okvir poplačila upnikov, zelo različna pa sta lahko tudi dolžnikov odnos do posameznih primerov kršitev in (občutena) teža njegovega položaja, s katerim se sooča v izjemnem položaju osebnega stečaja, kar pomeni, da je tudi stopnja vrednotnega očitka dolžniku lahko zelo različna. Kljub temu je zakonodajalec tudi v tem primeru za vse možne kršitve 2. točke prvega odstavka in drugega odstavka 401. člena ZFPPIPP predvidel zelo strogo enotno sankcijo, za tako obravnavo teh različnih kršitev obveznosti pa razlogov iz zakonodajnega gradiva (tako kot tudi za kršitve iz 383.b člena ZFPPIPP) prav tako ni mogoče razbrati. Glede na navedeno je ugotovilo, da je izpodbijana ureditev v neskladju z načelom enakosti iz drugega odstavka 14. člena Ustave iz enakih razlogov (2. točka izreka), kot jih je US navedlo v odločbi št. U-I-512/18 glede neskladja za drugo alinejo 2. točke drugega odstavka 399. člena ZFPPIPP v zvezi s 383.b členom ZFPPIPP (glej 14. točko obrazložitve odločbe št. U-I-512/18).

Kot način izvršitve odločbe do odprave ugotovljene protiustavnosti je US odločilo, da se uporablja druga alineja 2. točke drugega odstavka 399. člena ZFPPIPP, kolikor se nanaša na 2. točko prvega odstavka 401. člena in drugi odstavek 401. člena v zvezi z 2. točko prvega odstavka 401. člena ZFPPIPP.

9. US je z odločbo U-I-107/21-16, Up-341/21-16 z dne 2. 3. 2023 odločilo, da je v neskladju z Ustavo 221.i člen ZFPPIPP, kolikor se nanaša na sklep o prenosu pooblastila za vodenje poslov dolžnice v postopku prisilne poravnave po 2. točki prvega odstavka navedenega člena. Določilo je tudi način izvršitve do odprave ugotovljene protiustavnosti, in sicer lahko delničarji insolventnega dolžnika, katerih skupni deleži dosegajo dvajsetino osnovnega kapitala dolžnika, vložijo pritožbo zoper sklep o prenosu pooblastila za vodenje poslov dolžnice v postopku prisilne poravnave, izdan iz razlogov po 2. točki prvega odstavka 221.i člena ZFPPIPP, v roku 15 dni od objave navedenega sklepa na spletni strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti. US je zakonodajalcu dalo na voljo rok enega leta po objavi odločbe v Uradnem listu RS, da odpravi ugotovljeno neustavnost. Odločba je bila 27. 3. 2023 objavljena

v Uradnem listu Republike Slovenije[14]. Glede na to, da je predlagatelj že tekom priprave tega predloga zakona zaznal problematiko učinkov uvedbe postopka prisilne poravnave, še posebej problematičnosti učinkov uvedbe upniške prisilne poravnave, predlaga ureditev tega področja, kot izhaja iz predlaganih sprememb 221.j člena ZFPPIPP. Predmetna odločba US z načinom izvršitve to problematiko rešuje na drugačen način, zato bo predlagatelj v prihodnje opravil analizo in širše strokovno posvetovanje glede morebitnih nadaljnjih normativnih posegov.

Upoštevaje, da navedena vsebina terja širše strokovno posvetovanje, predlog tega zakona pa je namenjen primarno prenosu Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, ki bi morala biti julija 2022 prenesena v slovenski pravni red, zaradi česar je Slovenije že prejela uradni opomin Evropske komisije, takšno posvetovanje že v fazi priprave tega predloga zakona ni bilo mogoče.

1.3. Postopki poenostavljene prisilne poravnave

Postopek poenostavljene prisilne poravnave je vrsta postopka zaradi insolventnosti (2. točka prvega odstavka 5. člena ZFPPIPP). Za vse postopke zaradi insolventnosti velja načelo enakega obravnavanja upnikov, ki pomeni, da je treba vse upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako (46. člen ZFPPIPP). Kot je bilo že izpostavljeno, je bil postopek poenostavljene prisilne poravnave uzakonjen z namenom, da se samostojnim podjetnikom in mikro družbam[15], torej najmanjšim in najštevilnejšim poslovnim subjektom omogoči finančno prestrukturiranje v hitrejšem, preprostejšem in cenejšem postopku od tistega, ki ga za večje poslovne subjekte omogoča postopek t. i. redne prisilne poravnave. Postopek je zasnovan na obliki zunajsodnega dogovarjanja insolventnega dolžnika z njegovimi upniki navadnih terjatev. Dogovor mora skleniti najpozneje v štirih mesecih od začetka postopka. Sodišče je v postopek vključeno le pri odločanju o začetku postopka, ker se z začetkom postopka prekinejo izvršilni postopki (t. i. *stand-still*), pri potrditvi sporazuma ter pri odločanju o pravnih sredstvih. Tako se v postopku poenostavljene prisilne poravnave nekatera pravila postopkov zaradi insolventnosti ne uporabljajo: ne izvedeta se prijava in preizkus terjatev, ne imenujeta se upniški odbor in tudi ne upravitelj (prvi odstavek 221.b člena ZFPPIPP). Poleg posebnih pravil, ki veljajo samo za poenostavljeno prisilno poravnavo, se smiselno uporabljajo tudi nekatera pravila postopka redne prisilne poravnave, navedena v drugem odstavku 221.b člena ZFPPIPP.

V začetni fazi postopka je zaradi razkritja dolžnikovega finančnega položaja treba predlogu za poenostavljeno prisilno poravnavo, tako kot pri redni prisilni poravnavi, priložiti poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika. Poročilo mora vključevati vse sestavine iz prvega in drugega odstavka 142. člena ZFPPIPP (šesta alineja drugega odstavka 221.b člena ZFPPIPP). Predlogu za prisilno poravnavo je treba priložiti tudi načrt finančnega prestrukturiranja, ki mora obsegati smiselno enake sestavine kot načrt finančnega prestrukturiranja v postopku »redne« prisilne poravnave (smiselno 145. člen v zvezi z osmo alinejo drugega odstavka 221.b člena ZFPPIPP).

V postopku »redne« prisilne poravnave mora po tretjem odstavku 142. člena ZFPPIPP poročilo o dolžnikovem finančnem položaju in poslovanju pregledati (revidirati) revizor, k načrtu finančnega prestrukturiranja pa mora po 4. točki drugega odstavka 141. člena v zvezi s 146. členom ZFPPIPP dati pritrdilno mnenje pooblaščeni ocenjevalec vrednosti podjetja, da obstaja verjetnost, da bo dolžnik s predlaganimi ukrepi finančnega prestrukturiranja (predlogom prisilne poravnave) odpravil vzroke svoje insolventnosti in da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek. Namen teh zahtev je zagotoviti ustrezno raven verodostojnosti teh ključnih dokumentov v začetni fazi postopka.

Najpomembnejši poenostavitvi (z zornega kota dolžnika) in »pocenitvi« v postopku poenostavljene prisilne poravnave, v primerjavi s postopkom redne prisilne poravnave, sta naslednji:

[14] Uradni list RS, št. 35/23.

[15] Med decembrom 2013 in majem 2016 je bil ta postopek dopuščen tudi za majhne družbe.

– ni treba, da bi poročilo o dolžnikovem finančnem položaju in poslovanju pregledal (revidiral) revizor (v tem postopku se ne uporablja tretji odstavek 142. člena ZFPPIPP),
– prav tako ni treba, da bi načrt finančnega prestrukturiranja pregledal pooblaščeni ocenjevalec vrednosti podjetja (v tem postopku se ne uporablja 146. člen ZFPPIPP).

Namesto njiju je v prvem odstavku 221.d člena ZFPPIPP zaradi zagotovitve vsaj minimalne (poenostavljene) ravni verodostojnosti začetne faze postopka določena zahteva, da mora dolžnik predlogu za začetek postopka priložiti izjavo, da njegovo poročilo o finančnem položaju in poslovanju resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje. Ta izjava mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa. Namen obličnostne zahteve je zagotoviti, da notar v okviru pojasnilne dolžnosti, ki ga zavezuje pri sestavi notarskega zapisa, dolžnika pouči o pomenu te njegove izjave in njenih posledicah, zlasti o posledici, če bi bili v poročilu prikazani neresnični ali pomanjkljivi podatki o njegovem finančnem položaju oziroma poslovanju.

V postopku »redne« prisilne poravnave je s sklepom o začetku postopka, s katerim se začne glavni postopek, imenovan upravitelj. Upravitelj nadzoruje poslovanje insolventnega dolžnika, kajti dolžnik lahko zaradi zagotavljanja enakega obravnavanja upnikov opravlja le redne posle (152. člen ZFPPIPP). Insolventni dolžnik mora upravitelju dati vse informacije, potrebne za nadzor, in mu omogočiti pregled njegovih poslovnih knjig in dokumentacije. Upravitelj opravi tudi preizkus terjatev, da se doseže verodostojnost njihovega obstoja. Če upravitelj ugotovi, da dolžnik ravna v nasprotju s svojimi zakonskimi obveznostmi, mora vložiti ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave (gl. 171. in nasl. členi ZFPPIPP).

V postopku poenostavljene prisilne poravnave ni imenovan upravitelj, ki bi opravil preizkus terjatev in ki bi nadzoroval poslovanje dolžnika. Po četrtem odstavku 221.d člena ZFPPIPP mora dolžnik v enem mesecu po začetku postopka poenostavljene prisilne poravnave sodišču predložiti posodobljeni seznam terjatev, za katere učinkuje poenostavljena prisilna poravnava, ki za vsako terjatev vključuje identifikacijske podatke o upniku, višino njegove terjatve in pravni temelj njenega nastanka, navedbo, ali ima upnik v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali ožje povezane osebe, da je seznam izdelan po stanju na dan začetka postopka prisilne poravnave (t. i. posodobljeni seznam terjatev), in njegovo izjavo, da posodobljeni seznam terjatev resnično in pošteno prikazuje stanje navadnih terjatev upnikov ob začetku postopka prisilne poravnave. Zahteva, da mora dolžnik resnično in pošteno prikazati stanje navadnih terjatev upnikov, vključuje tudi zahtevo, da prikaže (vse) terjatve vseh upnikov. Le ob teh predpostavkah je namreč mogoč celovit in resničen prikaz poslovnega stanja dolžnika. Izjava mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa. Obličnostne zahteve so tudi pri posodobljenem seznamu predpisane iz enakega razloga kot pri poročilu o finančnem položaju in poslovanju – torej zagotoviti minimalno poenostavljeno raven verodostojnosti terjatev (saj se v tem postopku prijava in preizkus terjatev ne opravita). Skozi temeljno vodilo enakega obravnavanja upnikov v postopkih zaradi insolventnosti (46. člen ZFPPIPP) ni možna drugačna razlaga kot ta, da mora dolžnik navesti vse terjatve upnikov, za katere bo učinkovala sklenjena prisilna poravnava. V nasprotnem primeru lahko pride do zlorabe pravil o glasovanju in potrebni večini za izglasovanje poenostavljene prisilne poravnave. Če dolžnik ne vključi v seznam vseh terjatev, bi s tem zaradi posebnega pravila iz četrtega odstavka 221.b člena ZFPPIPP, po katerem poenostavljena prisilna poravnava učinkuje samo za terjatve, navedene v posodobljenem seznamu terjatev, prišlo do popolnega razvrednotenja načela enakega obravnavanja, saj bi med upniki navadnih terjatev – torej tistimi, ki so v enakem položaju, veljal različen delež poplačila: za tiste upnike navadnih terjatev, ki so na posodobljenem seznamu, bi poravnava učinkovala, za preostale, ki bi jih dolžnik »izpustil« s seznama, pa ne bi učinkovala, povedano drugače, bi jih dolžnik poplačal v celoti.

Kot protiutež vsem ukrepom, ki zagotavljajo verodostojnost postopka »redne« prisilne poravnave, je v postopku poenostavljene prisilne poravnave za njeno izglasovanje predpisana dvojna večina glasov (po vrednosti terjatev in dodatno po številu upnikov; primerjaj tretji odstavek 221.e člena z 205. členom ZFPPIPP).

V »redni« prisilni poravnavi velja pravilo, da se v primeru, če ta ni izglasovana, avtomatično začne stečajni postopek. V postopku poenostavljene prisilne poravnave taka posledica ni predpisana. Namesto tega je določeno pravilo, da dolžnik še dve leti po neuspelem postopku ne more predlagati novega postopka poenostavljene prisilne poravnave, kar pa ni ovira, da upnik v primeru nepotrditve poenostavljene prisilne poravnave, brez posebnih omejitev pri dokazovanju dolžnikovega položaja insolventnosti, ne bi vložil predloga za začetek stečajnega postopka proti dolžniku, saj je ta po neizglasovani prisilni poravnavi še vedno insolventen.

Tako kot pri »redni« prisilni poravnavi se tudi za poenostavljeno prisilno poravnavo uporabljajo pravila o izpodbijanju potrjene poenostavljene prisilne poravnave, če je bila ta sprejeta na goljufiv način (po osemnajsti alineji drugega odstavka 221.b člena ZFPPIPP se za izpodbijanje poenostavljene prisilne poravnave smiselno uporabljajo pravila, določena v 219. do 221. členu ZFPPIPP). Tipičen položaj, ki kaže na to, da je bila poenostavljena prisilna poravnava sprejeta na goljufiv način (primerjaj tretji odstavek 219. člena ZFPPIPP), bo nastal, kadar dolžnik v poročilo o svojem finančnem položaju (in na seznam navadnih terjatev, ki je sestavina tega poročila) ne bo vključil vseh navadnih terjatev, ki v resnici obstajajo[16].

Novela ZFPPIPP-F je prinesla razširitev uporabe postopka poenostavljene prisilne poravnave na majhne družbe (predlog je prišel iz vrst Gospodarske zbornice Slovenije, saj naj bi večina družb, ki so razvrščene med majhne družbe, le minimalno odstopala od meril za razvrstitev med mikro družbe). Veliko sprememb v pomenu upada obsega poslovanja in zmanjšanja števila zaposlenih se je takrat v teh družbah zgodilo v zadnjih dveh letih in ker se po šestem odstavku 55. člena ZGD-1 družbe prerazvrščajo na mikro, majhne, srednje ali velike družbe na podlagi podatkov dveh zaporednih poslovnih let, te družbe (čeprav so že ustrezale merilom za mikro družbe), še dve leti ne bi bile razvrščene med mikro družbe. Že v mesecu januarju in februarju 2014 – torej dva meseca po uveljavitvi novele ZFPPIPP-F je Ministrstvo za pravosodje podalo obširno pojasnilo Gospodarski zbornici Slovenije glede poenostavljenih prisilnih poravnav in položaju holdingov (da ne smejo biti predmet prestrukturiranja v poenostavljeni prisilni poravnavi) in o konkurenci med postopkom poenostavljene prisilne poravnave in stečajnim postopkom, da je treba sicer omogočiti dolžniku prestrukturiranje in ne stečaja, vendar pod nadzorom upravitelja nad poslovanjem dolžnika (uporaba 237.a člena ZFPPIPP) – potrebna pa je aktivnost upnika, da predlaga stečaj nad dolžnikom[17].

Spodnja tabela pokaže, da so upniki v postopkih poenostavljenih prisilnih poravnav s potrditvijo prisilne poravnave v vseh navedenih letih pristali na naslednje povprečno poplačilo njihovih terjatev:

uporabljeni ukrep prestrukturiranja	**2014**		**2015**		**2016**		**2017**		**2018**		**2019**	
	delež plačila	**odlogotev (leta)**	**delež plačila**	**odlogotev (leta)**	**delež plačila**	**odlogotev (leta)**	**delež plačila**	**odlogotev (leta)**	**delež plačila**	**odlogotev (leta)**	**delež plačila**	**odlogotev (leta)**
navadne terjatve	47,76%	4,58	36,03%	4,49	40,26%	4,38	37,04%	4,25	37,30%	3,75	44,35%	3,23

Gre za povprečne vrednosti. Ob podrobnejšem pregledu posameznih postopkov pa je mogoče ugotoviti, da gre v marsikaterem postopku poenostavljene prisilne poravnave tudi za dolžnike, ki z upniki dogovorijo visok delež plačila terjatev, celo 100-odstotno plačilo terjatev, vendar v daljšem časovnem

[16] N. Plavšak, Komentar Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP), Ljubljana, Tax-Fin-Lex, 2017, str. 567.

[17] Prim. sklep Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. Cst 333/2014 z dne 31. 7. 2014, http://sodnapraksa.si/?doc-2012032113071544, opr. št. Cst 622/2017 z dne 8.11. 2017, http://sodnapraksa.si/?doc-2015081111413842 itd.

obdobju, na drugi strani pa tudi za posamezne izglasovane poenostavljene prisilne poravnave, kjer se upniki strinjajo z odpisi svojih terjatev v deležu več kot 90 odstotkov.

uporabljeni ukrep prestrukturiranja	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)
navadne terjatve (mediana)	45,00%	4	30,00%	4	30,00%	4	20,00%	4	31,00%	4	25,00%	4

Komisija za nadzor javnih financ je dne 12. 9. 2019 sklicala izredno sejo, na kateri je opozorila na možnost zlorab postopkov poenostavljene prisilne poravnave in Ministrstvu za pravosodje naložila izdelavo celovite analize in vzrokov za morebitne zlorabe. Na tej podlagi je ministrstvo pregledalo potek postopkov vseh poenostavljenih prisilnih poravnav od leta 2014 in ugotovilo naslednje.

Glede na primerjavo postopka poenostavljene prisilne poravnave s postopkom redne prisilne poravnave so kritične točke postopka, pri katerih lahko pride do zlorab na škodo upnikov, naslednje:
– postopek poenostavljene prisilne poravnave za razbremenitev dolga uporabi tudi insolventni dolžnik, ki glede na obseg premoženja presega prag mikro družbe oziroma njen obseg obveznosti odstopa od obsega, ki ga imajo mikro družbe; ker se ZFPPIPP glede opredelitve mikro družbe sklicuje na ureditev v ZGD-1, zadostuje, da dolžnik izpolnjuje le dva od treh predpisanih kriterijev za razvrstitev družbe; to pa sta navadno število zaposlenih in čisti prihodki od prodaje;
– ker v postopek ni vključen revizor, ki bi verificiral dolžnikovo poročilo o finančnem položaju in poslovanju družbe (iz razloga, ker mikro družbe tudi po ZGD-1 niso zavezane k revidiranju), lahko pride do nepoštenega prikazovanja finančnega položaja in obsega terjatev (obstoja, števila in vrednosti terjatev, ki jih dolžnik navede v posodobljenem seznamu navadnih terjatev, na katerem v nadaljevanju temelji tudi izračun glasovanja o potrditvi poenostavljene prisilne poravnave);
– ker v postopek ni vključen pooblaščeni ocenjevalec podjetij, upniki ne pridobijo verodostojne ocene o tem, ali je dolžnik insolventen, ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, in ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek;
– ker v postopek ni vključen upravitelj (razen v primeru, da se uvede predhodni stečajni postopek in je uveden nadzor po 237.a členu ZFPPIPP), nihče ne nadzoruje poslovanja insolventnega dolžnika v času postopka, v pomenu, ali je njegovo poslovanje omejeno le na opravljanje rednih poslov in ali dolžnik upnikov morda ne obravnava enako; prav tako nihče ne preizkusi terjatev;
– v postopku poenostavljene prisilne poravnave upniki in upravitelj ne morejo vložiti ugovora proti vodenju tega postopka, kot jim je to omogočeno v postopku redne prisilne poravnave; posledično je proti insolventnemu dolžniku zmanjšana pretnja, da se bo nad njim začel stečajni postopek v primerih, kadar bi bil tak ugovor utemeljen in tudi, kadar bi bila prisilna poravnava zavrnjena;
– ker ni predvideno oblikovanje upniškega odbora, je delovanje upnikov razpršeno oziroma nepovezano;
– ker v postopku ni previden širši nabor ukrepov finančnega prestrukturiranja, ostanejo zavarovane terjatve neprestrukturirane, lastniška struktura pa ostane nespremenjena; namreč, predvideno je le prestrukturiranje navadnih terjatev, upniki pa svojega glasovanja o potrditvi poenostavljene prisilne poravnave ne pogojujejo s tem, da bi moral dolžnik sočasno zunaj postopka prestrukturirati oziroma s svojo banko dogovoriti refinanciranje zavarovanih terjatev (odlog), oziroma da bi moral omogočiti

izvedbo konverzije terjatev v lastniške deleže ob hkratnem poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala v breme nepokrite izgube;
– zaradi teka postopka poenostavljene prisilne poravnave lahko pri nepoštenih dolžnikih nastane riziko prikritih odprodaj/prenosov premoženja povezanim osebam in potek izpodbojnega obdobja za vložitev tožb na izpodbijanje pravnih dejanj dolžnika v primeru poznejšega začetka stečajnega postopka.

Vse navedene poenostavitve, ki so bile vpeljane ravno z razlogom, da se malemu gospodarstvu omogoči učinkovito prestrukturiranje, pomenijo, da je večje breme civilne in kazenske odgovornosti na dolžniku. Z izjavo v obliki notarskega zapisa mora potrditi, da poročilo o finančnem položaju in poslovanju, katerega del je tudi seznam vseh njegovih terjatev, resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje in da posodobljeni seznam terjatev resnično in pošteno prikazuje stanje navadnih terjatev upnikov ob začetku postopka prisilne poravnave. Notar dolžnika pouči o pomenu njegove izjave in njenih posledicah, zlasti o posledicah, če bi bili v poročilu prikazani neresnični podatki o njegovem finančnem položaju oziroma poslovanju.

Posledično je za izglasovanje poenostavljene prisilne poravnave potrebna dvojna večina: po vrednosti terjatev in po številu upnikov. Iz glasovanja so izključene z dolžnikom povezane družbe, kot jih definira ZGD-1, in ožje povezane osebe. Vsak upnik lahko prepreči, da prisilna poravnava ne bi bila dosežena z zlorabo te pravice; ima možnost vložiti pritožbo proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave in sklepa o potrditvi prisilne poravnave. Poleg tega pa ima tudi po pravnomočno zaključenem postopku poenostavljene prisilne poravnave vsak upnik možnost, da s tožbo tudi dve leti po potrditvi prisilne poravnave zahteva od sodišča, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če je bila sprejeta na goljufiv način.

Čeprav v tem postopku za nadzor nad poslovanjem insolventnega dolžnika ni imenovan upravitelj, tudi v tem poenostavljenem postopku sodišče skrbi, da ne pride do zlorabe procesnih pravic. Treba pa je poudariti, da je glede na dejstvo, da se v tem postopku odloča o civilnih pravicah posameznikov, ključna njihova aktivna vloga pri uveljavljanju pravnega varstva, če dolžnik posamezni procesni institut zlorablja v namene, ki poslabšujejo njegov pravni položaj. Višje sodišče v Ljubljani je že oblikovalo prakso, da je vložitev predloga za poenostavljeno prisilno poravnavo, na podlagi katerega ni mogoče utemeljeno pričakovati, da bo odpravljena dolžnikova insolventnost, lahko v nasprotju z načelom dobre vere in poštenja in zato ne more uživati pravnega varstva, saj lahko pomeni zlorabo pravic (prim. odločitve Višjega sodišča v Ljubljani – sklep Cst 245/2018, Cst 315/2015, Cst 796/2016). Kot rečeno, potrebno je ravnanje upnika.

Kljub možnosti pravnih sredstev iz analize izhaja, da so upniki le redko uporabili možnost pritožbe.

1.4. Veriženje slamnatih podjetij in izkoriščanje delavcev

Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti je na 13. nujni seji dne 1. 7. 2021 ob obravnavi 1. točke dnevnega reda z naslovom: »Nujni ukrepi proti veriženju slamnatih podjetij in izkoriščanje delavcev« sprejela dva sklepa, s katerima poziva Vlado RS:
1. da v 6 mesecih pripravi spremembe področne zakonodaje za učinkovito preprečitev veriženja podjetij, kršenja osnovnih delavskih pravic ter oškodovanja države in gospodarstva in
2. da s spremembami področne zakonodaje ter dodatnimi finančnimi sredstvi in kadri zagotovi učinkovit inšpekcijski nadzor nad neupoštevanjem prepovedi veriženja podjetij in kršenjem osnovnih delavskih pravic.

Izpostavljena problematika v pogledu pogojev in omejitev za ustanavljanje podjetij zadeva tako področje ZGD-1 iz resorne pristojnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo kot tudi področje pravic delavcev in inšpekcijskega nadzora iz pristojnosti Ministrstva za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti. Iz resorne pristojnosti Ministrstva za pravosodje pa izpostavljena problematika sega na

področje kazenske, registrske in insolvenčne zakonodaje. V Kazenskem zakoniku[18] (v nadaljnjem besedilu: KZ-1) je v samostojnem poglavju kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost med drugimi opredeljeno kaznivo dejanje kršitve temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1 in kršitve pravic iz socialnega zavarovanja po 202. členu KZ-1 ter povezano s problematiko veriženja podjetij še kaznivo dejanje povzročitve stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem (226. člen KZ-1), ki je bilo z novelo KZ-1B deloma spremenjeno in prilagojeno področni insolvenčni zakonodaji. Na Vladi Republike Slovenije je bil 9. 9. 2021 sprejet predlog KZ-1I in poslan v Državni zbor Republike Slovenije, kjer je bil na 27. seji dne 18. 11. 2021 tudi sprejet. Predlagane spremembe in dopolnitve 226. in 227. člena gredo v smeri, da bo kaznivo dejanje določeno z opredelitvijo prepovedane posledice v prikrajšanju upnikov in ne v sami povzročitvi stečaja ter z jasno razmejitvijo dveh vrst krivdnega ravnanja storilca kot goljufivo ravnanje in nevestno poslovanje.

Na področju Zakona o sodnem registru[19] (ZSReg) je bila v letu 2017 z novelo ZSReg-G[20] dodana zakonska rešitev, ki za javni del sodnega registra omogoča bolj strukturiran prikaz spletnih strani sodnega registra. Od tedaj je javni del sodnega registra zasnovan tako, da je pri vsakem aktivnem subjektu vpisa (gospodarski družbi in drugi pravni osebi) v rubriki njegovih »ustanoviteljev ali družbenikov, zastopnikov in tudi članov nadzornega organa, če ga pravna oseba ima« omogočena še spletna povezava, ki omogoči vpogled v udeležbo fizičnih ali pravnih oseb v drugih povezanih osebah. Državnim organom z zakonskimi pooblastili in stečajnim upraviteljem je omogočeno pridobiti tudi sestavljen zgodovinski izpisek, ki vsebuje podatke o pretekli udeležbi v povezanih osebah; tak sestavljen izpisek pa lahko pri registrskem sodišču pridobi tudi upnik, ki z izvršilno listino izkaže terjatev do teh oseb. Navedene rešitve v veliki meri prispevajo k informiranosti poslovnih subjektov o tem, v katerih vseh poslovnih osebah že deluje oseba, s katero že poslujejo oziroma nameravajo poslovati; hkrati pa se krepi delovanje trga in vsaj delno razkrije prepletenost gospodarskih subjektov.

V zvezi z veljavno stečajno zakonodajo pa želi predlagatelj izpostaviti, da ZFPPIPP že določa odškodninsko odgovornost članov poslovodstva in nadzornega organa družbe, če je bil nad družbo začet stečajni postopek in če je poslovodstvo pred začetkom stečajnega postopka ravnalo v nasprotju s prepovedanimi ravnanji ali če so opustili svoja dolžnostna ravnanja v primeru insolventnosti družbe. Do leta 2011 je stečajni zakon tudi za primer izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije poznal odškodninsko odgovornost aktivnih družbenikov, ta pa je bila s poslanskim Zakonom o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb[21] v letu 2011 ukinjena. Upnik izbrisane pravne osebe lahko tako terja plačilo njegove terjatve do te pravne osebe od osebno odgovornih družbenikov ali od drugih družbenikov na podlagi pravil o spregledu pravne osebnosti oziroma ima pravico zahtevati povrnitev škode od članov poslovodstva ali organa nadzora izbrisane pravne osebe.

Ob spremljanju izvrševanja zakonodaje v izpostavljenem segmentu, predvsem v delu, v kakšnem stanju so podjetja, nad katerimi se je začel stečajni postopek, se pokaže, da pravočasno začet stečajni postopek ali postopek finančne reorganizacije kaže na zakonit in odgovoren pristop poslovodstva, kar v končni fazi rezultira tudi v večjem poplačilu upnikov in delavcev v teh postopkih. V tej luči so pripravljene rešitve, ki gredo v smeri strožjega obravnavanja predvsem z vidika dokazovanja odgovornosti storilcev takšnih protipravnih ravnanj. Gre za usklajene spremembe tako KZ-1 kot tudi ZFPPIPP, saj je tudi v luči primerjalno pravnih rešitev k tej problematiki treba pristopiti celostno. Svobodna gospodarska pobuda in ustvarjanje konkurenčnega podjetniškega okolja je izjemnega pomena, vendar to ne sme iti na račun drugih pravic in še posebej ne na račun pravic delavcev. Zato gredo vse predlagane rešitve v smeri, da morajo v trenutku, ko podjetje zaide v finančne težave,

[18] Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20 in 95/21.
[19] Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 49/09, 82/13 – ZGD-1H, 17/15, 54/17 in 16/19 – ZNP-1.
[20] Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/17).
[21] Uradni list RS, št. 87/11 in 36/12 – odl. US.

prevladati interesi upnikov (torej tudi delavcev) in mora poslovodstvo ravnati odgovorno in primarno poskrbeti za odpravo grozeče ali že nastale insolventnosti družbe. Če to v kratkem roku ni mogoče, pa mora sprožiti postopek za njeno prenehanje. V primeru, če direktorji ne začno pravočasno in v kratkem roku ne rešijo finančnih težav in ne poskrbijo za pravočasno in urejeno prenehanje družbe, ki jo vodijo, jih zadenejo sankcije, in sicer ne zgolj sankcije na odškodninskem in prekrškovnem področju kot do sedaj, temveč tudi na kazenskem področju.

S predlaganimi spremembami so v zvezi z izpostavljeno problematiko med drugim:
1. predvidene rešitve, ki bodo prispevale k izboljšanju položaja delavcev tako v postopkih prestrukturiranja kot tudi v stečajem postopku,
2. na novo opredeljene obveznosti poslovodstva tako v primeru grozeče insolventnosti kot v primeru insolventnosti družbe,
3. predvidena rešitev za premostitev asimetrije informacij med dolžnikom in upnikom ter
4. predvidena strožja pravila o povračilu založenega predujma za stroške stečajnega postopka.

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne bo imel vpliva na sodne izvršbe, ki jih sprožijo delavci zoper svoje delodajalce iz naslova plačila prejemkov iz delovnega razmerja. Spreminja se tudi obveznost dolžnika, da tekom postopka prisilne poravnave izplačuje plače v višini, kot je dogovorjena s pogodbo o zaposlitvi, in ne le do višine minimalne plače. Položaj delavcev kot imetnikov prednostnih terjatev bo v stečajem postopku dodatno okrepljen tudi z možnostjo vključitve njihovega predstavnika v upniški odbor.

Za primere, ko družba postane insolventna, se izrecno nalaga poslovodstvu, da v enem mesecu po nastanku insolventnosti vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti. Če poslovodstva ni, pa predlog zakona nalaga družbeniku družbe z omejeno odgovornostjo, članu nadzornega sveta delniške družbe in v primeru drugih pravnih oseb pa njenemu ustanovitelju, da v enakem roku vložijo predlog za začetek stečajnega postopka.

V skladu s predvideno spremembo bo nadalje dopustno izpodbijanje pravnih poslov ali drugih pravnih dejanj, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel tudi več kot 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka, če tisti, ki izpodbija tak pravni posel ali pravno dejanje, dokaže, da je bil stečajni dolžnik v obdobju, ko je bil posel sklenjen ali dejanje izvedeno, že insolventen ali da je bila posledica tega pravnega posla ali pravnega dejanja nastanek insolventnosti. S tem se še dodatno poudarja protipravnost stanja in opustitev dolžnih ravnanj poslovodstva.

Za premostitev asimetrije informacij med dolžnikom in upniki je predvidena določba, da je dolžnik na zahtevo upnika slednjemu dolžan dati informacije in mu omogočiti vpogled v dokumentacijo, ki je potrebna za preveritev pravilnosti poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ali načrta finančnega prestrukturiranja oziroma je potrebna za odločitev o glasovanju o prisilni poravnavi. V primeru spora o upravičenosti zahteve odloči sodišče. Predlagana je tudi razširitev obveznosti predložitve dokumentacije, tako da bodo stečajni dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki, osebe, ki so bile zaposlene pri stečajnem dolžniku, in osebe, ki so opravljale funkcijo poslovodstva stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom postopka, upravitelju dolžne dati pojasnila o poslih stečajnega dolžnika ter drugih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za vodenje stečajnega postopka ali za sestavo računovodskih izkazov.

Ker je praksa pokazala, da družbe, ki same predlagajo stečajni postopek, nimajo na svojih poslovnih računih niti toliko sredstev, da bi lahko založile predujem za stroške postopka, so predlagane tudi strožje določbe o povračilu založenega predujma s strani poslovodstva oziroma oseb, ki so bile člani poslovodstva v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka, za plačilo stroškov, v primeru, ko vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma.

1.5. Postopek osebnega stečaja in postopek odpusta obveznosti dolžnika

Statistični podatki, ki jih Ministrstvo za pravosodje mesečno prejema s strani Vrhovnega sodišča RS, kažejo na to, da se število začetih osebnih stečajev v zadnjih letih manjša, a hkrati se veča delež predlogov za začetek postopka, ki jih vložijo upniki:

predlagatelj	**leto 2014**		**leto 2015**		**leto 2016**		**leto 2017**	
	Število	**%**	**število**	**%**	**Število**	**%**	**število**	**%**
nov predlog – dolžnik	3.935	98,23	3.997	97,32	3.245	94,22	2.186	93,06
nov predlog – upnik ali druga oseba	70	1,75	107	2,61	191	5,55	161	6,85
ponovno odločanje o začetku (razveljavitev VS)	1	0,02	3	0,07	8	0,23	2	0,09
Skupaj	**4.006**	**100,00**	**4.107**	**100,00**	**3.444**	**100,00**	**2.349**	**100,00**
na 10.000 prebivalcev	2.060.868	**19,44**	2.064.632	**19,89**	2.065.879	**16,67**	2.066.161	**11,37**

predlagatelj	**leto 2018**		**leto 2019**		**leto 2020**	
	Število	**%**	**število**	**%**	**Število**	**%**
nov predlog – dolžnik	1.930	91,47	1.714	91,12	1.252	89,30
nov predlog – upnik ali druga oseba	178	8,44	165	8,77	150	10,70
ponovno odločanje o začetku (razveljavitev VS)	2	0,09	2	0,11	0	0,00
Skupaj	**2.110**	**100,00**	**1.881**	**100,00**	**1.402**	**100,00**
na 10.000 prebivalcev	2.065.879	**10,21**	2.080.908	**9,04**	2.095.861	**6,69**

Ministrstvo za pravosodje na podlagi 413. člena ZFPPIPP vodi evidenco pravnomočnih sklepov o odpustu obveznosti, v kateri se posebej vodijo tudi podatki o sklepih, s katerimi je sodišče zavrnilo predlog za odpust in razlog zavrnitve. V nadaljevanju so prikazani podatki za obdobje 2014 do 31. 12. 2020.

Število pravnomočno izdanih sklepov o odpustu obveznosti je bilo naslednje:

2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
834	851	2384	3601	3826	2.681	1786

V spodnji preglednici je predstavljeno število pravnomočno izdanih sklepov o zavrnitvi odpusta obveznosti z razlogom zavrnitve po 399. členu ZFPPIPP pred in po noveli ZFPPIPP-G:

Tip ovire za odpust obveznosti	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
21 – pravnomočna obsodba za kaznivo dejanje	152	151	88	82	104	21	77
22 – predhodno že odpuščene obveznosti	/	/	/	/	2	/	6
23 – predhodna zavrnitev odpusta obveznosti	/	/	2	6	11	1	8
24 – predhodna razveljavitev sklepa o odpustu obveznosti	/	/	/	/	/	/	/
30 – splošna zloraba pravice do odpusta obveznosti	/	1	2	19	4	/	8
31 – napačni podatki za odmero davka	1	4	12	16	7	1	5
32 – napačni podatki za pridobitev javnih sredstev	1	/	/	/	/	/	/
33 – prevzemanje nesorazmernih obveznosti ali neodplačno razpolaganje	6	24	22	17	12	1	10
34 – izpodbojno pravno dejanje	/	2	2	4	/	/	/
35 – ni insolventen	/	1	2	4	3	/	/
40 – kršitev obveznosti med preizkusnim obdobjem	40	67	123	126	118	24	118

Največji napredek glede zamejitve zlorab pravice do odpusta obveznosti (gl. 403. člen ZFPPIPP) je v zvezi z zavrnitvami, ki se nanašajo na kršitev obveznosti med preizkusnim obdobjem (šif. 40). Podatki potrjujejo, da do odpusta obveznosti tudi v praksi niso upravičeni stečajni dolžniki, ki kršijo obveznosti, ki jim jih zakon nalaga med preizkusnim obdobjem: obveznost dosegljivosti sodišču in upravitelju (383.b člen), obveznost popolnega in resničnega prikaza svojega premoženjskega stanja (384. člen), spoštovanje pravil o omejitvi poslovne sposobnosti (384. člen) in obveznost ohranitve, iskanja in sprejetja vsake zaposlitve, ki jo je dolžnik sposoben opravljati (401. člen). Zaključiti je mogoče, da se tudi prenovljeni razlogi za zavrnitev odpusta obveznosti, ki jih je prinesla novela ZFPPIPP-G, uporabljajo v praksi ter da se oblikuje sodna praksa, ki dolgoročno prinaša tudi preventivne učinke.

1.6. Zakonska pravila finančnega poslovanja družb, ki so usmerjena v odpravo insolventnosti

ZFPPIPP v 2. poglavju ureja finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb. Temeljna obveznost poslovodstva je določena v 28. členu ZFPPIPP. Ta določa, da mora poslovodstvo pri vodenju poslov družbe ravnati s profesionalno skrbnostjo poslovno-finančne stroke in si pri tem prizadevati, da je družba vedno kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. Temeljne obveznosti članov nadzornega sveta so določene v 29. členu ZFPPIPP. Nadzorni svet mora pri izvajanju svojih pristojnosti in odgovornosti za opravljanje nadzora nad vodenjem poslov družbe redno preverjati: 1. ali je družba kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna in 2. ali poslovodstvo ravna v skladu s pravili iz 2. poglavja navedenega zakona, v katerem je urejeno finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb. Posebej pa ZFPPIPP v 30. členu opredeljuje upravljanje tveganj, ki zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju. Posebej je v zvezi z upravljanjem tveganj poslovodstvo dolžno zagotoviti, da družba redno izvaja ukrepe upravljanja tveganj iz 31. člena (upravljanje likvidnostnega tveganja) in 32. člena (spremljanje in zagotavljanje kapitalske ustreznosti) ter druge ukrepe upravljanja tveganj, ki so po pravilih poslovno-finančne stroke potrebni in primerni glede na vrsto

in obseg poslov, ki jih družba opravlja (drugi odstavek 30. člena ZFPPIPP). Poslovodstvo mora pri izpolnjevanju svojih obveznosti v zvezi z upravljanjem tveganj upoštevati vsa tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju in vključujejo zlasti kreditno tveganje, tržno tveganje, operativno tveganje in likvidnostno tveganje (tretji odstavek 30. člena ZFPPIPP). Za upravljanje likvidnostnega tveganja mora družba v skladu z drugim odstavkom 31. člena veljavnega ZFPPIPP oblikovati in izvajati politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki jo potrdi poslovodstvo in ki vključuje:
1. načrtovanje pričakovanih znanih in morebitnih denarnih odtokov in zadostnih denarnih pritokov zanje ob upoštevanju normalnega poteka poslovanja in morebitnih položajev likvidnostnih kriz,
2. redno spremljanje in upravljanje likvidnosti,
3. opredelitev ustreznih ukrepov za preprečitev oziroma odpravo vzrokov za nastanek nelikvidnosti in opredelitev drugih možnosti zanje.

Spremljanje in zagotavljanje kapitalske ustreznosti, ki ga mora redno spremljati in preverjati poslovodstvo, pa pomeni, da mora družba zagotoviti, da vedno razpolaga z dovolj dolgoročnih virov financiranja glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja, ter tveganja, ki jim je izpostavljena pri njihovem opravljanju (32. člen ZFPPIPP).

V primeru, če družba postane insolventna, pa ZFPPIPP v oddelku 2.2 določa še nadaljnje obveznosti družbe ter njenega poslovodstva in nadzornega sveta. V 34. členu je v skladu z načelom enakega obravnavanja upnikov določeno, da družba v primeru, če postane insolventna, ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe. Kot nujna za redno poslovanje družbe so opredeljena zlasti plačila:
1. terjatev upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve po prvem odstavku 21. člena ZFPPIPP,
2. tekočih stroškov rednega poslovanja družbe (elektrika, voda in podobno),
3. tekočih dobav blaga ali storitev, potrebnih za redno poslovanje družbe,
4. davka na dodano vrednost, trošarin in drugih davkov in prispevkov, ki jih mora dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi.

Prav tako, potem ko družba postane insolventna, poslovodstvo ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani. Med dejanja, ki jih družba ne sme opraviti, sodijo zlasti:
1. preusmeritev poslovanja ali finančnih tokov na drugo pravno ali fizično osebo,
2. pravna dejanja, ki bi bila ob stečajnem postopku izpodbojna po 271. členu ZFPPIPP.

Pri tem pa navedene prepovedi glede plačil in pravnih poslov trajajo bodisi do začetka stečajnega postopka (1. točka petega odstavka), do začetka postopka prisilne poravnave (2. točka petega odstavka) ali do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov (3. točka petega odstavka 34. člena ZFPPIPP).

Če družba postane insolventna, mora poslovodstvo v enem mesecu po nastanku insolventnosti pripraviti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja in ga predložiti nadzornemu svetu (35. člen ZFPPIPP). Poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja mora poleg opisa finančnega položaja družbe in analize vzrokov za insolventnost vsebovati tudi mnenje poslovodstva, ali obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti finančno prestrukturiranje družbe tako, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. V primeru, da je verjetno, da bo mogoče družbo uspešno finančno prestrukturirati, mora poročilo o ukrepih vsebovati tudi analizo ukrepov finančnega prestrukturiranja, potrebnih za odpravo vzrokov za insolventnost družbe in zagotovitev, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna in opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki jih bo v mejah svojih pristojnosti izvedlo poslovodstvo (na primer vpoklic nevplačanih vložkov v osnovni kapital, izvedba povečanja osnovnega kapitala z novimi vložki na podlagi odobrenega kapitala, prodaja poslovno nepotrebnega premoženja), in rokov, v katerih jih bo izvedlo. Če po presoji

poslovodstva s prej navedenimi ukrepi, ki bi jih v mejah svojih pristojnosti izvedlo poslovodstvo (ukrepi iz 2. točke tretjega odstavka 35. člena ZFPPIPP), vzrokov insolventnosti ne bo mogoče v celoti odpraviti, mora poročilo vsebovati tudi: opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, o katerih je pristojna odločati skupščina (na primer redno povečanje osnovnega kapitala z novimi vložki), in rokov, v katerih jih je treba opraviti. Poročilo mora vsebovati tudi mnenje poslovodstva, ali obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti prisilno poravnavo: če skupščina ne bi sprejela ukrepov iz 3. točke tega odstavka ali če izvedba povečanja osnovnega kapitala iz 2. ali 3. točke istega odstavka ne bi bila uspešna (na primer, ker novi vložki na podlagi povečanja osnovnega kapitala družbe ne bi bili vplačani). Nadalje pa mora poročilo, če je mnenje poslovodstva pritrdilno, vsebovati tudi opis predloga prisilne poravnave, ki bi bila po presoji poslovodstva sprejemljiva za upnike in bi zagotovila, da bo družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. V skladu s petim odstavkom 35. člena daje k poročilu mnenje nadzorni svet. Mnenje pa mora vsebovati presojo nadzornega sveta o tem, ali je družba insolventna, in o potrebnosti in ustreznosti ukrepov iz 2. in 3. točke tretjega odstavka navedenega člena.

Ob ponovni proučitvi ustreznosti postopanja v času, ko poslovodstvo (že) ugotovi nastanek insolventnosti, pri čemer navedena ugotovitev za poslovodstvo, ki redno izvaja naloge upravljanja tveganj, ne more biti nepredvidljiva ali presenetljiva, predlagatelj ocenjuje, da bi poslovodstvo k oblikovanju poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja moralo pristopiti že pred nastopom insolventnosti, in sicer že v času, ko družbi insolventnost šele grozi. Podobno naziranje izhaja tudi iz Direktive (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. 6. 2019[22] (v nadaljnjem besedilu: Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti), v kateri je v 2. recitalu navedeno, da bi okviri preventivnega prestrukturiranja morali dolžnikom predvsem omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti in se tako omeji nepotrebna likvidacija podjetij, ki so sposobna preživeti. Predlagatelj meni, da je izvedba vseh ukrepov, ki so določeni v 35. členu ZFPPIPP, primerna za fazo, ko insolventnost podjetju šele grozi. Tedaj, ko insolventnost že nastane, pa mora biti temeljna dolžnost poslovodstva, da predlaga začetek enega od postopkov zaradi insolventnosti, ki jih določa zakon (5. člen ZFPPIPP).

Primerjalno pravno je ureditev v Nemčiji in Avstriji podobna. Nemški insolvenčni zakon, Insolvenzordnung[23] (v nadaljnjem besedilu: InsO) v 15.a členu določa, da morajo člani poslovodstva ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja v primeru, če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba; to ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba. In kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruge brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če oseba ni seznanjena s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva. Podobno določa tudi avstrijski insolvenčni zakon Insolvenzordnung[24] (v nadaljnjem besedilu: IO), in sicer je treba po določbi drugega odstavka 69§ v primeru, če so izpolnjeni pogoji, predlagati uvedbo insolventnega postopka brez krivdnega odlašanja, najpozneje pa 60 dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Navedena obveznost velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih. Če takšna oseba ni popolnoma opravilno sposobna, velja ta obveznost za njene

[22] Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti).

[23] Insolvenzordnung vom 5. Oktober 1994 (BGBl. I S. 2866), die zuletzt durch Artikel 24 Absatz 3 des Gesetzes vom 23. Juni 2017 (BGBl. I S. 1693) geändert worden ist.

[24] Die Insolvenzordnung, RGBl. Nr. 337/1914, zuletzt geändert durch das Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2017, BGBl. I Nr. 122/2017.

zakonite zastopnike. Če je oseba, določena za zastopanje, osebna družba, ki jo je registrirala sama, ali pravna oseba ali se združenje nadaljuje na ta način, velja ustrezno prvi stavek.

Ministrstvo za pravosodje je v obdobju od 2016 do 2020 prejelo 1141 obvestil o utemeljenem sumu storitve prekrška po 491. členu ZFPPIPP. Navedeni člen določa globo za prekršek, če poslovodstvo stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka ne postopa v skladu z 292. členom ZFPPIPP, in sicer:
– če ne omogoči dostopa do prostorov, izroči ključev in druge opreme, ne izroči drugega premoženja (prvi odstavek),
– če ne preda poslov stečajnega dolžnika in ne izroči vse poslovne in druge dokumentacije, ki se nanaša na stečajnega dolžnika (drugi odstavek), ali,
– če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil o poslih stečajnega dolžnika ter drugih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za vodenje stečajnega postopka ali za sestavo računovodskih izkazov (peti odstavek 292. člena ZFPPIPP).

Ministrstvo za pravosodje je v zvezi z navedenimi obvestili izdalo 629 odločb o prekršku, s katerimi je bilo izrečenih glob v skupnem znesku 440.070,00 evrov, od tega je bilo plačanih glob in stroškov postopka v skupnem znesku 39.940,00 evrov. Zaradi neplačane globe in stroškov postopka so bili prek aplikacije E-izvršba na Finančno upravo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) podani predlogi za izvršbo v skupnem znesku 308.295,97 evra, od tega je bilo izterjanega skupno 64.265,21 evra.

Prikaz s tabelo po letih:

PREKRŠKI PO ZFPPIPP	2016	2017	2018	2019	2020
PREJETE ZADEVE (obvestilo o utemeljenem sumu storitve prekrška)	101	174	253	301	312
IZDANE ODLOČBE*	62	73	136	166	192
ZNESEK IZREČENIH GLOB in STROŠKOV POSTOPKA	60.400,00 €	60.600,00 €	113.070,00 €	127.030,00 €	133.330,00 €
ZNESEK PLAČANIH GLOB in STROŠKOV POSTOPKA	13.370,00 €	7.650,00 €	3.470,00 €	6.450,00 €	9.000,00 €
PODAN PREDLOG ZA IZVRŠBO na FURS	50.402,20 €	32.210,00 €	52.750,00 €	122.823,77 €	50.110,00 €
IZTERJANI DOLG s strani FURS**	10.525,29 €	3.948,46 €	7.329,12 €	36.429,80 €	6.032,54 €

Opombe:
* Odločbe izdane tudi na podlagi obvestil iz preteklih let
** Podatki aplikacije E-izvršba FURS

Število prekrškov na področju opustitev po 292. členu ZFPPIPP iz leta v leto narašča, prav tako pa Ministrstvo za pravosodje zaznava primere, ko gospodarske družbe pred nastopom insolventnosti ali ko ta že nastopi, pooblastijo za vodenje in upravljanje podjetja direktorje, ki nimajo stalnega prebivališča v RS ali državljanstva RS in praviloma tudi ne razpolagajo s premoženjem. V posledici je tudi zato tolikšen razkorak med izrečenimi in plačanimi globami.

1.7. Direktiva (EU) 2019/1023 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132

Evropski parlament in Svet evropske unije sta 20. 6. 2019 sprejela Direktivo (EU) 2019/1023 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti). Cilj navedene direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prost pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki glede preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti, odpusta dolgov in prepovedi opravljanja dejavnosti. Njen namen pa je brez poseganja v temeljne pravice in svoboščine delavcev odpraviti tovrstne ovire z zagotovitvijo: da imajo podjetja in podjetniki v finančnih težavah, ki so sposobni preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje; da pošteni insolventni ali prezadolženi podjetniki po razumnem obdobju lahko izkoristijo popoln odpust dolgov, s čimer se jim omogoči druga priložnost ter da se izboljša učinkovitost postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov, zlasti da se skrajša njihovo trajanje. Pravila o insolventnosti zajemajo vrsto ukrepov, od zgodnjega posredovanja, preden podjetje zaide v resne težave, pravočasnega prestrukturiranja za zagotovitev ohranitve delov podjetja, ki so sposobni preživeti, do unovčenja premoženja, kadar podjetja ni mogoče rešiti drugače. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti državam članicam določa okvire, ki naj dolžnikom v finančnih težavah zagotovijo takšna pravila za prestrukturiranje, da se jim zagotovi, da v celoti ali delno nadaljujejo poslovanje tako, da spremenijo sestavo, pogoje ali strukturo svojega premoženja in svojih obveznosti ali kateri koli drug del svoje strukture kapitala – vključno s prodajo premoženja ali delov podjetja, pa tudi tako, da izpeljejo operativne spremembe. Okviri preventivnega prestrukturiranja morajo dolžnikom omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omejili nepotrebno likvidacijo podjetij, ki so sposobna preživeti (glej 2. recital). Glede na to, da se v vsebini navedene direktive prepletajo ukrepi »zgodnjih opozoril«, ki silijo v hitrejšo aktivnost prostovoljnega prestrukturiranja, in ukrepi prisilnega prestrukturiranja ter naknadna možnost ponovnega začetka (»second chance«), se s predlogom tega zakona spreminjajo tako določbe, ki se nanašajo na finančno poslovanje podjetij kot tudi določbe, ki določajo preizkusno dobo za odpust obveznosti v okviru postopka za odpust obveznosti.

V členu 1 Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti določa, da so predmet njenega urejanja pravila o:
(a) okvirih preventivnega prestrukturiranja, ki so na voljo dolžnikom v finančnih težavah, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, da bi se preprečila insolventnost in zagotovila sposobnost preživetja dolžnika;
(b) postopkih za odpust dolgov insolventnih podjetnikov in
(c) ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov.

V členu 1(5) navedena direktiva določa, da države članice lahko določijo, da so naslednje terjatve izključene iz okvirov preventivnega prestrukturiranja iz točke (a) odstavka 1 ali da ti okviri nanje ne vplivajo:
(a) obstoječe in prihodnje terjatve sedanjih ali nekdanjih delavcev;
(b) preživninske terjatve, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva, ali
(c) terjatve, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti dolžnika.

V skladu z 1(6) pa države članice zagotovijo, da okviri preventivnega prestrukturiranja ne vplivajo na pridobljene pravice do poklicne pokojnine.

V členu 2 so opredeljeni pojmi, ki se uporabljajo v direktivi. Med drugim je pojasnjeno, da »prestrukturiranje« pomeni ukrepe za prestrukturiranje dolžnikovega podjetja, ki vključujejo spremembo sestave, pogojev ali strukture dolžnikovega premoženja in obveznosti ali katerega koli drugega dela dolžnikove strukture kapitala, kot so prodaja premoženja ali delov podjetja, in kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, prodaja delujočega podjetja, ter katere koli potrebne operativne spremembe ali kombinacijo navedenih elementov, »prekinitev posameznih postopkov izvršbe« pomeni s strani sodnega ali upravnega organa ali po zakonu odobreno začasno odložitev upnikove pravice do uveljavljanja terjatve zoper dolžnika, in kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, zoper tretjo osebo, ki nudi jamstvo, v okviru sodnega, upravnega ali drugega postopka, ali začasno odložitev pravice do zasega ali izvensodnega unovčenja dolžnikovega premoženja ali podjetja, »preizkus največje koristi za upnike« pomeni preizkus, ki je uspešno opravljen, kadar noben upnik, ki ne soglaša z načrtom prestrukturiranja, na podlagi načrta prestrukturiranja ne bi bil v slabšem položaju, kot bi bil tak upnik, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji po nacionalnem pravu, bodisi v primeru likvidacije, ne glede na to, ali to pomeni likvidacijo po delih ali prodajo delujočega podjetja, bodisi v primeru scenarija naslednje najboljše možnosti, če načrt prestrukturiranja ne bi bil potrjen, »podjetnik« pomeni fizično osebo, ki opravlja trgovsko, poslovno, obrtno ali poklicno dejavnost, »popoln odpust dolgov« pomeni, da ni več mogoča izvršba neporavnanih dolgov podjetnikov ali da se neporavnani odpustljivi dolgovi kot taki odpišejo, in sicer v okviru postopka, ki lahko vključuje unovčenje premoženja ali načrt za odplačilo dolgov ali oboje, »načrt za odplačilo dolgov« pomeni program plačila določenih zneskov ob določenih datumih s strani insolventnega podjetnika upnikom ali redni prenos določenega dela razpoložljivega dohodka podjetnika upnikom v času preizkusne dobe za odpust dolgov, »upravitelj na področju prestrukturiranja« pa pomeni katero koli osebo ali organ, ki ga sodni ali upravni organ imenuje za izvajanje zlasti ene ali več naslednjih nalog: (a) pomoč dolžniku ali upnikom pri pripravi načrta prestrukturiranja ali pogajanjih o njem; (b) nadzorovanje dejavnosti dolžnika med pogajanji o načrtu prestrukturiranja in poročanje sodnemu ali upravnemu organu; (c) prevzem delnega nadzora nad premoženjem ali posli dolžnika med pogajanji, če navedemo le nekatere od pojasnjenih pojmov. V istem členu je nadalje določeno tudi, da se v direktivi instituti:
(a) insolventnost,
(b) verjetnost insolventnosti,
(c) mikro, mala in srednja podjetja (v nadaljnjem besedilu: MSP),
razumejo tako, kot so opredeljeni v nacionalnem pravu.

Direktiva nato v okviru splošnih določb opredeljuje še aktivnosti držav članic na področju zgodnjega opozarjanja in dostopa do informacij (člen 3).

Pod naslovom II direktive so določena pravila povezana z okviri preventivnega prestrukturiranja. Določbe člena 4 določajo razpoložljivost okvirov preventivnega prestrukturiranja. Države članice morajo zagotoviti, da imajo dolžniki, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogoča prestrukturiranje, da bi preprečili insolventnost in si zagotovili sposobnost preživetja, brez poseganja v druge rešitve za izogibanje insolventnosti, pri čemer se zaščitijo delovna mesta in ohrani poslovna dejavnost.

Države članice pa lahko določijo, da je dolžnikom, ki so bili obsojeni zaradi hudih kršitev računovodskih in knjigovodskih obveznosti na podlagi nacionalnega prava, dovoljen dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja le potem, ko so sprejeli ustrezne ukrepe za odpravo kršitev, ki so privedle do obsodbe, da bi se upnikom zagotovile informacije, ki jih potrebujejo za sprejetje odločitve med pogajanji o prestrukturiranju. Države članice tudi lahko ohranijo ali uvedejo preizkus sposobnosti preživetja v skladu z nacionalnim pravom, če je namen tega preizkusa izključiti dolžnike brez obetov za sposobnost preživetja in če se lahko ta preizkus izvede brez posledic za premoženje dolžnikov. Nadalje lahko države članice omejijo, kolikokrat lahko dolžnik v določenem obdobju dostopa do okvira preventivnega prestrukturiranja, kot je določeno v direktivi. V zvezi s samim preventivnim prestrukturiranjem je določeno, da je okvir preventivnega prestrukturirana lahko sestavljen iz enega ali več postopkov, ukrepov ali določb, od katerih so lahko nekateri izvensodni, brez poseganja v katere koli druge okvire

prestrukturiranja na podlagi nacionalnega prava. Pri tem pa morajo države članice zagotoviti, da tak okvir prestrukturiranja dolžnikom in prizadetim strankam usklajeno zagotavlja pravice in zaščitne ukrepe, določene pod navedenim naslovom. Države članice lahko uvedejo določbe, s katerimi vključenost sodnega ali upravnega organa v okvir preventivnega prestrukturiranja omejijo na primere, v katerih je ta nujna in sorazmerna, hkrati pa zagotovijo zaščito pravic vseh prizadetih strank in zadevnih deležnikov. Določeno je tudi, da so okviri preventivnega prestrukturiranja, ki so določeni na podlagi te direktive, na voljo na zahtevo dolžnikov in le, če države članice tako določijo, tudi na zahtevo upnikov in predstavnikov delavcev, če s tem soglaša dolžnik. Države članice lahko to zahtevo glede soglašanja dolžnika omejijo na primere, v katerih so dolžniki MSP.

Nadaljnja določba (člen 6) ureja pravila prekinitve posameznih postopkov. Med drugim določa, da države članice zagotovijo, da se lahko dolžnikom odobri prekinitev posameznih postopkov izvršbe, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja v okviru preventivnega prestrukturiranja. Države članice nadalje zagotovijo, da lahko prekinitev posameznih postopkov izvršbe zajema vse vrste terjatev, vključno z zavarovanimi terjatvami in prednostnimi terjatvami. V natančno opredeljenih okoliščinah lahko države članice iz področja uporabe prekinitve posameznih postopkov izvršbe izključijo nekatere terjatve ali kategorije terjatev, kadar je taka izključitev ustrezno utemeljena in kadar:
(a) ni verjetno, da bi izvršba ogrozila prestrukturiranje podjetja, ali
(b) bi prekinitev nepravično škodovala upnikom teh terjatev.

Pomembno je, da se prekinitev posameznih postopkov izvršbe ne uporablja za terjatve delavcev oziroma lahko države članice določbe o prekinitvi postopkov izvršbe uporabljajo za terjatve delavcev samo, če in kolikor države članice zagotovijo, da je plačilo takih terjatev zajamčeno v okviru preventivnega prestrukturiranja na podobni ravni varstva.

V zvezi s trajanjem prekinitve posameznih postopkov izvršbe je določeno, da se ta omeji na največ štiri mesece, lahko pa države članice sodnim ali upravnim organom omogočijo, da na zahtevo dolžnika, upnika ali, kjer je ustrezno, upravitelja na področju prestrukturiranja podaljšajo trajanje prekinitve posameznih postopkov izvršbe ali odobrijo novo prekinitev posameznih postopkov izvršbe. Tako podaljšanje ali nova prekinitev posameznih postopkov izvršbe se odobri samo, če je iz natančno opredeljenih okoliščin razvidno, da sta tako podaljšanje ali nova prekinitev ustrezno utemeljena, na primer:
(a) če je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen ustrezen napredek;
(b) če nadaljevanje prekinitve posameznih postopkov izvršbe ne škoduje nepravično pravicam ali interesom katere koli prizadete stranke, ali
(c) če zoper dolžnika še ni bil uveden postopek v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika na podlagi nacionalnega prava.

Vendar pa kljub navedenemu celotno trajanje prekinitve posameznih postopkov izvršbe, vključno s podaljšanji in obnovitvami, ne sme presegati 12 mesecev.

Poleg tega morajo države članice zagotoviti, da lahko sodni ali upravni organi odpravijo prekinitev posameznih postopkov izvršbe v primerih:
(a) ko prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, na primer če se izkaže, da delež upnikov, ki bi lahko na podlagi nacionalnega prava preprečil sprejetje načrta prestrukturiranja, ne podpira nadaljevanja pogajanj;
(b) na zahtevo dolžnika ali upravitelja na področju prestrukturiranja;
(c) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitev posameznih postopkov izvršbe nepravično škoduje ali bi nepravično škodovala enemu ali več upnikom ali enemu ali več razredom upnikov, ali
(d) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitev privede do insolventnosti upnika.

Države članice lahko omejijo možnost glede odprave prekinitve posameznih postopkov izvršbe na primere, ko upniki niso mogli izraziti svojega mnenja, preden je prekinitev začela veljati ali preden je sodni ali upravni organ odobril podaljšanje obdobja prekinitve. Poleg tega države članice določijo minimalno obdobje, ki ne presega obdobja štirih mesecev, v katerem prekinitve posameznih postopkov izvršbe ni mogoče odpraviti.

V členu 7 so opredeljene posledice prekinitve posameznih postopkov izvršbe. Kadar obveznost dolžnika, določena na podlagi nacionalnega prava, da vloži predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, nastane v času prekinitve posameznih postopkov izvršbe, se ta obveznost odloži za obdobje trajanja te prekinitve. Prekinitev posameznih postopkov izvršbe v skladu s členom 6 pa za obdobje prekinitve in na zahtevo enega ali več upnikov odloži uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika. Države članice lahko urejajo posledice prekinitve drugače, kadar dolžnik ni sposoben plačati svojih dolgov, ko zapadejo v plačilo. V takih primerih države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ odloči, da se prekinitev posameznih postopkov izvršbe ohrani, če glede na okoliščine primera uvedba postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, ne bi bila v splošnem interesu upnikov. Prav tako države članice določijo pravila, ki upnikom, za katere velja prekinitev, preprečujejo, da bi za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne neizpolnjene pogodbe. Pojem »ključne neizpolnjene pogodbe« se razume tako, da pomeni neizpolnjene pogodbe, ki so potrebne za vsakodnevno poslovanje podjetja, pri čemer direktiva državam članicam ne preprečuje, da takim upnikom nudijo ustrezne zaščitne ukrepe za preprečitev, da bi jim zaradi navedenega nastala nepravična škoda.

Države članice nadalje zagotovijo, da upnikom ni dovoljeno zadržati izvajanja ali odpovedati, pospešiti ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeniti neizpolnjenih pogodb na podlagi pogodbene določbe, ki določa take ukrepe, zgolj zaradi:
(a) zahteve za uvedbo postopka preventivnega prestrukturiranja;
(b) zahteve za prekinitev posameznih postopkov izvršbe;
(c) uvedbe postopka preventivnega prestrukturiranja ali
(d) same odobritve prekinitve posameznih postopkov izvršbe.

Države članice pa lahko določijo tudi, da se prekinitev posameznih postopkov izvršbe ne uporablja za dogovore o pobotu, vključno z dogovori o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, na finančnih, energetskih in blagovnih trgih. Morajo pa zagotoviti, da iztek prekinitve posameznih postopkov izvršbe brez sprejetja načrta prestrukturiranja sam po sebi ne povzroči uvedbe postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, razen če so izpolnjeni drugi pogoji za uvedbo takega postopka, določeni v nacionalnem pravu.

V tretjem poglavju je urejena vsebina načrtov prestrukturiranja (člen 8), njihovo sprejetje (člen 9) ter potrditev (člen 10) in v posebnih okoliščinah tudi vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja (člen 11). V skladu s slednjim države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ na predlog dolžnika ali z dolžnikovim soglasjem potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga niso odobrile prizadete stranke v vsakem razredu, kot je določeno v členu 9 (6), in da lahko postane zavezujoč za glasovalne razrede, ki ne soglašajo z njim, če načrt prestrukturiranja izpolnjuje vsaj naslednje pogoje:
(a) je v skladu s členom 10(2) in (3) – ima torej jasno opredeljene pogoje, na podlagi katerih lahko sodni ali upravni organ potrdi načrt prestrukturiranja in ima ta načrt razumne možnosti, da prepreči insolventnost dolžnika ali zagotovi sposobnost preživetja podjetja;
(b) odobrila ga je: (i) večina glasovalnih razredov prizadetih strank, če je vsaj eden od teh razredov razred zavarovanih upnikov ali razred, ki je višji kot razred navadnih nezavarovanih upnikov, ali, če ni tako, (ii) vsaj eden od glasovalnih razredov prizadetih strank ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, s strankami v slabšem položaju, ki niso razred lastnikov kapitala ali kateri koli drug razred, ki po

oceni vrednosti dolžnika kot delujočega podjetja ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, za katerega bi bilo mogoče razumno domnevati, da ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji na podlagi nacionalnega prava;
(c) zagotovljeno je, da so glasovalni razredi prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, obravnavani vsaj tako ugodno kot kateri koli drug razred istega vrstnega reda in bolj ugodno kot kateri koli razred poznejšega vrstnega reda, in
(d) noben razred prizadetih strank na podlagi načrta prestrukturiranja ne more prejeti ali ohraniti več kot celotnega zneska svojih terjatev ali deležev.

Z odstopanjem od prvega pododstavka navedenega člena lahko države članice omejijo zahtevo po dolžnikovem soglasju na primere, ko so dolžniki MSP.

Države članice lahko tudi povečajo minimalno število razredov prizadetih strank ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, strank v slabšem položaju, ki je potrebno za odobritev načrta, kot je določeno v točki (b)(ii) prvega pododstavka. Prav tako lahko z odstopanjem od točke (c) odstavka 1 države članice določijo, da so terjatve upnikov v slabšem položaju v glasovalnem razredu, ki ne soglaša z načrtom prestrukturiranja, poplačane v celoti na enak ali enakovreden način, kadar bodo upniki razreda poznejšega vrstnega reda na podlagi načrta prestrukturiranja prejeli kakršna koli plačila ali obdržali kakršen koli delež. Lahko tudi ohranijo ali uvedejo določbe, ki odstopajo od prvega pododstavka, kadar so potrebne za dosego ciljev načrta prestrukturiranja in kadar načrt prestrukturiranja ne škoduje nepravično pravicam ali interesom katerih koli prizadetih strank.

Direktiva ima posebno določbo tudi glede lastnikov kapitala, in sicer v členu 12. Kadar države članice izključijo lastnike kapitala iz uporabe členov 9 (sprejetje načrtov prestrukturiranja), 10 (potrditev načrtov prestrukturiranja) in 11 (vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja), na druge načine zagotovijo, da tem lastnikom kapitala ni dovoljeno, da bi nerazumno preprečili ali ovirali sprejetje in potrditev načrta prestrukturiranja ter njegovo izvajanje. Pri tem lahko države članice prilagodijo pomen besedne zveze »nerazumno preprečiti ali ovirati« tako, da med drugim upoštevajo: ali je dolžnik MSP ali veliko podjetje; predlagane ukrepe prestrukturiranja, ki vplivajo na pravice lastnikov kapitala; vrsto lastnika kapitala; ali je dolžnik pravna ali fizična oseba; ali imajo partnerji v podjetju omejeno ali neomejeno odgovornost.

Posebna skrb v členu 13 je namenjena delavcem. Države članice zagotovijo, da okvir preventivnega prestrukturiranja ne vpliva na individualne in kolektivne pravice delavcev na podlagi delovnega prava Unije in nacionalnega delovnega prava, kot so:
(a) pravica do kolektivnih pogajanj in kolektivnih ukrepov ter
(b) pravica do obveščanja in posvetovanja v skladu z Direktivo 2002/14/ES in Direktivo 2009/38/ES, zlasti: (i) obveščanje predstavnikov delavcev o najnovejšem in verjetnem razvoju dejavnosti in gospodarskega položaja podjetja ali obrata, tako da lahko dolžniku sporočijo pomisleke o položaju podjetja in glede potrebe po razmisleku o mehanizmih prestrukturiranja; (ii) obveščanje predstavnikov delavcev o vsakem postopku preventivnega prestrukturiranja, ki bi lahko vplival na zaposlovanje, kot na primer na zmožnost delavcev, da izterjajo svoje plače in morebitna prihodnja izplačila, vključno s poklicnimi pokojninami; (iii) obveščanje predstavnikov delavcev in posvetovanje z njimi o načrtih prestrukturiranja, preden so ti predloženi v sprejetje v skladu s členom 9 ali v potrditev s strani sodnega ali upravnega organa v skladu s členom 10;
(c) pravice, zajamčene z direktivami 98/59/ES, 2001/23/ES in 2008/94/ES.
In kadar načrt prestrukturiranja vključuje ukrepe, ki povzročijo spremembe v organizaciji dela ali v pogodbenih odnosih z delavci, te ukrepe odobrijo ti delavci, če je taka odobritev v teh primerih določena v nacionalnem pravu ali kolektivnih pogodbah.

Po določbah člena 14 sodni ali upravni organ sprejme odločitev o oceni vrednosti dolžnikovega podjetja samo, kadar načrt prestrukturiranja izpodbija (z ugovorom ali pritožbo) prizadeta stranka, ki ne soglaša z njim, na podlagi bodisi:
(a) domnevno neuspešno opravljenega preizkusa največje koristi za upnike na podlagi točke 6 člena 2(1), ali
(b) domnevne kršitve pogojev za vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, na podlagi točke (ii) člena 11(1)(b).
Države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organi za namene sprejetja odločitve o oceni vrednosti imenujejo ali zaslišijo ustrezno usposobljene strokovnjake.

Učinke načrtov prestrukturiranja določa člen 15, v skladu s katerim države članice zagotovijo, da so načrti prestrukturiranja, ki jih potrdi sodni ali upravni organ, zavezujoči za vse imenovane ali opisane prizadete stranke v skladu s točko (c) člena 8(1) in da upnikov, ki niso udeleženi pri sprejetju načrta prestrukturiranja v skladu z nacionalnim pravom, načrt ne zadeva.

Pristojnost za odločanje o pritožbi zoper odločitev o potrditvi ali zavrnitvi načrta prestrukturiranja, učinke pritožbe na izvajanje načrta in načine odločitve o pritožbi pa ureja direktiva v členu 16.

V četrtem poglavju direktiva ureja zaščito novega financiranja, vmesnega financiranja in drugih poslov, povezanih s prestrukturiranjem (člena 17 in 18). Državam članicam direktiva nalaga, da zagotovijo, da sta novo in vmesno financiranje ustrezno zaščiteni najmanj v primeru katerekoli naknadne insolventnosti dolžnika (člen 17). Prav tako države članice zagotovijo, da se v primeru morebitne naknadne insolventnosti dolžnika posli, ki so razumni in nemudoma potrebni za pogajanja o načrtu prestrukturiranja, ne razglasijo za nične, izpodbojne ali neizvršljive izključno iz razloga, da taki posli škodujejo vsem upnikom, razen če so prisotni drugi dodatni razlogi, določeni v nacionalnem pravu. Taki posli so zlasti:
(a) plačilo honorarjev in stroškov pogajanj, sprejetja ali potrditve načrta prestrukturiranja;
(b) plačilo honorarjev in stroškov pridobitve strokovnega svetovanja v tesni povezavi s prestrukturiranjem;
(c) plačilo plač delavcev za že opravljeno delo, brez poseganja v drugo zaščito na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava;
(d) kakršna koli plačila in izdatki v okviru običajnega poslovanja, razen tistih iz točk (a) do (c).
Prav tako države članice zagotovijo, da se v primeru katere koli naknadne insolventnosti dolžnika posli, ki so razumni in nemudoma potrebni za izvajanje načrta prestrukturiranja in se izvajajo v skladu z načrtom prestrukturiranja, ki ga je potrdil sodni ali upravni organ, ne razglasijo za nične, izpodbojne ali neizvršljive izključno iz razloga, da taki posli škodujejo vsem upnikom, razen če so prisotni drugi dodatni razlogi, določeni v nacionalnem pravu (člen 18).

V petem poglavju so opredeljene dolžnosti direktorjev (člen 19), in sicer morajo države članice zagotoviti, da kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje:
(a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov;
(b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter
(c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

V nadaljevanju (naslov III) direktiva ureja pravila, povezana z odpustom dolgov in prepovedjo opravljanja dejavnosti. V členih 20 do 24 so urejeni dostop do odpusta dolgov, preizkusna doba za odpust dolgov, obdobje prepovedi opravljanja dejavnosti ter združitev postopkov v zvezi s poslovnimi in osebnimi dolgovi. Med drugim je določeno, da države članice zagotovijo, da imajo insolventni podjetniki dostop do vsaj enega postopka, ki lahko privede do popolnega odpusta dolgov. Če je popoln odpust dolgov odvisen od delnega odplačila dolgov s strani podjetnika, države članice zagotovijo, da s tem povezana obveznost odplačila temelji na položaju posameznega podjetnika in da je zlasti sorazmerna z njegovim zasegljivim ali razpoložljivim dohodkom in premoženjem v preizkusni dobi za odpust dolgov ter da

upošteva pravičen interes upnikov. Prav tako morajo zagotoviti, da lahko podjetniki, ki so jim bili dolgovi odpuščeni, izkoristijo obstoječe nacionalne okvire, ki zagotavljajo poslovno podporo za podjetnike, vključno z dostopom do relevantnih in posodobljenih informacij o teh okvirih (20. člen). Glede vprašanja preizkusne dobe za odpust dolgov države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolgove, ni daljše od treh let, začenši najpozneje z enim od naslednjih datumov:
(a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali
(b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanja stečajne mase podjetnika.

Države članice v tem pogledu prav tako zagotovijo, da se insolventnim podjetnikom, ki so izpolnili svoje obveznosti, kadar take obveznosti obstajajo po nacionalnem pravu, odpustijo dolgovi po izteku preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba pri sodnem ali upravnem organu vložiti zahtevek za uvedbo dodatnega postopka. Lahko pa ohranijo ali uvedejo določbe, ki sodnemu ali upravnemu organu omogočajo, da preveri, ali so podjetniki izpolnili obveznosti za pridobitev odpusta dolgov. Prav tako države članice lahko določijo, da popoln odpust dolgov ne ovira nadaljevanja postopka v primeru insolventnosti, ki vključuje unovčenje in razdelitev podjetnikovega premoženja, ki je bilo na datum izteka preizkusne dobe za odpust dolgov del njegove stečajne mase (člen 21).

V skladu s členom 22 države članice (brez posebnega postopka) zagotovijo, da kadar je v skladu z direktivo insolventnemu podjetniku odpuščen dolg, kakršnekoli prepovedi začetka opravljanja dejavnosti ali opravljanja trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti, ki izhajajo izključno iz podjetnikove insolventnosti, prenehajo najpozneje ob koncu preizkusne dobe za odpust dolgov.

Direktiva v členu 23 nadalje določa pogoje, pod katerimi se lahko zavrne ali omeji dostop do odpusta dolgov, prekličejo koristi takega preklica dolgov ali določi daljše preizkusno obdobje za pridobitev popolnega odpusta dolgov ali daljša obdobja prepovedi opravljanja dejavnosti. Gre za primere, kadar je insolventni podjetnik do upnikov ali drugih deležnikov ravnal nepošteno ali v slabi veri po nacionalnem pravu:
– ko je postal zadolžen,
– med postopkom v primeru insolventnosti ali
– med plačilom dolgov, brez poseganja v nacionalna pravila o dokaznem bremenu.

V zvezi s tem direktiva navaja nekaj primerov tovrstnih ravnanj, in sicer kadar: je insolventni podjetnik znatno kršil obveznosti na podlagi načrta za odplačilo dolgov ali katero koli drugo pravno obveznost, namenjeno zaščiti interesov upnikov, vključno z obveznostjo, da poveča donose za upnike; insolventni podjetnik ne izpolni obveznosti zagotavljanja informacij ali sodelovanja v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom; gre za prošnje z namenom zlorabe odpusta dolgov; gre za novo prošnjo za odpust dolgov v določenem obdobju, potem ko je bil insolventnemu podjetniku odobren popoln odpust dolgov ali mu je bil popoln odpust dolgov zavrnjen zaradi hude kršitve obveznosti zagotavljanja informacij ali sodelovanja; strošek postopka, ki vodi do odpusta dolgov, ni pokrit, ali je odstopanje potrebno, da se zagotovi ravnotežje med pravicami dolžnika in pravicami enega ali več upnikov.

Države članice pa lahko določene kategorije dolgov in kadar je to ustrezno utemeljeno tudi izključijo iz odpusta dolgov ali omejijo dostop do odpusta dolgov ali določijo daljše preizkusno obdobje. Med tovrstne primere direktiva uvršča: zavarovane dolgove, dolgove, ki izhajajo iz kazenskih sankcij ali so z njimi povezani; dolgove, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti, dolgove v zvezi s preživninskimi obveznostmi, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva; dolgove, ki nastanejo po predložitvi prošnje za postopek, ki vodi do odpusta dolgov, oziroma po uvedbi takšnega postopka, ter dolgove, ki izhajajo iz obveznosti plačila stroška postopka, ki vodi do odpusta dolgov.

V členu 24 pa direktiva predvideva tudi združitev postopkov v zvezi s poslovnimi in osebnimi dolgovi. Kadar ima insolventni podjetnik poklicne dolgove, ki so nastali v okviru njegove trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti, in osebne dolgove, ki so nastali zunaj navedenih dejavnosti, ki jih ni mogoče razumno ločiti, države članice zagotovijo, da se taki dolgovi, ki jih je mogoče odpustiti, obravnavajo v enem samem postopku za pridobitev popolnega odpusta dolgov. Lahko pa tedaj, kadar je poklicne in osebne dolgove mogoče ločiti, določijo, da je treba za pridobitev popolnega odpusta dolgov te dolgove obravnavati bodisi v ločenih, vendar usklajenih postopkih, bodisi v enem samem postopku.

Členi 25 do 28 urejajo še ukrepe za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov. Pri tem je poudarek na ustrezni strokovni usposobljenosti in strokovnem znanju sodnih in upravnih organov, ki se ukvarjajo s tovrstnimi postopki ter njihovem učinkovitem vodenju in hitrosti pri obravnavanju (člen 25). Pogoje za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov določa člen 26. Zahtevana je ustrezna usposobljenost in potrebno strokovno znanje, nujni so jasni, pregledni in pošteni pogoji za imenovanje in razrešitev ter odstop upraviteljev. Pri imenovanju v posameznem postopku (vključno s čezmejnimi dejavniki) naj se upoštevajo izkušnje in strokovno znanje ter posebne značilnosti zadeve, ter omogoči, da imajo dolžniki in upniki možnost, da izbiri ali imenovanju nasprotujejo ali zahtevajo zamenjavo, da ne bi prihajalo do nasprotja interesov. Prav tako naj države članice vzpostavijo ustrezne mehanizme nadzora, informacije o organih in telesih, ki nadzorujejo upravitelje, ter zagotovijo, da so nagrade upraviteljev urejene s pravili, ki so v skladu s ciljem učinkovitega reševanja postopkov ter da so vzpostavljeni ustrezni postopki za rešitev morebitnih sporov glede nagrad (člen 27).

Ne nazadnje v skladu z razvojem tehnologije direktiva v členu 28 nalaga državam članicam, da zagotovijo, da lahko v postopkih glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov stranke v postopku, upravitelj in sodni ali upravni organ z uporabo elektronskih sredstev komunikacije opravijo, tudi v čezmejnih primerih, vsaj naslednja dejanja:
(a) prijavo terjatev;
(b) predložitev načrtov prestrukturiranja ali načrtov za odplačilo dolgov;
(c) uradna obvestila upnikom;
(d) vložitev izpodbijanj in pritožb.

Sledijo še določbe o spremljanju postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov, ki državam članicam nalagajo, da letno na nacionalni ravni zbirajo in združujejo podatke o teh postopkih, podatke o številu dolžnikov, za katere so se postopki uvedli, ter druge podatke (npr. o stroških, stopnjah poplačil, številu izgubljenih delovnih mest), ki so podrobno opredeljeni v členu 29.

Sledijo še določbe o postopku v odboru (člen 30) in končne določbe, med katerimi je klavzula o pregledu (člen 33) ter določbe o prenosu z rokom 17. julij 2021, do katerega morajo države članice sprejeti in objaviti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo (člen 34(1)). Po členu 34(2) imajo države članice, ki se pri izvajanju te direktive soočajo s posebnimi težavami, možnost enoletnega podaljšanja obdobja izvajanja iz odstavka 1. Države članice Komisijo uradno obvestijo o potrebi po uporabi te možnosti podaljšanja obdobja izvajanja do 17. januarja 2021. Republika Slovenija je Komisijo o uporabi te možnosti pravočasno obvestila, tako da je bil rok za prenos direktive v slovenski pravni red 17. julij 2022.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Glede na izpostavljeno stanje in nekatere druge zaznane primere iz poslovne in sodne prakse je predlog zakona osredotočen na:

– odpravo ustavne neskladnosti določb ZFPPIPP, ki jih je ugotovilo US,

– povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti z dopolnitvijo in zaostritvijo pravil, ki določajo obveznosti poslovodstva ob nastopu insolventnosti (in grozeče insolventnosti),

– uvedbo možnosti izrednega pravnega sredstva – revizije zoper nekatere odločitve v stečajnem postopku,

– vzpostavitev možnosti za prestrukturiranje terjatev v okviru postopka prisilne poravnave tudi v primerih, ko dolžnik še ni postal insolventen, pa mu insolventnost že grozi,

– prilagoditev drugih pravil z namenom celovite implementacije Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti,

– spremembo postopka poenostavljene prisilne poravnave v smeri večjega nadzora glede prijavljenih terjatev in izboljšanja procesnega položaja upnika,

– razširitev možnosti posebnih pravil finančne reorganizacije v okviru postopka prisilne poravnave za vse kapitalske družbe in samostojne podjetnike,

– izboljšanje poplačila upnikov v stečajnem postopku in zagotovitev večje preglednosti prodaj v stečajem postopku,

– izboljšanje položaja delavcev v postopkih,

– učinkovitejše vodenje disciplinskih postopkov zoper upravitelje in upoštevanje novejše prakse Evropskega sodišča za človekove pravice v primerih odvzema dovoljenja upraviteljem.

2.2. Načela

Temeljna načela insolvenčnega prava se s predlogom zakona ne spreminjajo. Posredno se prek predlaganih zakonodajnih rešitev, ki spreminjajo poglavje finančnega poslovanja gospodarskih družb in pravnih oseb, krepi načelo zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo upnikov, kot že izhaja iz UNCITRAL-ovih zakonodajnih smernic za insolventno pravo (*UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law, UN, New York, 2005).* V skladu z navedenimi smernicami je eden izmed ključnih ciljev, ki ga mora zasledovati in k njemu stremeti normativna ureditev s področja insolvenčnega prava, čim večja ohranitev premoženja dolžnika, ko ta zaide v insolventnost oziroma že, ko mu insolventnost grozi. V povezavi s tem je ključna vloga poslovodstva podjetja, da pravočasno začne bodisi z ukrepi finančne oziroma poslovne reorganizacije oziroma v primeru nastopa insolventnosti predlaga začetek enega izmed postopkov zaradi insolventnosti po tem zakonu.

2.3. Poglavitne rešitve

2.3.1. Odločbe ustavnega sodišča

V skladu z odločbo US, št. Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018, se odpravlja pretirana strogost, ki zadene dolžnika v postopku prisilne poravnave, če pravočasno ne predloži ustreznih listin. Predlagatelj je oblikoval rešitev v skladu z obrazložitvijo US v tej zadevi, in sicer v smeri, da sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka, če insolventni dolžnik niti po naknadnem pozivu sodišča v roku treh delovnih dni sodišču ne priloži: odpravka notarskega zapisnika skupščine, na kateri je bil sprejet sklep o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja, in poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic z vsebino iz 193. člena tega zakona (tretji odstavek 192. člena ZFPPIPP).

Ker podobno formalno oviro za izvedbo postopka prisilne poravnave oziroma za ustavitev postopka prisilne poravnave in izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka pomeni tudi položaj po 199.b členu, ko upniški odbor ne predloži listin, je tudi v tem primeru predlagana podobna sprememba.

Glede na ugotovljeno neustavnost v odločbi US, št. U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019, je predlagana ureditev smiselno enaka rešitvi, ki jo je US že podalo v okviru začasnega izvršitvenega načina. Po predlagani ureditvi izločitvena pravica tudi v primeru, če upnik zamudi rok za njeno prijavo, ne preneha. Vendar pa, če upravitelj v takem primeru proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice, izločitveni upnik izgubi izločitveno pravico, lahko pa zahteva, da se mu plača denarni znesek, dosežen s prodajo tega premoženja, zmanjšan za stroške v zvezi s prodajo. Izločitveni upnik pa nima pravice zahtevati povrnitve škode, ki jo je imel zaradi prenehanja izločitvene pravice. Če upnik izločitvene pravice ne prijavi niti do objave načrta prve splošne razdelitve, pa upnik izločitveno pravico in pravico do plačila denarnega zneska izgubi.

Odločba US, št. U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016, se nanaša na postopek izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije iz razloga, ker ne posluje na poslovnem naslovu.

Uvodoma je treba pojasniti, da je po podatkih, ki jih je pridobilo Ministrstvo za pravosodje v letu 2018, sodišče v navedenem letu začelo postopek izbrisa v 2.350 zadevah in izdalo sklep o izbrisu v 1.304 zadevah. Nadalje je bilo v zvezi z navedenim postopkom ugotovljeno:

- da se večina zadev, začetih na predlog AJPES (iz razloga, ker niso bila predložena letna poročila), konča brez izbrisa in celo ne da bi družba vsa manjkajoča letna poročila tudi predložila,
- da je izbrisni razlog »neposlovanja« na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register, mogoče zlorabiti z namenom, da se družbeniki izognejo stečaju in s tem povezanim izpodbijanjem dolžnikovih pravnih dejanj,
- da predlog za izbris družbe iz razloga, ker ne posluje na poslovnem naslovu, državni organi pogosto vložijo preuranjeno, in sicer že, če družba ne sprejme ene same pošiljke na tem naslovu, postopek pa se v takem primeru pokaže kot v celoti nepotreben,
- da bi bilo registrsko sodišče v primeru morebitne odprave instituta razbremenjeno tovrstnih zadev, kar je pomemben podatek, glede na to, da je postopek trifazen.

Pobuda ZUS in nekaterih zunanjih strokovnjakov je, da se ta institut črta oziroma se predvidi za te primere prisilna likvidacija, ki pa bo v posameznih primerih najverjetneje prešla v stečajni postopek, saj bo povečini šlo za družbe z neplačanimi obveznosti in premalo premoženja za njihovo poplačilo. To pomeni na letni ravni 1.304 (praviloma prazne) stečaje in posledično visoke stroške za državo iz naslova nagrade in stroškov vodenja teh postopkov.

US je že v svoji odločbi, št. U-I-117/07-19 z dne 21. 6. 2007, ugotovilo tudi, da za primer prenehanja družbe kot pravne osebe z njenim izbrisom iz sodnega registra brez likvidacije zakonodajalec ni predvidel postopka, ki bi omogočil ureditev notranjih in zunanjih razmerij družbe, in s tem ne varstva upnikov, čeprav gre v bistvenem za enak položaj, kot so položaji drugih oblik prenehanja gospodarskih družb. Vse oblike prenehanja imajo namreč enak cilj in končno posledico, ki se kaže v prenehanju obstoja subjekta pravic in obveznosti. In čeprav ureditev v Republiki Sloveniji od leta 2011 ne pozna več odgovornosti aktivnih družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb, še vedno potekajo konkretni postopki, ki izvirajo izpred več kot 15 let.

Predlagatelju se je glede na izpostavljeno, upoštevaje število postopkov in namen instituta, zastavilo vprašanje o njegovi potrebnosti in smotrnosti. Po določbah veljavnega ZFPPIPP je za prostovoljno likvidacijo, ki jo izvede sama pravna oseba na podlagi odločitve pristojnega organa te pravne osebe, in prisilno likvidacijo, ki se začne neodvisno od volje pravne osebe (odločitve njenega organa) in jo izvede sodišče, značilno, da pravna oseba preneha poslovati, njeno premoženje se unovči in poplačajo se vse

njene obveznosti, ostanek po plačilu vseh obveznosti pa se razdeli družbenikom. Zato se za prisilno likvidacijo smiselno uporabljajo nekatera pravila ZGD-1 o redni (prostovoljni) likvidaciji.

V fazi oblikovanja določbe je Ministrstvo za pravosodje naslovilo vprašanje na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstvo za finance, ali navedeni institut iz zgornjih razlogov obdržati v ureditvi. S strani obeh je prejelo odgovor o nujnosti ohranitve te možnosti.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je v svojem odgovoru poudarilo, da je zaradi varnosti pravnega prometa nujno, da se kljub ugotovljenim nedoslednostim veljavne ureditve institut v tem trenutku ohrani ter po potrebi nadgradi. Črtanje instituta bi imelo za posledico, da družbe zaradi opustitve temeljnih obveznosti ne bi bile sankcionirane. Opozorili so tudi, da bi ob morebitnem črtanju instituta nastala pravna praznina, ki bi v praksi omogočila še več zlorab, hkrati pa bi povzročila neenakopravno obravnavo v primerjavi s samostojnimi podjetniki, katerih izbris bi še naprej urejal ZGD-1. Poleg tega bi se v primeru črtanja celotnega 7. poglavja veljavnega ZFPPIPP poseglo tudi v omejitve ustanavljanja v 10.a členu ZGD-1, in sicer v 5. točko prvega odstavka, ki ustanavljanje oziroma pridobitev statusa družbenika ali podjetnika omejuje osebi, ki je bila neposredno z več kot 50 odstotki udeležena v kapitalu družbe z omejeno odgovornostjo, ki je bila izbrisana iz sodnega registra brez likvidacije. Navedena omejitev je bila skupaj z drugimi v ZGD-1 inkorporirana na podlagi tehtnih razlogov, zato bi črtanje navedene omejitve zahtevalo razmislek v smislu posledic, ki bi jih lahko sprememba določbe povzročila v praksi.

Tudi na Ministrstvu za finance so med drugim pojasnili, da FURS na podlagi izkušenj ocenjuje, da je omenjeni postopek nujen, saj se na ta način zagotavlja pravno varstvo upnikov in pravnega prometa, ko se poslovne subjekte, ki ne izkažejo ustrezne skrbnosti pri poslovanju, izloči iz pravnega prometa ter se na ta izbris veže tudi prepoved nadaljnjega ustanavljanja družb iz 5. točke prvega odstavka 10.a člena ZGD-1. Pojasnili so še, da je FURS v letu 2019 podal 185 predlogov za izbris iz sodnega registra brez likvidacije (razlog izbrisa: neposlovanje na poslovnem naslovu), od tega so 104 pravne osebe že izbrisane, v 35 primerih je bil postopek izbrisa ustavljen, v 88 primerih pa je postopek še v teku. Za ugotavljanje neposlovanja pravne osebe na poslovnem naslovu vodi FURS poseben ugotovitveni postopek. Če zavezanec na poslovnem naslovu ne sprejema uradnih pošiljk (pošiljka se vrača z navedbo »neznan« ali »preseljen«), FURS preveri dejansko stanje na terenu. FURS lahko od lastnika objekta, na katerem ima družba vpisan poslovni naslov, pridobi izjavo, da ni dal dovoljenja za poslovanje na tem naslovu oziroma da ni sklenjenega pravnega posla, iz katerega bi izhajalo, da pravna oseba lahko posluje v njegovem objektu. FURS tudi preveri usklajenost podatkov o poslovnem naslovu z Registrom prostorskih enot. Zavezančeva »neaktivnost« na poslovnem naslovu in neoznačeni prostori pa niso edine okoliščine za podajo obvestila o izbrisnem razlogu; med okoliščine štejejo tudi neodzivnost odgovornih oziroma kontaktnih oseb (npr. v postopku finančnega nadzora) pa tudi neoddajanje davčnih obračunov s strani zavezanca. Poudarili so, da se na podlagi navedenega ni mogoče strinjati s posplošeno navedbo, da državni organi pogosto vlagajo preuranjene predloge za izbris družbe z razlogom, da pravna oseba ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. Podali so tudi predlog, da se institut izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije znova dopolni z odgovornostjo družbenikov za neporavnane obveznosti izbrisanih družb, ob upoštevanju dosedanjih odločb US v zvezi s tem. Dodatno na Ministrstvu za finance ocenjujejo, da bi ukinitev postopka izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije imela za posledico povečanje števila začetih postopkov prisilnih likvidacij in stečajnih postopkov, kar bi posledično pomenilo povečano število sodnih postopkov in s tem povečano obremenitev sodišč in tudi proračunskih sredstev. Hkrati so opozorili, da bi bila z ukinitvijo tega postopka državnim organom, ki v svojih postopkih ugotavljajo, da subjekt dejansko ne posluje na naslovu, na katerem ima registriran svoj sedež, kot tudi lastnikom objekta na naslovu, ki je v sodni register vpisan kot poslovni naslov subjekta, odvzeta možnost, da s sprožitvijo postopka izbrisa brez likvidacije dosežejo odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri subjektu – tj. bodisi registracijo ustreznega poslovnega naslova v ustrezni register bodisi pridobitev dovoljenja lastnika objekta za poslovanje poslovnega subjekta v njegovem objektu. Črtanje instituta izbrisa brez likvidacije bi tako po oceni Ministrstva za

finance imelo za posledico le še manjšo skrbnost poslovodstva družb in zmanjšanje odgovornosti v primerih, ko ne sodelujejo z državnimi organi.

Ob navedenih argumentih je treba dodati, da je na nujnost ohranitve instituta opozorila tudi AJPES.

Upoštevaje navedene pomisleke je predlagatelj odločbo US udejanjil tako, da lahko upnik v skladu s predlaganim novim četrtim odstavkom 435. člena v primeru, če je bil postopek izbrisa začet na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena zakona, torej iz razloga, ker pravna oseba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodni register, v ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja tudi, da pravna oseba ni prenehala poslovati, ima premoženja ali ni izpolnila vseh svojih obveznosti. Če pravna oseba ni prenehala poslovati, ima premoženja ali ni izpolnila vseh svojih obveznosti, izbris ni dovoljen.

Poleg tega je predlagatelj po predlogu AJPES, ki je izpostavila problematiko nepredložitve letnih poročil, dopolnil 435. člen tudi tako, da je v primeru, če je bil postopek izbrisa začet na podlagi izbrisnega razloga iz 1. točke drugega odstavka 427. člena ZFPPIPP, ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila ali manjkajoče podatke iz letnega poročila, ki jih še ni predložila (glej predlagani novi drugi odstavek 435. člena). Navedena določba bo po mnenju predlagatelja pripomogla k večji doslednosti pri predložitvah letnih poročil in s tem izboljšanem obveščanju zainteresiranih poslovnih partnerjev o stanju oziroma poslovanju družbe.

US je dne 12. 5. 2016 v zadevi, št. Up 386/15-26, U-I-179/15-8, odločilo, da je ZFPPIPP v neskladju z Ustavo, ker ne določa, da se sklep o začetku stečajnega postopka, ki je bil izdan na upnikov predlog, vroči družbenikom stečajne dolžnice, če je ta d. o. o. Do odprave ugotovljenega neskladja je sodiščem prve stopnje naložilo, da morajo sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začet na predlog upnika, vročiti tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica d. o. o.

Čeprav iz odločitve US na prvi pogled izhaja, da je mogoče navedeno neskladje odpraviti le na način, da se veljavna zakonska določba 242. člena spremeni tako, da se določi, da se sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začet na predlog upnika, vroči tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica družba z omejeno odgovornostjo, je bil obnovljen razmislek o namenu določbe o vročanju ter sistematiki in potrebnosti opisane ureditve glede vročanja sklepa o začetku stečajnega postopka tudi tistim družbenikom, ki za obveznosti družbe osebno ne odgovarjajo. Brez nadaljnjega velja, da mora biti sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika vročen določenim družbenikom, in sicer tistim, ki za obveznosti družbe odgovarjajo z vsem svojim premoženjem. Prav ti bi bili zaradi posega v pravico do informacije lahko posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe zoper sklep o začetku stečajnega postoka, ki lahko bistveno vpliva na njihov položaj, glede na to, da (osebno) odgovarjajo za obveznosti družbe.

Glede družbenikov, ki za obveznosti družbe (osebno) ne odgovarjajo, pa je bil opravljen vnovičen razmislek o pomenu vročanja sklepa o začetku stečajnega postopka na predlog upnika in s tem povezano pravico navedenih družbenikov do pritožbe zoper navedeni sklep. Začetek stečajnega postopka namreč ne vpliva na pravni položaj družbenika kapitalske družbe (d. o. o. ali d. d.), zato se s sklepom o začetku stečajnega postopka ne posega v njegov pravni interes (pravno korist).

V skladu z navedenim ter upoštevaje, da je eno izmed temeljnih načel postopkov zaradi insolventnosti (postopka prisilne poravnave in stečajnega postopka) tudi načelo hitrosti postopka, ki zahteva, da postopek poteka hitro in brez nepotrebnega zavlačevanja, se pravica družbenikov kapitalske družbe, da se pritožijo zoper sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika, ob tehtanju sorazmernosti pokaže kot nesistemska.

Glede na navedeno je določba 242. člena spremenjena tako, da se sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, vroči (le) osebno odgovornemu družbeniku, ki lahko vloži pritožbo proti temu sklepu.

Če je sodišče izdalo sklep po začetku stečajnega postopka na predlog družbenika družbe z omejeno odgovornostjo, pa se ta sklep, v skladu s predlaganim novim tretjim odstavkom, vroči tudi drugim družbenikom, ki lahko vložijo pritožbo.

V marcu 2018 je bila na US vložena zahteva za oceno ustavnosti 221.j[25] člena ZFPPIPP, o kateri je US tudi že odločilo (odločba številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020). Bistvo očitka protiustavnosti posebne ureditve upniške prisilne poravnave je, da dolžnik v prehodnem postopku, ko sodišče odloča o pogojih za začetek postopka zaradi insolventnosti (tretji odstavek 49. člena ZFPPIPP), ne sodeluje in se ne izjavlja, prav tako nima pravice do pritožbe proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, temveč ga lahko izpodbija le z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave in iz razloga iz 1. točke 172. člena ZFPPIPP.

V luči navedenih ugovorov je predlagatelj znova proučil učinke veljavne ureditve v 221.j člena, zlasti z vidika sorazmernosti opisanega posega in predlaga spremembo veljavne ureditve v smeri načina izvršitve odločbe, ki jo je v svoji odločbi določilo US. Ta določa, da mora sodišče dolžniku v treh delovnih dneh po prejemu vročiti upnikov predlog za začetek postopka prisilne poravnave. Dolžnik lahko v 15 dneh po prejemu upnikovega predloga za začetek postopka prisilne poravnave ugovarja, da ni insolventen ali da terjatve upnikov ne obstajajo v višini, kot jo določa prvi odstavek tega člena. Za

---

[25] 221.j člen (upniki kot upravičeni predlagatelji za začetek postopka prisilne poravnave) določa:
(1) Ne glede na drugi odstavek 139. člena tega zakona so začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika.
(2) Za predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga vložijo upniki (v nadaljnjem besedilu: upniški predlog), se smiselno uporabljajo prvi odstavek, 5. točka drugega odstavka ter tretji, četrti in peti odstavek 141. člena tega zakona.
(3) Upniškemu predlogu za začetek postopka prisilne poravnave je treba priložiti:
1. izjave upnikov, ki so vložili upniški predlog (v nadaljnjem besedilu: predlagatelji), da soglašajo z začetkom postopka prisilne poravnave, na katerih je podpis notarsko overjen,
2. za vsakega predlagatelja poročilo revizorja, s katerim revizor z mnenjem brez pridržka ugotovi:
– skupni znesek finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika,
– skupni znesek predlagateljevih finančnih terjatev do dolžnika po stanju na dan, ki je enak presečnemu dnevu zadnjega javno objavljenega letnega poročila dolžnika,
– delež, ki ga predstavlja znesek iz druge alineje te točke v skupnem znesku iz prve alineje te točke.
(4) Za nepopoln upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave se smiselno uporabljajo prvi do tretji odstavek 147. člena tega zakona. Če predlagatelji v roku iz prvega odstavka 147. člena tega zakona ne dopolnijo nepopolnega predloga, sodišče zavrže upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.
(5) Če predlagatelji umaknejo upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.
(6) Če predlagatelji v predlogu za začetek postopka prisilne poravnave predlagajo imenovanje upravitelja, se za imenovanje upravitelja ob uvedbi postopka prisilne poravnave ne uporablja 2. točka drugega odstavka 221.h člena tega zakona, in sodišče za upravitelja imenuje osebo, ki jo predlagajo predlagatelji.
(7) Za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave se smiselno uporablja pododdelek 4.2.2 tega zakona.
(8) Za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave se smiselno uporabljajo 153. do 155. člen tega zakona.
(9) Če predlagatelji v roku iz tretjega odstavka 153. člena tega zakona v zvezi z osmim odstavkom tega člena ne založijo predujma za kritje stroškov prisilne poravnave, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.
(10) Proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, izdanem na podlagi upniškega predloga, dolžnik nima pravice do pritožbe. Izpodbija ga lahko z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave zaradi razloga iz 1. točke 172. člena tega zakona.

odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga pa se smiselno uporabljajo tudi določbe 235. člena (postopek z upnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka), drugega do sedmega odstavka 239. člena (odločanje o začetku stečajnega postopka) in 240. člena ZFPPIPP (začasna odredba proti stečajnemu dolžniku).

US je dne 23. 4. 2020 v zadevi, št. U-I-512/2018 in dne 1. 12. 2020 v zadevi, št. U-I-464/20-7 ugotovilo, da je izpodbijana ureditev, v obeh primerih iz enakih razlogov, v neskladju z načelom enakosti iz drugega odstavka 14. člena Ustave. Zakonodajalec je namreč za vse možne kršitve 2. točke prvega odstavka in drugega odstavka 401. člena ZFPPIPP predvidel zelo strogo enotno sankcijo, za tako obravnavo teh različnih kršitev obveznosti pa razlogov iz zakonodajnega gradiva ni bilo mogoče razbrati. Predlagatelj upoštevaje ugotovitve US in rešitev, ki jo je to oblikovalo v okviru začasnega izvršitvenega načina, predlaga dopolnitev določbe druge alineje 2. točke drugega odstavka 399. člena, ki določa prepoved odpusta obveznosti, če je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavrnjen, ker je ta kršil svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena tega zakona, ali zaradi ovire iz tretjega odstavka navedenega člena, če od pravnomočnosti sklepa ali sodbe še ni preteklo deset let. Skladno s predlagano dopolnitvijo se navedena prepoved odpusta obveznosti ne uveljavi, če dolžnik izkaže, da kršitve obveznosti (iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena ali ovira iz tretjega odstavka navedenega člena) niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku.

2.3.2. Povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti z dopolnitvijo in zaostritvijo pravil, ki določajo obveznosti poslovodstva ob nastopu insolventnosti (in grozeče insolventnosti)

Predlagatelj ocenjuje, da je ključni ukrep za varstvo upnikov v postopkih zaradi insolventnosti določitev takšnih pravil finančnega poslovanja, ki dolžnike silijo k odpravljanju insolventnosti že, ko ta grozi, ko stanje insolventnosti nastopi, pa je dolžnost poslovodstva, da začne enega izmed postopkov zaradi insolventnosti, ki jih določa zakon. Pravočasen začetek insolventnega postopka tako predstavlja varstvo za upnike, saj za varstvo njihovega položaja in enakega obravnavanja skrbi upravitelj oziroma je v postopkih, namenjenih prestrukturiranju, njegova vloga v nadzoru nad poslovanjem stečajnega dolžnika. Brez pravočasnega začetka postopkov je zaradi hitrega zmanjševanja stečajne mase gospodarske družbe, ki postane nelikvidna in/ali prezadolžena, praktično nesmiselno razpravljati o vprašanju ex post učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti. Noben postopek zaradi insolventnosti namreč ne more ustvarjati dodatnega premoženja. Predpostavka za učinkovito insolvenčno pravo je torej sistem mehanizmov, ki deležnike ustrezno spodbudijo, da pravočasno predlagajo uvedbo postopkov za odpravo (že) grozeče insolventnosti.

Brez dvoma je eden od namenov Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti tudi ta, da imajo podjetja in podjetniki v finančnih težavah, ki so sposobni preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje. Eden izmed pogojev za učinkovitost postopkov prestrukturiranja pa je tudi pravočasen pristop k samemu prestrukturiranju. V tem pogledu je poleg ukrepov zgodnjega opozarjanja nujno tudi vzpostavljanje podlag za začetek aktivnosti v zvezi s prestrukturiranjem. S predlaganimi spremembami se poskuša sprožiti pravočasno ukrepanje poslovodstva ne le v primeru, ko je družba že insolventna, temveč že, ko insolventnost (šele) grozi. Plačilna nesposobnost namreč dolžniku grozi takrat, ko ta svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmogel izpolniti ob njihovi zapadlosti. In že v času grozeče insolventnosti je dolžnikovo poslovodstvo dolžno izvesti določene aktivnosti, ki bodo, če bodo izvedene pravočasno, insolventnost lahko preprečile. Hkrati pa se morajo poslovodstvo ali drugi organi družbe v primeru, če družbi grozi insolventnost, izogibati ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, razen če je tako ravnanje storjeno z namenom preprečiti nastop insolventnosti, pri svojih odločitvah morajo upoštevati interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov, katerih interesi bi lahko bili prizadeti, ter se morajo izogibati takim ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.

Po vzoru nemške in avstrijske pravne ureditve predlagatelj za primere, ko družba postane insolventna, nalaga poslovodstvu, da brez nepotrebnega odlašanja poda predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, s čimer se spreminja dosedanja ureditev, po kateri je bilo poslovodstvo v primeru, če je družba postala insolventna, dolžno predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja (prim. 35. člen ZFPPIPP).

2.3.3. Opredelitev stanja grozeče insolventnosti in posledično sprememba obveznosti poslovodstva na področju finančnega poslovanja ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti (implementacija Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti)

Evropski parlament in Svet Evropske unije sta 20. 6. 2019 sprejela Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti. Cilj navedene direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prosti pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki glede preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti, odpusta dolgov in prepovedi opravljanja dejavnosti.

V zvezi z določilom četrtega in petega odstavka 7. člena Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je predlagana ureditev, ki preprečuje, da bi ključni dobavitelji dolžnika (kot npr. dobavitelji elektrike, vode, plina itd.) odpovedali pogodbe, dobave ipd., dokler dolžnik med postopkom sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ali postopkom prisilne poravnave izpolnjuje vse tekoče obveznosti, saj se je navedeno v praksi dostikrat izkazalo kot pomembna ovira za vodenje postopka prestrukturiranja.

V zvezi s 6. členom Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti veljavna nacionalna zakonodaja dolžnikom že zagotavlja prekinitev posameznih postopkov izvršbe, vendar pa hkrati ni določena možnost, da sodišče bodisi ne odobri prekinitve posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitev ni nujna, ali kadar ne izpolnjuje cilja, tj. zagotavljanje podpore za pogajanja. Zato je predlagana rešitev, v skladu s katero lahko sodišče na predlog upnika, dolžnika ali upravitelja tudi pred potekom rednih rokov dovoli začetek ali nadaljevanje postopkov izvršbe ali zavarovanja: če prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je pogoj izpolnjen, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali kadar prekinitev (lahko) privede do insolventnosti upnika.

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti v 1. členu kot predmet urejanja določa tudi pravila o okvirih preventivnega prestrukturiranja, ki so na voljo dolžnikom v finančnih težavah, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, da bi se preprečila insolventnost in zagotovila sposobnost preživetja dolžnika. Novi pojem »verjetnosti« oziroma »grozeče« insolventnosti naj bo v skladu z navedeno direktivo ekonomski in pravno odprt. Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali namreč dolžnikom predvsem omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omejili nepotrebno likvidacijo podjetja, ki je sposobno preživeti. Navedeni okviri bi morali pomagati preprečiti izgubo delovnih mest ter strokovnega znanja in spretnosti, poleg tega pa bi se morala povišati skupna vrednost za upnike v primerjavi s tem, kar bi ti dobili v primeru stečaja in unovčitve premoženja podjetja, ter za lastnike in celotno gospodarstvo. Ugotovljeno je bilo, da med državami članicami obstajajo razlike glede obsega postopkov, ki so dolžnikom v finančnih težavah na voljo za prestrukturiranje njihovega poslovanja. V nekaterih državah članicah je obseg teh postopkov omejen, tako da se lahko podjetja prestrukturirajo šele razmeroma pozno, že v okviru postopka v primeru insolventnosti. V drugih državah članicah je prestrukturiranje sicer možno že prej, vendar razpoložljivi postopki niso tako učinkoviti, kot bi lahko bili oziroma so zelo formalni, zlasti ker omejujejo uporabo izvensodnih dogovorov. Preventivne rešitve se namreč vse pogosteje uporabljajo tudi v insolvenčnem pravu. Vse bolj imajo prednost pristopi, katerih cilj je – v nasprotju s klasičnim pristopom likvidacije podjetja v finančnih težavah – sanacija podjetja ali vsaj rešitev tistih njegovih enot, ki so še sposobne preživeti (recital 2 in 4 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

Sicer pa se v skladu z drugim odstavkom 2. člena Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti instituti, kot so insolventnost, verjetnost insolventnosti oziroma grozeča insolventnost ter pojmi mikro, mala in srednja podjetja, razumejo tako, kot so opredeljena v nacionalnem pravu. Tudi iz navedenega razloga je bilo treba veljavno ureditev dopolniti z definicijo pojma »grozeče insolventnosti« v nacionalnem pravu.

Predlagatelj je zato pojem »grozeče insolventnosti« definiral v novem 13.a členu, in sicer kot položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo dolžnik v obdobju enega leta postal insolventen.

Predlog za odpravo grozeče insolventnosti predvideva dva postopka, in sicer postopek preventivnega prestrukturiranja, ki je v ZFPPIPP že urejen, in postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, ki je nov postopek (več v nadaljevanju pod naslovom: Postopek zaradi grozeče insolventnosti).

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti določa državam članicam okvire, ki morajo dolžnikom omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omejili nepotrebno likvidacijo podjetij, ki so sposobna preživeti. Glede na to, da se v vsebini direktive prepletajo ukrepi »zgodnjih opozoril«, ki silijo v hitrejšo aktivnost prostovoljnega prestrukturiranja, in ukrepi prisilnega prestrukturiranja ter naknadna možnost ponovnega začetka (»second chance«), se spreminjajo tako določbe, ki se nanašajo na finančno poslovanje podjetij, kot tudi določbe, ki določajo krajšo preizkusno dobo za odpust obveznosti v okviru postopka za odpust obveznosti.

- **Zgodnje opozarjanje dolžnika na grozečo insolventnost:**

V skladu s členom 3 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti države članice zagotovijo, da imajo dolžniki dostop do enega ali več jasnih in preglednih orodij za zgodnje opozarjanje, ki lahko zaznajo okoliščine, ki bi lahko privedle do verjetnosti insolventnosti, in lahko dolžnike opozorijo na potrebo po ukrepanju brez odlašanja. Za te namene lahko države članice uporabijo najnovejše informacijske tehnologije za uradna obvestila in komuniciranje. Orodja za zgodnje opozarjanje lahko glede na navedeno določilo direktive vključujejo naslednje:
(a) mehanizme opozarjanja, kadar dolžnik ne izvrši določene vrste plačil;
(b) svetovalne storitve, ki jih zagotavljajo javne ali zasebne organizacije;
(c) spodbude na podlagi nacionalnega prava za tretje osebe z ustreznimi informacijami o dolžniku, kot so računovodje, davčni organi in organi socialne varnosti, da se dolžnik opozori na negativni razvoj.

Prej ko lahko dolžnik ugotovi, da je v finančnih težavah, in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči se insolventnosti, v primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslabljena, pa bo postopek likvidacije bolje organiziran in učinkovit (prim. recital 22 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti). Predlagatelj ocenjuje, da imajo poleg članov organov vodenja in nadzora družbe najboljši vpogled v poslovanje družbe prav osebe, ki zanjo opravljajo računovodske storitve ali storitve revidiranja. Zato je predlagano, da revizor, računovodja ali druga oseba, ki za podjetje opravlja storitve, povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja družbe, poslovodstvo pisno opozori, če pri opravljanju svojih storitev ugotovi, da je verjetno, da družbi grozi insolventnost ali je družba insolventna.

V času priprave predloga je k vzpostavitvi mehanizmov za zgodnje opozarjanje pristopilo tudi ministrstvo pristojno na gospodarstvo, ki je v sodelovanju s Fakulteto za družbene vede (Univerza v Ljubljani) in prof. dr. Anžetom Burgerjem razvilo in oblikovalo model ekonomskih indikatorjev za signaliziranje stanja grozeče insolventnosti v posamezni gospodarski družbi. Ti indikatorji so na podlagi ekonometričnega modela statistično testirani na parametre poslovanja slovenskega gospodarstva v obdobju 2011–2021.

Model ima obliko spletne Excelove aplikacije. Namenjen je uporabi za posamezno gospodarsko družbo, ki lahko v posamezne liste Excelove datoteke vnese svoje zadnje razpoložljive poslovne izkaze –

bilanco stanja in izkaz poslovnega izida. S pomočjo aplikacije uporabnik pridobi informativen izračun verjetnosti nastanka insolvenčnega dogodka v prihodnjih 12-ih mesecih.

Rezultati, ki jih je mogoče pridobiti z aplikacijo, se obravnavajo kot informativno modelsko priporočilo. Namenjeni so vsem deležnikom, ki sodelujejo pri vodenju oziroma sanaciji in finančno-poslovni konsolidaciji določene gospodarske družbe, kot so denimo poslovodstvo, nadzorni organi, lastniki in denimo upniki. Podatki so namenjeni pravočasnemu vrednotenju negativnih tendenc v rezultatih poslovanja in izvajanju aktivnosti preventivnega prestrukturiranja. Z njihovo pomočjo uporabniki lahko prispevajo k odpravi stanja grozeče insolventnosti.

Model je v testni fazi prilagojen in namenjen kot pripomoček za uporabo za kapitalske družbe, ki poslujejo v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah. V okviru objektivnih okoliščin raziskave je bilo namreč edino za ta segment podjetij mogoče zagotoviti dovolj kakovostno bazo vhodnih podatkov, ki so predpogoj za dobro napovedno moč rezultatov modela[26].

- **Ključne pogodbe:**

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti opozarja, da imajo lahko tedaj, ko dolžnik vstopi v postopek v primeru insolventnosti, nekateri dobavitelji pogodbene pravice, določene v tako imenovanih določbah ipso facto, na podlagi katerih lahko pogodbo o dobavi odpovedo zgolj zaradi insolventnosti, tudi če je dolžnik ustrezno izpolnil svoje obveznosti. Do uporabe določb ipso facto bi lahko prišlo tudi v primeru, kadar dolžnik vloži predlog za ukrepe preventivnega prestrukturiranja. Kadar se takšna določila uveljavljajo, ko se dolžnik zgolj pogaja o načrtu prestrukturiranja ali zahteva prekinitev posameznih postopkov izvršbe ali v povezavi s kakršnim koli dogodkom, povezanim s prekinitvijo, lahko predčasna odpoved negativno vpliva na dolžnikovo poslovanje in uspešno sanacijo njegovega podjetja. V takšnih primerih je torej nujno določiti, da se upnikom ne dovoli sklicevanje na določbe ipso facto, ki se nanašajo na pogajanja o načrtu prestrukturiranja, prekinitev ali kakršen koli podoben dogodek, povezan s prekinitvijo (recital 40 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

Predčasna odpoved lahko ogrozi sposobnost podjetja, da med pogajanji o prestrukturiranju nadaljuje poslovanje, zlasti kadar se nanaša na pogodbe za osnovne dobrine, kot so plin, električna energija, voda, telekomunikacijske storitve in storitve plačila s kartico. Države članice bi morale zato določiti, da upnikom, za katere velja prekinitev posameznih postopkov izvršbe in katerih terjatve so nastale pred prekinitvijo, dolžnik pa jih ni plačal, ne bi smelo biti dovoljeno, da med obdobjem prekinitve zadržijo izvajanje, odpovedo, pospešijo ali kakor koli drugače spremenijo ključne neizpolnjene pogodbe, če dolžnik še naprej izpolnjuje svoje obveznosti na podlagi takšnih pogodb, ki zapadejo v plačilo med obdobjem prekinitve. Neizpolnjene pogodbe so na primer zakupne in licenčne pogodbe, dolgoročne dobavne pogodbe in franšizne pogodbe (recital 41 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

V skladu s členom 5 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti morajo države članice zagotoviti, da dolžniki, ki uporabijo postopke preventivnega prestrukturiranja, ohranijo popolni ali vsaj delni nadzor nad svojim premoženjem in vsakodnevnim poslovanjem. V skladu s členom 7(6) pa države članice lahko določijo, da se prekinitev posameznih postopkov izvršbe ne uporablja za dogovore o pobotu, vključno z dogovori o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, na finančnih, energetskih in blagovnih trgih, tudi v okoliščinah, kadar se člen 31(1) navedene direktive ne uporablja, če so taki dogovori izvršljivi na podlagi nacionalnega insolvenčnega prava. Vendar se prekinitev uporablja za izvršbo terjatve upnika zoper dolžnika, ki izhaja iz izvedbe dogovora o pobotu. Pri tem se navedeno ne uporablja za pogodbe za dobavo blaga, storitev ali energije, potrebne za poslovanje dolžnikovega podjetja, razen če imajo te

[26] Model je dostopen na: https://www.gov.si/zbirke/storitve/aplikacija-za-signaliziranje-stanja-grozece-insolventnosti/

pogodbe obliko pozicije, s katero se trguje na borznem ali drugem trgu, tako da se lahko kadar koli nadomesti po trenutni tržni vrednosti.

V skladu z navedenim je predlagana ureditev, ki preprečuje, da bi ključni dobavitelji dolžnika (kot npr. dobavitelji energentov, vode, telekomunikacijskih storitev in drugih dobav, katerih prekinitev bi ustavila opravljanje dolžnikove dejavnosti) odstopili od pogodbe, zadržali njeno izvajanje ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili izvajanje pogodbe, dokler dolžnik med postopkom sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ali postopkom prisilne poravnave izpolnjuje vse tekoče obveznosti, saj se je navedeno v praksi dostikrat izkazalo kot pomembna ovira za vodenje postopka prestrukturiranja in odstop od navedenih ključnih pogodb ali spremembe v njihovem izvajanju kot dodaten prispevek k poslabšanju položaja dolžnika. Po predlagani ureditvi pa so pogodbena določila ključne pogodbe, ki bi določala, da se zaradi začetka ali posledic postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ali začetka postopka prisilne poravnave lahko odstopi od pogodbe, zadrži njeno izvajanje pogodbe ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeni izvajanje pogodbe, nična.

- **Obveznosti poslovodstva v primeru grozeče insolventnosti in insolventnosti:**

V skladu s členom 19 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti morajo države članice zagotoviti, da kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje: (a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov; (b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter (c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

Kljub navedeni določbi pa je iz recitala direktive (70 in 71) razbrati, da je za nadaljnje spodbujanje preventivnega prestrukturiranja vendarle treba zagotoviti, da direktorji niso odvrnjeni od razumnih poslovnih presoj ali prevzema razumnega poslovnega tveganja, zlasti kadar bi se s tem izboljšale možnosti prestrukturiranja podjetij, ki so morda sposobna preživeti. Kadar se podjetje srečuje s finančnimi težavami, bi morali direktorji sprejeti ukrepe, s katerimi bi se izgube kar najbolj zmanjšale in bi se izognili insolventnosti, kot so: zagotovitev strokovnega svetovanja, med drugim tudi o prestrukturiranju in insolventnosti, na primer z uporabo orodij za zgodnje opozarjanje, kjer je to ustrezno; zaščita premoženja podjetja, da se zviša vrednost in prepreči izguba ključnega premoženja; upoštevanje strukture in funkcij podjetja, da se prouči sposobnost preživetja in zmanjšajo odhodki; podjetje se ne zaveže takim poslom, ki bi se lahko izpodbijali, razen če obstaja ustrezna poslovna utemeljitev; nadaljevanje poslovanja v okoliščinah, v katerih je to ustrezno, da se zviša poslovna vrednost podjetja; pogajanja z upniki in uvedba preventivnih postopkov prestrukturiranja. Kadar je dolžnik blizu insolventnosti, je pomembno tudi, da se legitimni interesi upnikov zaščitijo pred vodstvenimi odločitvami, ki bi lahko vplivale na oblikovanje dolžnikovega premoženja, zlasti kadar bi lahko navedene odločitve povzročile nadaljnje znižanje vrednosti premoženja, ki je na voljo za prestrukturiranje ali razdelitev upnikom. Zato je treba zagotoviti, da se v takšnih okoliščinah direktorji izognejo kakršnemu koli namernemu ali hudo malomarnemu ukrepanju, ki vodi do osebne koristi na račun deležnikov, in se izognejo odobritvam poslov pod tržno vrednostjo ali sprejetju ukrepov, ki vodijo do nepoštene zagotovitve prednosti enemu ali več deležnikom. Države članice bi morale v skladu z navedenim imeti možnost, da zadevne določbe direktive uveljavijo z zagotovitvijo, da sodni ali upravni organi pri ocenjevanju tega, ali je direktor odgovoren za kršitve obveznosti skrbnega ravnanja, upoštevajo pravila o dolžnostih direktorjev iz direktive. Namen direktive ni vzpostaviti kakršne koli hierarhije med različnimi strankami, katerih interese je treba ustrezno upoštevati. Vendar pa bi bilo treba državam članicam omogočiti, da prosto odločajo o takšni hierarhiji. Direktiva tudi ne bi smela posegati v nacionalna pravila držav članic o postopkih odločanja v podjetju.

Upoštevaje navedeno predlagatelj opredeljuje obveznosti poslovodstva v primeru grozeče insolventnosti, in sicer tako, da uvodoma nalaga poslovodstvu in drugim organom družbe, da nenehno spremljajo dogajanje, ki bi lahko ogrozilo nadaljnji obstoj družbe.. Če poslovodstvo prepozna tak razvoj

dogodkov, sprejme ukrepe finančnega prestrukturiranja, usmerjene v odpravo grozeče insolventnosti, in nemudoma poroča organom nadzora. Če ukrepi, ki jih je treba sprejeti, niso v pristojnosti ali niso v celoti v pristojnosti poslovodstva, poslovodstvo izvede ustrezne aktivnosti, da jih obravnavajo organi nadzora ali drugi pristojni organi družbe. Izrecno je tudi določeno, da morajo v primeru, če družbi grozi insolventnost, poslovodstvo in drugi organi družbe ravnati tako, da:
– se izogibajo ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, razen če je tako ravnanje storjeno z namenom preprečiti nastop insolventnosti;
– pri svojih odločitvah upoštevajo interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov, katerih interesi bi lahko bili prizadeti;
– se izogibajo ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.

Za primere, ko družba postane insolventna, pa se izrecno nalaga poslovodstvu, da brez odlašanja, najpozneje pa v enem mesecu po nastanku insolventnosti vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, s čimer se spreminja dosedanja ureditev, po kateri je bilo poslovodstvo v primeru, če je družba postala insolventna, dolžno predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja (prim. 35. člen ZFPPIPP). V luči razmer ob razglasitvi epidemije covid-19 pa je dodan dodaten rok za primer, če je razlog za insolventnost naravna nesreča (na primer poplava, plaz, potres) ali druge primerljive okoliščine (na primer epidemija). V takem primeru mora poslovodstvo vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v treh mesecih po nastanku insolventnosti.

Na novo je opredeljen nosilec obveznosti za primer, da družba postane insolventna in nima poslovodstva. V takem primeru mora predlog za začetek stečajnega postopka (v prej navedenem časovnem okviru od dneva seznanitve z insolventnostjo in dejstvom, da družba nima poslovodstva) vložiti, če gre za družbo z omejeno odgovornostjo, vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj.

- **Vpliv postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic:**

Glede na recitale 32 do 37 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti bi dolžniku moralo biti omogočeno, da izkoristi začasno prekinitev posameznih postopkov izvršbe, ki jo odobri sodni ali upravni organ ali je odobrena po zakonu, za podporo pogajanj o načrtu prestrukturiranja, da bi med trajanjem pogajanj lahko nadaljeval s poslovanjem ali vsaj ohranil vrednost svojega premoženja. Kadar tako določa nacionalno pravo, bi moralo biti tudi mogoče, da se prekinitev uporablja v korist tretjih oseb, ki nudijo jamstvo, vključno z garanti in izdajatelji zavarovanj. Države članice pa bi morale imeti možnost, da določijo, da sodni ali upravni organi ne odobrijo prekinitve posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitev ni nujna ali kadar ne izpolnjuje cilja, tj. zagotavljanja podpore za pogajanja. Podlagi za zavrnitev sta med drugim lahko premajhna podpora potrebne večine upnikov ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, dolžnikova dejanska nesposobnost, da plača dolgove, ko zapadejo v plačilo.

Glede trajanja prekinitve je v recitalu 35 pojasnjeno, da bi se morala prekinitev posameznih postopkov izvršbe zaradi zagotavljanja pravičnega ravnotežja med pravicami dolžnika in pravicami upnikov uporabljati za največ štiri mesece. Vendar lahko zapletena prestrukturiranja zahtevajo več časa. Države članice bi morale imeti možnost, da določijo, da v takšnih primerih sodni ali upravni organ lahko podaljša začetno obdobje prekinitve. Kadar sodni ali upravni organ ne sprejme odločitve o podaljšanju prekinitve, preden se ta izteče, bi morali učinki prekinitve prenehati, ko se izteče obdobje prekinitve. Zaradi pravne varnosti bi moralo biti skupno obdobje prekinitve omejeno na 12 mesecev. Države članice bi morale imeti možnost, da določijo, da prekinitev traja za nedoločen čas, kadar dolžnik postane insolventen v skladu z nacionalnim pravom. Države članice bi morale imeti možnost, da se odločijo, ali za kratkoročno začasno prekinitev, dokler sodni ali upravni organ še odloča glede dostopa do okvira preventivnega prestrukturiranja, veljajo roki iz te direktive. Da bi zagotovili, da upniki ne utrpijo nepotrebne škode, bi države članice morale določiti, da sodni ali upravni organi lahko odpravijo prekinitev posameznih

postopkov izvršbe, če ta ne izpolnjuje več cilja podpore pogajanj, na primer če postane očitno, da potrebna večina upnikov ne podpira nadaljevanja pogajanj. Kadar države članice določijo takšno možnost, bi bilo treba prekinitev odpraviti tudi, če nepravično škoduje upnikom. Državam članicam bi moralo biti dovoljeno, da omejijo možnost odprave prekinitve posameznih postopkov izvršbe na primere, v katerih upniki niso mogli izraziti svojega mnenja, preden je prekinitev začela veljati ali preden je bila podaljšana. Državam članicam bi prav tako moralo biti dovoljeno, da določijo minimalno obdobje, med katerim prekinitve ni mogoče odpraviti. Sodni ali upravni organi bi lahko pri ugotavljanju, ali obstaja nepravična škoda za upnike, upoštevali, ali bo s prekinitvijo ohranjena skupna vrednost premoženja in ali dolžnik ravna v slabi veri ali z namenom povzročiti škodo oziroma ali na splošno ravna v nasprotju z upravičenimi pričakovanji vseh upnikov (recital 36 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

Predlagatelj navedene zahteve Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti implementira z novimi določbami, s katerimi se ureja vpliv začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic.

Novemu pristopu pa je bilo treba prilagoditi tudi veljavne določbe 35. do 39. člena ZFPPIPP, ki zapovedujejo aktivnosti poslovodstva in nadzornega sveta v primeru insolventnosti.

- **Vzpostavitev možnosti za prestrukturiranje terjatev v okviru postopka tudi v primerih, ko dolžnik še ni postal insolventen, pa mu le-ta že grozi (postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti):**

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti predstavlja nov postopek za primere grozeče insolventnosti. Ta se tako pridružuje obstoječemu postopku preventivnega prestrukturiranja, saj sta oba ta postopka namenjena odpravi grozeče oziroma verjetne insolventnosti, torej položaja, ko insolventnost pri dolžniku še ni nastopila, obstoji pa verjetnost – grožnja njenega nastopa. Uvedba novega sodnega postopka – postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ima dvojni pomen. Po eni strani predstavlja nov sodni postopek, namenjen finančnemu prestrukturiranju obveznosti podjema, hkrati pa je tesno povezana z novimi pravili glede ravnanj poslovodstva ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti.

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti v členu 19 določa dolžnosti direktorjev ob nastopu grozeče insolventnosti. Navedena določba določa, da države članice zagotovijo, da kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje:
(a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov;
(b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter
(c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

Temu sledijo tudi nova spremenjena pravila v oddelku 2.2 ZFPPIPP, predvsem s tem povezani novi 33.a člen, ki ureja obveznosti poslovodstva in drugih organov družbe ob nastanku grozeče insolventnosti. Gre zlasti za obveznosti poslovodstva, ki se nanašajo na pravočasno seznanitev nadzornega sveta in lastnikov družbe o nastopu teh okoliščin in pripravi ukrepov, da družba ne postane insolventna. Predlagana ureditev tako že na tej stopnji ločuje med obveznostmi, ki jih ima poslovodstvo, ko insolventnost družbi šele grozi, in obveznostmi, ki jih ima poslovodstvo, ko je družba že insolventna. V trenutku nastopa insolventnosti namreč prevladajo interesi upnikov, zato mora poslovodstvo bodisi v kratkem roku ta položaj odpraviti ali pa predlagati začetek enega izmed postopkov za odpravo insolventnosti ali stečajni postopek.

Možnosti, ki jih ima poslovodstvo v času grozeče insolventnosti, so širše, prav tako ima poslovodstvo na voljo tudi daljše časovno obdobje za zagotovitev ukrepov, ki bodo takšno stanje preprečili. Ukrepi bodo v tem primeru primarno še zunajsodni in bodo temeljili na dogovorih s ključnimi upniki glede

obsega in načina prostovoljnega prestrukturiranja dolga. Predlagatelj se zaveda, da dogovor v vseh primerih ne bo mogoč in je tako tudi glede na zahtevo Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti treba zagotoviti ustrezen postopek prestrukturiranja, v katerem se lahko doseže tudi preglasovanje oziroma doseže potrditev načrta prestrukturiranja, čeprav se z njim ne strinjajo vsi upniki.

Postopek preventivnega prestrukturiranja je primarno namenjen prestrukturiranju finančnih terjatev (glej veljavni prvi odstavek 44.c člena) in predvsem srednjim in velikim gospodarskim družbam (glej veljavni prvi odstavek 44.b člena), kar posledično terja tudi manj sodne intervencije in nadzora, zato se je predlagatelj odločil, da uvede nov (sodni postopek), ki je namenjen vsem gospodarskim družbam in samostojnim podjetnikom, ki jim insolventnost šele grozi, prav tako je namenjen prestrukturiranju vseh terjatev, tako finančnih kot tudi poslovnih. Nov postopek z namenom pravočasnega pristopa k prestrukturiranju vsebuje vrsto vzpodbud za dolžnika, hkrati pa tudi varovalke, ki preprečujejo moralni hazard in težnjo, da bi se dolžnik razbremenil obveznosti, kljub dejstvu, da insolventnost sploh ne grozi. Posredni namen ureditve pravil novega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti je tudi spodbuditi dolžnike in predvsem upnike, da v fazi grozeče insolventnosti in v primeru, da ima podjem poslovne izglede za uspeh, čim prej pristopijo k zunajsodnemu prestrukturiranju.

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti bo dovoljeno voditi, če pri dolžniku »obstoji grozeča insolventnost«. Pojem grozeče insolventnosti na novo določa novi 13.a člen, ki pa je glede definicije enak, kot pojem verjetne insolventnosti že opredeljuje 44.d člen ZFPPIPP.

Pri odločitvi, na kak način implementirati Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti glede ureditve novega postopka, je predlagatelj ta pravila naslonil na pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave, vendar glede na dejstvo, da je položaj dolžnika v tem postopku drugačen, tudi z nekaj dodatnimi izjemami in odstopi. Tako je predlagano, da se smiselno uporabljajo vsa pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave, razen če določbe v novem oddelku 4.9: Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti določajo drugače.

Začetek postopka

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se lahko začne na predlog dolžnika (ali osebno odgovornega družbenika). Predlagana je izključitev možnosti, da bi tak postopek lahko sprožili tudi upniki, kot to sicer velja za postopek prisilne poravnave.

Poleg splošnih procesnih ovir za vodenje prisilne poravnave je glede postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti določena še dodana predpostavka, in sicer postopka ni dovoljeno voditi, če dolžnik ni izpolnil svojih obveznosti predložitve letnega poročila agenciji zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD 1 ali podatkov iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1 ali če dolžnik nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev do dne oddaje vloge ali če je davčni organ dolžniku v zadnjih petih letih od vložitve predloga dodatno ali naknadno odmeril davek ali naložil plačilo prispevkov v znesku najmanj 50.000 EUR ali če je bil dolžnik obsojen za kaznivo dejanje s področja delovnih razmerij, premoženja, gospodarstva ali pravnega prometa. Navedene zahteve sledijo Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti, ki v členu 4(2) in v recitalu 27 določa, da države članice lahko določijo, da se dolžnikom, ki so bili obsojeni zaradi hudih kršitev računovodskih in knjigovodskih obveznosti na podlagi nacionalnega prava, lahko tudi prepove dostop do okvirov preventivnega prestrukturiranja, prav tako se dostop do okvirov prestrukturiranja lahko omeji tistim dolžnikom, katerih poslovne knjige in evidence so nepopolne ali pomanjkljive do takšne mere, da je nemogoče ugotoviti, kakšno je njihovo poslovno in finančno stanje.

Predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti mora vsebovati vse sestavine predloga za prisilno poravnavo, vendar pa glede na dejstvo, da dolžniku insolventnost šele grozi, predlog ne vsebuje podrejenega zahtevka, da sodišče začne stečajni postopek,

če bo predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti zavrglo ali zavrnilo oziroma postopek ustavilo. Temu sledi tudi posledica in pravilo, povezano z neuspešnostjo tega postopka, saj ustavitev postopka in zavrnitev predloga praviloma ne vodi v začetek stečajnega postopka, temveč je določena dvoletna omejitev glede predlaganja novega sodnega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti. Izjema od navedenega pravila je predvidena le za primere, če sodišče predlog zavrne, ker ugodi ugovoru zoper vodenje postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti iz razloga ker je dolžnik insolventen, ali iz razloga, ker je dolžnik v poročilu o finančnem poslovanju in položaju podal neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke ali če upniku ni omogočil vpogleda v dokumentacijo v skladu s predlaganim novim drugim odstavkom 137. člena. V takem primeru sodišče ustavi postopek in po uradni dolžnosti izda sklep po začetku stečajnega postopka.

Poročilo o finančnem poslovanju in načrt finančnega prestrukturiranja

Predlogu za začetek postopka morata biti enako kot v postopku prisilne poravnave priložena poročilo o finančnem poslovanju dolžnika in načrt finančnega prestrukturiranja. Predlog zakona določa posebna pravila glede sestave poročila o finančnem poslovanju dolžnika in načrtu finančnega prestrukturiranja. Ker insolventnost pri dolžniku, ki sproži takšen postopek, še ni nastopila, ni zakonske zahteve, da se v poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ocenijo sredstva po likvidacijski vrednosti sredstev, ampak mora to vsebovati vrednost sredstev, ocenjeno v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti ob predpostavki poštene prodaje ali oceno tržne vrednosti podjetja kot delujočega podjema.

Predlogu morata biti priložena tudi načrt finančnega prestrukturiranja in poročilo ocenjevalca vrednosti podjetij, pri čemer mora glede na dejstvo, da se z ukrepi ne odpravlja insolventnosti, ampak se le-ta preprečuje, iz predloženih dokumentov izhajati potrditev, da dolžniku insolventnost grozi in da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da ta ne bo postal insolventen. Tako mora dolžnik že ob vložitvi predloga izkazati, da ima možnosti za uspeh.

Načrt finančnega prestrukturiranja mora pregledati pooblaščeni ocenjevalec vrednosti podjetja in o pregledu pripraviti svoje poročilo. V okviru poročila mora podati mnenje in potrditi, da dolžniku insolventnost res grozi, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da dolžnik ne bo postal insolventen, ter da bodo s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila terjatev upnikov, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek. Tako so že v okviru načrta in njegove potrditve varovani tudi interesi upnikov. Če upniki menijo, da sam načrt temelji na zmotnih ali nepopolnih podlagah, pa se uporabljajo enaka pravila glede razkritja finančnega položaja dolžnika kot v okviru prisilne poravnave, ki pa se s predlaganimi spremembami še širijo in upnikom izrecno omogočajo dostop do dokumentacije, ki je bila podlaga za sprejem načrta.

Izključitev nekaterih pravil postopka prisilne poravnave

Upoštevaje dejstvo, da je novi postopek namenjen spodbuditvi dolžnika, da pravočasno začne finančno prestrukturiranje, se tudi v luči, ki ga zasleduje Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, to spodbuja na način, da so v tem postopku izključene določbe, ki bi omogočale upnikov prevzem lastniških upravičenj dolžnika oziroma poseg v njegovo kapitalsko strukturo. Tako je izključen osmi odstavek 144. člena, ki določa, da mora dolžnik obvezno upnikom ponuditi pretvorbo terjatev v kapital, posledično pa tudi pravila, določena v 192., 199.a, 199.b in 199.d členu. Izključena je tudi uporaba določb 152., 156., 166., 208. in 221.i do 221.l člena ZFPPIPP.

Vsak upnik ima tudi v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti možnost ugovora zoper vodenje tega postopka, pri čemer se glede razlogov za ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, smiselno

uporablja 172. člena ZFPPIPP, ugovor pa se lahko vloži tudi, če je dolžnik (že) insolventen ali če dolžniku insolventnost (sploh) ne grozi.

Ključne značilnosti in podobnosti postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti s postopkom prisilne poravnave so naslednje:
– dolžnik obdrži vodenje družbe, vendar pa je med postopkom pod nadzorom sodišča in upravitelja,
– ne dovolijo oziroma prekinejo se vsi postopki izvršbe in zavarovanja z izjemo postopkov izvršbe in zavarovanja glede terjatev iz naslova delovnih razmerji, pri čemer v skladu z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti prekinitev uvodoma traja štiri mesece in se lahko nato podaljša na podlagi odločitve sodišča, pri čemer pa celotno trajanje nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve posameznega postopka izvršbe ali zavarovanja, vključno s podaljšanji in novimi prekinitvami, ne sme presegati 12 mesecev. Če sodišče že med postopkom ugotovi, da prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je pogoj izpolnjen, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali kadar prekinitev (lahko) privede do insolventnosti upnika, lahko prekinitev odpravi. Prav tako mora v času nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopkov izvršbe ali zavarovanja upnik za zunajsodno uveljavitev ločitvene pravice pridobiti soglasje sodišča;
– dolžnik si zagotovi posledice/učinke glede ključnih pogodb tudi v primeru začetka tega postopka;
– podobno pravilo glede glasovanja kot v postopku prisilne poravnave, s to razliko, da se pri izračunu deleža glasovalnih pravic pri glasovanju o sprejetju prisilne poravnave upošteva (le) znesek vsake priznane ali verjetno izkazane terjatve upnika iz 73. člena tega zakona (opuščeno je ponderiranje zneskov terjatev);
– v primeru kapitalskih družb ima dolžnik možnost vseh ukrepov, ki jih določa predlog zakona za njihovo finančno prestrukturiranje;
– posebna pravila glede prisilne poravnave za malo gospodarstvo veljajo tudi glede postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.

Shematski prikaz postopkov pred predlagano ureditvijo in po njej:

2.3.4. Posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo

Na podlagi v uvodu navedene analize in ugotovitve šibkih točk postopka poenostavljene prisilne poravnave se je predlagatelj osredotočil na spremembe v smeri, da se predvsem tiste izmed točk, ki prekomerno (izključno) temeljijo na poštenosti delovanja dolžnika in lahko predstavljajo priložnost za nepoštene prakse ter tako posledično omogočijo zlorabo postopka in instituta in na katere morajo sicer v nadaljnji fazi paziti tako upniki kot sodišče, odpravijo ali spremenijo. Hkrati pa je predlagatelj upošteval, da je ta postopek namenjen najmanjšim gospodarskim subjektom in samostojnim podjetnikom in zato zanje ne sme predstavljati prevelikega stroškovnega in administrativnega bremena, saj bi jim bilo lahko na ta način posledično onemogočeno prestrukturiranje. Pri oblikovanju rešitev je bilo treba izhajati tudi iz ureditve, ki jo na tem področju na ravni Evropske unije prinaša Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti.

Poleg spremembe naziva postopka v »postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo«, ki ne naslavlja več poenostavitve, temveč subjekte, ki jim je postopek namenjen, predlagatelj ocenjuje, da je glede na primere sodne prakse, v katerih so se pravila poenostavljene prisilne poravnave lahko uporabila tudi pri prisilni poravnavi družb, ki so sicer izpolnjevale predpostavke za mikro družbo ali podjetnika po 55. členu ZGD-1, pri čemer pa so te družbe izkazovale čiste prihodke, nižje od 700.000,00 evrov, ali vrednost aktive, nižjo od 350.000,00 evrov, hkrati pa so obveznosti družbe v veliki meri presegale tako znesek prihodkov kot znesek aktive. Uporaba določb postopka poenostavljene prisilne poravnave za navedene družbe predstavlja odstop od namena zakona glede postopkov poenostavljene prisilne poravnave in sploh namena prisilne poravnave.

Glede na navedeno predlagatelj v predlogu določa posebna pravila postopka prisilne poravnave, ki ga bo dovoljeno voditi nad gospodarsko družbo, ki izpolnjuje vsa (tri) merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb, in če hkrati vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 evrov ter višina vseh njenih obveznosti ne presega 700.000 evrov, ali nad podjetnikom, ki izpolnjuje merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 evrov.

Ključna poenostavitev za te družbe je povezana s stroški. Predlogu za začetek postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo tako ne bo treba predložiti poročila revizorja iz 2. točke drugega odstavka 141. člena ZFPPIPP, prav tako tudi ne poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz 4. točke drugega odstavka 141. člena ZFPPIPP, za oceno vrednost premoženja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena ZFPPIPP pa ne bo treba, da jo izdela pooblaščeni ocenjevalec vrednosti premoženja iz 1. točke drugega odstavka 25. člena ZFPPIPP. Dolžnik pa mora predlogu priložiti izjavo, da poročilo resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje.

V postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo pa se ne uporabljajo tudi osmi odstavek 144. člena (alternativni predlog prisilne poravnave), 181. člen (poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja o pregledu spremenjenega načrta finančnega prestrukturiranja), 2. točka tretjega odstavka 182. člena (obvezna priloga zahteve za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja), 2. točka tretjega odstavka 185.a člena (obvezna priloga poročila o izpolnitvi dodatnih pogojev), 199.a člen (posebna pravila o povečanju osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki), 199.b člen (posebna pravila o povečanju osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki), 199.d člen (posebna pravila za poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala), šesti do enajsti odstavek 221.h člena (imenovanje pooblaščenca upnikov in zahteva za spremembo načrta finančnega prestrukturiranja) in 221.i do 221.l člen (prenos pooblastila za vodenje poslov dolžnika na upnike, upniki kot upravičeni predlagatelji za začetek postopka prisilne poravnave, naknadni predlog prisilne poravnave in dodatne obveznosti poslovodstva in druga posebna pravila v postopku na podlagi upniškega predloga za začetek postopka).

Vsa druga pravila, ki veljajo za redno prisilno poravnavo (na primer imenovanje upravitelja, ki nadzira poslovanje dolžnika in preveri obstoj prijavljenih terjatev) veljajo tudi v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo. S tem se prek upravitelja dodatno varuje položaj upnikov v teh postopkih.

2.3.5. Revizija v postopkih zaradi insolventnosti

V postopkih zaradi insolventnosti po veljavni ureditvi drugega odstavka 121. člena ZFPPIPP ni mogoče vložiti revizije, pri čemer je v prvem odstavku navedenega člena določeno, da se za postopek zaradi insolventnosti glede vprašanj, ki v ZFPPIPP niso urejena drugače, smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek. Po določbi drugega odstavka 367. člena[27] Zakona o pravdnem postopku[28] (v nadaljnjem besedilu: ZPP) pa v primerih, ko zakon določa, da revizije ni, sodišče revizije ne more dopustiti.

Vendar je bilo v zvezi z navedeno ureditvijo pri delu sodišča, in sicer gospodarskega oddelka Višjega sodišča v Ljubljani, ki je izključno pristojno za odločanje o pritožbah v postopkih zaradi insolventnosti, ugotovljeno, da ureditev, po kateri v postopku zaradi insolventnosti prav v nobenem primeru ni mogoče vložiti revizije (drugi odstavek 121. člena ZFPPIPP), tudi glede na spremembe ZPP o reviziji, ni več ustrezna. Glede na spremembe ZPP, po katerih je mogoče vložiti revizijo, če jo dopusti vrhovno sodišče, bi bilo zato treba dovoliti revizijo tudi v postopkih zaradi insolventnosti (kakor je bilo to za nepravdne postopke urejeno v novem 37. členu Zakona o nepravdnem postopku[29]). Vrhovno sodišče namreč (v skladu z določbo 367.a člena ZPP) dopusti revizijo, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava prek sodne prakse. Sodišče dopusti revizijo zlasti v primerih:
– če gre za pravno vprašanje, glede katerega odločitev sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča, ali
– če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse vrhovnega sodišča ni, še zlasti, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna, ali
– če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa vrhovnega sodišča ni enotna.

Predlagatelj ugotavlja, da imajo nekatere odločitve v postopkih zaradi insolventnosti daljnosežne posledice. Ravno zaradi izključitve revizije po veljavni ureditvi se namreč s tovrstnimi vprašanji v vse večji meri ukvarja US. Navedeno je dodaten argument v prid predlagani rešitvi, saj je za enotno sodno prakso v prvi vrsti zadolženo Vrhovno sodišče RS, US pa bi se moralo ukvarjati (predvsem) s kršitvami ustavnih pravic.

Zlasti je treba omogočiti preizkus pravilnosti uporabe materialnega prava in odpravo bistvenih kršitev določb postopka v zvezi s sklepi, ki so izdani na drugi stopnji in s katerimi je pravnomočno odločeno, da se predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti zavrne, s katerimi se konča stečajni postopek brez razdelitve upnikom ali s katerimi se ugodi ugovoru proti odpustu obveznosti ali zavrne predlog za odpust obveznosti. Tovrstne odločitve sodišča, ki imajo za stranke postopka daljnosežne posledice, namreč lahko terjajo poenotenje uporabe prava oziroma so pomembne za razvoj prava prek sodne prakse.

2.3.6. Razširitev možnosti uporabe posebnih pravil za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo in veliko družbo ter odprava omejitve, da lahko prisilno poravnavo predlagajo le upniki finančnih terjatev

S predlaganimi spremembami se nadaljuje načelna smer, ki jo je začrtala že novela ZFPPIPP-F. Z navedeno novelo je bilo preseženo stališče, da so postopki zaradi insolventnosti primarno namenjeni

---

[27] 367. člen:
Zoper pravnomočno sodbo, izdano na drugi stopnji, lahko stranke vložijo revizijo v 15 dneh po vročitvi sklepa vrhovnega sodišča o dopustitvi revizije.
Če zakon določa, da revizije ni, sodišče revizije ne more dopustiti.

[28] Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US, 10/17, 16/19 – ZNP-1 in 70/19 – odl. US

[29] Uradni list RS, št. 16/19.

varstvu dolžnikov. Moderno insolvenčno pravo[30] spreminja to smer in izbiro insolvenčnega postopka polaga tudi v roke upnika, in sicer tako, da upnik z izbiro postopka lahko vpliva na možnost in višino poplačila svojih terjatev. Tudi Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti državam članicam omogoča, da v nacionalnih ureditvah določijo, da se postopek prestrukturiranja začne bodisi na predlog dolžnika ali na predlog upnika. Vendar, kot izhaja tako iz navedene direktive kot tudi iz revizije in ekspertnega stališča dr. Balza, je treba ločiti situacije, ko gre za prestrukturiranje zaradi grozeče insolventnosti in primere, ko insolventnost že nastopi.[31] Predlagana rešitev tako omogoča upnikom, da se odločijo za postopek prisilne poravnave samo v primeru, ko insolventnost že nastopi, po drugi strani pa ima dolžnik možnost, da s tem postopkom začne že v primeru, ko mu insolventnost (šele) grozi.

Za mikro družbe in samostojnega podjetnika se s predlogom zakona omogoča širši nabor možnosti. Poleg možnosti poenostavljene prisilne poravnave (po predlogu: prisilne poravnave za malo gospodarstvo) smejo tudi mikro družbe, kot vse druge kapitalske družbe, začeti postopek »redne« prisilne poravnave (predlagana sprememba 221.h člena ZFPPIPP). Enako bo veljalo za samostojnega podjetnika. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti namreč določa, da se tudi pojmi mikro, mala in srednja podjetja (MSP) razumejo tako, kot so opredeljeni v nacionalnem pravu (drugi odstavek 3. člena Direktive). Direktiva priporoča, da bi morali za večjo učinkovitost ter zmanjšanje zamud in znižanje stroškov nacionalni okviri preventivnega prestrukturiranja vključevati prožne postopke. Kadar se navedena direktiva namreč izvaja z več kot enim postopkom znotraj okvira prestrukturiranja, bi moral imeti dolžnik za učinkovito prestrukturiranje dostop do vseh pravic in zaščitnih ukrepov, določenih v tej direktivi.

V zvezi z možnostjo, da se posebna pravila o tem, kateri upniki lahko začnejo postopek prisilne poravnave, razširijo tudi na upnike, ki niso finančne institucije, je predlagatelj izhajal iz tega, da je bilo v strokovnih razpravah izpostavljeno, da bo naslednja »kriza« lahko drugačna. Zato predlagatelj meni, da zamejen pristop, ki ga vsebuje veljavni zakon, ni primeren. ZFPPIPP je namreč v prvi vrsti procesni predpis in mora biti glede strokovnih razlogov vsebinsko odprt. Zaradi tveganj, ki jih prinaša širjenje možnosti v smeri »nefinančnih« terjatev, pa se na podlagi predloga tovrstnih upnikov postopek ne začne neposredno, ampak se najprej vroči dolžniku, ki ima možnost ugovora, da ni insolventen ali da terjatve upnikov ne obstajajo v višini, kot jo določa prvi odstavek tega člena, kot izhaja iz prvega odstavka 221.j člena (predlagan novi sedmi odstavek navedenega člena ZFPPIPP).

2.3.7. Izboljšanje poplačila upnikov v stečajnem postopku in zagotovitev večje preglednosti prodaj v stečajem postopku

Ministrstvo za pravosodje na podlagi podatkov, ki jih prejme iz sodnih vpisnikov s strani Vrhovnega sodišča RS vodi tudi statistiko poplačil upnikov v stečajnih postopkih nad pravno osebo in v postopkih osebnega stečaja.

[30] Dr. Manfred Balz: Review of the Law on Financial Operations, Insolvency Proceedings and Compulsory Dissolution of the Republic of Slovenia.

[31] We recommend using exclusively actual illiquidity as a trigger for both a CS proceeding and a bankruptcy upon a creditor filing, and imminent illiquidity as trigger only upon a debtor filing for CS.

stečajni postopek nad pravno osebo	2016		2017		2018		2019		2020	
vrsta terjatev	**priznano**	**% popl**	**priznano**	**% popl**	**priznano**	**% popl**	**priznano**	**% popl**	**priznano**	**% popl**
prednostne	133.099,70	21,12%	625.371,41	21,72%	368.399,58	18,73%	127.780,05	23,22%	1.288.551,71	26,88%
navadne	2.482.370,38	8,32%	3.895.346,71	7,15%	1.695.018,29	7,23%	1.927.296,86	7,91%	2.571.868,37	9,69%
zavarovane	1.283.237,60	19,67%	1.765.425,07	19,93%	1.599.644,66	19,07%	2.345.412,39	19,64%	2.698.754,34	20,04%
podrejene	14.737,41	0,64%	73.752,41	0,00%	9.482,15	0,10%	36.762,39	0,00%	30.858,48	0,39%
skupaj priznane terjatve	**3.913.445,08**		**6.359.895,60**		**3.672.544,68**		**4.246.071,11**		**6.590.032,90**	
skupaj plačane terjatve	**487.151,03**		**766.197,18**		**496.612,78**		**642.758,70**		**1.136.527,46**	
ponderirani delež poplačila		**12,45%**		**12,05%**		**13,52%**		**15,14%**		**17,25%**

postopek osebnega stečaja	2016		2017		2018		2019		2020	
vrsta terjatev	**priznano**	**% popl**	**priznano**	**% popl**	**priznano**	**% popl**	**priznano**	**% popl**	**priznano**	**% popl**
prednostne	3.587,23	13,67%	5.597,64	12,45%	3.177,72	12,95%	3.786,75	18,93%	3.000,69	21,17%
navadne	198.099,03	13,12%	172.673,00	15,42%	102.673,36	17,26%	193.395,12	16,16%	185.804,21	15,29%
zavarovane	130.725,97	9,73%	146.786,35	11,17%	107.098,26	10,18%	140.322,95	11,12%	202.464,63	11,81%
podrejene	1.789,50	0,00%	1.176,75	0,19%	32,93	0,36%	1.140,23	0,23%	46,10	0,08%
skupaj priznane terjatve	**334.201,73**		**326.233,73**		**212.982,28**		**333.379,57**		**391.315,63**	
skupaj plačane terjatve	**39.200,60**		**43.721,35**		**29.035,66**		**47.576,02**		**52.955,82**	
ponderirani delež poplačila		**11,73%**		**13,40%**		**13,63%**		**14,27%**		**13,53%**

Kot izhaja iz zgornjih tabel, se delež poplačila skozi leta postopno povečuje, vendar pa je delež po oceni predlagatelja, predvsem v primeru navadnih in zavarovanih terjatev, še vedno razmeroma nizek.

Povečanje deleža poplačila upnikov je mogoče doseči z ukrepi, ki so namenjeni pravočasnemu začetku stečajnega postopka. Ti so natančneje opisani pod naslovom 2.3.2. te uvodne obrazložitve. Povečanje poplačila upnikov v že začetem stečajnem postopku pa je po mnenju predlagatelja mogoče doseči:
1. z rešitvami, ki omogočajo, da se s predmeti, ki so predmet prodaje, lahko seznani čim širši krog potencialnih kupcev,
2. tako, da sam postopek prodaje omogoča doseganje najvišje cene in onemogoča dolžniku ali drugim potencialnim kupcem, da prodajo ovirajo ali vplivajo na ceno predmeta prodaje,
3. da so stroški prodaje in drugi stroški stečajnega postopka čim nižji.

V primeru, da je predmet stečajne mase še delujoč podjem, je ena izmed možnosti prodaje, ki jo določa že veljavni ZFPPIPP, prodaja poslovne celote dolžnika.

Po veljavni ureditvi se je takšna prodaja lahko izvedla samo na predlog upravitelja in ob soglasju upnikov. Glede na dejstvo, da je eden izmed temeljnih namenov za vodenje stečajnega postopka najboljše poplačilo upnikov, se v tem delu spreminjajo pravila glede prodaje poslovne celote dolžnika, in sicer na način, da imajo močnejšo vlogo upniki, ki lahko zahtevajo, da upravitelj pripravi vse potrebno, da se dolžnik proda kot poslovna celota.

Druga rešitev, namenjena temu, da se s prodajami v stečajnih postopkih seznani čim širši krog potencialnih kupcev, je priključitev in objava prodaj v stečajnih postopkih na enotnem portalu prodaj (https://sodnedrazbe.si/). Gre za nadgradnjo oziroma dopolnitev vsebine portala sodnih dražb, kjer se že objavljajo vse prodaje v izvršilnih postopkih, pa tudi v stečajnih postopkih, pri čemer je takšna objava za upravitelje za zdaj neobvezna, po predlagani ureditvi pa bo obvezna. S tem se omogoča tudi večja transparentnost samega stečajnega postopka.

Prav tako se kot rešitev, namenjena večjemu poplačilu upnikov v insolventnih postopkih, ureja prodaja prek spletne javne dražbe. Po mnenju predlagatelja se s spletnimi javnimi dražbami širi krog potencialnih kupcev in onemogočajo dogovarjanja, s čimer se posledično doseže višja cena.

In ne nazadnje se z namenom, da lahko v takšni javnih dražbah sodelujejo tudi osebe, ki bi del kupnine poplačale s kreditom, na predlog, ki ga je podalo Združenje bank Slovenije, ureja možnost plačila kupnine z najemom kredita ter zavarovanjem vračila kredita z ustanovitvijo zastavne pravice na kupljenem premoženju.

V okviru dopolnjenih pravil, ki urejajo storitve, ki jih upravitelji lahko zaupajo tretjim osebam, pa se iz temeljnega načela, da mora upravitelj vseskozi opravljati dejanja s profesionalno skrbnostjo in z namenom najboljšega poplačila upnikov, dopolnjuje pravilo, da mora upravitelj upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako in ne sme omogočiti ali dopustiti izplačil iz stečajne mase v nasprotju z določbami ZFPPIPP ali plačila storitev, ki niso potrebne za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ali plačila storitev, katerih cena je bistveno višja od primerljive tržne cene teh storitev. Takšno skrb bi lahko izpeljali že iz splošnih pravili in obveznosti, ki zavezujejo upravitelja, vendar se z namenom določnosti, glede na dejstvo, da predlagatelj v povezavi s to dolžnostjo predvideva tudi disciplinsko sankcijo, dodaja tudi to posebno pravno pravilo. Prav tako se dodaja obveznost upravitelja, da mora sodišču posredovati vse podatke glede sklenjenega pravnega posla (s kom je pravni posel sklenjen in po kakšni ceni). Posledično so ti podatki dostopni prek vpogleda v spis tako samim upnikom kot strankam postopka in tudi drugim organom v okviru njihovih pristojnosti, če jim sodišče dovoli vpogled v spis.

V zvezi s tematiko prodaj v stečajnem postopku je treba opozoriti še na odločbo, v kateri je US v zadevi, št. Up-1581/18-22 z dne 4. 4. 2019[32], zavzelo stališče, da je položaj predkupnega upravičenca iz naslova zakonite predkupne pravice varovan v okviru pravice do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Skupna prodaja celotnega kompleksa nepremičnin, ki zajema tudi dve nepremičnini (solastniška deleža), na katerih ima predkupni upravičenec zakonito predkupno pravico, je bila v obravnavanem primeru posledica sprejetega načina prodaje v stečajnem postopku in ne posledica odločitve predkupnega upravičenca. Predkupni upravičenec je v konkretnem primeru svojo predkupno pravico v postopku lahko uveljavil le na način, da je s podpisom pogodbe pristal na smiselno enake pogoje, kot so veljali za izbranega ponudnika glede nakupa vseh nepremičnin skupaj. Ob upoštevanju navedene okoliščine stališče sodišča, da predkupni upravičenec pri nakupu kompleksa nepremičnin nima prednosti pred izbranim ponudnikom, nujno pomeni tudi, da pritožnik, ki mu zakon na določenih nepremičninah (dveh solastniških deležih stečajnega dolžnika) predkupno pravico izrecno daje, te pravice dejansko nima. Zato takšno stališče krši pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Navedenega zaključka ne spremeni niti pravica izbranega ponudnika do nakupa, ki je že na podlagi zakona (v delu obstoja zakonite predkupne pravice) nujno sklenjena pod razveznim (oziroma odložnim) pogojem (ne)uveljavitve (zakonite) predkupne pravice (prim 1. točko tretjega odstavka 347. člena ZFPPIPP). Zakonita predkupna pravica sicer pomeni poseg v pravico do zasebne lastnine, a uresničitve interesa dolžnika (in upnikov) po prejemu kupnine, kar je namen prodaje premoženja stečajnega dolžnika, sam institut predkupne pravice ne ogroža, saj se predkupni upravičenec zavezuje k nakupu nepremičnine pod enakimi pogoji kot izbrani ponudnik, pri čemer je pritožnik v konkretnem primeru v skladu s sklepom o prodaji vplačal tudi aro.

Zaradi učinkovite možnosti zavarovanja njegovega položaja je predkupnemu upravičencu po mnenju predlagatelja treba dopustiti možnost pravnega sredstva v primerih kršitve predkupne pravice. S predlaganim novim drugim odstavkom 344. člena lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je bila kršena, ne glede na prvi odstavek navedenega člena s pritožbo izpodbija:
– v primeru iz šestega odstavka 341. člena ZFPPIPP: sklep o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena ZFPPIPP,
– v drugih primerih: sklep o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena ZFPPIPP.

Pritožba predkupnega upravičenca pa zadrži izvršitev izpodbijanega sklepa.

2.3.8. Izboljšanje položaja delavcev v postopkih prestrukturiranja in v stečajem postopku

Kot že zapisano, postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne bo imel vpliva na sodne izvršbe, ki jih sprožijo delavci zoper svoje delodajalce. Če dolžnik ne zmore izplačila plač delavcem v obsegu, dogovorjenem s pogodbo o zaposlitvi, pa to glede na predlagane spremembe

[32] Odločba je dostopna na spletni strani: https://www.us-rs.si/media/up-1581-18.pdf

tudi pomeni, da nima zadovoljivih možnosti za uspeh prisilne poravnave, ki bi rezultiral v nadaljnjem poslovanju družbe. Zato se spreminjajo pravila, ki določajo, da lahko delavci podajo ugovor med postopkom prestrukturiranja oziroma to obveznost nadzoruje upravitelj, le če dolžnik delavcem ne izplačuje minimalne plače (pa čeprav iz pogodbe o zaposlitvi izhaja večja obveznost plačila). Položaj delavcev kot imetnikov prednostnih terjatev bo v stečajem postopku dodatno okrepljen tudi z možnostjo vključitve njihovega predstavnika v upniški odbor.

2.3.9. Pogoji za odpust obveznosti stečajnega dolžnika

Ministrstvo za pravosodje spremlja izvajanje zakonodaje s področja insolvenčnega prava, pri čemer je treba uvodoma poudariti, da je tudi sicer pri urejanju tega področja nujno vedno tehtati učinke pravil na gospodarstvo in gospodarske subjekte, ki jim je tudi v skladu z evropskimi pravili treba omogočiti možnost ponovnega začetka. Po drugi strani pa morajo biti pravila zapisana tako, da preprečujejo nepoštena ravnanja posameznikov, ki v času teh postopkov zasledujejo druge cilje. Vzpostavitev instituta »odpust dolga« narekuje tudi Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti. Države članice morajo v skladu z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti sprejeti ukrepe za zmanjšanje negativnih učinkov prezadolženosti ali insolventnosti na podjetnike, zlasti tako, da se po določenem obdobju omogoči popoln odpust dolgov in omeji trajanje sklepov o prepovedi opravljanja dejavnosti, izdanih v povezavi z dolžnikovo prezadolženostjo ali insolventnostjo. Države članice pa imajo možnost, da se odločijo o tem, kako se pridobi dostop do odpusta dolgov, vključno z možnostjo, da od dolžnika zahtevajo, da sam zaprosi za odpust.

V naš pravni sistem je institut osebnega stečaja in odpusta obveznosti prinesel Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju[33] že v letu 2008. Ureditev osebnega stečaja in odpusta obveznosti, kot je veljala pred letom 2016, je dopuščala (stečajnim) dolžnikom tudi po naši oceni preširoke možnosti, da se v razmerju do svojih upnikov z nepoštenimi dejanji – neodplačnimi odsvojitvami premoženja – razbremenijo svojega dolga prek instituta odpusta obveznosti v višjem deležu, kot če bi svoje obveznosti izpolnjevali pošteno in vestno. Zato je Ministrstvo za pravosodje v letu 2016 pripravilo predlog sprememb stečajnega zakona, ki so šle v smeri zamejitve možnosti zlorabe instituta odpusta obveznosti in preprečitve dolžniku zmanjševanje in prikrivanje njegovega premoženja. V ta namen so bile z novelo ZFPPIPP-G uzakonjene številne zakonske spremembe. Sistem ovir za odpust obveznosti je bil nadgrajen s splošnim pravilom, ki opredeljuje zlorabo pravice do odpusta obveznosti in tako sodišču v konkretnih primerih omogoča širše polje presoje upravičenosti dolžnika do odpusta obveznosti. Odpust obveznosti po zakonu predstavlja t. i. pravno dobroto, ki naj bi je bil na račun upnikov deležen le pošten in vesten stečajni dolžnik. V odločbi, št. U-I-56/17-20, Up-335/17-25 z dne 4. 4. 2019, je rednim sodiščem pri presoji teh položajev začrtalo smer tudi US, ko je zapisalo, da je bistvo instituta odpusta obveznosti v iskanju pravičnega ravnovesja med pravicami upnikov prezadolženega dolžnika, katerih uveljavitev je ogrožena zaradi dolžnikovega slabega premoženjskega položaja na eni strani in težo tega položaja za dolžnika na način upoštevanja vrednostne ocene njegovih ravnanj na drugi strani. Tako pri institutu odpusta obveznosti ne gre za pravico v običajnem civilnopravnem pomenu, temveč za pravno dobroto prezadolženi fizični osebi. Poleg navedene rešitve je novela ZFPPIPP-G prinesla še podaljšanje roka za vložitev ugovora proti odpustu obveznosti, prav tako se je podaljšalo tudi obdobje izpodbojnosti pravnih dejanj stečajnega dolžnika s treh na pet let. Z namenom preprečiti dolžniku skrivanje premoženja se je podaljšal rok za vložitev tožbe na razveljavitev odpusta obveznosti z dveh na tri leta. Za stečajnega dolžnika se je uvedla zakonska dolžnost sodelovanja s sodiščem in upraviteljem.

Čeprav že trenutna ureditev zagotavlja več pravnih varoval, katerih namen je onemogočati morebitnim nepoštenim dolžnikom zlorabo pravice do odpusta obveznosti, pa se upoštevaje navedeno stališče US in glede na spremljanje izvajanja veljavnih zakonskih določb skozi sodno prakso, s tem predlogom zakona predlagajo spremembe, ki so usmerjene v še bolj jasen in strog (normativni) pogled na odpust

[33] Uradni list RS, št. 126/07.

obveznosti dolžnika. Rešitve gredo v smeri, da se poštenim in prizadevnim dolžnikom ne otežijo možnosti ponovnega začetka, vendar pa to velja le za tiste dolžnike, ki v času trajanja osebnega stečaja izkažejo resno prizadevanje, da v čim večji meri izpolnijo svoje obveznosti do upnikov. Dolžnikova dolžnost je, da si s svojimi aktivnostmi (ravnanji) prizadeva za poplačilo upnikov med preizkusnim obdobjem, sicer odpust obveznosti ni upravičen in posledično tudi ne bi smel biti dovoljen. Če si stečajni dolžnik med preizkusnim obdobjem torej v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov in namesto denarnih sredstev sprejema druge nedenarne ugodnosti, je takšno njegovo ravnanje v nasprotju z ravnanjem, ki se ga pričakuje od poštene in vestne osebe oziroma dolžnika, ki se je zaradi nesrečnih okoliščin znašel v takšni situaciji.

Hkrati se je treba zavedati in v okviru nadzorstvenih pristojnosti nad delom stečajnih upraviteljev tudi preverjati, ali ti res vestno in v skladu z določbami ZFPPIPP izvršujejo svoje naloge v postopkih osebnega stečaja. Namreč, v skladu z določbo 402. člena ZFPPIPP ima v postopku odpusta obveznosti aktivno vlogo poleg upnikov tudi upravitelj, ki mora na podlagi podatkov, ki so mu dostopni, preveriti, ali obstaja katera koli ovira za odpust obveznosti iz tretjega odstavka 399. člena. Istočasno pa opravlja upravitelj tudi nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti dolžnika ter mora v primeru, če ugotovi, da obstaja ovira za odpust obveznosti iz tretjega odstavka 399. člena ZFPPIPP ali da dolžnik krši svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena ZFPPIPP (razen če dolžnik izkaže, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku), vložiti ugovor proti odpustu obveznosti. Tak ugovor lahko upravitelj vloži do poteka preizkusnega obdobja, o njem pa odloči sodišče. V primeru, da upravitelj ne izpolnjuje svoje naloge glede ugotavljanja premoženja stečajnega dolžnika ali opušča vložitev ugovora zoper odpust obveznosti kljub dejstvu, da je vedel ali bi moral vedeti, da te obstojijo, to lahko predstavlja disciplinsko kršitev in začetek uvedbe disciplinskega postopka proti njemu.

Predlagatelj v smeri, ki jo je začrtala Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, skrajšuje preizkusno obdobje. Navedena direktiva v členu 21 določa, da države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolgove, ni daljše od treh let, začenši najpozneje z enim od naslednjih datumov: (a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali (b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanja stečajne mase podjetnika. Državam članicam nalaga, da zagotovijo, da se insolventnim podjetnikom, ki so izpolnili svoje obveznosti, kadar take obveznosti obstajajo po nacionalnem pravu, odpustijo dolgovi po izteku preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba pri sodnem ali upravnem organu vložiti zahtevek za uvedbo dodatnega postopka. Brez poseganja v prvi pododstavek lahko države članice ohranijo ali uvedejo določbe, ki sodnemu ali upravnemu organu omogočajo, da preveri, ali so podjetniki izpolnili obveznosti za pridobitev odpusta dolgov. Države članice pa lahko v skladu s tretjim odstavkom določijo, da popoln odpust dolgov ne ovira nadaljevanja postopka v primeru insolventnosti, ki vključuje unovčenje in razdelitev podjetnikovega premoženja, ki je bilo del njegove stečajne mase na datum izteka preizkusne dobe za odpust dolgov.

Glede na navedeno predlagatelj spreminja določbe petega in osmega odstavka 400. člena tako, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od enega leta in ne daljše od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti. Sodišče pa po predlagani spremenjeni določbi osmega odstavka na predlog upravitelja lahko določi preizkusno obdobje, ki je krajše od enega leta. Skrajšanje preizkusnega obdobja bo veljalo tudi za fizične osebe (potrošnike). V skladu z recitalom 21 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je za države članice priporočljivo, da čim prej začnejo uporabljati določbe direktive o odpustu dolgov tudi za potrošnike, čeprav ta direktiva ne vključuje zavezujočih pravil o prezadolženosti potrošnikov. Zlasti ob upoštevanju načela enake obravnave je tudi po predlagani ureditvi najdaljša preizkusna doba za potrošnike določena v enakem trajanju kot za podjetnike in torej ne sme biti daljša od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon bo imel finančne posledice za državni proračun, ne bo pa imel finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

Za implementacijo predloga tega zakona bodo na Vrhovnem sodišču RS in AJPES potrebne tehnične nadgradnje obstoječega sistema elektronskega vpisnika in elektronskega sistema javnih objav.

Vrhovno sodišče RS je finančne posledice, povezane s tehnično nadgradnjo sistema, konkretiziralo v smeri, da bodo rešitve poleg nadgradnje šifrantov terjale novo informacijsko nadgradnjo povezano z ureditvijo revizije. Slednje bo treba razviti znotraj sistema, kar je zahtevnejša nadgradnja, zato ocenjujejo, da bodo potrebna finančna sredstva v višini okoli 500.000 evrov.

AJPES ima finančni načrt za leto 2023 potrjen in zato večji odmiki in dodatna sredstva iz tega naslova niso možni, posledično bo treba zagotoviti dodatna sredstva iz naslednjega proračuna. Natančne finančne in časovne ocene AJPES v tej fazi in glede na razmere na trgu (ki se spreminjajo) ni mogel podati.

Zaradi zagotovitve ustreznih tehničnih nadgradenj s strani Vrhovnega sodišča RS in AJPES bodo potrebna finančna sredstva najmanj v višini 500.000 evrov.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v sprejetem državnem proračunu. Finančne posledice predlaganega zakona se bodo predvidoma odrazile v proračunu za leto 2023 in naprej.

Finančne posledice predlaganega zakona zaradi potrebnih tehničnih nadgradenj bodo začele nastajati proti koncu leta 2023 in se bodo v celoti odrazile v proračunu za leto 2024. Glede na to, da sta proračuna za leti 2023 in 2024 že sprejeta, se bodo morala sredstva za vse morebitne finančne posledice sprejetega zakona zagotoviti v okviru obstoječega finančnega načrta s prerazporeditvami oziroma ob rebalansu ali spremembi proračuna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Pravo Evropske unije

Predlog zakona predstavlja prenos Direktive (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti) v slovenski pravni red. Več o vsebini Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je pojasnjeno pod naslovom 1. OCENA STANJA NA PODROČJU UREJANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM v točki 1.6. tega predloga.

5.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Nemčija

Nemški Insolvenzordnung – InsO pozna enoten postopek zaradi insolventnosti, ki se lahko izvede in zaključi kot:

1. Klasični stečajni postopek, v katerem dolžnik preneha poslovati, upravitelj izvede unovčenje (prodajo oziroma izterjavo) vsega njegovega premoženja in poplačilo upnikov (razdelitev). Enake institute ureja ZFPPIPP v 5. poglavju, v katerem je urejen stečajni postopek nad pravno osebo, in ki se (smiselno) uporabljajo tudi za postopek osebnega stečaja.

2. Postopek finančnega prestrukturiranja (*Insolvenzplanverfahren*), ki je urejen v 6. delu InsO. Temeljne značilnosti postopka finančnega prestrukturiranja so naslednje.

– Dolžnik lahko predlaga izvedbo tega postopka, če predlogu za začetek postopka priloži načrt finančnega prestrukturiranja (§217 InsO). Enako pravilo je določeno v drugem odstavku 141. člena ZFPPIPP.

– V načrtu finančnega prestrukturiranja mora dolžnik opisati ukrepe, ki jih bo izvedel (§220 InsO), in predlog zmanjšanja oziroma odložitev dospelosti terjatev za posamezne skupine (§221–228 InsO).

– Načrtu mora dolžnik priložiti poročilo o svojem finančnem položaju in poslovanju (§229InsO).

– Sodišče zavrne načrt finančnega prestrukturiranja in nadaljuje s stečajnim postopkom:
  – če načrt ne vsebuje vseh sestavin in teh pomanjkljivosti ni mogoče odpraviti oziroma jih dolžnik v roku, ki mu ga določi sodišče, ne odpravi (1. točka prvega odstavka §231InsO); enaka pravila so določena v 147. členu ZFPPIPP;
  – če ni stvarnih možnosti za izpolnitev obveznosti v skladu s predlaganim načrtom prestrukturiranja (3. točka prvega odstavka §231 InsO); enak učinek imajo pravila, določena v 4. točki drugega odstavka 141. člena v zvezi s četrtim odstavkom 146. člena ZFPPIPP, po katerem je predpostavka za vodenje postopka prisilne poravnave, da je pooblaščeni ocenjevalec dal pritrdilno mnenje, da obstaja zadostna stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila ustrezno finančno prestrukturiranje (torej, da je načrt realno izvedljiv);
  – če upnik verjetno izkaže, da prejmejo upniki na podlagi načrta manj ugodne pogoje plačila, kot bi jih dosegli v stečajnem postopku (§251 InsO); enak učinek imajo pravila, določena v 4. točki drugega odstavka 141. člena v zvezi s četrtim odstavkom 146. člena ZFPPIPP, po katerem je predpostavka za vodenje postopka prisilne poravnave, da je pooblaščeni ocenjevalec dal pritrdilno mnenje, da obstaja zadostna stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek.

– Sodišče na zahtevo dolžnika dovoli nadaljevanje poslovanja (*Eigenverwaltung*), če to ne povzroči zamude postopka ali drugih negativnih posledic za upnike (§270 InsO). Za slovensko ureditev je značilno, da začetek postopka prisilne poravnave ne povzroči prekinitve poslovanja dolžnika, zato za nadaljevanje poslovanja med postopkom prisilne poravnave ni potrebno posebno soglasje (sklep) sodišča. Za nadaljevanje poslovanja v stečajnem postopku pa so v 317. členu ZFPPIPP določene enake predpostavke kot v §270 InsO. Če dolžnik nadaljuje poslovanje, nadzor nad njegovim poslovanjem opravlja upravitelj. Dolžnik mora za vsak posel, ki ne spada v okvir rednega poslovanja, dobiti dovoljenje upravitelja (§§274 in 275 InsO). Smiselno enaka pravila so določena v 151. členu ZFPPIPP.

– Pogoj, da sodišče potrdi dolžnikov načrt, je, da zanj glasuje večina vseh upnikov (po številu) in upniki, katerih terjatve predstavljajo večino terjatev vseh upnikov (§240 InsO). Po 205. členu ZFPPIPP je prisilna poravnava sprejeta (izglasovana), če zanjo glasujejo upniki, katerih skupni ponderirani znesek terjatev je najmanj enak 6/10 vsote vseh ponderiranih zneskov terjatev. Nemški InsO ne pozna količnikov za ponderiranje terjatev pri ugotavljanju izida glasovanja, ki jih določa 201. člen ZFPPIPP.

– Učinki pravnomočno potrjenega načrta po §254–257 InsO so enaki kot učinki pravnomočno potrjene prisilne poravnave po pravilih, določenih v oddelku 4.5 ZFPPIPP.

– Po §260 InsO se opravlja nadzor nad izvajanjem načrta finančnega prestrukturiranja, če je tako določeno v načrtu. Opravlja ga upravitelj, ki mora sodišču letno poročati o izpolnjevanju obveznosti po načrtu (prvi odstavek §261 InsO). Po drugem odstavku §261 InsO lahko upniki zahtevajo vmesna poročila o izvajanju načrta. Enake učinke (možnost upnikom seznaniti se z izvajanjem načrta finančnega prestrukturiranja) zagotavlja ureditev v 40. členu ZFPPIPPP.

– Pogoj za uvedbo postopka insolventnosti je obstoj insolventnega razloga, ki je lahko:
  – plačilna nesposobnost (§17 InsO),
  – grozeča plačilna nesposobnost (če uvedbo tega postopka predlaga dolžnik) – §18 InsO,
  – pri pravni osebi tudi prezadolženost (§19 InsO).

Drugi odstavek §17 InsO določa, da je dolžnik plačilno nesposoben, ko ne zmore izpolnjevati dospelih plačilnih obveznosti, in da gre za plačilno nesposobnost praviloma takrat, ko dolžnik ustavi svoja plačila. Plačilna nesposobnost dolžniku grozi tedaj, ko ta svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmogel izpolnjevati ob njihovi dospelosti (drugi odstavek §18 InsO). Za prezadolženost gre tedaj, ko dolžnikovo premoženje ne pokriva več obstoječih obveznosti (drugi odstavek §19 InsO). V § 15. a InsO je predpisana obveznost predložitve predloga za pravne osebe in družbe brez pravne osebnosti. Določeno je:
(1) Če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, morajo člani poslovodstva ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba; to ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba.
(2) Pri družbi v smislu 2. stavka prvega odstavka se smiselno uporablja prvi odstavek, če so zastopniki družbenikov, ki so pooblaščeni za zastopanje družbe, že sami družbeniki, pri katerih noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba, ali se povezovanje družb na tak način nadaljuje.
(3) Kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruge brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če oseba ni seznanjena s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva.
(4) S kaznijo odvzema prostosti do treh let ali denarno kaznijo se kaznuje, kdor v nasprotju s 1. stavkom prvega odstavka, tudi v povezavi z 2. stavkom drugega odstavka ali tretjim odstavkom, predloga za začetek stečajnega postopka ne vloži pravilno ali pravočasno.
(5) Če storilec v primerih iz četrtega odstavka ravna malomarno, je kaznovan s kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali denarno kaznijo.

V letu 2007 je Nemčija sprejela Zakon o poenostavitvi postopkov zaradi insolventnosti (Gesetz zur Vereinfachung des Insolvenzverfahrens), ki se je začel uporabljati 1. julija 2007. Z njim (novelo InsO) sta bila v nemško ureditev uvedena dva nova instituta:
– možnost odpusta obveznosti v postopku osebnega stečaja po poteku preizkusnega obdobja (6 let). Enak institut je urejen v pododdelku 5.11.2 ZFPPIPP;
– objave v postopkih zaradi insolventnosti na internetu. Tudi ta institut že ureja ZFPPIPP, in sicer se po 122. členu ZFPPIPP objave v slovenskih postopkih zaradi insolventnosti izvajajo na javnem portalu AJPES.

Novembra 2011 je Nemčija sprejela Zakon o nadaljnji olajšavi prestrukturiranja podjemov (Gesetz zur weiteren Erleichternug der Sanierung von Unternehmen), s katerim je dopolnila ureditev postopka finančnega prestrukturiranja v InsO. S to novelo je bil uveljavljen nov § 225a InsO, ki omogoča insolventnemu dolžniku, da v načrt finančnega prestrukturiranja kot enega od ukrepov vključi konverzijo

terjatev v deleže (debt to equity swap) za tiste upnike, ki soglašajo, da bodo svoje terjatve vložili kot stvarni vložek v postopku povečanja osnovnega kapitala dolžnika. Vacatio legis te novele je bil daljši od enega leta, saj se je začela uporabljati 1. januarja 2013. Nemčija je s tem v svojo insolvenčno zakonodajo uvedla institut konverzije terjatev v deleže kot ukrep finančnega prestrukturiranja. Ta institut je v slovensko ureditev uvedla že novela ZPPSL-A v letu 1997. Po drugi strani pa nemška ureditev (ob skoraj dobesedno enaki korporacijski ureditvi kot v našem ZGD-1) ne pozna pravne možnosti upnikov odločiti o spremembi osnovnega kapitala družbe zaradi finančnega prestrukturiranja, kot jo je v našo ureditev uvedla novela ZFPPIPP-C z novim 191.a členom ZFPPIPP, novela ZFPPIPP-E pa še razširila z novim 199.b členom ZFPPIPP.

Nemško ministrstvo za pravosodje je ob upoštevanju smernic evropske Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, okoliščin, povezanih s posledicami pandemije covid-19, in proučitvi veljavnega nemškega zakona, namenjenega olajšanju postopkov prestrukturiranja družb[34], v septembru 2020 pripravilo nov zakon o nadaljnjem razvoju prestrukturiranja in insolventnosti (Sanierungs- und Insolvenzrechtsfortentwicklungsgesetz – SanInsFoG), ki ureja nov samostojen postopek preventivnega prestrukturiranja ter spreminja nekatere določbe veljavne insolvenčne zakonodaje, ki ga je nemški zakonodajalec konec decembra 2020 tudi sprejel. S tem zakonom je bila spremenjena vrsta zakonov, med drugim tudi zakon, ki ureja sodišča, Civilni procesni red, eden od zakonov s področja izvršbe, Insolvenčni red, Državljanski zakonik, Trgovinski zakonik, Zakon o delniški družbi, Zakon o družbi z omejeno odgovornostjo itn. Osrednji del SanInsFoG pa je nedvomno Zakon o stabilizacijskem okviru in okviru za prestrukturiranje za podjetja (nem.: Gesetz über den Stabilisierungs- und Restrukturierungsrahmen für Unternehmen, s kratico: StaRUG). Spremembe drugih zakonov so takšne, da so sedaj vsi starejši zakoni usklajeni s StaRUG.

StaRUG je povezan z Insolvenčnim redom v več ozirih. Insolvenčni red se nanaša na čas, ko nastopi plačilna nesposobnost ali prezadolženost, StaRUG pa na obdobje pred tem. Bistvena novost, ki jo je prinesel StaRUG je bila (zgolj) v tem, da je bil v nemško pravo prvič sploh uveden postopek, ki ga dolžnik lahko uporabi zgolj zaradi grozeče plačilne nesposobnosti. StaRUG v nemško pravo uvaja veliko večjo novost, kot bi bila uvedba predstečajnega postopka v slovensko pravo. Zdi se namreč, da nemško pravo ne ureja prisilne poravnave. Pred sprejetjem InsO pred kakšnimi 20 leti jo je sicer poznal, potem pa je bila, tako se zdi, odpravljena. To pa ne pomeni, da ne obstaja možnosti prisilne poravnave znotraj stečaja, ki pa se sicer ne imenuje tako. Vsebinsko podobna ureditev kot prisilna poravnava v stečaju obstaja z insolvenčnim načrtom in načrtom za odpust dolgov (nem.: Insolvenzplan und der Schuldenbereinigungsplan).

Pregled nad najpomembnejšimi določbami StaRUG:

StaRUG je zgrajen iz več delov, katerih skupni imenovalec je, da se nanašajo na podjetje v krizi, v katerem še ni nastopila plačilna nesposobnost. Ti deli so med seboj dokaj različni. Načeloma je zgradba StaRUG »modularna«. To se pravi, da se posamezni deli StaRUG lahko med seboj kombinirajo na različne načine.
Splošne značilnosti StaRUG so naslednje:
1. opredeljene so dolžnosti poslovodstvenega organa pri prepoznavanju krize in hitrem ukrepanju (§ 1),
2. opredeljene so dolžnosti drugih, strokovno usposobljenih oseb, pri prepoznavanju krize in opozarjanju poslovodstva na krizo (§ 102), kar poslovodstvu olajšuje prepoznavanje krize;
3. opredeljena je dolžnost vodenja zadeve prestrukturiranja (§ 32 ods. 1) in tudi vložitve predloga za začetek stečajnega postopka, če bi nastopila plačilna nesposobnost v času prestrukturiranja (§ 32 ods. 3). Opredeljena je tudi odškodninska odgovornost v primeru kršitve (§ 43 ods. 1);
4. ena od možnosti je, da postopek skoraj v celoti vodi dolžnik sam; udeležba sodišča je v tem primeru majhna, nadzor nad dolžnikovim ravnanjem pa šibek;

[34] Gesetz zur weiteren Erleichterung der Sanierung von Unternehmen (ESUG).

5. postavitev posebne zunanje osebe zaradi nadzora (poverjenika za prestrukturiranje) ni obvezna (§ 73);
6. mogoče je preglasovanje skupin, ki nasprotujejo sanaciji (§ 26; onemogočanje obstrukcije na temelju cros-class cram downa);
7. kot začasni ukrep, ki naj bi pravzaprav olajšal dolžnikov položaj, je predviden moratorij (§ 49), za katerega je potrebna sodna odreditev (§ 49);
8. postopek je praviloma nejaven (glej § 84 ods. 1);
9. posebej je urejeno vprašanje izpodbijanja v času prestrukturiranja opravljenih pravnih dejanj (§§ 89 in nasl.);
10. postopek je, kar se sodne pristojnosti tiče, koncentriran na majhno število sodišč (§ 34);
11. obstajajo razmeroma številne postopkovne določbe, ki precej olajšujejo postopanje pri vodenju postopka in tudi uporabo informacijske tehnologije.

Na področju prestrukturiranja družb se dolžnikom[35], ki imajo sedež v Nemčiji, in (še) niso insolventni, vendar je zanje verjetno, da bodo postali insolventni v naslednjih 24 mesecih (položaj grozeče insolventnosti), omogoča uporabo posebnega postopka preventivnega prestrukturiranja, v katerem dolžnik pripravi svoj načrt prestrukturiranja, ki bo zavezujoč tako za lastnike kapitala kot za upnike zavarovanih, nezavarovanih, finančnih in nefinančnih terjatev (izvzete so terjatve delavcev). Predlagani načrt prestrukturiranja je sprejet, če zanj glasuje 75-odstotna večina upnikov (po vrednosti terjatev tistih, ki glasujejo) v vsakem razredu terjatev. Pri tem upniki zavarovanih, nezavarovanih in podrejenih terjatev, terjatev, za katere jamčijo hčerinske družbe, ter lastniki kapitala glasujejo v ločenih razredih. Potrditev načrta prestrukturiranja s strani sodišča ni potrebna, vendar ima dolžnik vseeno možnost, da načrt prestrukturiranja predloži v potrditev sodišču. V primeru, da za potrditev načrta prestrukturiranja z glasovanjem ni dosežena potrebna večina, predlagani zakon omogoča, da sodišče načrt kljub temu potrdi, pri čemer gre za t. i. vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki z načrtom prestrukturiranja ne soglašajo. Takšno vsiljenje odločitve je dopustno le pod vnaprej določenimi pogoji, in sicer, da je za predlagani načrt prestrukturiranja glasovala večina vseh razredov upnikov, da je za upnike posameznega razreda pričakovati, da s potrditvijo načrta njihov položaj ne bo slabši, kot bi bil v primeru nesprejetja načrta, in da upniki posameznega razreda prejmejo poplačan ustrezen[36] delež terjatve, v vrednosti, skladni z načrtom prestrukturiranja.

V okviru postopka preventivnega prestrukturiranja lahko dolžnik z namenom, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja, sodišču poda predlog za prekinitev posameznih ali vseh postopkov izvršbe za čas do treh mesecev, z možnostjo podaljšanja do največ osem mesecev. V primeru, da ima dolžnik že zapadle in neplačane obveznosti do delavcev, dobaviteljev, obveznosti iz naslova davkov in prispevkov ter v primeru, da v zadnjih treh letih dolžnik ni izpolnil svojih računovodskih obveznosti, je prekinitev postopkov izvršbe dopustna le, če je kljub navedenim okoliščinam mogoče pričakovati, da bo dolžnik sposoben uspešno izvesti prestrukturiranje ob upoštevanju interesov upnikov. Med trajanjem prekinitve postopkov izvršbe je začasno odložena tudi obveznost poslovodstva, da vloži predlog za uvedbo postopka zaradi insolventnosti. Prav tako lahko dolžnik predlaga sodišču, da odpove določene pogodbe, npr. najemne pogodbe, če je takšen predlog v skladu z načrtom prestrukturiranja.

Dolžnik med postopkom prestrukturiranja ohrani nadzor nad svojim premoženjem in poslovanjem svojega podjetja, saj je sodelovanje sodišča in imenovanje upravitelja v predvidenem postopku preventivnega prestrukturiranja obvezno le v določenih primerih. Sodišče mora imenovati upravitelja, če načrt prestrukturiranja ogroža upnike, ki so majhne, srednje ali mikro družbe, v primeru odpovedi pogodb, prekinitve postopkov izvršbe in če je pričakovati, da bo prišlo do vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki z načrtom prestrukturiranja ne soglašajo (razen, če so med prizadetimi upniki le finančne

[35] Z izjemo finančnih institucij.

[36] Delež vrednosti poplačila terjatve je ustrezen, če noben upnik ne prejme več, kot je celotna vrednost njegove terjatve, noben upnik v nižjem ali enakem razredu ne dobi večjega poplačila, kot prizadeti upnik, in noben upnik podrejene terjatve, dolžnik ali lastnik kapitala ne dobi dodatnega poplačila.

institucije). Dolžnik ali upniki s 25-odstotno večino, ki glasujejo v posameznem razredu terjatev, pa lahko zahtevajo imenovanje upravitelja, da nadzoruje pripravo načrta prestrukturiranja in pogajanja. Dolžnik ima možnost predlagati sodišču, da vodi glasovanje o načrtu prestrukturiranja, potrdi predlagani načrt ali da poda mnenje o določenih vprašanjih, vedno pa je sodelovanje sodišča obvezno v primeru prekinitve postopkov izvršbe ali odpovedi pogodb.

Zakon uvaja tudi nekatere spremembe v zvezi z obveznostmi poslovodstva, ki mora v primeru grozeče insolventnosti ravnati v korist upnikov, prav tako pa je poslovodstvo ves čas zavezano spremljati dogajanje, ki bi lahko ogrozilo poslovanje, in sprejemati ustrezne ukrepe. V postopkih zaradi insolventnosti pa bodo morali dolžniki, ki še naprej vodijo svoje poslovanje, pripraviti načrt poslovanja, ki bo med drugim vključeval ukrepe, s katerimi namerava dolžnik v prihodnje preprečiti razloge, ki so privedli do insolventnosti, ter predstaviti finančni načrt, iz katerega izhaja pozitivni izvid poslovanja za naslednjih šest mesecev.

Avstrija

Z veljavnim avstrijskim zakonom o spremembi insolvenčne ureditve (Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2010 – IRÄG 2010)[37] se je v Avstriji poenotila ureditev postopkov zaradi insolventnosti in olajšali so se pogoji za sanacijo gospodarskih subjektov v postopkih zaradi insolventnosti. Za uresničitev teh ciljev se je spremenila ureditev prisilne poravnave (*Ausgleichsverfahren*):

– Postopek se izvede na podlagi načrta finančnega prestrukturiranja (*Sanierungsplan*);

– Dolžnik mora upnikom ponuditi najmanj 20-odstotno poplačilo v največ dveh letih od dneva sprejetja sanacijskega načrta (prvi odstavek §141 IO). V primerih, ko dolžnik sam obdrži upravljanje nad insolventnim podjetjem pod nadzorom upravitelja, pa mora upnikom ponuditi najmanj 30-odstotno poplačilo v največ dveh letih (prvi odstavek §169 IO);

– Namesto prejšnje 75-odstotne večine, ki je bila potrebna za potrditev prisilne poravnave (sprejetje načrta finančnega prestrukturiranja), se z IRÄG 2010 določa navadna večina (podobno kot v InsO). Avstrijski IO pozna dva razloga za uvedbo insolventnega postopka:
- – plačilna nesposobnost,
- – prezadolženost.

V skladu s § 69 je treba na pisni predlog dolžnika takoj uvesti insolventni postopek. Obvestilo o ustavitvi plačil, ki ga da dolžnik sodišču, se šteje kot pisni predlog. Če so izpolnjeni pogoji za uvedbo insolventnega postopka (§ 66 in § 67), je treba uvedbo predlagati brez krivdnega odlašanja, najpozneje pa šestdeset dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Predlog pa se ne šteje, da se z njim krivdno odlaša, če je bila uvedba sanacijskega postopka skrbno vodena z lastnim upravljanjem. Pri plačilni nesposobnosti, ki nastopi zaradi naravne katastrofe (poplava, snežni plaz, pritisk snega, plaz, podor, orkan, potres ali podobne katastrofe s takšnim obsegom), se rok v drugem odstavku podaljša na 120 dni. Obveznost predlagati insolventni postopek po drugem velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih. Če takšna oseba ni popolnoma opravilno sposobna, velja ta obveznost za njihove zakonite zastopnike. Če je oseba, določena za zastopanje, osebna družba, ki jo je registriral sam, ali pravna oseba ali se združenje nadaljuje na ta način, velja ustrezno prvi stavek.

Upniki v insolventnem postopku lahko po petem odstavku § 69 uveljavljajo odškodninske zahtevke zaradi poslabšanja stečajne kvote zaradi kršitve obveznosti po drugem odstavku šele po pravnomočnosti razveljavitve insolventnega postopka.

[37] Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, št. 29/2010, z dne 20. 5. 2010.

V zvezi s stroški postopka zaradi insolventnosti avstrijski IO v § 71 določa, da je nadaljnji pogoj za uvedbo insolventnega postopka obstoj premoženja, ki pokriva stroške. O takšnem premoženju govorimo, če premoženje dolžnika zadostuje vsaj toliko, da se pokrijejo začetni stroški insolventnega postopka. Določena pa je tudi obveznost predstavnikov organov za plačilo predujma. Po § 72a. so predstavniki organov pravne osebe nerazdelno zavezani za plačilo predujma stroškov za začetne stroške, največ pa za plačilo 4000 evrov. Za plačilo tega predujma stroškov so zavezane tudi vse osebe, ki so bile v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo predloga za uvedbo insolventnega postopka predstavniki organov dolžnika, ne pa začasni poslovodje oz. direktorji. Po § 72. b mora sodišče pozvati predstavnike organov, da v 14 dneh plačajo znesek, ki ga določi sodišče, in predložijo seznam premoženja o svojem premoženjskem stanju. Seznama premoženja pa ni treba obvezno predložiti, če je bil predujem stroškov plačan. Sklep o plačilu predujma je izvršljiv takoj. Predstavnik organov mora po odredbi sodišča podpisati seznam premoženja pred sodiščem. Če predstavniki organov razpolagajo s premoženjem, ki krije začetne stroške za insolventni postopek pravne osebe, mora stečajni upravitelj od njih izterjati predujem stroškov. Sodišče mora v skladu s § 73 sprejeti začasne ukrepe v breme teh oseb. Nalog za polog predujma stroškov, ki je dan predstavniku organov, in nalog za predložitev in podpis seznama premoženja lahko le-ta izpodbija v toliko, kolikor zanika obveznost iz tega naslova. Pravna sredstva zoper sklepe, s katerimi se predstavniku organa izda nalog za polog predujma stroškov in za predložitev ter podpis seznama premoženja, nimajo odložilnega učinka. Glede na § 72. lahko predstavnik organov znesek, ki je plačan kot predujem stroškov, uveljavlja le kot terjatev zoper stečajno maso. Dodano pa je še, da je poleg predstavnikov organov k plačilu predujma stroškov zavezan tudi družbenik, ki ima več kot 50-odstotni delež v družbi. Ustrezno veljajo za te družbenike § 72 do § 72 c (§ 72. d).

V zvezi z izbiro in razrešitvijo stečajnega upravitelja je v IO med drugim določeno, da mora Insolventno sodišče izbrati osebo, ki je primerna za vsakokratni posamezni primer, in ki zagotavlja, da bo insolventni postopek potekal brez zastojev. Pri tem mora sodišče predvsem upoštevati obstoj pisarne, ki je ustrezno organizirana in ima sodobno tehnično opremo ter obremenitev z visečim insolventnim postopkom. Pri izbiri mora sodišče nadalje upoštevati: 1. morebitno posebno znanje, zlasti poslovne ekonomike ter stečajnega, davčnega in delovnega prava, 2. dosedanjo dejavnost predvidene osebe, ki bo stečajni upravitelj, in 3. njene poklicne izkušnje. Če nobena oseba, ki je vpisana v seznam stečajnih upraviteljev, ne izpolnjuje teh zahtev, ali pa nobena ni pripravljena, da prevzame to funkcijo, ali pa oseba, ki je primernejša in pripravljena za prevzem funkcije ni vpisana v seznam, lahko stečajno sodišče izbere osebo, ki ni vpisana v seznam stečajnih upraviteljev (§ 80. a).

Po § 87 pa stečajno sodišče lahko stečajnega upravitelja zaradi pomembnih razlogov razreši s funkcije po uradni dolžnosti ali na pisni predlog. Predlog za razrešitev lahko kadar koli vloži dolžnik ali vsak član odbora upnikov. Predlog za razrešitev lahko vloži prva in vsaka poznejša skupščina upnikov, ki je sklicana zaradi obravnave te zadeve (prvi odstavek § 91). Predlog za razrešitev je treba utemeljiti in sodišče mora, preden o tem odloči, zaslišati člane odbora upnikov, in če je to smotrno, stečajnega upravitelja.

Pogoje glede vsebine načrta prestrukturiranja (sanacijskega načrta) določa § 140. Dolžnik lahko že hkrati s pisnim predlogom za uvedbo insolventnega postopka ali po uvedbi do razveljavitve insolventnega postopka vloži predlog za sklenitev sanacijskega načrta. V predlogu je treba navesti, na kakšen način naj bi se upniki poplačali ali zavarovali. Stečajnim upnikom je treba glede na § 141 ponuditi plačilo kvote najpozneje v dveh letih od dneva sprejetja sanacijskega načrta. Kvota mora znašati najmanj 20 % terjatev. Fizične osebe, ki ne upravljajo podjetja, lahko zahtevajo plačilni rok, ki je daljši od dveh let; ta plačilni rok pa ne sme presegati pet let. Predlog pa ni dopusten: 1. toliko časa, dokler je dolžnik na begu; 2. če je bil dolžnik po nastopu plačilne nesposobnosti pravnomočno obsojen zaradi goljufivega oškodovanja upnikov; 3. dokler dolžnik kljub nalogu ni predložil seznama premoženja in ga ni podpisal pred stečajnim sodiščem; 4. če vsebina predloga krši § 149 do § 151 ali obvezujoče pravne predpise; 5. če dolžnik zlorabi sanacijski načrt, zlasti če je pisni predlog očitno dan z namenom zavlačevanja ali 6. če izpolnitev sanacijskega načrta očitno ne bo možna, pri čemer se ne smejo

upoštevati terjatve iz plačil, ki nadomeščajo lastni kapital. Pomembno pa je tudi, da stečajno sodišče lahko zavrne pisni predlog za sanacijski načrt po zaslišanju stečajnega upravitelja in odbora upnikov: 1. če je bil v zadnjih petih letih nad premoženjem dolžnika uveden insolventni postopek ali če v tem roku ni bil uveden insolventni postopek zato, ker ni bilo premoženja, ki bi pokrivalo stroške; 2. če zaradi oblike poslovnih zapiskov dolžnika ali če le-ti manjkajo ni mogoče imeti pregleda nad njegovim premoženjskim stanjem; 3. če upniki zavrnejo sanacijski načrt ali pa ga dolžnik po javni objavi naroka za sanacijski načrt umakne ali če sodišče ni potrdilo sanacijskega načrta (§ 142).

V zvezi z opredelitvijo ožje povezane osebe pa je tudi v IO določeno, da se za ožje povezane osebe štejejo zakonec in osebe, ki so z dolžnikom ali njegovim zakoncem v sorodu ali v svaštvu v ravni črti ali do četrte stopnje stranske črte, nadalje posvojenci in rejenci ter osebe, ki živijo z dolžnikom v zunajzakonski skupnosti. Zunajzakonsko sorodstvo je treba enačiti z zakonskim. Če je dolžnik pravna oseba, osebna družba ali drug konstrukt, ki je sposoben, da nastopi kot stranka, se šteje, da so 1. člani vodstvenega ali nadzornega organa, 2. družbeniki z neomejenim jamstvom ter 3. družbeniki v smislu § 5 EKEG ožje povezane osebe dolžnika. Enako velja za tiste osebe, za katere je to držalo v zadnjem letu pred uvedbo insolventnega postopka, ter za ožje povezane osebe vseh teh oseb (§ 32). Dodatno je v § 148 določeno, da se ožje povezane osebe dolžnika (§ 32) ter pravni nasledniki, ki svojih terjatev niso pridobili prej kakor šest mesecev pred uvedbo insolventnega postopka, pri izračunu večine stečajnih upnikov in njihovih terjatev štejejo tudi pri izračunu celotne vsote terjatev le, če glasujejo proti predlogu. Če so pridobili terjatev po nastopu plačilne nesposobnosti dolžnika od nekoga, ki ni ožje povezana oseba dolžnika, se ta določba ne uporabi.

V zvezi s pravicami izločitvenih upravičencev in ločitvenih upnikov pa § 149 določa, da sanacijski načrt ne spremeni zahtevkov izločitvenih upravičencev in ločitvenih upnikov. Če je sanacijski načrt potrjen, so zavarovane terjatve omejene z vrednostjo stvari, na katerih so ločitvene pravice. Upniki, katerih terjatve so delno pokrite z ločitvenimi pravicami, se lahko z nepokritim zneskom terjatve (šesti odstavek § 132) udeležijo postopka o sanacijskem načrtu; dokler pa ta ni dokončen, jih je treba pri izpolnjevanju sanacijskega načrta upoštevati z domnevnim nepokritim zneskom terjatve.

V § 199 je nadalje določeno, da dolžnik lahko med trajanjem insolventnega postopka vloži pisni predlog za izvedbo usklajevalnega postopka najpozneje s pisnim predlogom za sprejetje dinamike plačil. Dolžnik mora priložiti predlogu izjavo, da fiduciarju, ki ga določi sodišče, odstopa zarubljiv delež svojih terjatev na dohodke iz delovnega razmerja ali na druge ponavljajoče se dajatve, ki nadomeščajo dohodek, za obdobje sedmih let po nastopu pravnomočnosti sklepa, s katerim se uvede usklajevalni postopek. Pisni predlog za izvedbo usklajevalnega postopka se zavrne le, če je bil 1. dolžnik zaradi kaznivega dejanja v skladu s § 156, § 158, § 162 ali § 292. a kazenskega zakonika pravnomočno obsojen in ta obsodba ni izbrisana niti zanjo ne velja omejena informacija iz kazenskega registra ali 2. je dolžnik med insolventnim postopkom namerno ali z grobo malomarnostjo kršil dolžnosti dajanja informacij in sodelovanja ali 3. je dolžnik v treh letih od vložitve pisnega predloga za uvedbo insolventnega postopka namerno ali z grobo malomarnostjo preprečil ali zmanjšal poplačilo stečajnih upnikov tako, da je nesorazmerno utemeljil finančne obveznosti ali zapravil premoženje, ali 4. je dolžnik namerno ali z grobo malomarnostjo dal pisne nepravilne ali nepopolne podatke o svojih ekonomskih razmerah ali ekonomskih razmerah pravne osebe, ki ga kot organ zastopa, da bi prejel plačilo, ki je podlaga za terjatev v insolventnem postopku in upnik pri tem ni namerno sodeloval, ali 5. je bila potrditev dinamike plačil v skladu s 3. točko § 195 zavrnjena ali 6. je bil pred manj kakor 20 leti pred vloženim pisnim predlogom za uvedbo insolventnega postopka uveden usklajevalni postopek. Sodišče mora uvedbo usklajevalnega postopka zavrniti le na pisni predlog upnika v insolventnem postopku. Upnik v insolventnem postopku mora verjetno izkazati vzrok za zavrnitev (§ 201).

Glede prenehanja usklajevalnega postopka in odločitve o oprostitvi ostanka dolga pa § 213 določa, da mora sodišče izreči, da je usklajevalni postopek končan, če

1. je pretekla triletna veljavnost odstopne izjave in so upniki v insolventnem postopku prejeli med insolventnim in usklajevalnim postopkom vsaj 50 % terjatev ali
2. je potekla veljavnost odstopne izjave in so upniki v insolventnem postopku prejeli med insolventnim in usklajevalnim postopkom vsaj 10 % terjatev.
Hkrati mora sodišče izreči, da je dolžnik v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene. Če je predložen pisni predlog upnika v insolventnem postopku za predčasno ustavitev, je treba odločitev do nastopa pravnomočnosti tega sklepa odložiti. Če je veljavnost odstopne izjave potekla, ne da bi upniki v insolventnem postopku prejeli med insolventnim in usklajevalnim postopkom vsaj 10 % terjatev, mora sodišče na pisni predlog dolžnika po pravični presoji odločiti, ali je usklajevalni postopek končan in je dolžnik v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene. To lahko sodišče izreče predvsem, če so upniki v insolventnem postopku prejeli med insolventnim in usklajevalnim postopkom le neznatno manj kot 10 % terjatev ali pa ta kvota ni bila dosežena zaradi stroškov postopka. Če ne ustreza pravičnosti, da je dolžnik v skladu z drugim odstavkom v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene, lahko sodišče izreče, da je usklajevalni postopek končan, odloži odločitev o oprostitvi preostanka dolga do treh let in določi, v kolikšni meri mora dolžnik še izpolniti odprt znesek terjatve ene ali vseh finančnih obveznosti, ki se izkaže pri 10 % kvoti, da je oproščen od neizpolnjenih finančnih obveznosti. Pri odločitvi je treba predvsem upoštevati, ali je 1. upnik v insolventnem postopku od dolžnika pred uvedbo insolventnega postopka ali od sodolžnika ali poroka že prejel del svoje terjatve, 2. plačila dosegajo višino kapitala brez obresti in stroškov, 3. izpolnitev obveznosti, na kateri temelji terjatev, ni prinesla premoženjske koristi za dolžnika ali za družbo, ki jo zastopa kot organ, 4. je upnik v insolventnem postopku pri odobritvi posojila ali sklenitvi posla na obročno odplačilo vedel ali bi moral vedeti, da dolžnik ne more plačati terjatve ob zapadlosti.

Izvršbe, ki jih opravi upnik v insolventnem postopku, so do odločitve o oprostitvi preostanka dolga dovoljene le v tem obsegu. Pri dokazilu o plačilih, izvršenih v roku, mora sodišče izreči, da je dolžnik v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene. Če navedeno ne ustreza pravičnosti, lahko sodišče podaljša usklajevalni postopek za največ tri leta, če dolžnik med podaljšanjem poda izjavo v skladu z drugim odstavkom § 199. Po preteku roka mora sodišče ob izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka razglasiti, da je podaljšan usklajevalni postopek končan in hkrati izreči, da je dolžnik v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene. Pred odločitvijo v skladu z drugim do četrtim odstavkom je treba zaslišati fiduciarja in upnike v insolventnem postopku. Sklep o končanem usklajevalnem postopku in o obsegu oprostitve preostanka dolga je treba objaviti javno.

§ 214 glede učinka oprostitve ostanka dolga določa, da dana oprostitev preostanka dolga, učinkuje za vse upnike v insolventnem postopku, tudi za upnike, ki svojih terjatev niso prijavili, in za terjatve v skladu s 1. točko § 58 (obresti na terjatve v insolventnem postopku, ki tečejo od uvedbe insolventnega postopka, ter stroški, ki jih imajo posamezni upniki zaradi udeležbe pri postopku). Pravice stečajnih upnikov v odnosu do porokov ali sozavezancev dolžnika ter do regresnih zavezancev se z oprostitvijo preostanka dolga ne spremenijo. Na enak način je dolžnik oproščen v odnosu do porokov in drugih regresnih upravičencev kakor tudi do stečajnih upnikov. Če je stečajni upnik poplačan, čeprav ne sme na podlagi oprostitve preostanka dolga zahtevati poplačila, to ne utemeljuje dolžnosti za vračilo prejetega.

Po izrecni določbi § 215 OI pa izrečena oprostitev preostanka dolga ne spremeni 1. finančnih obveznosti dolžnika iz nedovoljenega dejanja, storjenega namerno, ali namerne opustitve, ki krši kazenski zakon, in 2. finančnih obveznosti, ki se niso upoštevale le zaradi krivde dolžnika.

Mogoč pa je tudi preklic oprostitve ostanka dolga. Po § 216 mora na pisni predlog stečajnega upnika sodišče preklicati izrečeno oprostitev oz. odpust preostanka dolga, če se naknadno izkaže, da je dolžnik namerno kršil eno od svojih dolžnosti in je s tem znatno okrnil poplačilo stečajnih upnikov. Pisni predlog

se lahko vloži le v dveh letih po nastopu pravnomočnosti odločbe o oprostitvi preostanka dolga. Pred odločbo o pisnem predlogu mora sodišče zaslišati fiduciarja in dolžnika. Odločbo, s katero se prekliče oprostitev oz. odpust ostanka dolga, pa je treba objaviti javno.

Hrvaška

Hrvaška je v letu 2015 prenovila svoje stečajno pravo. Sprejeta sta bila nova *Stečajni zakon*[38], ki med drugim ureja tudi odpust obveznosti za podjetnike, in poseben *Zakon o stečaju potrošača*[39], ki vsebuje posebna pravila o stečajnem postopku in odpustu obveznosti potrošnikov.

Kot cilj predstečajnega in stečajnega postopka je v 2. členu določeno, da se predstečajni postopek vodi zaradi urejanja pravnega položaja dolžnika in njegovih obveznosti do upnikov ter ohranitve njegove dejavnosti. Stečajni postopek pa se vodi zaradi skupnega poplačila upnikov stečajnega dolžnika z unovčenjem njegovega premoženja in razdelitvijo upnikom, v skladu z določbami zakona. Med stečajnim postopkom pa se lahko izvede tudi »stečajni plan«.

Predstečajni razlog določa 4. člen. Predstečajni postopek se lahko začne, če sodišče ugotovi, da obstoji grozeča plačilna nesposobnost. Ta položaj obstoji, če predlagatelj izkaže za verjetno, da dolžnik svojih obstoječih obveznosti ob njihovi dospelosti ne bo mogel izpolniti. Šteje se, da plačilna nesposobnost grozi, če v trenutku vložitve predloga niso nastale okoliščine, zaradi katerih še šteje, da je dolžnik postal trajno plačilno nesposoben, in če:
– ima dolžnik v seznamu obveznosti (»Očevidnik redosljeda osnova za plačanje), ki ga vodi Finančna uprava, evidentiranih eno ali več neizvršenih podlag za plačilo, ki bi jo bilo treba brez nadaljnjega soglasja izvršiti s katerega koli računa ali
– dlje kot 30 dni zamuja z izplačilom plače, ki delavcu pripada po pogodbi o zaposlitvi, pravilniku o delu, kolektivni pogodbi ali posebnem predpisu ali drugem aktu, ki ureja obveznosti delodajalca do delavca,
– v roku 30 dni ne vplača prejemkov in davkov v zvezi s plačo, šteto od dneva, ko je bil delavcu dolžan izplačati plačo.
Obstoj okoliščin se dokazuje s potrdilom »Financijske agencije«[40] (v nadaljnjem besedilu: Fina), ki mora na zahtevo dolžnika ali upnika nemudoma izdati tako potrdilo in v nasprotnem odgovarja za škodo, ki bi jo predlagatelj lahko pretrpel. Obstoj okoliščin glede neizplačanih plač se dokazuje z obračunom neizplačane plače, ki je sestavljen v skladu s predpisi, predloženo mora biti potrdilo Ministrstva za finance – Davčne uprave, da je res tako.

Stečajni postopek se v skladu s 5. členom lahko vodi, če sodišče ugotovi obstoj stečajnega razloga, in sicer plačilno nesposobnost ali prezadolženost. Dolžnik pa lahko predlaga začetek stečajnega postopka tudi, če verjetno izkaže, da svojih obstoječih obveznosti ne bo mogel izpolniti ob dospelosti (grozeča plačilna nesposobnost).

V zvezi s predstečajnim postopkom je določeno, da ga lahko predlaga dolžnik ali upnik, če dolžnik soglaša z njegovim predlogom, pri čemer mora biti soglasje priloženo predlogu (člen 25). Predlagatelj mora predlogu priložiti finančna poročila v skladu z Zakonom o računovodstvu, ki niso starejša od treh mesecev od dneva vložitve predloga, izjavo o številu zaposlenih na zadnji dan v mesecu pred dnevom vložitve predloga in predlog načrta prestrukturiranja (člen 26). Predlagatelj pa mora založiti tudi

[38] NN 71/15, 104/2017. Predpis je v hrvaškem jeziku dostopen na povezavi: https://www.zakon.hr/z/160/Ste%C4%8Dajni-zakon.

[39] NN 100/15, 67/18. Predpis je v hrvaškem jeziku dostopen na povezavi: https://www.zakon.hr/z/825/Zakon-o-ste%C4%8Daju-potro%C5%A1a%C4%8Da.

[40] »Financijska agencija« kratko Fina je vodilna hrvaška družba v državni lasti na področju ponudbe finančnih in elektronskih/informacijskih storitev. Več informacij je dostopnih na spletni strani: https://www.fina.hr/ in https://www.fina.hr/en/who-we-are

predujem za stroške predstečajnega postopka v znesku 5000 kun. Če tega ne stori, sodišče predlog kot nedovoljen zavrže (28. člen).

Od dneva, ko je začet predstečajni postopek, do njegovega zaključka ni dopustno začeti pravdnega, izvršilnega, upravnega postopka ali postopka zavarovanja. Postopki, ki so že začeti, se z dnem začetka predstečajnega postopka prekinejo (prvi in drugi odstavek 68. člena). Postopki se bodo nadaljevali na predlog upnika bodisi po sklenitvi predstečajnega sporazuma ali po pravnomočnosti odločbe o ustavitvi navedenega postopka (tretji odstavek 68. člena).

V stečajnem postopku je izbor stečajnega upravitelja prepuščen metodi slučajne izbire z liste A stečajnih upraviteljev za področje določenega sodišča, če ni z zakonom določeno drugače. Vendar v primeru, če sodišče meni, da stečajni upravitelj, ki je izbran na opisan način, ne razpolaga s potrebnim strokovnim znanjem ali poslovnimi izkušnjami, ki so potrebne za vodenje stečajnega postopka, lahko z liste A izbere drugega upravitelja (prvi in drugi odstavek 84. člena). Na prvem ali katerem od poznejših narokov lahko »skupščina upnikov« namesto stečajnega upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, izbere drugega stečajnega upravitelja z liste A. Za to odločitev je potrebna večina iz 105. člena (seštevek terjatev stečajnih upnikov, ki glasujejo za neko odločitev, mora biti višji od vsote terjatev upnikov, ki so glasovali proti tej odločitvi). Sodišče ne more zavrniti potrditve imenovanja stečajnega upravitelja, ki ga je izbrala skupščine upnikov (87. člen).

Sodišče lahko zaradi zaščite interesov upnikov v stečajnem postopku pred prvim narokom upnikov oblikuje »odbor« upnikov in imenuje njegove člane (96. člen). O oblikovanju odbora upnikov odločajo tudi upniki na skupščini upnikov. Če je odbor upnikov že ustanovilo sodišče, pa odločajo, ali odbor ostane (97. člen). Naloge odbora upnikov so določene v 98. členu. Odbor je dolžan nadzirati stečajnega upravitelja in mu pomagati pri vodenju poslov, spremljati poslovanje po 217. členu (dokončanje poslov, katerih izvedba je potrebna, da se prepreči nastanek škode na dolžnikovem premoženju, in tistih poslov, za katere stečajni upravitelj ugotovi, da so koristni za stečajno maso), pregledovati poslovne knjige in poslovno dokumentacijo ter zahtevati pregled prometa in zneska gotovine. V okviru delokroga odbor upnikov zlasti: pregleduje poročila stečajnega upravitelja o teku stečajnega postopka in o stanju stečajne mase, pregleduje poslovne knjige in vso dokumentacijo, ki jo je prevzel stečajni upravitelj, poda ugovor zoper delo stečajnega upravitelja, odobri predračun stroškov stečajnega postopka, in kadar sodišče za to zaprosi, daje mnenje sodišču o unovčenju premoženja dolžnika ali poda mnenje sodišču o priznanju opravičenih primanjkljajev, ki so ugotovljeni pri popisu premoženja. Odbor upnikov je dolžan tudi obveščati upnike o teku stečajnega postopka in stanju stečajne mase (98. člen).

Dolžnost vložitve predloga za začetek stečajnega postopka pravne osebe ima po 110. členu »finančna agencija«, če ima pravna oseba v »očevidniku redosljeda osnova za plačanje« evidentirana neizvršena plačila v neprekinjenem obdobju 120 dni, in sicer mora to storiti v osmih dneh. Navedena agencija ima pravico do povračila stroškov predloga za začetek stečajnega postopka. Navedeni strošek je strošek stečajnega postopka. Prav tako so predlog za začetek stečajnega postopka po navedeni določbi dolžni brez zavlačevanja, a najpozneje v 21 dneh od dneva nastanka stečajnega razloga, vložiti: oseba, ki je po zakonu pooblaščena za zastopanje dolžnika, član upravnega odbora delniške družbe, likvidator, član nadzornega odbora dolžnika, če ni oseb, ki so po zakonu pooblaščene za zastopanje dolžnika, če mu je mogel biti znan obstoj stečajnega razloga in da ne obstaja oseba, ki je po zakonu pooblaščena za zastopanje dolžnika, ter družbenik družbe z omejeno odgovornostjo, če dolžnik nima nadzornega odbora in ni oseb, ko so po zakonu pooblaščene za zastopanje dolžnika, če mu je mogel biti znan obstoj stečajnega razloga in dejstvo, da ni oseb, ki so dolžnika dolžne zastopati po zakonu. Navedene osebe osebno odgovarjajo upnikom za škodo, ki so jim jo povzročile z opustitvijo navedene dolžnosti. Pravica do nadomestila škode v opisanem primeru zastara v roku petih let od dneva začetka stečajnega postopka.

Na vsakem sodišču se na podlagi 111. člena ustanovi fond za pokrivanje stroškov stečajnega postopka. Vanj se vplačujejo sredstva, ki so pridobljena na podlagi navedenega zakona. Podrobnejša pravila o pogojih, vplačilih in predujmu so določena v členih 111 do 114.

V 117. členu zakon določa obveznost oseb, ki so po zakonu pooblaščene za zastopanje dolžnika, članov teles dolžnika, delavcev dolžnika tudi v primeru, če jim je prenehala funkcija oziroma zaposlitev, ter organov oblasti, da po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka, organom postopka, na njihovo zahtevo, brez odlašanja, posredujejo podatke in obvestila. Sodišče lahko prej navedenim osebam naloži, da v določenem roku podajo pisno poročilo o finančno-gospodarskem stanju dolžnika. Prej navedene osebe tudi osebno odgovarjajo upnikom za povračilo škode, ki so jo povzročile s tem, ko so dale napačne ali nepopolne podatke ali če podatkov niso dale.

V poglavju 3. Izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika je v 198. členu določeno, da pravna dejanja, opravljena pred začetkom stečajnega postopka, s katerimi se krši pravica enakega poplačila stečajnih upnikov (oškodovanje upnikov), oziroma s katerimi se posamične upnike postavlja v bolj ugoden položaj (privilegiranje upnikov), lahko izpodbija stečajni upravitelj v imeni stečajnega dolžnika in stečajni upniki v skladu s pravili navedenega zakona. Z ravnanji so izenačene tudi opustitve, zaradi katerih dolžnik izgubi kakšno pravico ali se zato poslabša njegov položaj. Pravno dejanje, opravljeno tri mesece pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, s katerim se kateremu od upnikov da ali omogoči zavarovanje ali poplačilo na način in v dogovorjenem roku, se lahko izpodbija, če v času izpolnitve dolžnik ni bil plačilno sposoben in je upnik tedaj za to vedel (prvi odstavek 199. člena). Izpodbojna so tudi pravna ravnanja, ki so izvedena po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka, če je upnik vedel za dolžnikovo plačilno nesposobnost ali da je bil predlog za začetek stečajnega postopka vložen (drugi odstavek navedenega člena). Šteje se, da je upnik vedel za dolžnikovo plačilno nesposobnost ali za predlog za začetek stečajnega postopka, če je vedel ali bi mogel vedeti za okoliščine, iz katerih bi (nujno) moral sklepati, da plačilna nesposobnost obstoji ali da je vložen predlog za začetek stečajnega postopka (tretji odstavek). Za osebo, ki je v času oprave dejanja dolžniku blizu (te osebe definira 207. člen zakona), se predpostavlja, da je vedela za plačilno nesposobnost in predlog za začetek stečajnega postopka (četrti odstavek 199. člena). Poleg tega so po 200. členu izpodbojna tudi pravna ravnanja, s katerimi se enemu od upnikov da ali omogoči zavarovanje ali poplačilo, ki ga ni imel pravice zahtevati ali ga ni imel pravice zahtevati na ta način ali v tem času: 1. če je dejanje izvedeno v zadnjem mesecu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem, 2. če je izvedeno med tretjim in drugim mesecem pred vložitvijo predloga in je bil dolžnik v tem času plačilno nesposoben in 3. če je bilo izvedeno med tretjim in drugim mesecem pred vložitvijo predloga in je upnik v času dejanja vedel, da so z njim oškodovani drugi upniki. Izpodbojni so tudi posli, ki predstavljajo oškodovanje upnikov, in sicer, če so izvedeni v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, če je bil v tem času dolžnik plačilno nesposoben ali je druga stran v tem času vedela za to. In tudi tedaj, če je bil pravni posel izveden po vložitvi predloga za stečaj, če je druga stranka v času pravnega posla vedela ali bi morala vedeti za plačilno nesposobnost ali za predlog. Tudi v tem primeru so z dejanji izenačene določene opustitve pravic. Za namerno oškodovanje upnikov pa gre v skladu z 202. členom tedaj, kadar je dolžnik izvedel pravno dejanje v zadnjih desetih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem, in sicer z namenom, da oškoduje svoje upnike. Tako pravno dejanje se lahko izpodbija, če je druga stranka v tem času vedela za namen dolžnika, pri čemer se domneva, da je za namen vedela, če je vedela, da dolžniku grozi plačilna nesposobnost in da se z navedenim ravnanjem škoduje upnikom.

Dogovor o plačilu, ki je sklenjen med dolžnikom in osebo, ki mu je blizu, se lahko izpodbija, če so s takim dogovorom oškodovani upniki. Takega dogovora ni mogoče izpodbijati, če je sklenjen več kot dve leti pred vložitvijo predloga za stečaj ali če druga stranka dokaže, da v času sklenitve dogovora ni vedela in ni mogla vedeti za namen dolžnika, da oškoduje upnike. Pravna dejanja dolžnika, ki nimajo nasprotne dajatve ali je ta neznatna, se lahko izpodbijajo, če so bila izvedena štiri leta pred vložitvijo predloga za stečaj, pri čemer se ne morejo izpodbijati običajna priložnostna darila neznatne vrednosti (203. člen).

Pogoje za prodajo premoženja dolžnika kot celote določa 235. člen, in sicer lahko upniki na naroku ali skupščini upnikov, na podlagi poročila stečajnega upravitelja ali mnenja izvedenca, sklenejo, da se namesto unovčenja posamičnih kosov premoženja dolžnika odredi prodaja dolžnikovega premoženja kot celote. Odločitev je sprejeta, če je zanjo glasovala večina upnikov, ki so glasovali, če vsota njihovih terjatev za dvakrat presega vsoto terjatev upnikov, ki so glasovali proti prodaji, pri čemer se ločitveni upniki ne štejejo.

Pravila unovčenja premoženja, na katerem obstaja ločitvena pravica, so v 247. členu za nepremičnine, ladje in letala ter v 249. členu za unovčenje drugega premoženja. Z izplačilom zamudnih obresti so upniki zaščiteni pred zavlačevanjem z unovčenjem premoženja (252. člen). Po določbi 276. člena mora ločitveni upnik, ki mu je dolžnik tudi osebno odgovoren, najpozneje v roku 15 dni od objave popisa terjatev, stečajnemu upravitelju predložiti dokazilo o tem, da se odpoveduje ločenemu poplačilu ali da ni poplačan. Če zamudi rok, se njegova terjatev pri delni delitvi ne upošteva. Dovolj je, da ločitveni upnik v prej navedenem roku stečajnemu upravitelju dokaže, da bo unovčen predmet, na katerem obstoji ločitvena pravica in da verjetno izkaže znesek, v katerem ne bo poplačan. V tem primeru bo pri delitvi izločen delež, ki je enak delu, v katerem terjatev ne bo poplačana. Če navedene predpostavke ne bodo izpolnjene do končne razdelitve, se bo izvzeti del razdelil med stečajne upnike. Če lahko predmet, na katerem obstoji ločitvena pravica, proda le stečajni upravitelj, se navedena pravila ne upoštevajo. Pri delni razdelitvi bo stečajni upravitelj, če predmeta še ni unovčil ocenil, v katerem znesku terjatev ločitvenega upnika ne bo ločeno poplačana in bo pri delni razdelitvi izločil znesek, ki ustreza delu, v katerem terjatev ne bo poplačana.

V skladu s 303. členom pa ja mogoče odstopiti od zakonskih določb o unovčenju in delitvi stečajne mase, če se izdela stečajni načrt. S stečajnim načrtom se lahko na primer dolžniku pusti vse ali del njegovega premoženja zaradi nadaljevanja poslovanja ali pa se pod določenimi pogoji prenese del ali vse premoženje dolžnika na eno ali več obstoječih oseb ali oseb, ki bodo šele ustanovljene, ali dolžnika pripoji drugi osebi ali spoji dolžnika z eno ali več osebami, ali proda vse premoženje ali del premoženja z ločitvenimi pravicami ali brez njih, ali razdeli vse premoženje ali del med upnike, ali zmanjša ali odloži izplačilo obveznosti dolžnika, ali njegove obveznosti pretvori v kredit. Glede na 330. člen se šteje, da so upniki sprejeli stečajni načrt, če je v vsakem razredu upnikov glasovala večina upnikov in če seštevek terjatev upnikov, ki so glasovali za stečajni načrt, dvakrat presega vsoto terjatev upnikov, ki so glasovali proti sprejemu. Po določbi 331. člena pa se šteje, da je razred upnikov, ki je glasoval, sprejel stečajni načrt, tudi če zahtevana večina ni bila dosežena, če upniki tega razreda s stečajnim načrtom niso v slabšem položaju od tistega, v katerem bi bili, če stečajnega načrta ne bi bilo, če so primerno udeleženi v gospodarskih koristih, ki bi sodelujočim morale pripasti na podlagi stečajnega načrta in če je večina glasovalnih razredov stečajni načrt sprejela s potrebno večino.

Nadzor nad izvrševanjem stečajnega načrta (če je tako odrejeno) opravljajo stečajni upravitelj in upniški odbor ter sodišče. Med trajanjem nadzora je stečajni upravitelj dolžan enkrat letno upniški odbor, če je ta oblikovan, in sodišče obvestiti o poteku realizacije in predvidenem nadaljnjem izvrševanju načrta. Upniški odbor ali sodišče pa lahko v vsakem trenutku zahtevajo njegova posamična poročila ali vmesno poročilo.

Odpust obveznosti je predviden v 372. členu. Sodišče predlog dolžnika za odpust obveznosti zavrne, 1. če je dolžnik pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper premoženje ali gospodarstvo ali 2. če je dolžnik v zadnjih treh letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem namerno ali zaradi skrajne (velike) malomarnosti dal napačne ali nepopolne podatke o svojem gospodarskem stanju, da bi dobil kredit, izplačilo iz javnih sredstev ali se izognil plačilu davka ali drugih obveznosti, 3. če je v zadnjih desetih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem že bil deležen odpusta obveznosti ali mu zaradi določenih okoliščin odpust ni bil odobren, 4. če je v zadnjem letu pred vložitvijo predloga ali po tem naklepno ali zaradi velike malomarnosti onemogočil poplačilo stečajnega upnika, s tem ko je prevzel neprimerne obveznosti, razsipno ravnal s svojim premoženjem ali brez možnosti za izboljšanje gospodarskega položaja zavlačeval z začetkom

stečajnega postopka, ali 5. če je med stečajnim postopkom namenoma ali zaradi velike malomarnosti kršil svoje obveznosti o poročanju in sodelovanju po tem zakonu (376. člen). Po izteku preizkusne dobe sodišče po zaslišanju upnikov, »poverjenika« in dolžnika, odloči o odpustu obveznosti (386. člen). Na predlog stečajnega upnika pa lahko sodišče prikliče odrejeni odpust obveznosti tudi v primeru, če se naknadno ugotovi, da je dolžnik katero od svojih obveznosti namerno prekršil ali znatno onemogočil poplačilo stečajnih upnikov. Predlog se lahko vloži v roku enega leta od pravnomočnosti odločitve o odpustu obveznosti (389. člen).

Zakon pozna tudi skrajšani stečajni postopek nad pravno osebo, za primer, če so izpolnjene predpostavke iz 428. člena, in sicer, da ni zaposlenih, da so razvidna neizvršena plačila v neprekinjenem obdobju 120 dni in niso izpolnjene predpostavke za začetek drugega postopka za izbris iz sodnega registra. Zahtevo za skrajšani stečajni postopek je dolžna po 429. členu predlagati Fina, in sicer v roku osem dni od izteka obdobja neplačila iz 428. člena.

Druga obsežna sprememba in dopolnitev navedenega zakona je bila namenjena tudi implementaciji Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti z vidika okvira preventivnega prestrukturiranja, odpust dolga in prepovedmi ter zapovedmi za povečanje učinkovitosti postopkov prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolga. Tako so bila z namenom, da bi dolžniki pravočasno reagirali, uvedena pravila o zgodnjem opozarjanju dolžnika na okoliščine, ki bi lahko privedle do grozeče plačilne nesposobnosti (4. člen). S pomočjo tega sistema se dolžnika opozori, da mora brez odlašanja ukrepati. Sistem bo natančneje urejen s pravilniki, delodajalec pa je dolžan najmanj enkrat letno delavce obvestiti o novostih sistema za zgodnje opozarjanje ter o postopku in ukrepih prestrukturiranja in odpusta dolga. Nova so tudi pravila o dolžnostih poslovodij oziroma uprave družbe v primeru nastopa grozeče plačilne nesposobnosti, ki morajo v takem primeru upoštevati interese upnikov, družbenikov, in drugih oseb s posebnim interesom in zatem izvesti ukrepe, ki bi preprečili plačilno nesposobnost in se izogibati ravnanje s katerimi se namerno ali iz hude malomarnosti ogroža nadaljnji obstoj poslovanja. Novela naslavlja pomen zbiranja podatkov, ki med drugim vključujejo število postopkov, povprečno trajanje, povprečne stroške in povprečno stopnjo poplačila upnikov ter število izgubljenih delovnih mest.
Ena od pomembnih novosti je omejitev trajanja prekinitve izvršilnih postopkov in postopkov zavarovanja, ki predvideva, da se na dan začetka »predstečajnega« postopka prekinejo izvršilni in postopki zavarovanja, nastopi pa tudi prepoved začetka novih postopkov izvršbe ali zavarovanja, v zvezi z zahtevki na katere »predstečajni« postopek učinkuje. Ta prepoved izvršbe traja 120 dni. Pred potekom tega roka lahko sodišče na zahtevo dolžnika, upnika ali upravitelja dvakrat podaljša trajanje prepovedi postopkov izvršbe ali zavarovanja za nadaljnjih 90 dni, pod pogojem da je dosežen relevanten napredek v pogajanjih o načrtu prestrukturiranja in da je navedena prekinitev nujna zaradi izvedbe načrta prestrukturiranja. Na predlog dolžnika, upnika ali upravitelja pa bo sodišče tudi odpravilo prekinitev če je očitno, da del upnikov, ki bi lahko preprečili sprejem načrta prestrukturiranja, ne podpira nadaljevanja pogajanj. V takem primeru bo sodišče »predstečajni« postopek ustavilo. Pristojnosti in odgovornost upravitelja je razširjena v smeri, da mora upravitelj dolžniku pomagati pri izdelavi načrta prestrukturiranja in pri pogajanjih o tem načrtu ter med pogajanji prevzeti delno upravljanje s premoženjem ali posli dolžnika, razen v delu v katerem lahko dolžnik prosto razpolaga s premoženjem ter mora na predpisanem obrazcu sodišču poročati o teku postopka. Predlog za začetek tovrstnega postopka lahko vloži le dolžnik, načrt prestrukturiranja pa lahko vloži hkrati s predlogom samo, če je v trenutku vložitve predloga že izdelan. Če načrt prestrukturiranja ni vložen skupaj s predlogom za začetek postopka, ga mora dolžnik sodišču predložiti najpozneje v roku 21 dni od dneva pravnomočnosti sklepa o priznanih in prerekanih terjatvah oziroma od dneva vročitve odločitve sodišča druge stopnje o pritožbi proti priti sklepu o priznanih in prerekanih terjatvah. Poleg tega je dodatno pojasnjeno kaj vse mora vsebovati predlog načrta prestrukturiranja.

Pomembno razliko predstavlja črtanje pravila o domnevi prijave terjatve, zato morajo vsi upniki prijaviti svoje terjatve v »predstečajnem« postopku in to neodvisno od tega ali je njihovo terjatev dolžnik uvrstil v finančna poročila. Roki za prijavo so ostali nespremenjeni. Pomembno pa so se spremenila tudi pravila glede ločitvenih upnikov. Predpisano je da načrt prestrukturiranja ne sme posegati v pravice ločitvenih

upnikov do poplačila. Med tem ko se niso spremenila pravila o glasovalnih pravicah, se je spremenilo glasovanje. Če upniki do začetka naroka za glasovanje ne predložijo obrazca za glasovanje ali če predložijo obrazec iz katerega ni mogoče nedvomno ugotoviti kako so glasovali, se šteje, da so glasovali za načrt prestrukturiranja. Domneva se torej, da je upnik, ki ni glasoval, glasoval za načrt prestrukturiranja. Uvedeno je tudi pravilo o večinski odločitvi skupine upnikov, ki jo sprejme sodišče tudi če ni sprejeta večina v določeni skupini upnikov, če so izpolnjene vse ostale predpostavke za potrditev načrta in vsi drugi pogoji.

Dopolnjena so tudi pravila o terjatvah na katere navedeni postopek ne učinkuje in to so terjatve delavcev, terjatve iz naklepnih nedopustnih ravnanj, denarne kazni za kaznivo dejanje ali prekršek ter stroški kazenskega ali prekrškovnega postopka in nekatere druge. Če so v načrtu prestrukturiranja predvideni ukrepi, ki pomenijo spremembe v organizaciji dela ali pogodbah o zaposlitvi, morajo te ukrepe odobriti delavci.

Novo je tudi pravilo o dvostranskih pogodbah, ki jih ni izpolnila nobena pogodbena stranka in določa da upnik iz takega posla, ki je sklenjen pred začetkom »predstečajnega« postopka in na katerega ta postopek učinkuje, ni upravičen zavrniti izpolnitev, razvezati pogodbo ali razglasiti dospelost svoje terjatve ali na katerikoli drugi način spremeniti dogovor na škodo dolžnika. Pogodbena določila, s katerimi se v naprej izključuje ali omejuje obveznost upnika iz dvostranih pogodb, ki so sklenjene pred začetkom navedenega postopka, so brez pravnega učinka.

»Predstečajni« postopek se mora zaključiti najkasneje v roku 120 dni od dneva začetka postopka. Izjemoma sme sodišče na predlog dolžnika, upnika ali upravitelja dopustiti podaljšanje roka, vendar največ za nadaljnjih 180 dni če meni, da je dosežen napredek v pogajanjih o načrtu prestrukturiranja in da obstaja verjetnost uspešnega zaključka navedenega postopka. Dodana so tudi pravila, po katerih lahko sodišče postopek tudi predčasno zaključi, če je dolžnik prispeval k podaljšanju postopka ali pa odpraviti prepoved vodenja izvršilnih postopkov ali postopkov zavarovanja ter ustaviti »predstečajni« postopek, če je očitno, da del upnikov, ki bi lahko preprečili sprejem načrta prestrukturiranja, ne podpira nadaljevanja pogajanj.

Znatno so spremenjena tudi pravila glede stečajnih upraviteljev. Med drugim je predpisano, da k opravljanju izpita za stečajnega upravitelja lahko pristopi le oseba ki ima izobrazbo pravne ali ekonomske stroke in tri leta delovnih izkušenj v tej stroki. Na listo upraviteljev pa se lahko vpiše po opravljenem izpitu in opravljenem strokovnem usposabljanju v trajanju enega leta. Stečajnim upraviteljem, ki napolnijo 70 let se ne bodo več dodeljevale nove zadeve, lahko pa bodo zaključili vse postopke v teku ter bodo po njihovem zaključku izbrisani z liste upraviteljev. Novost je uvedba posebne liste visokokvalificiranih stečajnih upraviteljev. Dolžnosti stečajnega upravitelja so dopolnjene. Dolžan je skleniti pogodbo s pooblaščeno fizično ali pravno osebo za vodenje knjigovodstveno-računovodskih storitev, pri čemer so stroški teh storitev stroški stečajnega postopka, če upravitelj predloži letna finančna poročila. Če je stečajni postopek odprt in takoj za tem zaključen, stečajni upravitelj nima obveznosti predložitve letnih finančnih poročil in dodatnih podatkov zaradi objave. Če premoženje, ki je obremenjeno z ločitveno pravico ni prodano niti na četrti elektronski javni dražbi imajo ločitveni upniki pravico odločiti o tem predmetu stečajne mase.

Znatno so spremenjena tudi pravila o odpustu obveznosti, ki so usklajena s predlogi Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, tako da predlog za odpust obveznosti dolžnik lahko vloži hkrati s predlogom za začetek stečajnega postopka. Če je predlog vložila druga oseba, potem lahko dolžnik vloži predlog za odpust obveznosti v roku 15 dni od prejema poziva sodišča. Predlogu mora priložiti izjavo, da svoje terjatve iz delovnega razmerja ali druge odgovarjajoče terjatev odstopa upravitelju, ki ga bo določilo sodišče, za čas treh let. Rok odstopa je skrajšan s pet na tri leta. Uvedena pa so tudi pravila o tem kdaj tak predlog ni dopusten, da bi se s tem preprečile zlorabe tovrstnih zahtev. Do potankosti pa so predpisana tudi pravila za prepoved odpusta obveznosti, če se dokaže da dolžnik zlorablja pravice, ki izhajajo iz možnosti odpusta. Odpust pa na primer ne učinkuje na zavarovane

terjatve, terjatve, ki izvirajo iz naklepno izvedenih ravnanj, denarne kazni in stroške kazenskega ali prekrškovnega postopka, terjatve ki izvirajo iz družinskih razmerij, starševstva ali zakonske zveze.

Španija

Španski insolvenčni zakon (*Concursal,* Ley 22/2003) ureja enoten postopek, imenovan *»concurso«,* ki nadomešča v prejšnji ureditvi zajeto razlikovanje med stečajem (*quiebra*) in odlogom plačila (*suspension de pagos*). Enoten postopek se lahko zaključi kot klasični stečajni postopek ali kot reorganizacija – prisilna poravnava med insolventnim dolžnikom in upniki.

Vlogo za uvedbo postopka zaradi insolventnosti lahko vloži dolžnik in z njo sproži prostovoljni postopek zaradi insolventnosti. V tem primeru je predvideno, da lahko dolžnik še naprej sam, vendar pod nadzorstvom, vodi posle in razpolaga s svojim premoženjem (podobno kakor prej v postopku odloga plačila). Zakon dolžniku dovoljuje, da sproži postopek zaradi insolventnosti že takrat, ko še ni v stanju insolventnosti, vendar jo pričakuje – neizogibna, preteča insolventnost. Vlogo za uvedbo postopka zaradi insolventnosti lahko v primeru plačilne nesposobnosti dolžnika predloži tudi upnik in z njo sproži prisilni postopek zaradi insolventnosti, in v takem primeru se vodenje poslov in razpolaganje s premoženjem prenese na upravitelje.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave, gospodarski subjekti pa bodo imeli na voljo nov sodni postopek – postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, kar pomeni, da bodo okrožna sodišča, ki so pristojna odločati v postopkih po ZFPPIPP, vodila in odločala v tem novem postopku.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3. Presoja posledic na gospodarstvo

Z uvedbo pojma »grozeče insolventnosti« se glede na enotno stališče teorije, da je pravočasno ukrepanje poslovodstva družbe ključno tako za postopke prestrukturiranja kot tudi za začetek postopka zaradi insolventnosti, se točka, na kateri mora dolžnik, ki svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmogel izpolniti ob njihovi zapadlosti (grozeča insolventnost), postopati aktivno, da se prepreči nastanek insolventnosti, pomika v čas, ko dolžnik še ni insolventen, mu pa insolventnost grozi.

Uvedba novega sodnega postopka – sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ima tako dvojni pomen. Po eni strani predstavlja nov sodni postopek, namenjen finančnemu prestrukturiranju obveznosti podjema, hkrati pa je tesno povezan z novimi pravili glede ravnanj poslovodstva ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti. Možnosti, ki jih ima poslovodstvo v času grozeče insolventnosti, so širše, prav tako ima poslovodstvo na voljo tudi daljše časovno obdobje za zagotovitev ukrepov, ki bodo takšno stanje preprečili.

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti tako predstavlja naslednjo fazo že začetega postopka zunajsodnega prestrukturiranja, ki pa glede na odsotnost soglasja nekaterih za dolžnika ključnih upnikov ni bil mogoč. Prav možnost začetka sodnega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti bo po oceni predlagatelja spodbudila upnike (vključno z zavarovanimi/ločitvenimi upniki), da pristopijo k zunajsodnemu prestrukturiranju, saj v nasprotnem primeru nastopijo posledice začetka tega postopka (prekinitev izvršilnih postopkov) in možnost njihovega preglasovanja.

Predlagatelj v posledici novih možnosti prestrukturiranja in pravil glede ravnanj poslovodstva ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti ter s tem povezane odgovornosti za opustitve teh ravnanj, vidi pozitivne učinke na gospodarstvo v smeri ohranjanja delujočih podjemov in pravočasnega postopanja v primerih insolventnosti družbe, kar posledično zagotavlja višji delež poplačila upnikov ter večjo pravno varnost pri delovanju na trgu.

6.4. Presoja posledic za socialno področje

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne bo imel vpliva na sodne izvršbe, ki jih sprožijo delavci zoper svoje delodajalce. Če dolžnik ne zmore izplačila plač delavcem v obsegu, dogovorjenem s pogodbo o zaposlitvi, pa to glede na predlagane spremembe tudi pomeni, da nima zadovoljivih možnosti za uspeh prisilne poravnave, ki bi rezultiral v nadaljnjem poslovanju družbe. Zato se spreminjajo pravila, ki določajo, da lahko delavci podajo ugovor med postopkom prestrukturiranja, če dolžnik delavcem ne izplačuje plače, pri čemer znesek ni več omejen na višino minimalne plače oziroma izpolnjevanje obveznosti do delavcev, ki mora biti v skladu z vsebino sklenjenih pogodb, nadzoruje upravitelj. Položaj delavcev kot imetnikov prednostnih terjatev bo v stečajem postopku dodatno okrepljen tudi z možnostjo vključitve njihovega predstavnika v upniški odbor.

Predlagane spremembe dopolnjujejo sistem varstva pravic delavcev v navedenih postopkih. Prav tako so v predlogu na novo opredeljene obveznosti poslovodstva tako v primeru grozeče insolventnosti kot tudi v primeru insolventnosti družbe.

Predlagana sprememba skrajšanja preizkusne dobe pa dolžnikom v osebnem stečaju omogoča, da pošteni insolventni ali prezadolženi podjetniki po razumnem obdobju lahko izkoristijo popoln odpust dolgov, s čimer se jim omogoči druga priložnost.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa

Vlada oziroma resorno ministrstvo bo predstavilo zakon širši javnosti z javno oziroma spletno predstavitvijo sprejetega zakona, izvajali pa ga bodo gospodarski subjekti, ki bodo zaradi položaja grozeče insolventnosti ali položaja insolventnosti vložili predlog za začetek katerega od postopkov, ki jih zakon daje na voljo. Seveda pa bodo predpis izvajala sodišča, ki so pristojna odločati v postopkih po ZFPPIPP, in upravitelji, ki bodo imenovani v posameznih postopkih po tem zakonu.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

V začetku decembra 2020 je bilo delovno gradivo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljevanju: predlog novele ZFPPIPP) dano v javno razpravo in strokovno usklajevanje.

Predlagatelj je po skrbni proučitvi vseh prejetih pripomb in upoštevaje tiste predloge, za katere je ocenil, da so utemeljeni, pripravil novo gradivo.

Novo gradivo je bilo dne 2. 12. 2021 objavljeno na spletnih straneh E-demokracija – predpisi v pripravi, že pred tem pa 30. 11. 2021 s posebnim pozivom posredovano v ponovno strokovno usklajevanje:

- Vrhovnemu sodišču RS (VS RS),
- Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES),
- Zbornici upraviteljev Slovenije (ZUS),
- Notarski zbornici Slovenije (NZS),
- Odvetniški zbornici Slovenije (OZS),
- Združenju bank Slovenije (ZBS),
- Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OPZS),
- Gospodarski zbornici Slovenije (GZS),
- Združenju stečajnih upnikov,
- Strokovnemu svetu za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje (Strokovni svet za SICT),
- Vrhovnemu državnemu tožilstvu RS,
- Državnemu odvetništvu RS,
- Informacijskemu pooblaščencu,
- Univerzi v Ljubljani (Pravna fakulteta in Ekonomska fakulteta),
- Univerzi v Mariboru (Pravna fakulteta),
- Novi univerzi (Evropska pravna fakulteta),
- dr. Nini Plavšak in drugim, ki so sodelovali pri strokovni pobudi (Odvetniški družbi Čeferin in partnerji, o. p., d. o. o., odvetnik in partner Uroš Pogačnik, Odvetniški pisarni Matej Erjavec in partnerji, d. o. o., odvetnik in partner Matej Erjavec, Odvetniški družbi Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o. p., d. o. o., odvetnik in managing partner Grega Peljhan, Odvetniški pisarni Zaman in partnerji d. o. o., odvetnik in partner Marko Zaman, prof. dr. Jaki Cepcu, Maji Lajevec, prof. dr. Petru Podgorelcu, prof. dr. Saši Preliču, prof. dr. Renatu Vrenčurju).

Predlog zakona je bil naknadno posredovan še:

- Združenju občin Slovenije
- Skupnosti občin Slovenije
- Združenju mestnih občin Slovenije
- Zvezi svobodnih sindikatov,
- Delavski svetovalnici,
- Konfederaciji sindikatov Pergam.

Glede predloga zakona je Ministrstvo za pravosodje dne 28. 1. 2022 izvedlo strokovni posvet, ki so se ga udeležili predstavniki VS RS, ZUS, OZS, NZS, ZBS, GZS, vlagateljev strokovne pobude, Združenja stečajnih upnikov, MF, FURS in Vrhovnega državnega tožilstva. Poleg tega je 17. 2. 2022 opravilo sestanek s predstavniki MGRT, MF, ZBS in Banke Slovenije, na katerem so bila obravnavana vprašanja ustreznosti definicije insolventnosti in grozeče insolventnosti, ali nastop grozeče insolventnosti zahteva enake pristope z vidika ekonomskega vrednotenja podjetja in prestrukturiranja kot nastop insolventnosti,

vprašanje določitve vstopnih ovir za postopke preventivnega prestrukturiranja, določitve ključnih akterjev v postopku preventivnega prestrukturiranje ter nadgraditve sistema zgodnjega opozarjanja. Po prejemu pisnih odzivov je bilo opravljenih več usklajevalnih sestankov, tako s predstavniki VS RS in predstavniki ZUS, kot tudi s predstavniki AJPES glede vprašanja ustreznega prehodnega obdobja zaradi potrebnih nadgraditev informacijskih rešitev ter finančnih posledic predloga zakona, ter s predstavniki sindikatov.

Na podlagi prejetih pripomb in predlogov je bilo novo gradivo dne 23. 11. 2022 objavljeno na spletnih straneh E-demokracija – predpisi v pripravi in s posebnim pozivom z dne 23. 11. 2022 posredovano v ponovno strokovno usklajevanje:

- Vrhovnemu sodišču RS (VS RS),
- Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES),
- Zbornici upraviteljev Slovenije (ZUS),
- Notarski zbornici Slovenije (NZS),
- Odvetniški zbornici Slovenije (OZS),
- Združenju bank Slovenije (ZBS),
- Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OPZS),
- Gospodarski zbornici Slovenije (GZS),
- Združenju stečajnih upnikov,
- Vrhovnemu državnemu tožilstvu RS,
- Državnemu odvetništvu RS,
- Informacijskemu pooblaščencu,
- Združenju občin Slovenije
- Skupnosti občin Slovenije
- Združenje mestnih občin Slovenije
- dr. Nini Plavšak in drugim, ki so sodelovali pri strokovni pobudi (Odvetniški družbi Čeferin in partnerji, o. p., d. o. o., odvetnik in partner Uroš Pogačnik, Odvetniški pisarni Matej Erjavec in partnerji, d. o. o., odvetnik in partner Matej Erjavec, Odvetniški družbi Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o. p., d. o. o., odvetnik in managing partner Grega Peljhan, Odvetniški pisarni Zaman in partnerji d. o. o., odvetnik in partner Marko Zaman, prof. dr. Jaki Cepcu, Maji Lajevec, prof. dr. Petru Podgorelcu, prof. dr. Saši Preliču, prof. dr. Renatu Vrenčurju).

Predlog zakona je bil naknadno 30. 11. 2022 posredovan še Ekonomsko socialnemu svetu (ESS), ki je obravnavo uvrstil na sejo dne 13. 1. 2023, na kateri je bila vsebina predloga zakona tudi predstavljena. Dne 7. 12. 2022 je bil predlog zakona posredovan še Slovenskemu zavarovalnemu združenje, GIZ (SZZ). Dne 12. 1. 2023 pa je bil s predstavnikom ZUS opravljen dodatni usklajevalni sestanek.

V nadaljevanju so predstavljeni pisni odzivi, prejeti v tretjem krogu strokovnega usklajevanja.

VS RS je podalo pripombe projektne skupine i-INS/St in i-INS, ki pogreša dopolnitev šestega odstavka 17. člena, saj je od decembra 2022 dalje omogočeno izvajanje eINS-opravil preko portala e-sodstvo tudi za fizične osebe – potrošnike. Zardi elektronske identifikacije uporabnika v eINS-vpisniku je treba nujno evidentirati enotni identifikator upnika – potrošnika in v ta namen sodišče sedaj evidentira potrošnikovo davčno številko, če se oseba s tem strinja. Predlaga, da se ureditev dopolni na način, da se določi pravna podlaga za evidentiranje potrošnikove davčne številke. Poudarja, da bi bilo ZFPPIPP treba uskladiti z določbami Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja. Dodatno meni, da bi veljalo razmisliti tudi o načinu evidentiranja podatkov o subjektih EU (pravnih in fizičnih oseb), za katere bo sodišče na podlagi določb Uredbe SDG (Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 1. 10. 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter spremembi Uredbe (EU) 1024/2012), moralo do 12. 12. 2023 vzpostaviti pogoje za elektronsko poslovanje v postopkih zaradi insolventnosti. V zvezi s tem pojasnjujemo, da smo predlogu sledili tako, da je dodan predlagani identifikacijski znak (davčna številka) tudi za upnika – potrošnika. V zvezi s tem je bila glede 9. člena predloga pripravljena tudi ocena

učinka v zvezi z varstvom podatkov. Upoštevano je bilo tudi opozorilo glede ustreznega oblikovanja končne določbe, saj bi bila izvedba tehnološke nadgradnje do 1. 1. 2024 težko realizirana in je zato v končni določbi predvideno zamik do 1. 1. 2025. Projektna skupina je opozorila tudi, da bo glede na spremembo tipov postopkov zaradi insolventnosti, treba skladno s tem dodatno prilagoditi tudi spletne servise vrhovnega sodišča.

VS RS je posredovalo tudi pobudo Okrožnega sodišča v Slovenj Gradcu glede problematike določil veljavnega 233. člena ZFPPIPP, ki v tem predlogu zakona ni bila upoštevana.

AJPES je v zvezi s predlagano spremembo v 110. členu ZFPPIPP, ki določa, da se podatki o upraviteljih, ki so bili izbrisani iz seznama, trajno izbrišejo iz seznama upraviteljev po desetih letih od datuma izbrisa iz seznama, pojasnila, da glede na pojasnilo, da lahko na spletni strani objavlja samo zadnji Splošni seznam upraviteljev, Seznam upraviteljev in zadev, ki jih vodijo in Seznam upraviteljev in postopkov, ki so jih vodili, vse prej objavljene sezname pa umakne iz objave, na predlagano določbo nima več pripomb.

V zvezi s spremenjenim prvim odstavkom 122. člena je opozorila, da iz predlagane določb e ni jasno ali bo predlog objavljen skupaj s sklepom, kot en dokument ali bo objavljen ločeno kot svoj dokument oziroma kot nov tip procesnega dejanja. Ter v zvezi s tem ponovno opozorila, da lahko izvede nadgradnjo informacijskega sistema za objave v postopkih zaradi insolventnosti, ki bo potrebna zaradi uvedbe novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče nevarnosti, ukinitve postopka poenostavljene prisilne poravnave in morebitnih sprememb iz prvega odstavka 122. člena, v roku 12 mesecev od sprejema zakona. Predlaga, da se določi ustrezno prehodno obdobje. Predlagatelj meni, da je vsebina predlagane določbe jasna, pri čemer izvedbeni način prepušča AJPES glede na dane tehnične možnosti. Predlagatelj je upošteval tudi opozorilo glede dolžine prehodnega obdobja ter uporabo navedenih določb zamaknil do 1. 1. 2025.

AJPES je v zvezi s spremenjenim 229. členom pojasnila, da ni potrebna navedba, da se vpiše tudi identifikacijski podatek o upravitelju iz 1. točke tretjega odstavka 110. člena, saj se vsi identifikacijski podatki o upravitelju (ne samo iz 1. točke) v register vpišejo že na podlagi druge alineje 2. točke 2. odstavka 229. člena obstoječega zakona. Opozorila je, da se ti podatki v register dejansko do sedaj niso vpisovali, saj register ne vsebuje takšnih podatkovnih polj, niti Vrhovno sodišče RS ni zahtevalo njihovega vpisa. Zato bi lahko tehnično zagotovila njihov vpis šele s prenovo informacijskega sistema Poslovnega registra Slovenije, ki bo predvidoma končana do konca leta 2024. Predlagatelj je navedeno pripombo upošteval in prilagodil zapis določbe 229. člena, pri čemer je ločil vnos identifikacijskih podatkov o upravitelju, ki ne opravlja pristojnosti in nalog upravitelja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, ter upravitelja, ki svoje pristojnosti in naloge opravlja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika zasebnika ali gospodarske družbe.

AJPES je nadalje opozorila tudi na razhajanja v sodni praksi in nasprotujoča stališča pravne stroke glede uporabe instituta izbrisa brez likvidacije, ko gre za zadruge. Prvi odstavek 424. člena veljavnega ZFPPIPP določa, da se 7. poglavje uporablja za pravne osebe, ki so vpisane v sodni register (kar zadruga je), razen če zakon za posamezno pravno organizacijsko obliko določa, da se ne more izbrisati iz sodnega registra brez likvidacije. Zakon o zadrugah ne določa, da se zadruga ne more izbrisati iz sodnega registra po postopku izbrisa iz 7. poglavja obstoječega zakona, je pa v 47. členu Zakona o zadrugah navedeno, v katerih primerih zadruga preneha. Med navedenimi načini prenehanja ni omenjena možnost prenehanja po postopku brez likvidacije. AJPES meni, da z vidika postopka izbrisa brez likvidacije ni posebnih razlogov za drugačno obravnavo zadrug glede na preostale subjekte vpisa v sodni register in predlaga, da se 424. člen obstoječega zakona dopolni tako, da se 7. poglavje ne uporablja le v primeru, če je za posamezne subjekte vpisa uporaba le-tega izrecno izključena z drugim zakonom oziroma tako, da bo uporaba 7. poglavja jasna za vse subjekte vpisa v sodni register (tudi zadruge). Glede na vsebinsko zamejenost te novele predlagatelj ocenjuje, da je poenotenje sodne

prakse mogoče doseči skozi za to predvidene mehanizme in v primeru, da do tega ne bi prišlo, bo predlog AJPES predmet preučitve v okviru priprave naslednje spremembe zakona.

Združenje bank Slovenije (ZBS) je poleg konkretnih predlogov k členom predlagalo predvsem, da se z novelo čim bolj natančno in nedvoumno opredelijo merila za grozečo insolventnost. V zvezi s tem predlagatelj pojasnjuje, da tudi po primerjalno-pravnem zgledu opredeljevanje konkretnih meril za grozečo insolventnost ni primerno. Prav po primerjalno-pravnem zgledu (Nemčija) namreč ostaja definicija grozeče insolventnosti odprta. Ukrepanje v teh postopkih ostaja prepuščeno strokovni presoji poslovodij gospodarskih subjektov, katerih odškodninsko odgovornost opredeljujejo določbe ZGD-1. Predlagatelj meni, da ni nepomembno, da gre za urejanje obveznosti in odgovornosti poslovodij družb, ki še niso insolventne ter da oznanjanje težav družbe lahko naleti tudi na pretirano negativen odziv upnikov, in mora biti zato poseg zakonodajalca v tovrstna razmerja previden. Zato predlagatelj sledi zahtevam Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, ki v prvi vrsti predvidevajo pomagala, da dolžniki svoj položaj ocenijo in okvir postopka, ki jih omogoča prestrukturiranje z namenom odprave položaja grozeče insolventnosti.

ZBS je podalo pripombo k novemu 24.c členu, saj meni, da sprememba oziroma dopolnitev prvotno predlagane definicije ključnih pogodb ne rešuje dvoma glede (širine) razlage te določbe z vidika izvzetosti bančnih poslov, saj naštevanje nekaterih primerov ključnih pogodb še ne izključi izrecno bančnih poslov. V zvezi s predlogom ZBS, da se v predmetnem členu izrecno izvzamejo bančni posli oziroma pogodbe, ki jih je dolžnik sklenil z banko finančno inštitucijo ali drugo finančno družbo, predlagatelj pojasnjuje, da glede na vsebino Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, predloga ni bilo mogoče upoštevati. Določba 7. člena navedene direktive namreč ne omogoča izvzetja poslov glede na subjekte temveč glede na njihovo vsebino. Za opredelitev pojma ključne pogodbe tako direktiva uporablja le okoliščine, ki kažejo na to, da je pogodba potrebna za vsakodnevno poslovanje podjetja, vključno s pogodbami glede dobav in bi prekinitev take pogodbe ustavila dolžnikove dejavnosti.

V zvezi s pripombo k spremembi 36. člena, da ni jasno za katero poročilo gre, predlagatelj pojasnjuje, da poročilo v spremenjenem 36. členu predstavlja generalen, enoten izraz. Vsebinsko gre namreč za vsak dokument, v katerem poslovodstvo predlaga ukrepe namenjene preprečitvi insolventnosti ali odpravi insolventnosti. V spremenjenem 36. členu gre tako za dokument, v katerem poslovodstvo predlaga ukrepe za preprečitev insolventnosti ali odpravo insolventnosti, ki zahtevajo povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki, o katerem mora odločiti skupščina in se ne navezuje na poročilo, ki je bilo opredeljeno v 35. členu ZFPPIPP, glede katerega se s tem predlogom zakona predlaga črtanje.

Glede roka v drugem odstavku 38. člena predlagatelj ne vidi utemeljenega razloga za krajši rok za vložitev predloga v primeru naravne nesreče, druge hujše nesreče, epidemije ali drugega podobnega izrednega dogodka. Pri zapisu predlagane določbe drugega odstavka 38. člena se je predlagatelj zgledoval tudi po določbi prvega odstavka 83.a člena ZS. Predlagatelj namreč ocenjuje, da mora biti ob nastopu okoliščin, ki so opisane v prvem odstavku 83.a člena ZS in ki pomenijo nevarnost za zdravje in življenje ljudi ter bistveno krnijo javno življenje, tudi poslovodstvu na voljo daljši čas za pripravo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti ter njegovo posredovanje pristojnemu sodišču.

ZBS v zvezi s prvim odstavkom 40.a člena pogreša nadaljnjo posledico, tj. kaj storiti z »zadržanimi dobički« in predlaga, da se v dodatnem odstavku zapiše: »(2) V kolikor dolžnik ne plača terjatev vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, v roku, deležu in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, mora dolžnik zadržani dobiček po prejšnjem odstavku nemudoma nameniti za poplačilo terjatev za katere učinkuje prisilna poravnava.«. Predlagatelj v zvezi s predlaganim meni, da iz veljavnih določb ZFPPIPP že povsem jasno izhaja, da mora družba obveznosti iz sklenjene prisilne poravnave redno izpolnjevati tako kot glasijo. Ali zato uporablja sredstva dobička ali druga sredstva, ki so ji na voljo, ne more biti predmet urejanja v ZFPPIPP, ki prav tako že jasno določa tudi posledice neizpolnjevanja obveznosti po potrjeni prisilni poravnavi.

Predlagatelj je upošteval pripombo k spremembi določbe glede članov upniškega odbora iz vrst upnikov prednostnih terjatev. Predlagano je, da mora biti najmanj en član upniškega odbora upnik, ki je imetnik prednostne terjatve, razen če ni bil podan predlog za izvolitev takega upnika. Po predlogu je za člana upniškega odbora izvoljen tisti izmed predlaganih upnikov, ki so imetniki prednostnih terjatev, ki je prejel največ oddanih glasov, četudi ni prejel večine oddanih glasov upnikov.

V zvezi z pripombo ZBS k 44. členu predloga, ki ureja strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja, predlagatelj pojasnjuje, da pripomba ni bila upoštevana. Skladno s predlogom ZUS je bila določba preoblikovana tako, da bo ministrstvo izvedlo strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja, če oziroma ko bo prejelo predlog posameznih sodišč ali zbornice upraviteljev ali če bo na lastno pobudo ugotovilo, da je to potrebno za prihodnje nemoteno vodenje postopkov zaradi insolventnosti.

Prvotno predlagana možnost videokonferenčnega naroka je bila umaknjena in bo predmet sistemskega urejanja za vse civilne postopke, predvidoma v okviru novele Zakona o pravdnem postopku.

Prav tako ni bila upoštevana pripomba ZBS k predlagani spremembi 221.a člena ZFPPIPP. Glede na to, da predlagana določba 221.a člena izrecno določa, da se upošteva višina »vseh« obveznosti, predlagatelj meni, da ni potrebna dopolnitev določbe v smeri opredelitve bilančnih in nebilančnih obveznosti.

Upoštevana pa je bila pripomba glede sklica v okviru spremembe 237. člena ZFPPIPP in pripomba glede dopolnitve besedila v spremenjenem 238. členu ZFPPIPP. Predlagatelj je sledil tudi predlogu za dopolnitev 248. člena ZFPPIPP in sicer v smeri, da se sklep o izpraznitvi nepremičnine lahko izda tudi zoper osebe, ki nepremičnino zasedajo brez pravnega temelja.

ZBS zaradi večje jasnosti v zvezi s predlaganim drugim odstavkom 269. člena predlaga, da se ta oblikuje tako: (2) Izpodbija se lahko tudi pravne posle ali druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel pred obdobjem iz prejšnjega odstavka, če je bil drug postopek zaradi insolventnosti začet in tisti, ki izpodbija tako pravno dejanje dokaže, da je bil stečajni dolžnik v obdobju, ko je bilo dejanje opravljeno, že insolventen. Vendar predlagatelj meni, da je pravilo v 269. členu primerno oblikovano, in sicer se lahko izpodbija tudi pravne posle ali druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel pred obdobjem iz prvega odstavka 269. člena (ta se nanaša na pravne posle in druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel v obdobju od začetka zadnjih 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka, če gre za pravna dejanja iz drugega odstavka 271. člena tega zakona, pa v obdobju od začetka zadnjih 36 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka), če je bil postopek zaradi insolventnosti začet in tisti, ki izpodbija tako pravno dejanje dokaže, da je bil stečajni dolžnik v obdobju, ko je bilo dejanje opravljeno, že insolventen.

Prav tako v okviru te novele ni bilo mogoče pristopiti k oblikovanju sprememb 372. in 373. člena ZFPPIPP v zvezi s predlaganim urejanjem problematike dolgoletnih zavarovanih bančnih garancij, saj bi bilo to glede na začrtan vsebinski okvir novele lahko prenagljeno. Problematika po mnenju predlagatelja terja skrbno preučitev in širše strokovno usklajevanje.

Skladno s predlogom ZBS je bila dopolnjena ureditev v 396. členu ZFPPIPP glede zakonskih zamudnih obresti v skladu z 256. členom ZFPPIPP.

Predlogu ZBS, da se minimalni znesek poplačila z 10 odstotkov vseh prijavljenih terjatev, v predlagani dopolnitvi 399. člena, dvigne na 20 odstotkov, predlagatelj ni sledil. Skladno s predlagano določbo si mora dolžnik namreč v preizkusnem obdobju v zadostni meri prizadevati za poplačilo upnikov. Predlagani minimum poplačila v višini 10 odstotkov je po oceni predlagatelja tisti prag, pri katerem se lahko postavi domneva, da si dolžnik za poplačilo ni prizadeval dovolj.

Trgovinska zbornica Slovenije je podala pripombe k predlaganemu 24.c členu. Meni, da bi bilo določilo lahko povsem sprejemljivo, če bi upnik tako odstopno upravičenje uveljavljal zgolj zaradi začetka ali posledic nastopa postopka. Drugi odstavek predlaganega člena razume tako, da upnik ohrani odstopno upravičenje izključno, če dolžnik ni plačal dolgov, ki so nastali po začetku postopka, medtem ko zaradi dolgov nastalih pred tem, po volji zakonodajalca, takšno upravičenje izgubi. Po določilu 34. člena ZFPPIPP imajo dolžniki, ki postanejo insolventni že sedaj »dolžnost« da izpolnjujejo obveznosti, ki so nujne za redno poslovanje. Izpolnjevanje tovrstnih obveznosti je prav tako dovoljeno po začetku postopka prisilne poravnave. Dodaja, da v predlogu ni zaslediti, da bi zakonodajalec v primeru obstoja dolgov iz naslova ključnih pogodb, ki so nastali do začetka postopka, v navedenih postopkih upnikom zagotovil zaščitne ukrepe, s katerimi bi preprečil, da bi takim upnikom nastala nepravična škoda. Sprašuje tudi, kako je v primeru, ko je takšen upnik zoper dolžnika, skladno z določili sklenjenih pogodb, že začel postopek za uveljavljanje enostranskega odstopnega upravičenja, pa se denimo dodaten rok iz poziva za izpolnitev obveznosti še ni iztekel pred začetkom takega postopka. Predlagana ureditev bi po mnenju članov Trgovinske zbornice Slovenije dolžnike lahko odvračala od teh plačil, ki že sedaj štejejo za nujna in so jih slednji dolžni izpolnjevati. Predlaga, da se z vidika sorazmernosti v okviru predlagane ureditve zagotovi in uredi posebno varstvo za terjatve upnikov ključnih pogodb (npr. vsaj posebno prednost pri plačilu), ki so nastale pred začetkom postopkov (na primer lahko z določeno časovno omejitvijo glede trenutka njihovega nastanka) in niso bile poravnane, saj na drugi strani s predlagano ureditvijo zakonodajalec poseže v upravičenje upnika, da od takšne pogodbe odstopi.

Predlagatelj pripombe k predlogu 24.c člena ni upošteval, saj predlagana določba predstavlja prenos 7. člena Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, ki v četrtem odstavku med drugim določa da: » 4. Države članice določijo pravila, ki upnikom, za katere velja prekinitev, preprečujejo, da bi za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne neizpolnjene pogodbe.«. Prav zato se s predlagano določbo drugega odstavka 24.c člena pravilo omejuje na dolgove, ki so nastali pred začetkom postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti ali postopka prisilne poravnave. Odpoved pogodbe, zadržanje ali sprememba izvajanja ključne pogodbe bi kljub temu, da dolžnik po začetku postopka redno izpolnjuje svoje obveznosti po ključni pogodbi, prestrukturiranje lahko povsem onemogočila. Ključne pogodbe namreč štejejo za potrebne za nemoteno tekoče poslovanje dolžnika (prvi odstavek predlaganega 24.c člena). Predlagatelj za terjatve iz naslova ključnih pogodb upnikom sicer ni zagotovil posebnih zaščitnih ukrepov. Tudi za navedene upnike pa ostanejo na voljo upravičenja, ki jih imajo ostali upniki dolžnika nad katerim je začet postopek zaradi odprave grozeče insolventnosti ali postopek prisilne poravnave, vključno z možnostmi uveljavljanja ugovornih razlogov zoper vodenje postopka oziroma predloga sodišču, da nadaljuje ali dovoli začetek postopka izvršbe in zavarovanja, ker prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, ali kadar prekinitev (lahko) privede do insolventnosti upnika.

Skladno s predlogom pa je bila opuščena predlagana določba osmega odstavka 237. člena, ki je predvidevala možnost odloga izvršb za čas odloga odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka.

Državno odvetništvo RS (DOdv) je v zvezi s predlagano spremembo 61. člena ZFPPIPP mnenja, daje bilo v preteklosti veliko očitkov o dolgotrajnosti stečajnih postopkov, še posebno tistih, v katerih je večje število terjatev in večji obseg stečajne mase. Navedeni stečajni postopki trajajo tudi 10 let in več, zaradi česar je Republika Slovenija odškodninsko odgovorna na podlagi določil ZVPSBNO. Glede na navedeno DOdv nasprotuje predlogu za podaljšanje roka za preizkus terjatev. Poleg tega DOdv, kot zakonit zastopnik RS v stečajnih postopkih, pri čemer ima RS terjatve do vsaj 95 % stečajnih dolžnikov, ni zaznalo, da bi postopek preizkusa terjatev postajal vedno bolj zahteven. Prav tako v zadnjih nekaj letih ni bilo zaznati večjega števila stečajnih postopkov, kjer bi bilo število terjatev večje (npr. 1000 in več). Opozorilo je, da stečajni upravitelji vse pogosteje drobijo terjatve upnikov na način, da je terjatev, ki je po mnenju upnika zgolj ena, v osnovnem ali končnem seznamu preizkušenih terjatev razdrobljena

na več terjatev. Upravitelji se poslužujejo različnih metod razlag, kaj je terjatev. Tudi na način, da terjatve, ki so zajete v enem in enotnem izvršilnem naslovu drobijo po kontih, pravnih podlagah, datumih nastanka ipd. Dogaja se, da v stečajni postopek prijavi terjatve npr. pet upnikov (s petimi vlogami na podlagi 7 izvršilnih naslovov) na seznamu pa je razvrščenih 30 ali več terjatev, zaradi česar si stečajni upravitelj nato odmeri višjo nagrado za preizkus terjatev. Državno odvetništvo meni, da preizkusi terjatev niso postali zahtevnejši in nasprotuje predlaganemu podaljšanju roka za preizkus terjatve na predlog upravitelja. Predlagatelj pripombe ni upoštevala, saj je bili predlog za podaljšanje roka argumentirano podprt. Poleg tega ne gre prezreti, da gre le za možnost sodišča, da podaljša rok za preizkus terjatev v tistih, v katerih bi bil upravitelj že po veljavnem ZFPPIPP upravičen do podaljšanja roka. Predlagano je, da sme sodišče, zaradi velikega števila prijavljenih terjatev, ki jih upravitelj v roku enega meseca ne more preizkusiti, na upraviteljevo zahtevo podaljšati navedeni rok, vendar največ za tri mesece. Sodišče bo tako pri odločanju o predlogu upravitelja brez dvoma upoštevalo okoliščine konkretnega primera in pri tem ustrezno postopalo ter zamejilo tudi primere neustreznega drobljenja terjatev. Tudi po predlagani določbi pa ne gre za avtomatično podaljšanje za tri mesece, temveč bo sodišče glede na konkretne okoliščine presojalo tudi obdobje podaljšanja.

DOdv nasprotuje tudi predlogu, da se ukrep trajnega odvzema pravice opravljanja funkcije upravitelja časovno omeji na odvzem pravice za obdobje petih let (veljavni 108. člen ZFPPIPP). Poudarja, da obstoječo ureditev presojalo ESČP, ki ni ugotovilo kršitve. Meni, da je ukrep trajnega odvzema pravice opravljanja funkcije upravitelja predviden le za najhujše kršitve ter za primere, ko je oseba, ki opravlja funkcijo upravitelja pravnomočno obsojena v kazenskem postopku. Takšna oseba ne more biti zaupanja vredna in ji ni mogoče zaupati vodenja stečajnega postopka, v okviru katerega so predvidene razdelitve stečajne mase in v nekaterih primerih celo vodenje rednih poslov stečajnega dolžnika. Predlagatelj glede na razloge zapisane k obrazložitve predlagane spremembe, pripombe ni upošteval.

V zvezi s predlaganim novim drugim odstavkom 114. člena ZFPPIPP, glede izvajanja strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja, DOdv opozarja, da predlagana ureditev pomeni poseg v svobodno gospodarsko pobudo. Meni, da s predlaganim načinom ne bo dosežen željeni cilj. Če bo namreč izpit potekal le enkrat letno, se bo nanj prijavilo več kandidatov. Glede na trenutno število stečajnih upraviteljev in dejstvo, da v zadnjih letih število stečajnih postopkov upada, navedena ureditev pomeni, da v prihodnjih nekaj letih ne bo razpisanega izpita. Navedeno pomeni, da bo v zbornici stečajnih upraviteljev posledično prišlo do generacijskega izpada, saj se med upravitelje ne bodo več vpisali novi upravitelji, kar bi lahko pomenilo težave čez nekaj let. DOdv nadalje ugotavlja, da se število kompleksnih stečajnih postopkov zmanjšuje. Cilj kvalitetnega in profesionalnega vodenja insolvenčnih postopkov se lahko doseže z dodatnim izobraževanjem in z uvrstitvijo dodatnih področij na strokovni izpit za stečajne upravitelje. Pripomba ni bila upoštevana. Predlagana določba usklajuje izvedbo strokovnega izpita s potrebami po delu upraviteljev, pri čemer bodo na okoliščine, ki bi lahko narekovale potrebo po večjem številu upraviteljev, spremljala sodišča, zbornica in nenazadnje tudi ministrstvo pristojno za pravosodje.

DOdv glede prevalitve stroškov uporabe sistema eDražbe na kupca meni, da se bo s tem lahko zmanjšal interes kupcev za nakup. Predlagatelj v zvezi s tem poudarja, da veljavni ZFPPIPP že omogoča prenos nekaterih stroškov prodaje na kupca. S predlagano določbo se tako natančneje določa le prenos stroškov elektronske javne dražbe na kupca pri čemer bodo ti stroški opredeljeni v tarifi. Predlagano je, da se tarifo za prodajo prek spletne javne dražbe oblikuje tako, da ne presega običajnih stroškov zagotavljanja storitve spletne javne dražbe ter stroškov njenega razvoja in vzdrževanja. Prav tako je predlagano, da navedeno tarifo določi zbornica s soglasjem ministra, pristojnega za pravosodje.

V zvezi s predlagano spremembo določbe 399. člena DOdv poudarja, da je lastninska pravica praviloma neomejena in lahko lastnik z lastnino prosto razpolaga, tudi na način, da stečajnemu dolžniku posodi svojo premičnino. Meni, da bi bilo morda bolje olajšati dokazovanje, da je stečajni dolžnik oz. z njim ožje povezana oseba dejanski lastnik premičnine, pri čemer tretja oseba nastopa zgolj kot lastnik z izključnim namenom oškodovanja stečajne mase. Predlagatelj pripombe ni sprejel, saj je tudi v navedenem primeru presoja pogojev in nato odločitev o odpustu obveznosti v pristojnosti sodišča, pri čemer v

primerih, ki po četrtem odstavku navedenega člena pomenijo zlorabo pravice do odpusta obveznosti, dolžnik lahko dokaže drugače.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OPZS) v zvezi z ureditvijo v 374. členu ZFPPIPP opozarja, da so pogosti primeri, ko ločitvenemu upniku ne preostane drugega, kot da kupi premoženje stečajnega dolžnika (najpogosteje gre za nepremično premoženje), na katerem ima ločitveno pravico. V izogib težavam upnika v postopku in zaradi uveljavljanja načela hitrosti, predlaga v ZFPPIPP natančno ureditev primerov, ko ločitveni upnik plača kupnino s terjatvijo, ki jo ima do posebne stečajne mase - pobot. Prav tako naj zakon omogoči prenos premoženja, ki ga ni mogoče unovčiti tudi na zahtevo ločitvenega upnika. Predlagatelj v zvezi z navedenim predlogom za urejanje primerov, ko ločitveni upnik plača kupnino s terjatvijo, ki jo ima do posebne stečajne mase (pobot) pojasnjuje, da vprašanje že naslavlja sodna praksa. Tako je v zadevi opr. št. Cst 87/2017 Višje sodišče v Ljubljani ugotovilo, da je v obravnavanem primeru prodaje premoženja stečajnega dolžnika slednji pridobil terjatev do kupca tega premoženja na plačilo kupnine. Ker pa ima navedeni kupec pravico do ločenega poplačila iz tega premoženja, po presoji pritožbenega sodišča ni ovir za pobot navedenih terjatev, če so izpolnjene materialnopravne predpostavke za pobot iz 311. člena OZ, torej če gre za medsebojni denarni terjatvi in če sta obe zapadli. Način poplačila kupnine kot je opisan, izrecno zakonsko ni urejen, vendar pa se v sodni praksi izvaja in tudi pravna teorija je temu naklonjena (prim. Nina Plavšak v: Ločitveni upnik kot kupec premoženja v stečajnem postopku in izročitev premoženja ločitvenemu upniku namesto unovčenja, Zbornik Dnevi insolvenčnega prava 2018, podnaslov 4). Tudi iz odločbe vrhovnega sodišča v zadevi III Ips 33/2016 izhaja, da takšen način plačila kupnine ni nedopusten (zlasti razlogi v 17. točki obrazložitve navedene odločbe).

Nadalje OPZS predlaga, da se iz novele spusti del, ki nalaga računovodstvom, revizorjem ali drugi osebi, ki za podjetje opravlja računovodske storitve ali storitve revidiranja, obvezno pisno opozorilo poslovodstvu, da je verjetno, da družbi grozi insolventnost oziroma, da je družba insolventna. Meni, da tako opravilo ni del opravil računovodskih servisov za naročnika – potencialno insolventno družbo. Opozori tudi, da predlagatelj v predlogu ne pojasni, kaj je posledica takega opomina, prav tako ne kaj je posledica opustitve takega opozorila. Če tako opozorilo nima nobenega učinka in njegova opustitev nobene posledice, za upnika prezadolženega dolžnika nima vrednosti, poleg tega pa mora, glede na načelo skrbnosti poslovodstva, dolžnik za svojo prezadolženost vedeti. Predlagatelj v zvezi s tem pojasnjuje, da je nalog računovodstvom, revizorjem ali drugi osebi, ki za podjetje opravlja računovodske storitve ali storitve revidiranja, da poslovodstvo pisno opozori, če družbi grozi insolventnost ali je te insolventna, pripravljen po primerjalno-pravnem vzoru. Navedena določba predstavlja tudi enega od vidikov implementacije 3. člena Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, po katerem orodja za zgodnje opozarjanje lahko vključujejo tudi spodbude na podlagi nacionalnega prava za tretje osebe z ustreznimi informacijami o dolžniku, kot so tudi računovodje, da se dolžnik opozori na negativni razvoj. Po prejemu takega opozorila se bo poslovodstvo dolžnika težko razbremenilo odgovornosti na način, da za položaj ni vedelo. Hkrati pa gre tudi za korak v smeri zaščite upnikov pred prepoznim ukrepanjem poslovodstva oziroma prepoznim pristopom k prestrukturiranju ali celo k prepozno vloženemu predlogu za začetek stečajnega postopka.

OPZS v zvezi z novim 132. a člen ZFPPIPP, ki ureja vpliv postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke, opozarja, da tretji odstavek 23. člena ZIZ daje upnikom – delavcem, ki jim delodajalec ne izplača plače, možnost vložiti predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine, ki jo predstavlja pisni obračun prejemkov iz delovnega razmerja. Ker gre za postopek izvršbe na podlagi verodostojne listine pomeni vložen obrazložen ugovor dolžnika, ugotavljanje obstoja in podlage za terjatev v pravdnem postopku. Ker predlagatelj veže ureditev novega postopka na pravila prisilne poravnave, ni jasno ali se izjema, ki jo je predlagatelj določil nanaša le na tiste upnike – delavce, ki imajo v rokah že izvršilni naslov. V zvezi s tem predlogom želi predlagatelj poudariti, da je bila določba premaknjena v poseben oddelek, v katerem se ureja postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti in se predvidena izjema ne nanaša le na tiste

upnike – delavce, ki so že pridobili izvršilni naslov, temveč za vse postopke izvršbe in zavarovanja iz naslova plačila prejemkov iz delovnega razmerja.

V zvezi z opozorilom OPZS, da v postopke zaradi odprave grozeče insolventnosti lahko vstopijo tudi dolžniki – samostojni podjetniki, ki imajo pogosto poleg drugih lahko tudi preživninske obveznosti, je treba pojasniti, da pri preživninskih terjatvah ne gre za terjatve, ki bi izvirale iz dejavnosti samostojnega podjetnika. Osebnih terjatev v tem postopku (za razliko od postopka osebnega stečaja) ni mogoče prestrukturirati in zato teh primerov ni treba opredeliti ko izjemo.

OPZS nadalje ugotavlja, da je predlagatelj postopek sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti uredil kot poseben postopek, zato je nadaljnja pripomba vezana na položaj upnikov, ki imajo na premoženju dolžnika zastavno pravico (na primer hipoteka v zemljiški knjigi). Sodno prestrukturiranje, za katerega se uporabljajo pravila prisilne poravnave ne more imeti vpliva na zavarovane terjatve. Iz tega razloga je možnost 12 mesečnega odloga izvršbe za upnika, ki ima zastavno pravico na dolžnikovem premoženju, nesmiselna in se bo na ta način le podaljšal čas poplačila zastavnih upnikov in oddaljila prodaja premoženja dolžnika v izvršbi, dolžnik pa bo s tem postopkom lahko pridobi veliko manevrskega časa, ki ga zaradi strogih pogojev za odlog izvršbe v ZIZ, ne bi uspel pridobiti. Glede na vsebino člena in glede na predvidene različne dolžine trajanja odložitve postopkov izvršbe, v predlogu novele tudi ni jasno navedeno, ali sodišče s sklepom o začetku postopka sodnega prestrukturiranja določi začetni rok odloga izvršbe in če ga, ali to pomeni, da je začetni odlog vedno določen na štiri mesece oziroma ali je lahko že v začetni fazi krajši. Če se odlog ne določi v sklepu o začetku postopka sodnega prestrukturiranja pa ni jasno ali izvršba odloži postopke z dnem objave sklepa na AJPES-u in ali je to vedno za štiri mesece. Razmerje med izvršbo in stečajem je po mnenju OPZS treba urediti jasno, da ne prihaja do situacij, ko upnik ne bo imel jasnega pravila o tem ali je in kdaj je njegova izvršba prekinjena. OPZS še opozarja, da se odložitev postopkov izvršbe zaradi teka postopka sodnega prestrukturiranja lahko podaljša, saj iz predloga ni jasno, kdaj je potrebno podati predlog za podaljšanje in do kdaj je potrebno odločati o podaljšanem odlogu. Predlaga, da se ta pravila v izogib težavam sodišč ustrezno dopolnijo ter poudarja, da je z upnike je pomembna možnost predlagati nadaljevanje prekinjenih postopkov izvršbe ali zavarovanja, če za prekinitev ni več podlage.

Glede opisane problematike predlagatelj pojasnjuje, da izpostavljena ureditev predstavlja prenos določb 6. člena Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, po kateri države članice zagotovijo, da se dolžnikom odobri prekinitev posameznih postopkov izvršbe, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja v okviru preventivnega prestrukturiranja. Prekinitev postopkov zajema vse vrste terjatev, vključno z zavarovanimi in prednostnimi (tretji odstavek 6. člena Direktive). Po predlagani ureditvi bo do prekinitve prišlo na podlagi zakona in bo ta trajala 4 mesece. Tudi v tem obdobju pa lahko sodišče na predlog upnika, dolžnika ali upravitelja dovoli začetek ali nadaljevanje postopkov izvršbe ali zavarovanja: – če prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je pogoj izpolnjen, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali – kadar prekinitev privede do insolventnosti upnika.

Glede slednje alineje je potrebno pojasniti, da tudi v smislu določb Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, navedene prekinitve postopkov ne smejo ogrožati obstoja oziroma poslovanja posamičnega upnika. Če bi namreč taka prekinitev za upnika pomenila nastop položaja insolventnosti ima ta možnost sodišču predlagati, da dovoli ali začetek ali nadaljevanje postopka izvršbe ali zavarovanja.

V zvezi s predlaganim novim 326.a členom ZFPPIPP, ki ureja spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku OPZS predlaga, da se v ta iskalnik dodajo tudi pozivi za podajanje nezavezujočih ponudb. S tem bi bilo na enem mestu mogoče najti vse, kar je povezano s prodajo v postopku, saj je dosedanji način iskanja prodaj preko AJPES-a popolnoma nepregleden. Glede določbe 329. člena o spletni javni

dražbi po mnenju OPZS ni jasno ali bo sistem omogočal obe vrsti dražbe, torej z zviševanjem in z nižanjem cene in tudi prodajo z zavezujočim zbiranjem ponudb. V šestem odstavku 329. člena ZFPPIPP je predlagan tudi način določitve tarife za prodajo preko spletne javne dražbe. Če je sistem vzpostavljen preko VS RS enako, kot je to v izvršbi, OPZS ni jasno zakaj je v postopku, ki je po svoji naravi generalna izvršba, sistem plačljiv in zakaj kupec plačuje tudi stroške razvoja tega sistema, kar bo pomenilo precejšen strošek. Meni, da bi morala biti okvirno določena vsaj njegova višina, saj bo v nasprotnem primeru to odvračalo potencialne kupce. Predlagatelj v zvezi z določbami o spletnem iskalniku prodaj v stečajnem postopku pojasnjuje, da vnos podatkov v spletni iskalnik pomeni le to, da se na enem mestu zbirajo podatki o premoženju, ki bo predmet prodaje. V zvezi s stroški prodaje pa predlagatelj opozarja, da že veljavne določbe ZFPPIPP omogočajo prenos nekaterih stroškov prodaje na kupca. S predlagano določbo se tako natančneje določa le prenos stroškov elektronske javne dražbe na kupca pri čemer bodo ti stroški opredeljeni v tarifi. Predlagano je, da se tarifo za prodajo prek spletne javne dražbe oblikuje tako, da ne presega običajnih stroškov zagotavljanja storitve spletne javne dražbe ter stroškov njenega razvoja in vzdrževanja. Prav tako je predlagano, da navedeno tarifo določi zbornica s soglasjem ministra, pristojnega za pravosodje.

Predlagatelj pritrjuje pripombi k 395. členu, ki določa pravila za prisilno izselitev dolžnika iz nepremičnine. Glede na odločbo US velja posebno pozornost nameniti nepremičninam, ki predstavljajo dolžnikov dom. Določba bo prilagojena tudi za primer, ko upravitelj ne bo dosegel izpraznitve nepremičnine in bo ta opravila prepustil kupcu (lahko za nižjo kupnino). Tudi slednji bo namreč lahko predlagal ali nadaljeval izpraznitev in izročitev stanovanja ali stanovanjske hiše, ko mu bo izdan sklep o izročitvi nepremičnine.

Upoštevaje pripombo OPZS je črtana tudi predlagana sprememba 405. člena o tem, da sodišče lahko odloči o ugovoru tudi brez naroka, saj vsebinsko ustreznega določila, brez večjega posega v določbe postopka, ni mogoče oblikovati tako, da bi se za opustitev naroka pridobilo soglasje upnikov, ki niso hkrati tudi predlagatelji postopka.

OPZS v zvezi s spremenjeno dikcijo 408. člena ugotavlja, da ta vsebinsko nima večjega pomena. Opozarja, da se v postopku osebnega stečaja znajde precej samostojnih podjetnikov, ki imajo poleg drugih dolgov tudi dolg do države iz naslova ne plačanih obveznih davkov in prispevkov. Po koncu uspešno prestane preskusne dobe takemu dolžniku ostanejo vse neplačane obveznosti iz naslova davkov in prispevkov. Zaposleni dolžnik, ki je edini družbenik družbe v svoji družbi in si prav tako ne plačuje davkov in prispevkov, pa je po koncu postopka osebnega stečaja brez obveznosti iz tega naslova. OPZS meni, da zakonodajalec različno obravnava primerljiva primera in v enem šteje dolžnika, ki ni plačeval davkov in prispevkov za vestnega in poštenega in mu obveznosti odpusti (lastnik podjetja, ki je hkrati tudi edini zaposleni v družbi), na drugi strani pa dolžnika (bivši s.p.) z enakim dolgom šteje za nevestnega in nepoštenega in mu obveznosti iz tega naslova ne odpusti. V zvezi z navedenim opozorilom, je bilo na posebnem sestanku Ministrstva za pravosodje in Ministrstva za finance, s strani slednjega opozorjeno, da je vprašanje prispevkov v osnovi vprašanje za Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Ministrstvo za zdravje, pri čemer se je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti do vprašanja že opredelilo z vidika namena in funkcije prispevkov ter pojasnilo, da v tem pogledu ne načrtujejo sprememb. Z vidika funkcije prispevkov in kljub temu da se tu obravnava samo vprašanje plačila prispevkov samozaposlenih (ne pa tudi na primer delavcev), možnostim za odpust tudi na Ministrstvu za finance niso naklonjeni. Z vidika proračuna to tudi pomeni, da bi v teh primerih za samozaposlene dolžnike morala poskrbeti država. Ker gre za medgeneracijsko sodelovanje (kar plačuješ, plačuješ za druge), bi se v primeru odpusta vzpostavil začaran krog.

OPZS opozarja tudi, da so bili postopki po 7. poglavju velikokrat zlorabljeni s strani dolžnikov (neposlovanje na naslovu iz registra), ki so se na ta način izognili stečaju in si kupili čas glede morebitnih tožb na izpodbijanje dolžnikovih pravnih dejanj. V tem času so že insolventna podjetja ustvarjala dodatne dolgove. Predlagatelj je v veljavne določbe 7. poglavja posegel v skladu z odločbo US. V skladu

s pripombami in mnenjem ministrstva pristojnega za gospodarstvo in ministrstva pristojnega za finance pa je navedeni postopek ohranil.

Informacijski pooblaščenec ugotavlja, da se vsebinsko spremembe, ki jih ureja dopolnjeni predlog zakona razen v posameznih delih v pretežnem delu ne nanašajo na varstvo osebnih podatkov, ampak gre zlasti za urejanje različnih drugih vidikov postopkov insolventnosti in prisilne poravnave ter obveznosti upravitelja. Pri tem gre tako za obdelavo podatkov in informacij poslovnih subjektov, kot tudi za obdelavo osebnih podatkov, ki se nanašajo na določene ali določljive fizične osebe. Ponovno izpostavi, da se ne opredeljuje do morebitnih posledic in tveganj povezanih s spremembami glede elektronskega vlaganja dokumentov in drugih pisanj ter elektronskega vročanja, s katerimi se ukinja obveznost podpisovanja dokumentov z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom, saj za to ni pristojen. V nadaljevanju na podlagi zaprosila, 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba) podaja dodatno mnenje k prejetemu predlogu zakona.

Glede uporabe videokonferenčnih sistemov in snemanja procesnih dejanj ponovno zgolj iz previdnosti opozarja na obveznost zagotavljanja vseh ukrepov varovanja in varnosti osebnih podatkov v zvezi s tem (npr. zagotavljanja celovitosti posnetkov, omejevanje dostopa nepooblaščenim osebam, ustrezni roki hrambe ipd.) ter potrebo po predhodni izvedbi ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov pred uvedbo uporabe tovrstnih sistemov, s katerimi se bodo obdelovali osebni podatki. Gre za materijo, ki se pretežno lahko uredi s podzakonskim aktom, upoštevajoč določbe 38. člena Ustave RS pa bi bilo vsaj namen uporabe tako pridobljenih posnetkov, rok hrambe in pravice do obdelave smiselno urediti z zakonom. Predlagatelj je dodatno preučil predlagano določbo in jo tudi na podlagi prejetega opozorila iz predloga umaknil.

Informacijski pooblaščenec z vidika načela sorazmernosti ponovno opozarja na neustreznost splošne in vsebinsko odprte določbe predlaganih dopolnitev 291. člena ZFPPIPP glede neposrednega elektronskega dostopa in najverjetneje celo povezovanja zbirk upraviteljev z zelo velikim (neomejenim) številom evidenc in zbirk osebnih podatkov vseh bank sodišč, davčnih uprav in drugih upravljavcev zbirk osebnih podatkov. Predlog zakona namreč ne določa izčrpno niti nabora zbirk niti nabora osebnih podatkov, ki naj bi se na ta način množično obdelovali (obdeloval bi jih lahko vsak upravitelj). Meni, da predlagana (glede na zadnjo prejeto verzijo iz leta 2021 nespremenjena) določba 88. člena predloga zakona o neposrednem elektronskem dostopu (ter najbrž povezovanju) nedoločenega števila zbirk osebnih podatkov z zbirkami upravitelja glede na razpoložljive informacije in obrazložitve predlagatelja ne zadosti zahtevam 15. in 38. člena Ustave RS. Zato ocenjuje, da bi morala biti ta določba nujno deležna ustreznih dopolnitev. Predlagatelj je v zvezi s tem Informacijskemu pooblaščencu posredoval dodatno pojasnilo, iz katerega med drugim izhajajo tudi razlogi, zaradi katerih predlagatelj meni, da izvedba predhodne ocene učinka v zvezi s predlaganimi zakonskimi določbami ni potrebna. Predlagana določba namreč upravitelju (ob izpolnitvi tehničnih pogojev) omogoča, da v primeru, če se podatki obdelujejo v informatizirani obliki, le do podatkov o premoženju pravne osebe, ki je v stečaju, dostopa na opredeljeno zahtevo in pod pogoji iz četrtega odstavka 291. člena ZFPPIPP.

V zvezi s predlagano določbo glede spletnega iskalnika prodaj informacijski pooblaščenec ponovno opozarja, bi moral zakon izčrpno določati, kateri podatki o premoženju – konkretno kateri iskalni parametri – se omogočijo v spletnem iskalniku prodaj v stečajnem postopku. Uporaba dikcije 'zlasti' pri navajanju iskalnih parametrov, ki pomenijo dodaten vidik obdelave osebnih podatkov, ki bodo predmet javne objave, v tem primeru ne zadosti ustavni zahtevi po določnosti zakonske opredelitve obdelave osebnih podatkov. Predlagatelj je tudi v zvezi s predlagano določbo Informacijskemu pooblaščencu posredoval pojasnilo, da je določba podobna oziroma smiselno enaka določbi, kot jo že pozna veljavna ureditev v Zakonu o izvršbi in zavarovanju (93.a in 181.a člen), ki že ureja tovrstni iskalnik. Iskalni parametri se nanašajo na predmete prodaje, kraj prodaje in ne na osebne podatke ali lastnosti

posameznika. V to smer se navezuje tudi uporaba besede »zlasti« in je zato jasno, da so v podzakonskem aktu dopuščeni zgolj in samo tovrstni (ne-osebni) parametri iskanja.

V zvezi z 9. členom predloga (sprememba 17. člena ZFPPIPP), glede katerega predhodno ni podal pripomb, pa je bila Informacijskemu pooblaščencu dne 2. 3. 2023, skupaj z zaprosilom za mnenje k predlagani določbi, posredovana tudi pripravljena ocena učinka predlaganih sprememb v zvezi z varstvom osebnih podatkov.

Informacijski pooblaščenec je 4. 4. 2023 podal mnenje številka 07122-1/2023/14 glede ocene učinka na varstvo podatkov v zvezi s predlagano spremembo. V okviru vsebinskega pregleda ocene učinka je Informacijski pooblaščenec izrazil mnenje, da predlagane spremembe in dopolnitve niso obsežne in so z vidika sorazmernosti, nujnosti in primernosti bili opravljeni podrobni razmisleki, ki utemeljujejo potrebo po predlaganih spremembah ter da se utemeljenost kaže tudi z vidika večje varnosti pravnega prometa, ki je z vključitvijo dodatnih identifikatorjev oziroma osebnih podatkov pomembna tudi z vidika upoštevanja temeljnega načela točnosti osebnih podatkov. Svetoval pa je, da se opravi temeljit premislek in opredeli vsa potencialna tveganja, zlasti z vidika razpoložljivosti in zaupnosti podatkov, pa tudi z vidika celovitosti podatkov, pri čemer je treba opredeliti stopnjo vseh opredeljenih tveganj pred in po opravljenih ukrepih za njihovo zamejitev. Sklepno je pojasnil, da se z ustrezno in pošteno obravnavo tveganj lahko identificira nabor možnih tveganj, kar omogoča hitro ter ustrezno izvedbo ukrepov za odpravo ali ublažitev identificiranih tveganj.

Predlagatelj je dopolnil oceno tveganj in ukrepov za njihovo obvladovanje skladno s temeljnimi načeli varstva osebnih podatkov, ki so:
1. zakonitost, poštenost in preglednost, 2. omejitev namena, 3. najmanjši obseg podatkov, 4. točnost, 5. omejitev shranjevanja, 6. celovitost in zaupnost ter 7. odgovornost.

Glede prvih treh temeljnih načel je na podlagi obširno pojasnjene veljavne zakonske ureditve in vsebinskih razlogov za njeno dopolnitev s predlagano ureditvijo, ki vključuje tudi obdelavo davčne številke upnika (ki je fizična oseba/potrošnik), predlagatelj ocenil, da je tveganje nizko. Predlagana obdelava davčne številke upnika bo temeljila, kot pojasnjeno, na izrecni zakonski podlagi (dopolnitev petega odstavka 17. člena), prav tako pa je in se tudi s predlaganimi spremembami jasno opredeljuje določen namen obdelave tega podatka (glej sedmi odstavek 17. člena in predlagano dopolnitev sedmega odstavka 17. člena). Na podlagi predlagane spremembe se bo obdelovala dodatno zgolj davčna številka takšnega upnika, pri čemer predlagatelj dodatno pojasnjuje, da je prijava in s tem sodelovanje (in pridobitev statusa stranke) v postopkih zaradi insolventnosti prostovoljne narave (torej z vidika upnika ne obstoji obveznost prijave svoje terjatve). Podaja in obdelovanje tega identifikacijskega podatka o upniku, ki se prostovoljno vključi v postopek, pa je že zahtevana tako v primeru »splošnega« civilnega postopka, ko torej tožnik vloži tožbo, ali v primeru izvršilnega postopka, ko upnik vloži predlog za izvršbo (primerjaj 16.a člen ZIZ).

Tehnične rešitve, v okviru katerih se bo obdeloval podatek o davčni številki upnika, ki je potrošnik, so iste tistim, po katerih se obdelujejo podatki v obstoječem informacijskem sistemu e-INS in sistemih elektronskega poslovanja sodstva. Skrb za njihovo vodenje in obdelovanje je zaupano sodiščem. Hkrati se s tem predlogom zakona v okviru devetega odstavka 122. člena izrecno določa, da sklep ali drugo pisanje iz 2. do 8. točke prvega odstavka navedenega člena, ki se objavi, ne sme vsebovati podatka o EMŠO ter podatka o davčni številki insolventnega dolžnika, ki je potrošnik, in podatka o davčni številki upnika, ki je potrošnik. Glede načela točnosti podatka je predlagatelj ocenil, da bo tveganje napačnega podatka o davčni številki minimalno, saj je davčna številka enoznačna oznaka za davčnega zavezanca, pri čemer bo pri vpisovanju davčne številke zagotovljena takšna tehnična rešitev, ki bo pravilnost podatka prevzela oziroma preverila v matični evidenci, torej davčnem registru.

Glede načela omejitve shranjevanja predlagatelj pojasnjuje, da se bo navedeni podatek hranil na enak način in pod enakimi pogoji kot drugi podatki, ki se hranijo v vpisnikih in sodnih spisih. V okviru

predlagane ureditve se glede obdelave tega podatka ne odstopa od teh pravil, saj je predlagatelj ocenil, da tudi z vidika varstva osebnih podatkov strank v sodnih postopkih ZFPPIPP kot procesni predpis ne ureja in ne more urejati vsebin, katerih urejanje je pridržano zakonu, ki ureja delovanje sodišč, in se na takšen način lahko zagotovi glede na sklope in naravo postopkov enaka pravila glede hrambe teh podatkov.

Glede načela celovitosti in zaupnosti je predlagatelj ocenil srednje tveganje. Predlagana ureditev izrecno prepoveduje javno objavo tega osebnega podatka o upniku, ki je fizična oseba. Glede na dejstvo, da narava in s tem posebna pravila postopkov zaradi insolventnosti zahtevajo javno objavo več podatkov in sodnih pisanj, je v okviru dopolnitve k devetemu odstavku 122. člena izrecno določeno, da tudi sklep ali drugo pisanje iz 2. do 8. točke prvega odstavka tega člena, ki se objavi, ne sme vsebovati podatka o EMŠO ter podatka o davčni številki insolventnega dolžnika, ki je potrošnik, in podatka o davčni številki upnika, ki je potrošnik. Skladno z veljavnim desetim odstavkom 122. člena sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti, odgovarja za pravilnost podatkov, vsebovanih v sklepu ali drugem pisanju, ki ga posreduje agenciji zaradi objave po prvem odstavku tega člena. Posledično bo moralo sodišče zagotoviti ustrezne ukrepe (navodila ali opozorila zaposlenim), da v primeru, da sklep ali pisanje (npr. seznam terjatev) vsebuje tudi te podatke, da jih za namene objave izbriše oziroma bo lahko to naložilo upravitelju, ki je izvorno zadolžen za pripravo takšnih seznamov, ki jih potem potrdi sodišče. Pri vzpostavitvi sistema (in pravil) preprečevanja kršitev takšnih objav (torej objav, ki bi vsebovale tudi podatek, ki ga sklep ali drugo objavljeno pisanje ne sme vsebovati), bo lahko sprotno in kontinuirano sodelovala tudi pooblaščena oseba za varstvo osebnih podatkov slovenskega sodstva. V primeru opozorila o obstoju kršitve bo neodvisno sodstvo nemudoma umaknilo nepotreben podatek – glede na ustavno vezanost sodstva, da deluje v skladu z Ustavo in zakoni.

Glede načela odgovornosti pa predlagatelj pojasnjuje, da se novi podatek, ki je predmet obdelave, vodi v okviru sodnega postopka in je posredovanje in vodenje tega podatka v interesu imetnika tega osebnega podatka (saj bo s podajo enolične identifikacijske številke olajšano njegovo uveljavljanje pravic v sodnem postopku, prav tako bo zagotovljena večja pravna varnost v primeru uveljavljanja prijavljene terjatve po koncu stečajnega postopka – slednje velja v primeru osebnega stečaja). Glede odgovornosti oziroma neodgovornosti v primeru morebitne napake tekom obdelovanja je predlagatelj ocenil tveganje za nizko. Potencialna odgovornost upravljavca bi lahko po oceni predlagatelja bila podana z vidika neupravičene oziroma nezakonite objave tega podatka. V tem primeru je odgovornost upravljavca – sodišča vzpostavljena na podlagi splošnih pravil o odškodninski odgovornosti države (26. člen Ustave).

Zbornica upraviteljev Slovenije (ZUS) je predlagala, da se določbe, ki urejajo pravico stečajnega dolžnika, da predlaga prestrukturiranje, po tem ko je upnik vložil predlog za začetek postopka, črtajo. Predlagatelj meni, da predlagano ne sledi namenu in prizadevanjem Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, da se vsem subjektom omogoči prestrukturiranje, če to omogoča odpravo insolventnosti. Če je že predlagan stečajni postopek je postavljen upravitelj in se prisilna poravnava lahko začne v zakonsko zelo omejenih primerih. Za črtanje te možnosti bi bil potreben širši strokovni konsenz vključno s predstavniki gospodarstva.

V zvezi s predlagano spremembo 221.h člena, ki v drugem odstavku določa kriterije, po katerih se mora ravnati sodišče, ko imenuje upravitelja, predlagatelj dodatno pojasnjuje, da s predlagano spremembo ne spreminjamo vsebine veljavne določbe drugega odstavka 221.h člena in da pri imenovanju novega upravitelja ne gre za odločanje sodišča po prostem preudarku temveč mora sodišče upoštevati izkušnje posameznega upravitelja. Če bi pri Zbornici oblikovali listo upraviteljev, ki imajo potrebna znanja in izkušnje za opravljanje pristojnosti in nalog upravitelja v tovrstnih postopkih, bi tako listo lahko upoštevalo tudi sodišče.

S predlagano spremembo 119.a člena je po oceni predlagatelja onemogočena razrešitev upravitelja s strani upnikov brez navedbe konkretnega razloga za nezaupanje. Prav tako je predlagano, da novega

upravitelja tudi v tem postopku imenuje sodišče in ga torej ne predlaga več upniški odbor. Predlagatelj namreč meni, da za popolno odpravo določbe, ki vendarle omogoča upniškemu odboru razrešitev imenovanega upravitelja, v primeru ko ta ne uživa več zaupanja upnikov (iz konkretnih razlogov) in ko predlagana razrešitev dejansko ne pomeni zlorabe instituta za nedovoljen pritisk na upravitelja, ni dovolj prepričljivih razlogov.

V zvezi s predlogom, da se črta drugi odstavka 112. člena predlagatelj pojasnjuje, da je problematika navedene določbe že predložena v odločitev ustavnemu sodišču, ki ji bo, če bo tako odločeno, sledila tudi ustrezna normativna rešitev.

V zvezi z omejitvami iz petega odstavka 108. člena in četrtega odstavka 354. člena predlagatelj dodaja, da sprememba ureditve položaja upraviteljev, ki so odvetniki ali ki opravljajo storitve iz drugega področja, iz katerega bi bilo mogoče nuditi storitve za potrebe stečajnega postopka presega okvir te novele in bodo predlagane spremembe predmet preučitve in celostnega urejanja položaja upravitelja v okviru bodočih sprememb.

Prav tako predlagatelj ni sledil predlogu, da se v okviru 126. člena razširi pravica do pritožbe tudi na upravitelja, in sicer tako, da ta lahko vloži pritožbo zoper tiste sklepe, ki posegajo v položaj stečajnega dolžnika. Menimo, da sta upravitelj in sodišče deležnika postopka, ki morata pri vodenju postopka sodelovati in zato ni mogoče pristati na reševanje njunih nesoglasij skozi pritožbeni postopek. Slednje bi posledično vplivalo tudi na trajanje sodnega postopka. Za poenotenje sodne prakse bo treba uporabiti druge za to predvidene mehanizme.

V predlogu ZUS v zvezi z napotitvijo na pravdo v 60. členu gre za odstop od siceršnjega načela, da je na pravdo napotena oseba, katere pravica je manj verjetna. Menimo, da za tovrsten odstop ni utemeljenega razloga. Če je upnik vložil nepopolno vlogo mu mora biti omogočeno, da vlogo ustrezno dopolni. Uporaba pravila o avtomatični napotitvi na pravdo, le zaradi vložene nepopolne vloge (ne pa dejansko manj verjetne pravice), ne bi bila upravičena in tudi ne sistemsko utemeljena.

V zvezi s predlaganimi omejitvami pri imenovanju za člana upniškega odbora (78. člen) predlagatelj meni, da predlog terja dodatno preučitev in konkretizacijo razlogov za tako omejevanje. V predlagani ureditvi je le na novo določeno, da mora biti najmanj en član upniškega odbora upnik, ki je imetnik prednostne terjatve, razen če ni bil podan predlog za izvolitev takega upnika. Dopolnjena pa je tudi možnost upravitelja, da ne dovoli vpogleda v dokumentacijo, če bi to lahko oviralo vodenje stečajnega postopka (87. člen).

V zvezi s pripombami k 3. in 4. točki tretjega odstavka 98. člena predlagatelj pojasnjuje, da je kriterij primerljive tržne cene v predlogu določbe, ki ureja odmero stroškov, črtan. V smislu preprečevanja neenakega obravnavanja upnikov pa je za potrebe nadzora nad delom upraviteljev, ki ga izvaja ministrstvo, dodana določba, da upravitelj ne sme omogočiti ali dopustiti izplačila iz stečajne mase v nasprotju z določbami tega zakona ali plačila storitev, ki niso potrebna za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnost ali plačilo storitev, katerih cena je bistveno višja od primerljive tržne cene teh storitev.

Glede opozorila, da bosta predlagani določbi 5. točke drugega odstavka in šestega odstavka 108. člena še skrčili nabor zavarovalnic, ki ponujajo zavarovanja odgovornosti upraviteljev in upraviteljic, predlagatelj pojasnjuje da določba sledi ureditvi zavarovanja odgovornosti notarjev in predstavlja dodatno varstvo za oškodovance (upnike ali tretje osebe) pri uveljavljanju zahtevkov iz naslova zavarovanja odškodninske odgovornosti upravitelja tudi po prenehanju zavarovalne pogodbe, če vzrok za nastanek škode ali nastanek škode izvira iz časa trajanja zavarovalne pogodbe.

Določba o obsegu sklepov glede katerih je dovoljena revizija je bila usklajena z vrhovnim sodiščem in dodatna širitev vsebine v okviru predlagane novele ni mogoča.

Upoštevan je bil predlog v zvezi s predlaganim drugim odstavkom 269. člena, v katerem je urejeno obdobje izpodbojnosti, in sicer tako, da se lahko izpodbija tudi pravne posle ali druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel pred obdobjem iz prvega odstavka navedenega člena, če tisti, ki izpodbija tak pravni posel ali pravno dejanje dokaže, da je bil stečajni dolžnik v obdobju, ko je bil posel sklenjen ali dejanje izvedeno, že insolventen, ali da je bila posledica tega pravnega posla ali pravnega dejanja nastanek insolventnosti. Podobno namreč določa tudi Obligacijski zakonik v drugem odstavku 255. člena in ni videti prepričljivega razloga, da navedena določba ne bi bila vključena tudi v okvir pogojev za izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika.

Glede določb drugega in tretjega odstavka 317. člena predlagatelj pojasnjuje, da je bila možnost upniškega odbora, da predlaga nadaljevanje poslovanja dodana tudi na pobudo MGRT in bi zato umik te določbe terjal dodatno medresorsko usklajevanje, pri čemer bi bilo razloge za črtanje predlagane spremembe težko utemeljiti. Nikakor pa določba ne nalaga upraviteljem odgovornosti za ravnanje upniškega odbora. Še vedno namreč v skladu s predlaganim drugim odstavkom o nadaljevanju poslovanja stečajnega dolžnika odloči sodišče, prav tako pa morajo biti izpolnjeni tudi pogoji navedeni v šestem odstavku, in sicer, da se s tem dosežejo ugodnejši pogoji za prodajo premoženja stečajnega dolžnika, ki se uporablja pri tem poslovanju, kot poslovne celote in da se z nadaljevanjem poslovanja ne krši načelo omejevanja tveganj iz 228. člena ZFPPIPP.

Predlagatelj je sledil predlogu v zvezi s 326. členom, ki ureja vpis v spletni brskalnik kot pripravljalno dejanje za prodajo. Navedeno pripravljalno dejanje je sicer še vedno umeščeno v navedeno določbo, a je v izogib razumevanju, da je vpis premoženja treba opraviti kot prvo pripravljalno dejanje in ne glede na to, da je morda sporno ali je premoženje last dolžnika, dodan tudi rok do katerega mora upravitelj vpis opraviti. Skladno s predlaganim se vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj opravi najkasneje ob izdaji sklepa o prodaji.

Sprejet in vnesen je bil tudi popravek glede plačila stroškov na podlagi plačilnega naloga ali odločbe sodnega ali upravnega organa (predlagana 4. točka drugega odstavka 357. člena).

Predlagatelj se ne strinja z oceno, da je tretji odstavek 357. člena odveč, saj gre za določbo, ki upnikom omogoča nadzor nad plačilom stroškov. Zato predlagane določbe ni opustil.

V zvezi s predlogom glede četrtega odstavka 395. člena predlagatelj meni, da je z ustavnopravnega vidika pomembno, da ima tudi stečajni dolžnik v primeru, ko se prodaja nepremičnina, ki predstavlja njegov dom, enake pravice kot jih daje Zakon o izvršbi in zavarovanju (na primer možnost odloga, če gre za nepremičnino, ki predstavlja dolžnikov dom). Tako sporočilo izhaja tudi iz ustavne odločbe, ki naslavlja tovrstno problematiko, zato predlog ni bil upoštevan.

Glede določitve dolžine preizkusnega obdobja urejanje zamejuje določba Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, ki v prvem odstavku 21. člena določa da:
»1. Države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolgove, ni daljše od treh let, začenši najpozneje z enim od naslednjih datumov: (a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali (b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanja stečajne mase podjetnika.«.

Glede dodatnih predlogov pa v zvezi z dodajanjem novega 264.a člena (Posebna pravila za prenos terjatev upnikov po uvedbi stečajnega postopka) predlagatelj pojasnjuje, da predlagana sprememba ni povezana z implementacijo Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti in zato ne bo predmet te novele. Njena vključitev bi terjala tudi dodatno strokovno usklajevanje. Je pa v smeri omejevanja slabih poslovnih praks pridobivanja terjatev po začetku postopka prisilne poravnave že predlagana nova

določba v petem odstavku 200. člena, po kateri v primeru odstopa terjatve po začetku postopka prisilne poravnave novi upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če je ob začetku navedenega postopka glede prejšnjega upnika obstajala omejitev.

V okviru predlagane dopolnitve šestega odstavka 374. člena bo skladno s predlaganim urejeno, da se prevzemnika premoženja seznani s stroški, ki jih bo ta moral plačati v zvezi s prevzetim premoženjem.

Predlog v zvezi s 378. členom ni upoštevan, saj predlagatelj meni, da je sodna praksa v zvezi s preizkusom terjatev v primeru prevzema premoženja, ki ga ni mogoče unovčiti, jasna.

V smeri predloga za spremembo 403. člena bo z dodatnimi utemeljitvami situacij, ki lahko predstavljajo podlago za ugovor zoper odpust obveznosti (kot na primer če dolžnik ustvarja nove dolgove) dopolnjena obrazložitev že predlagane spremembe.

Ureditev obveščanja predkupnega upravičenca (predlog v zvezi s 347. členom) pa je bila usklajena z ureditvijo po Zakonu o izvršbi in zavarovanju.

Slovensko zavarovalno združenje v izogib težavam, ki so spremljale določbe o zavarovanju odgovornosti notarjev, predlaga, da se uporabi rešitev kot je bila sprejeta pri obveznem zavarovanju iz opravljanja arhitekturne in inženirske dejavnosti, in sicer, da imajo stečajni upravitelji, ki prenehajo z opravljanjem svoje dejavnosti, zagotovljeno zavarovano kritje še pet let po prenehanju zavarovanja. Predlagatelj je določbo pripravil po vzoru Zakona o notariatu, a je v zvezi s tem sledil pripombi glede prehodnih določb in začetek uporabe določb glede zavarovanja ustrezno zamaknil.

Združenje stečajnih upnikov opozarja, da je nujno potrebno izboljšati položaj upnikov v vseh insolvenčnih postopkih in prisilni poravnavi, saj so po sedanji ureditvi upniki (še posebej navadni) potisnjeni na obrobje in nimajo pomembnega vpliva na vsebino in potek insolvenčnih postopkov.

V zvezi z opozorilom, da v uvodnem delu predloga pod točko 7 (Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona) predlogi Združenja stečajnih upnikov niso navedeni, pojasnjujemo, da smo gradivo v tem pogledu dopolnili. Upoštevali smo tudi opozorilo v zvezi s poimenovanjem insolvenčnih postopkov oziroma sistemov.

Opozarja tudi, da je kljub malenkostnemu izboljšanju pristojnosti upniškega odbora, položaj upnikov v postopkih slab, pospešitvena sredstva v teh postopkih pa neučinkovita. Ugotavlja, da se tudi predmetna zakonska novela ne približuje cilju izboljšanja položaja upnikov, prej nasprotno – upnikom odreka pravice, ki so jim bile v prejšnjem gradivu predloga zakona podeljene. Nekatera upravičenja upnikov so prenesena na upniški odbor kot zastopniški organ upnikov, in sicer s ciljem pospešitve (poenostavitve) postopka in razbremenitve neukih laičnih upnikov, ki jim tako ni potrebno na dnevni ravni spremljati poteka postopka in se ažurno odzivati na številne dogodke v njem. Ob tem pa obstoječa ureditev destimulira oziroma odvrača upnike od sodelovanja v tem organu stečajnega postopka. Ker je upniški odbor (po njihovih podatkih) konstituiran in delujoč v zelo majhnem deležu vseh stečajnih postopkov, vse formalne pristojnosti, ki jih zakonodaja podeljuje upniškemu odboru, upnikom v stečajih brez ustanovljenega upniškega odbora ne pomagajo. Tudi dodatna pristojnost upniškega odbora, predvidena s spremembo 76. člena ZFPPIPP, položaja upniškega odbora ne bo izboljšala. Stroški delovanja upniškega odbora, vključno s plačilom predvidenih sodnih taks za vlaganje pritožb, bi morali bremeniti stečajno maso in ne članov odbora ali njegovega predsednika. Tudi glede povračila stroškov pritožnikom, ki izpodbijajo (nepravilne ali škodljive) sklepe stečajnega sodišča ali kakršnekoli odločitve sodnih organov, je bilo nekritično odstopljeno. Združenje stečajnih upnikov predlaga, da se prvotna določba o (pogojnem) povračilu stroškov ohrani v predlogu novele. In nasprotuje argumentaciji (Vrhovnega sodišča RS), da bi takšna sprememba »lahko še dodatno podaljšala postopke, saj imajo sodniki na voljo ustrezne zakonske vzvode za omejevanje oziroma preprečevanje zlorabe procesnih pravic.

Prav tako opozarja da ne sme imeti zgolj upniški odbor pravico dostopa do informacij in listin stečajnega dolžnika, saj bi tak dostop moral imeti tudi vsak posamezni upnik. Še posebej v postopkih, kjer upniški odbor sploh ni konstituiran ali ne deluje. Stranke vseh insolvenčnih postopkov bi morale imeti enake pravice in možnosti za zaščito svojih vitalnih interesov. Te spremembe sedanje zakonodaje ocenjuje kot več kot nujne.

Glede načina izvedbe sej upniškega odbora po predvideni ureditvi v 76. členu ZFPPIPP, pa opozarja, da je bila že uzakonjena tudi korespondenčna seja, vendar je za vse oblike odločanja upniškega odbora značilna pretirana birokratiziranost oziroma zapletenost, kar podaljšuje čas odzivanja na dogodke, kjer je hitrost odločanja pomembna.

Ponovno opozarja tudi na problem arhivirane dokumentacije, saj sme načeloma do arhivirane dokumentacije dostopati le upniški odbor in nikakor ne tudi posamezni upniki, četudi Slovenski računovodski standard (SRS) določa drugače. Ko se stečajni postopek konča, se upniški odbor razpusti in na strani upnikov ni nikogar več, ki bi mu sodišče dovoljevalo dostop do arhiviranih listin. To zakonsko vrzel upravitelji in arhivarji dobro poznajo, zato se nemalokrat zgodi, da se arhiv predčasno uniči ali pa arhivar preneha po skrajšanem postopku, arhiv pa izgine, četudi je bilo drago arhiviranje plačano vnaprej za točno določen čas ali celo za trajno hrambo. Kontrole nad tem nima nihče, zato takšno protipravno (kaznivo) početje ostaja brez vsakršnih posledic za storilce.

Podpira predlog, da za storitve zunanjih izvajalcev (navkljub nasprotovanju Zbornice upraviteljev Slovenije) plačana cena ne sme biti bistveno višja od tržne cene teh storitev. Meni pa, da je to premalo, saj bi bilo za vsako storitev treba pridobiti več (vsaj tri) ponudb kvalificiranih in za iskano dejavnost registriranih izvajalcev, ki bi proti plačilu opravljali le dela, ki jih upravitelj ni sposoben ali zmožen opraviti in za katere upravitelj ni že sicer nagrajen. Ob tem znova opozarja na »outsourcing storitev«. Tudi raznorazni sodni (predvsem pravdni) postopki so pogosto izgovor, na katerega se pri dolgotrajnih stečajnih postopkih sklicujejo upravitelji in sodniki, ki vodijo stečajne postopke, kateri se nikakor ne morejo (nočejo) zaključiti. Večkrat gre za nepotrebne, izgubljene pravde ali za pravde, ki na rezultat postopka nimajo praktično nobenega vpliva, pač pa ga zgolj podaljšujejo, povzročajo dodate stroške in posledično oškodujejo upnike.

Opozarja tudi, da je posledica predlagane spremembe v 92. členu novele (300. člen ZFPPIPP) - sprememba pri dokazovanju (ne)obstoja prerekanih terjatev, upnike odvračal od prerekanja, četudi bodo terjatve nekaterih upnikov neutemeljene (fiktivne) ali predimenzionirane, saj se ti ne bodo podali v drago in zahtevno pravdanje. Meni, da se brez analize in konkretnih podatkov o tem koliko je neutemeljenih prerekanj po veljavni ureditvi, v spremembo ne bi smeli podati.

Kritizira tudi spremembo v 40. členu novele (108. ZFPPIPP), s katero se ukrep trajnega odvzema pravice opravljanja funkcije upravitelja časovno omeji na odvzem pravice za obdobje petih let, saj ne upošteva konkretnih preteklih primerov, ki so ureditev narekovali. Od osebe, ki zlorabi položaj zaupanja vredne osebe, zgolj po petih letih ni pričakovati, da se spremenila.

Opozarja tudi na zavlačevanje postopkov oziroma nespoštovanje načela najboljšega poplačila upnikov ter načela hitrosti postopka. Vsa pospešitvena pravna sredstva je sodišče v teh postopkih zavrnilo, Državno odvetništvo pa je doslej zavrnilo tudi prav vse zahtevke oškodovanih upnikov za pravično zadoščenje po ZVPSBNO. Poleg tega upniški odbor po sedanji zakonski ureditvi nima procesne legitimacije za uporabo pospešitvenih pravnih sredstev po ZVPSBNO v stečajnem postopku, ki traja očitno predolgo. V ZFPPIPP tudi niso predpisani nekateri roki, v katerih mora sodišče odločiti.

Združenje stečajnih upnikov meni tudi, da bi bilo večji poudarek treba dati ekonomičnosti stečajnega postopka. Omejit bi bilo treba stroške in dolžino trajanja stečajnega postopka. Skladno s tendencami debirokratizacije in digitalizacije oziroma informatizacije bi bilo za upnike koristno, če bi seznam terjatev

oziroma upnikov pripravil kar stečajni upravitelj na podlagi dolžnikovih poslovnih knjig oziroma dokumentacije stečajnega dolžnika in bi na tak seznam upniki zgolj dajali svoje pripombe oziroma ugovore, v kolikor se s podatki ne bi strinjali ali njihovih terjatev na seznamu ne bi bilo. Pozdravlja pa namero, da se standardizirajo upraviteljeva (redna) poročila, ki so sedaj neprimerljiva, pogosto površna, pomanjkljiva, nerazumljiva in kontradiktorna.

Nepotrebna in škodljiva se Združenju stečajnih upnikov zdi tudi določba, po kateri bi se podatki o upraviteljih, ki so bili izbrisani iz seznama, trajno izbrisali iz seznama upraviteljev po desetih letih (42. člen novele). Gre za eObjave »Seznam upraviteljev«, ki ne vsebuje zgolj informacije o trenutno aktivnih in preteklih upraviteljih ter njihovih postopkih, pač pa predstavljajo zgodovinsko bazo podatkov o vseh postopkih, ki so se in se še vodijo po ZFPPIPP in poleg imena upravitelja vsebujejo tudi podatke o: sodišču, sodniku, opr. št. zadeve, vrsti postopka, imenu dolžnika, datum začetka in datum končanja postopka. Predlaga, da se podatkov ne briše.

Pohvali nadomestitev instituta poenostavljene prisilne poravnave z drugim, a opozarja, da možnosti zlorab s strani nepoštenih dolžnikov še vedno obstajajo. Predlaga pa tudi uvedbo spodnjega praga minimalnega plačila terjatev upnikov v prisilnih poravnavah, kot je v preteklosti že bil uveljavljen in je dajal ugodne rezultate ter prinesel zmanjšanje zlorab. Pogrešajo tudi ustrezne statistične podatke o tem koliko od uspešno izglasovanih prisilnih poravnav se kasneje izrodi, torej se dogovorjeno poplačilo nikoli ne realizira, ter koliko oškodovanih upnikov, ki so v prisilni poravnavi izgubili velik del svojega premoženja in zato, zaradi zdrsnili v insolventnost ali prezadolženost. Opozarja tudi, da so (zasebni) interesi poslovodstva, pa tudi interesi družbenikov pogosto v popolnem nasprotju z interesi poslovnega subjekta, ki ga vodijo. Zato usode takšnih poslovnih subjektov ne bi smeli povsem prepustiti lastnikom oziroma upravi. Predlagana novela ne gre povsem v želeno smer. Tudi predlagane spremembe na področju osebnih stečajev so sicer dobrodošle (razen skrajšanja preizkusnega obdobja za odpust obveznosti, ki ni primerno), vendar nezadostne.

Pripombe Združenja stečajnih upnikov izražajo splošno nezadovoljstvo z veljavno ureditvijo. Vse pripombe so bile skrbno preučene in v obsegu, ki ga ureja predlog zakona, tudi upoštevane. Večje sistemske spremembe presegajo okvir te novele, ki je, kot že večkrat poudarjeno namenjena zlasti implementaciji Direktive o prestrukturiranju insolventnosti in uskladitvi predpisa z odločbami Ustavnega sodišča RS in terjajo dodatno preučitev, pripravo podrobnejših analiz relevantnih podatkov in široko strokovno usklajevanje.

Konfederacija sindikatov Slovenije PERGAM (PERGAM) je na podlagi sklepov ESS in predhodne napovedi podala pripombe, ki temeljijo na dolgoletnih izkušnjah in pravni pomoči njihovim članicam in članom pri delodajalcih, ki so se znašli v insolvenčnih postopkih oziroma v postopkih preventivnega prestrukturiranja. Med interesnimi predlogi, v zvezi z 21. členom in 79. členom novele, 38. členom in 237. členom veljavnega zakona poudarijo, da se ne strinjajo z možnostjo kasnejšega predlaganja insolvenčnega postopka in dodatno možnostjo sodnega odloga odločanja o insolvenčnih postopkih, posebno ne v primerih, ko insolvenčni dolžnik zamuja z izplačilom plač delavcem oziroma prispevkov in davkov od teh prejemkov. Skupno podaljšanje bi lahko pomenilo 7-mesečni odlog uvedbe stečajnega postopka, kar je za njihove člane, popolnoma nesprejemljivo, ne glede na morebitne vplive višje sile in podobnih okoliščin. Predlagatelj pripombe ne sprejema. Rok za vložitev predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti ali rok za odlog odločanja sodišča o upnikovem predlogu začetek stečajnega postopka je v predlogu podaljšan le v primerih, ko je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izreden dogodek. S tem se ureja materija, podaljšanja roka v teh izjemnih primerih, ki bi jo bilo sicer v primeru naravne nesreče ali druge hujše nesreče, epidemije ali drugega podobnega izrednega dogodka potrebno urejati v interventnih predpisih.

Glede 61. člena novele, 177. člena veljavnega zakona PERGAM predlaga, da se jasno zapiše, da v primeru ugovornega razloga zamude s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem ni

potrebna postavitev pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja za izvedenca. Predlog ni upoštevan, saj postavitev izvedenca v primeru izpostavljenega ugovornega razloga tudi po predlagani določbi ni predvidena. Jasno je namreč določeno, da sodišče imenuje izvedenca ustrezne stroke le, če je za presojo razlogov za ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave tak dokaz potreben. Potreben pa je dokaz z izvedencem le, če je za ugotovitev ali za razjasnitev kakšnega dejstva potrebno strokovno znanje, s katerim sodišče ne razpolaga (243. člen ZPP v zvezi z 121. člena ZFPPIPP).

Glede 16. člena novele, novi 33.a člen ZFPPIPP opozarja na možnost neenakega (manj ugodnega) obravnavanja terjatev iz delovnega razmerja (zlasti navadnih terjatev), kar se v praksi ponekod že dogaja, ko delodajalci npr. poplačajo terjatve dobaviteljev, zadržujejo pa npr. izplačila določenih prejemkov iz delovnega razmerja, ki niso plače. PERGAM meni, da to ni ustrezno in terjatve delavcev v nobenem primeru ne bi smele biti obravnavane manj ugodno oziroma delavci kot upniki niti v primeru navadnih terjatev ne bi smeli biti postavljeni v manj ugoden položaj. Predlagatelj dodatno pojasnjuje, da predlagana določba predstavlja prenos vsebine 19. člena Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, ki določa, da:
»Države članice zagotovijo, da kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje:
(a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov;
(b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter
(c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.«.
V zvezi s terjatvami iz delovnega razmerja je treba dodati, da skladno z s predlaganim četrtim odstavkom 221. ab člena potrjena prisilna poravnava v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti ne učinkuje na terjatve delavcev iz naslova delovnega razmerja. Prav tako se za terjatve iz naslova delovnega razmerja ne uporabljajo pravila o nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanju oziroma prekinitvi postopka izvršbe ali zavarovanja (predlagana določba šestega odstavka 221.ac. člena).

Nomotehnična predloga glede 18. člena novele, 35. člena in nadaljnjih členov veljavnega zakona v zvezi z obveznostjo priprave in vsebino poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja ter glede 27. člena novele, 45. člena veljavnega zakona in nadaljnjih v zvezi s predlagano spremembo 3. poglavja in 3.1 podpoglavja zakona, sta bila sprejeta in besedilo predloga dopolnjeno oziroma predlagana sprememba opuščena.

V zvezi s predlaganim 21. členom novele (38. člen veljavnega zakona) PERGAM opozarja, da lahko tovrstna bolj abstraktna dikcija pomeni, da se bo šele morala vzpostaviti sodna praksa, ki bo preko primerov (kazuistično) vzpostavila pravila, od kdaj dejansko tečejo roki. To lahko za določeno obdobje pomeni določeno pravno negotovost in zato poziva k razmisleku o tovrstni spremembi, ali pa o možnosti kombinacije abstraktne norme in primeroma naštetih okoliščin, v katerih pričnejo teči roki. Predlagatelj v zvezi s tem poudarja, da so domneve o nastopu insolventnosti oblikovane v veljavnem 14. členu ZFPPIPP, ki se ne spreminja. V zvezi z njimi pa je že oblikovana tudi sodna praksa.

PERGAM nadalje predlaga spremembo prvega odstavka 190. člena ZFPPIPP, in sicer tako, da bi se ta glasil: »Predmet stvarnega vložka pri povečanju osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja je lahko vsaka navadna terjatev upnika do insolventnega dolžnika, ki je vključena v končni seznam preizkušenih terjatev iz 70. člena tega zakona.«. Meni, da je trenutno besedilo 190. člena zakona nesmiselno, saj 212. člen ZFPPIPP jasno določa, da potrjena prisilna poravnava učinkuje za vse terjatve upnikov do dolžnika, ki so nastale do začetka postopka prisilne poravnave. Bilančni presečni dan »dogodek« oz. »dejstvo« pa kronološko nastopi (mnogo) pred samim začetkom prisilne poravnave in lahko do samega začetka postopka prisilne poravnave nekatere terjatve že ugasnejo, nastanejo na novo, ali se spremeni njihova vrednost.

Prav tako predlaga, da se spremeni 2. točka 194. člena ZFPPIPP, tako da po spremembi glasi:» 2. če je poziv priložen obvestilu iz tretjega odstavka 192. člena tega zakona: v treh delovnih dneh po izdaji sklepa o preizkusu terjatev.«

Veljavno besedilo je po mnenju PERGAM nesmiselno in se mu v praksi ne sledi, saj v mnogo primerih takrat, ko je sprejet sklep o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja, upravitelj še ni predložil končnega seznama preizkušenih terjatev. V praksi namreč sodišča v mnogo primerih objavijo poziv upnikom za vpis in vplačilo novih delnic po tem, ko izdajo sklep o preizkusu terjatev. Ob tem opozarja na problematičnost celotnega 194. člena ZFPPIPP, saj njegove določbe niso uporabljive v vseh položajih prisilne poravnave, npr. v primerih, ko je bil postopek prisilne poravnave začet na predlog upnikov.

Predlagatelj v zvezi s predlogoma ponovno pojasnjuje, da je predmet te novele zlasti prenos Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti in odprava neustavnosti, ki jih je v svojih odločbah ugotovilo ustavno sodišče, in zato predlagani spremembi prvega odstavka 190. člena ZFPPIPP in 2. točke 194. člena ZFPPIPP ne bosta vključeni v okvir predlaganih sprememb, saj terjata dodatno preučitev in usklajevanje.

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) je na podlagi 21. člena ZVarD dal priporočili, št. 0070-2/2023/3, da se:

1. skladno z ZVarD utemelji razloge za predlagani 45. člen, ki spreminja prvo točko prvega odstavka 115. člena veljavnega ZFPPIPP tako, da je lahko v posameznem postopku zaradi insolventnosti za upravitelja imenovana le oseba, ki še ni dopolnila 70 let, ali pa starostne omejitve ne uvede;

2. doda določilo, ki bo besedilo 109. člena ZFPPIPP uskladilo z določbami Družinskega zakonika, in sicer tako, da se besedilo iz druge alineje četrtega odstavka 109. člena »če je upravitelju s pravnomočno odločbo odvzeta poslovna sposobnost« nadomesti z besedilom »če je upravitelj postavljen pod skrbništvo, tako da ne more samostojno opravljati pravnih poslov, ključnih za opravljanje funkcije upravitelja«.

Zagovornik opozarja, da je treba pri presoji tovrstnih ciljev in ukrepov upoštevati celovit kontekst, pa tudi potrebo po koherentnosti sistema kot celote. Pri presoji je v vsakem primeru treba skrbno preučiti vse elemente in učinke ukrepov posebej in njihov medsebojni učinek. Praksa Sodišča EU kaže, da je lahko pomemben tudi način sprejemanja odločitev ter predvidljivost okoliščin oziroma možnost prizadetih za prilagajanje novim pogojem.

Glede priporočila Zagovornika pod točko 1 je predlagatelj ponovno opravil oceno in razloge za predlagano spremembo dodatno obrazložil v okviru obrazložitve k 45. členu predloga zakona.

Predlagatelj pa je upošteval priporočilo Zagovornika, da se v predlog zakona doda določilo, ki bo besedilo 109. člena ZFPPIPP uskladilo z določbami Družinskega zakonika tako, da se besedilo iz druge alineje četrtega odstavka 109. člena »če je upravitelju s pravnomočno odločbo odvzeta poslovna sposobnost« nadomesti z besedilom »če je upravitelj postavljen pod skrbništvo, tako da ne more samostojno opravljati pravnih poslov, ključnih za opravljanje funkcije upravitelja«.

Ministrstvo je prejelo pripombe in strokovno pobudo **dr. Nine Plavšak ter Odvetniške družbe Čeferin in partnerji, o. p., d. o. o., odvetnik in partner Uroš Pogačnik, Odvetniške pisarne Matej Erjavec in partnerji, d. o. o., odvetnik in partner Matej Erjavec, Odvetniške družbe Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o. p., d. o. o., odvetnik in managing partner Grega Peljhan, Odvetniške pisarne Zaman in partnerji, d. o. o., odvetnik in partner Marko Zaman, Maje Lajevec, prof. dr. Petra Podgorelca, prof. dr. Saše Preliča, prof. dr. Renata Vrenčurja (v nadaljevanju: strokovna skupina)**

Delovno gradivo Novele ZFPPIPP-H po njihovi oceni ni primerna strokovna podlaga za razumno in funkcionalno prenovo ureditve v ZFPPIPP, zlasti zaradi teh razlogov: (1) ker temelji na napačnih izhodiščih in zmotnem razumevanju usmeritev Direktive, kar po njihovem mnenju kaže, da je bilo pripravljeno brez jasnega koncepta, (2) ker je notranje nekonsistentno in nekonsistentno z instituti, ki jih že ureja ZFPPIPP in (3) ker z njegovo morebitno uveljavitvijo slovenska ureditev ne bo usklajena z usmeritvami Direktive, saj so le malodane dobesedno prepisani nekateri deli nekaterih odstavkov nekaterih členov Direktive in v ureditev ZFPPIPP umeščeni povsem nesistemsko (malodane naključno).

Strokovna skupina je pojasnila, da zaradi strokovno povsem napačne zasnove novele ZFPPIPP-H, opisnih neskladnosti in neusklajenosti z Direktivo ni mogoče odpraviti s spreminjanjem besedila členov novele.

Pripombe, ki so bile podane v okviru strokovne pobude, je mogoče po vsebini strukturirati v štiri glavne sklope: (1) Pravilna izhodišča prenove ureditve postopkov zaradi prestrukturiranja, (2) Pravila o finančnem poslovanju, (3) Postopek prisilne poravnave, (4) Preostale strokovne pripombe in predlogi.

Predlagatelj ocenjuje, da podane pripombe in priloženo besedilo sprememb ZFPPIPP, kot ga je pripravila strokovna skupina, predstavlja v dobršnem delu povsem nov koncept postopkov finančnega prestrukturiranja. V tem delu predlagatelj glede na pripravljeno gradivo ni sledil predlaganim spremembam. Glede drugih sprememb pa je po njihovi proučitvi nekatere tudi upošteval in jih vključil v predlog zakona.

Glede predlogov za definicijo insolventnosti, verjetne insolventnosti in vzdržnega dolga predlagatelj pojasnjuje, da s strani preostalih strokovnih deležnikov ni prejel tovrstnih pripomb oziroma predlogov, še posebej glede na dejstvo, da gre za vprašanja ekonomsko-finančne stroke, podpore in potrditve za takšne spremembe ni prejel s strani pristojnih resorjev, to je MGRT in MF. Prav tako je bilo na skupnem srečanju predstavnikov ZBS, Banke Slovenije, MF in MGRT predlagatelju pojasnjeno, da za tovrstne nove domneve in definicije umanjkajo širše ekonomske podlage in analize.

Glede novega postopka preventivnega prestrukturiranja (sodnega postopka za opravo grozeče insolventnosti) je treba poudariti, da mora biti ta postopek po pojasnilih in metodologiji vodenja in sporočanja podatkov Evropski komisiji ločen od postopka finančne reorganizacije insolventnega dolžnika. Posledično morajo biti po mnenju predlagatelja tudi pravila, povezana z vrednotenjem in določitvijo upravičenega predlagatelja tega postopka, drugačna, saj gre za podjetje, ki še ni insolventno. Nujnost samostojne definicije terja tudi dejstvo, da to vsebuje že določba, ki ureja postopek preventivnega prestrukturiranja. Predlagatelj se strinja s podanimi pojasnili, da obstoječi postopek prisilne poravnave izpolnjuje večino zahtev, ki jih določa direktiva, prav zato se tudi novi postopek za odpravo grozeče insolventnosti navezuje na ta postopkovna pravila. Predlagatelj je ponovno preučil pripombe in opozorila Strokovne skupine in določbe o novem postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti dodatno dopolnil. Med drugim je dopolnil tudi določbe, ki urejajo vpliv navedenega postopka na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic in s tem odpravlja dileme, ki jih je v zvezi s prenosom določb Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti izpostavila Strokovna skupina.

Predlagatelj je upošteval tudi opozorilo v zvezi z neustreznostjo predlagane ureditve, da mora poslovodstvo insolventnega dolžnika, če sodišče ugodi ugovoru, ker presodi, da je dolžnik insolventen, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Primerneje je, da se določi, da sodišče v tem primeru po uradni dolžnosti začne stečajni postopek, kot to velja po splošnem pravilu v primeru neuspele prisilne poravnave.

Po mnenju strokovne skupine je določanje obveznosti poslovodstva za položaje verjetne insolventnosti neprimerna.

Predlagatelj je na podlagi pripomb strokovne skupine sledil pripombam, podanim glede določanja obveznosti poslovodstva ob nastopu grozeče insolventnosti in slednje ustrezno prilagodil. Prav tako se posebna pravila glede odškodninske odgovornosti poslovodstva, ki jih ureja ZFPPIPP, nanašajo samo na kršitve obveznosti poslovodstva ob nastopu insolventnosti, kršitve obveznosti ob nastopu grozeče insolventnosti pa so predmet odškodninske presoje po ZGD-1.

Glede pripombe k besedilu novega 40.a člen ZFPPIPP predlagatelj ocenjuje, da ta ni utemeljena, saj bi takšna ureditev omogočala različno obravnavanje upnikov.

Glede podanih pripomb k določbam postopka preventivnega prestrukturiranja predlagatelj pojasnjuje, da spremembe tega postopka niso predmet te novele. Predlagatelj bo podane pripombe proučil v okviru morebitnih prihodnih sprememb.

Predlagatelj tudi ni sledil pripombam glede nove strukture postopka prisilne poravnave. Strokovna skupina je predlagala naslednje:

1. Predlogu za začetek postopka prisilne poravnave je treba priložiti samo poročilo o finančnem poslovanju in položaju insolventnega dolžnika. To dolžniku omogoča, da lahko hitreje vloži predlog za začetek postopka prisilne poravnave in je v skladu z usmeritvami Direktive. Hkrati je to bolj funkcionalno, saj omogoča, da se pripravi načrt finančnega prestrukturiranja na podlagi izida neodvisnega poslovnega pregleda.
2. Za pripravo načrta finančnega prestrukturiranja je odgovoren upravitelj. To je zlasti pomembno za manjše poslovne subjekte, saj ti nimajo lastnih kadrov, ki bi jim pripravili načrt finančnega prestrukturiranja. Hkrati upravitelj nastopa kot mediator pri pogajanjih med dolžnikom, upniki in lastniki. Ta upraviteljeva funkcija je v skladu z usmeritvijo člena 5(3) Direktive.
3. Poslovodstvo insolventnega dolžnika mora sodelovati v postopku priprave načrta finančnega prestrukturiranja in posredovati vse potrebne informacije.
4. Strokovne podlage načrta finančnega prestrukturiranja so neodvisni poslovni pregled in ocene vrednosti premoženja.
5. Neodvisni poslovni pregled mora opraviti finančni svetovalec, ki ima ustrezne strokovne reference glede na velikost insolventnega dolžnika in panogo, v kateri insolventni dolžnik posluje (vodilni finančni svetovalec).
6. Vodilni finančni svetovalec, drugi svetovalci in ocenjevalci, ki sodelujejo pri pripravi strokovnih podlag, morajo ravnati neodvisno in nepristransko. Zato pogodbe z njimi v imenu insolventnega dolžnika sklene upravitelj. Ker imajo svetovalci in ocenjevalci položaj neodvisnega strokovnjaka, so mogoče te optimizacije v postopku:

– Poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij ni več potrebno. Hkrati se s tem odpravi slabost, da je pooblaščenega ocenjevalca izbral dolžnik. To je bilo po izkušnjah v postopkih prisilne poravnave nad večjimi poslovnimi subjekti v obdobju po letu 2013 ključni razlog, zaradi katerega so bile vrednosti zavarovanj ocenjene previsoko in predlagani nižji odpisi pri prestrukturiranju terjatev, kot bi bili potrebni, da bi družba dosegla stanje vzdržnega dolga.
– V postopku z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave ima vodilni finančni svetovalec hkrati položaj izvedenca, njegovo poročilo pa značilnosti izvedenskega mnenja.
– Pri preizkusu zavarovanih terjatev postopek z ugovorom proti vrednosti zavarovanja ni potreben.

7. Izhodišča finančnega prestrukturiranja določi upniški odbor ločitvenih upnikov na podlagi neodvisnega poslovnega pregleda ter menja poslovodstva in mnenja upniškega odbora nezavarovanih upnikov.
8. Ker mora biti vsebina ukrepov morebitne konverzije terjatev v deleže ali povečanja osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki konsistentna s prisilnim prestrukturiranjem terjatev, ki so predmet prisilne poravnave:

– o sklepih o teh spremembah osnovnega kapitala ne odločajo več organi insolventnega dolžnika ali upniški odbor,
– temveč morajo biti ti sklepi vključeni v načrt finančnega prestrukturiranja in

– s potrditvijo prisilne poravnave velja, da so bili sprejeti.
9. Načrt finančnega prestrukturiranja mora potrditi sodišče. Pri potrditvi sodišče presodi, ali je vsebina predloga prisilne poravnave in morebitnega alternativnega predloga za konverzijo terjatev v deleže, ter sklepov o spremembi osnovnega kapitala, ki jih vključuje načrt, v skladu s prisilnimi pravili ZFPPIPP.
10. Poslovna skrivnost. Za pregled celotnega poročila o neodvisnem pregledu poslovanja se uporabijo pravila »*clean team«.*

Tako predlagane spremembe bi terjale širše in obsežnejše spremembe določb, prav tako pa prinašajo v postopek prisilne poravnave povsem nove obvezne udeležence z obveznimi nalogami – vodilni finančni svetovalec, kar vpliva tudi na stroške tovrstnih postopkov (ob dejstvu, da je v tem postopku imenovan tudi upravitelj, ki je odgovoren za pripravo načrta finančnega prestrukturiranja). Prav tako predlagatelj ocenjuje, da bi tovrstni predlog moral biti široko predstavljen in sprejet tudi pri naslovnikih, torej gospodarstvu. V razpravi so se namreč postavila vprašanja, povezana s pripravljenostjo gospodarskih subjektov, da se poslužijo tovrstnega prestrukturiranja, pri čemer ključne vloge nima več dolžnik (razen v okviru izbire upravitelja, kar ponovno odpira s strani ZUS izpostavljena vprašanja), temveč upravitelj in vodilni finančni strokovnjak, kar je povezano tudi z dodatnimi stroški postopka.

Glede podanih pripomb v zvezi s pravili o razveljavitvi potrjene prisilne poravnave predlagatelj pojasnjuje, da ta pravila v osnovi niso bila predmet vsebinskih sprememb. Predlagatelj je na podlagi pripomb VS RS odstopil tudi od bolj natančnega urejanja tega področja v smeri, da pozitivni učinki poslovanja po potrditvi prisilne poravnave ne morejo biti razlog za razveljavitev prisilne poravnave, saj je bilo pojasnjeno, da to izhaja že iz pravila o časovnih mejah pravnomočnosti in da za takšno spremembo ne obstoji razlog v sprejetih odločitvah sodišč.

Predlagatelj pa je upošteval podano pripombo glede črtanja instituta ponovne prisilne poravnave, saj glede na število takšnih predlogov in ekonomske razmere ter po drugi strani tveganja ob nadaljnjem obstoju tega instituta ocenjuje, da ni razlogov za njegovo ohranitev.

Glede drugih predlogov za dopolnitev in pripomb, posredovanih s strani strokovne skupine, predlagatelj pojasnjuje:
– Predlog glede določb v zvezi z mediacijo ni bil upoštevan, temveč je predlagatelj sledil izvedbenemu načinu, kot ga je predlagalo sodstvo.
– Predlog glede stroškov pravdnega postopka ni vključen v predlog novele.
– Nova pravila glede oblikovanja več upniških odborov niso bila predmet osnovnih rešitev, ki jih je predlagatelj pripravil v okviru teh sprememb. Enako velja glede pripomb v zvezi s položajem in nagrajevanjem upraviteljev, pri čemer je glede nekaterih predlaganih rešitev podala v prvem krogu usklajevanja ZUS obširne pripombe in izrazila nasprotovanje rešitvam, kot jih je pripravila strokovna skupina.
– Predlagatelj je na podlagi prejetih pripomb k spremembi 102. člena ZFPPIPP odstopil od spremembe te vsebine.
– Predlagatelj ni upošteval pripomb v zvezi z drugačnim urejanjem vračila predujma in odložitvijo odločanja o upnikovem predlogu. Namreč ta ureditev je povezana z izhodiščem, da je odgovornost poslovodstva, da samo pravočasno začne postopek zaradi insolventnosti.
– Predlagatelj je upošteval pripombo k 269. členu in črtal tretji odstavek.
– Predlagatelj ni upošteval predloga, povezanega s spremembami določb o stroških postopkih in dopustnosti sklepanja pogodb z zunanjimi posredniki, če se takšni stroški prenesejo na kupca premoženja.
– Predlagatelj ni upošteval pripomb glede spletnega iskalnika in spletne javne dražbe, saj šteje za pomembno, da je ureditev v tem delu v celoti usklajena z Vrhovnim sodišče RS in Zbornico upraviteljev Slovenije.
– Glede na dejstvo, da v novelo niso vključene sprva pripravljene določbe, ki so na novo urejale postopanje v primeru zavarovanih terjatev z odložnim pogojem, predlagatelj ocenjuje, da podane

pripombe v tem delu niso več relevantne.
– Predlagatelj je na podlagi podanih pripomb črtal predlagano ureditev v 383. členu
– Na podlagi pripomb prejetih v medresorskem usklajevanju pa je predlagatelj opustil tudi spremembo 213. člena ZFPPIPP.

Preostalih pripomb in predlogov predlagatelj ni upošteval, ker bodisi te niso bile predmet osnovnih rešitev ali predlagatelju glede njih ni uspelo doseči uskladitve s preostalimi deležniki, ki so tovrstnim rešitvam argumentirano nasprotovali.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Zunanji strokovnjaki oziroma predstavniki pravnih oseb za plačilo niso sodelovali pri pripravi predloga zakona.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

– dr. Dominika Švarc Pipan, ministrica za pravosodje,
– mag. Valerija Jelen Kosi, državna sekretarka, Ministrstvo za pravosodje,
– dr. Igor Šoltes, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje,
– Miha Verčko, generalni direktor Direktorata za civilno pravo, Ministrstvo za pravosodje.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US in 35/23 – odl. US) se v 1. členu za 1. točko doda nova 2. točka, ki se glasi:
»2. postopka zaradi grozeče insolventnosti,«.
Dosedanji 2. in 3. točka postaneta 3. in 4. točka.

2. člen

2. člen se spremeni tako, da se glasi:

»2. člen
(prenos in izvajanje predpisov EU)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašata:
1. Direktiva 2001/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. aprila 2001 o reorganizaciji in prenehanju kreditnih institucij (UL L št. 125 z dne 5. 5. 2001, str. 15) in
2. Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti) (UL L št. 172 z dne 26. 6. 2019, str. 18).

(2) S tem zakonom se ureja izvajanje Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (UL L št. 141 z dne 5. 6. 2015, str. 19; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2015/848/EU).«.

3. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

»4. člen
(kratice drugih zakonov)

V tem zakonu so uporabljene naslednje kratice drugih zakonov:
1. OZ za zakon, ki ureja obligacijska razmerja,
2. ZD za zakon, ki ureja dedovanje,
3. ZGD-1 za zakon, ki ureja temeljna statusna korporacijska pravila ustanovitve in poslovanja gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in samostojnih podjetnic posameznic, povezanih oseb, gospodarskih interesnih združenj, podružnic tujih podjetij in njihovega statusnega preoblikovanja,
4. ZIZ za zakon, ki ureja pravila izvršbe in zavarovanja,
5. ZNVP za zakon, ki ureja nematerializirane vrednostne papirje,
6. ZSReg za zakon, ki ureja sodni register,
7. ZZK-1 za zakon, ki ureja zemljiško knjigo, in
8. SPZ za zakon, ki ureja stvarnopravna razmerja.«.

4. člen

Za 4. členom se doda nov 4.a člen, ki se glasi:

»4.a
(postopka zaradi grozeče insolventnosti)

Postopka zaradi grozeče insolventnosti sta:
1. postopek preventivnega prestrukturiranja in
2. postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.«.

5. člen

V 5. členu se v naslovu člena beseda »insolvetnosti« nadomesti z besedo »insolventnosti«.

V prvem odstavku se v 1. točki vejica nadomesti z besedo »in«, 2. točka se črta, dosedanja 3. točka pa postane 2. točka.

6. člen

Za 13. členom se doda nov 13.a člen, ki se glasi:

»13.a člen
(grozeča insolventnost)

Grozeča insolventnost je položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo v obdobju enega leta dolžnik postal insolventen.«.

7. člen

V 14. členu se v prvem odstavku 1. točka spremeni tako, da se glasi:
»1. ni sposoben poravnati svojih zapadlih obveznosti v določenem obdobju (v nadaljnjem besedilu: trajnejša nelikvidnost) ali«.

V drugem odstavku se v 2. točki v napovednem stavku na obeh mestih in v prvi alineji črta besedilo »ali poenostavljene prisilne poravnave«, besedilo druge alineje pa se spremeni tako, da se glasi:
»– s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave, četudi te niso predmet prestrukturiranja s prisilno poravnavo, ali«.

V petem odstavku se na vseh treh mestih v besedilu črta besedilo »ali poenostavljene prisilne poravnave«.

8. člen

V 15. členu se napovedni stavek spremeni tako, da se glasi: »Finančno prestrukturiranje je celota finančnih in poslovnih ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik odpravil grozečo insolventnost ali postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben (v nadaljnjem besedilu: finančno prestrukturiranje), in lahko vključujejo:«, v 3. točki pa se za besedo »vzrokov« doda besedilo »dolžnikove grozeče insolventnosti ali«.

9. člen

V 17. členu se v šestem odstavku za besedo »člena« dodata vejica in besedilo »4. točka tretjega odstavka tega člena pa v delu, ki se nanaša na davčno številko«.

V sedmem odstavku se v napovednem stavku za besedilom »dolžniku in« doda besedilo »upniku ter«.

10. člen

18. člen se spremeni tako, da se glasi:

»18. člen
(ožje povezana oseba)

(1) Ožje povezane osebe posamezne fizične osebe so:
1. njen zakonec ali zunajzakonski partner,
2. njen sorodnik v ravni vrsti ali sorodnik v ravni vrsti osebe iz prejšnje točke,
3. njeni bratje in sestre,
4. oseba, ki ima prijavljeno stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji na istem naslovu, do ravni številke stanovanja, in
5. oseba, kateri je imenovana za skrbnika.

(2) Ožje povezana oseba posamezne pravne osebe je oseba:
1. ki v tej pravni osebi opravlja funkcijo poslovodstva ali je član organa nadzora ali je v vlogi prokurista,
2. ki ima v tej pravni osebi položaj družbenika z najmanj 10-odstotnim deležem v kapitalu ali 10 odstotkov glasovalnih pravic ali
3. ki je z osebo iz 1. ali 2. točke tega odstavka povezana na način iz prvega odstavka tega člena.

(3) Ožje povezana oseba je lahko tudi druga oseba, za katero se dokaže, da ima odločujoč vpliv na oblikovanje volje posamezne fizične ali pravne osebe.«.

11. člen

Za 24.b členom se doda nov 24.c člen, ki se glasi:

»24.c člen
(ključna pogodba dolžnika)

(1) Ključna pogodba dolžnika je vzajemno neizpolnjena dvostranska pogodba, katere izvajanje je potrebno za nemoteno tekoče poslovanje dolžnika (na primer dobava energentov, vode in telekomunikacijskih storitev), vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitev bi ustavila opravljanje dolžnikove dejavnosti.

(2) Pogodbeni stranki ključne pogodbe ni dovoljeno, da bi samo zaradi začetka ali posledic postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ali začetka postopka prisilne poravnave odstopila od pogodbe, zadržala njeno izvajanje ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenila izvajanje pogodbe, razen če dolžnik ni plačal dolgov, ki so nastali po začetku takega postopka.

(3) Nična so pogodbena določila ključne pogodbe, ki bi določala, da se zaradi začetka ali posledic postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ali začetka postopka prisilne poravnave lahko odstopi od pogodbe, zadrži njeno izvajanje ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeni izvajanje pogodbe.«.

12. člen

V 25. členu se v drugem odstavku v 2. točki beseda »sodišča« nadomesti z besedilom »sodne izvedence, sodne cenilce in sodne tolmače«.

13. člen

V 30. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Revizor, računovodja ali druga oseba, ki za podjetje opravlja storitve, povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja družbe, mora poslovodstvo pisno opozoriti, če pri opravljanju svojih storitev ugotovi, da je nastal položaj grozeče insolventnosti ali insolventnosti.«.

Dosedanji četrti, peti, šesti in sedmi odstavek postanejo peti, šesti, sedmi in osmi odstavek.

14. člen

Za 32. členom se v naslovu oddelka 2.2 za besedo »nastanku« doda besedilo »grozeče insolventnosti in«.

15. člen

V 33. členu se za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če je začet postopek zaradi insolventnosti, velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je družba insolventna ves čas po poteku roka, ko poslovodstvo ni opravilo ali ni pravočasno opravilo dejanja iz 38. člena tega zakona, in ves čas od uvedbe postopka zaradi insolventnosti do začetka postopka zaradi insolventnosti.«.

16. člen

Za 33. členom se doda nov 33.a člen, ki se glasi:

»33.a člen
(obveznosti ob nastanku grozeče insolventnosti)

(1) Poslovodstvo in drugi organi družbe nenehno spremljajo dogajanje, ki bi lahko ogrozilo nadaljnji obstoj družbe. Če poslovodstvo prepozna tak razvoj dogodkov, sprejme ukrepe finančnega prestrukturiranja, usmerjene v odpravo grozeče insolventnosti, in nemudoma poroča organom nadzora. Če ukrepi, ki jih je treba sprejeti, niso v pristojnosti ali niso v celoti v pristojnosti poslovodstva, poslovodstvo izvede ustrezne aktivnosti, da jih obravnavajo organi nadzora ali drugi pristojni organi družbe.

(2) Če družbi grozi insolventnost, morajo poslovodstvo in drugi organi družbe ravnati tako, da:
– se izogibajo ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, razen če je tako ravnanje storjeno z namenom preprečiti nastop insolventnosti;
– pri svojih odločitvah upoštevajo interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov, katerih interesi bi lahko bili prizadeti;
– se izogibajo ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.«.

17. člen

V 34. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi »(obveznosti pri nastanku insolventnosti)«.

V drugem odstavku se v 1. točki za besedo »prvem« doda besedilo »in drugem«.

V četrtem odstavku se v 2. točki črta besedilo »ob stečajnem postopku«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Prepovedi iz prvega in tretjega odstavka tega člena trajajo:
1. če mora poslovodstvo ali oseba iz tretjega odstavka 38. člena tega zakona vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti po 38. členu tega zakona: do začetka tega postopka,
2. če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave: do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.«.

Šesti odstavek se črta.

18. člen

35. člen se črta.

19. člen

V 36. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo, če poslovodstvo predlaga ukrepe za preprečitev insolventnosti ali odpravo insolventnosti, ki zahtevajo povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki, o katerem mora odločiti skupščina.«.

Tretji odstavek se črta.

V četrtem odstavku, ki postane tretji odstavek, se za besedo »Drugi« črta besedilo »in tretji«, beseda »uporabljata« pa se nadomesti z besedo »uporablja«.

V petem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo »o ukrepih finančnega prestrukturiranja« nadomesti z besedo »poslovodstva«.

20. člen

V 37. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo, če poslovodstvo predlaga ukrepe za preprečitev ali odpravo insolventnosti, ki zahtevajo povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki.«.

Drugi in tretji odstavek se črtata.

Dosedanja četrti in peti odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

21. člen

38. člen se spremeni tako, da se glasi:

»38. člen
(obveznost vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti)

(1) Če družba postane insolventna, mora poslovodstvo brez odlašanja, vendar najpozneje v enem mesecu po nastanku insolventnosti vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti.

(2) Če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, mora poslovodstvo vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v treh mesecih po nastanku insolventnosti.

(3) Če družba nima poslovodstva, mora v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj vložiti predlog za začetek stečajnega postopka v roku iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena od dneva seznanitve z insolventnostjo in dejstvom, da družba nima poslovodstva.«.

22. člen

V 39. členu se prvi odstavek črta.

Dosedanji drugi odstavek postane besedilo člena in se odznači.

23. člen

Za 40. členom se doda nov 40.a člen, ki se glasi:

»40.a člen
(prepoved izplačila dobička in vračila vplačil družbenikom po potrjeni prisilni poravnavi)

(1) Dokler dolžnik ne plača terjatev vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, v deležu in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, družba ne sme opraviti izplačila dobička, rednega zmanjšanja osnovnega kapitala z izplačilom družbenikom oziroma vračila naknadnih vplačil družbenikom, vračila posojil družbenikom, četudi so ta zavarovana, ali poplačila drugih tovrstnih terjatev v korist družbenikov.

(2) Za kršitev prepovedi iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe ZGD-1 o vračilu prepovedanih izplačil družbenikom.«.

24. člen

V 41. členu se v četrtem odstavku besedilo »o ukrepih finančnega prestrukturiranja iz 35. člena tega zakona« nadomesti z besedo »poslovodstva«.

25. člen

V 42. členu se v prvem odstavku v 1. točki besedilo »dejanj iz 35. do 39.« nadomesti z besedilom »dejanja iz 38.«, 2. točka pa spremeni tako, da se glasi:
»2. je ravnalo v nasprotju s 34. in 39. členom tega zakona.«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Posamezni član poslovodstva je prost odškodninske odgovornosti za škodo iz prvega odstavka tega člena, če dokaže:
1. da dejanja iz 38. člena tega zakona ni mogel opraviti samostojno in je na seji poslovodstva predlagal, da se opravi, a so drugi člani poslovodstva temu nasprotovali, ali
2. da za kršitve 34. in 39. člena tega zakona ni vedel ali jih ni mogel preprečiti, čeprav je ravnal v skladu s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.«.

26. člen

V 43. členu se v prvem odstavku:
– v napovednem stavku besedilo »če obstaja eden od naslednjih pogojev« nadomesti z besedilom »je to posledica kršitve njihovih nalog, zlasti pa«;
– 1. točka spremeni tako, da se glasi:
»1. če je poslovodstvo v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka predlagalo skupščini sprejetje sklepa o povečanju osnovnega kapitala z vložki in je nadzorni svet temu nasprotoval, ker je presodil, da družba ni insolventna in povečanje kapitala ni potrebno,«;
– v 3. točki besedilo »dejanja iz 35. do 39. člena« nadomesti z besedilom »dejanje iz 38. člena«, besedilo »34. člena« pa z besedilom »34. ali 39. člena«.

27. člen

V 44.u členu se v prvem odstavku v 5. točki črta besedilo »do višine minimalne plače«.

28. člen

V 48.a členu se v šestem odstavku številka »30« nadomesti s številko »60«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Če se v primeru uspešno zaključenega postopka mediacije sklene sodna poravnava, je za njeno sklenitev pristojno sodišče, ki je izdalo sklep o napotitvi na mediacijo iz drugega odstavka tega člena.«.

29. člen

V 48.b členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Stranke mediacijskega postopka lahko sklenejo sodno poravnavo pred sodiščem, ki bi bilo pristojno za odločitev o tožbi iz prvega odstavka tega člena. O sklenitvi sodne poravnave morajo stranke mediacijskega postopka v treh dneh od sklenitve obvestiti sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti.«.

V šestem odstavku se številka »30« nadomesti s številko »60«.

30. člen

V 61. členu se v drugem odstavku besedilo »en mesec« nadomesti z besedilom »tri mesece«.

31. člen

V 71. členu se v prvem odstavku za besedilom »59. člena« doda besedilo »in terjatvah iz drugega odstavka 298.a člena«.

32. člen

V 78. členu se v drugem odstavku v 6. točki črta beseda »ali«, v 7. točki se črta pika na koncu stavka in doda beseda »ali«, za 7. točko pa se doda nova 8. točka, ki se glasi:
»8. ki je pridobila terjatev od osebe iz 1. do 5. točke tega odstavka.«.

33. člen

V 79. členu se v naslovu za besedo »članov« dodata besedi »in sestava«.

V drugem odstavku se na koncu dodata nova stavka, ki se glasita: »Najmanj en član upniškega odbora mora biti upnik, ki je imetnik prednostne terjatve, razen če ni bil podan predlog za izvolitev takega upnika. Za člana upniškega odbora je izvoljen tisti izmed predlaganih upnikov, ki so imetniki prednostnih terjatev, ki je prejel največ oddanih glasov, četudi ni prejel večine oddanih glasov upnikov.«.

34. člen

V 80. členu se v drugem odstavku za besedo »navadnih« dodata besedi »in prednostnih«.

35. člen

V 87. členu se drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) Upniški odbor ima z namenom, da se zavarujejo koristi upnikov, pravico pregledati poslovne knjige in dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj od dolžnika v stečajnem postopku, ter dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom. Upravitelj lahko upniškemu odboru zavrne vpogled v dokumentacijo, ki jo je prevzel v stečajnem postopku od dolžnika, če gre za poslovno skrivnost ali če meni, da bi razkritje lahko povzročilo škodo drugi osebi ali bi vplivalo na nemoten potek stečajnega postopka ali poplačilo upnikov. Upniški odbor v primeru zavrnitve lahko zahteva, da o tem odloči sodišče. Če upniški odbor zahteva informacije ali vpogled v dokumentacijo, ki je poslovna skrivnost, lahko sodišče omogoči razkritje poslovnih skrivnosti na način in pod pogoji, kot jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek, o varstvu poslovnih skrivnosti.

(3) Upniški odbor na zahtevo upnika ali na lastno pobudo o svojih ugotovitvah obvešča upnike.«.

36. člen

V 98. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Upravitelj mora upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako, in ne sme:
1. omogočiti ali dopustiti, da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali
2. omogočiti ali dopustiti, da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase, ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena, ali
3. opraviti izplačil iz stečajne mase v nasprotju z določbami tega zakona ali
4. izvesti plačila storitev, ki niso potrebne za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ali plačila storitev, katerih cena je bistveno višja od primerljive tržne cene teh storitev.«.

V četrtem odstavku se za besedo »obliki« črtata vejica in besedilo »podpisana z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom«.

37. člen

V 103. členu se v drugem odstavku v 4. točki za številko »171.« doda besedilo »in 237.a«.

Za četrtim odstavkom se dosedanji peti, šesti, sedmi in osmi odstavek nadomestijo z novimi petim, šestim in sedmim odstavkom, ki se glasijo:

»(5) V postopku odpusta obveznosti znotraj postopka osebnega stečaja ima upravitelj tudi pravico do nagrade iz naslova dodatnih nalog in pristojnosti upravitelja v postopku odpusta obveznosti.

(6) Nadomestila, ki jih vključuje nagrada upravitelja, so nadomestilo za vse storitve, ki so potrebne za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, razen:
1. računovodskih storitev v zvezi z vodenjem poslovnih knjig in sestavljanjem računovodskih izkazov in davčnih obračunov v stečajnem postopku,
2. storitev pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti,
3. posredniških storitev pri prodaji premoženja na borznem ali drugem organiziranem trgu, na katerem lahko trgujejo samo pooblaščeni udeleženci tega trga,
4. storitev arhiviranja dokumentacije v skladu s predpisi o arhiviranju,
5. drugih storitev, za katere je potrebno posebno strokovno znanje s področij, ki niso predmet strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja, ali ki jih je v posameznem postopku treba opraviti v takem obsegu, da jih ne more opraviti upravitelj sam.

(7) Podrobnejša pravila o odmeri nagrade upravitelja se določijo s tarifo iz 2. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona.«.

38. člen

V 105. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Podrobnejša pravila o odmeri stroškov, do katerih je upravičen upravitelj, se določijo s predpisom iz 3. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona.«.

39. člen

V 106. členu se v prvem odstavku beseda »upravitelju« nadomesti z besedo »upravitelji«.

V drugem odstavku za besedo »podatkov« dodata vejica in besedilo »ter pregledati sodni spis zadeve, v kateri je imenovan upravitelj«.

40. člen

V 108. členu se v drugem odstavku:
– v 4. točki besedilo »s strokovno izobrazbo iz 3. točke tega odstavka« nadomesti z besedilom »s področja prava ali ekonomije«;
– v 5. točki besedilo »iz prvega odstavka 102. člena tega zakona« nadomesti z besedilom »za škodo, ki jo povzroči s kršitvijo svojih obveznosti,«, za vejico na koncu besedila te točke pa doda besedilo »pri čemer mora zavarovalna pogodba vsebovati določilo, da upniki in tretje osebe lahko uveljavljajo zahtevke iz tega naslova tudi po prenehanju zavarovalne pogodbe, če vzrok za nastanek škode ali nastanek škode izvirata iz časa trajanja zavarovalne pogodbe,«.

V četrtem odstavku se:
– v 2. točki za besedo »upravitelja« dodata vejica in besedilo »pa od dneva odvzema dovoljenja še ni preteklo pet let,«;
– v 3. točki za besedo »zakona« dodata vejica in besedilo »pa od dneva prenehanja veljavnosti dovoljenja še ni preteklo pet let,«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Zavarovalnice morajo skleniti zavarovalno pogodbo v skladu z določbami tega zakona in zakona, ki ureja zavarovalništvo.«.

41. člen

V 109. členu se v četrtem odstavku v 2. točki besedilo »upravitelju s pravnomočno odločbo odvzeta poslovna sposobnost« nadomesti z besedilom »upravitelj s pravnomočno odločbo postavljen pod skrbništvo«, v 5. točki pa se črta beseda »trajnega«.

V šestem odstavku se črta beseda »trajnega«.

42. člen

V 110. členu se za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Podatki o upraviteljih, ki so bili izbrisani s seznama upraviteljev v skladu z 2. točko prvega odstavka 113. člena tega zakona, se trajno izbrišejo s seznama upraviteljev po desetih letih od datuma izbrisa s seznama upraviteljev.«.

Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.

43. člen

V 111. členu se šesti in sedmi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(6) Spremembo izbire sodišča iz četrtega odstavka tega člena mora ministrstvo, pristojno za pravosodje, vpisati v seznam izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča najpozneje v 30 dneh po prejemu upraviteljeve vloge.

(7) Sprememba izbire sodišča iz četrtega odstavka tega člena začne učinkovati z vpisom spremembe v seznam izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča, pri čemer sprememba izbire iz 1. točke četrtega odstavka tega člena ne vpliva na pristojnosti in naloge upravitelja v postopkih, v katerih je bil imenovan za upravitelja pred začetkom učinkovanja spremembe izbire.«.

44. člen

V 114. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja se izvede, če ministrstvo, pristojno za pravosodje, prejme predlog enega ali več sodišč ali zbornice upraviteljev, lahko pa ga izvede tudi na lastno pobudo, če ugotovi, da je to potrebno za prihodnje nemoteno vodenje postopkov zaradi insolventnosti.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

V tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se beseda »drugega« nadomesti z besedo »tretjega«.

45. člen

V 115. členu se v prvem odstavku v 1. točki za besedo »in« doda besedilo »še ni dopolnila 70 let in«.

46. člen

V 119.a členu se v prvem odstavku v prvem stavku črta besedilo »brez obrazložitve«, drugi in tretji stavek pa se črtata.

V drugem odstavku se črta besedilo »in imenovanje novega upravitelja«.

V tretjem odstavku se črta besedilo »in imenovanju novega upravitelja«.

V četrtem odstavku se črta besedilo »in imenovanju novega upravitelja«.

V petem odstavku se črta besedilo »in imenuje novega upravitelja«.

V šestem odstavku se črta besedilo »iz 115. člena tega zakona«.

47. člen

V 120.h členu se v prvem odstavku:
– v 1. točki črta besedilo »v postopku zaradi insolventnosti«;
– v 3. točki pika na koncu stavka nadomesti z vejico;
– za 3. točko doda nova 4. točka, ki se glasi:
»4. če s svojim ravnanjem ovira ali drugače onemogoča nadzor nad svojim delom.«.

V drugem odstavku se v 3. točki besedilo »1. točke« nadomesti z besedilom »1. ali 4. točke«.

48. člen

V 120.i členu se v prvem odstavku v 3. točki črta beseda »trajni«.

49. člen

V 120.l členu se v šestem odstavku črta beseda »trajnega«.

50. člen

V 120.o členu se v prvem odstavku besedilo »pogojni ali trajni odvzem pravice« nadomesti z besedilom »odvzem pravice ali pogojni odvzem pravice«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Po pravnomočno končanem disciplinskem postopku minister, pristojen za pravosodje, s pravnomočno odločbo seznani sodišče, pred katerim se vodi postopek zaradi grozeče insolventnosti ali insolventnosti, v katerem je upravitelj storil disciplinsko kršitev.«.

51. člen

V 121. členu se v drugem odstavku črta besedilo »in ne vložiti revizije«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Revizija je dovoljena pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek, samo zoper sklep, izdan na drugi stopnji:
– s katerim se predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti zavrne;
– s katerim se konča stečajni postopek brez razdelitve upnikom;
– s katerim se ugodi ugovoru proti odpustu obveznosti ali zavrne predlog za odpust obveznosti.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

Za četrtim odstavkom se dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Ne glede na četrti odstavek tega člena v času trajanja ukrepov, določenih z odredbo predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, uvedenih ob naravnih in drugih hujših nesrečah, ob epidemijah ali podobnih izrednih dogodkih, ki v večjem obsegu omejujejo redno izvajanje sodne oblasti, sodišče v primeru, ko v zadevi odločitve še ni sprejelo, obravnava in odloča o vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, drugem procesnem dejanju ali predloženi listini, tudi če je stranka zamudila rok ali izostala z naroka v času trajanja ukrepov iz razloga, neposredno povezanega z izrednim dogodkom.

(6) V primeru iz petega odstavka tega člena mora stranka ob vložitvi vloge, predloga, izjave, ugovora, opravi drugega procesnega dejanja ali predložitvi listine izkazati tudi razlog za zamudo roka ali za izostanek z naroka. Stranka mora zamujeno dejanje opraviti najpozneje v 15 dneh od dneva, ko so prenehali odrejeni ukrepi, povezani z izrednim dogodkom.«.

52. člen

V 122. členu se v prvem odstavku v napovednem stavku za besedilom »postopkom zaradi insolventnosti« doda besedilo »zaradi varnosti pravnega prometa, seznanitve javnosti ter uveljavljanja pravic upnikov in drugih udeležencev postopka zaradi insolventnosti«, v 2. točki pa v napovednem stavku za besedilom »glavnem postopku zaradi insolventnosti,« doda besedilo »skupaj s predlogom, na podlagi katerega je sodišče izdalo sklep,«.

V devetem odstavku se za besedo »potrošnik« dodata vejica in besedilo »in podatka o davčni številki upnika, ki je potrošnik«.

Za enajstim odstavkom se dodata nova dvanajsti in trinajsti odstavek, ki se glasita:

»(12) Agencija omogoča dostop do podatkov o posameznem postopku zaradi insolventnosti in objav vsebine procesnih dejanj v zvezi s posamezno zadevo do poteka petih let po pravnomočnem končanju postopka v tej zadevi. Če je bil na podlagi potrjene prisilne poravnave za izvedbo ukrepov finančnega prestrukturiranja določen rok, ki je daljši od štirih let, mora biti dostop do objav podatkov o postopku in vsebine procesnih dejanj v zvezi s posamezno zadevo omogočen tudi še eno leto po objavi zadnjega dolžnikovega poročila o izvajanju ukrepov, iz katerega izhaja, da je dolžnik izvedel vse ukrepe, določene v načrtu finančnega prestrukturiranja, oziroma še eno leto po roku, ki je določen za izpolnitev vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja.

(13) Pravila iz tega člena se smiselno uporabljajo tudi za objave v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.«.

53. člen

V 122.a členu se v drugem odstavku:
– v 4. točki beseda »Davčni« nadomesti z besedo »Finančni«;
– v 5. točki besedilo »Državnemu pravobranilstvu« nadomesti z besedilom »Državnemu odvetništvu«, besedilo »Državno pravobranilstvo« z besedilom »Državno odvetništvo«, pika na koncu stavka pa z vejico;
– za 5. točko dodata novi 6. in 7. točka, ki se glasita:
»6. državnim organom, organom in upravam samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil, če te podatke potrebujejo v postopku, ki ga vodijo v zvezi z insolventnim dolžnikom, ki je potrošnik, v okviru svojih pristojnosti ali za potrebe izvajanja svojih nalog in pooblastil,
7. notarjem, ki te podatke potrebujejo za izvajanje svojih pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja notariat.«.

V šestem odstavku se besedilo »4. ali 5.« nadomesti z besedilom »4., 5., 6. ali 7.«.

54. člen

V 123.a členu se v prvem odstavku za besedo »obliki« črtata vejica in besedilo »podpisani z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom«.

55. člen

V 124. členu se v četrtem odstavku za besedo »obliki« črtata vejica in besedilo »podpisan z varnim elektronskim podpisom sodnika, overjenim s kvalificiranim potrdilom«.

56. člen

V 137. členu se za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Dolžnik mora vsakemu upniku, ki to zahteva, v osmih dneh od prejema njegove zahteve dati informacije in mu omogočiti vpogled v dokumentacijo, ki je potrebna za preveritev pravilnosti poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ali načrta finančnega prestrukturiranja oziroma ki je potrebna za odločitev o glasovanju o prisilni poravnavi. Dolžnik lahko odkloni posredovanje informacij ali vpogled v dokumentacijo, če ta predstavlja poslovno skrivnost ali če izkaže, da bo upnik pridobljene informacije uporabil v nasprotju z namenom, zaradi katerega se zahtevajo. Če dolžnik upniku odkloni posredovanje informacij ali vpogled v dokumentacijo ali mu ne omogoči posredovanja informacij ali vpogleda v dokumentacijo v osmih dneh, lahko upnik zahteva, da o tem odloči sodišče. Če upnik zahteva informacije ali vpogled v dokumentacijo, ki je poslovna skrivnost, lahko sodišče omogoči razkritje poslovnih skrivnosti v skladu z določili zakona, ki ureja pravdni postopek, o varstvu poslovnih skrivnosti.«.

57. člen

V 142. členu se v prvem odstavku v 3. točki v tretji alineji za številko »5.« doda besedilo »in 8.«.

58. člen

V 152. členu se v šestem odstavku besedilo »četrtem odstavku 192. člena« nadomesti z besedilom »šestem odstavku 192. člena«.

59. člen

V 172. členu se:
– na koncu 4. točke beseda »ali« nadomesti z vejico;
– v 5. točki črta besedilo »do višine minimalne plače«, pika na koncu stavka nadomesti z vejico in doda beseda »ali«;
– za 5. točko doda nova 6. točka, ki se glasi:
»6. če je dolžnik v poročilu o finančnem položaju in poslovanju podal neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke ali če upniku ne omogoči vpogleda v dokumentacijo dolžnika v skladu z drugim odstavkom 137. člena tega zakona.«.

60. člen

V 177. členu se za petim odstavkom doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Če je za presojo razlogov za ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave iz 172. člena tega zakona potreben dokaz z izvedencem, sodišče imenuje izvedenca ustrezne stroke, razen za presojo ugovornih razlogov iz 3. in 4. točke 172. člena tega zakona, glede katerih pa mora sodišče imenovati pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz prvega odstavka 25. člena tega zakona. Če tak ugovor

vloži upravitelj, sodišče pozove upnike, da v določenem roku založijo predujem za izvedenca. Če predujem ni založen, sodišče ugovor zavrne.«.

61. člen

V 179. členu se v tretjem odstavku besedilo »4. ali 5.« nadomesti z besedilom »4., 5. ali 6.«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če sodišče o ugovoru upnika odloči po tretjem odstavku tega člena, se stroški upnika v zvezi z ugovorom plačajo v skladu z drugim odstavkom 289. člena tega zakona.«.

62. člen

V 192. členu se za tretjim odstavkom dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Če sodišče do poteka roka iz drugega odstavka tega člena ne prejme obvestila insolventnega dolžnika iz tretjega odstavka tega člena ali če temu obvestilu niso priložene listine iz 1. in 2. točke tretjega odstavka tega člena, sodišče dolžniku naloži, da v treh delovnih dneh predloži obvestilo in listine iz tretjega odstavka tega člena.

(5) Sodišče mora sklep iz četrtega odstavka tega člena izdati v osmih dneh po poteku roka iz drugega odstavka tega člena in o sklepu obvestiti upniški odbor.«.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane šesti odstavek, se:
– v 1. točki druga alineja spremeni tako, da se glasi:
»– insolventni dolžnik tudi v roku iz četrtega odstavka tega člena ne predloži obvestila in listin iz tretjega odstavka tega člena in«;
– v 2. točki v prvi alineji črta besedilo »2. točke«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se beseda »četrtega« nadomesti z besedo »šestega«.

63. člen

V 194. členu se v 2. točki za besedo »tretjega« dodata besedi »ali četrtega«.

64. člen

V 199.a členu se v devetem odstavku v 1. točki beseda »tretji« nadomesti z besedo »peti«.

V enajstem odstavku se besedilo »tretjega odstavka 192. člena tega zakona sodišču ne predloži listin« nadomesti z besedilom »četrtega odstavka 192. člena tega zakona sodišču ne predloži obvestila in listin«.

65. člen

V 199.b členu se v sedmem odstavku za besedo »tretji« doda besedilo »do peti«.

66. člen

V 200. členu se za četrtim odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) V primeru odstopa terjatve po začetku postopka prisilne poravnave novi upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če je ob začetku postopka prisilne poravnave glede prejšnjega upnika obstajala omejitev iz četrtega odstavka tega člena.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se v napovednem stavku in 1. točki beseda »petega« nadomesti z besedo »šestega«.

67. člen

V 201. členu se v drugem odstavku v 3. točki beseda »petega« nadomesti z besedo »šestega«.

68. člen

Za 221. členom se naslov oddelka 4.7 spremeni tako, da se glasi:

»Oddelek 4.7: **Posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo**«.

69. člen

221.a in 221.b člen se spremenita tako, da se glasita:

»221.a člen
(uporaba posebnih pravil za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo)

Postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo je dovoljeno voditi:
1. nad gospodarsko družbo, ki izpolnjuje vsa tri merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrščanje v skupino mikro družb, in če vrednost aktive v zadnjih dveh letih ni presegla 700.000 eurov ter višina vseh njenih obveznosti ne presega 700.000 eurov, in
2. nad podjetnikom, ki izpolnjuje merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 eurov.

221.b člen
(posebna pravila v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo)

(1) Predlogu za začetek postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo ni treba predložiti poročila revizorja iz 2. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona in poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz 4. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona, za ocenjeno vrednost premoženja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena tega zakona pa ni potrebno, da jo izdela pooblaščeni ocenjevalec vrednosti premoženja iz 1. točke drugega odstavka 25. člena tega zakona. Dolžnik mora predlogu priložiti izjavo, da poročilo o finančnem položaju in poslovanju resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje.

(2) V postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo se ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena, 181. člen, 2. točka tretjega odstavka 182. člena, 2. točka tretjega odstavka 185.a člena, 199.a člen, 199.b člen, 199.d člen, šesti do enajsti odstavek 221.h člena in 221.i do 221.l člen tega zakona.«.

70. člen

221.c do 221.g člen se črtajo.

71. člen

Za črtanim 221.g členom se v naslovih oddelka 4.8 in pododdelka 4.8.1 besedilo »majhno, srednjo ali veliko družbo« nadomesti z besedilom »kapitalsko družbo ali samostojnim podjetnikom«.

72. člen

V 221.h členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pravila, določena v oddelku 4.8 tega zakona, se uporabljajo za postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe, posebna pravila iz pododdelkov 4.8.3, 4.8.4 in 4.8.5 tega zakona o ukrepih finančnega prestrukturiranja zavarovanih terjatev ter s tem povezana posebna pravila o prijavi in preizkusu terjatev ter vrednosti zavarovanja ter pravila o potrditvi prisilne poravnave in njenih učinkih pa tudi v postopku prisilne poravnave nad samostojnim podjetnikom.«.

V petem odstavku se za besedo »Slovenije« dodata vejica in besedilo »če se postopek prisilne poravnave začne nad srednjo ali veliko družbo«.

73. člen

V 221.j členu se v prvem odstavku besedilo »finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika« nadomesti z besedilom »terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov vseh obveznosti dolžnika«.

V tretjem odstavku se v 2. točki v prvi in drugi alineji črta beseda »finančnih«.

Šesti odstavek se črta.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane šesti odstavek, se na koncu stavka za besedo »zakona« dodata vejica in besedilo »pri čemer te nastanejo z naslednjim dnem od objave sklepa o začetku postopka prisilne poravnave, razen posledic, ki jih določa 152. člen tega zakona, ki nastanejo z začetkom naslednjega dne po vložitvi predloga za prisilno poravnavo«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave mora sodišče vročiti dolžniku v treh dneh po prejemu. Dolžnik lahko v 15 dneh po prejemu upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave ugovarja, da ni insolventen ali da terjatve upnikov ne obstajajo v višini, kot jo določa prvi odstavek tega člena.«.

V osmem odstavku se za besedilom »153. do 155. člen« dodata vejica in besedilo »235. člen, drugi do sedmi odstavek 239. člena in 240. člen«.

Deseti odstavek se črta.

74. člen

Za 221.u členom se naslov »Pododdelek 4.8.6: Ponovna prisilna poravnava po pravnomočni potrditvi prisilne poravnave« ter 221.v in 221.z člen črtajo.

75. člen

Za črtanim 221.z členom se dodajo naslov novega oddelka 4.9 ter novi 221.aa, 221.ab, 221.ac in 221.ad člen, ki se glasijo:

»Oddelek 4.9: **Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti**

221.aa člen
(namen postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti)

(1) Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se vodi z namenom, da se na podlagi sklenjene prisilne poravnave omogoči izvedba tistih ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki so potrebni, da se odpravijo vzroki, zaradi katerih bi dolžnik lahko postal insolventen.

(2) Postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ni dovoljeno voditi:
– če dolžnik ni izpolnil svojih obveznosti predložitve letnega poročila agenciji zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali podatkov iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1 ali
– če dolžnik nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev do dne oddaje vloge ali če je davčni organ dolžniku v zadnjih petih letih od vložitve predloga dodatno ali naknadno odmeril davek ali naložil plačilo prispevkov v znesku najmanj 50.000 eurov ali
– če je bil dolžnik pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje s področij delovnih razmerij, premoženja, gospodarstva ali pravnega prometa.

221.ab člen
(temeljna pravila sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti)

(1) Za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se smiselno uporabljajo pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave, če ni v tem oddelku določeno drugače.

(2) Predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne vsebuje podrejenega zahtevka, da sodišče začne stečajni postopek, če bo predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti zavrglo ali zavrnilo oziroma postopek ustavilo.

(3) Poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika iz 142. člena tega zakona mora namesto likvidacijske vrednosti sredstev vsebovati vrednost sredstev, ocenjeno v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti ob predpostavki poštene prodaje, ali oceno tržne vrednosti podjetja kot delujočega podjema.

(4) Potrjena prisilna poravnava v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti ne učinkuje na terjatve delavcev iz naslova delovnega razmerja.

(5) Glede razlogov za ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, se smiselno uporablja 172. člen tega zakona, ugovor pa se lahko vloži tudi iz razloga, da je dolžnik insolventen ali da dolžniku insolventnost ne grozi.

(6) Pri izračunu deleža glasovalnih pravic upnika pri glasovanju o sprejetju prisilne poravnave se upošteva znesek vsake priznane ali verjetno izkazane terjatve upnika iz 73. člena tega zakona.

(7) Sodišče ne glede na 3. točko drugega odstavka 221.n člena tega zakona potrdi prisilno poravnavo zaradi odprave grozeče insolventnosti, četudi ni bila sprejeta v razredu nezavarovanih upnikov, bila pa je sprejeta v razredu ločitvenih upnikov v skladu z 221.n členom tega zakona in so družbeniki dolžnika v okviru načrta o finančnem prestrukturiranju obravnavani manj ugodno kot nezavarovani upniki.

(8) Za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena, 152. člen, 156. člen, 166. člen, 192. člen, 199.a člen, 199.b člen, 199.d člen, 208. člen in 221.i do 221.l člen tega zakona.

(9) Ne glede na 271. člen tega zakona v morebitnem poznejšem stečajnem postopku nad dolžnikom ni mogoče izpodbijati pravnih dejanj, ki jih je opravil dolžnik zaradi plačila terjatev upnikov ali izpolnitve drugih obveznosti v skladu s potrjeno prisilno poravnavo v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti.

(10) Če sodišče v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti izda sklep o začetku stečajnega postopka, se za finančne terjatve, ki so nastale od začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti do začetka stečajnega postopka, smiselno uporablja drugi odstavek 289. člena tega zakona.

221.ac člen
(vpliv začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic)

(1) Pravila, določena v oddelku 3.8, ki se nanašajo na postopek prisilne poravnave, se uporabljajo tudi v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, pri čemer nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitev postopka izvršbe ali zavarovanja traja štiri mesece. Po poteku tega roka se postopki izvršbe ali zavarovanja lahko začnejo ali nadaljujejo, razen če sodišče, ki vodi postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, na predlog dolžnika odloči, da se nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitev postopka izvršbe ali zavarovanja podaljša, ali odobri novo prekinitev postopka izvršbe ali zavarovanja.

(2) Sodišče odobri podaljšanje nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali novo prekinitev postopka po prvem odstavku tega člena, če je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen napredek ali če podaljšanje nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali nova prekinitev postopka bistveno ne škoduje pravicam ali interesom upnikov. Domneva se, da je glede pogajanj storjen napredek, če dolžnik sodišču predloži soglasja upnikov, ki nimajo položaja ožje povezane osebe in so imetniki terjatev dolžnika, ki skupaj dosegajo 30 odstotkov vsote vseh terjatev do dolžnika. Sodišče lahko za mnenje o predlogu pozove upravitelja. Upravitelj mora mnenje o predlogu podati v osmih dneh od prejema poziva sodišča.

(3) Sodišče lahko na predlog upnika, dolžnika ali upravitelja tudi pred potekom rokov iz prejšnjih odstavkov dovoli začetek ali nadaljevanje postopkov izvršbe ali zavarovanja:
– če prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je pogoj izpolnjen, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali
– kadar prekinitev privede do insolventnosti upnika.

(4) Celotno trajanje nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve posameznega postopka izvršbe ali zavarovanja, vključno s podaljšanji in novimi prekinitvami po drugem odstavku tega člena, ne sme presegati 12 mesecev.

(5) V času nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopkov izvršbe ali zavarovanja mora upnik za zunajsodno uveljavitev ločitvene pravice pridobiti soglasje sodišča. Sodišče izda soglasje, če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Prejšnji odstavki se ne uporabljajo za postopke izvršbe in zavarovanja iz naslova plačila prejemkov iz delovnega razmerja.

221.ad člen
(ustavitev postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti)

(1) Če sodišče predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti zavrne, ker ugodi ugovoru zoper vodenje postopka iz razloga, da je dolžnik insolventen, ali iz razloga iz 6. točke 172. člena tega zakona, ustavi postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti in po uradni dolžnosti izda sklep o začetku stečajnega postopka.

(2) Če sodišče zavrne ali zavrže dolžnikov predlog iz drugih razlogov in ustavi postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, dolžnik dve leti ne sme predlagati novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.«.

76. člen

V 229. členu se v drugem odstavku v 2. točki druga in tretja alineja spremenita tako, da se glasita:
»– identifikacijski podatki o upravitelju, ki ne opravlja pristojnosti in nalog upravitelja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, iz tretjega odstavka 110. člena tega zakona kot novem zastopniku,
– če upravitelj kot novi zastopnik opravlja pristojnosti in naloge upravitelja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, ta okoliščina, glede identifikacijskih podatkov iz tretjega odstavka 110. člena tega zakona pa le podatki iz 1. in 5. točke.«.

77. člen

V 231. členu se pika na koncu 4. točke nadomesti z vejico in doda nova 5. točka, ki se glasi:
»5. če družba nima poslovodstva:
– v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik,
– v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta,
– v primeru drugih pravnih oseb njen ustanovitelj.«.

78. člen

V 233. členu se v sedmem odstavku beseda »proračuna« nadomesti z besedo »podračuna«.

V osmem odstavku se beseda »proračuna« nadomesti z besedo »podračuna«.

Za osmim odstavkom se dodajo novi deveti, deseti in enajsti odstavek, ki se glasijo:

»(9) Če v primeru iz drugega in sedmega odstavka tega člena vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma ali plačil iz sedmega odstavka tega člena, morajo te stroške plačati osebe, ki so bile člani poslovodstva v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka. Posamezni član poslovodstva se odgovornosti iz prejšnjega stavka lahko razbremeni, če izkaže, da na nastanek teh okoliščin ni mogel vplivati.

(10) Sodišče naloži plačilo stroškov osebam iz devetega odstavka tega člena s sklepom, ki se tem osebam vroči. Zoper sklep lahko vsak član poslovodstva v osmih dneh vloži ugovor.

(11) Sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz devetega odstavka tega člena, je izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj izterja povračilo v korist stečajne mase. Če le zaradi izterjave navedenega povračila stečajni upravitelj ne more zaključiti postopka, sme terjatev prenesti na osebo, ki je v skladu z drugim odstavkom tega člena predujem založila ali v skladu s sedmim odstavkom tega člena opravila plačila, če ta v ta prenos privoli, v nasprotnem primeru pa terjatev preneha. Oseba iz prejšnjega stavka

mora upravitelju sporočiti privolitev v prenos terjatve v enem mesecu po prejemu upraviteljevega poziva k privolitvi, sicer se šteje, da je prenos odklonila.«.

79. člen

V 234. členu se v drugem odstavku za besedo »dolžnika« doda besedilo »ali družbenik družbe z omejeno odgovornostjo pod pogoji iz tretjega odstavka 38. člena tega zakona«.

V tretjem odstavku se za besedo »samo« doda besedilo »osebno odgovorni«.

V četrtem odstavku se beseda »Družbenik« nadomesti z besedilom »Osebno odgovorni družbenik«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Domnevo insolventnosti iz prvega odstavka tega člena lahko izpodbija tudi vsak družbenik družbe z omejeno odgovornostjo, če je predlog za začetek stečajnega postopka vložil drug družbenik.«.

80. člen

V 236. členu se v drugem odstavku:
– v 1. točki v prvi in drugi alineji črta besedilo »do višine minimalne plače«;
– 3. točka spremeni tako, da se glasi:
»3. poročilo, v katerem so navedeni ukrepi finančnega prestrukturiranja, s katerimi bo odpravil insolventnost, in«;
– v 4. točki črta besedilo »v skladu s tretjim odstavkom 36. člena tega zakona«.

81. člen

V 237. členu se v prvem odstavku v 2. točki:
– v tretji alineji besedilo »poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje pritrdilno mnenje poslovodstva iz 3. točke drugega odstavka in 4. točke tretjega odstavka 35. člena tega zakona« nadomesti z besedilom »poročilo, v katerem so navedeni ukrepi finančnega prestrukturiranja, s katerimi bo odpravil insolventnost«;
– v četrti alineji črta besedilo »v skladu s tretjim odstavkom 36. člena tega zakona«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, sodišče v skladu z določbami tega člena odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka za štiri mesece.«.

82. člen

V 237.a členu se v petem odstavku 2. točka spremeni tako, da se glasi:
»2. zamudi s plačilom obveznosti iz 1. točke prvega odstavka 236. člena tega zakona ali«.

83. člen

V 238. členu se v prvem odstavku v 2. točki v prvi alineji za besedo »vložki« doda besedilo »ali drugimi ukrepi finančnega prestrukturiranja ali z zadostnim obsegom poslovanja«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če sodišče odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka po sedmem odstavku 237. člena tega zakona, mora dolžnik zahtevo za odložitev odločanja po tem členu opravičiti do poteka štirimesečnega obdobja.«.

84. člen

V 239. členu se v šestem odstavku besedilo »iz tretjega« nadomesti z besedilom »iz petega«.

85. člen

V 242. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, sodišče ta sklep vroči tudi osebno odgovornemu družbeniku, ki lahko vloži pritožbo proti temu sklepu.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na predlog družbenika družbe z omejeno odgovornostjo, se ta sklep vroči tudi drugim družbenikom, ki lahko vložijo pritožbo proti temu sklepu.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

86. člen

V 248. členu se v naslovu člena za besedo »pogodb« doda besedilo »ter izpraznitev nepremičnine«.

Za četrtim odstavkom se dodajo novi peti, šesti, sedmi in osmi odstavek, ki se glasijo:

»(5) Če stečajni dolžnik uresniči odpovedno pravico, sodišče po poteku odpovednega roka na predlog upravitelja izda sklep, s katerim najemniku naloži, da izprazni nepremičnino in jo izroči upravitelju.

(6) Če nepremičnino zasedajo tretje osebe brez pravnega temelja, sodišče na predlog upravitelja izda sklep, s katerim tem osebam naloži, da izpraznijo nepremičnino in jo izročijo upravitelju.

(7) Sodišče sklep, s katerim osebam iz petega ali šestega odstavka tega člena naloži, da izpraznijo nepremičnino in jo izročijo upravitelju, tem osebam vroči. Zoper ta sklep lahko osebe iz prejšnjega stavka vložijo pritožbo.

(8) Pravnomočni sklep iz petega in šestega odstavka tega člena je izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev nepremičnine proti najemniku in drugim osebam, ki uporabljajo to nepremičnino skupaj z najemnikom ali ki jim je najemnik drugače omogočil tako uporabo, ali proti osebam, ki jo uporabljajo brez pravnega temelja.«.

87. člen

V 269. členu se za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Izpodbijajo se lahko tudi pravni posli ali druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel pred obdobjem iz prvega odstavka tega člena, če tisti, ki izpodbija tak pravni posel ali pravno dejanje, dokaže, da je bil stečajni dolžnik v obdobju, ko je bil posel sklenjen ali dejanje izvedeno, že insolventen ali da je bila posledica tega pravnega posla ali pravnega dejanja nastanek insolventnosti.«.

88. člen

V 285. členu se v 6. točki beseda »četrtem« nadomesti z besedo »šestem«.

89. člen

V 289. členu se v drugem odstavku besedilo »Upniki terjatev« nadomesti z besedo »Terjatve«, besedilo »ne prijavijo v stečajnem postopku. Te terjatve« pa se črta.

90. člen

V 290. členu se v tretjem odstavku pika na koncu stavka nadomesti z vejico in doda besedilo »razen če ni stečajne mase ali je ta neznatne vrednosti. V tem primeru mora upravitelj sestaviti in zaključiti računovodske izkaze na dan začetka stečajnega postopka in na dan predložitve končnega poročila ter ob koncu vsakega poslovnega leta.«.

91. člen

V 291. členu se za petim odstavkom dodata nova šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

»(6) Če se podatki iz četrtega odstavka tega člena obdelujejo v informatizirani obliki in je zagotovljena tehnična izvedljivost neposrednega elektronskega dostopa do njih, imajo upravitelji ne glede na določbe zakona, ki ureja posamezno evidenco, register ali javno knjigo, pravico do neposrednega elektronskega dostopa. Upravljalec evidence, registra oziroma javne knjige zagotovi prenos zahtevanih podatkov.

(7) Če ima upravitelj v skladu s šestim odstavkom tega člena neposredni elektronski dostop do podatkov ali mu upravljalec pošlje podatke v elektronski obliki po varni elektronski poti, zavezancu ni treba poslati teh podatkov upravitelju v fizični obliki.«.

92. člen

V 292. členu se za četrtim odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če upravitelj ugotovi, da osebe iz prvega odstavka tega člena dokumentacije nimajo v posesti, lahko predlaga sodišču, da drugi osebi naloži, da mu dokumentacijo izroči, če je mogoče sklepati, da je listina pri drugi osebi in je ta na poziv upravitelja noče izročiti.«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se za besedilom »pri stečajnem dolžniku,« doda besedilo »ter osebe, ki so opravljale funkcijo poslovodstva stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom postopka,«.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se za besedo »dolžnosti« doda besedilo »ter o predložitvi listine«.

93. člen

V 296. členu se v šestem odstavku v 4. točki črta besedilo »v davčnem postopku, ki se je začel pred začetkom stečajnega postopka«.

94. člen

V 299. členu se v četrtem odstavku pika na koncu stavka nadomesti z vejico in doda besedilo »upnika pa bremenijo vsi stroški, ki so v zvezi s prodajo tega premoženja nastali do prijave izločitvene pravice.«.

V sedmem odstavku se besedilo »splošne razdelitve« nadomesti z besedilom »splošne ali posebne razdelitve, s katerim se deli kupnina, dosežena s prodajo premoženja, ki je bilo predmet izločitvene pravice«.

95. člen

V 300. členu se za četrtim odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če je upravitelj terjatev priznal, mora upnik, ki je prerekal terjatev, ne glede na tretji odstavek tega člena vložiti tožbo za ugotovitev neobstoja te terjatve v skladu s pravili iz drugega do petega odstavka 302. člena tega zakona.«.

96. člen

V 310. členu se v tretjem odstavku besedilo »njegova izločitvena pravica preneha« nadomesti z besedilom »se zanj smiselno uporabljajo pravila, določena v četrtem do sedmem odstavku 299. člena tega zakona«.

97. člen

V 311. členu se v tretjem odstavku besedilo »njegova izločitvena pravica preneha« nadomesti z besedilom »se zanj smiselno uporabljajo pravila, določena v četrtem do sedmem odstavku 299. člena tega zakona«.

98. člen

V 317. členu se drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) Sodišče o nadaljevanju poslovanja stečajnega dolžnika odloči na predlog upniškega odbora ali upravitelja po predhodni pridobitvi soglasja upniškega odbora.

(3) Predlog iz drugega odstavka tega člena mora biti vložen najpozneje v šestih mesecih po začetku stečajnega postopka.«.

V petem odstavku se črta beseda »upravitelja«.

V šestem odstavku se v 1. točki za besedo »če« doda besedilo »je predlog podal upravitelj in če«.

V sedmem odstavku se besedilo »enem mesecu« nadomesti z besedilom »dveh mesecih«.

V osmem odstavku se za besedo »vroči« doda besedilo »upniškemu odboru in«.

99. člen

V 326. členu se:
– v 1. točki beseda »in« nadomesti z vejico;
– v 2. točki pika na koncu točke nadomesti z vejico in doda beseda »in«;
– za 2. točko doda nova 3. točka, ki se glasi:
»3. vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku, ki se opravi najpozneje ob izdaji sklepa o prodaji.«.

100. člen

Za 326. členom se doda nov 326.a člen, ki se glasi:

»326.a člen
(spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku)

Vrhovno sodišče za namen pregledne in uspešne prodaje v stečajnem postopku vzpostavi, upravlja in vzdržuje spletni iskalnik prodaj premoženja, s katerim lahko zainteresirani kupci iščejo stvari, ki so predmet prodaje, zlasti po naslednjih iskalnih kriterijih:
– vrsta stvari (na primer premičnine, nepremičnine, premoženjske pravice, prodaja poslovne celote),
– čas in kraj dražbe oziroma spletni naslov, na katerem poteka spletna javna dražba, ali naslov, na katerega se pošljejo ponudbe, če se prodaja opravlja na način zbiranja zavezujočih ponudb,
– upravitelj in opravilna številka stečajnega postopka.«.

101. člen

V 329. členu se v prvem odstavku za besedilom »javne dražbe« dodata vejica in besedilo »spletne javne dražbe«, beseda »četrtem« pa se nadomesti z besedo »petem«.

Za drugim odstavkom se doda novi tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Spletna javna dražba se izvede v skladu s pravili tega zakona in na način, kot spletno javno dražbo ureja zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje, razen če sodišče odobri prodajo z javno dražbo, ki poteka prek drugega ponudnika na spletu. Podrobnejša pravila v zvezi s spletno javno dražbo določi minister, pristojen za pravosodje.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se besedilo »Če je bil javna dražba ali postopek zavezujočega zbiranja ponudb za prodajo posameznega premoženja neuspešen« nadomesti z besedilom »Če so bili javna dražba, spletna javna dražba ali postopek zavezujočega zbiranja ponudb za prodajo posameznega premoženja neuspešni«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Tarifa za prodajo na spletni javni dražbi se oblikuje tako, da ne presega običajnih stroškov zagotavljanja storitve spletne javne dražbe ter stroškov njenega razvoja in vzdrževanja. Tarifo za prodajo na spletni javni dražbi določi zbornica s soglasjem ministra, pristojnega za pravosodje.«.

102. člen

V 330. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Če je izločitveni upnik pravočasno prijavil izločitveno pravico, ki je bila prerekana, prodaje premoženja, ki je predmet te izločitvene pravice, ni dovoljeno začeti:
1. če izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ravna v skladu s prvim odstavkom 310. člena oziroma drugim odstavkom 311. člena tega zakona, dokler njegov zahtevek iz prvega odstavka 309. člena tega zakona ni pravnomočno zavrnjen, ali
2. če izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne ravna v skladu s prvim odstavkom 310. člena oziroma drugim odstavkom 311. člena tega zakona, do izteka tega roka.«.

103. člen

V 331. členu se v četrtem odstavku v 2. točki beseda »četrtem« nadomesti z besedo »petem«.

104. člen

V 332. členu se v četrtem odstavku beseda »četrtem« nadomesti z besedo »petem«.

105. člen

V 337. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Stečajni dolžnik ne sme:
1. skleniti pogodbe o prodaji svojega premoženja s stečajnim upraviteljem ali sodnikom, ki vodi postopek, ali z njima ožje povezano osebo ali pravno osebo, v kapitalu katere ima ta oseba delež;
2. skleniti pogodbe na podlagi nezavezujočega zbiranja ponudb z osebo, ki je v zadnjih dveh letih pred uvedbo stečajnega postopka opravljala funkcijo člana poslovodstva ali organa nadzora ali funkcijo prokurista v insolventnem dolžniku, z družbenikom, katerega delež v kapitalu stečajnega dolžnika je večji od 10 odstotkov, z osebo, ki ima v razmerju do teh oseb položaj ožje povezane osebe, ali s pravno osebo, v kapitalu katere ima ta oseba delež.«.

106. člen

Za 339. členom se doda nov 339.a člen, ki se glasi:

»339.a člen
(posebna pravila o plačilu kupnine z najemom kredita)

(1) Če kupec za poplačilo kupnine vzame kredit, lahko dajalec kredita, ki želi zavarovati svojo terjatev za vrnitev kredita z zastavno pravico na predmetu nakupa, nakaže denarni znesek v hrambo notarju in notarju naloži:
1. da deponirani znesek nakaže v dobro denarnega računa stečajnega dolžnika, potem ko mu upravitelj predloži sklep sodišča o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti, ali
2. da deponirani znesek vrne deponentu:
– če mu deponent predloži sklep sodišča o zavrnitvi predloga za izročitev nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti ali
– če mu upravitelj v šestih mesecih od dneva deponiranja ne predloži sklepa iz 1. točke tega odstavka.

(2) Kupec mora o plačilu kupnine z izročitvijo v hrambo obvestiti upravitelja in obvestilu priložiti odpravek notarskega zapisnika o hrambi.

(3) Če kupec plača kupnino z izročitvijo v hrambo notarju v skladu s prvim odstavkom tega člena, se z dnem, ko upravitelj prejme obvestilo iz drugega odstavka tega člena, šteje:
1. da je stečajni dolžnik sprejel pravico od notarja zahtevati izplačilo deponiranega zneska iz 1. točke prvega odstavka tega člena in
2. da je plačana kupnina do višine deponiranega zneska.

(4) Če je kupec v zavarovanje obveznosti vrniti kredit s sporazumom, sklenjenim v obliki notarskega zapisa, ustanovil hipoteko na nepremičnini v korist dajalca kredita, mora notar ne glede na tretji odstavek 142. člena SPZ vložiti predlog za vknjižbo hipoteke nemudoma po prejemu sklepa sodišča o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti.

(5) Določbe prvega do četrtega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za plačilo kupnine za drugo premoženje.«.

107. člen

V 341. členu se v četrtem odstavku beseda »četrtem« nadomesti z besedo »petem«.

V šestem odstavku se pika na koncu stavka nadomesti z vejico in doda besedilo »razen če je kupnina plačana z najemom kredita z zastavo premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe.«.

108. člen

V 344. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če je premoženje, ki se prodaja, predmet predkupne pravice, lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je bila kršena, ne glede na prvi odstavek tega člena s pritožbo izpodbija:
1. v primeru iz šestega odstavka 341. člena tega zakona: sklep o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena tega zakona;
2. v drugih primerih: sklep o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se črta besedilo »prvega odstavka«.

109. člen

V 346. členu se v drugem odstavku v 1. točki za besedo »do« doda besedilo »336.,«.

110. člen

V 354. členu se drugi odstavek črta.

V dosedanjih tretjem in četrtem odstavku, ki postaneta drugi in tretji odstavek, se beseda »sedmega« nadomesti z besedo »šestega«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane četrti odstavek, se beseda »četrtim« nadomesti z besedo »tretjim«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Upravitelj mora sodišču poslati sklenjeno pogodbo ali drugo listino oziroma podatke o osebi, s katero je sklenil pravni posel za posamezno storitev, in o dogovorjeni ceni te storitve.«.

111. člen

V 355. členu se v drugem odstavku:
– 7. točka spremeni tako, da se glasi:
»7. stroški računovodskih in administrativnih storitev za potrebe stečajnega postopka ter hrambe dokumentacije stečajnega dolžnika do izteka rokov hrambe ali do predaje arhivskega gradiva pristojnemu arhivu, ki nastajajo mesečno,«;
– 9. točka spremeni tako, da se glasi:
»9. drugi stroški storitev za potrebe stečajnega postopka (na primer stroški odbiranja in izročitve javnega arhivskega gradiva).«.

V tretjem odstavku se črtata 1. in 3. točka. Dosedanje 2., 4., 5., 6., 7. in 8. točka postanejo 1., 2., 3., 4., 5. in 6. točka.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Plačilo stroškov iz šestega odstavka 329. člena tega zakona bremeni kupca. Na predlog upravitelja lahko sodišče, ko da soglasje k plačilu stroškov za dejanja v zvezi s prodajo premoženja iz 4. točke tretjega odstavka tega člena, odloči, da ti stroški bremenijo kupca.«.

112. člen

V 357. členu se v drugem odstavku:
– v 2. točki beseda »in« nadomesti z vejico;
– v 3. točki pika na koncu stavka nadomesti z vejico;
– za 3. točko dodata novi 4. in 5. točka, ki se glasita:
»4. plačilo odmerjene sodne ali upravne takse in sodnih ali upravnih stroškov na podlagi odločbe sodnega ali upravnega organa in
5. plačilo stroškov spletne javne dražbe v višini tarife iz šestega odstavka 329. člena tega zakona.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Upravitelj mora v predlogu za plačilo stroškov navesti podlago in prejemnika tega plačila.«.

113. člen

V 371. členu se v osmem odstavku za besedilom »razdelitve posebne razdelitvene mase« doda besedilo »v osmih dneh po pravnomočnosti sklepa iz drugega odstavka 342. člena tega zakona ali sklepa iz četrtega odstavka 343. člena tega zakona, v drugih primerih pa«.

114. člen

V 374. členu se v drugem odstavku v 1. točki besedilo »nepremičnina, ki ne leži na območju Republike Slovenije,« črta, 3. točka pa se spremeni tako, da se glasi:
»3. nepremičnina, ki ne leži na območju Republike Slovenije, ter drugo premoženje, razen denarnega dobroimetja, na Republiko Slovenijo, če privoli, da to premoženje prevzame.«.

V tretjem odstavku se v prvem stavku za besedilom »in sicer,« doda besedilo »če je predmet tega premoženja nepremičnina, ki ne leži na območju Republike Slovenije, ministrstvu, pristojnemu za zunanje zadeve,«.

V šestem odstavku se v 3. točki pika na koncu stavka nadomesti z vejico in doda beseda »in«, za 3. točko pa se doda nova 4. točka, ki se glasi:
»4. znesek iz trinajstega in štirinajstega odstavka tega člena, ki ga mora upnik ali družbenik plačati za prevzem tega premoženja.«.

V desetem odstavku se za besedilom »po 1.« doda besedilo »ali 3.«.

115. člen

V 375. členu se v drugem odstavku za 2. točko doda nova 3. točka, ki se glasi:
»3. podatek, kdo hrani dokumentacijo stečajnega dolžnika po končanju stečajnega postopka,«,
dosedanji 3. in 4. točka pa postaneta 4. in 5. točka.

116. člen

V 377. členu se za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Sodišče pošlje pravnomočni sklep o končanju stečajnega postopka nad pravno osebo, ki je proračunski uporabnik, Upravi Republike Slovenije za javna plačila zaradi izbrisa iz registra proračunskih uporabnikov.«.

117. člen

V 383. členu se v drugem odstavku:
– v 1. točki za besedilom »tretji odstavek 232. člena,« doda besedilo »deveti odstavek 233. člena,«, za številko »2.« pa besedilo »in 5.«;
– v 3. točki črta besedilo »tretji odstavek 310. člena, tretji odstavek 311. člena,«;
– 5. točka spremeni tako, da se glasi:
»5. drugi do sedmi odstavek 374. člena tega zakona ter dvanajsti in štirinajsti odstavek 374. člena tega zakona v delu, v katerem se ureja prenos premoženja na družbenike,«.

118. člen

V 384. členu se v osmem odstavku besedilo »osebe, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti,« nadomesti z besedilom »zunajzakonskega partnerja«.

119. člen

V 389.a členu se osmi odstavek črta.

120. člen

V 394. členu se v prvem odstavku v 1. točki črtata besedi »ali četrtega«.

121. člen

V 395. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Če dolžnik v roku iz drugega odstavka tega člena ne izprazni stanovanja ali stanovanjske hiše in je ne izroči upravitelju, upravitelj v imenu stečajne mase predlaga prisilno izvršitev pravnomočnega sklepa iz drugega odstavka tega člena.«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Izpraznitev in izročitev stanovanja ali stanovanjske hiše proti dolžniku in drugim osebam, ki uporabljajo to stanovanje ali stanovanjsko hišo skupaj z dolžnikom ali ki jim je dolžnik drugače omogočil tako uporabo, lahko na podlagi pravnomočnega sklepa iz drugega odstavka tega člena nadaljuje ali predlaga tudi kupec nepremičnine, ki mu je bil izdan sklep o izročitvi nepremičnine.«.

122. člen

V 396. členu se v prvem odstavku v 2. točki za besedo »odstavka« doda besedilo »skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi v skladu z 256. členom tega zakona«.

V drugem odstavku se za besedo »terjatev« doda besedilo »skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi v skladu z 256. členom tega zakona«.

123. člen

Za 396. členom se doda nov 396.a člen, ki se glasi:

»396.a člen
(smrt stečajnega dolžnika)

Če stečajni dolžnik po začetku postopka osebnega stečaja umre, se postopek osebnega stečaja nadaljuje nad stečajno maso kot postopek stečaja zapuščine. Sodišče mora zapuščinsko sodišče in zapustnikove dediče, če so mu znani in če ve za njihovo prebivališče, obvestiti, da se postopek osebnega stečaja nadaljuje kot postopek stečaja zapuščine. Če sodišču dediči niso znani ali če ne ve za njihova prebivališča, jim nemudoma postavi skrbnika za posebni primer.«.

124. člen

V 399. členu se v prvem odstavku za besedilom »tisti del njegovih obveznosti, ki jih« doda besedilo »kljub prizadevanju«.

V drugem odstavku se v 2. točki v drugi alineji za besedilom »tega člena« beseda »ali« nadomesti z vejico in doda besedilo »razen če dolžnik izkaže, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku, ali«.

V tretjem odstavku se za besedo »stečaja« dodata vejica in besedilo »ravnanj dolžnika med postopkom osebnega stečaja«.

V četrtem odstavku se:
– na koncu 4. točke črta beseda »ali«;
– v 5. točki pika na koncu stavka nadomesti z besedo »ali«;
– za 5. točko dodajo nove 6., 7. in 8. točka, ki se glasijo:
»6. če si stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov, pri čemer se šteje, da si dolžnik ni prizadeval dovolj, če je poplačal manj kot 10 odstotkov vseh prijavljenih terjatev, razen če sodišče glede na višino prijavljenih terjatev, socialni položaj in prizadevanja dolžnika oceni, da je upravičeno, da se dolg dolžniku odpusti, ali
7. če stečajni dolžnik v stečajnem postopku namesto denarnih sredstev sprejema druge nedenarne ugodnosti ali
8. če stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju sklene pravni posel v nasprotju z določbami tega zakona.«.

125. člen

V 400. členu se v petem odstavku besedilo »dveh let« nadomesti z besedilom »enega leta«, beseda »petih« pa z besedo »treh«.

V osmem odstavku se v napovednem stavku besedilo »dveh let« nadomesti z besedilom »enega leta«.

126. člen

V 408. členu se v prvem odstavku beseda »vse« nadomesti z besedilom »navadne, podrejene in prednostne«.

127. člen

V 409. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) S pravnomočnostjo sklepa o odpustu obveznosti preneha omejitev poslovne sposobnosti stečajnega dolžnika iz 2. točke prvega odstavka 386. člena tega zakona, čeprav postopek osebnega

stečaja še teče, razen glede odpovedi dediščini ali drugim premoženjskim pravicam, če te spadajo v stečajno maso.«.

128. člen

V 435. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če je bil postopek izbrisa začet na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 1. točke drugega odstavka 427. člena tega zakona, je ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali manjkajoče podatke iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1, ki jih še ni predložila.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se v napovednem stavku za besedo »in« doda besedilo »je ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa vložila pravna oseba ali družbenik ali«.

Za novim tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Če je bil postopek izbrisa začet na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena tega zakona, lahko upnik v ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja tudi, da pravna oseba ni prenehala poslovati, ima premoženja ali ni izpolnila vseh svojih obveznosti. Če pravna oseba ni prenehala poslovati, ima premoženja ali ni izpolnila vseh svojih obveznosti, izbris ni dovoljen.«.

Dosedanji tretji, četrti, peti in šesti odstavek postanejo peti, šesti, sedmi in osmi odstavek.

129. člen

V 437. členu se v prvem odstavku v 3. točki besedilo »tretjem ali četrtem« nadomesti z besedilom »tretjem, četrtem ali petem«.

130. člen

V 485. členu se v prvem odstavku besedilo »Uredba 1346/2000« nadomesti z besedilom »Uredba 2015/848/EU«.

V drugem odstavku se v 1. točki besedilo »zakonu, ki ureja bančništvo« nadomesti z besedilom »zakonu, ki ureja reševanje in prisilno prenehanje bank«.

131. člen

V 486. členu se v prvem odstavku besedilo »16. in 17. členu Uredbe 1346/2000« nadomesti z besedilom »19. in 20. členu Uredbe 2015/848/EU«, besedilo »zakonu, ki ureja bančništvo ali zavarovalništvo« pa se nadomesti z besedilom »zakonu, ki ureja reševanje in prisilno prenehanje bank, ali zakonu, ki ureja zavarovalništvo«.

132. člen

V 487. členu se besedilo »16. in 17. členu Uredbe 1346/2000« nadomesti z besedilom »19. in 20. členu Uredbe 2015/848/EU«.

133. člen

V 489.a členu se v prvem odstavku, ki postane besedilo člena in se odznači:
– v 1. točki črta beseda »poslovodstvo«, besedilo »35. do« pa se nadomesti z besedilom »38. in«;
– v 2. točki beseda »ravnalo« nadomesti z besedo »ravnala«.

Drugi, tretji in četrti odstavek se črtajo.

134. člen

491. člen se spremeni tako, da se glasi:

»491. člen
(prekrški drugih oseb v stečajnem postopku)

(1) Z globo od 800 do 4.100 eurov se za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana poslovodstva stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka, če ne ravna v skladu s prvim ali drugim odstavkom 292. člena tega zakona.

(2) Z globo od 800 do 4.100 eurov se za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana poslovodstva stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom stečajnega postopka, če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil v skladu s šestim odstavkom 292. člena tega zakona.

(3) Z globo od 800 do 4.100 eurov se kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je pravna oseba, če stori prekršek iz drugega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 300 do 1.200 eurov se kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je fizična oseba, ali oseba, ki je bila ob začetku stečajnega postopka član organa nadzora stečajnega dolžnika ali pri njem zaposlena, če stori prekršek iz drugega odstavka tega člena.

(5) Z globo od 800 do 4.100 eurov se kaznujeta stečajni dolžnik, ki je fizična oseba, in oseba, ki je opravljala funkcijo člana poslovodstva ob začetku postopka prisilne likvidacije, če storita prekršek iz prvega ali drugega odstavka 491. člena tega zakona.«.

135. člen

V 492. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Prekrškovni organ je upravičen v obsegu, potrebnem za odločanje v postopkih o prekrških iz prvega odstavka tega člena, neposredno dostopati in pridobivati podatke iz centralnega registra prebivalstva in poslovnega registra.«.

136. člen

Za 492. členom se doda nov 492.a člen, ki se glasi:

»492.a člen
(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.«.

Prehodne določbe in končna odločba

137. člen

(dokončanje postopkov)

(1) Postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljujejo in dokončajo po določbah do sedaj veljavnega zakona.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se spremenjeni oziroma dopolnjeni 48.a, 48.b, 98. in 119.a člen, 5. točka drugega odstavka 122.a člena, 123.a, 124., 137. in 177. člen, peti odstavek 179. člena, 192., 199.a, 199.b, 200., 239., 248., 291., 292., 299., 310., 311., 317., 330. in 337. člen, novi 339.a člen, spremenjeni oziroma dopolnjeni 341., 344., 346., 371., 374., 375., 377., 384., 389.a. in 395. člen, novi 396.a člen, spremenjeni oziroma dopolnjeni 2. točka drugega odstavka 399. člena, 408. in 409. člen, četrti odstavek 435. člena, 485., 486., 487. in 492. člen zakona uporabljajo tudi v postopkih, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se novi drugi odstavek 435. člena uporablja tudi za postopke, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, v katerih ugovor do uveljavitve tega zakona še ni bil vložen.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena se spremenjeni 400. člen zakona uporablja tudi za postopke, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, v katerih sodišče še ni določilo preizkusnega obdobja.

(5) Če je bil postopek odpusta obveznosti v skladu s 400. členom zakona začet pred uveljavitvijo tega zakona in do uveljavitve tega zakona preizkusno obdobje še ni poteklo, se določbi spremenjenih petega in osmega odstavka 400. člena zakona smiselno uporabljata tako, da lahko upravitelj ali stečajni dolžnik z ugovorom proti odpustu obveznosti, ki ga vloži v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona, zahteva skrajšanje preizkusnega obdobja. Upnik lahko v tem postopku uveljavlja vse ugovore proti odpustu obveznosti iz 403. člena zakona.

138. člen
(uskladitev podzakonskega predpisa)

Minister, pristojen za pravosodje, uskladi Pravilnik o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen (Uradni list RS, št. 91/08, 119/08, 53/09, 92/14, 66/22 in 103/22) z določbami tega zakona v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

139. člen
(začetek uporabe posameznih določb)

(1) Spremenjena in dopolnjena 5. točka drugega odstavka 108. člena, spremenjena 2. točka drugega odstavka 229. člena ter novi 221.aa, 221.ab, 221.ac in 221.ad člen zakona se začnejo uporabljati 1. 1. 2025.

(2) Novi tretji odstavek 121. člena, spremenjeni in dopolnjeni 326. člen, novi 326.a člen, spremenjeni in dopolnjeni 329., 331. in 332. člen se začnejo uporabljati, ko so zagotovljeni tehnični pogoji za njihovo izvajanje.

(3) Minister, pristojen za pravosodje, ob tehnični izpolnitvi pogojev izda sklep, v katerem določi datum, od katerega se uporabljajo določbe iz drugega odstavka tega člena. Sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(4) Do začetka uporabe določb iz prvega in drugega odstavka tega člena se uporabljajo določbe Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št.

176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US in 35/23 – odl. US).

140. člen
(uporaba novega drugega odstavka 269. člena zakona)

Novi drugi odstavek 269. člena zakona se uporablja za pravne posle in druga pravna dejanja, ki jih dolžnik sklene ali izvede po uveljavitvi tega zakona.

141. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (1. člen ZFPPIPP):

Po veljavnem 1. členu ZFPPIPP ureja: 1. finančno poslovanje pravnih oseb, 2. postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter 3. postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb. Glede na predlagane spremembe in dopolnitve bo zakon poleg dosedanjih postopkov zaradi insolventnosti urejal dva postopka za odpravo grozeče insolventnosti (predlagani novi 4.a člen) in je zato potrebna tudi dopolnitev tega člena. ZFPPIPP bo tako urejal: 1. finančno poslovanje pravnih oseb, 2. postopka zaradi grozeče insolventnosti, 3. postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter 4. postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb.

K 2. členu (2. člen ZFPPIPP):

V 2. členu veljavnega ZFPPIPP je urejen prenos in izvajanje predpisov Evropske unije. Predlagatelj posodablja citirano določbo, saj je v času od zadnje spremembe predpisa do danes prišlo do sprememb. Tako je 1. 1. 2016 začela veljati Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L št. 335 z dne 17. 12. 2009, str. 1), ki ureja tudi prenehanje zavarovalnic. Z dnem uveljavitve Direktive 2009/138/ES je zato prenehala veljati Direktiva 2001/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2001 o reorganizaciji in prenehanju zavarovalnic (UL L št. 110 z dne 20. aprila 2001, str. 28).

Ministrstvo za finance je v okviru pripomb k predlogu sprememb zakona (kot odgovor na mnenje Vrhovnega sodišča Republike Slovenije) predlagalo črtanje predlagane določbe 1. točke prvega odstavka 2. člena, ki bi določala: »(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo: 1. Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L št. 335 z dne 17. 12. 2009, str. 1)«. Ob tem je pojasnilo, da Direktiva Solventnost II ureja tudi področje prenehanja zavarovalnic, in sicer v III. Poglavju, ki zajema člene od 273 do 284. Navedene določbe so že prenesene v Zakon o zavarovalništvu[41] (v nadaljevanju: ZZavar-1).

ZZavar-1 v 411. členu za stečaj zavarovalnic kot enega izmed načinov prenehanja načelno napotuje na uporabo ZFPPIPP, vendar pa ureditev stečaja zavarovalnic v bistvenem odstopa od splošne ureditve stečaja, zlasti zato, ker je za zavarovalnice določen poseben način poplačila terjatev, ki zagotavlja prednostno poplačilo terjatev zavarovalcev/zavarovancev. V celoti je izključena tudi možnost prisilne poravnave, predlagatelj za začetek stečajnega postopka je Agencija za zavarovalni nadzor, ki predlaga tudi imenovanje upravitelja itd.

Ministrstvo za finance sicer ugotavlja določene pomanjkljivosti in nedorečenosti ureditve, ki se nanaša na prenehanje zavarovalnic, med drugim so določbe glede redne in prisilne likvidacije ter stečaja razdrobljene po več različnih poglavjih Zzavar-1, zato bo ob naslednji noveli ZZavar-1 predlagalo, da se navedene pomanjkljivosti odpravijo.

Dodatno je opozorilo tudi na to, da je Evropska komisija dne 22. 9. 2021 objavila zavarovalni zakonodajni paket, katerega del je tudi Predlog direktive evropskega parlamenta in sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter spremembi direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2009/138/ES, (EU) 2017/1132 ter uredb (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 648/2012 (v nadaljevanju: IRRD). Ko bo ta direktiva sprejeta, jo bo treba prav tako prenesti v slovenski pravni red, najbolj smiselno z uvedbo novega zakona, kot to velja za področje bančništva.

[41] Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20.

Osnovni namen IRRD je vzpostaviti sistem sanacije in reševanja zavarovalnic in pozavarovalnic, ki imajo sedež v EU in za katere se uporablja Solventnost II. Cilji reševanja, ki ga vodi organ za reševanje, so zaščita imetnikov polic in drugih upravičencev, ohranjanje finančne stabilnosti, zagotavljanje nadaljevanja kritičnih funkcij in zaščita javnih sredstev. Reševanje po IRRD nastopi, ko so za to izpolnjeni pogoji, in sicer, če se pričakuje propad zavarovalnice oziroma pozavarovalnice, če ni primerne možnosti, da bi kakršni koli ukrepi zasebnega sektorja ali nadzorni ukrepi preprečili propad zavarovalnice oziroma pozavarovalnice v razumnem časovnem okviru in če je samo reševanje v javnem interesu. IRRD torej za zavarovalnice oziroma pozavarovalnice, ki izpolnjujejo pogoje za reševanje, vzpostavlja ločen postopek, ki praviloma vodi do prenehanja zavarovalnice oziroma pozavarovalnice in ga v celoti vodi organ za reševanje. Vendar navedeno ne pomeni, da se običajni insolvenčni postopki za zavarovalnice in pozavarovalnice s sedežem v EU ne uporabljajo. Če reševanje zavarovalnice oziroma pozavarovalnice ni v javnem interesu ali bi insolvenčni postopek zagotovil enak ali boljši rezultat, se uporabijo pravila postopkov prenehanja v skladu z zgoraj navedeno ureditvijo Zzavar-1. Glede na to, da gre za ločen postopek, za katerega je po mnenju Ministrstva za finance glede na kompleksnost tematike najbolj primerna ločena zakonska ureditev, ni razloga, da bi se IRRD prenašala v ZFPPIPP.

V zvezi z 2. točko prvega odstavka veljavnega 2. člena ZFPPIPP je Ministrstvo za finance pojasnilo, da postopke prisilnega prenehanja kreditnih institucij ureja Zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank[42] (v nadaljevanju: ZRPPB-1) in ne (več) zakon, ki ureja bančništvo. Vendar pa ZRPPB-1 tudi določa, da »če ni s tem zakonom določeno drugače, se za stečaj banke uporabljajo določbe zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje, o stečaju gospodarske družbe«, zato Ministrstvo za finance meni, da je treba omembo direktive 2001/24/ES v 2. členu ZFPPIPP ohraniti, saj se v določenem delu prenaša tudi z ZFPPIPP.

V zvezi s tem je opozorilo tudi na potrebno prilagoditev določb 1. točke drugega odstavka 485. člena ZFPPIPP ter prvega odstavka 486. člena ZFPPIPP tako, da se upošteva dejstvo, da postopke zaradi insolventnosti kreditnih institucij ureja ZRPPB-1.

Prav tako je bila v času od zadnje spremembe ZFPPIPP za področje, ki ga ureja ZFPPIPP, sprejeta Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti)[43]. Cilj Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, ki se prenaša s predlogom tega zakona, je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prost pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki glede preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti, odpusta dolgov in prepovedi opravljanja dejavnosti. Namen navedene direktive je brez poseganja v temeljne pravice in svoboščine delavcev odpraviti take ovire z zagotovitvijo: da imajo podjetja in podjetniki v finančnih težavah, ki so sposobni preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje; da pošteni insolventni ali prezadolženi podjetniki po razumnem obdobju lahko izkoristijo popoln odpust dolgov, s čimer se jim omogoči druga priložnost; ter da se izboljša učinkovitost postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov, zlasti da bi skrajšali njihovo trajanje.

Čeprav bodo posamične predlagane spremembe in dopolnitve, ki so povezane z navedeno direktivo, predstavljene v obrazložitvah k posameznim členom v nadaljevanju, je že na tem mestu treba poudariti, da v skladu z namenom direktive predlagane spremembe omogočajo dolžnikom v finančnih težavah,

[42] Uradni list RS, št. 92/21.

[43] UL L št. 172 z dne 26. junija 2019, str. 18.

da se v okviru preventivnega prestrukturiranja že v zgodnji fazi učinkovito prestrukturirajo in se tako izognejo insolventnosti ter se na ta način omeji nepotrebno prenehanje tistih podjetij, ki so sposobna preživeti.

V zvezi s predlagano spremembo v drugem odstavku predlagatelj pojasnjuje, da je Uredba Sveta št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o insolvenčnih postopkih[44] (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1346/2000) z uveljavitvijo Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti[45] (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2015/848) prenehala veljati (prvi odstavek 91. člena Uredbe 2015/848). Uredba 1346/2000 je bila večkrat spremenjena, v zvezi z njo pa je Komisija v poročilu o njeni uporabi, ki ga je sprejela decembra 2012, ugotovila, da na splošno sicer deluje dobro, vendar bi bilo zaželeno, da se izboljša uporaba njenih določb, da bi tako okrepili učinkovito upravljanje čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti.

Tudi nova uredba (Uredba 2015/848) v okviru II. poglavja (Priznanje postopka v primeru insolventnosti) ureja načelo in učinke priznanja (člena 19 in 20). V skladu z načelno določbo se tako vsaka odločba o uvedbi postopka v primeru insolventnosti, ki jo sprejme sodišče države članice, pristojno v skladu s členom 3, prizna v vseh drugih državah članicah od trenutka, ko začne učinkovati v državi, v kateri je bil uveden postopek. Navedeno pravilo velja tudi, kadar zaradi razlogov na strani dolžnika uvedba postopka v primeru insolventnosti zoper tega dolžnika v drugih državah članicah ni mogoča. Priznanje postopka iz člena 3(1) pa ne preprečuje, da sodišče v drugi državi članici uvede postopek iz člena 3(2). Slednji postopek je sekundarni postopek v primeru insolventnosti v smislu poglavja III. Odločba o uvedbi postopka pa ima v skladu s členom 20 v primeru insolventnosti iz člena 3(1) brez nadaljnjih formalnosti enake učinke v katerikoli drugi državi članici, kakor jih ima po pravu države, v kateri je bil uveden postopek, če ta uredba ne določa drugače in če v tej drugi državi članici ni uveden noben postopek iz člena 3(2). Učinkov postopka iz člena 3(2) ni mogoče izpodbijati v drugih državah članicah. Vse omejitve pravic upnikov, zlasti odlog ali poplačilo, učinkujejo v zvezi s premoženjem, ki se nahaja na ozemlju druge države članice, samo zoper tiste upnike, ki s tem soglašajo. Pri tem predlagatelj pojasnjuje, da je postopek po 3(1) tisti postopek v primeru insolventnosti, ki ga uvede sodišče države članice, na katere ozemlju je središče dolžnikovih glavnih interesov (v nadaljnjem besedilu: glavni postopki v primeru insolventnosti). Središče glavnih interesov pa je kraj, v katerem dolžnik redno posluje in ki ga tretje osebe lahko preverijo. O postopku iz člena 3(2) pa govorimo tedaj, kadar je središče dolžnikovih glavnih interesov na ozemlju države članice in so sodišča druge države članice pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti proti navedenemu dolžniku le, če ima ta poslovalnico na ozemlju te druge države članice. Učinki teh postopkov so omejeni na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju te druge države članice. Predlagani spremembi v tem členu so bile prilagojene tudi določbe posebnih pravil za postopke zaradi insolventnosti z elementom države članice (oddelek 8.7, členi 485 – 488).

K 3. členu (4. člen ZFPPIPP):

Veljavni 4. člen določa uporabo kratic drugih zakonov, pri čemer so bili nekateri predpisi od zadnje spremembe ZFPPIPP dodatno spremenjeni, dopolnjeni ali pa so bile posamezne določbe predmet presoje pred ustavnim sodiščem. Glede na navedeno je predlagana posodobitev na način, ki ne vključuje navajanja uradnih listov, v katerih so bile objavljene spremembe, dopolnitve ali odločbe ustavnega sodišča. Tovrsten način pa hkrati ne ustvarja dvoma, da se citirani predpis uporabi v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu. Pričakovati je namreč, da se bodo navedeni predpisi tudi v prihodnje spreminjali ali dopolnjevali, predvsem pa, da se bodo glede na naravo stvari spreminjali z drugačno časovno dinamiko kot ZFPPIPP. Predlagatelj skuša na navedeni način odpraviti dvom o tem, da se v vsakem posamičnem primeru sklica na drug zakon ta uporabi v njegovem veljavnem besedilu oziroma v besedilu, ki ustreza morebitni prehodni določbi.

[44] UL L št. 160 z dne 30. junija 2000, str. 1.
[45] UL L št. 141 z dne 5. junija 2015, str. 19.

Na novo je v tem členu, glede na predlagano vsebino novega 339.a člena, dodan še Stvarnopravni zakonik[46] s kratico SPZ, ki bo uporabljena tudi v nadaljevanju besedila obrazložitev. SPZ je namreč zakon, ki ureja stvarnopravna razmerja.

K 4. členu (novi 4.a člen ZFPPIPP):

V zvezi z na novo predlaganim pojmom grozeče insolventnosti (glej obrazložitev k predlaganemu novemu 13.a členu v 6. členu tega predloga zakona) se glede na sistematiko ZFPPIPP dopolnjuje 1. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE, Oddelek 1.2: Opredelitev pojmov in kratic z novim 4.a členom. Z njim predlagatelj v sistematiko uvršča dva postopka zaradi grozeče insolventnosti, in sicer: 1. postopek preventivnega prestrukturiranja (veljavni členi 44.b – 44.z) in 2. postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (predlagani novi 221.aa, 221.ab, 221.ac in 221.ad člen).

Postopek preventivnega prestrukturiranja je v veljavnem ZFPPIPP že urejen. Umeščen je v poglavje, v katerem je urejeno finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb (2. poglavje ZFPPIPP). Namen postopka preventivnega prestrukturiranja je v skladu z veljavnim prvim odstavkom 44.c člena ZFPPIPP v tem, da se dolžniku, za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe prestrukturiranja svojih finančnih obveznosti in druge ukrepe finančnega prestrukturiranja, potrebne, da odpravi vzroke, zaradi katerih bi lahko postal insolventen. Postopek (z nekaterimi izjemami: odločitev o predlogu za začetek postopka preventivnega prestrukturiranja, odločanje o zahtevi za potrditev sporazuma o finančnem prestrukturiranju) poteka brez sodelovanja sodišča, saj je njegovo bistvo preventivno prestrukturiranje, ki se izvede na predlog dolžnika, če upniki izrečejo privolitev za sklenitev sporazuma o finančnem prestrukturiranju (prim. veljavni 44.o člen ZFPPIPP). Postopek je se lahko vodi zgolj na predlog dolžnika (prim. veljavni drugi odstavek 44.f člena ZFPPIPP), za določeno vrsto družb (majhne, srednje in velike družbe) in določeno vrsto terjatev (prim. veljavni 44.c – 44.e člen ZFPPIPP).

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, katerega ureditev je predlagana na novo, pa je za razliko od prej opisanega postopka v svojem bistvu postopek prisilne poravnave, ki ga dolžnik lahko predlaga zaradi odprave grozeče insolventnosti. Njegov namen je širši, in sicer ne zgolj prestrukturiranje finančnih terjatev, temveč tudi poslovnih terjatev, z vidika varstva upnikov pa je tudi vključenost sodišča večja kot v primeru postopka preventivnega prestrukturiranja, ki je v dobršni meri zunajsodni postopek.

Čeprav se postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti za razliko od drugih »posebnih« postopkov dejansko uporablja le tedaj, če pri dolžniku obstoji grozeča insolventnost (predlagani prvi odstavek 221.aa člena), pravil tega postopka, zlasti glede na predlagano smiselno uporabo pravil, ki urejajo postopek prisilne poravnave, sistemsko ni mogoče umestiti v nobeno drugo poglavje zakona. Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti je po svoji vsebini in vključenosti sodišča v bistvenem postopek prisilne poravnave in ne zgolj postopek preventivnega prestrukturiranja. Zato se s predlogom tega zakona pravila tega postopka urejajo v okviru 4. poglavja z novim oddelkom 4.9.

K 5. členu (5. člen ZFPPIPP):

Veljavni 5. člen določa postopke zaradi insolventnosti. Ti so po prvem odstavku navedenega člena: 1. postopek prisilne poravnave, 2. postopek poenostavljene prisilne poravnave in 3. stečajni postopek. Predlagatelj spreminja naslov oddelka 4.7, ki ureja pravila postopka poenostavljene prisilne poravnave in tudi vsebino navedenega oddelka (več v obrazložitvi k 68. in 69. členu tega predloga). V zvezi s tem predlagatelj pojasnjuje, da je postopek, ki je v skladu s prenovljeno ureditvijo namenjen mikro družbam, v bistvu postopek prisilne poravnave z nekaterimi nujnimi prilagoditvami, ki po eni strani izboljšujejo

[46] Uradni list RS, št. 87/02, 91/13 in 23/20.

dostopnost postopka za mikro podjetja (nekatere poenostavitve pomenijo cenejši postopek), po drugi strani pa pravila, ki zagotavljajo transparentnost postopka in večje varstvo upnikov, niso več izključena. Temu ustrezno je treba prilagoditi tudi to uvodno določbo ZFPPIPP. Med postopki zaradi insolventnosti tako ločimo le dve veliki skupini, in sicer: 1. postopek prisilne poravnave in 2. stečajne postopke. Predlagana določba tako ne vključuje postopka poenostavljene prisilne poravnave oziroma, kot predlagano, postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, saj gre v bistvu za postopek prisilne poravnave s poenostavitvami, ki so ključne za doseganje namena prisilne poravnave pri mikro gospodarskih družbah in podjetnikih (glej predlagana 68. in 69. člen ter njuno obrazložitev).

V naslovu 5. člena je predlagan popravek pisne pomote v besedi »insolventnosti«.

K 6. členu (novi 13.a člen ZFPPIPP):

V skladu z določbo prvega odstavka 14. člena veljavnega ZFPPIPP je insolventnost položaj, ki nastane, če dolžnik:
1. v daljšem obdobju ni sposoben poravnati vseh svojih obveznosti, ki so zapadle v tem obdobju (trajnejša nelikvidnost), ali
2. postane dolgoročno plačilno nesposoben.

Po določbi drugega odstavka velja, da je dolžnik trajneje nelikviden, če se ne dokaže drugače, in sicer:
1. pri dolžniku, ki je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik:
– če za upnika – dolžnika več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo ene ali več obveznosti v skupnem znesku, ki presega 20 odstotkov zneska njegovih obveznosti, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu, ali
– če sredstva na njegovih računih ne zadoščajo za izvršitev sklepa o izvršbi ali poplačilo izvršnice in tako stanje traja neprekinjeno zadnjih 60 dni ali s prekinitvami več kot 60 dni v obdobju zadnjih 90 dni, in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti, ali
– če nima odprtega najmanj enega bančnega računa pri ponudnikih plačilnih storitev v Republiki Sloveniji in če po preteku 60 dni od pravnomočnosti sklepa o izvršbi ni poravnal svoje obveznosti, ki izhaja iz sklepa o izvršbi,
2. pri dolžniku, nad katerim je tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, če za več kot dva meseca zamuja:
– s plačilom svojih obveznosti na podlagi potrjene prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave ali
– s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ali
– z izvedbo drugih ukrepov finančnega prestrukturiranja, določenih v načrtu finančnega prestrukturiranja,
3. pri dolžniku, ki je potrošnik:
– če za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo ene ali več obveznosti v skupnem znesku, ki presega trikratnik njegove plače, nadomestil ali drugih prejemkov, ki jih prejema redno v obdobjih, ki niso daljša od dveh mesecev, ali
– če je nezaposlen in ne prejema nobenih drugih rednih prejemkov ter za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo obveznosti, ki presega 1.000 evrov.

V tretjem odstavku istega člena je nadalje v zvezi z dolgoročno plačilno nesposobnostjo določeno, da v primeru, če se ne dokaže drugače, velja, da je dolžnik postal dolgoročno plačilno nesposoben:
1. če je vrednost njegovega premoženja manjša od vsote njegovih obveznosti (prezadolženost),
2. pri dolžniku, ki je kapitalska družba, pa tudi, če je izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami dosegla polovico osnovnega kapitala in te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv.

Četrti odstavek veljavnega 14. člena določa, da velja in nasproten dokaz ni dovoljen, da je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik postal trajneje nelikviden tudi v primeru, če za več kot dva meseca zamuja:
1. s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali
2. s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem,
in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti.

V petem odstavku navedenega člena je določeno še, da v primeru, če je nad dolžnikom tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, velja, če se ne dokaže drugače, da je s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, prenehal položaj insolventnosti dolžnika.

Ob predstavljeni opredelitvi insolventnosti v veljavnem 14. členu ZFPPIPP je jasno, kar sicer izhaja že iz samega imena »insolvenčno pravo«, da gre za poseben pravni postopek, ki se začne, ko postane družba insolventna. Skozi čas sta se izoblikovali dve osnovni teoriji oziroma definiciji insolventnosti, in sicer (a) klasična ekonomska teorija, ki temelji na prezadolženosti, in pozneje še (b) teorija denarnega toka, ki temelji na nelikvidnosti. Gospodarske družbe so lahko ob uporabi računovodskega vrednotenja premoženja in obveznosti, torej ob uporabi podatkov iz bilance stanja, insolventne (prezadolžene) oziroma računovodsko izkazujejo manjša sredstva od stanja dolgov, torej ima družba računovodsko gledano negativen kapital. V skladu s klasičnim bilančnim testom je takšna družba insolventna in bi moralo njeno poslovodstvo začeti z ukrepi zaradi insolventnosti. Vendar je takšna gospodarska družba lahko ekonomsko povsem solventna, saj je diskontirana vrednost prihodnjih denarnih tokov, ustvarjenih s sredstvi družbe v prihodnosti večja od prihodnjih denarnih tokov, ki so potrebni za poravnavo njenih obveznosti. Če je takšna družba tudi likvidna in lahko redno poravnava svoje obveznosti, ker je struktura njenih terjatev takšna, da je poplačilo porazdeljeno na leta v prihodnosti, ni nobenega razloga, da bi se nad takšno družbo moral začeti postopek zaradi insolventnosti, oziroma ni razloga, da bi moralo poslovodstvo že začeti z aktivnostmi, ki jih predpisuje insolvenčna zakonodaja. To med drugim pomeni tudi, da insolventnosti po testu bilančne vrednosti ni vedno preprosto določiti. Še veliko težje je to oceniti oziroma ovrednotiti upnikom, ki nimajo vseh potrebnih informacij in do njih tudi ne morejo priti. Z vidika predvidljivosti in možnosti zanašanja je zelo pomembo, da je trenutek, ko mora družba v postopek zaradi insolventnosti, jasno določen in preprosto ugotovljiv. V nasprotnem primeru relevantni deležniki, kot so poslovodstvo dolžnika, družbeniki, upniki itd., ne bodo mogli ustrezno prilagoditi svojega ravnanja, sodišča pa bodo imela precejšnje težave pri odločanju o tem, ali je ta točka dosežena ali ne.

V zvezi z navedenimi težavami in predvsem v zvezi s temeljnimi namenom insolvenčnega prava, da naj zagotovi skupni forum za poplačilo vseh upnikov in s tem prepreči razkosanje premoženja gospodarske družbe, ki bi lahko bilo vredno bistveno več kot delujoče podjetje, se je razvila še teorija ugotavljanja insolventnosti po metodi denarnega toka (test likvidnosti), ki zastopa stališče, da razlog za uvedbo postopkov zaradi insolventnosti ni samo prezadolženost (insolventnost v ožjem pomenu), ampak tudi (oziroma predvsem) nelikvidnost (insolventnost v širšem pomenu). V skladu s to teorijo mora torej družba predlagati uvedbo insolvenčnega postopka tudi v primeru, ko ne zmore več plačevati svojih zapadlih obveznosti, ko je torej nelikvidna.

Sistem pravilnih spodbud, ki deležnike motivira, da pravočasno predlagajo začetek postopkov zaradi insolventnosti, je eno izmed temeljnih vprašanj ex ante učinkovitosti insolvenčnega postopka. Temeljni težavi pri zagotavljanju pravočasnosti začetka postopkov sta v (a) asimetriji informacij med dolžnikom in upniki ter (b) v spodbudah, ki potencialno ključne deležnike motivirajo k temu, da ne predlagajo uvedbe postopkov zaradi insolventnosti družbe. Pravočasen začetek postopka lahko zagotavljajo samo akterji, ki imajo ustrezne informacije o stanju dolžnika. V vsakem primeru imajo dolžniki oziroma njihovo poslovodstvo zagotovo največ oziroma najboljše informacije o poslovanju in stanju družbe oziroma lahko te informacije pridobijo z najmanjšimi stroški. Predlog za uvedbo insolvenčnega postopka pa pomeni konec asimetrije informacij med dolžnikom in upniki ter znak, da morajo upniki ustaviti svoja

individualna prizadevanja za poplačilo dolga in se prepustiti kolektivnemu postopku. Dolžnik in poslovodstvo se v primeru insolventnosti soočita z izgubo nadzora nad gospodarsko družbo, izgubo premoženja, priznanjem poraza oziroma neuspeha ipd. Bolj ko se družba približuje insolventnosti, večja je bojazen, da se bodo spodbude poslovodstva spremenile in da bo poslovodstvo skušalo rešiti družbo s tveganji, ki so podobna hazardiranju. Ker takšno ravnanje z veliko verjetnostjo vodi v dodatno zmanjšanje premoženja družbe (stečajne mase), ki bo na voljo upnikom za poplačilo, je takšno ravnanje nezaželeno in vodi v zmanjševanje učinkovitosti. Tudi upniki nimajo interesa, da bi predlagali uvedbo postopkov zaradi insolventnosti. Upniki z najboljšimi informacijami si raje poskušajo pridobiti čim boljši položaj v postopku izvršbe in se s tem bodisi v celoti poplačati bodisi si zagotoviti bistveno boljši položaj za primer, da na koncu vendarle pride do kolektivnega (insolvenčnega) postopka.

Zaradi navedenih dejstev, ki vse deležnike motivirajo k temu, da ne predlagajo uvedbe postopka zaradi insolventnosti, mora spodbude ustvariti pravo. Pravo lahko pravilne spodbude ustvarja bodisi v obliki palice ali v obliki korenčka (o tem več v obrazložitvi k členu o odgovornosti poslovodstva družbe)[47].

Iz zapisanega je med drugim mogoče zaključiti, da poslovodstva družb prepozno predlagajo postopke zaradi insolventnosti, na kar je posebej opozorjeno tudi v Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti, ki se s predlagano novelo prenaša v slovenski pravni red. Predlagatelj je glede na navedeno znova pretehtal vsebino določb in vzpostavljenih domnev o finančnem stanju dolžnika ter v luči Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti poskuša tudi s to novo določbo v povezavi s predlaganim novim 33.a členom zakona vzpodbuditi pravočasno ukrepanje poslovodstva, ne šele tedaj, ko je družba že insolventna, temveč že, ko insolventnost družbi šele grozi (prim. obrazložitev k 16. členu predloga). Predlagatelj ocenjuje kot primerno, da se vzpostavi dolžnost poslovodstva, da že v času, ko družbi grozi insolventnost, izvede določene aktivnosti (oziroma določena dejanja tudi opusti), kar bo, če bodo te aktivnosti izvedene pravočasno (oziroma ne bodo izvedene), insolventnost lahko preprečilo (glej še obrazložitev k 16. členu tega predloga).

V skladu z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti bi moralo namreč dolžnikom v finančnih težavah prestrukturiranje omogočiti, da v celoti ali delno nadaljujejo poslovanje, tako da spremenijo sestavo, pogoje ali strukturo svojega premoženja in svojih obveznosti ali kateri koli drug del svoje strukture kapitala. Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali dolžnikom predvsem omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi in se izognejo insolventnosti ter se tako omeji nepotrebna likvidacija podjetij, ki so sposobna preživeti. Navedeni okviri bi morali pomagati preprečiti izgubo delovnih mest ter strokovnega znanja in spretnosti, poleg tega pa bi se morala povišati skupna vrednost za upnike (v primerjavi s tem, kar bi sicer dobili v primeru likvidacije podjetja) ter tudi za lastnike in celotno gospodarstvo.

Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali tudi preprečevati kopičenje slabih posojil. Z razpoložljivostjo učinkovitih okvirov preventivnega prestrukturiranja bi zagotovili, da se ukrepi sprejmejo, preden bi podjetja prenehala odplačevati svoja posojila, kar bi prispevalo k zmanjšanju tveganja za nastanek slabih posojil v cikličnih recesijah in ublažilo negativni učinek na finančni sektor. Hkrati pa bi bilo treba neuspešna podjetja, ki nimajo možnosti preživetja, čim hitreje likvidirati. Kadar dolžnik, ki je v finančnih težavah, ni sposoben preživeti ali je njegovo sposobnost preživetja le težko obnoviti, bi lahko prestrukturiranje še pospešilo in povečalo izgube v škodo upnikov, delavcev in drugih deležnikov, pa tudi celotnega gospodarstva[48].

---

[47] Povzeto po: Jaka Cepec: Anatomija korporacijskega insolvenčnega prava insolvenčnega prava, Primerjalno-pravna in pravno-ekonomska analiza temeljev korporacijskega insolvenčnega prava, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana 2016.

[48] Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti), Uradni list Evropske unije L 172/18 z dne 26. 6. 2019, tč. 2 in 3.

Predlagatelj je pri začrtanem izhodišču upošteval, da je teorija enotna v stališču, da je določitev pravočasnega začetka postopkov zaradi insolventnosti izjemno pomemben cilj insolvenčnega prava. *Brez pravočasnega začetka postopkov je zaradi hitrega zmanjševanja stečajne mase gospodarske družbe, ki postane nelikvidna in/ali prezadolžena, praktično nesmiselno razpravljati o vprašanju ex post učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti. Noben postopek zaradi insolventnosti namreč ne more ustvarjati dodatnega premoženja. Predpostavka za učinkovito insolvenčno pravo je torej sistem mehanizmov, ki deležnike ustrezno spodbudi, da pravočasno predlagajo uvedbo postopkov. Pri tem je poudarek na vprašanju, ali naj sistem spodbud v insolvenčnem pravu deluje po sistemu korenčka ali po sistemu palice*.[49]

Prav zato, da bi se lahko doseglo pravočasno ukrepanje, predlagatelj točko, na kateri mora dolžnik postopati aktivno, veže na čas, ko postane verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, da se bodisi prepreči nastanek insolventnosti, v primeru, da to ni (več) mogoče, pa da nemudoma pristopi k likvidaciji družbe. Prej ko lahko dolžnik ugotovi, da je v finančnih težavah, in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči se insolventnosti. V primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslabljena, pa bo pravočasen postopek likvidacije bolje organiziran in učinkovit.

Glede na vse zapisano predlagatelj ne more mimo opredelitve pojma »grozeče insolventnosti«, ki pa ostaja na abstraktni ravni. Predlagana določba 13.a člena grozečo insolventnost tako opredeljuje kot položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo v obdobju enega leta dolžnik postal insolventen.

Pri opredelitvi pojma je bilo upoštevano priporočilo, da gre za takšne dolžnikove težave, ki dejansko in resno ogrožajo dolžnikovo sedanjo ali prihodnjo sposobnost, da plača svoje dolgove, ko zapadejo v plačilo. Časovni okvir, relevanten za ugotavljanje takšne ogroženosti, lahko v skladu z napotilom Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti zajema obdobje nekaj mesecev ali celo dlje, da se lahko upoštevajo primeri, v katerih se dolžnik sooča z nefinančnimi težavami, ki ogrožajo nadaljnje poslovanje njegovega podjetja, srednjeročno pa tudi njegova likvidnost. Zato je v predlagani definiciji vključena časovna komponenta enega leta.

Kot že zapisano, osnovna opredelitev pojma grozeče insolventnosti ostaja na abstraktni ravni. Z določitvijo varovalk v predlaganem prvem odstavku 221.aa člena (da dolžniku insolventnost grozi in da je to grozečo insolventnost mogoče odpraviti) je po oceni predlagatelja, glede na namen in naravo postopkov zaradi grozeče insolventnosti, opredelitev grozeče insolventnosti tudi v skladu s priporočili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti.

Opredelitvi pojma grozeče insolventnosti ob rob je dodati še, da veljavni ZFPPIPP v 2. poglavju ureja finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb, pri čemer je v drugem odstavku veljavnega 28. člena ZFPPIPP izrecno določeno, da mora poslovodstvo zagotoviti, da družba posluje v skladu z navedenim zakonom in pravili poslovnofinančne stroke. Razen pravil, ki jih to poglavje že zajema, zlasti vse že veljavne določbe glede upravljanja tveganj, ki zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in sprejemanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju, druge podrobnejše določbe ne sodijo v vsebino zakona, ki v svojem bistvu ureja pravila poslovanja v obdobju insolventnosti. V skladu z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti je treba vzpostaviti tudi sisteme z orodji za zgodnje opozarjanje, ki naj dolžnike opozarjajo na nujnost (pravočasnost) ukrepanja, kar bi bilo zlasti v pomoč malim in srednjim podjetjem, ki imajo še posebej omejene vire za zaposlitev strokovnjakov. V zvezi s tem predlagatelj pojasnjuje, da je v okviru ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, potekal projekt, katerega rezultat je bila študija

[49] Povzeto po: Jaka Cepec: Anatomija korporacijskega insolvenčnega prava, Primerjalno-pravna in pravno-ekonomska analiza temeljev korporacijskega insolvenčnega prava, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana 2016, str. 45–53.

Prestrukturiranje podjetij: Sistem zgodnjega opozarjanja in primeren odziv države[50]. Dopolnilo k tej študiji je tudi (spletni) pripomoček, v katerega bo gospodarska družba lahko vnesla svojo bilanco uspeha in izkaz poslovnega uspeha, v ozadju se bo zavrtel ekonometrični model z več kot 22 indikatorji (statistično značilnimi za slovensko gospodarstvo) in kot končni rezultat bo podal verjetnostno oceno glede nastopa grozeče insolventnosti v prihodnjih 12 mesecih za konkretno gospodarsko družbo. Predlagatelj ocenjuje, da bo ta pripomoček odlično podporno orodje, primarno namenjeno dolžnikom pri sprejemanju poslovno-finančnih odločitev, ki bodo lahko podlaga tudi za morebiten začetek sodnega ali zunaj sodnega prestrukturiranja, pa tudi upnikom, da bodo lahko na podlagi javno objavljenih podatkov ali podatkov, ki jih bodo lahko od dolžnika pridobili tekom sodnega postopka, preverili, ali je grozeča insolventnost podana tudi po tem modelu. Ta informacija je tako lahko izhodišče za nadaljnje analize in ukrepe tako dolžnikov kot upnikov.

Čeprav gre za sintezo več ekonomskih indikatorjev, predlagatelj ocenjuje, da prevedba takšnega modela v pravno opredelitev v členu ZFPPIPP, ki določa grozečo insolventnost, ni primerna, bo pa navedeno (kot obrazloženo zgoraj) lahko priporočen pripomoček gospodarskim družbam (in upnikom) za oceno položaja. Skrbno spremljanje uporabe tega pripomočka v praksi bo skozi čas pokazalo, ali navedeni pripomoček lahko pridobi potrebno zaupanje v poslovnih krogih in je v bodoče lahko podlaga za prenos v zakonsko določbo.

Predlagatelj pa po tujem vzoru k pravočasnemu obveščanju o položaju insolventnosti ali grozeče insolventnosti zavezuje revizorje, računovodje in druge osebe, ki za podjetje opravljajo storitve, povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja (glej obrazložitev k predlogu dopolnitve 30. člena ZFPPIPP). Ustrezno varstvo in seznanjenost poslovnih partnerjev oziroma upnikov, na katere se bodo nanašali ukrepi preventivnega prestrukturiranja, pa se tudi v (obeh) postopkih zaradi grozeče insolventnosti zagotavlja skozi javne objave ter določbe o možnosti pravnih sredstev in ne nazadnje skozi odškodninsko odgovornost poslovodstva, ki bi navedene določbe oziroma postopke uporabilo prepozno ali celo v nasprotju z njihovim namenom.

K 7. členu (14. člen ZFPPIPP):

Kot že zapisano v obrazložitvi k prejšnjemu členu, je v veljavnem 14. členu ZFPPIPP opredeljen položaj insolventnosti. Predlagana sprememba opredelitve trajnejše nelikvidnosti sledi nemški ureditvi oziroma opredelitvi položaja nelikvidnosti (primerjaj 17. člen Inso), pri čemer je predlagatelj upošteval dejstvo, da je nemška sodna praksa navedeno opredelitev dopolnila, in sicer tako, da stečajni razlog ni hipna nelikvidnost, ampak mora le ta obstajati določen čas, prav tako pa neznaten delež zapadlih obveznosti, ki jih družba ne more poplačati, še ne predstavlja stečajnega razloga. Predlagatelj ugotavlja, da slednje upošteva tudi hrvaški Stečajni zakon, ki stečajni razlog (trajnejše) nelikvidnosti določa v 6. členu, ki se glasi: »Nesposobnost za plaćanje postoji ako dužnik ne može trajnije ispunjavati svoje dospjele novačne obveze.«. Po predlagani ureditvi je tako trajnejša nelikvidnost (kot razlog za začetek postopka zaradi insolventnosti) položaj, ki nastopi, ko dolžnik ni sposoben poravnati svojih zapadlih obveznosti v določenem obdobju.

V drugem in petem odstavku navedenega člena je urejen tudi primer, ko je nad dolžnikom tekel postopek poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo poenostavljene prisilne poravnave. Določeno je, da v primeru, če se ne dokaže drugače, velja pri dolžniku, nad katerim je tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, če za več kot dva meseca zamuja:
– s plačilom svojih obveznosti na podlagi potrjene prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave ali

[50] Vodja projekta prof. dr. A. Burger, javno dostopno na spletni strani
CRP V5-1931 Prestrukturiranje Podjetij - Sistem Zgodnjega Opozarjanja in Primeren Odziv DrÅ¾ave - Final.docx (uni-lj.si)

– s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ali
– z izvedbo drugih ukrepov finančnega prestrukturiranja, določenih v načrtu finančnega prestrukturiranja,
da je trajneje nelikviden (drugi odstavek 14. člena ZFPPIPP). Če pa je nad dolžnikom tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, velja, če se ne dokaže drugače, da je s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, prenehal položaj insolventnosti dolžnika (peti odstavek 14. člena ZFPPIPP).

S predlogom zakona je postopek poenostavljene prisilne poravnave nadomeščen s postopkom prisilne poravnave za malo gospodarstvo, pravila tega postopka pa so toliko spremenjena, da gre po novem za (pod)vrsto postopka prisilne poravnave (prim. spremembo 5. člena ZFPPIPP), namenjene gospodarski družbi, ki izpolnjuje vsa tri merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb, in če vrednost aktive v zadnjih dveh letih ni presegla 700.000 evrov ter višina vseh njenih obveznosti ne presega 700.000 evrov, in podjetniku, ki izpolnjuje merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 evrov (glej obrazložitev k spremenjenima členoma 221.a in 221.b). Ker bo tako tudi nad navedenimi družbami in podjetnikom tekel postopek prisilne poravnave, je dostavek »poenostavljene prisilne poravnave« odveč, zato je predlagano njegovo črtanje v drugem odstavku, tako v 2. točki v napovednem stavku kot v prvi ter drugi alineji ter v petem odstavku 14. člena ZFPPIPP.

Dodatna sprememba druge alineje 2. točke drugega odstavka navedenega člena pa je povezana z vprašanjem obveznosti rednega poplačevanja zavarovanih terjatev, in sicer ne glede na to, ali so bile te predmet prisilnega prestrukturiranja s prisilno poravnavo ali ne. Po določbi drugega odstavka veljavnega 14. člena ZFPPIPP namreč velja pri dolžniku, nad katerim je tekel postopek prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave, da je trajneje nelikviden, tudi če s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave, zamuja za več kot dva meseca (druga alinea 2. točke drugega odstavka 14. člena). Mogoče je dokazovati nasprotno.

Zavarovana terjatev je terjatev upnika, ki je zavarovana z ločitveno pravico (tretji odstavek 20. člena ZFPPIPP). Ločitvena pravica pa je v skladu s prvim odstavkom 19. člena ZFPPIPP pravica upnika do plačila njegove terjatve iz določenega premoženja insolventnega dolžnika pred plačilom terjatev drugih upnikov tega dolžnika iz tega premoženja. Vendar se kot nezavarovana terjatev obravnava tisti del zneska terjatve ločitvenega upnika, za katerega znesek terjatve presega vrednost premoženja, ki je predmet ločitvene pravice (peti odstavek 20. člena ZFPPIPP).

Predlagatelj na pobudo Združenja bank Slovenije in glede na stališče oziroma razloge za odločitev, ki jo je ustavno sodišče sprejelo v zadevi Up-280/16-108, Up-350/16-102, Up-745/16-93, Up-750/16-94, U-I-72/16-8, U-I-160/16-6, ocenjuje za smotrno in potrebno, da se določba dopolni na način, da bo povsem jasen tudi položaj upnikov zavarovanih terjatev po potrjeni prisilni poravnavi. Ker po določbi petega odstavka 14. člena v primeru, če je nad dolžnikom tekel postopek prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave, velja, če se ne dokaže drugače, da je s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave prenehal položaj insolventnosti dolžnika, se namreč predpostavlja, da bo dolžnik svoje obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave, izpolnjeval v celoti tako, kot se glasijo, saj bi jih v nasprotnem primeru vključil v postopek prestrukturiranja. Dolžnik mora tako svoje obveznosti, ki so bile predmet prestrukturiranja, izpolnjevati v zneskih in rokih, kot so določeni v potrjeni prisilni poravnavi, zavarovane terjatve, ki niso bile predmet prisilnega prestrukturiranja s prisilno poravnavo (v skladu z določbami 221.n do 221.t člena ZFPPIPP), pa tako, kot so bile dogovorjene med pogodbenima strankama. Če dolžnik kljub pravnomočno potrjeni prisilni poravnavi s predvidenimi ukrepi finančnega prestrukturiranja ne zmore zagotoviti sredstev in zato ne more izpolnjevati svojih zapadlih obveznosti, to po mnenju

predlagatelja nedvomno kaže na to, da položaj insolventnosti dolžnika s potrditvijo prisilne poravnave ni prenehal (peti odstavek 14. člena ZFPPIPP).

K 8. členu (15. člen ZFPPIPP):

V 15. členu ZFPPIPP je finančno prestrukturiranje opredeljeno kot celota ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben in lahko vključujejo: 1. zmanjšanje in odložitev zapadlosti dolžnikovih obveznosti, 2. pri kapitalski družbi: izvedbo povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do dolžnika, ali z novimi denarnimi vložki in 3. druge ukrepe, katerih izvedba v skladu s pravili poslovnofinančne stroke omogoča odpravo vzrokov dolžnikove insolventnosti in zagotavlja, da dolžnik postane kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben.

V fazi strokovnega usklajevanja sta ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, in Zbornica upraviteljev Slovenije opozorila, da finančno prestrukturiranje niso samo finančni, temveč tudi poslovni ukrepi oziroma njihova kombinacija. Navedeno posredno izhaja tudi iz besedila 3. točke navedene določbe, ki med ukrepe, ki se izvedejo, da bi postal dolžnik spet kratkoročno in dolgoročno plačilo sposoben, prišteva tudi druge ukrepe, katerih izvedba v skladu s pravili poslovnofinančne stroke omogoča odpravo dolžnikove insolventnosti. V prid jasnosti zapisa pa predlagatelj v opredelitvi posebej izpostavlja, da je finančno prestrukturiranje celota finančnih in poslovnih ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, glede na urejanje pravil, povezanih z odpravo grozeče insolventnosti, pa tudi celota finančnih in poslovnih ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik odpravil grozečo insolventnost. Celota teh ukrepov, ki so lahko finančni in/ali poslovni, pa je v nadaljnjem besedilu zakona imenovana »finančno prestrukturiranje«.

K 9. členu (17. člen ZFPPIPP):

Po veljavni ureditvi šestega odstavka 17. člena ZFPPIPP sta osebna podatka, ki se v postopku zaradi insolventnosti vodita v zvezi z upnikom, ki je potrošnik, le njegovo osebno ime in naslov stalnega prebivališča. Ta dva osebna podatka ne zadostujeta za njegovo enolično identifikacijo v tovrstnih postopkih, zato se predlaga, da se poleg teh dveh podatkov vodi tudi njegova davčna številka. Po eni strani je enolična identifikacija upnika nujno potrebna za verodostojno izvedbo postopka zaradi insolventnosti, v katerem bo kot stranka predhodnega postopka vložil predlog za začetek postopka[51] ali v glavnem postopku uveljavljal svojo terjatev do insolventnega dolžnika[52]. Po drugi strani pa bo obdelava tega dodatnega osebnega podatka omogočala učinkovito izvedbo postopka, še posebej v primerih, ko se bo upnik odločil vložiti predlog za začetek postopka ali prijavil terjatev z oddajo elektronskega predloga prek informacijskega sistema za podporo za elektronsko poslovanje v postopkih zaradi insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: informacijski sistem e-INS). Po Pravilniku o elektronskem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti[53] je strankam postopka oziroma informacijskega sistema e-INS v skladu s četrtim odstavkom 4. člena omogočeno, da v t. i. elektronskem postopku zaradi insolventnosti (eINS-postopek):
1. vložijo elektronski predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti,
2. vložijo elektronsko prijavo terjatve v postopku zaradi insolventnosti,
3. vložijo druge elektronske vloge stranke ali udeleženca v postopku zaradi insolventnosti,
4. pregledajo elektronska pisanja v posameznem eINS-postopku, v katerem imajo položaj stranke ali udeleženca.

Informacijski sistem e-INS je zgrajen na način, da identiteto uporabnika preverja na podlagi podatkov, ki jih prejme iz varnostne sheme sodstva (VASH), v katero se uporabnik predhodno prijavi. Uporabnik

[51] Gl. 55. člen ZFPPIPP.
[52] Gl. 56., 57. in 59. člen ZFPPIPP.
[53] Uradni list RS, št. 13/21

se v varnostno shemo vključi z veljavnim kvalificiranim digitalnim potrdilom, povezanim z njegovo davčno številko[54]. Posledično davčna številka za informacijski sistem e-INS predstavlja enotni identifikator, na podlagi katerega je mogoče prepoznati uporabnika, ko ta opravlja eINS-opravila. Za evidentiranje tega podatka pri potrošniku, ki je dolžnik, in pri fizični osebi – podjetniku/zasebniku pravna podlaga že obstaja (šesti odstavek 17. člena ZFPPIPP). Pravna podlaga za evidentiranje tega podatka pri potrošnikih – upnikih pa ni povsem jasna. Predlagana dopolnitev tako predstavlja izrecno zakonsko podlago[55] za obdelavo tega podatka fizičnih oseb v postopkih zaradi insolventnosti. Davčna številka se v postopku evidentira na način, da zaradi uresničitve načela sorazmernosti pri obdelavi osebnih podatkov upnikov, ki so potrošniki, ta ne bo vidna v javnih objavah (glej dopolnitev devetega odstavka 122. člena ZFPPIPP), prav tako pa ne bo vidna pri vpogledih strank v informacijski sistem e-INS. S predlagano dopolnitvijo sedmega odstavka pa se določa še namen obdelave identifikacijskih (osebnih) podatkov o upniku. Identifikacijski podatki o dolžniku in sedaj tudi o upniku ter drugi podatki o postopku zaradi insolventnosti se vodijo po 122.a členu in objavljajo po 122. členu ZFPPIPP: zaradi varnosti pravnega prometa in da se upnikom omogoči popolna identifikacija dolžnika zaradi pravočasne prijave terjatev v postopku zaradi insolventnosti in uresničevanja drugih pravic v tem postopku.

K 10. členu (18. člen ZFPPIPP):

V veljavnem 18. členu ZFPPIPP so opredeljene ožje povezane osebe posamezne osebe in to so: 1. njen zakonec ali oseba, s katero živi v življenjski skupnosti, ki ima po zakonu enake premoženjske posledice kot zakonska zveza, ali oseba, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, 2. otrok ali posvojenec te osebe ali osebe iz 1. točke tega člena, ki nima polne poslovne sposobnosti, 3. polnoletni otrok ali posvojenec, 4. starši ali posvojitelji, 5. bratje in sestre, 6. oseba, ki ima prijavljeno stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji na istem naslovu, do nivoja številke stanovanja, 7. druga oseba, ki nima polne poslovne sposobnosti in ji je dodeljena v skrbništvo.

Od oblikovanja te določbe do danes je prišlo do kar nekaj normativnih sprememb, ki terjajo spremembo te določbe.

Tako zakon, ki je urejal registracijo istospolne partnerske skupnosti, ne velja več od leta 2016 dalje, ko se je začel uporabljati Zakon o partnerski zvezi[56] (v nadaljnjem besedilu: ZPZ). Z uveljavitvijo Zakona o spremembah Družinskega zakonika[57] (v nadaljnjem besedilu: DZ-B) pa je prenehal veljati tudi ZPZ. Ta je v drugem odstavku 2. člena določal, da ima partnerska zveza na vseh pravnih področjih enake pravne posledice, kot jih ima zakonska zveza, razen če ZPZ določa drugače. ZPZ je urejal tudi nesklenjeno partnersko zvezo in glede nje v drugem odstavku 3. člena ZPZ določal, da ima nesklenjena partnerska zveza enake pravne posledice kot zunajzakonska skupnost na tistih pravnih področjih, na katerih ima pravne posledice zunajzakonska skupnost, razen če ZPZ določa drugače. ZPZ glede razmerij, ki jih ureja ZFPPIPP, za partnersko zvezo ni imel drugačnih določb. Ker je bil položaj istospolnih partnerjev celovito urejen s sistemskim zakonom (ZPZ), že v času njegove veljavnosti ni bilo ustrezno, da se njihov položaj posebej ureja po posameznih zakonih. ZPZ je namreč izhajal iz izenačitve pravnega položaja partnerske zveze z zakonsko zvezo in iz izenačitve nesklenjene partnerske zveze z zunajzakonsko skupnostjo, hkrati pa določal izjeme od izenačitve.

16. 6. 2022 je Ustavno sodišče RS z odločbo št. U-I-486/20, Up-572/18 odločilo o neustavnosti ureditve v prej veljavnem Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ter v Družinskem zakoniku v delu, v katerem je bilo določeno, da je zakonska zveza življenjska skupnost moža in žene. Odločilo je, da je v

[54] Prim. drugi odstavek 15. člena Pravilnika o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku, Uradni list RS, št. 158/20.

[55] Prim. 38. člen Ustave Republike Slovenije.

[56] Uradni list RS, št. 33/16.

[57] Uradni list RS, št. 5/23.

neskladju z ustavno prepovedjo diskriminacije zakonska ureditev, ki določa, da lahko zakonsko zvezo skleneta le dve osebi različnega spola. Zakonodajalcu je določilo šestmesečni rok za odpravo ugotovljenega ustavnega neskladja. Odločilo je še, da se do odprave ugotovljene protiustavnosti šteje, da je zakonska zveza življenjska skupnost dveh oseb ne glede na spol.

Z DZ-B, ki je začel veljati 31. 1. 2023, so istospolni partnerji v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti v vseh pravnih posledicah iz družinskega zakonika in na drugih pravnih področjih izenačeni z raznospolnimi. Ker sta z zakonikom na enak način opredeljeni obe obliki življenjske skupnosti tako za raznospolne kot za istospolne partnerje, posebna ureditev obeh oblik življenjske skupnosti samo za istospolne partnerje v ZPZ ni več potrebna, zato je ta prenehal veljati.

Navedena ureditev je upoštevana tudi v predlagani ureditvi ožje povezanih oseb (v primerjavi z veljavno ureditvijo je v 1. točki prvega odstavka opuščeno besedilo »s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti«).

Prav tako se v predlagani določbi glede na terminologijo Družinskega zakonika[58] (v nadaljnjem besedilu: DZ) za poimenovanje osebe, s katero posamezna oseba živi v življenjski skupnosti, ki ima po zakonu enake premoženjske posledice kot zakonska zveza, uporablja izraz »zunajzakonski partner«. Poleg tega je upoštevano, da v Republiki Sloveniji s posvojitvijo postanejo v skladu z določbami DZ med otrokom in posvojiteljem enaka razmerja kot med starši in otroki, zato se tudi v primeru posvojitve uporablja enak pojem kot za rodne otroke ter starše.

V zvezi z veljavno 6. točko predlagatelj pojasnjuje, da se je gospodinjska evidenca na podlagi šestega odstavka 53. člena Zakona o prijavi prebivališča[59] vodila do 31. 12. 2020, nato se je njeno vodenje ukinilo, podatki pa so se arhivirali. Od vzpostavitve katastra stavb in registra nepremičnin (10. julija 2008) se podatki o prebivališču v registru stalnega prebivalstva na območju Republike Slovenije spremljajo do ravni številke stanovanja. Svojo številko stanovanja mora imeti vsaka večstanovanjska stavba, ne glede na to, ali gre za blok ali stanovanjsko hišo z več stanovanjskimi enotami. Ker se torej podatek o stalnem prebivališču vodi do tako podrobne ravni, je lahko ustrezno nadomestilo podatku, kdo prebiva v posameznem gospodinjstvu, podatek, kdo ima prijavljeno stalno (in začasno) prebivališče v Republiki Sloveniji na istem naslovu, do ravni številke stanovanja.

V skladu z navedenim je v prvem odstavku predlaganega člena določeno, da so ožje povezane osebe posamezne fizične osebe:
1. njen zakonec ali zunajzakonski partner,
2. njen sorodnik v ravni vrsti ali sorodnik v ravni vrsti osebe iz prejšnje točke,
3. njeni bratje in sestre,
4. oseba, ki ima prijavljeno stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji na istem naslovu, do nivoja številke stanovanja, in
5. oseba, kateri je imenovana za skrbnika.

Glede predlaganega drugega in tretjega odstavka, ki predstavljata širitev definicije ožje povezane osebe, predlagatelj pojasnjuje, da je sodna praksa že izpostavila premislek nemške teorije, da bi bila tudi v primeru, ko fizična oseba lastniško in vodstveno obvladuje več podjetij, analogna uporaba pravil koncernskega prava nujna za zagotovitev načela pravne enakosti. Prav zaradi morebitnih tesnih (kapitalskih in osebnih vodstvenih) povezav med dolžnikom in upnikom je namreč glede na ugotovitve sodišča po veljavni ureditvi na primer mogoče, da dolžnik in upnik s spretnim manevriranjem in ob sodelovanju še nekaterih drugih upnikov – porokov, dosežeta potrditev prisilne poravnave nad dolžnikom na nedopusten način.

[58] Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 94/22 – odl. US in 5/23.
[59] Uradni list RS, št. 52/16 in 36/21.

Nemška teorija poudarja, da je treba upoštevati, da pri vsakem družbeniku (tudi fizični osebi), ki ima možnost obvladujočega vpliva v družbi, obstaja nevarnost, da bo svoj vpliv uporabil v nasprotju z interesi družbe. Pri družbenikih, ki uresničujejo podjetniške interese tudi zunaj družbe in imajo v drugi družbi kontrolni delež ali pa sami neposredno opravljajo gospodarsko dejavnost, je ta nevarnost večja. Če družbenik obvladuje eno ali več družb, nastane nevarnost, da bodo interesi družbenika usmerjeni v uresničevanje interesov druge družbe. Položaj upnikov ter potreba po varstvu njihovih interesov ne moreta biti odvisna od pravnega statusa ali lastnosti osebe, ki lahko uresničuje obvladujoči vpliv.

Glede na navedeno je po predlaganem drugem odstavku ožje povezana oseba posamezne pravne osebe oseba:
1. ki v tej pravni osebi opravlja funkcijo poslovodstva ali je član organa nadzora ali je v vlogi prokurista,
2. ki ima v tej pravni osebi položaj družbenika z najmanj 10-odstotnim deležem v kapitalu ali 10 odstotkov glasovalnih pravic in
3. ki je z osebo iz 1. ali 2. točke tega odstavka povezana na način iz prvega odstavka tega člena.

Ožje povezana oseba je lahko tudi druga oseba, za katero se dokaže, da ima odločujoč vpliv na oblikovanje volje posamezne fizične ali pravne osebe (predlagani tretji odstavek).

Ob tem predlagatelj opozarja na učinek, ki ga ima navedena določba v pogledu pravice glasovanja o prisilni poravnavi. Po veljavni določbi 200. člena ZFPPIPP o sprejetju prisilne poravnave namreč odločajo upniki z glasovanjem. Vsak upnik, katerega terjatev do insolventnega dolžnika je v postopku prisilne poravnave priznana ali verjetno izkazana, ima pravico glasovati o prisilni poravnavi, če ni v tretjem ali četrtem odstavku navedenega člena določeno drugače. Drugače je določeno za upnike glede:
1. zavarovane terjatve, razen če je to terjatev upnik prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v skladu s pododdelkom 4.4.4 tega zakona (razen, če je z dolžnikom sklenil dogovor, po katerem se dospelost te terjatve odloži v skladu s potrebami izvedbe načrta finančnega prestrukturiranja dolžnika), in 2. prednostne terjatve.
Ti upniki nimajo pravice glasovati o prisilni poravnavi (tretji odstavek).

Veljavni četrti odstavek 200. člena ZFPPIPP pa od glasovanja o prisilni poravnavi izključuje tiste upnike, ki imajo v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe. Namen te določbe je preprečiti zlorabo upniške glasovalne pravice in vplivanje na izid glasovanja. Pri odločanju o prisilni poravnavi upnik tehta koristi in škodo, ki jo ima zaradi prisilne poravnave. Presoditi mora, ali je zanj ugodnejša prisilna poravnava ali pa stečaj dolžnika. Upniki naj bi bili zato v položaju, v katerem na njihovo odločitev ne bi vplivale druge okoliščine kot le ta. Če je določen upnik povezan z dolžnikom, je bolj verjetno, da bo glasoval v prid prisilni poravnavi. Sicer se bo moral sprijazniti s tem, da bo zaradi prisilne poravnave izgubil del svojih terjatev, po drugi strani pa bodo reševanje dolžnika v določeni meri financirali tudi drugi upniki, kar je za upnika, ki je povezana družba, izrazito ugodno.

Sodna praksa je v zvezi s četrtim odstavkom 200. člena ZFPPIPP že zavzela stališče, da gre v opisanem primeru za nenamerno zakonsko praznino, ki jo je treba zapolniti z dopustnimi sredstvi razlage, in sicer z analogno uporabo pravil koncernskega prava tudi v primeru, ko so družbeniki fizične osebe oziroma je analogna uporaba ureditve, ki se nanaša na gospodarske družbe, nujna zaradi načela pravne enakosti. Položaj upnikov ter potreba po varstvu njihovih interesov ne moreta biti odvisna od pravnega statusa ali lastnosti osebe, ki lahko uresničuje obvladujoči vpliv.

Ob upoštevanju opozoril, da obstoječa ureditev, ki omogoča odstope terjatev tudi med postopkom prisilne poravnave (čeprav so v osnovi takšne transakcije dopustne), lahko predstavlja tudi nedopustne prakse, je predlagatelj ocenil, da je manj invaziven ukrep kot prepoved prenosa oziroma cediranja terjatev med postopkom prisilne poravnave določitev pravila glede trenutka presoje o tem, kdo ima pravico glasovati o prisilni poravnavi. Zato je predlagana dopolnitev 200. člena zakona z novim petim

odstavkom, v skladu s katerim v primeru odstopa terjatve po začetku postopka prisilne poravnave novi upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če je ob začetku postopka prisilne poravnave glede prejšnjega upnika obstajala omejitev iz prejšnjega odstavka, če ima torej upnik v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe. Po predlagani določbi sodišče torej presoja omejitev, da novi upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če je imel prejšnji upnik na dan začetka postopka prisilne poravnave v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe, ki jo opredeljuje spremenjeni 18. člen. Posledično (glede na stanje ob začetku prisilne poravnave) kasnejši odstopi terjatev med povezanimi družbami ali osebami z vidika izigravanja določb glede glasovanja nimajo učinka.

K 11. členu (novi 24.c člen ZFPPIPP):

Veljavni ZFPPIPP v oddelku 1.2 opredeljuje nekatere pojme in kratice. Med drugim opredeli tudi dvostransko pogodbo in vzajemno neizpolnjeno dvostransko pogodbo (24. člen), kvalificirano finančno pogodbo in dogovor o izravnavi (24.a člen) in drugo kvalificirano pogodbo (24.b člen). Predlagatelj s predlaganim novim 24.c členom dodaja še opredelitev »ključne pogodbe«.

Ko dolžnik vstopi v postopek zaradi insolventnosti, imajo lahko nekateri dobavitelji pogodbene pravice, določene v tako imenovanih določbah ipso facto, na podlagi katerih lahko pogodbo o dobavi odpovedo zgolj na podlagi dejstva o začetku postopka zaradi insolventnosti, tudi če dolžnik sicer ustrezno izpolnjuje svoje pogodbene obveznosti (na primer redno plačuje svoje zapadle obveznosti). Do uporabe določb ipso facto bi lahko prišlo tudi v primeru, kadar dolžnik vloži predlog za ukrepe preventivnega prestrukturiranja. Kadar se takšne določbe ipso facto uveljavljajo že tedaj, ko se dolžnik zgolj pogaja o načrtu prestrukturiranja ali zahteva prekinitev posameznih postopkov izvršbe ali v povezavi s kakršnim koli dogodkom, povezanim s prekinitvijo, lahko predčasna odpoved negativno vpliva na dolžnikovo poslovanje in uspešno sanacijo njegovega podjetja. V takšnih primerih je torej, tudi v skladu z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti, nujno določiti, da se upnikom ne dovoli sklicevanja na določbe ipso facto, ki se nanašajo zgolj na dejstvo pogajanja o načrtu prestrukturiranja, prekinitve ali kakršenkoli podobne dogodke, povezane s prekinitvijo (glej recital 40 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti). Predčasna odpoved pogodb bi lahko ogrozila sposobnost podjetja, da med pogajanji o prestrukturiranju nadaljuje poslovanje, zlasti kadar se nanaša na pogodbe za osnovne dobrine, kot so plin, električna energija, voda, telekomunikacijske storitve in podobno. V skladu z napotilom Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti bi države članice morale določiti, da upnikom, za katere velja prekinitev posameznih postopkov izvršbe in katerih terjatve so nastale pred prekinitvijo, dolžnik pa jih ni plačal, ne bi smelo biti dovoljeno, da med obdobjem prekinitve zadržijo izvajanje, odpovedo, pospešijo ali kakorkoli drugače spremenijo ključne neizpolnjene pogodbe, če dolžnik še naprej izpolnjuje svoje obveznosti na podlagi takšnih pogodb, ki zapadejo v plačilo med obdobjem prekinitve. Neizpolnjene pogodbe so na primer zakupne ali licenčne pogodbe, dolgoročne dobavne pogodbe in franšizne pogodbe (recital 41).

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti tako v členu 7(5) določa, da države članice zagotovijo, da upnikom ni dovoljeno zadržati izvajanja ali odpovedati, pospešiti ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeniti neizpolnjenih pogodb na podlagi pogodbene določbe, ki določa take ukrepe, zgolj zaradi: (a) zahteve za uvedbo postopka preventivnega prestrukturiranja; (b) zahteve za prekinitev posameznih postopkov izvršbe; (c) uvedbe postopka preventivnega prestrukturiranja ali (d) same odobritve prekinitve posameznih postopkov izvršbe. V skladu z določbo 7(4)[60] pa države članice določijo tudi

[60] Člen 7(4,5) Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti se glasi:

»4. Države članice določijo pravila, ki upnikom, za katere velja prekinitev, preprečujejo, da bi za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne neizpolnjene pogodbe. Pojem „ključne neizpolnjene

pravila, ki upnikom, za katere velja prekinitev, preprečujejo, da bi za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne/bistvene elemente neizpolnjene pogodbe. Pojem »ključne neizpolnjene pogodbe« se po Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti namreč razume tako, da pomeni neizpolnjene pogodbe, ki so potrebne za vsakodnevno poslovanje podjetja, vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitev bi ustavila dolžnikove dejavnosti.

Predlagana ureditev tako v smeri, ki jo je začrtala Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, preprečuje, da bi ključni dobavitelji dolžnika (kot na primer dobavitelji energentov, vode, telekomunikacijskih storitev) odpovedali pogodbe, dobave ali v tem pogledu spreminjali obstoječe pogodbe, dokler dolžnik med postopkom prisilne poravnave izpolnjuje vse tekoče obveznosti iz teh pogodb (glej tudi recital 41 k Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti). V praksi se je dostikrat izkazalo za problematično in kot ovira za vodenje postopka prestrukturiranja dejstvo, da so določeni upniki oziroma dobavitelji v svoja področna pravila poslovanja zapisali prav nasprotno, kot določa navedena direktiva, ali pa so v svojih pogodbah zahtevali sklenitev klavzule o ipso facto prenehanju pogodbe zaradi začetka postopka prisilne poravnave.

Glede na navedene zahteve Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti predlagatelj uvaja pojem t. i. ključne pogodbe. Gre za vzajemno neizpolnjeno dvostransko pogodbo, katere izvajanje je potrebno za nemoteno tekoče poslovanje dolžnika (na primer dobave energentov, vode in telekomunikacijskih storitev), vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitev bi ustavila opravljanje dolžnikove dejavnosti.

Pogodbeni stranki ključne pogodbe v skladu s predlaganim drugim odstavkom ni dovoljeno, da bi samo zaradi začetka ali posledic postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ali začetka postopka prisilne poravnave odstopila od pogodbe, zadržala njeno izvajanje ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenila izvajanje pogodbe, razen če dolžnik ni plačal dolgov, ki so nastali po začetku takega postopka. Nična pa so v skladu s predlaganim tretjim odstavkom pogodbena določila ključne pogodbe, ki bi določala, da se zaradi začetka ali posledic postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ali začetka postopka prisilne poravnave lahko odstopi od pogodbe, zadrži njeno izvajanje ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeni izvajanje pogodbe.

Ob tem predlagatelj pritrjuje pomisleku Združenja bank Slovenije, da novega določila ne gre interpretirati preveč ekstenzivno. Tako bi bilo po mnenju združenja nesprejemljivo, da bi kot ključne pogodbe interpretirali tudi pogodbe o limitu. To bi lahko privedlo v položaje, ko bi na primer dolžnik, ki ima ob začetku insolvenčnega postopka odobren limit 1,0 mio evrov, od tega 0,5 mio nečrpanega, s sklicevanjem na omenjeno določilo in z izgovorom na »financiranje nujnih potreb nemotenega delovanja podjema« občutno povečal svoje obveznosti. Pri tem pa veljavni 151. člen ZFPPIPP celo prepoveduje najemanje novih kreditov, ni pa jasno oziroma se celo zdi, da ne zajema tudi prepovedi koriščenja že

---

pogodbe“ se razume tako, da pomeni neizpolnjene pogodbe, ki so potrebne za vsakodnevno poslovanje podjetja, vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitev bi ustavila dolžnikove dejavnosti.

Prvi pododstavek državam članicam ne preprečuje, da takim upnikom nudijo ustrezne zaščitne ukrepe za preprečitev, da bi zaradi navedenega pododstavka takim upnikom nastala nepravična škoda.

Države članice lahko določijo, da se ta odstavek uporablja tudi za neizpolnjene pogodbe, ki niso ključne.

5. Države članice zagotovijo, da upnikom ni dovoljeno zadržati izvajanja ali odpovedati, pospešiti ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeniti neizpolnjenih pogodb na podlagi pogodbene določbe, ki določa take ukrepe, zgolj zaradi:

(a) zahteve za uvedbo postopka preventivnega prestrukturiranja;

(b) zahteve za prekinitev posameznih postopkov izvršbe;

(c) uvedbe postopka preventivnega prestrukturiranja ali

(d) same odobritve prekinitve posameznih postopkov izvršbe.«.

obstoječih. Takšna praksa bi pogodbe o limitu v očeh bank naredila bistveno bolj tvegane, s tem pa tudi dražje in težje dostopne. Tudi zato, ker gramatikalno v opisanem primeru take interpretacije ni mogoče izključiti (vsaj ne, če predlaganega člena ZFPPIPP ne beremo v kontekstu celotne Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, vključno z njenim recitalom), je tudi po mnenju predlagatelja nujno v besedilu predlaganega člena vsaj primeroma navesti primere pogodb, ki štejejo kot potrebne za nemoteno tekoče poslovanje dolžnika in katerih prekinitev bi ustavila opravljanje dolžnikove dejavnosti.

K 12. členu (25. člen ZFPPIPP):

V skladu z drugim odstavkom 25. člena ZFPPIPP je pooblaščeni ocenjevalec vrednosti strojev in opreme ali nepremičnin:
1. fizična oseba, ki ima dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme ali nepremičnin v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, oziroma
2. fizična oseba, ki je imenovana za sodnega cenilca za ocenjevanje vrednosti strojev in opreme ali nepremičnin v skladu z zakonom, ki ureja sodišča.

Od 1. 1. 2019 je v veljavi tudi novi Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih[61] (v nadaljnjem besedilu: ZSICT), ki ureja status sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, pogoje in postopke imenovanja ter razrešitve, pristojnosti in način delovanja Strokovnega sveta za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje, vodenje imenikov in evidenc, disciplinsko odgovornost in postopek, strokovno izpopolnjevanje, preizkuse strokovnosti, plačilo za opravljeno delo in druga vprašanja, ki se nanašajo na področje sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja (prvi odstavek 1. člena ZSICT). V 2. točki drugega odstavka je zato opravljen popravek v zvezi z zakonom, ki ureja sodne cenilce za ocenjevanje vrednosti strojev in opreme ali nepremičnin. Kot že zapisano, področje po novem ureja ZSCIT in ne več Zakon o sodiščih[62] (v nadaljnjem besedilu: ZS).

K 13. členu (30. člen ZFPPIPP):

Veljavni ZFPPIPP v 30. členu ureja upravljanje tveganj, ki v skladu s prvim odstavkom zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju. Poslovodstvo mora zagotoviti, da družba redno izvaja ukrepe upravljanja tveganj iz 31. in 32. člena ZFPPIPP ter druge ukrepe upravljanja tveganj, ki so po pravilih poslovnofinančne stroke potrebni in primerni glede na vrsto in obseg poslov, ki jih družba opravlja (drugi odstavek veljavnega 30. člena). Poslovodstvo mora pri izpolnjevanju svojih obveznosti iz navedenega drugega odstavka upoštevati vsa tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju in vključujejo zlasti kreditno tveganje, tržno tveganje, operativno tveganje in likvidnostno tveganje (tretji odstavek veljavnega 30. člena). Poleg tega v skladu z določbo 33. člena ZFPPIPP velja in nasprotni dokaz celo ni dovoljen, da je družba postala insolventna takrat, ko bi tak položaj družbe lahko ugotovilo poslovodstvo, če bi člani poslovodstva ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.

Prizadevanje, da bi poslovodstva družb pravočasno pristopala k postopkom prestrukturiranja in ko ni več mogoče pričakovati uspeha tovrstnih postopkov, tudi pravočasno predlagala začetek postopka zaradi insolventnosti, izhaja tudi iz določb Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti. V skladu z njenim členom 3 morajo države članice zagotoviti, da imajo dolžniki dostop do enega ali več jasnih in preglednih orodij za zgodnje opozarjanje, ki lahko zaznajo okoliščine, ki bi lahko privedle do verjetnosti insolventnosti, in lahko dolžnike opozorijo na potrebo po ukrepanju brez odlašanja. Za te namene lahko

[61] Uradni list RS, št. 22/18 in 3/22 – ZDeb.

[62] Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT, 16/19 – ZNP-1, 104/20, 203/20 – ZIUPOPDVE in 18/23 – ZDU-1O.

države članice uporabijo najnovejše informacijske tehnologije za uradna obvestila in komuniciranje. Orodja za zgodnje opozarjanje lahko glede na navedeno določilo direktive vključujejo naslednje:
(a) mehanizme opozarjanja, kadar dolžnik ne izvrši določene vrste plačil;
(b) svetovalne storitve, ki jih zagotavljajo javne ali zasebne organizacije;
(c) spodbude na podlagi nacionalnega prava za tretje osebe z ustreznimi informacijami o dolžniku, kot so računovodje, davčni organi in organi socialne varnosti, da se dolžnik opozori na negativni razvoj.

Prej ko lahko dolžnik ugotovi, da je v finančnih težavah, in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči se insolventnosti, v primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslabljena, pa bo postopek likvidacije bolje organiziran in učinkovit (prim. recital 22 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti). Predlagatelj ocenjuje, da imajo poleg članov organov vodenja in nadzora družbe (prim. 60.a člen ZGD-1) najboljši vpogled v poslovanje družbe prav osebe, ki zanjo opravljajo storitve revidiranja (prim. 57. člen ZGD-1) ali računovodske storitve (prim. 54. člen ZGD-1). Zato je predlagano, da revizor, računovodja ali druga oseba, ki za podjetje opravlja storitve, povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja družbe, poslovodstvo pisno opozori, če pri opravljanju svojih aktivnosti/nalog ugotovi, da je verjetno, da družbi grozi insolventnosti (glej še obrazložitev v zvezi s predlaganim novim 13.a členom glede grozeče insolventnosti) ali je družba insolventna. Predlagano določilo se zgleduje po nemškem[63], ki v § 102, naslovljenem Dolžnost obveščanja in opozarjanja, določa, da morajo pri pripravi letnih računovodskih izkazov za stranko davčni svetovalci, davčni pooblaščenci, revizorji, zapriseženi računovodje in celo odvetniki opozoriti na možen obstoj razloga za plačilno nesposobnost v skladu s §§ 17 do 19 Insolvenčnega reda[64] in na s tem povezane obveznosti poslovodij in članov nadzornih organov.

K 14. členu (naslov oddelka 2.2 ZFPPIPP):

Glede na uvedbo pojma »grozeče insolventnosti« (predlagani novi 13.a člen) predlagatelj prilagaja tudi naslov in vsebino oddelka 2.2, ki po novem ureja obveznosti družbe ter njenega poslovodstva in nadzornega sveta pri nastanku grozeče insolventnosti in pri nastanku insolventnosti.

K 15. členu (33. člen ZFPPIPP):

Veljavni 33. člen ZFPPIPP določa, da pri uporabi pravil iz oddelka 2.2 navedenega zakona o obveznostih družbe in poslovodstva velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je družba postala insolventna takrat, ko bi tak položaj družbe lahko ugotovilo poslovodstvo, če bi člani poslovodstva ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.

Zbornica upraviteljev Slovenije je v strokovnem usklajevanju opozorila, da se v pravdnih postopkih, zlasti pri izpodbijanju dolžnikovih pravnih dejanj, pa tudi v drugih, na primer v odškodninskih postopkih, kjer je izkaz insolventnosti pogoj za uveljavljanje zahtevkov zaradi protipravnega ravnanja, pojavlja problem v zvezi s časovnim ugotavljanjem položaja insolventnosti. Sodišča insolventnost obravnavajo kot položaj, v katerega dolžnik vstopa, nato pa lahko iz njega tudi izstopa in spet vstopa. Zato naj bi za ugotovitev, ali je bil dolžnik v točno določenem trenutku insolventen ali ne, sodišča potrebovala mnenje izvedenca. Vse to z namenom, da bi se ugotovilo, ali je bilo dejanje, ki ga je opravilo poslovodstvo v tistem določenem trenutku, protipravno ali ne. Takšna obravnava insolventnosti je po mnenju Zbornice upraviteljev Slovenije v nasprotju z namenom obstoječih določil ZFPPIPP, in nedopustno dovoljuje manipulacijo s položajem insolventnosti družbe, z namenom, da poslovodstvo razbremeni očitkov o protipravnosti ravnanj, ki večinoma predstavljajo dejanja zmanjševanja stečajne mase.

Predlagatelj se strinja z ugotovitvijo Zbornice upraviteljev Slovenije, da je takšen položaj nevzdržen ter za potek postopka časovno obremenjujoč, zato je predlagan dostavek glede domneve o insolventnosti

[63] V prevodu Zakon o stabilizacijskem okvirju in okvirju za prestrukturiranja za podjetja.
[64] Insolvenzordnung (InsO).

družbe tudi v času od uvedbe postopka zaradi insolventnosti do začetka postopka. Če je bil torej začet postopek zaradi insolventnosti, velja in nasproten dokaz ni dovoljen, da je družba insolventna ves čas po poteku roka, ko poslovodstvo ni opravilo ali ni pravočasno opravilo dejanj iz 38. člena tega zakona in ves čas od uvedbe postopka zaradi insolventnosti do začetka postopka zaradi insolventnosti.

K 16. členu (nov 33.a člen ZFPPIPP):

V oddelku 2.2 veljavnega ZFPPIPP so urejene obveznosti družbe ter njenega poslovodstva in nadzornega sveta pri nastanku insolventnosti, in sicer:
– splošna pravila o obveznostih (npr.: obveznost enakega obravnavanju upnikov, poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, sklic skupščine, obveznost poslovodstva vložiti predlog za začetek stečajnega postopka),
– posebna pravila o obveznostih pri prisilni poravnavi (npr.: obveznosti poslovodstva glede postopka prisilne poravnave in po potrditvi prisilne poravnave) ter
– odškodninska odgovornost članov poslovodstva in nadzornega sveta.

V veljavnem 34. členu je v okviru navedenega oddelka določeno, da v primeru, če družba postane insolventna, ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe (prvi odstavek navedenega člena). Velja, da so za redno poslovanje družbe nujna zlasti plačila: terjatev upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve po prvem odstavku 21. člena ZFPPIPP, tekočih stroškov rednega poslovanja družbe (elektrika, voda in podobno), tekočih dobav blaga ali storitev, potrebnih za redno poslovanje družbe in davka na dodano vrednost, trošarin in drugih davkov in prispevkov, ki jih mora dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi (drugi odstavek 34. člena ZFPPIPP). V skladu s tretjim odstavkom navedenega člena velja, da potem ko družba postane insolventna, poslovodstvo ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani. Za dejanje, ki je prepovedano po tretjem odstavku tega člena, velja zlasti: preusmeritev poslovanja ali finančnih tokov na drugo pravno ali fizično osebo in pravna dejanja, ki bi bila ob stečajnem postopku izpodbojna po 271. členu ZFPPIPP (četrti odstavek 34. člena ZFPPIPP). Po določbi petega odstavka prepovedi iz prvega in tretjega odstavka navedenega člena trajajo:
1. če mora poslovodstvo po prvem odstavku 38. člena vložiti predlog za začetek stečajnega postopka: do začetka tega postopka,
2. če mora poslovodstvo po prvem odstavku 39. člena vložiti predlog za začetek postopka prisilne poravnave: do začetka tega postopka ali
3. če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave: do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

Z uvedbo pojma »grozeče insolventnosti« pa je treba opredeliti tudi obveznosti družbe in njenega poslovodstva v primeru, ko družbi insolventnost (šele) grozi. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti ureja dolžnosti direktorjev, kadar obstaja verjetnost insolventnosti v členu 19. V skladu z določbami navedenega člena so države članice dolžne zagotoviti, da tedaj, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje: (a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov; (b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter (c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja. Kadar je namreč dolžnik blizu insolventnosti, je pomembno, da se legitimni interesi upnikov zaščitijo pred vodstvenimi odločitvami, ki bi lahko vplivale na oblikovanje dolžnikovega premoženja, zlasti kadar bi lahko navedene odločitve povzročile nadaljnje znižanje vrednosti premoženja, ki je na voljo za prestrukturiranje ali razdelitev upnikom. Zato je treba zagotoviti, da se v takšnih okoliščinah predstavniki poslovodstva izognejo kakršnemu koli namernemu ali hudo malomarnemu ukrepanju, ki vodi do osebne koristi na račun drugih deležnikov, odobritvam poslov pod tržno vrednostjo ali sprejetju ukrepov, ki vodijo do nepoštene zagotovitve prednosti enemu ali več deležnikom. Kljub temu pa je za nadaljnje spodbujanje preventivnega prestrukturiranja treba zagotoviti, da predstavniki poslovodstva ne bi bili

odvrnjeni tudi od razumnih poslovnih presoj ali prevzemanja razumnega poslovnega tveganja, zlasti kadar bi se s tem izboljšale možnosti prestrukturiranja podjetja, ki je morda sposobno preživeti.

V zvezi s tem je v recitalu navedene direktive še poudarjeno, da bi države članice morale imeti možnost, da zadevne določbe direktive uveljavijo z zagotovitvijo, da sodni ali upravni organi pri ocenjevanju tega, ali je direktor odgovoren za kršitve obveznosti skrbnega ravnanja, upoštevajo tudi pravila o dolžnostih direktorjev iz direktive. Namen direktive ni vzpostaviti kakršnokoli hierarhijo med različnimi strankami, katerih interese je treba ustrezno upoštevati. Vendar pa bi bilo treba državam članicam omogočiti, da prosto odločajo o takšni hierarhiji. Ta direktiva namreč ne bi smela posegati v nacionalna pravila držav članic o postopkih odločanja v podjetju (70. in 71. recital Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

S predlaganim prvim odstavkom novega 33.a člena zakona se poslovodstvu in drugim organom družbe nalaga, da nenehno spremljajo dogajanje, ki bi lahko ogrozilo nadaljnji obstoj družbe. Če poslovodstvo prepozna tak razvoj dogodkov, sprejme ukrepe finančnega prestrukturiranja, usmerjene v odpravo grozeče insolventnosti, in nemudoma poroča organom nadzora. Če ukrepi, ki jih je treba sprejeti, niso v pristojnosti ali niso v celoti v pristojnosti poslovodstva, poslovodstvo izvede ustrezne aktivnosti, da jih obravnavajo organi nadzora ali drugi pristojni organi družbe. Eden takih ukrepov je na primer sklic skupščine, če je med ukrepi predvideno povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki, o katerem mora ta odločiti (glej 36. člen ZFPPIPP).

V luči prizadevanj za zgodnejše oziroma pravočasno ukrepanje predlagatelj nadalje pomika skrb za spoštovanje načela enakega obravnavanja upnikov že v fazo grozeče insolventnosti ter v smislu direktive v predlaganem novem členu nalaga članom poslovodstva in drugim organom družbe, da se izogibajo ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, razen če je takšno ravnanje storjeno z namenom preprečiti nastop insolventnosti (prva alineja predlaganega drugega odstavka 33.a člena). Prav tako se članom poslovodstva in drugim organom družbe nalaga, da pri svojih odločitvah upoštevajo interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov, katerih interesi bi lahko bili prizadeti, ter se izogibajo ravnanjem (namernim ali takim iz hude malomarnosti), s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe (druga in tretja alineja predlaganega drugega odstavka 33.a člena). Določba z namenom ostaja in bi morala ostati pomensko odprta za razlago v konkretnih primerih. Poslovodstvom je namreč prav zaradi zagotavljanja možnosti za uspešno prestrukturiranje družbe treba dopustiti prostor za skrbno pretehtane poslovne odločitve, ki bodo sicer lahko povzročile tudi neenako obravnavanje upnikov, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, če bo s tem dosežen cilj prestrukturiranja, ki je v odpravi grozeče insolventnosti in nadaljnjem poslovanju družbe. Dodatna varovalka glede ravnanj poslovodstva je tudi pravilo iz tretje alineje, po kateri se mora poslovodstvo izogibati ravnanjem, ki bi ogrožala sposobnost preživetja družbe.

Iz tuje strokovne literature[65] prav tako izhaja, da mora biti poslovodstvo pozorno, da v času grozeče insolventnosti ne krši svojih dolžnosti in ne izvaja občutljivih transakcij. Še posebej direktorji tvegajo kršitev dolžnosti, ki jim nalagajo, da ne trgujejo nepremišljeno, da ne trgujejo v času insolventnosti ter da ravnajo v dobri veri in v najboljšem interesu podjetja. Omenjene dolžnosti morajo upoštevati v okviru tržne koristi zakonitih poslovnih tveganj.

[65] Dolžnosti direktorjev ob soočanju z insolventnostjo in pomen teh dolžnosti za finančnike (Scott Barker, Buddle Findlay, Wellington, BFSLA Annual Conference, 28 August 2016)
http://bfsla.org/wp-content/uploads/papers/2016/1A%20-%20Scott%20Barker.pdf
Odgovornost poslovodstva v primerih insolventnosti: Združene države in Kanada
(Samantha Martin, Morrison & Foerster LLP)
https://www.iiiglobal.org/sites/default/files/18487762v1%20-%20Management%20Responsibilities%20in%20Insolvency%20Situations%20%28Samantha%20Martin%29.PDF

Ko se podjetje sooča z insolventnostjo ali postane insolventno, upniki postanejo deležniki v podjetju. Dolžnost ravnanja v dobri veri in v največjem interesu družbe tako zajema tudi upoštevanje interesov upnikov. Ni pa ta obveznost dolgovana upnikom in ne pomeni, da se morajo direktorji odpovedati prestrukturiranju v dobri veri zato, da bi omogočili enakovredno (pari passu) delitev med upniki.

Po predlagani določbi drugega odstavka morajo torej, če družbi grozi insolventnost, poslovodstvo in drugi organi družbe ravnati tako, da:
– se izogibajo ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, razen če je tako ravnanje storjeno z namenom preprečiti nastop insolventnosti;
– pri svojih odločitvah upoštevajo interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov, katerih interesi bi lahko bili prizadeti;
– se izogibajo ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.«.

Pri zapisu predlagane določbe je predlagatelj izhajal iz samega namena opredelitve grozeče insolventnosti in z njo povezanih mehanizmov, ki bodo v pomoč dolžnikom, ko ti prepoznajo, da jim grozi insolventnost. Nujno je namreč treba v zvezi s postopki zaradi grozeče insolventnosti upoštevati, da gre za postopek, ki je na voljo dolžniku prav zato, da stanje grozeče insolventnosti odpravi. Zato dolžniku ne bi bilo smotrno/upravičeno nalagati obveznosti, da že v fazi grozeče insolventnosti posluje tako, kot da je insolventnost že nastopila (prim. veljavni 34. člen ZFPPIPP). Predlagani 33.a člen opozarja dolžnika na prepovedana nepoštena ravnanja, ki ne pomenijo prizadevanj k odpravi grozeče insolventnosti, temveč predstavljajo bodisi ravnanja, zaradi katerih bi bili upniki brez razloga neenako obravnavani, ne bi bili upoštevani interesi upnikov, lastnikov kapitala ali drugih deležnikov, ali bi bilo ogroženo premoženje družbe in njeno preživetje. Če dolžnik pri svojem poslovanju to mejo prestopi, pa se vzpostavi njegova oziroma odškodninska odgovornost poslovodstva družbe in možnost upnikov, da izpodbijajo opravljena dejanja.

Ob tem predlagatelj dodaja, da upoštevaje opisano naravo navedenih (obeh) postopkov zaradi odprave grozeče insolventnosti tudi prepozno ravnanje dolžnika (njegovega poslovodstva, nadzornega sveta ali drugih organov družbe) ali opustitev prizadevanj za odpravo grozeče insolventnosti ne more biti sankcionirano v smislu, kot je to predvideno za prepozno vložen predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti oziroma za opustitve obveznosti pri nastanku insolventnosti po 34. členu ZFPPIPP. Pri tem pa seveda ne gre prezreti, da so tudi za morebitne kršitve predpisanih obveznosti poslovodstva in drugih organov družbe v času, ko družbi insolventnost šele grozi, v veljavi vsa pravila v zvezi z odškodninsko odgovornostjo po splošnih pravilih obligacijskega prava (prim. še četrti odstavek 44. člena ZFPPIPP).

K 17. členu (34. člen ZFPPIPP):

Ker se v predlaganem 33.a členu na novo urejajo obveznosti pri nastanku grozeče insolventnosti, predlagatelj za doseganje boljše preglednosti in glede na vsebino same določbe 34. člena spreminja naslov člena tako, da se namesto »Obveznost enakega obravnavanja upnikov« glasi »Obveznosti pri nastanku insolventnosti«. Vsebinsko je namreč v navedenem členu poleg prepovedi neenakega obravnavanja upnikov, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju (tretji odstavek navedenega člena), zapisana tudi prepoved opravljanja plačil ali prevzemanja novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe (prvi odstavek navedenega člena).

Nujna za redno poslovanje družbe so v skladu s 1. točko drugega odstavka 34. člena zlasti plačila terjatev upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve po prvem odstavku 21. člena ZFPPIPP, in sicer gre za nezavarovane terjatve:
1. plače in nadomestila plač za zadnjih šest mesecev pred začetkom postopka zaradi insolventnosti,
2. odškodnine za poškodbe, ki so povezane z delom pri dolžniku, in poklicne bolezni,

3. neizplačane odpravnine za prenehanje delovnega razmerja pred začetkom stečajnega postopka, ki zaposlenim pripadajo po zakonu, ki ureja delovna razmerja, vendar največ v višini odpravnine, določene za delavca, ki mu delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov,
4. plače in nadomestila plač delavcem, katerih delo zaradi začetka stečajnega postopka postane nepotrebno, za obdobje od začetka stečajnega postopka do poteka odpovednega roka,
5. odpravnine delavcem, ki jim je upravitelj odpovedal pogodbo o zaposlitvi, ker je njihovo delo zaradi začetka stečajnega postopka ali med postopkom postalo nepotrebno,
6. davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati z izplačili iz 1., 3., 4. in 5. točke tega odstavka,
7. nadomestilo za neizrabljen letni dopust za tekoče koledarsko leto,
8. terjatev iz naslova kreditov, danih na podlagi zakona, ki ureja pomoč za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah, in poroštev, danih za te kredite.

Veljavna 1. točka drugega odstavka 34. člena pa izrecno ne vključuje prednostnih terjatev po drugem odstavku 21. člena, za kar pa po mnenju predlagatelja ni pravega razloga. V postopkih zaradi insolventnosti so namreč prednostne terjatve tudi nezavarovane terjatve za plačilo prispevkov, ki so nastale pred začetkom postopka zaradi insolventnosti. Zato je predlagana ustrezna dopolnitev navedene določbe.

Po veljavni določbi petega odstavka trajajo v prvem in tretjem odstavku 34. člena zapisane prepovedi (da družba, če postane insolventna, ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe (prvi odstavek) ter da potem, ko družba postane insolventna, poslovodstvo ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani (tretji odstavek)) do začetka postopka, če mora poslovodstvo po prvem odstavku 38. člena veljavnega zakona vložiti predlog za začetek stečajnega postopka ali če mora poslovodstvo po prvem odstavku 39. člena tega zakona vložiti predlog za začetek postopka prisilne poravnave in v primeru, če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave, do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

Glede na to, da mora poslovodstvo po spremenjenem 38. členu (glej obrazložitev k 21. členu) brez odlašanja, vendar najpozneje v enem mesecu oziroma v primeru izrednih razmer v treh mesecih po nastopu insolventnosti, vložiti predlog za začetek postopka insolventnosti, je predlagana tudi prilagoditev določil glede trajanja prepovedi iz prvega in tretjega odstavka veljavnega 34. člena ZFPPIPP, in sicer: če mora poslovodstvo ali oseba iz tretjega odstavka 38. člena tega zakona vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti po 38. členu tega zakona: do začetka tega postopka, če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave, pa do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

Šesti odstavek 34. člena ZFPPIPP določa, da sme družba v primeru, če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne pravanave, poleg dejanj iz prvega odstavka opraviti tudi pravne posle, določene v poročilu poslovodstva o ukrepih finančnega prestrukturiranja iz 35. člena ZFPPIPP. Glede na predlagano črtanje 35. člena zakona je predlagano tudi črtanje te določbe (več v obrazložitvi k naslednjemu členu).

K 18. členu (35. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi prvega odstavka 35. člena ZFPPIPP mora poslovodstvo v primeru, če družba postane insolventna, v enem mesecu po nastanku insolventnosti nadzornemu svetu predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja. Drugi odstavek navedenega člena pa določa vsebino poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja.

Ob ugotovitvi, da je družba ob izteku roka iz prvega odstavka veljavnega 35. člena (že mesec dni) insolventna, predlagatelj upoštevaje zahteve Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti za pravočasno ukrepanje (glej obrazložitev k predlagnemu novemu 13.a členu) glede na spremenjeno ureditev obveznosti poslovodstva ter nadzornih in drugih organov družbe predlaga črtanje tega člena. Obveznosti poslovodstva in drugih organov družbe ob nastanku grozeče insolventnosti namreč ureja predlagani novi 33.a člen, medtem ko obveznosti ob nastanku insolventnosti urejata spremenjena 34. in 38. člen zakona. Predlagatelj ocenjuje, da je zato dodatno opredeljevanje obveznosti poslovodstva in nadzornega sveta, kot je to storjeno v veljavnem 35. členu, postalo odveč. Posledično to tudi pomeni, da se posebna pravila glede odškodninske odgovornosti poslovodstva, ki jih ureja ZFPPIPP, nanašajo samo na kršitve obveznosti poslovodstva ob nastopu insolventnosti. Kršitve obveznosti, kot jih na novo opredeljuje predlagani 33.a člen ob nastopu grozeče insolventnosti, pa bodo obravnavane v okviru ugotavljanja odškodninske odgovornosti poslovodstva po določbah ZGD-1.

K 19. členu (36. člen ZFPPIPP):

Glede na predlagano črtanje 35. člena je smiselno dopolnjeno pravilo prvega odstavka, ki po novem določa, da se pravila, določena v 36. členu, uporabljajo, če poslovodstvo v poročilu predlaga ukrepe za preprečitev insolventnosti ali odpravo insolventnosti, ki zahtevajo povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki, o katerem mora odločiti skupščina.

Tudi v prihodnje bo v skladu z drugim odstavkom 36. člena (ne glede na prvi odstavek 297. člena ZGD-1, ki določa 30 dnevni najkrajši rok za objavo sklica skupščine) skupščino treba sklicati vsaj 15 dni pred dnem zasedanja skupščine.

Veljavni tretji odstavek 36. člena določa, da mora poslovodstvo objaviti sklic skupščine, ki bo odločala o povečanju osnovnega kapitala iz prvega odstavka tega člena, v treh delovnih dneh po poteku roka iz petega odstavka 35. člena tega zakona za dan, ki ni poznejši od enega meseca po poteku tega roka. Glede na predlagano črtanje 35. člena je predlagano, da se črta tudi tretji odstavek 36. člena.

V četrtem odstavku, ki postane tretji odstavek, je glede na predlagano črtanje trejega odstavka treba ustrezno popraviti sklic le na (še vedno) obstoječi drugi odstavek 36. člena, ki se smiselno uporablja tudi, če se hkrati s povečanjem osnovnega kapitala iz prvega odstavka izvede poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala zaradi pokrivanja nepokrite izgube. Tudi v dosedanjem petem odstavku, ki postane četrti odstavek, je predlagana ustrezna uskladitev besedila zaradi preldaganega črtanja 35. člena zakona.

K 20. členu (37. člen ZFPPIPP):

Iz razlogov, pojasnjenih v obrazložitvi k 18. in 19. členu, je tudi v prvem odstavku 37. člena predlagana ustrezna sprememba. Pravila, določena v navedenem členu se bodo uporabljala, če bo poslovodstvo predlagalo ukrepe za preprečitev ali odpravo insolventnosti, ki zahtevajo povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki.

Glede na predlagano črtanje 35. člena je predlagano še črtanje drugega in tretjega odstavka 37. člena zakona.

K 21. členu (38. člen ZFPPIPP):

Če je v postopku po predlaganem 75. členu in tudi sicer ugotovljeno, da je družba (že) insolventna, predlagatelj meni, da je v takem primeru nujno, da poslovodstvo čim hitreje vloži enega izmed predlogov za začetek postopka zaradi insolventnosti. V spremenjenem prvem odstavku 38. člena je zato predlagano, da mora v primeru, če družba postane insolventna, poslovodstvo brez odlašanja, najpozneje pa v enem mesecu po nastanku insolventnosti, vložiti predlog za začetek postopka zaradi

insolventnosti. Če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, pa mora poslovodstvo vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v treh mesecih po nastanku insolventnosti (predlagani drugi odstavek 38. člena).

Pojem »naravne nesreče« opredeljuje Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč[66] (v nadaljnjem besedilu: ZOPNN) v 4. členu, in sicer je to nesreča, ki jo povzroči:
– potres, snežni ali zemeljski plaz, udor ali poplava, če povzroči škodo na stvareh ali škodo v gospodarstvu, ali
– neugodne vremenske razmere, kakor so zmrzal, toča, led ali žled, deževje ali suša, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji in uničijo več kakor 30% običajne letne kmetijske proizvodnje posameznega kmetijskega pridelka na posameznem kmetijskem gospodarstvu, pri čemer se za neugodne vremenske razmere šteje poleg zmrzali tudi slana, če povzroči zimsko ali spomladansko pozebo na kmetijski rastlini, za deževje pa se šteje neurje, ki skupaj z močnim dežjem povzroči škodo v kmetijski proizvodnji, ali
– množičen izbruh rastlinskih škodljivih organizmov ter živalskih bolezni, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji, ali
– žled, če povzroči škodo na stanovanjskih stavbah, kulturnih spomenikih, gospodarskih objektih kmetijskega gospodarstva, v gozdovih ali če povzroči škodo na drugih stvareh, za katerih obnovo je do sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu upravičen državni organ ali občina, ali
– požar v naravnem okolju, povzročen z naravnimi dejavniki, če povzroči škodo na stvareh ali trajnih nasadih ali škodo v gospodarstvu.

Epidemijo definira Zakon o nalezljivih boleznih[67] (v nadaljnjem besedilu: ZNB), ki v prvem odstavku 7. člena določa, da je epidemija nalezljive bolezni pojav nalezljive bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih oseb presega običajno stanje in je zato potrebno takojšnje ukrepanje. Epidemijo nalezljive bolezni razglasi minister, pristojen za zdravje. Kadar je okuženo ali ogroženo celotno območje Republike Slovenjije, epidemijo razglasi Vlada Republike Slovenije (četrti odstavek 7. člena ZNB).

Pri zapisu predlagane določbe drugega odstavka 38. člena se je predlagatelj zgledoval po določbi prvega odstavka 83.a člena ZS, ki določa, da ob naravnih in drugih hujših nesrečah, ob epidemijah ali podobnih izrednih dogodkih (v nadaljnjem besedilu: izredni dogodek), ki v večjem obsegu omejujejo redno izvajanje sodne oblasti, posamezna ali vsa sodišča poslujejo v skladu s 83. členom, ki določa poletno poslovanje sodišč, o čemer odloči predsednik Vrhovnega sodišča RS z odredbo. Predlagatelj namreč ocenjuje, da mora biti ob nastopu okoliščin, ki so opisane v prvem odstavku 83.a člena ZS in ki pomenijo nevarnost za zdravje in življenje ljudi ter bistveno krnijo javno življenje, tudi poslovodstvu na voljo daljši čas za pripravo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti ter njegovo posredovanje pristojnemu sodišču.

Za opustitev obveznosti, da pravočasno vloži predlog za začetek stečajnega postopka, pa nadalje tudi ni opravičljiv razlog, da družba nima vodstva oziroma poslovodstva, zato je predlagano (predlagani tretji odstavek 38. člena), da mora v takem primeru, če gre za družbo z omejeno odgovornostjo, vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj vložiti predlog za začetek stečajnega postopka v roku iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena od dneva seznanitve z insolventnostjo in dejstvom, da družba nima poslovodstva.

Krog oseb, ki po določbah ZFPPIPP šteje za poslovodstvo, je opredeljen v prvem odstavku veljavnega 8. člena ZFPPIPP. Poslovodstvo ima tako pri gospodarski družbi pomen, opredeljen v 10. členu ZGD-1, pri zavodu je direktor ali drug poslovodni organ zavoda, pri zadrugi je upravni odbor ali predsednik

[66] Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22 in 18/23 – ZDU-1O.
[67] Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22.

zadruge, pri javnem skladu je uprava in pri drugi pravni osebi je organ, ki je po zakonu ali njenih pravilih pristojen in odgovoren za vodenje njenih poslov. V zvezi s primeri, ko pravna oseba nima poslovodstva, pa predlagatelj dodatno pojasnjuje, da je obveznost pravočasne vložitve predloga za začetek postopka na tistih osebah, ki so nosilci članskih upravičenj.

Predlagano določbo je predlagatelj oblikoval po vzoru primerljivih tujih ureditev, in sicer nemškega Insolvenzordnung (InsO) in avstrijskega zveznega zakona o insolventnem postopku (Insolvenzordnung, v nadaljnjem besedilu: IO).

Po določbi 15.a člena InsO[68] morajo v primeru, če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, člani poslovodstva ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba. To pa ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba.

Pri družbi v smislu drugega stavka prvega odstavka navedenega člena InsO se smiselno uporablja prvi odstavek, če so zastopniki družbenikov, ki so pooblaščeni za zastopanje družbe, že sami družbeniki, pri katerih noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba, ali se povezovanje družb na tak način nadaljuje. Kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruge brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če ni seznanjen s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva.

Na pomen pravočasnega predloga za začetek stečajnega predloga in s tem povezane obveznosti poslovodstva ali likvidiatorjev pa kaže tudi zagrožena kazen za primer nepravočasnega ali nepravilnega postopanja. S kaznijo odvzema prostosti do treh let ali denarno kaznijo se namreč kaznuje, kdor v nasprotju s prvim stavkom prvega odstavka, tudi v povezavi z drugim stavkom drugega odstavka ali tretjim odstavkom, predloga za začetek stečajnega postopka ne vloži pravilno ali pravočasno. Če storilec v primerih iz četrtega odstavka ravna malomarno, je kaznovan s kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali denarno kaznijo (četrti in peti odstavek §15.a InsO).

---

[68] §15.a InsO
Obveznost predložitve predloga za pravne osebe in družbe brez pravne osebnosti
(1) Če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, morajo člani poslovodstva ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba; to ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba.
(2) Pri družbi v smislu 2. stavka prvega odstavka se smiselno uporablja prvi odstavek, če so zastopniki družbenikov, ki so pooblaščeni za zastopanje družbe, že sami družbeniki, pri katerih noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba, ali se povezovanje družb na tak način nadaljuje.
(3) Kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruge brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če oseba ni seznanjena s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva.
(4) S kaznijo odvzema prostosti do treh let ali denarno kaznijo se kaznuje, kdor v nasprotju s 1. stavkom prvega odstavka, tudi v povezavi z 2. stavkom drugega odstavka ali tretjim odstavkom, predloga za začetek stečajnega postopka ne vloži pravilno ali pravočasno.
(5) Če storilec v primerih iz četrtega odstavka ravna malomarno, je kaznovan s kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali denarno kaznijo.

Podobno določa § 69 IO[69]. Po določbi drugega odstavka je treba v primeru, če so izpolnjeni pogoji za uvedbo insolventnega postopka (§ 66 in § 67), uvedbo predlagati brez krivdnega odlašanja, najpozneje pa 60 dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Ne šteje se, da se je z vložitvijo predloga krivdno odlašalo, če je bil sanacijski postopek skrbno voden z lastnim upravljanjem.

Pri plačilni nesposobnosti, ki nastopi zaradi naravne katastrofe (poplava, snežni ali zemeljski plaz, udor, potres, žled ali podobne katastrofe s takšnim obsegom), se rok v drugem odstavku podaljša na 120 dni. Obveznost predlagati insolventni postopek po drugem odstavku navedenega člena IO velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih.

V skladu z nadaljnjo določbo §69 IO (peti odstavek) pa imajo upniki v insolventnem postopku možnost, da uveljavljajo odškodninske zahtevke zaradi poslabšanja stečajne mase zaradi kršitve obveznosti po drugem odstavku, in sicer po pravnomočnosti razveljavitve insolventnega postopka.

Predlagana nova določba 33.a člena premika pripravo ustreznih ukrepov/protiukrepov ter poročanja organom nadzora v fazo, ko družbi insolventnost (šele/že) grozi. Če družba postane insolventna, pa mora v skladu s predlagano spremembo 38. člena ZFPPIPP poslovodstvo v enem mesecu, v primeru izrednih dogodkov pa v treh mesecih po nastanku insolventnosti vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti; če poslovodstva ni, pa morajo osebe iz predlaganega tretjega odstavka v enakih rokih vložiti predlog za začetek stečajnega postopka.

K 22. členu (39. člen ZFPPIPP):

V veljavni določbi 39. člena ZFPPIPP je glede obveznosti poslovodstva v zvezi s postopkom prisilne poravnave določeno, da v primeru, če je mnenje poslovodstva iz 4. točke tretjega odstavka 35. člena zakona pritrdilno in če skupščina ne sprejme sklepa iz prvega odstavka 36. člena zakona ali v roku za vpis in vplačilo delnic niso vpisane in vplačane vse delnice, ki so predmet povečanja osnovnega kapitala iz prvega odstavka 37. člena zakona, mora poslovodstvo vložiti popoln predlog za prisilno poravnavo v treh mesecih po nastanku insolventnosti (prvi odstavek), in nadalje, da mora poslovodstvo zagotoviti, da družba med postopkom prisilne poravnave pravočasno ravna v skladu z zapovedmi in ne krši prepovedi, določenih v 4. poglavju tega zakona (drugi odstavek veljavnega 39. člena).

---

[69] § 69 IO

Pisni predlog dolžnika

(1) Na pisni predlog dolžnika je treba takoj uvesti insolventni postopek. Obvestilo o ustavitvi plačil, ki ga da dolžnik sodišču, se šteje kot pisni predlog. V sklepu o uvedbi insolventnega postopka je treba na vsak način utemeljiti, da so izpolnjeni pogoji za krajevno pristojnost.

(2) Če so izpolnjeni pogoji za uvedbo insolventnega postopka (§ 66 in § 67), je treba uvedbo predlagati brez krivdnega odlašanja, najpozneje pa šestdeset dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Predlog pa se ne šteje, da se z njim krivdno odlaša, če je bila uvedba sanacijskega postopka skrbno vodena z lastnim upravljanjem.

(2 a) Pri plačilni nesposobnosti, ki nastopi zaradi naravne katastrofe (poplava, snežni plaz, pritisk snega, plaz, podor, orkan, potres ali podobne katastrofe s takšnim obsegom), se rok v drugem odstavku podaljša na 120 dni.

(3) Obveznost po drugem odstavku velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih. Če takšna oseba ni popolnoma opravilno sposobna, velja ta obveznost za njihove zakonite zastopnike. Če je oseba, določena za zastopanje, osebna družba, ki jo je sam registriral, ali pravna oseba ali se združenje nadaljuje na ta način, velja ustrezno prvi stavek.

(4) Če predloga ne podajo vse fizične osebe, katerih obveznost za predložitev predloga izhaja iz tretjega odstavka, morajo preostali izvedeti za predlog. Če se soglasje o predlogu ne more doseči ali pa pravočasna obvestitev ni možna, je treba insolventni postopek uvesti le, če se je plačilna nesposobnost verjetno izkazala. Enako velja, če uvedbe insolventnega postopka o zapuščini ne zahtevajo vsi dediči.

(5) Upniki v insolventnem postopku lahko uveljavljajo odškodninske zahtevke zaradi poslabšanja stečajne kvote zaradi kršitve obveznosti po drugem odstavku šele po pravnomočnosti razveljavitve insolventnega postopka.

Predlagatelj glede na prenovljeno določbo 38. člena, ki določa, da mora v primeru, če družba postane insolventna, poslovodstvo brez odlašanja, vendar najpozneje v enem mesecu po nastanku insolventnosti vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti (bodisi predlagati začetek postopka prisilne poravnave bodisi začetek stečajnega postopka), predlaga črtanje določbe prvega odstavka. Poslovodstvo bo namreč moralo v vseh primerih iz veljavnega prvega odstavka 39. člena vložiti popoln predlog za prisilno poravnavo že na podlagi spremenjenega prvega odstavka 38. člena in to brez odlašanja oziroma najpozneje v roku enega meseca od dneva nastopa insolventnosti. Tudi postopek prisilne poravnave namreč sodi med postopke zaradi insolventnosti (1. točka prvega odstavka veljavnega 5. člena ZFPPIPP). Po spremenjeni ureditvi v 39. členu, v katerem je črtan prvi odstavek, pa bo moralo v skladu z veljavnim drugim odstavkom, ki sedaj predstavlja besedilo člena, poslovodstvo še vedno zagotoviti, da družba med postopkom prisilne poravnave pravočasno ravna v skladu z zapovedmi in ne krši prepovedi, določenih v 4. poglavju zakona, ki ureja postopek prisilne poravnave.

K 23. členu (novi 40.a člen ZFPPIPP):

V pododdelku 2.2.2: Posebna pravila o obveznostih pri prisilni poravnavi predlagatelj v predlaganem novem 40.a členu izrecno določa prepoved izplačila dobička in vračila vplačil družbenikom po potrjeni prisilni poravnavi. Predlagano je, da dokler dolžnik ne plača terjatev vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, v deležu in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, družba ne sme opraviti izplačila dobička, rednega zmanjšanja osnovnega kapitala z izplačilom družbenikom oziroma vračila naknadnih vplačil družbenikom, vračila posojil družbenikom, četudi so ta zavarovana, ali poplačila drugih tovrstnih terjatev v korist družbenikov. Za kršitev prej navedenih prepovedi se po predlaganem drugem odstavku smiselno uporabljajo določbe ZGD-1 o vračilu prepovedanih izplačil družbenikom.

Določba 496. člena ZGD-1 je namenjena sankcioniranju ravnanj, ki so v nasprotju s pravili ohranjanja osnovnega kapitala iz 495. člena ZGD-1, in sicer je treba plačila, ki so bila opravljena v nasprotju s 495. členom ZGD-1, vrniti družbi.

Ker po določbi 497. člena ZGD-1 družbeniki niso v nobenem primeru dolžni vrniti zneskov, ki so jih v dobri veri dobili kot delež pri dobičku, razen v primeru, kadar je šlo za plačila, opravljena v nasprotju s 495. členom ZGD-1, je predlagana določba potrebna. Korporacijske pravice namreč poleg upravljavskega upravičenja (pravice do udeležbe pri upravljanju) vključujejo tudi premoženjske pravice (pravico do udeležbe v dobičku in pravico do ostanka premoženja po poplačilu upnikov). Predlagatelj ocenjuje, da se morajo v primeru kolizije navedene premoženjske pravice umakniti obveznostim iz naslova potrjene prisilne poravnave, dokler slednje niso v celoti poplačane. S predlagano določbo se tako izrecno prepoveduje izplačilo dobička, vračilo naknadnih vplačil (d. o. o.) in izplačilo vložkov (redno zmanjšanje osnovnega kapitala) pred poplačilom terjatev vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava (v deležu in z obrestmi, kot so v njej določeni).

V zvezi s predlagano določbo predlagatelj še dodaja, da je v skladu s prvim odstavkom 9. člena ZFPPIPP družbenik oziroma družbenica:
1. družbenik družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo,
2. delničar oziroma delničarka delniške družbe ali komanditne delniške družbe,
3. ustanovitelj oziroma ustanoviteljica ali član druge pravne osebe.

K 24. členu (41. člen ZFPPIPP):

Veljavni 41. člen ureja računovodsko obravnavo učinkov potrjene prisilne poravnave. Četrti odstavek navedenega člena določa smiselno uporabo pravil iz prvega in tretjega odstavka tudi v primeru, če družba zunaj postopka prisilne poravnave izvede finančno prestrukturiranje na podlagi poročila o

ukrepih finančnega prestrukturiranja iz 35. člena tako, da sklene zunajsodno poravnavo, po kateri se njene obveznosti zmanjšajo zaradi delnega odpusta dolga, na katerega upniki pristanejo s to poravnavo, če taka zunajsodna poravnava učinkuje za najmanj 6/10 vsote vseh terjatev upnikov do družbe.

V posledici predlaganega črtanja 35. člena in predlagane spremembe 36. člena je predlagana tudi sprememba četrtega odstavka 41. člena tako, da se pravila iz prvega in tretjega odstavka smiselno uporabijo tudi v primeru, če družba zunaj postopka prisilne poravnave izvede finančno prestrukturiranje na podlagi poročila poslovodstva tako, da sklene zunajsodno poravnavo, po kateri se njene obveznosti zmanjšajo zaradi delnega odpusta dolga, na katerega upniki pristanejo s to poravnavo, če taka zunajsodna poravnava učinkuje za najmanj 6/10 vsote vseh terjatev upnikov do družbe.

K 25. členu (42. člen ZFPPIPP):

Veljavni 42. člen ZFPPIPP ureja odškodninsko odgovornost članov poslovodstva. Poslovodstvo je po prvem odstavku upnikom odgovorno za škodo, ki so jo imeli, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega plačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek in če poslovodstvo pred začetkom stečajnega postopka: ni pravočasno opravilo dejanj iz 35. (priprava poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja), 36. (sklic skupščine), 37. (vpis in vplačilo novih delnic), 38. (obveznost vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti) ali 39. člena (obveznosti glede postopka prisilne poravnave) ali pa je ravnalo v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena (obveznosti pri nastanku insolventnosti). Če poslovodstvo ne dokaže drugače, velja, da je imel upnik zaradi opustitev ali dejanj poslovodstva iz prvega odstavka tega člena škodo, ki je enaka razliki med celotnim zneskom njegove terjatve in zneskom, do katerega je bila ta terjatev plačana v stečajnem postopku (drugi odstavek 42. člena ZFPPIPP). Dodana so tudi pravila glede odgovornosti posameznih članov poslovodstva v primeru, da ima to dva ali več članov.

Glede na prej opisane spremembe 35. do 39. člena se posledično spreminjajo tudi določbe o odškodninski odgovornosti članov poslovodstva. Predlagano je, da se odgovornost poslovodstva za škodo, ki so jo imeli upniki, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega poplačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek, določi za primer, da to pred začetkom postopka ni: 1. pravočasno opravilo dejanja iz 38. člena (torej ni pravočasno vložilo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti) ali 2. je ravnalo v nasprotju s 34. in 39. členom ZFPPIPP.

V petem odstavku, ki določa oprostitev odgovornosti posameznega člana poslovodstva, pa je predlagana sprememba določbe tako, da se črta posebna oprostitvena določba za primere, ko član poslovodstva, ki je odgovoren za finančno poslovanje družbe, ni pravočasno pripravil ustreznih strokovnih podlag. Navedeni razlog je po mnenju predlagatelja že zajet v veljavni prvi alineji 1. točke navedenega odstavka. Po predlagani ureditvi mora namreč posamezni član poslovodstva, zato da doseže oprostitev odškodninske odgovornosti, dokazati:
1. da dejanja iz 38. člena tega zakona ni mogel opraviti samostojno in je na seji poslovodstva predlagal, da se opravi, a so drugi člani poslovodstva temu nasprotovali, ali
2. da za kršitve 34. in 39. člena tega zakona ni vedel ali jih ni mogel preprečiti, čeprav je ravnal v skladu s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.

Predlagatelj meni, da je nasprotovanje iz prej navedene 1. točke lahko dejansko ali pa je nanj mogoče sklepati iz opustitve določenih ravnanj drugih članov poslovodstva, na primer tudi tako, da posamezni člani ne pripravijo določenih strokovnih podlag, ki bi jih bili, če bi ravnali v skladu s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij, dolžni pripraviti. V zvezi z odškodninsko odgovornostjo poslovodstva predlagatelj opozarja tudi na 263. člen ZGD-1, ki za primer, če je nad družbo začet stečajni postopek, v petem odstavku določa, da se odškodninski zahtevek uveljavlja za račun vseh upnikov, ki imajo pravico do poplačila svojih terjatev v stečajnem postopku nad družbo tako, da mora odgovorna oseba odškodnino plačati družbi kot stečajnemu dolžniku. Odškodninski zahtevek je upravičen uveljavljati stečajni upravitelj v imenu družbe kot stečajnega

dolžnika in vsak upnik, ki je v skladu z zakonom, ki ureja postopke zaradi insolventnosti, upravičen opravljati procesna dejanja v stečajnem postopku nad družbo, v svojem imenu in za račun družbe kot stečajnega dolžnika. Določen je tudi poseben zastaralni rok, in sicer odškodninski zahtevki iz 263. člena ZGD-1 zastarajo v petih letih od nastanka škode, če gre za odškodninski zahtevek v družbah, v katerih imata Republika Slovenija ali lokalna skupnost prevladujoč vpliv, pa je zastaralni rok podaljšan na deset let od nastanka škode.

K 26. členu (43. člen ZFPPIPP):

Predlagatelj v 43. členu ZFPPIPP, ki ureja odškodninsko odgovornost članov nadzornega sveta, v prvem odstavku pomensko odpira določbo o solidarni odgovornosti za škodo, ki so jo utrpeli upniki, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega plačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek in je to posledica kršitve njihovih nalog. V nadaljevanju prvega odstavka naštete kršitve so tako po predlagani ureditvi opredeljene primeroma (uporaba besedne zveze »zlasti pa« v napovednem stavku), in sicer:
1. če je poslovodstvo v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka predlagalo skupščini sprejetje sklepa o povečanju osnovnega kapitala z vložki in je nadzorni svet temu nasprotoval, ker je presodil, da družba ni insolventna in povečanje kapitala ni potrebno,
2. če od poslovodstva niso zahtevali poročil po drugem in četrtem odstavku 272. člena ZGD-1, čeprav bi jih morali zahtevati po pravilih poslovnofinančne stroke ali stroke upravljanja podjetij,
3. če bi na podlagi letnega poročila ali drugih poročil poslovodstva lahko ugotovili, če bi ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij, da je družba postala insolventna, pa niso z ukrepi, ki so v njihovi pristojnosti, zagotovili, da poslovodstvo pravočasno opravi dejanje iz 38. člena tega zakona, ali preprečili dejanja v nasprotju s prepovedmi iz 34. ali 39. člena tega zakona.

Spremenjena določba tako omogoča uveljavljanje odškodninskih zahtevkov tudi zaradi škode, ki bi nastala zaradi opustitve drugih nalog nadzornega sveta, ki v določbi sicer niso izrecno navedene, seveda v primeru, da so izpolnjene vse predpostavke odškodninske odgovornosti, med katerimi je poleg protipravnosti ravnanja/opustitve, nastale škode in odgovornosti, tudi vzročna zveza med dejanji ali opustitvami članov nadzornega sveta in škodo. Glede vzročne zveze pa (po nespremenjeni določbi drugega odstavka 43. člena) ob smiselni uporabi drugega odstavka 42. člena velja, če nadzorni svet dokaže drugače, da je imel upnik zaradi opustitev ali dejanj nadzornega sveta škodo, ki je enaka razliki med celotnim zneskom njegove terjatve in zneskom, do katerega je bila ta terjatev plačana v stečajnem postopku. Še vedno se za oprostitev odgovornosti članov nadzornega sveta smiselno uporabljata tudi četrti in peti odstavek 42. člena ZFPPIPP.

K 27. členu (44.u člen ZFPPIPP):

Po določbi 5. točke prvega odstavka veljavnega 44.u člena je eden od razlogov za ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja tudi ta, da dolžnik za več kot 15 dni zamuja s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcev.

V skladu z napotili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti (recital 60 in 61) bi delavci morali biti ves čas postopkov preventivnega prestrukturiranja v celoti zaščiteni na podlagi delovnega prava. Zlasti se ne bi smelo posegati v pravice delavcev, zagotovljene z direktivama Sveta 98/59/ES (12) in 2001/23/ES (13) ter direktivami 2002/14/ES (14), 2008/94/ES (15) in 2009/38/ES (16) Evropskega parlamenta in Sveta. Obveznosti v zvezi z obveščanjem delavcev in posvetovanjem z njimi iz nacionalnega prava, s katerim so prenesene zgoraj navedene direktive, ostajajo popolnoma nespremenjene. To vključuje obveznosti, da so predstavniki delavcev v skladu z Direktivo 2002/14/ES obveščeni o odločitvi za uporabo okvira preventivnega prestrukturiranja in da se z njimi opravi posvetovanje o takšni odločitvi. Tako bi bilo delavcem in njihovim predstavnikom treba zagotoviti ne le informacije o predlaganem načrtu prestrukturiranja, temveč bi, glede na potrebo po zagotovitvi ustrezne

ravni varstva delavcev, morale države članice neporavnane terjatve delavcev izvzeti iz vsake prekinitve posameznih postopkov izvršbe, ne glede na to, ali take terjatve nastanejo pred odobritvijo prekinitve ali po njej. Prekinitev izvršbe neporavnanih terjatev delavcev bi morala biti dopustna samo za zneske in obdobje, za katere države članice plačilo takih terjatev učinkovito jamčijo na podobni ravni z drugimi sredstvi v skladu z nacionalnim pravom. Kadar so z nacionalnim pravom določene omejitve odgovornosti jamstvenih ustanov, bodisi v smislu trajanja jamstva bodisi zneska, ki se plača delavcem, bi morali imeti delavci možnost uveljavljati kakršno koli neizpolnitev obveznosti v okviru svojih terjatev zoper delodajalca tudi med obdobjem prekinitve. Po drugi strani bi države članice lahko izključile terjatve delavcev iz področja uporabe okvirov preventivnega prestrukturiranja in jih zaščitile na podlagi nacionalnega prava.

Tudi glede na določbo 13. člena navedene direktive v postopku preventivnega prestrukturiranja v primeru grozeče insolventnosti ni primerna določba, ki plače delavcev kakor koli omejuje ali jih opredeljuje drugače, kot so bile te dogovorjene v pogodbi o zaposlitvi. Če delodajalec ne zmore več plačila plač delavcev v višini, dogovorjeni s pogodbo o zaposlitvi, oziroma zamuja z njihovim izplačilom, se po oceni predlagatelja zmožnost dolžnika, da bo s prestrukturiranjem odpravil grozečo insolventnost, postavlja pod velik vprašaj. Glede na navedeno je predlagana sprememba navedenega pogoja iz 5. točke prvega odstavka 44.u člena tako, da bo razlog za ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja podan tudi v primeru, če bo dolžnik za več kot 15 dni zamujal s plačilom plač delavcem ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcev. Predlagatelj s tem izboljšuje varstvo pravic delavcev v postopkih prestrukturiranja v primeru grozeče insolventnosti.

K 28. in 29. členu (48.a in 48.b člen ZFPPIPP):

Izvajanje določb zakona, ki strankam omogočajo sporazumno mediacijo pred vložitvijo tožbe (48.b člen), je privedlo do ugotovitve, da je rok, ki določa fikcijo v zvezi z zaključkom mediacije v primeru, ko se ta izvede, prekratek in kljub prizadevanjem strank ne omogoča izvedbe mediacijskega postopka z zapisom sodne poravnave. Po določbi šestega odstavka 48.b člena se namreč šteje, da je bil postopek mediacije neuspešno zaključen, če ni bil dosežen dogovor o rešitvi spora v roku 30 dni od začetka postopka mediacije, pri čemer se postopek mediacije po 48.b členu začne z dnem, ko stranke sklenejo pisni sporazum o reševanju spora z mediacijo (drugi odstavek 48.b člena).

Glede spora, ki nastane v postopku zaradi insolventnosti, v katerem sodeluje upravitelj in (le) tisti upnik stečajnega dolžnika, katerega terjatev je bila prerekana, mora zaradi varovanja načela enakega obravnavanju upnikov tudi v mediacijskem postopku, ki je sicer zaupne narave, upravitelj pred sklenitvijo sodne poravnave pridobiti soglasje sodišča. Upravitelj stečajne mase mora namreč za vsak posel upravljanja stečajne mase pred sklenitvijo pogodbe ali izvedbo drugega pravnega posla, pri čemer med upravljanje stečajne mase sodi tudi sklenitev sodne ali zunajsodne poravnave oziroma izvedba drugega pravnega posla oziroma dejanja s smiselno enakim učinkom, v postopkih oziroma glede zahtevkov iz pododdelkov 2.2.3 (Odškodninska odgovornost članov poslovodstva in nadzornega sveta družbe do upnikov) in 5.3.4 (Izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika) ter oddelka 5.6 (Posebna pravila o preizkusu terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic) ZFPPIPP, pridobiti soglasje sodišča (drugi odstavek veljavnega 322. člena). Pravni posel, ki ga upravitelj sklene ali izvede v nasprotju z drugim odstavkom 322. člena, nima pravnega učinka.

Predlagatelj se zaveda, da je eno temeljnih načel stečajnega postopka tudi njegova hitrost, vendar je – zaradi v praksi izkazane neizvedljivosti določb 48.b člena zaradi roka 30 dni, v katerem mora biti izveden celoten mediacijski postopek, zapisan predlog poravnave in pridobljeno soglasje sodišča – predlagano podaljšanje tega roka na 60 dni, in sicer tako v šestem odstavku 48.b člena kot tudi v primerljivi določbi šestega odstavka 48.a člena, v katerem je sicer urejena obvezna mediacija v postopkih zaradi insolventnosti. Predlagatelj ocenjuje, da dodatnih 30 dni, ki jih predlagana določba daje na voljo za izvedbo mediacijskega postopka, ne bo bistveno vplivalo na hitrost stečajnega postopka, če bo postopek

mediacije neuspešen, bo pa precej izboljšalo možnosti za mirno rešitev spora in s tem prispevalo k skrajšanju trajanja stečajnega postopka, če bo spor rešen s sklenitvijo sodne poravnave.

Dodatno se v obeh členih izrecno ureja pristojnost sodišča za sklenitev sodne poravnave po zaključenem mediacijskem postopku. Stranke lahko za reševanje spora izberejo mediacijo, ki se izvaja v programih sodišč po določbah Zakona o alternativnem reševanju sodnih sporov[70] (ZARSS), ali pa sklenejo sporazum o mediaciji pri drugem ponudniku tovrstnih postopkov. Če stranke v mediacijskem postopku dosežejo dogovor, bi v skladu z določbo 309. člena Zakona o pravdnem postopku[71] (ZPP) morale predlog za sklenitev sodne poravnave predložiti okrajnemu sodišču. Glede na specifičnost sporov in izrecno določeno atrakcijo pristojnosti glede sporov, ki nastanejo v zvezi s stečajnim postopkom, se s predlagano ureditvijo pristojnost za sklenitev sodne poravnave izrecno prenaša na sodišče, ki je bodisi izdalo sklep o napotitvi na mediacijo (predlagani sedmi odstavek 48.a člena) bodisi bi bilo pristojno za odločanje v sporu (predlagana sprememba četrtega odstavka 48.b člena). Za zapis in sklenitev sodne poravnave v sporu, ki nastane v zvezi s stečajnim postopkom in ga stranke rešijo z dogovorom v mediaciji (sodno poravnavo ali umikom tožbe), bo tako vedno pristojno okrožno sodišče (prim. 8. točko drugega odstavka 32. člena ZPP). O sklenitvi sodne poravnave v primeru sporazumne mediacije po 48.b členu pa morajo stranke mediacijskega postopka (tako po veljavni, kot po predlagani ureditvi) v treh dneh obvestiti sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti.

K 30. členu (61. člen ZFPPIPP):

Tekom strokovnega usklajevanja predloga zakona so sodišča in upravitelji opozorili, da je postopek preizkusa terjatev vedno bolj zahteven. Opraviti ga je treba temeljito in v primeru večjega števila prijavljenih terjatev (npr. nad 1000 prijavljenih terjatev) je veljavni zakonski rok iz drugega odstavka (ki določa možnost, da sodišče podaljša rok enega meseca za preizkus terjatev še za en mesec) prekratek. Da v postopkih ne bi prihajalo do prekoračitev rokov, ki jih ni mogoče pripisati nepravočasno opravljenemu delu oziroma zamudi upravitelja, temveč je v konkretnem primeru zamuda posledica velikega števila prijavljenih terjatev, ki jih mora upravitelj preizkusiti, je predlagano podaljšanje navedenega roka. Tako bo po predlagani ureditvi smelo sodišče, če zaradi velikega števila prijavljenih terjatev upravitelj v stečajnem postopku v roku enega meseca (glej prvi odstavek veljavnega 61. člena ZFPPIPP) ne more preizkusiti vseh terjatev, na upraviteljevo zahtevo podaljšati navedeni rok za največ tri mesece.

K 31. členu (71. člen ZFPPIPP):

Veljavni 71. člen določa pravila za poznejši preizkus terjatev, in sicer tistih pravočasno prijavljenih terjatev iz tretjega ali četrtega odstavka 59. člena ZFPPIPP, ki niso bile vključene v osnovni seznam preizkušenih terjatev. O teh terjatvah se mora upravitelj izreči tako, da sodišču predloži seznam teh terjatev (dodatni seznam preizkušenih terjatev). Glede na določbe tretjega in četrtega odstavka 59. člena ZFPPIPP gre za terjatev upnika, proti kateremu je bila vložena tožba za izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika, ki mora v enem mesecu po dnevu, ko mu je vročena tožba, svojo terjatev prijaviti kot pogojno terjatev, ki je nastala po tretjem odstavku 278. člena ZFPPIPP, ter upnika, ki je stečajnemu dolžniku prostovoljno pred vročitvijo tožbe vrnil korist, pridobljeno z izpodbojnim pravnim dejanjem. Slednji mora svojo terjatev, ki je nastala po tretjem odstavku 278. člena, prijaviti v enem mesecu po vračilu koristi.

V okviru strokovnega usklajevanja predloga zakona je Zbornica upraviteljev Slovenije opozorila, da je v zvezi z 298.a členom ZFPPIPP podana pravna praznina. Če namreč upravitelj ne vključi hipotekarne

[70] Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 – ZUJF.

[71] Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US, 10/17, 16/19 – ZNP-1 in 70/19 – odl. US.

terjatve, ki je vpisana v zemljiški knjigi, v osnovni seznam in ločitveni upnik zoper predmetni seznam ne vloži ugovora, je možno takšno situacijo razlagati, da se je tak upnik odpovedal svoji zavarovani terjatvi oziroma da je ta prenehala. Dodatni seznam preizkušenih terjatev je namreč dopustno izdelati v zvezi s terjatvami iz 298.a člena v zvezi z 71. členom ZFPPIPP zgolj v primeru, če se z vpisom, ki je začel učinkovati pred začetkom stečajnega postopka in je bil opravljen po začetku stečajnega postopka, v korist stečajnega dolžnika vknjiži lastninska pravica, ki je omejena s hipoteko ali maksimalno hipoteko, ali če se s takim vpisom vknjiži hipoteka ali maksimalna hipoteka (glej tretji odstavek 298.a člena ZFPPIPP). V primeru, da je bila hipoteka ob začetku stečajnega postopka že vpisana v zemljiški knjigi, pa je iz kakršnegakoli razloga izpadla iz osnovnega seznama preizkušenih terjatev in upnik zoper seznam tudi ne vloži ugovora, usoda take terjatve ni jasna. Kot že zapisano, bi bila mogoča tudi razlaga, da se je upnik svoji zavarovani terjatvi odpovedal in je ta prenehala.

Predlagatelj se strinja z Zbornico upraviteljev Slovenije, da bi tudi za opisane primere morala obstajati možnost, da upravitelj tako terjatev vključi v dodatni seznam preizkušenih terjatev. Zato je predlagano, da se prvi odstavek 71. člena ZFPPIPP dopolni na način, da se mora tudi o terjatvah iz drugega odstavka 298.a člena ZFPPIPP, ki niso bile vključene v osnovni seznam preizkušenih terjatev, upravitelj izreči tako, da sodišču predloži seznam teh terjatev – dodatni seznam preizkušenih terjatev.

K 32. členu (78. člen ZFPPIPP):

Veljavni 78. člen ZFPPIPP določa, kdo je lahko oziroma kdo ne more biti izvoljen ali imenovan v upniški odbor. Za člana upniškega odbora je lahko izvoljen vsak upnik, ki je po 57. členu ZFPPIPP upravičen opravljati procesna dejanja (prvi odstavek navedenega člena). Ne glede na citirani prvi odstavek pa za člana upniškega odbora ne more biti izvoljen ali imenovan upnik:
1. ki je hkrati dolžnik insolventnega dolžnika in njegova obveznost do insolventnega dolžnika presega en odstotek vrednosti premoženja insolventnega dolžnika,
2. ki je v zadnjih dveh letih pred uvedbo postopka zaradi insolventnosti opravljal funkcijo člana poslovodstva ali organa nadzora ali funkcijo prokurista insolventnega dolžnika ali imel v insolventnem dolžniku položaj družbenika z najmanj 0,5 odstotnim kapitalskim deležem,
3. ki je družba in ima v razmerju do insolventnega dolžnika ali dolžnika iz 1. točke tega odstavka položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1,
4. ki opravlja funkcijo člana poslovodstva ali organa nadzora ali funkcijo prokurista ali ima položaj družbenika z najmanj 0,5 odstotnim kapitalskim deležem v: dolžniku iz 1. točke tega odstavka ali družbi iz 3. točke tega odstavka,
5. ki ima v razmerju do insolventnega dolžnika ali osebe iz 1., 2. ali 4. točke tega odstavka položaj ožje povezane osebe,
6. ki ima glede vseh terjatev, ki jih uveljavlja v postopku, položaj ločitvenega upnika, razen če upnik dokaže, da vrednost premoženja, ki je predmet njegove ločitvene pravice, ne zadošča za plačilo celotne terjatve, ali
7. ki ima položaj izločitvenega upnika.

Združenje stečajnih upnikov opozarja, da gre za določbo, ki je pomembna zlasti v luči pristojnosti upniškega odbora, ki ima pravico pregledovati dokumentacijo stečajnega dolžnik tako pred kakor po začetku stečajnega postopka. Za ustrezno vodenje stečajnega postopka so praviloma lahko ključne občutljive informacije, ki ne izpolnjujejo zahtev, ki jih za opredelitev poslovne skrivnosti zahteva zakon. Sklicuje se na primer, ko je bivši poslovodja prek družbe, na katero je bila terjatev prenesena zgolj v izterjavo, pridobil možnost, da lahko opravlja procesna dejanja in zahteva informacije od upravitelja. S predlagano določbo (v novi 8. točki drugega odstavka) se tako omejuje možnost obida veljavnih določb glede prepovedi sodelovanja v upniškem odboru tako, da za člana upniškega odbora tudi ne more biti izvoljen ali imenovan upnik, ki je pridobil terjatev od osebe, za katero velja omejitev iz 1. do 5. točke drugega odstavka 78. člena ZFPPIPP.

K 33. členu (79. člen ZFPPIPP):

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti močno poudarja skrb za zaposlene in nekdanje zaposlene. Da bi okrepili podporo delavcem in njihovim predstavnikom, bi države članice morale zagotoviti, da imajo predstavniki delavcev dostop do relevantnih in posodobljenih informacij v zvezi z razpoložljivostjo orodij za zgodnje opozarjanje, morale pa bi biti tudi zmožne predstavnikom delavcev nuditi podporo pri oceni gospodarskega položaja dolžnika (23. recital). Nadalje je v recitalih 60 do 62 med drugim poudarjeno, da bi morali biti delavci ves čas postopkov preventivnega prestrukturiranja v celoti zaščiteni na podlagi delovnega prava. To vključuje tudi obveznost, da so predstavniki delavcev obveščeni o odločitvi za uporabo okvira preventivnega prestrukturiranja in da se z njimi opravi posvetovanje o takšni odločitvi. Delavcem in njihovim predstavnikom bi bilo treba zagotoviti informacije o predlaganem načrtu prestrukturiranja. Navedena direktiva pa tudi ne bi smela posegati v pravici do obveščanja in posvetovanja, zagotovljeni z Direktivo 2002/14/ES, med drugim tudi o odločitvah, ki bi lahko povzročile precejšnje spremembe v organizaciji dela ali pogodbenih razmerjih, da bi se doseglo soglasje o takšnih odločitvah.

Predlagatelj poskuša tudi s predlagano ureditvijo sestave upniškega odbora, po kateri mora biti najmanj en član upniškega odbora upnik, ki je imetnik prednostne terjatve (razen če ni bil podan predlog za izvolitev takega upnika), izboljšati položaj upnikov s tovrstnimi terjatvami (glej prvi in drugi odstavek 21. člena ZFPPIPP), med katere sodijo tudi plače in nadomestila plač za zadnjih šest mesecev pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, odškodnine za poškodbe povezane z delom, in poklicne bolezni, neizplačane odpravnine, plače in nadomestila plač delavcev za prenehanje delovnega razmerja pred začetkom stečajnega postopka, pa plače in nadomestila plač delavcev, ki jim je upravitelj odpovedal pogodbo o zaposlitvi in druge. Sodelovanje predstavnika upnikov prednostnih terjatev v upniškem odboru daje tej kategoriji upnikov boljši in hitrejši dostop do informacij glede položaja dolžnika in poteka postopka ter na ta način pomembno izboljšuje dostop do pravnega varstva za zavarovanje pravic in interesov te kategorije upnikov, v kateri je zastopana tudi najbolj ranljiva skupina upnikov – nekdanji delavci. Upniški odbor ima namreč v skladu s predlagano spremembo 87. člena ZFPPIPP (tudi) pravico, da z namenom, da se zavarujejo koristi upnikov, pregleda poslovne knjige in dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj od dolžnika, ter dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s postopkom. Glede na to, da se za upniški odbor določa obvezno članstvo vsaj enega upnika, ki je imetnik prednostnih terjatev, je predlagano še, da je za tega člana izvoljen tisti izmed predlaganih upnikov, ki so imetniki prednostnih terjatev, ki je prejel največ oddanih glasov, četudi ni prejel večine oddanih glasov upnikov.

Glede na to, da bo v skladu s predlagano dopolnitvijo člen urejal ne le števila članov upniškega odbora, temveč tudi njegovo (obvezno) sestavo, je predlagana tudi ustrezna sprememba naslova člena.

K 34. členu (80. člen ZFPPIPP):

Glede imenovanja članov upniškega odbora je v veljavnem 80. členu določeno, da v postopku prisilne poravnave sodišče imenuje člane upniškega odbora s sklepom o začetku tega postopka. Za člane upniškega odbora mora imenovati upnike, ki so imetniki navadnih terjatev do dolžnika v najvišjem skupnem znesku.

Glede na razloge, opisane v obrazložitvi k spremembi 79. člena ZFPPIPP, je predlagana tudi dopolnitev določbe drugega odstavka 80. člena tako, da mora sodišče za člane upniškega odbora imenovati upnike, ki so imetniki navadnih in prednostnih terjatev do dolžnika v najvišjem skupnem znesku.

K 35. členu (87. člen ZFPPIPP):

Veljavni 87. člen ZFPPIPP določa pristojnosti upniškega odbora, ki: 1. odloča o mnenju ali soglasju o zadevah, določenih z zakonom, 2. obravnava poročila, ki jih mora v skladu z zakonom predložiti upravitelj, in 3. izvaja druge pristojnosti, določene z zakonom (prvi odstavek navedenega člena). Zaradi

uresničevanja svojih pravic in izvajanja svojih pristojnosti ima upniški odbor pravico pregledati poslovne knjige in celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ter pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom (drugi odstavek 87. člena).

Na pomanjkljivosti te veljavne ureditve je večkrat opozorilo Združenje stečajnih upnikov. Upniški odbor sme namreč po veljavni ureditvi pridobiti potrebne podatke s pregledom poslovnih knjig in celotne dokumentacije, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ali ki jo je upravitelj dolžan voditi, le za izvajanje svojih (prej naštetih) nalog iz prvega odstavka navedenega člena. Navedena določba se pokaže kot pretirano ozka, saj upnikom prek upniškega odbora ne omogoča na primer pridobivanja potrebnih informacij za oceno smotrnosti izpodbijanja pravnih poslov ali prerekanja terjatev, kar je brez dvoma bistveno za uveljavljanje pravic upnikov. Brez potrebnih informacij namreč ni mogoče uspešno uveljavljati zahtevkov, s katerimi bi upniki lahko zasledovali načelo sorazmernega poplačila, ali dosegli povečanje deleža poplačila svojih terjatev z izpodbijanjem pravnih poslov in posledičnim povečanjem stečajne mase. Zato je predlagana sprememba drugega odstavka 87. člena, v skladu s katero bo imel upniški odbor z namenom, da se zavarujejo koristi upnikov, pravico pregledati poslovne knjige in dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj od dolžnika v stečajnem postopku, ter dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom. Nadalje je predlagano, da lahko upravitelj upniškemu odboru zavrne vpogled v dokumentacijo, ki jo je prevzel v stečajnem postopku od dolžnika, če gre za poslovno skrivnost ali če meni, da bi razkritje lahko povzročilo škodo drugi osebi ali bi vplivalo na nemoten potek stečajnega postopka ali poplačilo upnikov. Upniški odbor v primeru zavrnitve lahko zahteva, da o tem odloči sodišče. Če upniški odbor zahteva informacije ali vpogled v dokumentacijo, ki je poslovna skrivnost, lahko sodišče omogoči razkritje poslovnih skrivnosti na način in pod pogoji, kot jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek, o varstvu poslovnih skrivnosti.

Nadgradnja obstoječe pravice upniškega odbora do pregledovanja dokumentacije je do neke mere podobna ureditvi v 79. členu nemškega InsO, ki določa, da ima skupščina upnikov pravico, da od stečajnega upravitelja zahteva posamezne informacije in poročilo o stanju poslov in samem poslovanju. Če odbor upnikov ni imenovan, lahko skupščina upnikov naroči tudi revizijo upraviteljevega finančnega prometa in finančnega stanja. Sicer pa ima po določbi 97. člena InsO dolžnik dolžnost stečajnemu sodišču, stečajnemu upravitelju, odboru upnikov in na podlagi sodne odredbe tudi skupščini upnikov poslati informacije o vseh okoliščinah, ki so povezane s stečajnim postopkom. Razkriti mora (z določenimi omejitvami) tudi dejstva, zaradi katerih bi lahko bil sprožen pregon zaradi kaznivega dejanja ali prekrška. Te obveznosti dolžnika se lahko izvršijo tudi s prisilno privedbo na zaslišanje ali celo priprtjem (98. člen InsO).

S spremembo drugega odstavka 87. člena je upniškemu odboru z namenom varstva koristi upnikov in v tem pogledu tudi zaradi nadzora nad delom upravitelja v zvezi z izvajanjem njegovih nalog in pristojnosti, dana pravica pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom. Stečajni upravitelj je namreč po veljavnem 98. členu dolžan svoje naloge in pristojnosti opravljati v skladu s pravili ZFPPIPP in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, z drugimi zakoni, ki se uporabljajo za insolventnega dolžnika, in predpisi, izdanimi na njihovi podlagi ter v skladu s pravili stroke oseb, ki kot mandatarji opravljajo posle za druge osebe. Pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti pa mora ravnati:
1. vestno in pošteno,
2. z ustrezno profesionalno skrbnostjo ter
3. tako, da varuje in uresničuje interese upnikov, ki mu morajo biti vodilo pri opravljanju teh nalog in pristojnosti.

Vodilo pri poslovanju upravitelja (glej tretji odstavek 98. člena ZFPPIPP) je, da varuje in uresničuje interese upnikov, da skrbi, da so upniki, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavani enako, in da ne sme omogočiti ali dopustiti: da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase,

ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena. Prav zato je treba prek upniškega odbora omogočiti upnikom dostop do podatkov in informacij, ki jim omogočajo pregled nad delovanjem upravitelja in dejansko možnost, da v primeru ugotovljenih nepravilnosti pri njegovem delu ukrepajo hitro in učinkovito.

Predlagatelj se hkrati zaveda, da pregledovanje dokumentacije terja določen čas (povezan z zbiranjem in posredovanjem), kar lahko predstavlja precejšnjo oviro hitrosti postopka, če bi se tovrstni pregledi vrstili prepogosto ali celo neutemeljeno. Zato pravico do pregledovanja dokumentacije v stečajnem postopku omejuje na upniški odbor in te pravice nima vsak posamezni upnik oziroma se morajo posamezni upniki v zvezi s tovrstnimi pobudami in predlogi obrniti na upniški odbor. Posamezni upnik pa ima kot stranka v konkretnem sodnem postopku pravico dostopati do dokumentacije, ki je del sodnega spisa (prim. 182.a ZPP).

Predlagatelj se zaveda tudi, da lahko dokumentacija, ki jo je prevzel upravitelj od dolžnika, vsebuje podatke, ki so poslovna skrivnost in bi njihovo razkritje lahko povzročilo škodo. Zato je predlagano še, da lahko upravitelj upniškemu odboru zavrne vpogled v dokumentacijo, ki jo je prevzel v stečajnem postopku od dolžnika, če gre za poslovno skrivnost in bi razkritje lahko povzročilo škodo drugi osebi ali bi vplivalo na nemoten potek stečajnega postopka ali poplačilo upnikov. Upniški odbor v primeru zavrnitve lahko zahteva, da o tem odloči sodišče. Slednje bo pri odločanju o razkritju poslovnih skrivnosti postopalo v skladu z določbami 219.b člena ZPP, ki se v stečajnem postopku glede na določbo prvega odstavka 121. člena ZFPPIPP uporabi smiselno, glede tistih vprašanj, ki v slednjem niso drugače urejena.

Predlagana je tudi sprememba tretjega odstavka, po katerem upniški odbor upnike na njihovo zahtevo obvešča o stanju stečajne mase. O stanju stečajne mase se upniki lahko med drugim seznanijo tudi iz javnih objav na spletnih straneh AJPES. Predlagatelj ocenjuje, da je glede na razširjene pristojnosti upniškega odbora pomembneje, da so upniki obveščeni o ugotovitvah/zaključkih, do katerih pri izvajanju svojih pristojnosti pride upniški odbor. Zato je predlagano, da upniški odbor na zahtevo upnika ali na lastno pobudo obvešča upnike o svojih ugotovitvah.

K 36. členu (98. člen ZFPPIPP):

98. člen ZFPPIPP določa obveznosti upravitelja. Upravitelj mora v skladu s tretjim odstavkom upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako, in ne sme omogočiti ali dopustiti:
1. da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali
2. da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase, ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena.

Upravitelj pa po mnenju predlagatelja tudi ne sme dopustiti (nobenih) izplačil v nasprotju z določbami ZFPPIPP. Vsako tako izplačilo je namreč mogoče šteti tudi kot zmanjšanje stečajne mase in s tem manjše poplačilo upnikov. Zato je v tej smeri predlagana dopolnitev tretjega odstavka tako, da upravitelj tudi ne sme: opraviti izplačil iz stečajne mase v nasprotju z določbami tega zakona (predlagana nova 3. točka) ali izvesti plačila storitev, ki niso potrebne za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ali plačila storitev, katerih cena je bistveno višja od primerljive tržne cene teh storitev (predlagana nova 4. točka). Že na tem mestu predlagatelj opozarja, da morebitno izplačilo iz stečajne mase, ki je izvedeno v nasprotju z določbami ZFPPIPP, glede na spremenjeno določbo predstavlja hujšo disciplinsko kršitev (drugi odstavek 120.h člena), za katero se upravitelju lahko izreče denarna kazen v predpisanem razponu, pogojni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja ali celo odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja (prvi odstavek 120.i člena ZFPPIPP).

Veljavni četrti odstavek navedenega člena določa, da mora upravitelj svoja poročila, sezname preizkušenih terjatev in druga pisanja predložiti sodišču v elektronski obliki, podpisana z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Minister, pristojen za pravosodje, pa predpiše podrobnejša pravila o vlaganju pisanj upravitelja. Po ZPP, ki se po določbi prvega odstavka 121. člena ZFPPIPP smiselno uporablja v postopkih zaradi insolventnosti glede tistih vprašanj, ki v ZFPPIPP niso urejana drugače, se v skladu s 16.a členom tam, kjer ZPP določa pisno obliko, šteje, da je elektronska oblika enakovredna pisni, če so podatki v elektronski obliki primerni za obdelavo na sodišču, dosegljivi in primerni za poznejšo uporabo. Podatkom v elektronski obliki se glede na drugi odstavek navedenega člena ne sme odreči dokazne vrednosti samo zato, ker so v elektronski obliki. Po drugem odstavku 105.b člena ZPP je tako pisna vloga tudi vloga, ki je v elektronski obliki in je podpisana z elektronskim podpisom, ki je enakovreden lastnoročnemu podpisu (vloga v elektronski obliki). Tako je v tretjem odstavku 105. člena ZPP izrecno določeno tudi, da se za izviren podpis vložnika šteje tako njegov lastnoročni podpis kot tudi elektronski podpis, ki je enakovreden lastnoročnemu. Listine, ki se priložijo vlogi, pa so lahko tudi v prepisu in se kot prepis listine v elektronski obliki šteje elektronska kopija, ki je pretvorjena v obliko, primerno za branje in izpis na papir (prvi odstavek 107. člena). Glede na opisano izenačitev pisne oblike z elektronsko in enakovrednost elektronskega podpisa lastnoročnemu je po mnenju predlagatelja v četrtem odstavku 98. člena ZFPPIPP odveč dostavek, da mora upravitelj podpisati pisanja z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Podlaga za poslovanje z elektronskimi pisanji namreč že obstaja v določbah ZPP.

K 37. členu (103. člen ZFPPIPP):

Veljavne določbe 103. člena ZFPPIPP predstavljajo pravno podlago za odmero nagrade upravitelja. Skladno s prvim odstavkom ima upravitelj pravico do nagrade za svoje delo. V drugem odstavku je opredeljena nagrada upravitelja v postopku prisilne poravnave in v četrtem odstavku nagrada upravitelja v stečajnem postopku. Skladno z veljavno ureditvijo nagrada upravitelja v stečajnem postopku vključuje: 1. nadomestilo za prevzem prostorov, premoženja in poslov stečajnega dolžnika ter za izdelavo otvoritvenega poročila (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo za izdelavo otvoritvenega poročila), 2. nadomestilo za preizkus terjatev, ki se določi v sorazmerju s številom pravočasno prijavljenih terjatev, in 3. nadomestilo za unovčenje stečajne mase in razdelitev splošne ali posebne stečajne mase, ki se določi v sorazmerju z višino zneska, ki je predmet razdelitve.

S predlagano spremembo se v novem petem odstavku naslavlja upravičenost upravitelja do nagrade iz naslova dodatnih nalog in pristojnosti upravitelja v postopku odpusta obveznosti. Glede na strožje pogoje, ki jih bo moral glede na predlagano spremembo 399. člena ZFPPIP izpolnjevati dolžnik v osebnem stečaju, da bo lahko dosegel odpust obveznosti, se s predlagano določbo dopolnjuje tudi podlaga za odmero in izplačilo ustrezne nagrade upravitelja iz naslova njegovih dodatnih nalog in pristojnosti v postopku odpusta obveznosti znotraj postopka osebnega stečaja.

V predlaganem šestem odstavku je določeno, da so nadomestila, ki jih vključuje nagrada upravitelja, nadomestilo za vse storitve, ki so potrebne za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, razen:
1. računovodskih storitev v zvezi z vodenjem poslovnih knjig in sestavljanjem računovodskih izkazov in davčnih obračunov v stečajnem postopku,
2. storitev pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti,
3. posredniških storitev pri prodaji premoženja na borznem ali drugem organiziranem trgu, na katerem lahko trgujejo samo pooblaščeni udeleženci tega trga,
4. storitev arhiviranja dokumentacije v skladu s predpisi o arhiviranju,
5. drugih storitev, za katere je potrebno posebno strokovno znanje s področij, ki niso predmet strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja, ali ki jih je v posameznem postopku treba opraviti v takem obsegu, da jih ne more opraviti upravitelj sam.

V predlaganem sedmem odstavku pa je določeno, da se podrobnejša pravila o odmeri nagrade upravitelja določijo s tarifo iz 2. točke prvega odstavka 114. člena ZFPPIPP.

K 38. členu (105. člen ZFPPIPP):

Skladno z določbami 105. člena ima upravitelj pravico do povrnitve stroškov, ki so mu nastali pri opravljanju nalog in pristojnosti upravitelja.

V okviru novega četrtega odstavka je zaradi jasnosti zakonske ureditve po vzoru iz predlaganega sedmega odstavka (veljavnega osmega) 103. člena ZFPPIPP predlagano, da se tudi v zvezi s stroški upravitelja podrobnejša pravila o odmeri stroškov, do katerih je upravitelj upravičen, določijo s predpisom iz 3. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona.

K 39. členu (106. člen ZFPPIPP):

Za opravljanje nadzora nad upravitelji je v skladu s pravili, določenimi v pododdelku 3.6.2 ZFPPIPP, pristojno ministrstvo, pristojno za pravosodje. Po določbi 106. člena ZFPPIPP je navedeno ministrstvo upravičeno v obsegu, potrebnem za opravljanje nadzora, neposredno dostopati in pridobivati podatke iz centralnega registra prebivalstva, poslovnega registra in podatke, ki jih vodijo drugi upravljavci osebnih podatkov. Za postopek odločanja v navedenih zadevah se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek. Pri opravljanju nadzora lahko ministrstvo:
1. opravi pregled dokumentacije insolventnega dolžnika, ki jo je prevzel upravitelj v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti, in dokumentacije, ki jo mora voditi upravitelj v zvezi s tem postopkom, ali zahteva od zbornice upraviteljev, da opravi tak pregled,
2. zahteva uvedbo disciplinskega postopka proti upravitelju in
3. odredi ali izvede druge ukrepe, potrebne za preveritev, ali upravitelj opravlja svoje naloge v postopku zaradi insolventnosti v skladu z zakonom.

Pri izvajanju nadzorne funkcije po 106. členu ZFPPIPP se ministrstvo lahko seznani s poslovanjem stečajnega upravitelja prek vpogleda v objave v poslovnem registru AJPES. Kadar so na delo stečajnega upravitelja naslovljeni konkretnejši očitki, pa se pogosto pokaže potreba po vpogledu v sodni spis stečajne zadeve, v kateri je upravitelj imenovan. Glede na to, da sodišča vodijo elektronske vpisnike, predlagatelj ocenjuje, da je smotrno vzpostaviti vpogled v elektronski vpisnik in vloge ter dokumente v spisu postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti ali insolventnosti. Zato je predlagano, da drugi odstavek 106. člena dopolni tako, da lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, pri opravljanju nadzora opravi tudi pregled sodnega spisa zadeve, v kateri je imenovan upravitelj. Ministrstvo bi namreč na predlagani način za učinkovito izvajanje nadzorne funkcije (prekrškovnega ali disciplinskega postopka zoper upravitelja) prek pooblaščene osebe za vodenje postopka lahko vpogledalo v podatke konkretne sodne zadeve prek elektronskega vpisnika v skladu s pravili Sodnega reda[72]. Pregled spisa po določbi 74. člena Sodnega reda namreč dovoli upravičeni osebi v skladu s procesnimi predpisi sodnik, ki zadevo obravnava, v primeru sodnikove daljše odsotnosti pa predsednik sodišča ali sodnik, ki ga za to pooblasti. Če je zadeva že pravnomočno končana, dovoli pregled spisa predsednik sodišča, ali sodnik, ki ga on določi. Če informacijski sistem e-sodstvo omogoča, sodišče strankam in drugim upravičenim osebam, ki se identificirajo s kvalificiranim potrdilom za overjanje varnega elektronskega podpisa, zagotavlja elektronski vpogled v spis v elektronski obliki (sedmi odstavek 74. člena Sodnega reda).

V prvem odstavku 106. člena se odpravlja tiskarska napaka v besedilu.

K 40. členu (108. ZFPPIPP):

[72] Uradni list RS, št. 87/16 in 127/21.

V veljavnem drugem odstavku 108. člena ZFPPIPP so določeni pogoji, pod katerimi minister, pristojen za pravosodje, izda dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja. Med drugim mora oseba, ki želi pridobiti dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, imeti tudi najmanj tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju del s strokovno izobrazbo iz 3. točke istega odstavka, ki določa najmanj visokošolsko izobrazbo prve stopnje ali primerljivo izobrazbo, pridobljeno v tujini, nostrificirano, priznano ali ovrednoteno v skladu z zakonom, ki ureja vrednotenje in priznavanje izobraževanja, ali dovoljenje za opravljanje nalog revizorja ali pooblaščenega revizorja v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje. Navedeno pa dejansko pomeni delovne izkušnje, ki lahko niso povezane z delom, izkušnjami in veščinami, ki jih pri svojem delu potrebujejo upravitelji. Da poseduje potrebna znanja, upravitelj potrdi z opravljenim strokovnim izpitom za opravljanje funkcije upravitelja, po programu, ki ga predpiše minister, pristojen za pravosodje[73] in ki vključuje tudi pripravljalne seminarje s predstavitvijo predpisov, teorije in sodne prakse ter uporabo teh znanj v praksi. Težave pri praktičnem delu pa so kljub potrebnemu znanju pogosto povezane prav s pomanjkanjem delovnih izkušenj na ekonomskem in pravnem področju ter z navedenima področjema povezanih veščin. Zato je predlagana dopolnitev pogoja glede vsebine zahtevanih delovnih izkušenj, po kateri se v dobo zahtevanih treh let delovnih izkušenj priznajo le dela s področij, ki so z opravljanjem dela upravitelja najbolj povezana, torej s področij prava in ekonomije.

Nadaljnja sprememba 108. člena ZFPPIPP pa je povezana s »trajno« posledico odvzema dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja. Po veljavnem četrtem odstavku 108. člena minister, pristojen za pravosodje, zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja tudi v primeru, če je bilo vlagatelju že odvzeto dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja (2. točka četrtega odstavka 108. člena ZFPPIPP). Po veljavni določbi 120.i člena se trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja lahko izreče za hujšo disciplinsko kršitev (3. točka prvega odstavka 120.i člena ZFPPIPP). Upravitelj stori hujšo disciplinsko kršitev (glej drugi odstavek 120.h člena ZFPPIPP), če krši obveznosti iz tretjega odstavka 98. člena ZFPPIPP, v skladu s katerim mora upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako, in ne sme omogočiti ali dopustiti:
1. da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali
2. da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase, ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena ali (glede na predlagano dopolnitev tudi) 3. izplačil iz stečajne mase v nasprotju z določbami tega zakona ali 4. plačila storitev, ki niso potrebne za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ali plačila storitev, katerih cena je bistveno višja od primerljive tržne cene teh storitev.

Prav tako se trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja lahko izreče tudi, če upravitelj pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti krši obveznosti upravitelja, določene z ZFPPIPP, in je zaradi kršitve obveznosti nastala škoda za premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso ali če upravitelj stori kršitev iz 1. točke prvega odstavka 120.h člena enakih značilnosti že drugič v petletnem obdobju, torej v tem obdobju pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti dvakrat podobno krši obveznosti upravitelja, določene z ZFPPIPP, ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev. Hujša disciplinska kršitev pa je podana tudi tedaj, kadar upravitelj v obdobju zadnjega leta na podoben način krši pravila iz 2. ali 3. točke prvega odstavka 120.h člena, torej da zamuja s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici (2. točka prvega odstavka navedenega člena) ali če se ne izobražuje v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica (3. točka prvega odstavka 120.h člena).

Predlagatelj ob ponovni proučitvi namena ureditve, ki predvideva trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja, ugotavlja, da je ta po času trajanja pretirana (prim. 3. točko drugega odstavka 120.h člena v zvezi s 3. točko prvega odstavka 120.i člena veljavnega ZFPPIPP). Predlagatelja je k vnovični

[73] Pravilnik o programu in načinu opravljanja strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije (Uradni list RS, št. 76/08, 7/11 in 38/22).

proučitvi instituta spodbudila tudi sodba Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Rola proti Sloveniji z dne 4. 7. 2019[74], v kateri je bilo med drugim ugotovljeno, da ustrezna določba ZFPPIPP določa, da oseba za to, da bi se štela za primerno za opravljanje funkcije stečajnega upravitelja, ne sme biti predhodno obsojena, med drugim, za katerokoli kaznivo dejanje, storjeno z naklepom, ki se preganja po uradni dolžnosti. Ni videti, da bi bil namen te zakonske določbe izrek kazni v zvezi z določenim kaznivim dejanjem, za katero je bila oseba obsojena, ampak je namenjena zagotavljanju zaupanja javnosti v zadevni poklic. Namenjena je članom poklicne skupine, ki imajo poseben status, izrecno stečajnim upraviteljem v postopkih zaradi insolventnosti. Odvzem dovoljenja zato po presoji sodišča ni imel kaznovalnega in odvračilnega cilja, ki sodi h kazenskim sankcijam. Nazadnje pa je navedeno sodišče glede resnosti ukrepa znova poudarilo, da ta dejavnik sam po sebi ni odločilen, saj imajo lahko številni nekazenski ukrepi preventivne narave velik vpliv na zadevno osebo. V obravnavani zadevi je tako ugotovilo, da je bilo zaradi kazenske obsodbe pritožnikovo dovoljenje odvzeto s trajnim učinkom, kar je samo po sebi videti precej huda posledica, vendar ob upoštevanju zgoraj navedenega načela in ob upoštevanju ugotovitev v zvezi z drugimi dejavniki ter ob upoštevanju dejstva, da odvzem dovoljenja pritožniku ni preprečil opravljanja kakšnega drugega poklica na njegovem strokovnem področju, samo dejstvo, da je bil sporni ukrep trajne narave, ne zadostuje, da bi se odvzem pritožnikovega dovoljenja štel za kazen v smislu 7. člena konvencije[75].

Ob ponovni proučitvi obravnavanega instituta pa predlagatelj ugotavlja, da je trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja, ki sama po sebi onemogoča vnovično pridobitev možnosti za opravljanje te funkcije, pretiran glede na siceršnje posledice, ki doletijo storilce kaznivih dejanj. Pri tem je predlagatelj upošteval tudi razloge, zaradi katerih se lahko ukrep izreče (drugi odstavek 120.h člena v zvezi s tretjo točko prvega odstavka 120.i člena ZFPPIPP). Po ponovni proučitvi namena navedene določbe, ki je v povrnitvi zaupanja javnosti, predlagatelj meni, da bo oseba, ki ji je bila zaradi hujše disciplinske kršitve odvzeta pravica opravljati funkcijo upravitelja, v roku pet let lahko izkazala, da bo ob vnovičnem imenovanju delovala v skladu z vsemi pravili, ki urejajo opravljanje funkcije upravitelja, predvsem: da ne bo več kršila obveznosti iz tretjega odstavka 98. člena (neenako obravnavala upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju), da pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ne bo kršila obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom tako, da bi zaradi kršitve obveznosti nastala škoda za premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso ali ponavljala kršitev, za katere je sicer lahko disciplinsko odgovorna po prvem odstavku 120.h člena ZFPPIPP (torej pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ne bo kršila obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali pravil dobre poslovne prakse upraviteljev, ali zamujala s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici ali da se ne izobraževala v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica). Predlagano je, da se ukrep trajnega odvzema pravice opravljanja funkcije upravitelja časovno omeji na odvzem pravice za obdobje petih let.

Pri tem predlagatelj v zvezi s primeri, ko bi oseba, ki ji je bila pravica opravljanja funkcije upravitelja odvzeta, želela biti znova imenovana, dodaja, da so posebne ovire za imenovanje določene v četrtem odstavku 108. člena ZFPPIPP. Navedene prepovedi po oceni predlagatelja v zadostni meri preprečujejo, da bi bila za upravitelja imenovana oseba, ki ni vredna javnega zaupanja za opravljanje te funkcije (1. točka četrtega odstavka v zvezi s 7. točko drugega odstavka 108. člena).

V drugem odstavku 108. člena pa je predlagana tudi sprememba 5. točke, ki določa obvezno sklenitev zavarovanja, in sicer tako, da mora upravitelj imeti sklenjeno zavarovanje, ki krije njegovo odškodninsko odgovornost za škodo, ki jo povzroči s kršitvijo svojih obveznosti, za najnižjo zavarovalno vsoto 500.000 evrov v posameznem letu, pri čemer mora zavarovalna pogodba vsebovati določilo, da lahko upniki in

---

[74] Zadeva Rola proti Sloveniji (pritožba št. 12096/14 in 39335/16) z dne 4. junij 2019 (https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"fulltext":["rola"],"documentcollectionid2":["GRANDCHAMBER","CHAMBER"],"itemid":["001-193493"]}).

[75] Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS (MP), št. 7-41/1994 (RS 33/1994).

tretje osebe uveljavljajo zahtevke iz tega naslova tudi po prenehanju zavarovalne pogodbe, če vzrok za nastanek škode ali nastanek škode izvirata iz časa trajanja zavarovalne pogodbe. Po predlagani spremenjeni 5. točki bo določena obvezna sklenitev zavarovanja za škodo, ki nastane zaradi ravnanja upravitelja na podlagi (posebne) odškodninske odgovornosti upravitelja upnikom na podlagi 102. člena ZFPPIPP kot tudi za škodo, ki nastane zaradi ravnanja upravitelja tretjim osebam, če so izpolnjene splošne predpostavke za odškodninsko odgovornost skladno z Obligacijskim zakonikom.

S predlagano dopolnitvijo 5. točke drugega odstavka 108. člena se tako na novo določa obvezna vsebina zavarovalne pogodbe, s predlaganim novim šestim odstavkom 108. člena pa kontrahirna dolžnost zavarovalnice pri sklepanju tovrstnih zavarovanj. Dopolnitev terjajo zlasti tisti primeri, ko je upravitelj v skladu z zakonom razrešen ali mu dovoljenje preneha, oškodovanec pa pozneje uveljavlja škodo. Predlagana nova določba tako jasno določa prisilno (kogentno) vsebino zavarovalne pogodbe, ki jo mora vsebovati zavarovalna pogodba za zavarovanje poklicne odškodninske odgovornosti upravitelja. Predlagana določba tako zahteva, da je zavarovalni primer, pri obvezni sklenitvi zavarovalne pogodbe za zavarovanje poklicne odškodninske odgovornosti upravitelja, napaka zavarovanca oziroma njegovo nedovoljeno ravnanje in ne uveljavljanje odškodninskega zahtevka s strani oškodovanca.

Zavarovanja poklicne odgovornosti se sklepajo na dva različna načina; pri t. i. klasičnem modelu zavarovanja odgovornosti[76] zavarovalni primer predstavlja napako zavarovanca, ki je bila zagrešena v času trajanja jamstva zavarovalnice (v času trajanja zavarovalne pogodbe). Kdaj bo dejansko nastopila škoda oziroma kdaj se bo uveljavljal odškodninski zahtevek, ni pravno relevantno, mora pa trenutek uveljavljanja nastopiti pred zastaranjem zadeve. Za razliko od navedenega načina zavarovanja pa zavarovalnice raje sklepajo zanje bistveno ugodnejše zavarovanje, t. i. claims-made zavarovanje, pri katerem zavarovalni primer ni napaka zavarovanca, temveč čas uveljavljanja odškodninskega zahtevka oškodovanca, ki je vezan na trajanje zavarovanja (torej za zavarovalno kritje ni bistveno, kdaj je napaka storjena, le da je nastala v času trajanja zavarovalne pogodbe). Za oškodovance in zavarovance pa je takšno zavarovanje manj ugodno, saj se lahko odškodninski zahtevki pojavijo tudi po prenehanju zavarovanja ter opravljanja dejavnosti upravitelja in za kar jim zavarovalno kritje ni več zagotovljeno.

Predlagatelj ugotavlja, da imajo v praksi upravitelji sklenjeno zavarovalno pogodbo po načelu kombinacije claims-made in da ob tem napaka izvira iz obdobja, ko je imel zavarovanec sklenjeno zavarovano pogodbo. To posledično pomeni, da je oškodovancem v primeru, da ima upravitelj sklenjeno zavarovanje po načelu claims-made, onemogočeno uveljavljanje odškodninskega zahtevka nasproti zavarovalnici, če v zavarovalni polici ni posebej dogovorjeno in ni plačana posebna dodatna premija za podaljšanje zavarovalnega kritja, vse do nastopa zastaranja.[77] Kljub temu, da se predlagatelj zaveda, da s predlagano kogentno določbo, ki upravitelju in zavarovalnici nalaga obvezno vsebino oziroma sklenitev t. i. klasične zavarovalne pogodbe, da torej zavarovalni primer predstavlja napaka zavarovanca – upravitelja, je predlagana določba med drugim tudi v interesu samih upraviteljev, saj se jih bo razbremenilo finančnih posledic odgovornosti tako za čas opravljanja funkcije kot tudi po njenem prenehanju, če vzrok za nastanek škode ali nastanek škode izvira iz časa trajanja zavarovalne pogodbe. Predlagana je torej dopolnitev vsebine 5. točke drugega odstavka 108. člena, v skladu s katero mora imeti upravitelj sklenjeno zavarovanje, ki krije njegovo odškodninsko odgovornost za škodo, ki jo povzroči s kršitvijo svojih obveznosti, za najnižjo zavarovalno vsoto 500.000 eurov v posameznem letu, pri čemer mora zavarovalna pogodba vsebovati določilo, da upniki in tretje osebe lahko uveljavljajo zahtevke iz tega naslova tudi po prenehanju zavarovalne pogodbe, če vzrok za nastanek škode ali nastanek škode izvira iz časa trajanja zavarovalne pogodbe. V izogib morebitnim nejasnostim je na ta način izrecno določena tudi opredelitev upravičencev za uveljavljanje zahtevkov iz tega naslova, in sicer so to bodisi upniki v postopku bodisi tretje osebe, ki jim je zaradi protipravnega ravnanja upravitelja nastala škoda.

[76] V angleški praksi je to t. i. zavarovanje coverage trigger ali occurrence trigger.

[77] Podrobneje glej dr. Ivanjko Š., Pravna praksa – 2010, GV Založba, št. 38, str. 6 in Verebič J., Pravna praksa – 2010, GV Založba, št. 41, str. 19.

Nadalje se v predlaganem novem šestem odstavku določa, da je sklenitev tovrstnega zavarovanja poklicne odgovornosti kontrahirna dolžnost zavarovalnic pri sklepanju zavarovanj iz tega naslova, kar bo posledično pomenilo, da bo ne glede na čas prenehanja zavarovalne pogodbe, zavarovalnica krila tudi škodo, katere vzrok za nastanek ali nastanek izvira iz obdobja veljavnosti sklenjene zavarovalne pogodbe.

K 41. členu (109. člen ZFPPIPP):

Glede na to, da je bil z uveljavitvijo DZ in ZNP-1 institut odvzema poslovne sposobnosti nadomeščen z institutom postavitve odrasle osebe pod skrbništvo, je temu ustrezno predlagana sprememba 2. točke četrtega odstavka 109. člena ZFPPIPP.

Glede na razloge, zapisane v obrazložitvi k spremembi 108. člena ZFPPIPP, je potrebna tudi sprememba 5. točke četrtega odstavka in šestega odstavka 109. člena ZFPPIPP. Navedeni člen ureja odvzem in prenehanje dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja. V skladu s četrtim odstavkom navedenega člena dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja preneha veljati tudi, če je upravitelju s pravnomočno odločbo disciplinske komisije izrečen ukrep trajnega odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja (5. točka četrtega odstavka navedenega člena). Po predlagani spremembi bo dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja prenehalo veljati, če bo upravitelju s pravnomočno odločbo disciplinske komisije izrečen ukrep odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja, čeprav ta ukrep ne bo več trajnega značaja. Prav tako opisana sprememba ne vpliva na obveznost zbornice, da v skladu s šestim odstavkom navedenega člena o izrečenem ukrepu odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja obvesti Ministrstvo za pravosodje.

K 42. členu (110. člen ZFPPIPP):

Veljavni 110. člen ureja vodenje seznama upraviteljev, za katerega je pristojno ministrstvo, pristojno za pravosodje. V seznamu se vodijo predpisani podatki za vsako osebo, ki ima veljavno dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, in se objavi na spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti iz 122. člena ZFPPIPP. Podatki se v seznamu upraviteljev vodijo in objavljajo zaradi preverjanja pogojev za imenovanje upravitelja v posameznem postopku in nadzora nad upravitelji. Glede na spremembo četrtega odstavka 108. člena ZFPPIPP, s katero se odpravlja trajni odvzem pravice opravljati delo upravitelja oziroma se odvzem te pravice omejuje na obdobje petih let, je predlagana tudi sprememba navedene določbe (glej tudi obrazložitev k spremembi 108. člena ZFPPIPP). Predlagano je namreč, da se podatki o upraviteljih, ki jim je bilo odvzeto dovoljenje iz razlogov po prvem odstavku 109. člena ZFPPIPP ali jim je dovoljenje za opravljanje funkcije izvršitelja prenehalo veljati po petem odstavku 109. člena ZFPPIPP, trajno izbrišejo iz navedenega seznama, in sicer po poteku 10 let od datuma izbrisa. Ob tem predlagatelj pojasnjuje, da se je doslej izbris upraviteljev iz seznama po 2. točki prvega odstavka 113. člena izvajal na način, da se jev seznamu upraviteljev zgolj zaznamovalo dejstvo, da gre za izbrisanega upravitelja, med tem ko so vsi do tedaj objavljeni podatki o upravitelju ostali vpisani v seznamu (javno dostopni) brez časovne omejitve. S predlagano določbo se tako ureja dejanski trajni izbris podatkov o upraviteljih iz navedenega seznama, in sicer po poteku 10 let od datuma, ko je bilo po 2. točki prvega odstavka 113. člena odločeno, da se iz seznama izbrišejo.

Ob tem predlagatelj še dodaja, da bo za namen preverjanja pogojev za imenovanje upravitelja, in sicer konkretno pogoja iz 7. točke 108. člena ZFPPIPP, kljub izbrisu podatkov iz seznama, podatke o morebitni kaznovanosti osebe, ki bi želela (ponovno) pridobiti dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, še vedno mogoče pridobiti neposredno iz kazenske evidence (tretji odstavek 108. člena ZFPPIPP). Prav tako se skladno z drugim odstavkom 120.j člena ZFPPIPP disciplinska evidenca hrani trajno.

K 43. členu (111. člen ZFPPIPP):

V skladu z veljavnimi določbami 111. člena ZFPPIPP mora oseba, ki ima veljavno dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, izbrati najmanj eno, lahko pa izbere tudi vsa okrožna sodišča, pri katerih opravlja funkcijo upravitelja (prvi odstavek). Izjavo o izbiri sodišč mora priložiti svoji zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja (drugi odstavek). Svojo izbiro lahko oseba tudi spremeni, in sicer z izjavo, ki jo predloži ministrstvu, pristojnemu za pravosodje. Izbiro lahko spremeni bodisi tako, da pri posameznem okrožnem sodišču ne bo več opravljala funkcije upravitelja, bodisi tako, da izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljala funkcijo upravitelja (tretji in četrti odstavek 111. člena). Sprememba izbire sodišč, kadar upravitelj pri posameznem sodišču ne želi več opravljati funkcije upravitelja, začne učinkovati z vpisom te spremembe v seznam upraviteljev, ki se na podlagi petega odstavka navedenega člena vodi pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, in ne vpliva na pristojnosti in naloge v postopkih, v katerih je bil upravitelj imenovan pred začetkom učinkovanja spremembe izbire (veljavni šesti odstavek).

Po določbi veljavnega sedmega odstavka sprememba izbire sodišč v primeru, ko upravitelj izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljal funkcijo upravitelja, in je bila zahtevana do 30. novembra posameznega leta, začne učinkovati 1. januarja naslednjega leta. Po veljavni ureditvi tako ni jasno, kako je treba postopati z vlogami, ki so na ministrstvo prispele po 30. novembru, torej v decembru istega leta. Predlagatelj meni, da glede na razvoj tehnike in sistem posodabljanja seznama upraviteljev ni (več) razlogov, da bi spremembe izbire sodišča učinkovale s tolikšnim časovnim zamikom, kakor tudi, da bi sploh bilo potrebno, da vse spremembe, vložene v tekočem letu, začno učinkovati na presečni datum (1. januar). Zato je za zagotovitev sprotnega posodabljanja seznama tedaj, ko upravitelj izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljal funkcijo upravitelja, predlagana sprememba šestega in sedmega odstavka 111. člena ZFPPIPP na način, da bo ministrstvo spremembo, povezano z izbiro sodišč, v seznam upraviteljev vpisalo v 30 dneh od prejema upraviteljeve vloge. Sprememba bo začela učinkovati z vpisom v seznam upraviteljev.

K 44. členu (114. člen ZFPPIPP):

Veljavni 114. člen določa, da minister, pristojen za pravosodje med drugim predpiše tudi program in način opravljanja strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja (1. točka prvega odstavka navedenega člena).

Zbornica upraviteljev Slovenije je v strokovni razpravi opozorila, da bi bilo treba omejiti število upraviteljev, ki lahko aktivno vodijo postopke zaradi insolventnosti. Predlagana je bila ureditev, po kateri bi minister, pristojen za pravosodje, ustavil imenovanje upraviteljev, ko bi bilo doseženo določeno število, in znova razpisal nova mesta, ko bi število aktivnih upraviteljev padlo pod to določeno število. Zbornica oziroma drug organ, ki bi ga določilo Ministrstvo za pravosodje, bi letno poročalo Ministrstvu za pravosodje o primernem številu upraviteljev pri posameznem okrožnem sodišču, na podlagi katerega bi se ugotovilo primerno število. To bi namreč omogočilo, da obstoječi upravitelji prejmejo v delo zadostno število zadev in tako pridobijo potrebne izkušnje za vodenje zahtevnejših in obsežnejših postopkov zaradi insolventnosti. S tem bi se vzpostavila možnost profesionalizacije upraviteljskega poklica, saj je v postopkih zaradi insolventnosti kvalitetno in izjemno profesionalno vodenje postopka ključnega pomena.

Glede na trenutne razmere in predvidevanja stroke, da bi lahko prišlo do povečanega števila predlogov za začetek postopkov zaradi insolventnosti, bi bilo numerično omejevanje števila upraviteljev preveč togo. Zato predlagatelj izpostavljeno problematiko naslavlja skozi možnost opravljanja strokovnega izpita za nove kandidate za upravitelje. Predlagano je, da se strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja izvede le v primeru, če ministrstvo, pristojno za pravosodje, prejme predlog enega ali več sodišč ali zbornice upraviteljev, lahko pa ga izvede tudi na lastno pobudo, če ugotovi, da je to potrebno za prihodnje nemoteno vodenje postopkov zaradi insolventnosti.

Glede na predlagani novi drugi odstavek, dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek, ustrezno pa se popravi tudi sklic v (sedaj) četrtem odstavku.

K 45. členu (115. člen ZFPPIPP):

Veljavni 115. člen v prvem odstavku določa, da je lahko v posameznem postopku zaradi insolventnosti za upravitelja v skladu s 116. členom ZFPPIPP imenovana oseba, ki je vpisana v seznam upraviteljev in je sodišče, ki vodi postopke, v seznamu pri njej vpisano kot sodišče, pri katerem opravlja funkcijo upravitelja. Predlagatelj v 1. točki na novo omejuje imenovanje upravitelja v posameznem postopku v primeru, če je ta že dopolnil 70 let. S predlagano določbo je predviden mil prehod iz aktivnega opravljanja dejavnosti upravitelja, ki ne vključuje prenehanja dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja, in hkrati omogoča, da upravitelj tudi po dopolnjeni starosti 70 let dokonča vodenje vseh tistih postopkov, v katerih je bil že imenovan. Predlagatelj s predlagano določbo izenačuje zgornjo starostno omejitev s funkcionarji in z drugimi nosilci javnih pooblastil v okviru pravosodja, kot so sodniki (glej drugi in tretji odstavek 74. člena Zakona o sodniški službi), državni tožilci (glej 1. točko prvega odstavka in prvo alinejo drugega odstavka 72. člena Zakona o državnem tožilstvu), notarji (glej 9. točko prvega odstavka in 9. alinejo drugega odstavka 19. člena Zakona o notariatu) in izvršitelji (glej 5. točko prvega odstavka 286.a člena ZIZ). V zvezi z opravljanjem notariata je bil navedeni razlog za razrešitev dodan z novelo ZN-C[78], in sicer v smislu izenačitve razlogov po Zakonu o sodniški službi[79], po katerem iz navedenega razloga po samem zakonu preneha sodniška služba tudi sodniku (drugi odstavek 74. člena navedenega zakona).[80] Razlog za razrešitev izvršitelja, ko ta dopolni 70 let, pa je bil dodan z novelo ZIZ-J[81]. Kljub navedenim primerom ureditve pa je glede upraviteljev upoštevaje naravo njihovega dela predlagan pristop, ki bo omogočil upraviteljem, da svoje delo v postopkih, v katerih so bili imenovani, tudi sami zaključijo.

V zvezi z navedenim pristopom je predlagatelj preučil tudi prejeto priporočilo Zagovornika enakosti, da se skladno z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo[82] (ZVarD) utemelji razloge za predlagano spremembo 1. točke prvega odstavka 115. člena ZFPPIPP tako, da je lahko v posameznem postopku zaradi insolventnosti za upravitelja imenovana le oseba, ki še ni dopolnila 70 let, ali pa starostne omejitve ne uvede. V zvezi s predlagano ureditvijo zato predlagatelj dodatno utemeljuje pristop k poenotenju pogojev, ki veljajo za osebe, ki so funkcionarji ali nosilci javnih pooblastil in opravljajo primerljive naloge znotraj sodnih postopkov (na primer: sodniki, državni tožilci, notarji in tudi izvršitelji). Tudi delo upravitelja namreč predstavlja skupek raznovrstnih in zahtevnih opravil, ki so povezana z odgovornostjo (tudi odškodninsko odgovornostjo) upravitelja za njihovo strokovno in pravočasno izvedbo. Pri tem ne gre zgolj za pisarniško delo, temveč tudi in zlasti za delo izven pisarne upravitelja (na primer: na sedežu stečajnega dolžnika, kraju, kjer se nahaja dolžnikovo premoženje, sodišču itd.). Upoštevati je treba tudi časovno komponento upraviteljevega dela. Načelo hitrosti postopka je namreč eno temeljnih načel ZFPPIPP. Upravitelj mora torej dejanja v postopku opraviti strokovno in pravočasno, pri čemer ni odveč poudariti, da so roki za posamezna upraviteljeva opravila kratki. Glede na to, da upravitelj nima vpliva na količino zadev, v katerih je imenovan za upravitelja, časovni pritisk predstavlja okoliščino, ki brez dvoma dodatno vpliva na težavnost njegovega dela. Ob tem velja opozoriti tudi, da mora opravila v postopku, v katerem je imenovan za upravitelja, praviloma opraviti sam. Za delo upravitelja namreč ni predvideno, da bi ga lahko opravljal prek pomočnika. Čeprav so določene nekatere izjeme, ko lahko izvedbo opravila glede na potrebo po specifičnem strokovnem znanju ali velik obseg opravil dodeli

[78] Uradni list RS, št. 73/04.

[79] Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15, 23/17 – ZSSve in 36/19 – ZDT-1C.

[80] Vsebina Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o notariatu, objavljenega v Poročevalcu št. 67 z dne 27. 5. 2004.

[81] Uradni list RS, št. 53/14.

[82] Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg.

drugim osebam, tudi ta okoliščina predstavlja dodaten razlog za predlagano spremembo. Predlagana ureditev je po mnenju predlagatelja sorazmerna, saj dopolnitev 70 let ne povzroči prenehanja dovoljenja. Upravitelj bo tako še vedno lahko dokončal in bil upravičen do celotnega nadomestila za opravljeno delo glede postopkov zaradi insolventnosti, ki so mu bili do tega leta že dodeljeni v delo. S predlagano določbo se tako določa le, da se nove zadeve upraviteljem, ki dopolnijo to starost, ne dodeljujejo več v delo, in sicer iz zgoraj navedenih razlogov.

Nenazadnje pa v zvezi z delom upravitelja predlagatelj opozarja, da ne gre za poklic ter zato ne velja nezdružljivost funkcije upravitelja z opravljanjem njegovega primarnega poklica. Za razliko na primer od izvršitelja, za katerega 282. člen ZIZ določa nezdružljivost opravljanja dejanj izvršbe in zavarovanja (z opravljanjem dejanj izvršbe in zavarovanja ni združljivo opravljanje državne funkcije ali poslovodske in nadzorne funkcije v gospodarskih družbah ali organizacijah, pooblaščenih za izvajanje javnih pooblastil, plačane službe, pridobitne dejavnosti, detektivskega poklica, notariata in odvetništva), taka nezdružljivost za opravljanje dejanj upravitelja ni predpisana.

K 46. členu (119.a člen ZFPPIPP):

Skladno z veljavnim prvim odstavkom 119.a člena lahko upniški odbor tedaj, kadar upravitelj po presoji upniškega odbora ne uživa več zaupanja upnikov, kadarkoli po objavi sklepa o preizkusu terjatev z večino glasov vseh svojih članov brez obrazložitve zahteva glasovanje upnikov o razrešitvi imenovanega upravitelja. Upniški odbor mora hkrati z zahtevo za glasovanje o razrešitvi imenovanega upravitelja zahtevati imenovanje novega upravitelja. V zahtevi za imenovanje novega upravitelja lahko upniški odbor izbere katerokoli osebo, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje iz 115. člena zakona.

Zbornica upraviteljev Slovenije je opozorila na pomanjkljivosti navedene določbe, ki omogoča tudi zamenjave stečajnih upraviteljev brez pravega razloga, kar podaljšuje postopek in povečuje stroške postopka. Dopuščanje te možnosti imenovanja upravitelja predstavlja priložnost za določene nepoštene prakse, tudi če gre za večino upnikov. Predlagano je bilo, da se tako za postopke prisilne poravnave kot tudi za stečajne postopke vzpostaviti vrstni red v skladu s 116. členom ZFPPIPP.

Predlagatelj glede na prej navedeno ocenjuje, da predlog o glasovanju upnikov o razrešitvi imenovanega upravitelja ne more biti povsem brez obrazložitve oziroma razloga. Obrazložitev predloga bi namreč presojo, ali upravitelj dejansko ne uživa več zaupanja upnikov, sploh omogočila. S predlagano spremembo pa je odpravljeno tudi pravilo o izbiri upravitelja, ki bo nadomestil razrešenega upravitelja. Novega upravitelja bo skladno s predlagano spremembo imenovalo sodišče s sklepom, s katerim bo odločilo o razrešitvi prejšnjega (drugi odstavek 116. člena ZFPPIPP). Upravitelja bo skladno s tretjim odstavkom 116. člena sodišče tudi v tem primeru moralo imenovati iz seznama izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča po vrstnem redu, kot so navedeni v seznamu iz petega odstavka 111. člena ZFPPIPP. S pritožbo proti sklepu o razrešitvi imenovanega upravitelja in imenovanju novega upravitelja pa je dovoljeno izpodbijati samo način izračunavanja večine in da je bila za upravitelja imenovana oseba, ki ne izpolnjuje pogojev za imenovanje (glej 115. in 116. člen ZFPPIPP). Pritožbo lahko vložita tudi razrešeni in novo imenovani upravitelj.

K 47. členu (120.h člen ZFPPIPP):

Veljavni 120.h člen določa disciplinsko odgovornost upravitelja. Ta je disciplinsko odgovoren:
1. če pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti krši obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev,
2. če zamuja s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici ali
3. če se ne izobražuje v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica.

Veljavna določba 1. točke navedenega odstavka 120.h člena se v luči opravljanja nalog nadzora nad delom upravitelja pokaže kot pretirano toga. Upravitelj je namreč dolžan svoje naloge opravljati pravilno,

zakonito in v skladu s pravili dobre poslovne prakse tudi v primerih, ko ne gre za postopanje v postopku zaradi insolventnosti v ožjem pomenu, temveč vedno, kadar gre za izvajanje funkcije upravitelja. Zato je predlagano, da se v 1. točki črta zapis v delu »v postopku zaradi insolventnosti«. Glede na predlagano spremembo bo tako upravitelj disciplinsko odgovoren (vedno), kadar bo pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja kršil svoje obveznosti, določene z zakonom ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev.

Poleg tega se je kot pomembna okoliščina pri ugotavljanju upraviteljeve disciplinske odgovornosti pokazala tudi njegova pripravljenost sodelovati v postopku nadzora po 106. členu ZFPPIPP. Odklonitev sodelovanja pri nadzoru po 106. členu ZFPPIPP namreč po veljavni ureditvi ne predstavlja disciplinske kršitve, četudi prav upraviteljeva pasivnost lahko v veliki meri oteži izvedbo nadzora, kakor tudi podaljša postopek nadzora, kar posledično odloži ugotavljanje nepravilnosti in njihovo odpravo, celo do tolikšne mere, da odprava škodljivih posledic niti ni več mogoča oziroma je povezana z velikimi dodatnimi stroški. Predlagatelj zato ocenjuje okoliščino sodelovanja upravitelja pri nadzoru kot tako pomembno, da jo s predlagano dopolnitvijo umešča v novo 4. točko prvega odstavka navedenega člena. Navedena kršitev pa lahko predstavlja tudi hujšo disciplinsko kršitev, če jo upravitelj ponovi v petletnem obdobju (predlog spremembe 3. točke drugega odstavka 120.h člena). Predlagatelj z navedeno določbo upraviteljevo odklonitev sodelovanja pri nadzoru izenačuje s kršitvami po 1. točki prvega odstavka (kršitve obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali kršitev pravil dobre poslovne prakse upraviteljev).

K 48. in 49. členu (120.i in 120.l člen ZFPPIPP):

Predlagani spremembi v 3. točki prvega odstavka 120.i člena in šestem odstavku 120.l člena ZFPPIPP predstavljata potrebno uskladitev zaradi predlaganega črtanja trajnega odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja (več o razlogih za to spremembo v obrazložitvi k 40. in 41. členu predloga zakona).

K 50. členu (120.o člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 120.o člena je proti odločbi disciplinske komisije druge stopnje, s katero je bil upravitelju izrečen pogojni ali trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja ali potrjena odločba disciplinske komisije prve stopnje, s katero je bil izrečen tak ukrep, dovoljen upravni spor. Predlagana je uskladitev besedila s predlaganimi spremenjenimi določbami o odvzemu pravice opravljati funkcijo upravitelja, ki ne bo več trajen. Še vedno pa bo proti odločbi, s katero je upravitelju izrečen odvzem pravice ali pogojni odvzem, ali s katero je bila potrjena odločba disciplinske komisije prve stopnje, s katero je bil izrečen tak ukrep, dovoljen upravni spor.

Ker lahko odločitev v disciplinskem postopku v primeru, da je upravitelju izrečen pogojni odvzem opravljati funkcijo ali drug ukrep, vpliva na upraviteljevo nadaljnje delo v konkretnem postopku zaradi grozeče insolventnosti ali v postopku zaradi insolventnosti, predlagatelj ocenjuje kot potrebno, da je sodišče s tako sprejeto odločitvijo disciplinske komisije seznanjeno. Zato je predlagana dopolnitev veljavne ureditve, v skladu s katero minister za pravosodje po zaključenem disciplinskem postopku s pravnomočno odločbo seznani sodišče, pred katerim se vodi postopek zaradi grozeče insolventnosti ali insolventnosti, v katerem je upravitelj storil disciplinsko kršitev.

K 51. členu (121. člen ZFPPIPP):

V postopkih zaradi insolventnosti po veljavni ureditvi drugega odstavka 121. člena ZFPPIPP ni mogoče vložiti revizije, pri čemer je v prvem odstavku navedenega člena določeno, da se za postopek zaradi insolventnosti glede vprašanj, ki v ZFPPIPP niso urejena drugače, smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek. Po določbi drugega odstavka 367. člena ZPP v primerih, ko zakon določa, da revizije ni, sodišče revizije ne more dopustiti.

V zvezi z navedenim je bilo pri delu sodišča, in sicer gospodarskega oddelka Višjega sodišča v Ljubljani, ki je izključno pristojno za odločanje o pritožbah v postopkih zaradi insolventnosti, ugotovljeno, da ureditev, po kateri v postopku zaradi insolventnosti ni mogoče vložiti revizije (drugi odstavek 121. člena ZFPPIPP), tudi glede na spremembe ZPP o reviziji, ni več ustrezna. Glede na spremembe ZPP, po katerih je mogoče revizijo vložiti, če jo dopusti vrhovno sodišče, bi bilo zato treba dovoliti revizijo tudi v postopkih zaradi insolventnosti. Vrhovno sodišče namreč (v skladu z določbo 367.a člena ZPP) dopusti revizijo, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava prek sodne prakse. Sodišče dopusti revizijo zlasti v primerih:
– če gre za pravno vprašanje, glede katerega odločitev sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča, ali
– če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse vrhovnega sodišča ni, še zlasti, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna, ali
– če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa vrhovnega sodišča ni enotna.

Predlagatelj ugotavlja, da imajo nekatere odločitve v postopkih zaradi insolventnosti daljnosežne posledice. Ravno zaradi izključitve revizije po veljavni ureditvi se s tovrstnimi vprašanji v vse večji meri ukvarja ustavno sodišče. Navedeno je dodaten argument v prid predlagani rešitvi, saj je za enotno sodno prakso v prvi vrsti zadolženo Vrhovno sodišče RS, ustavno sodišče pa bi se moralo ukvarjati (predvsem) s kršitvami ustavnih pravic. Predlagana ureditev omogoča preizkus pravilnosti uporabe materialnega prava in odpravo bistvenih kršitev določb postopka in se nanaša na sklepe, ki imajo pomemben vpliv na položaj strank oziroma daljnosežne posledice zanje. Zaradi načela varstva hitrosti postopka namreč ni mogoče, da bi bila revizija dovoljena zoper prav vsak sklep, ki je izdan v postopku zaradi insolventnosti.

Po skrbni proučitvi predlogov, ki jih je podalo Vrhovno sodišče RS, predlagatelj zaključuje, da je revizijo treba dovoliti (pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek) zoper sklep, izdan na drugi stopnji:
– s katerim se predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti zavrne,
– s katerim se konča stečajni postopek brez razdelitve upnikom (378. člen ZFPPIPP), in
– s katerim se ugodi ugovoru proti odpustu obveznosti ali zavrne predlog za dopust obveznosti.

Kot je bilo že zapisano, se v skladu z veljavnim 121. členom ZFPPIPP v postopku zaradi insolventnosti glede vprašanj, ki jih ZFPPIPP ne ureja drugače, smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek (prvi odstavek). V postopku zaradi insolventnosti v skladu z drugim odstavkom 121. člena ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje. Veljavni tretji odstavek 121. člena ZFPPIPP pa nadalje določa, da v postopkih zaradi insolventnosti tisti, ki zamudi rok ali izostane z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih po poteku roka ali koncu naroka ne more več vložiti. Navedena določba je namenjena tako hitrosti postopka kot tudi in predvsem varstvu pravic strank in drugih oseb v postopku. V času izrednih dogodkov, upoštevaje tudi zadnje izkušnje pri epidemiji covid-19, pa so takšne določbe lahko prestroge, predvsem kadar zaradi povsem objektivnih razlogov večjemu številu strank ni omogočeno nastopanje in izvrševanje pravic v postopku v kratkih rokih, ki jih določa ZFPPIPP.

Zato se s predlaganimi določbami novega petega in šestega odstavka omogoča izjema od zapisanega pravila v času trajanja odrejenih ukrepov (ki se odredijo z odredbo predsednika Vrhovnega sodišča RS, prim. 83.a člen ZS) ob naravnih in drugih hujših nesrečah, ob epidemijah ali podobnih izrednih dogodkih, ki v večjem obsegu omejujejo redno izvajanje sodne oblasti. Sodišče v primeru, ko v zadevi odločitve še ni prejelo, obravnava in odloča o vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, drugem procesnem dejanju ali predloženi listini, tudi če je stranka zamudila rok ali izostala z naroka v času trajanja odrejenih ukrepov iz razloga, neposredno povezanega z izrednim dogodkom. Stranka pa bo morala ob vložitvi vloge, predloga, izjave, ugovora, opravi drugega procesnega dejanja ali predložitvi listine izkazati tudi razlog za zamudo roka ali za izostanek z naroka. Zamujeno dejanje bo morala opraviti najpozneje v 15 dneh od dneva, ko so prenehali odrejeni ukrepi, povezani z izrednim dogodkom.

Glede na zapisano je treba dodatno opozoriti, da sodišče ne bo upoštevalo tistih vlog, predlogov, izjav, ugovorov, drugih procesnih dejanj in predloženih listin, ki bodo kljub opravičljivemu razlogu za zamudo (torej zaradi razloga, neposredno povezanega z izrednim dogodkom) pri sodišču vložene po tem, ko bo sodišče že sprejelo odločitev. V nasprotnem primeru bi namreč sprejem in odločanje o taki vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, dopustitvi procesnega dejanja ali posledici nepredložitve listine imelo nepredvidene učinke za druge udeležence postopka, torej vse tiste, ki so kljub izrednemu dogodku pravočasno opravili zahtevana dejanja in torej naroka ali roka niso zamudili in je bila v posledici odločba sodišča že izdana.

K 52. členu (122. člen ZFPPIPP):

Veljavni 122. člen ZFPPIPP ureja spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti. Namen spletne objave je v seznanjanju javnosti in s tem tudi potencialnih upnikov z najpomembnejšimi podatki v postopku zaradi insolventnosti, s čimer se sploh omogoča udejanjenje pravic v navedenih postopkih. Hkrati pa so navedene objave v primerjavi s klasičnim vročanjem v sodnih postopkih tudi pomemben korak v smeri hitrosti postopka. Glede na to, da opisani namen v ZFPPIPP ni izrecno določen, je v prvem odstavku predlagana dopolnitev, ki v skladu z zahtevami drugega odstavka 6. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov[83] (ZVOP-2) jasno opredeli namen javnih objav, ki je v varnosti pravnega prometa, seznanitve javnosti ter uveljavljanja pravic upnikov in drugih udeležencev postopka zaradi insolventnosti.

Združenje stečajnih upnikov je opozorilo, da iz objavljenega sklepa o začetku postopka zaradi insolventnosti in vseh drugih sklepov, izdanih v glavnem postopku, ki po določbi 2. točke prvega odstavka 122. člena niso izrecno izključeni, pogosto niso razvidni razlogi oziroma obrazložitev za podani predlog, saj se objavljeni sklepi sodišča le sklicujejo na predlog, na podlagi katerega so bili izdani, oziroma ga priključujejo kot »sestavni del sklepa«, niso pa tudi objavljeni. Glede na to, da so šele oziroma celo samo iz predloga dejansko razvidni razlogi za izdani sklep, je predlagana dopolnitev 2. točke prvega odstavka, v skladu s katero se v okviru objave sklepa iz 2. točke prvega odstavka objavi tudi predlog, na podlagi katerega je sodišče izdalo sklep. Objava predloga skupaj s sklepom bo strankam postopka omogočala seznanitev s podlago in razlogi za izdajo sklepa, kar bo posredno pripomoglo k izboljšanju varstva pravic strank v postopku.

V posledici predlagane dopolnitve šestega odstavka 17. člena ZFPPIPP (glej obrazložitev k 9. členu predloga zakona) je zaradi zagotovitve sorazmernosti posega v osebne podatke posameznika, ki ima položaj potrošnika, predlagana dopolnitev devetega odstavka 122. člena ZFPPIPP, v skladu s katero javna objava sklepov ali drugih pisanj iz 2. do 8. točke prvega odstavka 122. člena ZFPPIPP, ki se izvede na javno dostopnih spletnih straneh, ne bo smela vsebovati davčne številke upnika, ki je potrošnik.

V predlaganem novem dvanajstem odstavku se na zakonski ravni določa rok dostopnosti podatkov in vsebine procesnih dejanj, ki se po tem členu javno objavljajo. Predlagano je, da AJPES omogoča dostop do podatkov o posameznem postopku zaradi insolventnosti in objav vsebine procesnih dejanj v zvezi s posamezno zadevo do poteka petih let po pravnomočnem končanju postopka v tej zadevi. Če je bil na podlagi potrjene prisilne poravnave za izvedbo ukrepov finančnega prestrukturiranja določen rok, ki je daljši od štirih let, mora biti dostop do objav podatkov o postopku in vsebine procesnih dejanj v zvezi s posamezno zadevo omogočen tudi še eno leto po objavi zadnjega dolžnikovega poročila o izvajanju ukrepov, iz katerega izhaja, da je dolžnik izvedel vse ukrepe, določene v načrtu finančnega prestrukturiranja, oziroma še eno leto po roku, ki je določen za izpolnitev vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja. Enako že določa Uredba o objavah v postopkih zaradi insolventnosti[84] v tretjem in

[83] Uradni list RS, št. 163/22.
[84] Uradni list RS, št. 89/08, 48/09 in 69/16.

četrtem odstavku 7. člena. V skladu z zahtevami drugega odstavka 6. člena ZVOP-2 se navedene določbe prenašajo na zakonsko raven.

Z uvedbo postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, ki je po svojem bistvu postopek prisilne poravnave z nekaterimi posebnostmi, je prav tako nujno treba zagotoviti obveščanje javnosti in potencialnih upnikov o navedenem postopku. Za navedene objave pa se bodo v skladu s predlaganim novim trinajstim odstavkom smiselno uporabljala določila 122. člena ZFPPIPP.

K 53. členu (122.a člen ZFPPIPP):

Veljavna določba 122.a člena ZFPPIPP ureja vodenje in posredovanje podatkov v postopkih zaradi insolventnosti. Center za informatiko pri Vrhovnem sodišču RS (v nadaljnjem besedilu: Center za informatiko) upravlja programsko opremo, ki omogoča: 1. vodenje vpisnika zadev v postopkih zaradi insolventnosti, 2. posredovanje podatkov o posameznem postopku zaradi insolventnosti v objavo po 1. točki prvega odstavka 122. člena tega zakona in 3. posredovanje pisanj v objavo po 2. do 8. točki prvega odstavka 122. člena tega zakona. Center za informatiko lahko podatke iz 1. točke prvega odstavka 122. člena tega zakona o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje:
1. osebam držav članic Evropske unije, ki te podatke potrebujejo za vzdrževanje svojih informatiziranih evidenc o dolžnikih,
2. bankam, zavarovalnicam ali drugim finančnim institucijam držav članic Evropske unije, ki te podatke potrebujejo za upravljanje kreditnega tveganja ali zaradi uporabe pravil, določenih v 158., 245., 246. in 386. členu tega zakona,
3. upravljavcem sistemov bonitetnih podatkov o strankah bank, zavarovalnic ali drugih finančnih institucij držav članic Evropske unije, ki te podatke potrebujejo za upravljanje kreditnega tveganja članic tega sistema,
4. Davčni upravi Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje nalog pobiranja davkov in drugih obveznih dajatev,
5. Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje svoje pristojnosti zastopanja države pri uveljavljanju njenih pravic v postopku zaradi insolventnosti in varstva njenega pravnega položaja ali organov in organizacij, ki jih je Državno pravobranilstvo Republike Slovenije po zakonu pristojno zastopati, pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Predlagatelj ugotavlja pomanjkljive pravne podlage pri zagotavljanju spletnih servisov za državne organe, organe lokalnih skupnosti, Notarsko zbornico oziroma javno upravo v širšem kontekstu (agencije, skladi, ministrstva ipd.). Ker za navedene subjekte ni druge pravne podlage, jih pristojne službe pri Vrhovnem sodišču RS obravnavajo kot upravičence po 1. točki drugega odstavka 122.a člena ZFPPIPP (ta opredeljuje osebe držav članic EU, ki te podatke potrebujejo za vzdrževanje svojih informatiziranih evidenc o dolžnikih) v zvezi s 1. točko petega odstavka istega člena zakona. Zato je predlagana dopolnitev šestega odstavka z novo 6. točko, ki predstavlja pravno podlago za zagotavljanje navedenega servisa državnim organom, organom in upravam samoupravne lokalne skupnosti in nosilcem javnih pooblastil, če te podatke potrebujejo v postopku, ki ga vodijo v zvezi z insolventnim dolžnikom, ki je potrošnik, v okviru svojih pristojnosti ali za potrebe izvrševanja svojih nalog in pooblastil.

Ti podatki se navedenim upravičencem zagotavljajo brezplačno. V skladu z določbo sedmega odstavka navedenega člena morajo namreč (le) osebe, navedene v 1. do 3. točki, ter osebe iz 2. točke petega odstavka navedenega člena za posredovanje podatkov v informatizirani obliki plačati nadomestilo.

Vrhovno sodišče RS meni, da v tej smeri ni mogoče razlagati določbe 5.a člena Zakona o notariatu[85] (v nadaljnjem besedilu: ZN) v povezavi s 122.a členom ZFPPIPP in Pravilnikom o posredovanju podatkov v postopkih zaradi insolventnosti v informatizirani obliki in tarifi o nadomestilu, saj predpisa glede na čas uveljavitve nista v razmerju prirejenosti. Predlagatelj pritrjuje stališču vrhovnega sodišča, da določba 5.a

[85] Uradni list RS, št. 2/07 – uradno prečiščeno besedilo, 33/07 – ZSReg-B, 45/08, 91/13 in 189/20 – ZFRO.

člena ZN notarjem nalaga, da za potrebe notarskih storitev sami pridobijo podatke oziroma dokazila o podatkih iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilci javnih pooblastil, in teh podatkov oziroma dokazil ne smejo zahtevati od strank. Organi in nosilci javnih pooblastil so zahtevane podatke notarjem dolžni posredovati brezplačno. Ker je poslovna sposobnost oseb, nad katerimi se začne osebni stečaj, omejena (386. člen ZFPPIPP), v sklop skrbnega opravljanja notarske storitve sodi tudi preverjanje, ali pri stranki pravnega posla obstaja opisana omejitev, s čimer se posredno zagotavlja varnost v pravnem prometu.

Glede na navedeno je v predlagani novi 7. točki drugega odstavka 122.a člena izrecno določeno, da Center za informatiko podatke o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje tudi notarjem, ki te podatke potrebujejo za izvajanje svojih pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja notariat.

Ustrezno je dopolnjen tudi šesti odstavek, skladno s katerim je podatke o postopkih zaradi insolventnosti, ki se posredujejo v informatizirani obliki po drugem ali petem odstavku navedenega člena, dovoljeno uporabiti samo za namene iz 1., 2., 3., 4., 5., 6. ali 7. točke drugega odstavka ali 2. in 3. točke petega odstavka tega člena ali za namen iz sedmega odstavka 17. člena ZFPPIPP.

V 122.a členu je predlagan še redakcijski popravek 4. točke drugega odstavka, po kateri lahko Center za informatiko podatke iz 1. točke prvega odstavka 122. člena zakona o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje Finančni (in ne Davčni) upravi Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje nalog pobiranja davkov in drugih obveznih dajatev (prim 105. člen Zakon o finančni upravi[86]). Prav tako je glede na Zakon o državnem odvetništvu[87] ustrezno spremenjeno poimenovanje prejšnjega Državnega pravobranilstva RS v sedanje Državno odvetništvo RS.

K 54. členu (123.a člen ZFPPIPP):

Veljavni 123.a člen v prvem odstavku določa, da mora odvetnik, ki zastopa stranko v postopku zaradi insolventnosti, prijavo terjatev in druge vloge stranke vložiti v elektronski obliki, podpisani z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Kot je bilo že zapisano v obrazložitvi k spremembi četrtega odstavka 98. člena ZFPPIPP, je glede na podlago za vloge v elektronski obliki, ki jo dajejo določbe ZPP, tudi v tej določbi dostavek o podpisu vloge z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom, odveč in je predlagano črtanje tega dela besedila.

K 55. členu (124. člen ZFPPIPP):

Po določbi veljavnega četrtega odstavka 124. člena ZFPPIPP sodišče izda izvirnik sklepa ali odredbe v elektronski obliki, podpisan z varnim elektronskim podpisom sodnika, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Minister, pristojen za pravosodje, predpiše podrobnejša pravila za izdajo elektronskega izvirnika sklepa ali odredbe. K razlogom, navedenim v obrazložitvi k spremenjenemu četrtemu odstavku 98. člena ZFPPIPP, je treba v zvezi s sklepi ali odredbami sodišča v elektronski obliki dodati še, da se v skladu s 127. členom ZPP v spisu, ki se vodi v elektronski obliki, zapisnik o posvetovanju in glasovanju poveže z odločbo, na katero se nanaša (prvi odstavek navedenega člena). Zapisnik o posvetovanju in glasovanju, ki se izda v elektronski obliki, v skladu s četrtim odstavkom navedenega člena ZPP podpišejo s svojim elektronskim podpisom vsi člani senata in zapisnikar, če je sodeloval pri sestavi zapisnika. Tak zapisnik pa se v informacijskem sistemu v posebni mapi vodi tako, da je dostopen v povezavi z obravnavano zadevo (peti odstavek 127. člena ZPP). Minister, pristojen za pravosodje, pa v skladu s sedmim odstavkom navedenega člena ZPP predpiše tudi način hrambe in sledljivost zapisnika oziroma zaznamka o glasovanju, ki se izda v elektronski obliki.

[86] Uradni list RS, št. 25/14.

[87] Uradni list RS, št. 23/17.

Posebne določbe ima ZPP tudi v zvezi s pisno izdelavo in vročitvijo sodbe. V skladu s tretjim odstavkom 323. člena ZPP sodbo, ki se izda v elektronski obliki, podpiše predsednik senata s svojim elektronskim podpisom. Sklep, ki se samodejno obdela v informacijskem sistemu sodstva, pa se v skladu s tretjim odstavkom 329. člena ZPP podpiše z elektronskim žigom informacijskega sistema sodstva.

Glede na vse zapisano predlagatelj tudi v zvezi z določbo četrtega odstavka 124. člena ZFPPIPP zaključuje, da zapis o varnem elektronskem podpisu, overjenem s kvalificiranim potrdilom ni (več) potreben oziroma je obsoleten.

K 56. členu (137. člen ZFPPIPP):

137. člen veljavnega ZFPPIPP nalaga dolžnikom, da upnikom razkrijejo finančni položaj in poslovanje ter jim dajo vse informacije, potrebne za presojo: 1. ali je dolžnik insolventen, 2. ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, in 3. ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek.

Odvetniška zbornica Slovenije je opozorila, da je osnovni problem v asimetriji informacij: dolžnik ima vse, upnik pa zgolj tiste, ki jih razkrije dolžnik. Zato lahko upnik v primeru suma zlorabe oziroma nepravilnosti dokumentacije zgolj sumi na nepravilnosti, dokazati pa jih pogosto ne more. Preverba z revizorjem ali cenilcem bi bila tako pogosto »strel na slepo« in bi bilo po mnenju zbornice bolj učinkovito in racionalno, če bi zgolj obstajala pravica upnikov (ali pa vsaj pravica tistih, ki imajo določen delež terjatev, npr. 5 %) do informacij oziroma vpogleda. Dolžnik, ki bi imel resen namen, da se prisilna poravnava potrdi, s tem ne bi smel imeti težav. Sprememba bi morala vsebovati tudi varovalke, da se ta pravica ne bi zlorabila oziroma izvajala na škodo dolžnika. Če bi na podlagi teh informacij upniki sumili, da obstaja razlog za ugovor, pa bi lahko vložili ugovor in v ugovornem postopku bi se lahko imenoval izvedenec, čigar mnenje bi imelo tudi dokazno vrednost.

Predlagatelj se strinja s pomisleki Odvetniške zbornice Slovenije in ugotavlja, da ima dostop do informacij o dolžnikovem finančnem položaju in poslovanju pomen v vseh postopkih prisilne poravnave in ne le v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti. Zato dopolnitev ureditve v smeri predloga Odvetniške zbornice Slovenije umešča med temeljna pravila postopka prisilne poravnave (Oddelek 4.1). Predlagano je, da mora dolžnik vsakemu od upnikov, ki to zahteva, v osmih dneh od prejema njegove zahteve dati informacije in mu omogočiti vpogled v dokumentacijo, ki je potrebna za preveritev pravilnosti poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ali načrta finančnega prestrukturiranja oziroma ki je potrebna za odločitev o glasovanju o prisilni poravnavi. Dolžnik lahko odkloni posredovanje informacij oziroma vpogled v dokumentacijo, če ta predstavlja poslovno skrivnost ali če izkaže, da jo bo upnik informacije uporabil v nasprotju z namenom, zaradi katerega se zahtevajo (ta je opredeljen v sedaj veljavni določbi 137. člena, ki postane po predlogu zakona prvi odstavek tega člena, in je v možnosti presoje, ali je dolžnik insolventen ali ne, ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo ta postal (ali v primeru grozeče insolventnosti ostal) kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben in ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji poplačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek.

Če dolžnik upniku odkloni posredovanje informacij ali vpogled v dokumentacijo ali mu ne omogoči posredovanja informacij ali vpogleda v dokumentacijo v osmih dneh, lahko upnik zahteva, da o tem odloči sodišče. Če upnik zahteva vpogled v dokumentacijo oziroma informacije, ki so poslovna skrivnost, lahko sodišče omogoči razkritje poslovnih skrivnosti v skladu z določili zakona, ki ureja pravdni postopek, o varstvu poslovnih skrivnosti (219.b. člen ZPP). V skladu z navedeno določbo ZPP lahko sodišče na predlog stranke s sklepom naloži nasprotni stranki, da razkrije podatke, ki so poslovna skrivnost, če presodi, da njihovo razkritje zaradi zagotovitve pravice do sodnega varstva stranke

objektivno prevlada nad interesom nasprotne stranke po varovanju teh podatkov kot poslovne skrivnosti. Sodišče lahko glede na okoliščine primera in ob upoštevanju sorazmernosti posega naloži stranki razkritje poslovnih skrivnosti na način, da:
– pripravi in predloži različice listin, na katerih so prekriti deli, ki vsebujejo poslovne skrivnosti, če oceni, da celotno razkritje listin ni nujno;
– omogoči izvedencu ali tretji osebi, ki jo sporazumno določita obe stranki, da pregleda listine ali predmete, ki vsebujejo poslovne skrivnosti, sodišče pa da navodila izvedencem ali tretji osebi za pripravo povzetkov v obliki, ki ne vsebuje poslovnih skrivnosti;
– v celoti razkrije podatke, ki so poslovna skrivnost.
Sodišče tudi presodi po prostem preudarku, ob upoštevanju vseh okoliščin, kakšnega pomena je to, da stranka noče ugoditi sklepu sodišča o razkritju. Dokazno breme o obstoju poslovne skrivnosti pa nosi stranka, ki to zatrjuje.

K 57. členu (142. člen ZFPPIPP):

Predlagana dopolnitev je potrebna zaradi predlagane dopolnitve drugega odstavka 78. člena z novo 8. točko. Po predlagani ureditvi mora tako poročilo o finančnem položaju dolžnika vsebovati seznam navadnih terjatev do dolžnika, ki med drugim za vsakega upnika vključuje tudi opis okoliščin za imenovanje za člana upniškega odbora iz 1. do 5. in (tudi nove) 8. točke drugega odstavka 78. člena tega zakona, če za upnika taka ovira obstaja.

K 58. členu (152. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi šestega odstavka 152. člena ZFPPIPP tedaj, kadar sodišče v postopku prisilne poravnave izda sklep o začetku stečajnega postopka po četrtem odstavku 147. člena, drugem odstavku 149. člena, 156. členu, tretjem odstavku 179. člena, četrtem odstavku 192. člena, drugem odstavku 198. člena ali prvem odstavku 208. člena tega zakona, velja, da je s tem sklepom odločilo tudi o upnikovem predlogu iz prvega odstavka tega člena. Zaradi dopolnitve 192. člena, s katero sta predlagana nova četrti in peti odstavek, je v zvezi s citirano določbo šestega odstavka 152. člena predlagan ustrezen popravek sklica na (sedaj) šesti odstavek, ki vsebinsko ustreza veljavnemu četrtemu odstavku 192. člena ZFPPIPP in določa, kdaj sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

K 59. členu (172. člen ZFPPIPP):

V veljavnem 172. členu ZFPPIPP so opredeljeni razlogi za ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave. Vsak upnik ali upravitelj lahko vloži ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka prisilne poravnave (torej ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave), tudi v primeru, če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem (5. točka navedenega člena).

Predlagatelj glede na dopolnjeno določbo 137. člena, po kateri mora dolžnik razkriti svoj finančni položaj in poslovanje (glej tudi obrazložitev k spremembi navedenega člena), predlaga dopolnitev 172. člena z novim ugovornim razlogom v okviru nove 6. točke. Vsak upnik ali upravitelj lahko vloži ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka prisilne poravnave tudi, če dolžnik v poročilu o finančnem položaju in poslovanju ni navedel resničnih podatkov oziroma je podal nepravilne ali nepopolne podatke ali če upniku ne mogoči vpogleda v dokumentacijo dolžnika v skladu z drugim odstavkom 137. člena ZFPPIPP. S tem se po mnenju predlagatelja daje pomemben poudarek pomenu in teži dolžnikove »izjave« o njegovem finančnem položaju in poslovanju oziroma se s predlagano določbo omogoča upnikom ter upravitelju, da odstop od načela vestnosti in poštenosti dolžnika pri razkrivanju informacij ter dokumentacije za preveritev pravilnosti poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika, uveljavljajo v ugovornem postopku. Prav tako se z dodanim ugovornim razlogom preprečuje tudi

namerno ravnanje dolžnika, ki brez utemeljenega razloga upniku ne omogoči vpogleda v svojo dokumentacijo (glej tudi obrazložitev k dopolnitvi 137. člena ZFPPIPP – novi drugi odstavek).

Podobno kot pri predlagani spremembi 44.u člena tudi v opisanem primeru predlagatelj meni, da za omejitev plačila plače (le) do višine minimalne plače, ob upoštevanju, da gre za postopek prisilne poravnave, katerega namen je reorganizacija družbe in njeno nadaljnje poslovanje, ni posebej utemeljenih razlogov. Predlagatelj tudi v tem pogledu zastopa stališče, da dolžnik, ki ne zmore izplačila plač delavcem, v obsegu, dogovorjenem s pogodbo o zaposlitvi, nima zadovoljivih možnosti za uspeh prisilne poravnave, ki bi rezultiral v nadaljnjem uspešnem poslovanju družbe. Hkrati pa predlagatelj s predlagano določbo izboljšuje varstvo pravic delavcev kot najbolj ranljive skupine upnikov ter dosledno implementira priporočila Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti.

K 60. členu (177. člen ZFPPIPP):

Veljavni 177. člen ZFPPIPP določa pravila za obravnavo ugovora proti vodenju postopka prisilne poravnave. Pri presoji ugovornih razlogov iz 172. člena – in sicer, da dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti, da lahko svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave, da je stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 odstotkov, da je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, nižja od 50 odstotkov ali da insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 ZFPPIPP ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem, ali če v poročilu o finančnem položaju in poslovanju poda neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (glej predlagano dopolnitev 172. člena) – sodišče (le) tedaj, kadar nima strokovnega znanja, da bi samo lahko odločalo o utemeljenosti ugovora, imenuje izvedenca. Ker je prav tako pomembno, da se v primeru, ko je to potrebno, v postopek odločanja pritegne izvedenca ustrezne stroke, je predlagana dopolnitev določbe v smeri, da v primeru, če je za presojo ugovornih razlogov iz 3. ali 4. točke 172. člena ZFPPIPP potreben dokaz z izvedencem, sodišče za izvedenca imenuje pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij iz prvega odstavka 25. člena ZFPPIPP.

Dodana je tudi ureditev za primer, če je takšen ugovor vložen s strani upravitelja. Sodišče v primeru, da o ugovoru ne more odločiti brez strokovne pomoči izvedenca, pozove upnike, da v določenem roku založijo predujem za stroške izvedenca. Če predujem ni založen, sodišče ugovor zavrne. Predlagana ureditev tako odstopa od ureditve po tretjem odstavku 153. člena ZPP, ki določa, da sodišče opusti izvedbo dokaza (tudi dokaza z izvedencem), če znesek, ki je potreben za stroške, ni založen v roku, ki ga je določilo in glede na vse okoliščine po svojem prepričanju presodi, kakšen pomen ima to, da stranka ni v roku založila zneska, potrebnega za stroške. Predlagatelj ocenjuje, da sodišče v postopku z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave v primeru, ko je že presodilo, da o ugovoru ne more odločiti brez pomoči izvedenca, pa upniki predujma za stroške izvedenca ne založijo, ne more odločiti drugače, kot da zavrne ugovor.

K 61. členu (179. člen ZFPPIPP):

V zvezi s predlagano dopolnitvijo 172. člena (nova 6. točka) je predlagana tudi ustrezna dopolnitev v tretjem odstavku 179. člena. Če se torej z ugovorom uveljavlja razlog iz 2., 3., 4., 5. ali 6. točke 172. člena ZFPPIPP in sodišče presodi, da ta razlog obstaja, ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

Predlagana je še dopolnitev s pravilom o povrnitvi stroškov. Predlagani (novi) peti odstavek uvaja pravilo, da se v primeru, če sodišče na ugovor upnika odloči po tretjem odstavku navedenega člena

(torej če sodišče presodi, da razlog iz 2., 3., 4., 5. ali 6. točke 172. člena obstaja in ustavi postopek prisilne poravnave ter izda sklep o začetku stečajnega postopka), stroški upnika v zvezi z ugovorom plačajo v skladu z drugim odstavkom 289. člena ZFPPIPP, ki določa poplačilo iz splošne razdelitvene mase pred poplačilom prednostnih terjatev iz prvega in drugega odstavka 21. člena zakona.

K 62. členu (192. člen ZFPPIPP):

Odločba ustavnega sodišča, št. Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018, se nanaša na postopek prisilne poravnave, v kateri je predviden ukrep finančnega prestrukturiranja s povečanjem osnovnega kapitala (z novimi denarnimi vložki ali konverzijo terjatev v lastniške deleže). V konkretnem primeru insolventni dolžnik ni predložil poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic. Ustavno sodišče je odločilo, da pravica do izjave iz 22. člena Ustave zajema tudi pravni položaj dolžnika v postopku (alternativne) prisilne poravnave. V tem okviru pomeni dolžnikov poziv upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev njegovo ponudbo, ki je naslovljena na upnike. Po mnenju sodišča ureditev, ki onemogoča uresničitev namena prisilne poravnave zaradi formalne pomanjkljivosti dolžnikove vloge, katere odprava ne ogroža hitrosti insolvenčnega postopka, ni stvarno povezana s predmetom urejanja – to je z urejanjem možnosti, da udeleženci postopka prisilne poravnave medsebojna razmerja v pogojih finančnega prestrukturiranja dolžnika avtonomno uredijo in pod spremenjenimi pogoji za poplačilo terjatev omogočijo nadaljevanje dolžnikovega podjema. Zato izbire presojanega ukrepa, ki opredeljuje način uresničevanja pravice iz 22. člena Ustave, ni mogoče šteti za razumno. Presojana zakonska ureditev dolžniku v primeru, ko ne predloži poziva upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev, trajno in nepovratno odreka možnost, da bi njegova izjava volje v postopku učinkovala kot ponudba upnikom na način, da bi se ti o njej lahko izjavili. Zato je ustavno sodišče ugotovilo ustavno neskladje presojane ureditve.

Do odprave protiustavnosti iz 1. točke izreka odločbe ustavnega sodišča mora sodišče insolventnega dolžnika v primeru, ko ta predloži odpravek notarskega zapisnika skupščine (1. točka tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP), a ne hkrati tudi poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP, pozvati, naj to listino (ta poziv) predloži v roku treh delovnih dni od prejema poziva sodišča. Če dolžnik tudi po poteku roka iz poziva sodišča ne predloži navedene listine, sodišče postopek prisilne poravnave ustavi in izda sklep o začetku stečajnega postopka. Rok za obvestilo upniškemu odboru iz petega odstavka 192. člena ZFPPIPP začne v primeru poziva sodišča teči od poteka roka, ki je bil dan dolžniku za predložitev listine iz poziva na podlagi te določbe. Rok za objavo poziva sodišča za vpis in vplačilo novih delnic iz 194. člena ZFPPIPP začne v primeru, ko dolžnik listine predloži po pozivu sodišča na podlagi te odločbe, teči, ko sodišče pravočasno prejme listine iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP.

V veljavnem četrtem odstavku 192. člena ZFPPIPP je določeno, da sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka:
1. če:
– skupščina insolventnega dolžnika v roku iz drugega odstavka tega člena ne sprejme sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja z vsebino, določeno v načrtu finančnega prestrukturiranja in skladno s 191. členom tega zakona, ali
– insolventni dolžnik v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišču ne predloži listin iz tretjega odstavka tega člena in
2. če:
– niti upniški odbor v roku iz 2. točke četrtega odstavka 199.b člena tega zakona ne sprejme sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz drugega odstavka 199.b člena tega zakona,
– niti ločitveni upniki v roku iz prvega stavka petega odstavka 199.b člena tega zakona ne sprejmejo sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz petega odstavka 199.b člena tega zakona.

V skladu z navedeno odločbo ustavnega sodišča predlagatelj predlaga dopolnitev ureditve z novim četrtim odstavkom, v skladu s katerim sodišče v primeru, če do poteka roka iz drugega odstavka 192. člena ne prejme obvestila insolventnega dolžnika ali če temu obvestilu niso priložene listine iz 1. in 2. točke tretjega odstavka istega člena, dolžniku naloži, da v treh delovnih dneh predloži obvestilo in listine iz tretjega odstavka tega člena. S tem je dan predlagatelju dodaten rok, v katerem mora sodišču predložiti zahtevano obvestilo in listine.

Zaradi varovanja načela hitrosti postopka se s predlaganim novim petim odstavkom tudi sodišču določa rok, v katerem mora to izdati sklep o dopolnitvi, in sicer mora to storiti v osmih dneh po poteku roka iz drugega odstavka 192. člena ter o sklepu obvestiti upniški odbor.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane šesti odstavek, pa predlagatelj usklajuje še posledico, če insolventni dolžnik tudi v dodatnem roku sodišču ne bo predložil zahtevanega obvestila in listin. V takem primeru bo namreč sodišče ustavilo postopek prisilne poravnave in izdalo sklep o začetku stečajnega postopka.

Enako pa bo sodišče postopalo tudi v primeru postopanja po 199.b členu ZFPPIPP (glej predlagano dopolnitev sedmega odstavka 199.b člena).

Predlagan je tudi popravek sklica v dosedanjem petem odstavku, ki postane sedmi odstavek, in sicer na šesti odstavek namesto na četrtega.

K 63. členu (194. člen ZFPPIPP):

Veljavni 194. člen ZFPPIPP določa objavo poziva upnikom za vpis in vplačilo novih delnic. Glede na dopolnitev 192. člena ZFPPIPP z novim četrtim in petim odstavkom), je predlagana tudi dopolnitev sklica v določbi 2. točke 194. člena, in sicer mora sodišče objaviti poziv upnikom za vpis in vplačilo novih delnic, če je poziv priložen obvestilu iz tretjega ali četrtega odstavka 192. člena ZFPPIPP, v treh delovnih dneh po prejemu tega obvestila.

K 64. členu (199.a člen ZFPPIPP):

Podobno kot določba 192. člena ZFPPIPP, glede katere je bila izdana odločba ustavnega sodišča Up-769/16, U-I-81/17 (glej obrazložitev k prejšnjemu členu predloga zakona), tudi veljavni 199.a člen ZFPPIPP veže izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka zgolj na dejstvo, da upniški odbor v roku iz tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP sodišču ni predložil listin, navedenih v tem odstavku. Zato predlagatelj ocenjuje, da mora sodišče tudi v opisanem primeru upniškemu odboru določiti primeren dodaten rok, v katerem mora predložiti zahtevano obvestilo in listine.

Predlagano je, da se enajsti odstavek 199.a člena ZFPPIPP spremeni tako, da se v primeru, če je insolventni dolžnik v načrtu finančnega prestrukturiranja kot ukrep finančnega prestrukturiranja predvidel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in niti poslovodstvo insolventnega dolžnika niti upniški odbor v petih mesecih po začetku postopka prisilne poravnave ne sprejme sklepa iz drugega odstavka tega člena ali v roku iz četrtega odstavka 192. člena ZFPPIPP sodišču ne predloži obvestila in listin iz tretjega odstavka 192. člena, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

Zaradi dopolnitve 192. člena z novima četrtim in petim odstavkom je potreben tudi popravek v devetem odstavku 199.a člena, v skladu s katerim se za postopek spremembe osnovnega kapitala iz drugega in šestega odstavka 199.a člena smiselno uporabljajo tudi prvi do peti odstavek 192. člena ZFPPIPP.

K 65. členu (199.b člen ZFPPIPP):

Zaradi dopolnitve 192. člena ZFPPIPP z novima četrtim in petim odstavkom je nadalje potreben tudi popravek v sedmem odstavku 199.b člena, v skladu s katerim se za postopek spremembe osnovnega kapitala iz drugega, petega in šestega odstavka 199.b člena smiselno uporablja tudi ne le tretji, temveč tretji do peti odstavek 192. člena ZFPPIPP.

K 66. členu (200. člen ZFPPIPP):

Po veljavni ureditvi 200. člena ZFPPIPP o sprejetju prisilne poravnave odločajo upniki z glasovanjem. Vsak upnik, katerega terjatev do insolventnega dolžnika je v postopku prisilne poravnave priznana ali verjetno izkazana, ima pravico glasovati o prisilni poravnavi, če ni v tretjem ali četrtem odstavku navedenega člena določeno drugače. Drugače je določeno za upnike glede:
1. zavarovane terjatve, razen če je to terjatev upnik prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v skladu s pododdelkom 4.4.4 tega zakona, in
2. prednostne terjatve.

Ti upniki nimajo pravice glasovati o prisilni poravnavi (tretji odstavek). Po veljavnem četrtem odstavku navedenega člena ZFPPIPP pa o prisilni poravnavi tudi nima pravice glasovati upnik, ki ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe (glej tudi obrazložitev k predlagani spremembi 18. člena ZFPPIPP).

Ob upoštevanju opozoril, da obstoječa ureditev, ki omogoča odstope terjatev tudi med postopkom prisilne poravnave (čeprav so v osnovi takšne transakcije dopustne), lahko predstavlja tudi nedopustne prakse[88], je predlagatelj ocenil, da je manj invaziven ukrep kot prepoved prenosa oziroma cediranja terjatev med postopkom prisilne poravnave določitev pravila glede trenutka presoje o tem, kdo ima pravico glasovati za prisilno poravnavo. Zato je predlagana dopolnitev 200. člena zakona z novim petim odstavkom, v skladu s katerim v primeru odstopa terjatve po začetku postopka prisilne poravnave novi upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če je ob začetku postopka prisilne poravnave glede prejšnjega upnika obstajala omejitev iz prejšnjega odstavka. Po predlagani določbi sodišče torej presoja omejitev, da novi upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če je imel prejšnji upnik na dan začetka postopka prisilne poravnave v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe, ki jo opredeljuje spremenjeni 18. člen. Posledično (glede na stanje ob začetku prisilne poravnave) kasnejši odstopi terjatev med povezanimi družbami ali osebami z vidika izigravanja določb glede glasovanja nimajo učinka.

Glede na predlagani novi peti odstavek, je bilo treba popraviti tudi sklic na peti odstavek v dosedanjem šestem, sedaj sedmem odstavku. Dosedanja peti in šesti odstavek sta namreč postala šesti in sedmi odstavek. Upnik tako uveljavi glasovalno pravico glede terjatve iz šestega odstavka tako, da glasovnici priloži dogovor, ki ga je z dolžnikom sklenil v skladu s šestim odstavkom.

K 67. členu (201. člen ZFPPIPP):

Zaradi dopolnitve 200. člena ZFPPIPPP z novim petim odstavkom je v 3. točki drugega odstavka 201. člena potreben popravek sklica na (sedaj) šesti odstavek 200. člena.

K 68. in 69. členu (naslov oddelka 4.7 ter 221.a in 221.b člen ZFPPIPP):

[88] »With possibility of "bad" debt trading before and during proceedings (in itself not necessarily problematic) creditors or outsiders can interfere on many junctures for their benefit with the course of proceedings and use debt-for equity swaps for obtaining control of the debtor company.«

Predlagatelj spreminja tudi poimenovanje in pravila poenostavljene prisilne poravnave. Postopek poenostavljene prisilne poravnave je urejen v oddelku 4.7 ZFPPIPP v členih od 221.a do 221.g. Po veljavni ureditvi v 221.a členu ZFPPIPP je postopek poenostavljene prisilne poravnave dovoljeno voditi: 1. nad gospodarsko družbo, ki se po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 razvršča med mikro družbe, in 2. nad podjetnikom, ki ustreza merilom iz prve in druge alineje drugega odstavka 55. člena ZGD-1 ali merilom iz prve in druge alineje tretjega odstavka 55. člena ZGD-1.

Mikro družba je po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 družba, ki izpolnjuje dvoje od naštetih meril:
– povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 10,
– čisti prihodki od prodaje ne presegajo 700.000 evrov, in
– vrednost aktive ne presega 350.000 evrov.

Nad podjetnikom pa je po veljavni ureditvi dovoljeno voditi postopek prisilne poravnave, če:
– povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 10 in
– če čisti prihodki od prodaje ne presegajo 700.000 evrov,
kot to določata prva in druga alineja drugega odstavka 55. člena ZGD-1, ali da:
– povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 50 in
– da čisti prihodki od prodaje ne presegajo 8.000.000 evrov,
kot je določeno v prvi in drugi alineji tretjega odstavka 55. člena ZGD-1.

Veljavni šesti odstavek 55. člena ZGD-1 določa, da se družbe v skladu z merili iz prvega do petega odstavka navedenega člena prerazvrščajo na mikro, majhne, srednje in velike družbe, če na podlagi podatkov zadnjih dveh zaporednih poslovnih let na bilančni presečni dan bilance stanja obakrat presežejo ali nehajo presegati merila iz prvega, drugega, tretjega, četrtega ali petega odstavka tega člena. V sedmem odstavku pa je še določeno, da se določbe ZGD-1 in drugih predpisov, ki se nanašajo na majhne družbe, uporabljajo tudi za mikro družbe, razen če navedeni zakon in drugi predpisi ne določajo drugače. Določbe tretjega do šestega odstavka o velikosti družb in njihovem prerazvrščanju pa veljajo tudi za skupine.

V prenovljenem naslovu, ki se po predlogu glasi: Posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, se predlagatelj osredotoča na subjekte, ki lahko uporabijo posebna pravila za prisilno poravnavo. Oddelek 4.7 v skladu s predlogom vključuje dva vsebinsko prenovljena člena (221.a in 221.b), črtani pa so členi 221.c do 221.g.

Predlagana posebna pravila opredeljujejo 1. uporabo posebnih pravil za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo (221.a člen) in 2. posebna pravila v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo (221.b člen).

V skladu s predlagano določbo 221.a člena se posebna pravila za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo lahko uporabijo, če je dolžnik:
– gospodarska družba, ki izpolnjuje vsa tri merila (ne več le dveh meril), ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb in če vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 evrov ter višina vseh njenih obveznosti (torej bilančnih in nebilančnih) ne presega 700.000 evrov,
– podjetnik, ki izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 evrov.

V zvezi z nujnostjo predlagane spremembe predlagatelj pojasnjuje, da so se glede na primere sodne prakse veljavna pravila poenostavljene prisilne poravnave lahko uporabila tudi pri prisilni poravnavi družb, ki so sicer izpolnjevale pogoje iz veljavnega 221.a člena in so izpolnjevale predpostavke za mikro družbo ali podjetnika po 55. členu ZGD-1, pri čemer so te družbe izkazovale čiste prihodke od prodaje nižje od 700.000 evrov, ali vrednost aktive, nižjo od 350.000 evrov, hkrati pa so njihove obveznosti znatno presegale tako znesek čistih prihodkov od prodaje kot vrednost aktive. Predlagatelj ocenjuje, da uporaba določb postopka poenostavljene prisilne poravnave za navedene družbe ob opisanih

okoliščinah oziroma opisanem razmerju med aktivo in pasivo predstavlja odstop od namena zakona glede uporabe posebnih (poenostavljenih) pravil prisilne poravnave. Predlagatelj zato opredeljuje dodatne pogoje, ki jih mora izpolnjevati družba ali podjetnik, da lahko vodi postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo. Po predlagani ureditvi mora tako gospodarska družba izpolnjevati vse tri pogoje, ki jih določa 55. člen ZGD-1 za mikro družbo (povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 10, čisti prihodki od prodaje ne presegajo 700.000 evrov, in vrednost aktive ne presega 350.000 evrov), hkrati pa vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 evrov ter višina vseh obveznosti ne presega 700.000 evrov. Za dolžnika, ki je podjetnik, pa se pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo lahko uporabijo le, če ta izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 evrov.

V zvezi s tem predlagatelj pojasnjuje, da je bil z institutom, ki je bil uveden z novelo ZFPPIPP-E, dodan tedaj nov postopek zaradi insolventnosti, ki brez dvoma pomeni novo možnost finančnega prestrukturiranja in nadaljevanje gospodarske dejavnosti, a je uporaba v praksi pokazala nekatere možnosti za njegovo optimizacijo. Pred uveljavitvijo tovrstnega postopka je vložitev popolnega predloga za začetek prisilne poravnave pomenila precejšen strokovni in finančni zalogaj, ki ga številni dolžniki niso zmogli. Predlogu je bilo treba priložiti večje število prilog, ki zahtevajo tudi sodelovanje strokovnjakov: revizorja, pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij, običajno pa še strokovnjaka za pripravo načrta finančnega prestrukturiranja. V skupino subjektov, ki jim je bil kot mikro družbam po določbah veljavnega ZGD-1 institut namenjen, je v času njegove uveljavitve spadalo več kot 90 odstotkov gospodarskih družb in večina podjetnikov. Šele uporaba instituta v praksi je pokazala, da so med gospodarskimi družbami, ki se po ZGD-1 uvrščajo med mikro podjetja, tudi taka, katerih obveznosti močno presegajo pričakovane vrednosti glede na povprečno število delavcev, čiste prihodke od prodaje ali vrednosti aktive. Družba, ki bi hotela poravnati tako visoke nastale obveznosti, bi morala ustvariti bistveno višje čiste prihodke od 700.000 evrov letno, ustvarjanje takega prihodka pa bi pomenilo tudi zvišanje enega ali drugega dodatnega pogoja za uvrstitev družbe med mikro družbe.

Glede na navedeno je predlagana sprememba pogojev za postopek poenostavljene prisilne poravnave, sedaj postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, in sicer pri gospodarskih družbah z dodano omejitvijo glede aktive za zadnji dve leti in glede višine vseh obveznosti. Navedeni postopek je glede na predlog dovoljeno voditi nad gospodarsko družbo, ki se po vseh merilih, navedenih v drugem odstavku 55. člena ZGD-1, razvršča med mikro družbe, če hkrati vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 evrov ter višina vseh obveznosti družbe ali podjetnika ne presega 700.000 evrov. Predlagatelj ocenjuje, da je dvakratnik zneska aktive (700.000 evrov) v dveh zaporednih letih in omejitev v zvezi z višino vseh njenih obveznosti zadostna varovalka, da postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo ne bodo mogle uporabiti pravne osebe, ki dejansko ne sodijo med mikro družbe. Poleg tega bilančne in/ali nebilančne obveznosti (torej vsota vseh obveznosti) družbe, ki je mikro družba, v času vložitve predloga za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo ne smejo presegati 700.000 evrov. Družba, ki bi s svojim poslovanjem namreč ustvarila višje obveznosti od navedenih, po naravi stvari ne sodi več med družbe, ki bi po oceni predlagatelja, kljub izvedbi postopka »poenostavljene« prisilne poravnave, lahko zmogla nadaljevanje gospodarske dejavnosti, kar je primarni namen instituta. Postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo, za katerega so značilne nekatere pomembne poenostavitve, je namreč namenjen izključno mikro družbam in podjetnikom, ki jim redni postopek prisilne poravnave stroškovno dejansko ni dostopen. Tako je tudi glede podjetnika, ki mora prav tako izpolnjevati pogoje za mikro družbo glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, dodan pogoj, ki je povezan z maksimalno dovoljeno višino obveznosti. Po novem je za podjetnika, ki bi izpolnjeval pogoje, ki jih ZGD-1 določa za mala podjetja, možnost uporabe tega postopka izključena.

Pri tako določenem pragu obveznosti družbe, ki predstavlja enega izmed kriterijev, ki mora biti podan, da je dopustno voditi postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo, po mnenju predlagatelja ni treba omejevati tudi višine poplačila upnikov. Upniki so namreč tisti, ki izglasujejo prisilno poravnavo in imajo zato tudi možnost, da nanjo ne pristanejo v primeru, ko odstotek poplačila zanje ni ustrezen.

V predlagani določbi 221.b člena pa so določena posebna pravila v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo, s katerimi se poskuša doseči sprejemljivost postopka za malo gospodarstvo, zlasti z zmanjševanjem stroškov postopka ob hkratnem večjem nadzoru nad prijavljenimi terjatvami. Zato je predlagano, da predlogu za začetek postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo ni treba priložiti poročila revizorja iz 2. točke drugega odstavka 141. člena ZFPPIPP in poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz 4. točke drugega odstavka 141. člena ZFPPIPP, ocenjena vrednost premoženja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena ZFPPIPP pa ni treba, da je izdelana s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti premoženja iz 1. točke drugega odstavka 25. člena ZFPPIPP. Poleg tega je predlagano, da se v navedenem postopku ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena (alternativni predlog prisilne poravnave), 181. člen, 2. točka tretjega odstavka 182. člena in 2. točka tretjega odstavka 185.a člena ZFPPIPP, ki se prav tako nanašajo na pripravo in predložitev poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja, pa 199.a in 199.b člen, ki se nanašata na posebna pravila o povečanju osnovnega kapitala (z novimi denarnimi in stvarnimi vložki), 199.d člen o posebnih pravilih za poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala, peti do enajsti odstavek 221.h člena o spremenjenem načrtu finančnega prestrukturiranja, ki ga sprejme upniški odbor, in 221.i do 221.l člen o prenosu pooblastila za vodenje poslov z dolžnika na upnika, upnikih kot upravičenih predlagateljih za začetek postopka, naknadnem predlogu prisilne poravnave in pravila o dodatnih obveznostih poslovodstva in druga posebna pravila (predlagani drugi odstavek).

Predlogu mora dolžnik v skladu s predlaganim prvim odstavkom priložiti izjavo, da poročilo o finančnem položaju in poslovanju resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje (glej še obrazložitev k predlaganim spremembam in dopolnitvam 137. in 172. člena). Predlagana ureditev torej tudi ni brez zaščitnih določb, saj upnik lahko zahteva od dolžnika informacije in poslovno dokumentacijo, na podlagi katere lahko preveri poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika (prim. predlagani novi drugi odstavek 137. člena) oziroma v zvezi z ugovorom (glej tudi ugovorni razlog iz nove 6. točke 172. člena) proti vodenju postopka prisilne poravnave v skladu z novim šestim odstavkom 177. člena predlaga imenovanje izvedenca. Če bo sodišče v postopku z ugovorom ugotovilo obstoj razlogov po 1. ali 6. točki, bo zavrnilo dolžnikov predlog za prisilno poravnavo, če pa bo ugotovilo obstoj ugovornih razlogov po 2., 3., 4., 5. ali 6. točki 172. člena, bo postopek prisilne poravnave ustavilo in izdalo sklep o začetku stečajnega postopka (predlagana sprememba tretjega odstavka 179. člena ZFPPIPP).

Predlagatelj skuša doseči sprejemljivost postopka zlasti z zmanjševanjem stroškov postopka, saj je prav to eno izmed priporočil Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, zlasti kadar gre za samostojne podjetnike, mikro in mala podjetja. Ta namreč predstavljajo 99 % vseh podjetij v Evropski uniji in bi morala imeti koristi od bolj usklajenega pristopa na ravni Evropske unije. Za mala in srednja podjetja je bolj verjetno, da bodo likvidirana kot prestrukturirana, saj morajo nositi stroške, ki so nesorazmerno višji kot stroški, ki jih nosijo večja podjetja. Zlasti ob finančnih težavah pogosto nimajo potrebnih sredstev, da bi pokrila visoke stroške prestrukturiranja in izkoristila učinkovitejše postopke prestrukturiranja, ki so na voljo le v nekaterih državah članicah. Da bi takšnim dolžnikom pomagali, da se prestrukturirajo po nizkih stroških, bi bilo glede na direktivo treba na nacionalni ravni pripraviti izčrpne kontrolne sezname za načrte prestrukturiranja, prilagojene potrebam in posebnostim malih in srednjih podjetij, ter jih objaviti na spletu. Poleg tega bi bilo treba vzpostaviti orodja za zgodnje opozarjanje, ki bi dolžnike opozorila na nujnost ukrepanja, ob upoštevanju omejenih virov takih podjetij za zaposlitev strokovnjakov.

Predlagatelj ocenjuje, da je v začetni fazi postopka (ob vložitvi predloga za začetek postopka) vključitev revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij pri najmanjših družbah v nasprotju s cilji in evropskimi trendi, da se mikro družbam in samostojnim podjetnikom omogoči čim cenejši in enostaven postopek prestrukturiranja.

Glede v praksi izpostavljenega problema »fiktivnih« terjatev pa bo imenovanje upravitelja posledično pomenilo, da bo v okviru pregleda in priznanja terjatev oziroma njihovega prerekanja sam obstoj in višino prijavljenih terjatev dolžan preveriti tudi imenovani upravitelj. Bistvena je tako vzpostavitev

nadzora nad prijavljenimi terjatvami, oceno vrednosti, ki je v nadaljevanju lahko tudi predmet vnovične presoje, pa lahko v prvi fazi poda tudi dolžnik. Vodilna misel predlagatelja je, da se znova vzpostavi ravnovesje med upniki in dolžnikom ter upnikom dajo možnosti, da so v postopek aktivno vključeni. Začetni strošek revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij v prav vsakem tovrstnem postopku (brez izraženega oziroma konkretnega razloga za nezaupanje) pa bi prav pri »malem gospodarstvu« znatno obremenil razpoložljiva sredstva za uspešen izid postopka in posledično za poplačilo terjatev upnikov.

Drži sicer, da bi dolžnik, ki želi prestrukturirati tudi davke (na prispevke kot prednostne terjatve postopek prisilne poravnave ne učinkuje), lahko vložil predlog za začetek postopka »redne« prisilne poravnave, vendar pa predlagatelj želi tudi v tem pogledu zagotoviti za malo gospodarstvo stroškovno dostopnejši postopek in pri tem upoštevati napotilo Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti o posebni skrbi za malo gospodarstvo. Ob tem ne gre prezreti, da se s predlagano novo ureditvijo postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo precej viša tudi standard varstva upnika. Kot je bilo že zapisano, bo v primeru, ko bo proti vodenju postopka vložen ugovor, sodišče v skladu s predlaganim šestim odstavkom 177. člena ZFPPIPP (glej obrazložitev k 60. členu tega predloga) imenovalo izvedenca.

Hkrati pa predlagatelj v navedenih postopkih ne izključuje več uporabe celotnega oddelka 3.4 (določbe glede upnika kot stranke glavnega postopka ter glede prijave in preizkusa terjatev), oddelka 3.5 (določbe glede upniškega odbora) in oddelka 3.6 (določbe glede upravitelja). Drugače povedano je tudi postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo postopek prisilne poravnave, pri čemer za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo velja opisana poenostavitev (posebna pravila, zapisana v predlaganem 221.b členu).

Predlagatelj nadalje tudi ocenjuje, da bo moral dolžnik (že po naravi stvari) pripraviti za upnike sprejemljiv predlog prestrukturiranja, če bo želel, da bo predlog zanje sprejemljiv. Vključitev minimalnega poplačila navadnih terjatev v najmanj petih letih je po oceni predlagatelja presežen argument, ki brez utemeljene podlage posega v razmerje med upnikom in dolžnikom in v možnosti njunega sporazumnega dogovora. Strogo določena meja minimalnega poplačila tudi nima osnove v okvirnih statističnih podatkih, po katerih je v tako imenovanih polnih stečajih (torej stečajih, kjer obstoji splošna razdelitvena masa) poplačilo upnikov v povprečju pod 20 %. Z vidika zagotavljanja možnosti za prestrukturiranje subjektov (in dejstva, da večina upnikov s potrditvijo prisilne poravnave pristane na takšne odpise zavedajoč se, da druga opcija predstavlja stečaj podjetja in posledično tudi izgubo poslovnega partnerja) določitev numeričnega praga poplačila ni v skladu z načelom prostovoljnega oblikovanja in sklepanja dogovorov med poslovnimi subjekti in v tem delu predstavlja kogentno intervencijo države, za kar pa mora obstajati utemeljen stvaren razlog.

K 70. členu (221.c do 221.g člen ZFPPIPP):

Skladno z obrazložitvijo k spremenjenima 221.a in 221.b členoma, ki določata posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, se členi 221.c do 221.g, v katerih so bila prej urejena pravila postopka poenostavljene prisilne poravnave, črtajo.

K 71. členu (naslov oddelka 4.8 in pododdelka 4.8.1 ZFPPIPP):

Mikro družbam so sicer na voljo poenostavljena pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, vendar predlagatelj ocenjuje, da ni prepričljivih razlogov, da bi se mikro družbam onemogočilo, da bi se finančno prestrukturirale po pravilih »redne« prisilne poravnave (npr. če želijo prestrukturirati zavarovane terjatve). Glede na navedeno predlagatelj širi uporabo pravil, določenih v oddelku 4.8 tega zakona (torej posebnih pravil za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo ali veliko družbo) na vsako pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe. Navedeno pomeni, da se ta pravila uporabljajo tudi za mikro gospodarske družbe. Prav tako pa predlagatelj ne vidi razlogov, zaradi katerih postopka redne prisilne poravnave ne bi bilo mogoče voditi nad samostojnim podjetnikom.

Predlagana je torej ureditev, po kateri se pravila postopka prisilne poravnave lahko uporabijo za postopek nad vsako družbo, ki ima položaj kapitalske družbe, ali nad samostojnim podjetnikom. Ker po oceni predlagatelja ni razlogov, da nad družbo ali podjetnikom, ki sicer izpolnjujeta pogoje za uporabo posebnih pravil za prisilno poravnavo za malo gospodarstvo (predlagana določba 221.a člena), ne bi smel biti izveden postopek »redne« prisilne poravnave, je predlagano, da se naslov oddelka 4.8 glasi »Posebna pravila za prisilno poravnavo nad kapitalsko družbo ali samostojnim podjetnikom«, naslov pododdelka 4.8.1 pa »Skupna posebna pravila za prisilno poravnavo nad kapitalsko družbo ali samostojnim podjetnikom« ter se v veljavnem 221.h členu določba prvega odstavka spremeni tako, da se bodo pravila v oddelku 4.8 uporabljala za (vsak) postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe, ali nad samostojnim podjetnikom.

K 72. členu (221.h člen ZFPPIPP):

V zvezi s spremenjenim dostopom do postopka »redne« prisilne poravnave (glej obrazložitev k prejšnjemu členu) predlagatelj spreminja tudi pravilo o uporabi oddelka 4.8. Pravila, določena v oddelku 4.8 tega zakona, se uporabljajo za postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe, posebna pravila iz pododdelkov 4.8.3, 4.8.4 in 4.8.5 o ukrepih finančnega prestrukturiranja zavarovanih terjatev ter s tem povezana posebna pravila o prijavi in preizkusu terjatev ter vrednosti zavarovanja ter pravila o potrditvi prisilne poravnave in njenih učinkih pa tudi v postopku prisilne poravnave nad samostojnim podjetnikom.

Novela ZFPPIPP-F je dopolnila pravila prisilne poravnave z novim oddelkom 4.8, ki je vseboval Posebna pravila za prisilno poravnavo nad srednjo ali veliko družbo. Z novelo ZFPPIPP-G so se ta pravila razširila še na majhne družbe, v skladu s tem predlogom zakona pa bo postopek na voljo vsem kapitalskim družbam in samostojnemu podjetniku. Glede na to, da je bila izvorno določena obveznost seznanitve Banke Slovenije samo glede začetka postopka prisilne poravnave nad sistemsko pomembnimi in večjimi gospodarskimi družbami, se s predlagano dopolnitvijo petega odstavka to opravilo v tem delu ohranja in se ne zahteva, da sodišče seznani Banko Slovenije tudi z začetkom prisilne poravnave nad mikro in majhnimi družbami. Namen te seznanitve Banke Slovenije namreč ni v tem, da bi slednja lahko nastopala kot stranka v teh postopkih, ampak je namen v pravočasni seznanitvi z začetimi postopki nad večjimi in sistemsko pomembnimi podjetji, katerih finančno prestrukturiranje lahko vpliva tudi na bančni sektor.

K 73. členu (221.j člen ZFPPIPP):

Po določbi veljavnega prvega odstavka 221.j člena so ne glede na drugi odstavek 139. člena zakona začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika.

S predlaganimi spremembami v prvem in tretjem odstavku 221.j člena se odpravlja omejitev na »finančne upnike«. V zvezi z možnostjo, da se posebna pravila o tem, kateri upniki lahko začnejo postopek prisilne poravnave, razširijo tudi na upnike, ki niso finančne institucije, je predlagatelj izhajal iz tega, da je bilo v strokovnih razpravah izpostavljeno, da bo naslednja »kriza« lahko drugačna. Zato predlagatelj meni, da zamejen pristop, ki ga vsebuje veljavni zakon, ni primeren. ZFPPIPP je namreč v prvi vrsti procesni predpis in mora biti glede strokovnih razlogov vsebinsko odprt. Zaradi tveganj, ki jih prinaša širjenje možnosti v smeri »nefinančnih« terjatev, pa se v skladu s predlagano ureditvijo na podlagi predloga upnikov postopek ne začne neposredno, ampak se predlog upnikov za začetek postopka prisilne poravnave najprej vroči dolžniku, ki ima glede na predlagani novi osmi odstavek možnost, da v roku 15 dni poda ugovor, da ni insolventen ali terjatve upnikov ne obstajajo v višini, kot določa prvi odstavek navedenega člena (predlagani novi sedmi odstavek).

Predlagana dopolnjena ureditev (predlagani sedmi odstavek) ugovornega postopka in ugovornih razlogov dolžnika v postopku prisilne poravnave, ki so jo predlagali upniki, je v prvi vrsti posledica odločbe US številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020[89]. Bistvo ugotovljene protiustavnosti posebne ureditve v postopku upniške prisilne poravnave je, da dolžnik v predhodnem postopku, ko sodišče odloča o pogojih za začetek postopka zaradi insolventnosti (tretji odstavek 49. člena ZFPPIPP), ne sodeluje in se ne izjavlja, prav tako po veljavni ureditvi nima pravice do pritožbe proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, temveč ga lahko izpodbija le z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave in iz razloga iz 1. točke 172. člena ZFPPIPP.

V luči navedenega je predlagatelj znova proučil učinke veljavne ureditve v 221.j člena, zlasti z vidika sorazmernosti opisanega posega in predlaga spremembo veljavne ureditve v smeri načina izvršitve odločbe, ki jo je v svoji odločbi določilo US. Po odločbi US mora sodišče dolžniku v treh delovnih dneh po prejemu vročiti upnikov predlog za začetek postopka prisilne poravnave. Dolžnik lahko v 15 dneh po prejemu upnikovega predloga za začetek postopka prisilne poravnave ugovarja, da ni insolventen ali da terjatve upnikov ne obstajajo v zatrjevani višini (tako tudi predlagani novi sedmi odstavek). Za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga pa se poleg 153. do 155. člena ZFPPIPP smiselno uporabljajo tudi 235. člen (postopek z upnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka), drugi do sedmi odstavek 239. člena (odločanje o začetku stečajnega postopka) in 240. člen ZFPPIPP (začasna odredba proti stečajnemu dolžniku).

US je v obrazložitvi svoje odločbe med drugim zapisalo (točka 23), da *v obravnavanem primeru ne gre le za poseg v dolžnikovo pravico do izjave, temveč tudi za poseg v pravico do poštenega postopka v smislu materialnopravnih predpostavk, ki se v okviru formaliziranega preizkusa sploh lahko učinkovito ugotavljajo. V okviru formaliziranega preizkusa in brez dolžnikovega učinkovitega sodelovanja ureditev namreč sodišču pred začetkom postopka ne omogoča preizkusa insolventnosti, ki jo je že zakonodajalec na podlagi 50. člena ZFPPIPP in utemeljeno tudi z jamstvom pravice do svobodne gospodarske pobude iz prvega odstavka 74. člena Ustave določil kot osnovno materialno predpostavko za začetek vsakega postopka insolventnosti.* US je poudarilo, da pravne posledice prisilne poravnave nastopijo že z uvedbo postopka (glej veljavni sedmi odstavek 221.j člena ZFPPIPP, v skladu s katerim se za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave smiselno uporablja pododdelek 4.2.2). Zato je zakonsko »neuravnoteženost« položaja dolžnika US ublažilo z napotilom na smiselno uporabo določb o obravnavi upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka v predhodnem stečajnem postopku in mu dalo še možnost pritožbe proti sklepu, upniku pa možnost začasnih odredb po 240. členu ZFPPIPP.

Iz navedene odločbe US tako med drugim izhaja, da je poseganje v solventne in delujoče družbe nedopustno. Položaj insolventnosti je tista temeljna materialna predpostavka za nastop posledic postopka zaradi insolventnosti, torej tudi postopka prisilne poravnave, in to ne glede na to, kdo je predlagatelj postopka. Položaj insolventnosti lahko dolžnik »prizna« sam, če ga ne (na primer tedaj, ko so predlagatelji postopka upniki in se dolžnik prav iz tega razloga postopku aktivno upira), pa se položaj insolventnosti ugotovi oziroma se celo mora ugotoviti v postopku. Glede na to, da se možnost vložitve predloga daje vsem upnikom (ne le finančnim – glej predlagano spremembo prvega in tretjega odstavka 221.j člena), je predlagano, da pravne posledice postopka zaradi insolventnosti nastopijo šele v fazi, ko je ugotovljeno, da insolventnost obstoji. Čeprav US v sedmi odstavek 221.j ni poseglo, predlagatelj ob seznanitvi s konkretnim primerom in razlogi pobude za presojo ustavnosti šestega odstavka 221.i člena v zadevi, ki se pred US vodi pod številko U-I-107/21, začetek učinkovanja (večine) pravnih posledic uvedbe postopka prisilne poravnave premika na naslednji dan po objavi sklepa o začetku postopka prisilne poravnave. Po predlagani spremembi sedmega odstavka, ki (ob predlaganem črtanju šestega odstavka) postane šesti odstavek, se tako za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave smiselno uporablja pododdelek

[89] Odločba US je dostopna na: https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2020-01-1351?sop=2020-01-1351.

4.2.2 ZFPPIPP, pri čemer te nastanejo (šele) z naslednjim dnem od objave sklepa o začetku postopka prisilne poravnave. Navedeno pravilo velja po predlagani ureditvi za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave po 151. (omejitev dolžnikovih poslov) in 151.a členu (omejitev pristojnosti organa nadzora in skupščine insolventnega dolžnika). Glede posledic, ki jih določa 152. člen ZFPPIPP (prekinitev postopka odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka), pa po predlagani ureditvi velja, da te v skladu s 150. členom ZFPPIPP nastanejo z začetkom naslednjega dne po vložitvi predloga za prisilno poravnavo.

Poleg tega predlagatelj predlaga tudi črtanje veljavnega šestega odstavka 221.j člena, po katerem se za imenovanje upravitelja ob uvedbi postopka prisilne poravnave ne uporablja 2. točka drugega odstavka 221.h člena ZFPPIPP in sodišče za upravitelja imenuje osebo, ki jo predlagajo predlagatelji. Po predlagani ureditvi torej upniki ne bodo več imeli možnosti, da podajo predlog, katerega upravitelja naj sodišče imenuje, temveč bo sodišče imenovalo upravitelja po splošnih pravilih.

Posledično je predlagana še sprememba osmega odstavka tako, da se za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave smiselno uporablja tudi 235. člen, ki določa postopek z upnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka, drugi do sedmi odstavek 239. člena, ki določajo pravila glede roka za ugovor ter naroka za začetek postopka, in 240. člen ZFPPIPP, ki določa pravila glede začasne odredbe proti stečajnemu dolžniku.

Na enak način, kot je US določilo izvršitveni način, je predlagano črtanje desetega odstavka. Dolžnik bo imel tako na voljo pritožbo zoper sklep o začetku postopka, ne bo pa več imel pravnega sredstva ugovora zoper vodenje prisilne poravnave iz razloga po 1. točki 172. člena ZFPPIPP.

K 74. členu (pododdelek 4.8.6 ter člena 221.v in 221.z):

S predlaganim členom se predlaga črtanje pododdelka 4.8.6: Ponovna prisilna poravnava po pravnomočni potrditvi prisilne poravnave (naslova pododdelka in členov 221.v ter 221.z). Glede na prejeta stališča in pripombe v strokovnem usklajevanju in dejstvo, da je bil v preteklosti navedeni institut uporabljen zelo redko ter predstavlja odstop od temeljnega pravila v 140. členu ZFPPIPP, ki določa, da predlog za prisilno poravnavo ni dovoljen, če je vložen pred potekom treh let od dneva, ko je dolžnik izpolnil vse obveznosti iz prejšnje potrjene prisilne poravnave, roka iz petega odstavka 149. člena ali drugega odstavka 179. člena ZFPPIPP, se slednji ukinja. Navedeni institut je bil uveljavljen z novelo ZFPPIPP-F, ki je prinesla tudi nova pravila in predvsem možnosti prisilnega finančnega prestrukturiranja v postopku prisilne poravnave (ki prej niso bila urejena in torej tovrstno finančno prestrukturiranje ni bilo omogočeno). Institut ponovne prisilne poravnave po pravnomočni potrditvi prisilne poravnave je bil tako namenjen predvsem tistim subjektom, ki so pred uveljavitvijo novele ZFPPIPP-F že izvedli prisilno poravnavo, vendar glede na nezmožnost uporabe teh novih institutov njihovo prestrukturiranje s predhodno sprejetimi ukrepi ni moglo zagotoviti pogojev za dolgotrajnejši obstoj družbe. Glede na dejstvo, da je od uveljavitve tega instituta, ki je bil primarno namenjen prav tem subjektom, minilo skoraj 10 let, predlagatelj ocenjuje, da ta institut ni več potreben oziroma je tudi z vidika varstva upnikov primerneje, da se ga črta.

K 75. členu (nov oddelek 4.9 ter novi členi 221.aa, 221.ab, 221.ac in 221.ad):

Glede na uvedbo instituta »grozeče insolventnosti« (predlagani novi 13.a člen) so potrebna tudi posebna pravila postopka preventivnega prestrukturiranja in postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (glej predlagani novi 4.a člen). Postopek preventivnega prestrukturiranja že urejajo določbe oddelka 2.3 (44.b do 44.z člen ZFPPIPP). V zvezi s postopkom sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti pa predlagatelj dodaja nov oddelek 4.9: Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, z novimi členi 221.aa, 221.ab, 221.ac in 221.ad.

Uvodoma je k predlaganemu novemu oddelku 4.9 treba znova pojasniti, da postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti predstavlja nov postopek, ki je dolžnikom na voljo v primeru grozeče insolventnosti. Ta se tako pridružuje obstoječemu postopku preventivnega prestrukturiranja, saj sta oba postopka namenjena odpravi grozeče oziroma verjetne insolventnosti, torej položaja, ko insolventnost pri dolžniku še ni nastopila, obstoji pa verjetnost – grožnja njenega nastopa. Uvedba novega sodnega postopka – postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ima dvojni pomen. Po eni strani predstavlja nov sodni postopek, namenjen prestrukturiranju obveznosti podjema, hkrati pa je tesno povezana z novimi pravili glede ravnanj poslovodstva ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti.

Možnosti, ki jih ima poslovodstvo v času grozeče insolventnosti, so širše, prav tako ima poslovodstvo na voljo tudi daljše časovno obdobje za zagotovitev ukrepov, ki bodo preprečili stanje insolventnosti. Ukrepi bodo v tem primeru primarno še zunajsodni in bodo temeljili na dogovorih s ključnimi upniki glede obsega in načina prostovoljnega prestrukturiranja dolga. Predlagatelj se zaveda, da dogovor v vseh primerih ne bo mogoč in je tako tudi glede na zahtevo Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti treba zagotoviti ustrezen postopek prestrukturiranja, v katerem se lahko doseže tudi preglasovanje oziroma doseže potrditev načrta prestrukturiranja, čeprav se z njim ne strinjajo vsi upniki.

Postopek preventivnega prestrukturiranja je primarno namenjen prestrukturiranju finančnih terjatev (glej veljavni prvi odstavek 44.c člena) in predvsem srednjim in velikim gospodarskim družbam (glej veljavni prvi odstavek 44.b člena), kar posledično terja tudi manj sodne intervencije in nadzora, zato se je predlagatelj odločil, da predlaga uvedbo novega (sodnega) postopka, ki je namenjen vsem gospodarskim družbam in podjetnikom, ki jim insolventnost šele grozi, prav tako je namenjen prestrukturiranju vseh terjatev, tako finančnih kot tudi poslovnih. Nov postopek z namenom pravočasnega pristopa k prestrukturiranju vsebuje vrsto vzpodbud za dolžnika, hkrati pa tudi varovalke, ki preprečujejo moralni hazard in težnjo, da bi se dolžnik razbremenil obveznosti kljub dejstvu, da mu insolventnost sploh ne grozi. Posredni namen ureditve pravil novega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti je tudi spodbuditi dolžnike in predvsem upnike, da v fazi grozeče insolventnosti in v primeru, da ima podjem poslovne izglede za uspeh, čim prej pristopijo k zunajsodnemu prestrukturiranju. Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti tako predstavlja naslednjo fazo že začetega postopka zunajsodnega prestrukturiranja, ki pa glede na odsotnost soglasja nekaterih za dolžnika ključnih upnikov ni bil mogoč. Prav možnost začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti bo po oceni predlagatelja spodbudila upnike (vključno z zavarovanimi/ločitvenimi upniki), da pristopijo k zunajsodnemu prestrukturiranju, saj v nasprotnem primeru nastopijo posledice začetka tega postopka (prekinitev izvršilnih postopkov) in možnost njihovega preglasovanja.

Predlagatelj želi na tem mestu pojasniti, da je *preventivni postopek finančne reorganizacije (Schutzschirmverfahren) v nemško insolvenčno zakonodajo prinesla reforma ESUG. Namen tega postopka je, da se gospodarski družbi, ki ji grozi nelikvidnost oziroma prezadolženost, omogoči trimesečni moratorij na morebitne izvršbe upnikov, dolžnik pa v tem času pripravi insolvenčni načrt. Dolžnik lahko za moratorij na izvršbe zaprosi samo, če še ni podana plačilna nesposobnost (nelikvidnost) in če ni očitno, da reorganizacija ni mogoča. Vlogi mora priložiti utemeljeno mnenje izkušenega davčnega svetovalca, odvetnika, poslovnega svetovalca oziroma druge izkušene in usposobljene osebe s primerljivimi kvalifikacijami, da dolžniku »zgolj« grozi plačilna nesposobnost oziroma prezadolženost. Sodišče s sklepom, s katerim odobri moratorij, določi tudi začasnega skrbnika (Sachwalter). Pri imenovanju začasnega skrbnika je sodišče vezano na dolžnikov predlog in lahko njegov predlog za imenovanje določene osebe zavrne samo v primeru, če je ta oseba očitno neprimerna za opravljanje nalog začasnega skrbnika (par. 270b InsO). Med moratorijem so ustavljeni vsi izvršilni in drugi postopki poplačila upnikov. Sodišče dolžniku s tem omogoči, da mu med pripravo načrta ni treba skrbeti, da bi upniki posegli po njegovem premoženju. Namen takšnega postopka je torej spodbujati družbe, da pravočasno začnejo z insolvenčnimi postopki.*

Med pripravo načrta poslovanje dolžnika in samo pripravo načrta nadzira insolvenčni skrbnik, nadzornik (Sachwalter). Podatki za leti 2012 in 2013 kažejo, da se je v letu 2012 preventivni postopek finančne reorganizacije uporabil v 0,9 odstotka vseh insolvenčnih postopkov, v letu 2013 pa v 0,5 odstotka.[90]

Namen postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti je po predlagani določbi **221.aa člena** ta, da se na podlagi sklenjene prisilne poravnave omogoči izvedba tistih ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki so potrebni, da se odpravijo vzroki, zaradi katerih bi dolžnik lahko postal insolventen (predlagani prvi odstavek).

Postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti glede na predlagani drugi odstavek 221.aa člena ni dovoljeno voditi:
– če dolžnik ni izpolnil svojih obveznosti predložitve letnega poročila agenciji zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali podatkov iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1 ali
– če dolžnik nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev od dne oddaje vloge ali če je davčni organ dolžniku v zadnjih petih letih od vložitve predloga dodatno ali naknadno odmeril davek ali naložil plačilo prispevkov v znesku najmanj 50.000 evrov, ali
– če je bil dolžnik obsojen za kaznivo dejanje s področja delovnih razmerij, premoženja, gospodarstva ali pravnega prometa.

Predlagatelj je bil med postopkom priprave gradiva znova opozorjen na problematiko, povezano s kršenjem obveznosti glede predložitve letnih poročil. V skladu z 58. členom ZGD-1 (javna objava) je treba letna poročila iz prvega in sedmega odstavka 57. člena ZGD-1 ter konsolidirana letna poročila zaradi javne objave skupaj z revizorjevim poročilom v elektronski obliki predložiti AJPES v osmih mesecih po koncu poslovnega leta. Družbe morajo predložiti tudi popravljeno letno poročilo ali konsolidirano letno poročilo oziroma spremembe revizorjevega poročila. Družbe iz prvega odstavka 53. člena ZGD-1 morajo v skladu s prvim stavkom predložiti tudi predlog razporeditve dobička ali obravnavanja izgube ter razporeditev dobička ali obravnavanje izgube, če to ni razvidno iz letnega poročila. Obveznost predložitve velja tudi za letna poročila majhnih družb, s katerih vrednostnimi papirji se ne trguje na organiziranem trgu, in letno poročilo podjetnikov. Podjetniki, ki so po določbah o obdavčitvi dohodkov iz dejavnosti zakona, ki ureja dohodnino, obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, niso dolžni predložiti letnih poročil zaradi javne objave. Finančna uprava Republike Slovenije pošlje seznam podjetnikov iz prejšnjega stavka AJPES.

AJPES mora v skladu s tretjim odstavkom 58. člena ZGD-1 letna poročila in konsolidirana letna poročila skupaj z revizorjevim poročilom javno objaviti, tako da jih zajame v informatizirani obliki in objavi na spletnih straneh, namenjenih javni objavi letnih poročil. V skladu s prejšnjim stavkom je treba za družbe iz prvega odstavka 53. člena ZGD-1 hkrati objaviti tudi predlog razporeditve dobička ali obravnavanja izgube ter razporeditev dobička ali obravnavanje izgube, če to ni razvidno iz letnega poročila. Spletne strani morajo biti zasnovane tako, da je vsakomur omogočen brezplačen vpogled v podatke, objavljene na spletnih straneh. V vsaki javni objavi celotnega letnega poročila ali konsolidiranega letnega poročila morajo biti ta poročila objavljena v obliki in besedilu, na podlagi katerega so bila revidirana. Hkrati mora biti objavljeno revizorjevo poročilo v celotnem besedilu, vključno z utemeljitvijo morebitnega mnenja s pridržkom ali odklonilnega mnenja. Če izkazov ali poročila ni pregledal revizor, je treba v objavi opozoriti na to okoliščino. V vsaki objavi povzetka letnega poročila ali konsolidiranega letnega poročila pa je treba opozoriti, da gre za povzetek.

[90] Povzeto po Jaka Cepec: Anatomija korporacijskega insolvenčnega prava, Primerjalno-pravna in pravno-ekonomska analiza temeljev korporacijskega insolvenčnega prava, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana 2016, str. 139.

Bilanco stanja in izkaz poslovnega izida iz petega odstavka 54. člena ZGD-1 ter zaključno poročilo iz 68. člena navedenega zakona je treba predložiti AJPES v rokih, ki jih za njihovo predložitev določa zakon, ki ureja davčni postopek. AJPES prejete dokumente informatizira in brezplačno javno objavi na svojih spletnih straneh tako, da navede tudi razlog njihove sestave.

Podrobne določbe o javni objavi niso same sebi namen. Prek javnih objav se namreč zainteresirani upniki lahko seznanjajo s finančnim položajem svojih dolžnikov in na ta način pridobijo tiste osnovne informacije, ki jim, kadar je to potrebno, sploh omogočajo uveljavljanje sodnega varstva (med drugim tudi vložitev upniškega predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti).

Kršenja obveznosti glede predložitve letnih poročil ne rešuje niti prekrškovna določba, po kateri se z globo od 6.000 do 30.000 evrov za prekršek kaznuje velika družba, z globo od 4.000 do 20.000 evrov srednja družba, z globo od 1.000 do 10.000 evrov majhna družba, z globo od 500 do 5.000 evrov pa mikro družba, če letnega poročila ali konsolidiranega letnega poročila skupaj z revizorjevim poročilom ali popravljenega letnega poročila ali konsolidiranega letnega poročila oziroma spremembe revizorjevega poročila ne predloži AJPES na način in v rokih, ki jih določa prvi odstavek 58. člena ZGD-1 (7. točka prvega odstavka 686. člena ZGD-1).

Glede na vse navedeno predlagatelj v prvi alineji drugega odstavka predlaga omejitev v zvezi z začetkom postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti tako, da tega postopka ni dovoljeno voditi, če dolžnik ni izpolnil svojih obveznosti predložitve letnega poročila AJPES zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1.

Po določbi prvega odstavka 59. člena ZGD-1 pa morajo družbe in podjetniki, razen podjetnikov, ki so po določbah o obdavčitvi dohodkov iz dejavnosti zakona, ki ureja dohodnino, obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, v treh mesecih po koncu koledarskega leta poslati AJPES tudi podatke iz letnih poročil o svojem premoženjskem in finančnem poslovanju ter poslovnem izidu za državno statistiko ter druge evidenčne, analitsko-informativne, raziskovalne in davčne namene. Glede na izrecno opozorilo AJPES, da tudi teh podatkov zavezani subjekti ne pošiljajo redno oziroma da so ti pomanjkljivi, je predlagatelj med omejitve za vodenje postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti dodal tudi redno izpolnjevanje obveznosti iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1.

Na predlog, ki ga je Ministrstvo za finance podalo v okviru strokovnega usklajevanja, je predlagano, da se dostop do navedenega postopka omeji tudi za tiste dolžnike, ki nimajo predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev od dne oddaje vloge ali če jim je davčni organ v zadnjih petih letih od vložitve predloga dodatno ali naknadno odmeril davek ali naložil plačilo prispevkov v znesku najmanj 50.000 evrov. Gre za predlagani dodatni pogoj, ki zasleduje namen, da se omeji dostop do okvirov preventivnega prestrukturiranja tudi tistim dolžnikom, ki so dali neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke, ki jih za odmero dajatev potrebuje davčni organ, pa tudi tedaj, kadar so poslovne knjige in evidence dolžnika nepopolne ali pomanjkljive do takšne mere, da je nemogoče ugotoviti, kakšno je njegovo poslovno ali finančno stanje. V primeru, če dolžnik davčnemu organu ni oddal vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev (informacijo o tem pa lahko dolžnik tudi v vsakem trenutku preveri prek eDavkov), gre po oceni predlagatelja za tako pomanjkljivost, ki mora biti ovira za vodenje postopka. S predlagano določbo je tudi tu naslovljena skrbnost pri posredovanju podatkov, ki morajo biti resnični, popolni in pravilni. Omejitev v tretji alineji pa zaradi zmanjšanja stopnje zaupanja v integriteto dolžnika onemogoča začetek postopka tistim dolžnikom, ki so bili obsojeni za kazniva dejanja, povezana s področjem delovanja družbe (delovna razmerja, premoženje, gospodarstvo ali pravni promet).

Namen predlagane določbe ni omejevanje dostopa do postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti. Nujno pa je, da upniki na podlagi informacij, ki so jim dostopne na

podlagi javnih objav, lahko sprejmejo informirano odločitev, da bodo dolžnikov predlog za prestrukturiranje podprli ali pa mu bodo lahko informirano nasprotovali v ugovornem postopku.

V skladu z določbo člena 1(5) Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti lahko države članice le za nekatere terjatve določijo, da so izključene iz okvirov preventivnega prestrukturiranja iz točke (a) odstavka 1 ali da ti okviri nanje ne vplivajo. Med temi so izrecno navedene le obstoječe in prihodnje terjatve sedanjih ali nekdanjih delavcev, preživninske terjatve, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva, ali terjatve, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti dolžnika. Po določbi člena 4(1) Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti morajo države članice namreč zagotoviti, da imajo dolžniki, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogoča prestrukturiranje, da bi preprečili insolventnost in si zagotovili sposobnost preživetja, brez poseganja v druge rešitve za izogibanje insolventnosti, pri čemer se zaščitijo delovna mesta in ohrani poslovna dejavnost.

Če terjatve iz naslova davčnih obveznosti po navedeni določbi Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti iz prestrukturiranja niso izrecno izključene, pa po drugi strani države članice v skladu z določbo 4(2) lahko določijo, da je dolžnikom, ki so bili obsojeni zaradi hudih kršitev računovodskih in knjigovodskih obveznosti na podlagi nacionalnega prava, dovoljen dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja le potem, ko so sprejeli ustrezne ukrepe za odpravo kršitev, ki so privedle do obsodbe, da bi se upnikom zagotovile informacije, ki jih potrebujejo za sprejetje odločitve med pogajanji o prestrukturiranju. V zvezi s tem je v 27. recitalu dodatno pojasnjeno, da čeprav lahko države članice dolžnikom, ki so bili obsojeni zaradi hudih kršitev računovodskih ali knjigovodskih obveznosti, omejijo dostop do okvira prestrukturiranja, pa to ne bi smelo preprečevati, da dolžnikom prepovejo dostop do okvirov preventivnega prestrukturiranja tudi tedaj, kadar so njihove poslovne knjige in evidence nepopolne ali pomanjkljive do takšne mere, da je nemogoče ugotoviti, kakšno je njihovo poslovno in finančno stanje.

Kot je bilo že pojasnjeno, dostop do okvirov preventivnega prestrukturiranja ni ekskluzivno v interesu dolžnika, temveč tudi v interesu upnika in gospodarstva kot celote. Ti okviri pomagajo preprečevati izgubo zaposlitev, izgubo znanj (know-how) in veščin ter maksimizirati vrednost za upnike (recital 2). Če dolžnik nima dostopa do teh okvirov, bodo posledice občutili tudi tretji, zaposleni, upniki (med njimi tudi država). To je razlog, da omejitve dostopa do okvirov prestrukturiranja ne morejo biti povezane le s kršitvijo dolžnikovih obveznosti pri računovodstvu in vodenju poslovnih knjig ter evidenc, temveč morajo dolžnikove kršitve teh obveznosti vplivati na dostop upnikov do potrebnih informacij, to je do tistih informacij, ki mu omogočajo odločanje v postopku pogajanj o prestrukturiranju, kar izrecno izhaja tudi iz recitala 27. Po mnenju predlagatelja opisanih omejitev dostopa do okvirov preventivnega prestrukturiranja ne gre razumeti kot kazen za dolžnika, temveč kot ukrep za varstvo upnikov.

V zvezi s tem je treba dodati, da je bila temeljna ideja direktive tudi preseganje v Evropi zakoreninjenega prepričanja, da je dolg greh in je zato treba vse v direktivi predvidene izjeme glede dostopa do okvirov preventivnega prestrukturiranja obravnavati restriktivno.

V predlaganem **221.ab členu** so določena temeljna pravila sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti. V postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se smiselno uporabljajo pravila postopka prisilne poravnave iz 4. poglavja ZFPPIPP, razen če je v predlaganem novem oddelku določeno drugače (predlagani prvi odstavek 221.ab člena).

Drugače je določeno v drugem do desetem odstavku 221.ab člena. Predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti tako ne vsebuje podrejenega zahtevka, da sodišče začne stečajni postopek, če bo predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti zavrglo ali zavrnilo oziroma postopek ustavilo (predlagani drugi odstavek 221.ab člena).

Upoštevaje dejstvo, da dolžniku insolventnost grozi in gre za delujoč podjem ter namen postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti, ki je v tem, da se z odpravo grozeče insolventnosti dolžniku omogoči nadaljnje poslovanje, je posledično nujno, da se v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti uporabijo drugačna pravila oziroma metode za ocenjevanje vrednosti sredstev. Predlogu za začetek postopka morata biti enako kot v postopku prisilne poravnave priložena poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika in načrt finančnega prestrukturiranja. Predlog zakona pa določa posebna pravila glede sestave poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika. Ker insolventnost pri dolžniku, ki sproži takšen postopek, še ni nastopila, ni zakonske zahteve, da se v poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika oceni sredstva po likvidacijski vrednosti sredstev, ampak mora ta vsebovati vrednost sredstev, ocenjeno v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti ob predpostavki poštene prodaje ali oceno tržne vrednosti podjetja kot delujočega podjema (predlagani tretji odstavek 221.ab člena).

Predlogu morata biti torej priložena tudi načrt finančnega prestrukturiranja in poročilo ocenjevalca vrednosti podjetij, pri čemer mora glede na dejstvo, da se z ukrepi ne odpravlja insolventnost, ampak se le-ta preprečuje, iz predloženih dokumentov izhajati potrditev, da dolžniku insolventnost grozi in da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da dolžnik ne bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno nesposoben. Tako mora dolžnik že ob vložitvi predloga izkazati, da ima možnosti za uspeh.

Načrt finančnega prestrukturiranja mora pregledati pooblaščeni ocenjevalec vrednosti podjetja in o pregledu pripraviti svoje poročilo. V okviru poročila mora podati mnenje in potrditi, da dolžniku insolventnost res grozi, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da dolžnik ne bo postal insolventen, ter da so s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek. Tako so že v okviru načrta in njegove potrditve varovani tudi interesi upnikov. Če pa upniki menijo, da sam načrt temelji na zmotnih ali nepopolnih podlagah, pa se uporabljajo enaka pravila glede razkritja finančnega položaja dolžnika v okviru prisilne poravnave, ki pa se s predlagano dopolnitvijo (novi drugi odstavek 137. člena) še širijo in upnikom izrecno omogočajo dostop do dokumentacije, ki je bila podlaga za sprejem načrta.

V skladu z že večkrat poudarjenim načelom zaščite terjatev delavcev kot najranljivejše skupine upnikov ter priporočili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je predlagana tudi izjema glede učinkov potrjene prisilne poravnave. Ta v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti ne učinkuje na terjatve delavcev iz naslova delovnega razmerja (predlagani četrti odstavek 221.ab člena).

Nadalje je v predlaganem petem odstavku v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (po nemškem vzoru) predviden tudi ugovor proti vodenju postopka. Predlagana je smiselna uporaba ugovornih razlogov, ki so navedeni v 1. do 6. točki 172. člena, in sicer:
1. če dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti,
2. če lahko insolventni dolžnik svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave,
3. če je stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 odstotkov,
4. če je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, nižja od 50 odstotkov ali
5. če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem in
6. če dolžnik v poročilu o finančnem poslovanju in položaju poda neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke.

Poleg tega pa se v skladu s predlagano ureditvijo ugovor lahko vloži tudi iz razloga, da je dolžnik insolventen ali iz razloga, da dolžniku insolventnost sploh ne grozi.

V predlaganem šestem odstavku je določeno posebno pravilo o izračunu deleža glasovalnih pravic. V skladu s predlagano ureditvijo se pri izračunu upošteva znesek vsake priznane ali verjetno izkazane terjatve upnika iz 73. člena ZFPPIPP. Predlagatelj s tem pri izračunu glasovalnih pravic v tem postopku, ki je namenjen odpravi grozeče insolventnosti, opušča množenje zneska priznane ali verjetno izkazane terjatve upnika s količnikom za glasovanje o prisilni poravnavi (ponderiranje zneskov terjatev) iz drugega odstavka 201. člena ZFPPIPP.

S predlaganim sedmim odstavkom se v slovenski pravni red prenaša določba Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti v delu, ko ta določa, da države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ na predlog dolžnika ali z dolžnikovim soglasjem potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga niso odobrile prizadete stranke v vsakem razredu in da lahko postane zavezujoč za glasovalne razrede, ki ne soglašajo z njim, če načrt prestrukturiranja izpolnjuje vsaj naslednje pogoje:
(a) je skladen s členom 10(2) in (3);
(b) odobrila ga je:
(i) večina glasovalnih razredov prizadetih strank, če je vsaj eden od teh razredov razred zavarovanih upnikov ali razred, ki je višji kot razred navadnih nezavarovanih upnikov, ali, če temu ni tako,
(ii) vsaj en od glasovalnih razredov prizadetih strank ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, s strankami v slabšem položaju, ki niso razred lastnikov kapitala ali kateri koli drug razred, ki po oceni vrednosti dolžnika kot delujočega podjetja ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, za katerega bilo mogoče razumno domnevati, da ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji na podlagi nacionalnega prava;
(c) zagotovljeno je, da so glasovalni razredi prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, obravnavani vsaj tako ugodno kot kateri koli drug razred istega vrstnega reda in bolj ugodno kot kateri koli razred poznejšega vrstnega reda, in
(d) noben razred prizadetih strank na podlagi načrta prestrukturiranja ne more prejeti ali ohraniti več kot celotnega zneska svojih terjatev ali deležev.

V nadaljevanju direktiva določa pogoje, pod katerimi lahko sodišče prisilno poravnavo odobri, čeprav ni sprejeta v vseh razredih. Po veljavni ureditvi se v tem postopku oblikujeta le 2 razreda upnikov (razred zavarovanih oziroma ločitvenih upnikov ter razred nezavarovanih upnikov). Po predlaganem sedmem odstavku zato sodišče ne glede na 3. točko drugega odstavka 221.n člena ZFPPIPP potrdi prisilno poravnavo zaradi odprave grozeče insolventnosti, četudi ni bila sprejeta s strani nezavarovanih upnikov, bila pa je sprejeta v razredu ločitvenih upnikov v skladu z 221.n členom ZFPPIPP, ob pogoju, da so družbeniki dolžnika v okviru načrta o finančnem prestrukturiranju obravnavani manj ugodno kot nezavarovani upniki.

Po izrecni določbi predlaganega osmega odstavka se za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena, 152. člen, 156. člen, 166, 192. člen, 199.a člen, 199.b člen, 199.d člen, 208 člen in 221.i do 221.l člen. Upoštevaje dejstvo, da je novi postopek namenjen spodbuditvi dolžnika, da pravočasno začne finančno prestrukturiranje, se tudi v luči, ki ga zasleduje Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, to spodbuja na način, da so v tem postopku izključene določbe, ki bi omogočale upnikov prevzem lastniških upravičenj dolžnika oziroma poseg v njegovo kapitalsko strukturo. Tako je izključen osmi odstavek 144. člena, ki določa, da mora dolžnik obvezno upnikom ponuditi pretvorbo terjatev v kapital, posledično pa tudi pravila, določena v členih 192, 199.a, 199.b in 199.d. Prav tako je izrecno izključena tudi uporaba določb 166. člena ZFPPIPP, ki določa pravico insolventnega dolžnika odstopiti od vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe. Glede na to, da v postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti dolžnik še ni insolventen, mu namreč ni mogoče dovoliti odstopa od vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe.

Po izrecni določbi predlaganega devetega odstavka po uspešno zaključenem postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne glede na 271. člen ZFPPIPP v morebitnem poznejšem stečajnem postopku nad dolžnikom ni mogoče izpodbijati pravnih dejanj, ki jih je opravil dolžnik zaradi plačila terjatev upnikov ali izpolnitve drugih obveznosti v skladu s potrjeno prisilno poravnavo v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti.

Skladno s predlaganim desetim odstavkom pa se tudi v primeru, če sodišče v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti izda sklep o začetku stečajnega postopka (glej prvi odstavek 221.ad člena), za finančne terjatve, ki so nastale od začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti do začetka stečajnega postopka, smiselno uporablja drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP. Namen predlagane določbe je po vzoru tretjega odstavka 44.z člena ZFPPIPP zmanjšati tveganje, ki ga prevzemajo tiste finančne institucije, ki tudi po začetku postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti dolžnika financirajo. Kot je pojasnjeno v komentarju k veljavni določbi 44.z člena: *Finančne institucije pri oceni kreditnega tveganja komitenta začetek postopka preventivnega prestrukturiranja obravnavajo kot znak, da je ogrožena sposobnost dolžnika poravnati svoje obveznosti ob dospelosti. Zato tak dolžnik zanje pomeni večje tveganje. To pomembno vpliva na njihovo pripravljenost v prihodnje financirati poslovanje takega dolžnika. Po drugi strani je možnost dolžnika pridobiti ustrezne kreditne vire financiranja pogosto nujen pogoj za njegovo poslovanje.*[91] Glede na to, da je tudi postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na voljo tistim dolžnikom, ki jim insolventnost (le) grozi, je tudi v zvezi s tem postopkom predlagano, da se finančne terjatve, ki so nastale od začetka navedenega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti do začetka stečajnega postopka, v stečajnem postopku poplačajo iz splošne razdelitvene mase pred poplačilom prednostnih terjatev iz prvega in drugega odstavka 21. člena ZFPPIPP (glej drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP).

V **221.ac členu** je opredeljen vpliv začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti namreč v 6. členu določa, da države članice zagotovijo, da se lahko dolžnikom odobri prekinitev posameznih postopkov izvršbe, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja v okviru preventivnega prestrukturiranja.

Dolžniku bi moralo biti omogočeno, da izkoristi začasno prekinitev posameznih postopkov izvršbe, ki jo odobri sodni ali upravni organ ali je odobrena po zakonu, za podporo pogajanj o načrtu prestrukturiranja, da bi med trajanjem pogajanj lahko nadaljeval s poslovanjem ali vsaj ohranil vrednost svojega premoženja. Države članice pa bi morale imeti možnost, da določijo, da sodni ali upravni organi ne odobrijo prekinitve posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitev ni nujna ali kadar ne izpolnjuje cilja, tj. zagotavljanja podpore za pogajanja. Podlagi za zavrnitev sta med drugim lahko premajhna podpora potrebne večine upnikov ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, dolžnikova dejanska nesposobnost, da plača dolgove, ko zapadejo v plačilo. Poleg tega države članice lahko določijo, da imajo sodni ali upravni organi možnost zavrniti prekinitev posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitev ni potrebna ali kadar ne bi dosegla cilja iz prvega pododstavka.

V skladu z navedenim predlagatelj ocenjuje veljavno določbo 132. člena kot primerno za varstvo koristi dolžnikov, ko so že v postopku zaradi insolventnosti. Po mnenju predlagatelja bi bilo treba, ob strožjih pogojih, nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitev posameznih postopkov izvršbe ali zavarovanja ter nedovoljenost zunajsodne uveljavitve ločitvenih pravic predvideti tudi v primerih grozeče insolventnosti. Zato so v okviru posebnih pravil postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti predlagane tudi posebne določbe glede vpliva začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja

[91] Dr. Nina Plavšak: Komentar Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP), Tax-Fin-Lex, Ljubljana 2017, str. 233.

ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic. Predlagano je, da se pravila, določena v oddelku 3.8, ki se nanašajo na postopek prisilne poravnave, uporabljajo tudi v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, pri čemer nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitev postopka izvršbe ali zavarovanja traja štiri mesece. Po poteku navedenega roka se postopki izvršbe ali zavarovanja lahko začnejo ali nadaljujejo, razen če sodišče na predlog dolžnika odloči, da se nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitev postopka izvršbe ali zavarovanja podaljša ali pa odobri novo prekinitev postopka izvršbe ali zavarovanja. Sodišče lahko na predlog dolžnika podaljša nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali odobri novo prekinitev postopka, če je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen napredek ali če podaljšanje nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali nova prekinitev postopka bistveno ne škoduje pravicam ali interesom upnikov. Pri tem se domneva, da je glede pogajanj storjen napredek, če dolžnik sodišču predloži soglasja upnikov, ki nimajo položaja ožje povezane osebe in so imetniki terjatev dolžnika, ki skupaj dosegajo 30 odstotkov vsote vseh terjatev do dolžnika. Sodišče lahko za mnenje o predlogu pozove upravitelja, ki mora mnenje podati v roku 8 dni od prejema poziva sodišča. Vendar pa celotno trajanje prekinitve posameznega postopka izvršbe ali zavarovanja, vključno s podaljšanji in novimi prekinitvami, ne sme presegati 12 mesecev (predlagani četrti odstavek).

Skladno z devetim odstavkom 6. člena Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti morajo države članice zagotoviti, da lahko sodni ali upravni organi odpravijo prekinitev posameznih postopkov izvršbe v naslednjih primerih:
(a) prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, na primer če se izkaže, da delež upnikov, ki bi lahko na podlagi nacionalnega prava preprečil sprejetje načrta prestrukturiranja, ne podpira nadaljevanja pogajanj;
(b) na zahtevo dolžnika ali upravitelja na področju prestrukturiranja;
(c) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitev posameznih postopkov izvršbe nepravično škoduje ali bi nepravično škodovala enemu ali več upnikom ali enemu ali več razredom upnikov, ali
(d) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitev privede do insolventnosti upnika.

Navedeno zahtevo direktive predlagatelj implementira s predlaganim tretjim odstavkom, v katerem je določeno, da lahko sodišče na predlog upnika, dolžnika ali upravitelja tudi pred potekom rokov iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena dovoli začetek ali nadaljevanje postopkov izvršbe ali zavarovanja:
– če prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je pogoj izpolnjen, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali
– kadar prekinitev privede do insolventnosti upnika.

Nadalje velja opozoriti, da skladno z opredelitvijo pojmov v 2. členu Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti »prekinitev posameznih postopkov izvršbe« pomeni s strani sodnega ali upravnega organa ali po zakonu odobreno začasno odložitev upnikove pravice do uveljavljanja terjatve zoper dolžnika in, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, zoper tretjo osebo, ki nudi jamstvo, v okviru sodnega, upravnega ali drugega postopka, ali začasno odložitev pravice do zasega ali izvensodnega unovčenja dolžnikovega premoženja ali podjetja. Zato predlagatelj po vzoru iz 5. točke četrtega odstavka iz 221.n člena veljavnega ZFPPIPP v predlaganem petem odstavku v času nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopkov izvršbe ali zavarovanja upniku nalaga, da za zunajsodno uveljavitev ločitvene pravice pridobi soglasje sodišča. Sodišče tako soglasje izda, če so izpolnjeni pogoji iz predlaganega tretjega odstavka, in sicer če prepoved zunajsodne uveljavitve ločitvene pravice ne izpolnjuje cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je temu tako, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali kadar prepoved zunajsodne uveljavitve ločitvene pravice lahko privede do insolventnosti upnika.

V predlaganem šestem odstavku je določena tudi izjema od uporabe pravil, predlaganih v prejšnjih odstavkih, in sicer za postopke izvršbe in zavarovanja iz naslova plačila prejemkov iz delovnega razmerja, s čimer se tudi v skladu z določili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti krepi zaščita pravic delavcev kot najbolj ranljive skupine upnikov. Predlagatelj ocenjuje, da je sprotno in popolno plačilo prejemkov iz delovnega razmerja ena izmed dejanskih predpostavk postopka prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti (prim. obrazložitev k 27. členu predloga za spremembo 44.u člena ZFPPIPP). Ob tem je treba še dodati, da navedena izjema vključuje vse postopke izvršbe in zavarovanja ne glede na to, ali je njihova podlaga izvršilni naslov ali verodostojna listina.

V zvezi z uporabo pravil iz oddelka 3.8 (ki se nanašajo na postopek prisilne poravnave) predlagatelj opozarja še na določbo veljavnega 130. člena ZFPPIPP, po kateri se navedeni oddelek uporablja tako za postopke izvršbe in zavarovanja, ki jih vodi sodišče (prvi odstavek), smiselno pa tudi za postopke davčne izvršbe in druge postopke izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi drug državni organ. Po določbi člena 1(5) Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti države članice lahko določijo, da so določene terjatve izključene iz okvirov preventivnega prestrukturiranja ali da ti okviri nanje ne vplivajo. Med take sodijo obstoječe in prihodnje terjatve sedanjih ali nekdanjih delavcev, preživninske terjatve, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva, ali terjatve, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti dolžnika. Posebej morajo države članice zagotoviti, da okviri preventivnega prestrukturiranja ne vplivajo na pridobljene pravice do poklicne pokojnine (člen 1(6) navedene direktive). Zaustavitev postopkov izvršbe in zavarovanja v času postopka zaradi grozeče insolventnosti je pravzaprav podlaga, da dolžnik lahko postopek prestrukturiranja izvede brez pritiskov izvršilnih postopkov ali postopkov zavarovanja. Zato je v predlaganem šestem odstavku določena le ena izjema, in sicer za postopke izvršbe in zavarovanja iz naslova plačila prejemkov iz delovnega razmerja, s čimer se tudi v skladu z določili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti krepi zaščita pravic delavcev kot najbolj ranljive skupine upnikov.

Predlagatelj pa v izogib kopičenju postopkov in posledično zmanjševanju možnosti za poplačilo upnikov v predlaganem **221.ad členu** dodaja še omejitev, v skladu s katero v primeru, če sodišče predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti zavrne, ker ugodi ugovoru zoper vodenje postopka sodnega prestrukturiranja iz razloga, da je dolžnik insolventen, ali iz razloga iz 6. točke 172. člena ZFPPIPP, ustavi postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti in po uradni dolžnosti izda sklep o začetku stečajnega postopka. Če sodišče zavrne ali zavrže dolžnikov predlog iz drugih razlogov in ustavi postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, pa dolžnik dve leti po neuspešno zaključenem postopku ne sme začeti novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.

K 76. členu (229. člen ZFPPIPP):

Veljavni 229. člen določa vpise v register v zvezi s stečajnim postopkom. V strokovnem usklajevanju je Zbornica upraviteljev Slovenije opozorila, da se, čeprav upravitelj opravlja pristojnosti in naloge upravitelja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, v register vpisujejo identifikacijski podatki upravitelja iz tretjega odstavka 110. člena ZFPPIPP. Med temi podatki pa je tudi naslov stalnega prebivališča. Če upravitelj opravlja dejavnost prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe in ima v ta namen »poslovni« naslov, ki je drugačen od naslova stalnega prebivališča, predlagatelj ne vidi utemeljenih razlogov, da bi se v register v zvezi s stečajnim postopkom vpisoval tudi podatek o naslovu njegovega stalnega prebivališča. Zato je predlagana sprememba drugega odstavka, v skladu s katero se pri osebah, pooblaščenih za zastopanje, hkrati z vpisom začetka stečajnega postopka v register vpišejo tudi identifikacijski podatki o upravitelju, in sicer v primeru, če ta ne opravlja pristojnosti in nalog upravitelja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, podatki iz tretjega odstavka 110. člena ZFPPIPP in v primeru, če upravitelj opravlja pristojnosti in naloge prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, ta okoliščina in samo podatki iz 1. in 5. točke tretjega odstavka 110.

člena ZFPPIPP (osebno ime, firma, sedež ter poslovni naslov ter matična številka), ne pa tudi podatki iz 2., 3. in 4. točke tretjega odstavka 110. člena ZFPPIPP.

K 77. členu (231. člen ZFPPIPP):

Glede na predlagano spremembo 38. člena je predlagana dopolnitev 231. člena, s katero se širi nabor upravičenih predlagateljev za začetek stečajnega postopka. S predlaganim tretjim odstavkom 38. člena je namreč za primer, če družba nima poslovodstva, določeno, da mora vložiti predlog za začetek stečajnega postopka vsak družbenik družbe z omejeno odgovornostjo, vsak član nadzornega sveta v primeru delniške družbe in ustanovitelj v primeru drugih pravnih oseb, in sicer v roku iz prvega oziroma drugega odstavka 38. člena od dneva seznanitve z insolventnostjo in dejstvom, da družba nima poslovodstva. V primeru, če dolžnik nima poslovodstva, so torej upravičeni predlagatelji stečajnega postopka tudi: vsak družbenik, če gre za družbo z omejeno odgovornostjo, vsak član nadzornega sveta, če gre za delniško družbo, v vseh drugih primerih pravnih oseb pa njen ustanovitelj.

K 78. členu (233. člen ZFPPIPP):

V skladu z veljavnim prvim odstavkom 233. člena mora predlagatelj ob vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka založiti predujem za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka v znesku, ki je enak:
1. znesku pavšalnega nadomestila za objave iz petega odstavka 122. člena ZFPPIPP,
2. znesku najnižjega nadomestila upravitelja iz 1. točke četrtega odstavka 103. člena ZFPPIPP in
3. pavšalnemu znesku za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom, določenem s predpisom iz 3. točke prvega odstavka 114. člena ZFPPIPP.

Praksa je pokazala, da družbe, ki same predlagajo stečajni postopek, nimajo na svojih poslovnih računih niti toliko sredstev, da bi lahko založile te stroške. Glede na temeljna pravila o finančnem poslovanju, zlasti glede na pravila o temeljnih obveznostih poslovodstva, med katerimi je tudi upravljanje tveganj, predlagatelj ocenjuje, da je primerno pričakovati, da bo poslovodstvo poskrbelo vsaj za navedene stroške predloga za začetek stečajnega postopka. Zato predlagani novi deveti odstavek določa odgovornost oseb, ki so bile člani poslovodstva v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka, za plačilo stroškov v primeru, ko vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma, ki ga je založil upnik kot predlagatelj postopka, ali plačil iz sedmega odstavka 233. člena (to je plačil, izplačanih iz sredstev sodišča v primeru, ko je predlagatelj postopka oproščen založitve predujma). Posamezen član poslovodstva se odgovornosti lahko razbremeni, če izkaže, da na nastanek teh okoliščin ni mogel vplivati.

Predlagatelj je ob tem v predlaganem desetem odstavku še določil, da se sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz devetega odstavka, vroči tem osebam. Vsak posamezen član poslovodstva lahko v roku osmih dni vloži ugovor. Po predlaganem novem enajstem odstavku je sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz devetega odstavka, izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj izterja povračilo v korist stečajne mase. Če le zaradi izterjave navedenega povračila stečajni upravitelj ne more zaključiti postopka, sme terjatev prenesti na osebo, ki je v skladu z drugim odstavkom tega člena predujem založila ali v skladu s sedmim odstavkom tega člena opravila plačila, če privoli, da jo prevzame, v nasprotnem primeru terjatev preneha. Oseba mora upravitelju sporočiti privolitev v prevzem premoženja v enem mesecu po prejemu upraviteljevega poziva k privolitvi, sicer velja, da je prevzem odklonila.

Ob tem predlagatelj popravlja tudi poimenovanje postavk, s katerih se bodisi založi predujem ali pa se v primeru presežka unovčene stečajne mase nanj sredstva vrnejo, tako da se beseda »proračun« nadomešča z besedo »podračun« sodišča (sprememba sedmega in osmega odstavka).

K 79. členu (234. člen ZFPPIPP):

Veljavna določba 234. člena ureja postopek z dolžnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka. V skladu z veljavnim tretjim odstavkom lahko domnevo insolventnosti iz prvega odstavka navedenega člena, po kateri velja, da je dolžnik, ki predlaga začetek stečajnega postopka, insolventen, razen če se ne dokaže drugače, izpodbija samo družbenik dolžnika ali dolžnik, če je predlog za začetek stečajnega postopka vložil njegov osebno odgovorni družbenik.

Pravico do pritožbe družbenika, ki ni hkrati tudi osebno odgovorni družbenik, je predlagatelj znova temeljito proučil. Pri tem je upošteval tudi ugotovitve ustavnega sodišča v odločbi številka Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016 (podrobneje v uvodu tega predloga) in pri tem ocenjuje, da interes družbenikov, ki za obveznosti družbe osebno ne odgovarjajo, v fazi izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka na predlog samega dolžnika ne more biti posebej in na enak način varovan (dodatna obrazložitev je podana v obrazložitvi k 85. členu glede spremembe 242. člena ZFPPIPP).

Glede na navedeno je predlagano, da se izpodbijanje domneve v primeru, če je stečajni postopek predlagal dolžnik, omeji zgolj na osebno odgovornega družbenika dolžnika (predlagana dopolnitev tretjega odstavka). Osebno odgovorni družbenik dolžnika pa lahko domnevo insolventnosti izpodbija s pritožbo proti sklepu o začetku stečajnega postopka, ki ji mora priložiti dokaze o tem, da dolžnik ni insolventen (predlagana sprememba četrtega odstavka).

Glede na predlagani tretji odstavek 38. člena, ki določa, da mora, če družba nima poslovodstva, v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v roku iz prvega oziroma drugega odstavka navedenega člena od dneva seznanitve z insolventnostjo in dejstvom, da družba nima poslovodstva, predlagatelj v drugem odstavku 234. člena širi domet določbe tudi na družbenika družbe z omejeno odgovornostjo pod pogoji iz tretjega odstavka 38. člena tega zakona. Domnevo insolventnosti iz prvega odstavka 234. člena pa lahko izpodbija tudi vsak družbenik družbe z omejeno odgovornostjo, če je predlog za začetek stečajnega postopka vložil drug družbenik (predlagani novi peti odstavek).

K 80. členu (236. člen ZFPPIPP):

Po veljavnem drugem odstavku 236. člena mora dolžnik zahtevi za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka priložiti tudi poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje pritrdilno mnenje poslovodstva iz 4. točke tretjega odstavka 35. člena tega zakona in v primeru iz prvega odstavka 36. člena tega zakona dokaz o objavi sklica skupščine v skladu s tretjim odstavkom 36. člena ZFPPIPP.

Glede na predlagano črtanje 35. člena in predlagane spremembe 36. člena (glej obrazložitev k 18. in 19. členu), je to ustrezno upoštevano tudi v predlaganih spremembah 3. in 4. točke drugega odstavka 236. člena, ki se sklicujeta na navedena člena zakona.

Tudi v tem členu se iz že nekajkrat pojasnjenih razlogov črta besedilo »do višine minimalne plače«.

K 81. členu (237. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP sodišče s sklepom odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka) za dva meseca, če:
1. je bila zahteva za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka vložena v roku iz prvega odstavka 236. člena tega zakona in
2. so ji priložene listine iz drugega odstavka 236. člena tega zakona, iz katerih izhaja:

– da dolžnik ne zamuja s plačili obveznosti iz 1. točke prvega odstavka 236. člena tega zakona in jih bo sposoben pravočasno plačevati tudi v dvomesečnem obdobju odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka,
– da je dal o tem pooblaščeni revizor v poročilu iz 2. točke prvega odstavka 236. člena tega zakona mnenje brez pridržkov,
– da je poslovodstvo dolžnika sprejelo poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje pritrdilno mnenje poslovodstva iz 3. točke drugega odstavka in 4. točke tretjega odstavka 35. člena tega zakona, in
– v primeru iz prvega odstavka 36. člena tega zakona: da je poslovodstvo dolžnika objavilo sklic skupščine v skladu s tretjim odstavkom 36. člena tega zakona.

Dvomesečno obdobje odložitve iz prvega odstavka tega člena začne teči naslednji dan po poteku roka za vložitev zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka iz prvega odstavka 236. člena (drugi odstavek navedenega člena). V izreku sklepa o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka mora biti v skladu z določbo tretjega odstavka omenjenega člena naveden tudi zadnji dan dvomesečnega obdobja odložitve. Sodišče pa mora v skladu s četrtim odstavkom sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka izdati v treh delovnih dneh. Določeni sta dve izjemi glede teka roka za izdajo sklepa o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu, in sicer:
1. če je sodišče izdalo sklep o dopolnitvi zahteve iz tretjega odstavka 236. člena tega zakona: od prejema dopolnitve zahteve,
2. v drugih primerih: od prejema zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka.

Odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka pa ni ovira za izdajo začasne odredbe po 240. členu ZFPPIPP.

Tudi v tem členu je predlagana ustrezna prilagoditev pravil glede na črtani 35. člen ter spremenjeni 36. člen ZFPPIPP (glej obrazložitev k spremembam navedenih členov). Dolžnik mora skladno s predlagano spremembo prvega odstavka 237. člena svoji zahtevi za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka predložiti tudi listine iz drugega odstavka 236. člena ZFPPIPP, iz katerih (med drugim) izhaja:
– da je poslovodstvo dolžnika sprejelo poročilo, v katerem so navedeni ukrepi finančnega prestrukturiranja, s katerimi bo odpravil insolventnost (tretja alineja), in
– v primeru iz prvega odstavka 36. člena tega zakona: da je poslovodstvo dolžnika objavilo sklic skupščine (četrta alineja).

V skladu z načelom hitrosti postopka določeno trajanje odloga in izjemno kratki roki, v katerih mora postopati sodišče, so se v času razglašene epidemije covid-19 pokazali kot neprimerni in neizvedljivi. Ker predlagatelj ocenjuje, da je še kdaj v prihodnosti možna razglasitev kake epidemije in da bi navedeni roki predstavljali enako težavo tudi v primeru naravnih nesreč in drugih podobnih katastrof, je v smislu določbe 97. člena Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo[92] (ZIUZEOP) v novem sedmem odstavku predlagano, da sodišče v primeru, če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, v skladu s prejšnjimi odstavki 237. člena ZFPPIPP odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka za štiri mesece. Navedeno obdobje se je v obdobju razglašene epidemije pokazalo za dovolj dolgo, da lahko dolžnik pravočasno izkaže okoliščine iz 2. točke prvega odstavka navedenega člena, pri čemer pa to velja le za tiste primere, ko je insolventnost prav posledica naravne nesreče ali drugih primerljivih okoliščin (glej še obrazložitev k 21. členu).

[92] Uradni list RS, št. 49/20, 61/20, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 206/21 – ZDUPŠOP in 21/23 – odl. US.

K 82. členu (237.a člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi petega odstavka 273.a člena ZFPPIPP sodišče na predlog upravitelja ali upnika, ki je predlagal začetek stečajnega postopka, prekliče odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: preklic odložitve) in začne stečajni postopek, če dolžnik:
1. krši prepovedi iz prvega ali tretjega odstavka 34. člena tega zakona,
2. zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem, razen če je bilo plačilo teh davkov in prispevkov odloženo v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, ali
3. upravitelju ne omogoči izvajanja nadzora v skladu s četrtim odstavkom tega člena.

Skladno s spremenjeno 2. točko petega odstavka bo sodišče preklicalo odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka in začelo stečajni postopek vedno, kadar bo dolžnik zamudil s plačilom obveznosti iz 1. točke prvega odstavka 236. člena ZFPPIPP, to je s plačilom plač delavcem (kot so dogovorjene s pogodbo, ne več zgolj do višine minimalne plače), plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem, razen če je bilo plačilo teh davkov in prispevkov odloženo v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

K 83. členu (238. člen ZFPPIPPP):

V skladu z veljavno določbo prvega odstavka 238. člena mora dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP opravičiti odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka tako, da:
1. bodisi vloži predlog za prisilno poravnavo
2. bodisi predloži dokaze, da je:
– uspešno izvedel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in
– ni več insolventen.

Če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve ne ravna po prvem odstavku navedenega člena, velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je dolžnik insolventen (drugi odstavek). Če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP vloži predlog za prisilno poravnavo, sodišče ravna po 152. členu ZFPPIPP, in če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP predloži dokaze iz 2. točke prvega odstavka tega člena, mora sodišče v treh delovnih dneh po prejemu teh dokazov razpisati narok za začetek stečajnega postopka na dan, ki ne sme biti poznejši od 15 dni po prejemu teh dokazov (četrti in peti odstavek navedenega člena).

Dolžnik lahko v skladu s predlagano dopolnitvijo do poteka dvomesečnega obdobja odložitve opraviči odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka tudi tako, da predloži dokaze o tem, da je uspešno izvedel povečanje osnovnega kapitala z drugimi ukrepi finančnega prestrukturiranja ali z zadostnim obsegom poslovanja in zato ni več insolventen.

V primeru naravnih nesreč ali drugih hujših nesreč, epidemije ali drugih podobnih izredni dogodkov pa velja, da mora dolžnik zahtevo za odložitev odločanja po predlaganem novem sedmem odstavku 237. člena opravičiti do poteka štirimesečnega obdobja (predlagani novi peti odstavek).

K 84. členu (239. člen ZFPPIPP):

Besedilo veljavnega šestega odstavka 239. člena določa, da morajo dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so zaposlene pri dolžniku, sodišču dati vse podatke in pojasnila ter mu izročiti listine, ki se nanašajo na dolžnika in so pomembne za presojo okoliščin iz tretjega odstavka tega člena. Glede na to, da tretji odstavek navedenega člena določa, da v primeru, če

se upnik ne udeleži naroka za začetek stečajnega postopka, velja, da je umaknil predlog za začetek stečajnega postopka, je sklic v šestem odstavku očitno napačen.

Glede na navedeno se popravlja sklic v šestem odstavku na (pravilno) peti odstavek, v katerem je določeno, da sodišče na naroku za začetek stečajnega postopka izvede dokaze o upnikovi procesni legitimaciji za vložitev predloga in o tem, ali je dolžnik insolventen, in odloči o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka na podlagi izida dokaznega postopka. Dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so zaposlene pri dolžniku, morajo tako sodišču dati vse podatke in pojasnila ter mu izročiti listine, ki se nanašajo na dolžnika in so pomembne za presojo prej navedenih okoliščin.

K 85. členu (242. člen ZFPPIPP):

Odločba ustavnega sodišča, št. Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016, se nanaša na predhodni stečajni postopek, ki se začne na upnikov predlog. V obravnavani zadevi je ustavno sodišče svojo presojo omejilo le na primere, ko gre za stečajne postopke zoper družbo z omejeno odgovornostjo (471. člen ZGD-1), in odločilo, da je ZFPPIPP v neskladju z Ustavo, ker ne določa, da se sklep o začetku stečajnega postopka, ki je bil izdan na upnikov predlog, vroči družbenikom stečajne dolžnice, če je ta družba z omejeno odgovornostjo (d. o. o.).

Kot način izvršitve je v navedeni ustavni odločbi določeno, da morajo sodišča prve stopnje sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začet na predlog upnika, vročiti tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica d. o. o.

Čeprav iz odločitve na prvi pogled izhaja, da je mogoče navedeno neskladje odpraviti le na način, da se veljavna zakonska določba 242. člena spremeni tako, da se določi, da se sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začet na predlog upnika, vroči tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica družba z omejeno odgovornostjo, je predlagatelj obnovil razmislek o namenu določbe o vročanju ter sistematiki in potrebnosti opisane ureditve glede vročanja sklepa o začetku stečajnega postopka tudi tistim družbenikom, ki za obveznosti družbe osebno ne odgovarjajo.

Veljavni 242. člen ZFPPIPP, naslovljen »sklep o začetku stečajnega postopka«, določa:
(1) Izrek sklepa, s katerim sodišče odloči, da se začne stečajni postopek (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku stečajnega postopka), mora vsebovati:
1. identifikacijske podatke o stečajnem dolžniku in
2. odločitev sodišča o začetku postopka.
(2) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, lahko pritožbo proti temu sklepu vloži tudi družbenik stečajnega dolžnika.
(3) Sodišče mora sklep o začetku stečajnega postopka objaviti v istem dnevu, v katerem ga je izdalo.

Že ustavno sodišče je v okviru svoje presoje ugotovilo, da je učinkovita seznanitev s procesnimi pisanji pogoj za učinkovit in hiter postopek, slednji pa je sestavni del ustavne zahteve po učinkovitem sodnem varstvu (23. člen Ustave) in gre zato pri omejitvi pravice do izjave v postopku, varovane v 22. členu Ustave, za ustavno dopusten cilj, zaradi katerega je zakonodajalec smel omejiti navedeno pravico s tem, ko je namesto vročanja za družbenike stečajne dolžnice določil javno objavo na spletnih straneh (122. člen ZFPPIPP). Ustavno sodišče je kot ustavno dopustno ocenilo ureditev, po kateri je zakonodajalec vročitev nadomestil z javno naznanitvijo. Vendar pa je v nadaljevanju presojalo tudi, ali je izpodbijana ureditev v skladu s splošnim načelom sorazmernosti. Pri tem je ugotovilo, da je med težo posledic in koristmi, ki jih je zakonodajalec želel doseči z nadomestitvijo vročitve z javnim naznanilom, očitno nesorazmerje. Pri tem je upoštevalo, da ne gre za večje število oseb, ki ne bi bilo obvladljivo, kot tudi da ne gre za sodišču neznane osebe. Zato bi opustitev vročitve sklepa o začetku stečajnega postopka po oceni ustavnega sodišča lahko imela daljnosežne posledice za družbenike, saj so lahko ti

zaradi navedenega posega v pravico do informacije posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe, ki jim jo ZFPPIPP zagotavlja v drugem odstavku 242. člena.

Predlagatelj brez nadaljnjega sprejema stališče ustavnega sodišča, da mora biti sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika vročen določenim družbenikom, in sicer tistim družbenikom, ki za obveznosti družbe odgovarjajo z vsem svojim premoženjem. Prav ti bi bili zaradi posega v pravico do informacije lahko posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe zoper sklep o začetku stečajnega postopka, ki lahko bistveno vpliva na njihov položaj glede na to, da (osebno) odgovarjajo za obveznosti družbe.

Po oceni predlagatelja pa zgoraj opisanega položaja družbenikov, ki odgovarjajo za obveznosti družbe, ne gre enačiti s položajem družbenikov, ki za obveznosti družbe ne odgovarjajo. Glede slednjih, torej družbenikov kapitalskih družb (d. o. o. in d. d.) je predlagatelj opravil vnovičen razmislek o pomenu vročanja sklepa o začetku stečajnega postopka na predlog upnika in s tem povezano pravico navedenih družbenikov do pritožbe zoper navedeni sklep. Vprašanje, ki se zastavlja, je, ali so družbeniki kapitalskih družb resnično tista kategorija oseb, katerih interes mora biti v fazi izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog posebej varovan in jim mora biti zaradi varstva takega interesa dopuščena pritožba zoper navedeni sklep.

Družbenik oziroma družbenica je po določbi 9. člena ZFPPIPP: 1. družbenik družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo, 2. delničar oziroma delničarka (v nadaljnjem besedilu: delničar) delniške družbe ali komanditne delniške družbe in 3. ustanovitelj oziroma ustanoviteljica (v nadaljnjem besedilu: ustanovitelj) ali član druge pravne osebe.

Delež družbenika je v skladu s tretjim odstavkom 9. člena ZFPPIPP delež, v sorazmerju s katerim je družbenik po zakonu ali pravilih pravne osebe upravičen prejeti izplačilo iz premoženja pravne osebe po plačilu vseh terjatev upnikov oziroma upnic (v nadaljnjem besedilu: upnik) te pravne osebe. Osebno odgovorni družbenik pa je družbenik osebne družbe ali druge pravne osebe, ki je po zakonu ali pravilih te pravne osebe odgovoren za njene obveznosti.

Uvodoma je treba poudariti, da začetek stečajnega postopka ne vpliva na pravni položaj družbenika kapitalske družbe (d. o. o. ali d. d.), zato se s sklepom o začetku stečajnega postopka ne posega v njegov pravni interes (pravno korist). Zaradi enakega razloga na primer po nemškem Insolvenzordnung (InsO) družbenik kapitalske družbe nima pravice do pritožbe proti sklepu o začetku stečajnega postopka.

Dodati je treba, da z začetkom stečajnega postopka družbeniki ne izgubijo korporacijskih pravic, ki poleg upravljavskega upravičenja (pravice do udeležbe pri upravljanju) vključujejo tudi premoženjske pravice (pravico do udeležbe v dobičku in pravico do ostanka premoženja po poplačilu upnikov). Z začetkom stečajnega postopka prenehajo le upravljavska upravičenja. Poleg tega je pri presoji teh razmerij treba upoštevati tudi pravila o korporacijskih razmerjih v družbi, po katerih mora poslovodstvo družbe družbenike obveščati o vseh pomembnejših okoliščinah za poslovanje družbe (mednje nedvomno spada tudi uvedba stečajnega postopka). Prav tako mora poslovodstvo družbe voditi posle družbe vedno tako, da družbeniki (lastniki) maksimizirajo svoj donos od naložbe v družbo. Ta obveznost nedvomno vključuje tudi obveznost ravnati z ustrezno skrbnostjo, torej predložiti dokaze o tem, da družba ni insolventna, če upnik predlaga začetek stečaja nad družbo. Zato predlagatelj meni, da imajo družbeniki kapitalske družbe v primeru, da o sklepu o začetku stečajnega postopka na predlog upnika s strani poslovodstva družbe niso bili obveščeni, ali v primeru, če poslovodstvo opusti oziroma zanemari procesna upravičenja družbe, nad katero so upniki predlagali stečaj, možnost, da odgovornost in morebitno škodo uveljavljajo pri članih poslovodstva navedene družbe.

Eno izmed temeljnih načel postopkov zaradi insolventnosti (postopka prisilne poravnave in stečajnega postopka) je tudi načelo hitrosti postopka, ki zahteva, da postopek poteka hitro in brez nepotrebnega

zavlačevanja. Po zbranih podatkih v obdobju od ustavne odločbe dalje sodišča vročajo sklepe o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog tudi družbenikom družb z omejeno odgovornostjo, vendar to posledično bistveno podaljšuje čas trajanja postopka do pravnomočnosti navedenega sklepa, posebej v primerih, ko se izkaže, da je družbenik na naslovu vročanja neznan ali je v tujini (npr. na Kajmanskih otokih). V primeru vročanja v države članice Evropske unije sodišča postopajo tudi po Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (vročanje pisanj) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000. Vročitev je v takih primerih uspešna, čas do pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka pa se podaljša za štiri do šest mesecev. Bistveno slabši pa so rezultati vročanja v države, ki niso članice Evropske unije, in torej navedene uredbe za vročanje ni mogoče uporabiti. Pogosti so tudi položaji »slamnatih« družbenikov s prebivališčem na območju nekdanje SFRJ, katerim vročitev (na naslov, vpisan v sodnem registru) sploh ni mogoča, kar dejansko onemogoča vročitev in posledično nastop pravnomočnosti sklepa.

V zvezi z načelom hitrosti postopka je treba dodati, da tako mednarodne institucije (zlasti IMF in Svetovna banka) kot stroka opozarjajo na nujnost, da se stečajni postopek začne in vodi brez nepotrebnega odlašanja in negotovosti. Vsako odlašanje namreč zmanjšuje možnosti upnikov za njihovo poplačilo in s tem posega v načelo zagotavljanja najboljših pogojev za poplačilo upnikov, po katerem je treba postopek zaradi insolventnosti voditi tako, da se zagotovijo najugodnejši pogoji glede višine in rokov za poplačilo terjatev upnikov. Časovni zamiki več mesecev od izdaje sklepa o začetku stečaja do njegove pravnomočnosti, ki nastajajo zaradi vročanja družbenikom d. o. o., so zato nevzdržni in pomembno posegajo v pravico upnikov do poplačila njihovih terjatev.

Opisane težave, ki v praksi spremljajo vročanje družbenikom d. o. o., tako zelo zavlečejo stečajni postopek, saj pred pravnomočnostjo sklepa ni dovoljeno začeti prodaje premoženja. Prav tako je treba opozoriti, da je v obdobju do pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka negotov tudi položaj delavcev, kar je za to varovano kategorijo upnikov povsem neprimerno. Pri tehtanju med interesi družbenikov in delavcev imajo nedvomno prednost interesi delavcev kot najšibkejših subjektov v pravnih razmerjih v primeru stečaja družbe (delodajalca). Ne nazadnje imajo ob tehtanju pravic (interesov) upnikov (vključno z delavci) do družbe tudi po temeljnih načelih korporacijskega prava in spoznanjih poslovno finančne stroke pravice (interesi) upnikov prednost pred pravicami (interesi) družbenikov.

Pravica družbenikov kapitalske družbe, ki za obveznosti družbe ne odgovarjajo, da se pritožijo zoper sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika, se ob ponovnem tehtanju sorazmernosti pokaže kot nesistemska tudi v pogledu drugih posegov v premoženjski položaj družbe. Vanj (in s tem premoženjska upravičenja družbenikov) precej bolj kot začetek stečajnega postopka poseže npr. tožba z visokim tožbenim zahtevkom, pa kljub temu družbeniki nimajo pravice do pritožbe proti sodbi, s katero je družbi naloženo plačilo prisojenega zneska in jim te sodbe tudi ni treba vročati. Edino izjemo vidi predlagatelj v primeru, ko gre za predlog upnika za začetek stečajnega postopka nad osebno družbo (prim. 350. člen ZFPPIPP).

Glede na navedeno je predlagana sprememba drugega odstavka 242. člena tako, da se sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, vroči (le) osebno odgovornemu družbeniku, ki lahko vloži pritožbo proti temu sklepu. Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na predlog družbenika družbe z omejeno odgovornostjo, pa se ta sklep v skladu s predlaganim novim tretjim odstavkom vroči tudi drugim družbenikom, ki lahko vložijo pritožbo proti temu sklepu.

K 86. členu (248. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 248. člena ZFPPIPP pridobi z začetkom stečajnega postopka stečajni dolžnik pravico odpovedati najemne in zakupne pogodbe (v nadaljnjem besedilu: odpovedna pravica), ki jih je sklenil pred začetkom stečajnega postopka, z enomesečnim odpovednim rokom, ne glede na splošna pravila, določena z zakonom ali pogodbo, o pravici odpovedati najemno ali zakupno pogodbo, ki bi se

uporabljala, če nad stečajnim dolžnikom kot najemnikom ali najemodajalcem ne bi bil začet stečajni postopek. Če stečajni dolžnik uresniči odpovedno pravico, začne odpovedni rok teči zadnji dan meseca, v katerem je druga pogodbena stranka prejela izjavo stečajnega dolžnika o odpovedi, in poteče zadnji dan naslednjega meseca. Uresničitev odpovedne pravice po prvem in drugem odstavku tega člena ne posega v pravico druge pogodbene stranke od stečajnega dolžnika zahtevati povrnitev škode, ki jo je imela zato, ker je bila odpovedna pravica uresničena v nasprotju s splošnimi pravili iz prvega odstavka tega člena. Druga pogodbena stranka mora svojo terjatev za povrnitev škode iz tretjega odstavka tega člena prijaviti v stečajnem postopku in se poplača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov.

V praksi prihaja do težav pri izvajanju navedenih določb, saj ne urejajo učinkovitega načina, na katerega bi stečajni dolžnik lahko uresničil odpovedno pravico oziroma dosegel prisilno izpraznitev nepremičnine stečajnega dolžnika. Čeprav upravitelj lahko odpove vse najeme z enomesečnim odpovednim rokom (prvi odstavek 248. člena ZFPPIPP), taka odpoved še ni izvršilni naslov, na podlagi katerega bi bilo mogoče doseči prisilno izpraznitev. Zato je po vzoru tretjega odstavka 395. člena ZFPPIPP in z namenom učinkovitega in hitrega postopka izpraznitve in izročitve nepremičnine stečajnega dolžnika v predlaganem novem petem odstavku določeno, da v primeru, če stečajni dolžnik uresniči odpovedno pravico in najemnik nepremičnine v enomesečnem odpovednem roku, ki začne teči oziroma izteče v skladu z določbami drugega odstavka 248. člena, prostovoljno ne izprazni, sodišče po izteku odpovednega roka na predlog upravitelja izda sklep, s katerim najemniku naloži, da izprazni nepremičnino in jo izroči upravitelju.

Združenje bank Slovenije je med drugim opozorilo na dodatno težavo v primerih, ko osebe nepremičnino dolžnika zasedajo brez pravnega temelja (nimajo na primer sklenjene veljavne najemne pogodbe). V takem primeru bo sodišče v skladu s predlagano določbo novega šestega odstavka na predlog upravitelja izdalo sklep, s katerim bo tem osebam naložilo, da izpraznijo nepremičnino in jo izročijo upravitelju. V skladu s širitvijo pravila tudi na osebe, ki nepremičnino zasedajo brez pravnega temelja, je predlagana tudi sprememba naslova tega člena, ki se glede na predlog glasi: Odpoved najemnih in zakupnih pogodb ter izpraznitev nepremičnine.

Sodišče sklep, s katerim osebam iz petega ali šestega odstavka naloži, da izpraznijo nepremičnino in jo izročijo upravitelju, tem osebam vroči. Navedene osebe pa se lahko zoper navedeni sklep tudi pritožijo (predlani novi sedmi odstavek).

V skladu s predlaganim novim osmim odstavkom pa je pravnomočni sklep iz petega in šestega odstavka tega člena izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev nepremičnine proti najemniku in drugim osebam, ki uporabljajo to nepremičnino skupaj z najemnikom ali ki jim je najemnik drugače omogočil tako uporabo, ali proti osebam, ki jo uporabljajo brez pravnega temelja.

K 87. členu (269. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 269. člena ZFPPIPP se določbe pododdelka 5.3.4: Izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika, uporabljajo za vse pravne posle in druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel v obdobju od začetka zadnjih 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka, če gre za pravna dejanja iz drugega odstavka 271. člena, pa v obdobju od začetka zadnjih 36 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: obdobje izpodbojnosti).

Predlagatelj ugotavlja, da nekateri dolžniki pred uvedbo stečajnega postopka primarno predlagajo uvedbo drugih postopkov zaradi insolventnosti (npr. postopek redne ali poenostavljene prisilne poravnave) tudi v primeru, ko ni realnih možnosti za prestrukturiranje dolžnika, in sicer z namenom vplivati in/ali zakriti ravnanja, ki imajo značilnosti izpodbojnih ravnanj, saj se obdobje izpodbojnosti veže na obdobje pred začetkom stečajnega postopka. V primerih redne prisilne poravnave so takšni primeri

sicer zamejeni z obveznostjo predložitve revidiranih poročil in bilanc ter zunanjim nadzorom stečajnega upravitelja in upnikov, v primeru poenostavljene prisilne poravnave pa je takšen nadzor primarno na strani upnikov. Predlagatelj ugotavlja, da že sam postopek redne prisilne poravnave traja povprečno skoraj 10 mesecev (glej uvodno obrazložitev predloga zakona), kar posledično pomeni, da lahko v primeru razpolaganj, ki so bila izvršena pred začetkom tega postopka z namenom oškodovanja upnikov, obdobje izpodbojnosti izteče že v času trajanja postopka prisilne poravnave, zaradi česar takšnih ravnanj zaradi poteka časa ni več dopustno izpodbijati s tožbo.

Zato je predlagana dopolnitev 269. člena ZFPPIPP z novim drugim odstavkom, v skladu s katerim je dopustno tudi izpodbijanje pravnih poslov ali drugih pravnih dejanj, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel pred obdobjem iz prvega odstavka (torej več kot 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka), če tisti, ki izpodbija tak pravni posel ali pravno dejanje, dokaže, da je bil stečajni dolžnik v obdobju, ko je bil posel sklenjen ali dejanje izvedeno, že insolventen, ali je bila posledica tega pravnega posla ali pravnega dejanja nastanek insolventnosti. Predlagana določba predstavlja dodatno izvedbeno pravilo, da mora poslovodstvo v enem mesecu od nastopa insolventnosti predlagati postopek zaradi insolventnosti (glej predlog spremenjenega 38. člena). Zato se čas izpodbojnosti dejanja podaljšuje tudi za tisto obdobje, ko je dolžnik že insolventen, pa poslovodstvo krši svojo obveznost po predlaganem 38. členu. S tem se še dodatno poudarja protipravnost stanja in opustitev dolžnih ravnanj poslovodstva, saj so posledično vsa ravnanja poslovodstva po nastopu tega stanja (insolventnosti) podvržena presoji, ali so izpodbojna. Pri tem pa je nujno dodati, da mora dejanje še vedno izpolnjevati vse kriterije izpodbojnosti pravnega dejanja po 271. členu ZFPPIPP.

K 88. členu (285. člen ZFPPIPP):

Določbo 6. točke 285. člena je treba uskladiti s spremembo 192. člena, v katerem sta bila dodana nova četrti in peti odstavek, tako da se sklic v določbi 6. točke 285. člena pravilno glasi na šesti odstavek 192. člena ZFPPIPP, ki je vsebinsko enak sedaj veljavnemu četrtemu odstavku.

K 89. členu (289. člen ZFPPIPP):

Sodna praksa je naletela na težave v zvezi z 289. členom ZFPPIPP, in sicer gre za posebne terjatve, nastale med postopkom prisilne poravnave, ki je tekel pred začetkom stečajnega postopka. Težave v zvezi s tem so opisane v odločbi Višjega sodišča v Ljubljani, I Cpg 679/2021[93] z dne 3. 2. 2022. V zvezi z navedenim določilom je VS RS dne 21. 1. 2020 v zadevi III Ips 63/2019 vložilo tudi zahteva za oceno ustavnosti (zahteva kaže tudi na problematiko 131. člena ZFPPIPP), ki pa jo je US z odločbo U-I-217/20 z dne 4. 11. 2021[94] zavrglo.

V svoji zahtevi za presojo ustavnosti je VS RS med drugim navedlo, da »*iz zakonske ureditve poplačevanja terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave (upniki občasnih stroškov stečajnega postopka), izhaja, da zakon različno obravnava tiste upnike, ki razpolagajo s sodno odločbo, izdano o zahtevku, katerega predmet je terjatev, ki se v stečajnem postopku plača kot strošek postopka, in tiste upnike, katerih terjatev je (zgolj) uvrščena v določen predračun stroškov stečajnega postopka. Položaji morajo biti za presojo zakonske skladnosti z drugim odstavkom 14. člena Ustave bistveno enaki. Po mnenju vrhovnega sodišča sta položaja obeh navedenih upniških kategorij v bistvenem enaka, saj (1) njihove terjatve izvirajo iz istega pravnega obdobja (postopka prisilne poravnave – 1. točka tretjega odstavka 355. člena ZFPPIPP), (2) se morajo ti upniki poplačati iz istega premoženja (splošne razdelitvene mase – drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP) ter (3) morajo biti glede obojih spoštovana ista zakonska načela (zlasti načelo enakega obravnavanja upnikov – 46. člen ZFPPIPP).*« V zvezi z upniki občasnih stroškov stečajnega postopka, katerih terjatve so zajete v določenem predračunu stroškov in ki ne razpolagajo z izvršilnim naslovom, pa je ugotovilo, da veljavna

[93] Odločba je dostopna na: Iskalnik sodne prakse (sodnapraksa.si)

[94] Odločitev – Ustavno sodišče Republike Slovenije (us-rs.si)

ureditev »*ne omogoča izvršbe po 3. točki drugega odstavka 131. člena ZFPPIPP. ZFPPIPP ne določa, da bi bil s strani sodišča določen (tj. potrjen) predračun stroškov izvršilni naslov, kar bi tem upnikom omogočilo izvršbo na podlagi 1. točke drugega odstavka 131. člena ZFPPIPP. Uveljavitev njihove terjatve, ki se plača iz splošne razdelitvene mase (drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP), je odvisna od obsega premoženja, ki nastane z unovčenjem premoženja stečajnega dolžnika (stečajne mase), zmanjšanega za stroške stečajnega postopka, saj se njihove terjatve plačajo iz splošne razdelitvene mase (gl. drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP). Logična posledica zakonske ureditve (zakonsko določenega vrstnega reda) je, da se poplačilo stroškovnih upnikov brez izvršilnega naslova zamika v odvisnosti od obsega in hitrosti izvršb, dovoljenih po 3. točki drugega odstavka 131. člena ZFPPIPP, glede na obseg premoženja stečajnega dolžnika. Pri tem vrhovno sodišče poudarja, da je bil 289. člen ZFPPIPP spremenjen z novelo ZFPPIPP-F ravno zaradi dileme, ki je nastala v praksi, kakšno je razmerje pri konkurenci med plačilom stroškov stečajnega postopka (terjatev, ki nastanejo po začetku stečajnega postopka) in terjatvami iz drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP. Tako je bilo z omenjeno novelo izrecno določeno, da se terjatve iz drugega odstavka ne obravnavajo enako kot stroški stečajnega postopka, temveč se plačajo iz splošne razdelitvene mase. Ratio spremembe (določitve slabšega vrstnega reda obravnavane stroškovne kategorije) je bil v zagotovitvi pogojev za nemoten potek stečajnega postopka. Vrhovno sodišče opozarja, da se z uveljavljanjem terjatev za plačilo občasnih stroškov stečajnega postopka preko izvršb (zlasti glede na višino teh terjatev) lahko ogroža nemoteno izvajanje stečajnega postopka.*

Nasprotno pa veljavna zakonska ureditev upnike občasnih stroškov stečajnega postopka, ki svojo civilno pravico uveljavijo v pravdnem postopku s pridobitvijo pravnomočne dajatvene sodbe, nagrajuje z možnostjo uveljaviti svojo terjatev s prisilno izvršbo na temelju 3. točke drugega odstavka 131. člena ZFPPIPP. Po ustaljeni ustavnosodni presoji pravica do sodnega varstva zagotavlja tudi pravico zahtevati, da se doseže izvršitev sodne odločbe, s katero je sodišče odločilo o kakšni pravici ali obveznosti. Z vidika pravice do dejanske (vsebinske, končne) realizacije pravic upnikov občasnih stroškov stečajnega postopka tudi upnikom, katerih terjatev je vsebovana v določenem predračunu stroškov stečajnega postopka, ni mogoče odreči pravnega interesa za vodenje pravde na podlagi dajatvene tožbe civilnega prava (180. člen ZPP).«.

Če se torej stečajni postopek začne zaradi neuspešnega izida postopka prisilne poravnave, imajo terjatve, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave (od začetka postopka prisilne poravnave do začetka postopka stečaja), prednost in se po drugem odstavku 289. členu ZFPPIPP poplačujejo pred poplačilom prednostnih terjatev iz 21. člena ZFPPIPP, vendar pa za stroški stečajnega postopka. Glede na predlagano spremembo pa bi bilo po novem treba tudi te terjatve prijaviti v stečajnem postopku (v roku za prijavo terjatev iz 59. člena ZFPPIPP), s čimer se odpre možnost pravnega varstva. Le če bodo te terjatve prijavljene, se bodo imeli možnost o njih izjaviti upravitelj in upniki, prav tako bo mogoča pravda, da naj ti stroški sploh ne bi nastali.

K 90. členu (290. člen ZFPPIPP):

Na podlagi predloga Zbornice upraviteljev Slovenije, da bi bilo smiselno, da se v stečajih, kjer ni stečajne mase ali pa stečajna masa obsega le nekaj kosov posameznega premoženja, pa čeprav vrednejšega, upravitelje razbremeni nepotrebnega administrativnega dela in posledično tudi zmanjša (računovodske) stroške postopka, je predlagatelj ocenil, da je smiseln odstop od splošnega pravila oziroma določb Slovenskih računovodskih standardov. Ti namreč za podjetja v stečaju ali likvidaciji določajo pripravo izkazov na vsake tri mesece. Predlagatelj ocenjuje, da so tovrstni standardi predpisani predvsem za tiste postopke likvidacije in stečajev, ko družba ima premoženje, ki ga je treba unovčiti in je zato na mestu tudi pogostejša oddaja takšnih poročil. V stečajih, kjer obstaja stečajna masa, se ohranja splošno pravilo in torej tudi izdelava računovodskih izkazov kot po veljavni ureditvi v skladu in v periodiki, kot jo določajo Slovenski računovodski standardi. Predlagana dopolnitev se nanaša predvsem na stečaje, v katerih premoženja ni in so že po veljavni ureditvi zaključeni v kratkem obdobju (prej kot v enem letu), zato po mnenju predlagatelja zadošča, da se računovodski izkazi v takih primerih oziroma postopkih

predložijo samo ob otvoritvenem in končnem poročilu. Enako je predlagano za primere, ko je premoženje neznatne vrednosti, in posledično upravitelj nima veliko stroškov glede unovčevanja tega premoženja in vodenja stečaja. Tudi v teh primerih predlagatelj ocenjuje, da se lahko stečajni postopek konča prej kot v enem letu, vendar pa se kljub temu z vidika pregleda nad delom upravitelja dodaja, da mora upravitelj računovodske izkaze pripraviti tudi ob koncu vsakega poslovnega leta, torej najmanj enkrat letno.

K 91. členu (291. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi četrtega odstavka 291. člena ZFPPIPP morajo banke, borznoposredniške družbe, klirinškodepotna družba, sodišča, davčne uprave in drugi upravljavci zbirk podatkov upravitelju na njegovo zahtevo posredovati vse podatke, vključene v zbirkah podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena ZFPPIPP.

V skladu z navedeno določbo se družbe za upravljanje srečujejo z velikim številom poizvedb o morebitnih naložbah v vzajemne sklade, ki jih prejemajo ne le s strani upraviteljev, temveč tudi s strani Komisije za preprečevanje korupcije, Ministrstva za finance, Ministrstva za notranje zadeve, tožilstev itd. Odgovori na navedena zaprosila terjajo čas (za povprečno 150 do 250 poizvedb mesečno je potrebnih 37 do 65 delovnih ur) in stroške pošiljanja odgovorov. Glede na navedeno na Združenju družb za upravljanje investicijskih skladov (dopis z dne 24. 7. 2017) ocenjujejo, da bi ob vzpostavitvi primerne zakonske podlage izmenjava podatkov na podlagi poizvedb lahko potekala elektronsko. Na navedeni način bi se znižali stroški vseh udeležencev in pospešili postopki pridobivanja podatkov, državni organi pa bi hitro pridobili celovite podatke o osebi, ki jo obravnavajo.

Na podlagi navedenega dopisa in delovnega gradiva v obliki evalvacije izmenjave podatkov o finančnih naložbah (iz februarja 2017) je predlagana dopolnitev 291. člena glede izmenjave podatkov z novima šestim in sedmim odstavkom. Predlagano je, da imajo upravitelji v primeru, če se podatki iz četrtega odstavka tega člena obdelujejo v informatizirani obliki in je zagotovljena tehnična izvedljivost neposrednega elektronskega dostopa do njih, ne glede na določbe zakona, ki ureja posamezno evidenco, register ali javno knjigo, pravico do neposrednega elektronskega dostopa. Upravljalec evidence, registra ali javne knjige pa zagotovi ustrezen prenos zahtevanih podatkov (predlagani novi šesti odstavek). Že veljavni četrti odstavek 291. člena ZFPPIPP zamejuje pravico dostopa upravitelja do podatkov na tiste podatke, ki jih upravitelj opredeli v svoji zahtevi in so pomembni za ugotovitev pravnega položaja stečajnega dolžnika, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj. Navedeno preprečuje dostop upravitelja do podatkov družb, glede katerih ni imenovan kot upravitelj, oziroma do podatkov, ki niso pomembni za ugotovitev pravnega položaja dolžnika ali poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih dejanj. Glede na umestitev določbe 291. člena v 5. poglavje (Stečajni postopki) in izrecno določbo prvega odstavka 222. člena, da se oddelki 5.1. do 5.10. uporabljajo za stečajni postopek nad pravno osebo, upravitelj na podlagi navedene določbe pridobiva podatke, ki so pomembni za ugotovitev pravnega položaja stečajnega dolžnika, ki je pravna oseba. 291. člen je namreč umeščen v oddelek 5.4., ki ureja prevzem poslov, poslovne knjige in računovodske izkaze insolventnega dolžnika ter poročila upravitelja.

V novem sedmem odstavku pa je nadalje predlagano, da v primeru, če ima upravitelj v skladu s šestim odstavkom tega člena neposredni elektronski dostop do podatkov ali mu upravljalec posreduje podatke v elektronski obliki po varni elektronski poti, zavezancu ni treba poslati teh podatkov upravitelju v fizični obliki. Predlagatelj pri tem opozarja, da v primeru, če zahtevani podatki upravitelju niso posredovani (čeprav ima do njih pravico na podlagi četrtega odstavka tega člena), upravitelj ne more ugotoviti pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnost izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena tega zakona in so na izgubi upniki, kar v posledici pomeni, da ne more ustrezno varovati interesov upnikov.

K 92. členu (292. člen ZFPPIPP):

Veljavni 292. člen določa predajo in prevzem prostorov, premoženja in poslov stečajnega dolžnika. V praksi se je določba pokazala kot pomanjkljiva zlasti v primerih, ko dokumentacije ni pri poslovodstvu dolžnika oziroma je ta pri tretji osebi (npr. računovodskem servisu) ali prejšnjem poslovodstvu, ki je noče izročiti. Zbornica upraviteljev Slovenije je opozorila, da imajo upravitelji velike težave s pridobivanjem dokumentacije dolžnika od poslovodstva in računovodstva. Predlagano je bilo celo, da se oblikuje kaznivo dejanje zaradi nepredložitve listin. Pojasnili so, da so težave tudi zaradi prodaj podjetij tujcem, ki nimajo direktorjev, ki bi bili slovenski državljani, in je zato težje zahtevati izpolnitev obveznosti predložitve dokumentacije.

V skladu s prvim odstavkom 292. člena morajo osebe, ki so opravljale funkcijo člana poslovodstva stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka, upravitelju takoj, ko sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka:
1. omogočiti dostop do prostorov, v katerih stečajni dolžnik opravlja svoje posle ali hrani svoje stvari,
2. izročiti ključe in drugo opremo, potrebno za dostop in varovanje teh prostorov, ter
3. izročiti drugo premoženje, ki ga imajo v posesti, ali opremo ali listine, potrebne za prevzem tega premoženja.

Prej navedene osebe morajo upravitelju v treh delovnih dneh po začetku stečajnega postopka predati posle stečajnega dolžnika in mu izročiti vso poslovno in drugo dokumentacijo, ki se nanaša na stečajnega dolžnika (drugi odstavek 292. člena). O predaji in prevzemu iz prvega in drugega odstavka navedenega člena upravitelj sestavi zapisnik, ki ga podpišejo osebe iz prvega odstavka in upravitelj. Če oseba iz prvega odstavka tega člena odkloni podpis zapisnika iz tretjega odstavka tega člena, upravitelj to navede v zapisniku (tretji in četrti odstavek 292. člen ZFPPIPP).

Na novo je predlagano, da če upravitelj ugotovi, da osebe iz prvega odstavka dokumentacije nimajo v posesti, lahko predlaga sodišču, da drugi osebi naloži, da mu dokumentacijo izroči, če je mogoče sklepati, da je listina pri drugi osebi in je ta na poziv upravitelja noče izročiti (predlagani novi peti odstavek). V skladu z dopolnjeno določbo petega odstavka, ki postane šesti odstavek, pa morajo poleg stečajnega dolžnika, članov njegovih organov vodenja in nadzora, njegovih družbenikov in oseb, ki so bile zaposlene pri stečajnem dolžniku, tudi osebe, ki so opravljale funkcijo poslovodstva stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom postopka, upravitelju dati pojasnila o poslih stečajnega dolžnika ter drugih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za vodenje stečajnega postopka ali za sestavo računovodskih izkazov iz prvega odstavka 291. člena ZFPPIPP.

Za dolžnost iz prvega in petega odstavka pa se smiselno uporabljajo pravila ZPP o dolžnostih priče in pravnih posledicah kršitve te dolžnosti (veljavni šesti odstavek 292. člena), po predlagani ureditvi pa tudi o predložitvi listine.

Namen prenovljenega 292. člena je omogočiti upravitelju čimprejšnji dostop do prostorov, opreme in drugega premoženja ter do poslovne in druge dokumentacije, ki se nanaša na posle stečajnega dolžnika in mu tako omogočiti, da čim prej začne opravljati svoje naloge.

K 93. členu (296. člen ZFPPIPP):

Veljavni 296. člen ZFPPIPP določa, katere terjatve je treba prijaviti v stečajnem postopku. V šestem odstavku veljavnega 296. člena ZFPPIPP so navedene terjatve, ki jih ne glede na četrti odstavek (ta namreč določa, da je v stečajnem postopku treba prijaviti tudi terjatev, ki nastane po začetku stečajnega postopka, če ta zakon določa, da se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov) ni treba prijaviti. To so:
1. prednostne terjatve iz 4., 5. in 6. točke prvega odstavka 21. člena ZFPPIPP in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem, ko nastane,

2. terjatve za plačilo davka na podlagi obračuna davka na dan pred začetkom stečajnega postopka iz prvega odstavka 291. člena ZFPPIPP in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem predložitve obračuna davka davčnemu organu,
3. terjatve za plačilo davka na podlagi obračuna davka ali popravljenega obračuna davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka, ki je bil davčnemu organu predložen po začetku stečajnega postopka in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem predložitve obračuna davka ali popravljenega obračuna davka davčnemu organu, ter
4. terjatve za plačilo davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka na podlagi odločbe davčnega organa, izdane po začetku stečajnega postopka v davčnem postopku, ki se je začel pred začetkom stečajnega postopka, in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem vročitve odločbe upravitelju.

Na pobudo Ministrstva za finance je v predlog zakona vključena sprememba 4. točke šestega odstavka 296. člena. V primeru, da se davčni postopek (kot na primer davčni inšpekcijski postopek) začne pred začetkom stečajnega postopka, ni treba prijaviti naloženih terjatev v trimesečnem prekluzivnem roku, saj se terjatve na podlagi 4. točke šestega odstavka 296. člena ZFPPIPP štejejo za prijavljene z dnem vročitve odločbe upravitelju. V primeru, ko se začne davčni postopek po začetku stečajnega postopka, pa velja splošni rok za prijavo terjatev iz drugega odstavka 59. člena ZFPPIPP, in sicer tri mesece po začetku stečajnega postopka. Za prijavo terjatev s strani FURS mora biti obveznost v davčnem postopku ugotovljena v treh mesecih po začetku stečajnega postopka, kar je zelo kratek rok, saj je postopek praviloma dolgotrajen zaradi procesnih rokov (vročanje, podaja pripomb oziroma pritožb, morebitno nesodelovanje zavezanca). Izvedba davčnega postopka po začetku stečajnega postopka je potrebna zlasti zaradi nadzora ugotovljenih sumov kršitev pravic delavcev (neizplačila in neobračunanih prispevkov), v primeru ugotovitve obstoja zakonskih znakov kaznivega dejanja davčne zatajitve (posojila družbenikov, ki potem niso vrnjena) ter kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev, posledično pa je smiselno, da se terjatev lahko prijavi, kar je tudi razlog za predlagano spremembo.

Zato je predlagano črtanje pogoja iz 4. točke šestega odstavka 296. člena ZFPPIPP, da gre za davčni postopek, ki se je začel pred začetkom stečajnega postopka, kar pomeni, da se bo terjatev štela za prijavljeno tudi v primeru, če se davčni postopek začne po začetku stečajnega postopka. Določba 4. točke šestega odstavka 296. člena ZFPPIPP se po predlagani ureditvi glasi tako, da ni treba prijaviti terjatve za plačilo davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka na podlagi odločbe davčnega organa, izdane po začetku stečajnega postopka in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem vročitve odločbe upravitelju.

K 94., 96., 97. in k 102. členu (299., 310., 311. in 330. člen ZFPPIPP):

Predlagatelj upošteva tudi odločbo ustavnega sodišča, št. U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019, ki se nanaša na presojo ustavnosti tretjega odstavka 310. člena in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP. Ustavno sodišče je ugotovilo, da sta navedeni določbi v neskladju z Ustavo, ter Državnemu zboru naložilo, da ugotovljeno neskladje odpravi v roku enega leta po objavi odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Do odprave ugotovljene neustavnosti pa je odločilo, da:
– prerekana izločitvena pravica ne preneha z opustitvijo vložitve tožbe v roku iz prvega odstavka 310. člena ali opustitvijo predloga za nadaljevanje postopka v roku iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP, temveč ko upravitelj v skladu s tem zakonom proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice,
– se sme prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve vložitve tožbe začeti po izteku roka iz prvega odstavka 310. člena ZFPPIPP in
– se sme prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve predloga za nadaljevanje postopka začeti po izteku roka iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP.

V obrazložitvi navedene odločbe je med drugim zapisalo, da prvi odstavek 22. člena ZFPPIPP opredeljuje izločitveno pravico kot (i) pravico lastnika oziroma lastnice premične stvari od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči premično stvar, ki je v posesti insolventnega dolžnika, (ii) pravico osebe,

ki je s priposestvovanjem ali na drug izviren način pridobila lastninsko pravico na nepremičnini, pri kateri je kot lastnik vpisan insolventni dolžnik, od insolventnega dolžnika zahtevati, da prizna njeno lastninsko pravico na nepremičnini, (iii) pravico osebe, za račun katere insolventni dolžnik kot fiduciar na podlagi prenosa lastninske pravice v zavarovanje ali drugega mandatnega pravnega razmerja uresničuje lastninsko pravico na stvari ali pravice zakonitega imetnika oziroma drugega premoženja, od insolventnega dolžnika zahtevati, da izvede razpolagalni pravni posel in druga pravna dejanja, potrebna za prenos te pravice v dobro te osebe, in (smiselno ali) (iv) pravico lastnika blaga državnih blagovnih rezerv od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči blago državnih blagovnih rezerv, ki je v posesti, hrambi ali uporabi insolventnega dolžnika. Kadar je izločitvena pravica priznana, sodišče v izreku sklepa o preizkusu terjatev to ugotovi in glede na naravo premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, ugotovi tudi obstoj lastninske pravice izločitvenega upnika oziroma odredi stečajnemu dolžniku, da izvede ustrezni razpolagalni pravni posel v korist izločitvenega upnika. Smiselno enako velja tudi v primeru pravnomočne sodbe, s katero pravdno sodišče ugodi tožbenemu zahtevku izločitvenega upnika na podlagi 310. ali 311. člena ZFPPIPP. Izločitvena pravica je torej pravica lastnika stvari ali imetnika druge premoženjske pravice, da se iz stečajne mase izloči premoženje, ki ne pripada stečajnemu dolžniku.

Ustavno sodišče je poudarilo, da je človekove pravice mogoče omejiti le v primerih, ki jih izrecno določa Ustava, in zaradi varstva človekovih pravic drugih (tretji odstavek 15. člena Ustave). Po ustaljeni ustavnosodni presoji je mogoče omejiti človekovo pravico, če je zakonodajalec zasledoval ustavno dopusten cilj in če je omejitev v skladu z načeli pravne države (2. člen Ustave), in sicer s tistim izmed teh načel, ki prepoveduje prekomerne posege države (splošno načelo sorazmernosti). Oceno, ali ne gre morda za prekomeren poseg, opravi ustavno sodišče na podlagi t. i. strogega testa sorazmernosti. Pri tem je ustavno sodišče ugotovilo, da so pravila o prijavi in preizkusu izločitvenih pravic namenjena uresničevanju načela koncentracije postopka. Prenehanje izločitvene pravice na podlagi tretjega odstavka 310. člena in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP je na podlagi 2. točke četrtega odstavka 330. člena ZFPPIPP tudi predpostavka, ki dovoljuje začetek postopka prodaje premoženja, ki je predmet izločitvene pravice. Unovčenje premoženja stečajnega dolžnika z namenom poplačila upnikov je tudi temeljni namen stečajnega postopka. Ker je dokončna ugotovitev obsega premoženja stečajnega dolžnika ter vrste in višine zahtevkov zoper stečajnega dolžnika nujni pogoj za izpeljavo stečajnega postopka zoper insolventnega dolžnika, je po oceni ustavnega sodišča cilj pospešitve in povečanja učinkovitosti v posebnem primeru stečajnega postopka lahko ustavno dopusten cilj za omejitev lastninske pravice iz 33. člena Ustave.

Ker presojani poseg v pravico do zasebne lastnine zasleduje ustavno dopusten cilj in s tega vidika ni nedopusten, je ustavno sodišče presojalo še, ali je zakonska ureditev v skladu s splošnim načelom sorazmernosti. Da bi bil poseg ustavno dopusten, mora biti nujen za dosego cilja. Po splošnem pravilu drugega odstavka 279. člena ZFPPIPP začetek stečajnega postopka ne vpliva na izločitveno pravico. Upniki morajo izločitveno pravico prijaviti v roku treh mesecev po objavi oklica o začetku stečajnega postopka (prvi odstavek 299. člena ZFPPIPP), a izločitvena pravica v primeru zamude navedenega roka ne preneha (četrti odstavek 299. člena ZFPPIPP). Upnik izgubi izločitveno pravico šele, če upravitelj v skladu z ZFPPIPP proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice.

Prenehanje izločitvene pravice torej na splošno ni pogoj za začetek postopka prodaje premoženja. Upniki, ki izločitvene pravice ne prijavijo (v zakonskem roku treh mesecev), tvegajo le, da bo premoženje prodano, s čimer bodo na podlagi petega odstavka 299. člena ZFPPIPP izgubili izločitveno pravico. Po oceni ustavnega sodišča ni razlogov, da zakonodajalec ne bi mogel določiti smiselno enake ureditve tudi v primeru, ko upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi vložil tožbe, s katero bi uveljavljal izločitveno pravico v pravdnem postopku (tretji odstavek 310. člena ZFPPIPP), ali v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi predlagal nadaljevanja prekinjenega pravdnega postopka oziroma tožbe ne bi razširil na drugega upnika, ki je prerekal izločitveno pravico (tretji odstavek 311. člena ZFPPIPP). Zakonodajalec bi tako lahko zamudo roka za ustrezno uveljavljanje izločitvene pravice v pravdi določil le kot predpostavko za dovoljenost prodaje. Izločitvena pravica v tem primeru ne bi prenehala, upniki pa bi jo, enako kot v primeru, ko izločitvene pravice sploh ne prijavijo, izgubili

šele, ko bi upravitelj v skladu z ZFPPIPP prodal premoženje, ki je predmet izločitvene pravice. Z zamudo roka za ustrezno uveljavitev izločitvene pravice v pravdi bi torej izločitveni upniki, enako kot tisti, ki izločitvene pravice ne prijavijo, sprejeli le tveganje, da bo premoženje prodano. Pravna posledica prenehanja izločitvene pravice torej ni nujen ukrep za zagotovitev cilja hitrosti postopka. Iz navedenega razloga pomeni izpodbijana zakonska ureditev po oceni ustavnega sodišča prekomeren poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave.

V skladu z ugotovitvami ustavnega sodišča so predlagane spremembe členov 299, 310, 311 in 330 ZFPPIPP.

V 299. členu (predlagani 94. člen) je v četrtem odstavku predlagana stroškovna posledica. Upnika, ki bo zamudil rok za prijavo izločitvene pravice, bodo bremenili vsi stroški, ki bodo nastali v zvezi s prodajo tega premoženja v času do prijave izločitvene pravice. Nedopustno je namreč, da bi stroški, ki nastanejo zaradi opustitve ravnanja izločitvenega upnika, dejansko bremenili stečajno maso in posledično zmanjševali delež poplačila drugih upnikov. Dolžnostno ravnanje izločitvenega upnika je namreč v tem, da poskrbi, da se navedeno premoženje, ki ne more bit del stečajne mase, saj ne gre za premoženje dolžnika, iz te mase izloči. Po predlagani ureditvi v sedmem odstavku pa izločitveni upnik izgubi izločitveno pravico in pravico do plačila denarnega zneska iz petega odstavka tega člena, če te pravice ne prijavi do objave načrta prve splošne ali posebne razdelitve, s katerim se deli kupnina, dosežena s prodajo premoženja, ki je bilo predmet izločitvene pravice

V 310. členu (predlagani 96. člen) je predlagana sprememba v smislu napotila ustavnega sodišča tako, da upniku v primeru, če v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatve ne vloži tožbe, izločitvena pravice ne preneha. Če upnik tožbe ne bo vložil v predpisanem roku, se bodo po predlagani določbi zanj uporabljala pravila, določena v četrtem do sedmem odstavku 299. člena ZFPPIPP, ki urejajo pravila in posledice, če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice.

Tudi v 311. členu (predlagani 97. člen) je predlagana sprememba posledice, ki doleti upnika, ki v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne predlaga nadaljevanja postopka, v katerem uveljavlja obstoj izločitvene pravice. Tudi v opisanem primeru upnikova izločitvena pravica ne preneha, zanj pa se bodo glede na spremenjeni tretji odstavek smiselno uporabljale določbe četrtega do sedmega odstavka 299. člena ZFPPIPP, v katerih so urejena pravila in posledice, če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice.

V 330. členu (predlagani 102. člen) pa predlagatelj predlaga spremembo trenutka, od katerega dalje je dopustna prodaja premoženja v primeru, če je izločitveni upnik pravočasno prijavil izločitveno pravico. Če je namreč izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ravnal v skladu s prvim odstavkom 310. člena (vložil tožbo) oziroma drugim odstavkom 311. člena (predlagal nadaljevanje postopka), prodaje ni dovoljeno začeti, dokler njegov zahtevek iz prvega odstavka 309. člena tega zakona ni pravnomočno zavrnjen. Če pa izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne ravna v skladu s prvim odstavkom 310. člena oziroma drugim odstavkom 311. člena tega zakona, pa se prodaja lahko začne z iztekom navedenega roka.

K 95. členu (300. člen ZFPPIPP):

Veljavna določba 300. člena ureja ugotovitev obstoja prerekane terjatve v pravdi. V skladu z veljavnim prvim odstavkom mora upnik, katerega terjatev je prerekana, v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev vložiti tožbo za ugotovitev obstoja prerekane terjatve, če ni v določbah 301. in 302. člena določeno drugače. Če je terjatev prerekal drug upnik, mora tožbo na ugotovitev obstoja prerekane terjatve vložiti proti upniku, ki je terjatev prerekal (veljavni tretji odstavek 300. člena).

Zbornica upraviteljev Slovenije je opozorila, da je prerekanje nejudikatne terjatve upnika s strani drugega upnika pogosto zlorabljeno na način, da upniki terjatve, ki jih je upravitelj priznal, prerekajo

neutemeljeno, in sicer z izključnim namenom zavlačevanja unovčenja stečajne mase in poplačila teh upnikov. V takem primeru mora upnik, katerega terjatev je prerekana, vložiti tožbo na ugotovitev njenega obstoja, ko pa v postopku uspe, upniki, ki so terjatev prerekali, običajno niso finančno zmožni povrniti niti stroškov postopka.

Zato, da bi omejili neutemeljeno prerekanje terjatev, ki jih upravitelj ob skrbnem in odgovornem pregledu v postopku prizna, vlada predlaga dopolnitev člena z novim petim odstavkom, v skladu s katerim mora upnik, ki je prerekal terjatev, v primeru, če je upravitelj terjatev priznal, ne glede na tretji odstavek tega člena vložiti tožbo za ugotovitev neobstoja te terjatve v skladu s pravili iz drugega do petega odstavka 302. člena tega zakona.

Določba tako ne napotuje na pravdo upnika, ki mu je upravitelj terjatev že priznal, temveč upnika, ki terjatev prereka. Glede na to, da je upravitelj organ postoka, ki mora svoje naloge in pristojnosti opravljati v skladu z zakonom, za morebitne kršitve ali opustitve pa je odškodninsko in disciplinsko odgovoren, predlagatelj njegovemu priznanju terjatve daje večjo težo. Določba nikakor ne pomeni, da gre v takem primeru že za judikatno terjatev, temveč le to, da se v zvezi s prerekanjem uporabijo pravila iz 302. člena, ki določajo, da mora tisti, ki je prerekal terjatev, ki jo je upravitelj že priznal, v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev vložiti tožbo za ugotovitev neobstoja prerekane terjatve. Tožbo mora vložiti proti upniku, katerega terjatev je prerekal. Če nihče od tistih, ki so terjatev prerekali, v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne vloži tožbe, terjatev velja za priznano. O morebitni vložitvi tožbe pa mora drugi upnik v osmih dneh po vložitvi obvestiti upravitelja in obvestilu priložiti kopijo tožbe s potrdilom sodišča o njeni vložitvi. Glede na to, da je vložitev tožbe povezana s plačilom sodne takse, predlagatelj ocenjuje, da bo to zadostna ovira za tiste upnike, ki terjatve drugih upnikov vedoma prerekajo neutemeljeno.

K 98. členu (317. člen ZFPPIPP):

Po 317. členu sme po začetku stečajnega postopka dolžnik nadaljevati proizvodnjo ali opravljanje drugih poslov iz svoje dejavnosti, če sodišče dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika. Zbornica upraviteljev Slovenije je opozorila na zelo kratek rok za vložitev predloga za nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika. Združenje stečajnih upnikov pa je opozorilo, da bi tudi upniki lahko v praksi imeli interes, da podajo tak predlog. Predlagatelj ne vidi ovir za uveljavitev navedenih predlogov. Zato lahko po predlagani spremembi v drugem odstavku o nadaljevanju poslovanja stečajnega dolžnika sodišče odloči na predlog upniškega odbora ali na predlog upravitelja in po predhodni pridobitvi soglasja upniškega odbora. Predlog mora biti po predlagani ureditvi vložen najpozneje v šestih mesecih (namesto v enem mesecu) po začetku stečajnega postopka. Sodišče torej dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika na predlog upniškega odbora ali na predlog upravitelja, če s predlogom upravitelja predhodno soglaša upniški odbor, če se s tem dosežejo ugodnejši pogoji za prodajo premoženja stečajnega dolžnika ali če se z nadaljevanjem poslovanja ne krši načelo omejevanja tveganj. Dodatno je v sedmem odstavku podaljšan rok, ki ga sodišče določi upravitelju v sklepu, s katerim dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika. Glede na predlog bo moral upravitelj dati predlog za prodajo premoženja stečajnega dolžnika, ki se uporablja pri tem poslovanju, kot poslovne celote v dveh mesecih (ne več v enem). Dopolnjen je tudi osmi odstavek, po katerem se bo sklep, s katerim sodišče odloči o predlogu, vročil tako upravitelju kot tudi upniškemu odboru.

K 99. členu (326. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 326. člena ZFPPIPP priprave za prodajo premoženja stečajnega dolžnika vključujejo: 1. oceno vrednosti premoženja in 2. zbiranje drugih informacij za presojo najugodnejših pogojev prodaje glede rokov, v katerih jo je mogoče opraviti, in kupnine, ki jo je mogoče doseči.

Glede na razvoj tehnike in možnosti elektronskega poslovanja tudi v pogledu elektronskih javnih dražb je predlagano dodatno opravilo pri pripravi na prodajo premoženja stečajnega dolžnika, in sicer vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku.

Vpis navedenega premoženja v spletni iskalnik bo omogočal potencialnim kupcem boljši pregled nad premoženjem, ki je v postopku prodaj, kar bo posledično vzpostavilo delovanje povpraševanja ter omogočalo doseganje optimalnih prodajnih cen in s tem večji pritok sredstev v stečajno maso (glej tudi obrazložitev k 100. členu predloga). V skladu s predlogom obsegajo tako priprave za prodajo premoženja stečajnega dolžnika: 1. oceno vrednosti premoženja, 2. zbiranje drugih informacij za presojo najugodnejših pogojev prodaje glede rokov, v katerih jo je mogoče opraviti, in kupnine, ki jo je mogoče doseči in 3. vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku. Pri tem je predlagatelj upošteval tudi opozorilo Zbornice upraviteljev Slovenije, da lahko v zvezi s premoženjem dolžnika obstajajo nerešena vprašanja glede lastništva in morebitne druge okoliščine, zaradi katerih premoženje morda niti ne bo predmet prodaje in bi zato preuranjen vpis takega premoženja v spletni iskalnik prodaj lahko povzročal težave. Navedenemu v izogib je predlagan skrajni rok za vpis, in sicer mora upravitelj vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku opraviti najkasneje ob izdaji sklepa o prodaji.

K 100. členu (novi 326.a člen ZFPPIPP):

V skladu z namenom vpisa premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku, predlagatelj v predlaganem novem 326.a členu ureja vzpostavitev, upravljanje in vzdrževanje spletnega iskalnika prodaj v stečajnem postopku.

Vrhovno sodišče RS bo tisto, ki bo za namen pregledne in uspešne prodaje v stečajnem postopku vzpostavilo, upravljalo in vzdrževalo spletni iskalnik prodaj premoženja, s katerim lahko zainteresirani kupci iščejo stvari, ki so predmet prodaje, zlasti po naslednjih iskalnih kriterijih:
– vrsta stvari (na primer premičnine, nepremičnine, premoženjske pravice, prodaja poslovne celote),
– čas in kraj dražbe oziroma spletni naslov, na katerem poteka spletna javna dražba, ali naslov, na katerega se pošljejo ponudbe, če se prodaja opravlja na način zbiranja zavezujočih ponudb,
– upravitelj in opravilna številka stečajnega postopka.

K 101. členu (329. člen ZFPPIPP):

Veljavni 329. člen ZFPPIPP ureja način prodaje. V skladu s predlaganimi dopolnitvami 326. in 326.a člena so predlagane tudi dopolnitve pravil o načinu prodaje, in sicer z določbo o sklepanju pogodbe o prodaji premoženja stečajnega dolžnika (tudi) na podlagi spletne javne dražbe.

V skladu s predlagano dopolnitvijo prvega odstavka navedenega člena se pogodba o prodaji premoženja stečajnega dolžnika lahko sklene samo na podlagi javne dražbe, spletne javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb, če ni v četrtem odstavku določeno drugače.

V zvezi z načinom spletne javne dražbe predlagatelj napotuje na zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje. Spletna javna dražba bo namreč potekala v skladu s pravili ZFPPIPP in na način, kot jo ureja ZIZ, razen če sodišče odobri prodajo z javno dražbo, ki poteka prek drugega ponudnika na spletu. Če bo upravitelj ocenil, da je mogoče s prodajo na drug način spletne javne dražbe doseči višjo ceno in s tem boljše pogoje za poplačilo upnikov, bo to predlagal sodišču, ki bo presodilo okoliščine in odločilo o predlogu (predlagani novi tretji odstavek).

Zbornica upraviteljev Slovenije je v zvezi s predlaganim načinom prodaje utemeljeno opozorila na vprašanje povračila stroškov pristopa k sistemu eDražbe pri Vrhovnem sodišču RS, ki ga je vzpostavila družba Praetor, d. o. o. Opozorila je, da bi po pridobljeni ponudbi navedene družbe znašali stroški 7.764,00 evrov mesečno, kar je 90.768,00 evrov letno oziroma 363.072,00 evrov za štiri leta, za kolikor

bi minimalno morala biti sklenjena pogodba. Razvoj ali uporaba informacijskega sistema, ki služi podpori insolventnim postopkom, se lahko financira iz morebitnih sredstev Evropske unije ali Republike Slovenije, ali pa se sredstva zagotovijo neposredno iz insolventnih postopkov. Glede na željo, da se portal eDražbe začne uporabljati čim prej, je po mnenju Zbornice upraviteljev Slovenije trenutno edina rešitev, da se sredstva za uporabo tega portala zagotovijo iz samih insolventnih postopkov. Navedeno je možno na dva načina: bodisi se določen znesek za uporabo sistema eDražbe obravnava kot strošek stečajne mase bodisi se ta strošek pri prodaji prevali na kupca. Predlog Zbornice upraviteljev Slovenije je, da bi oblikovali nekakšen cenik uporabe sistema glede na višino dosežene kupnine pri posamezni prodaji, da bi strošek zaračunali le pri uspešni prodaji ali da bi se strošek lahko obravnaval bodisi kot strošek prodaje tako splošne kot posebne stečajne mase bodisi bi bil ta strošek že vnaprej opredeljen kot strošek, ki ga plača kupec. V zvezi s stališčem, da se stroški prevalijo na kupca, se Zbornica upraviteljev Slovenije opira na načelo dispozitivnosti kot temeljno načelo obligacijskega prava. Zlasti pa izpostavlja, da mora imeti zamisel financiranja uporabe portala eDražbe jasno zakonsko podlago, pri čemer določba 6. točke četrtega odstavka 226. člena ZFPPIPP morda ne zadostuje.

Upoštevaje že poudarjene prednosti tovrstnega načina prodaje premoženja v stečajnem postopku predlagatelj po proučitvi predloga Zbornice upraviteljev Slovenije meni, da bi bilo mogoče stroške prevaliti na kupca le ob določitvi tarife dejanskih stroškov uporabe spletne javne dražbe. V navedeni smeri je zato predlagana dopolnitev 329. člena ZFPPIPP z novim šestim odstavkom, po katerem lahko ob soglasju, ki ga poda minister za pravosodje, zbornica določi tarifo, ki ne presega višine stroškov zagotavljanja storitve spletne javne dražbe ter stroškov njenega razvoja in vzdrževanja. Predlagana določba skupaj z določbama drugega in tretjega odstavka 226. člena ZFPPIPP predstavlja podlago za plačilo navedenih stroškov. Z namenom spodbujanja uporabe spletnih javnih družb bi namreč morali biti stroški njene uporabe pregledni in določeni na nediskriminatoren način.

Splošna razdelitvena masa je po določbi drugega odstavka 226. člena ZFPPIPP denarno dobroimetje, nastalo z unovčenjem splošne stečajne mase, zmanjšano za stroške stečajnega postopka, razen stroškov iz tretjega odstavka 226. člena. Posebna razdelitvena masa pa je po tretjem odstavku denarno dobroimetje, nastalo z unovčenjem posebne stečajne mase, zmanjšano za stroške v zvezi s tem unovčenjem. V zvezi s posebno stečajno maso je v četrtem odstavku 226. člena med drugim tudi odločeno, da so stroški v zvezi z unovčenjem posebne stečajne mase tudi stroški izvedbe prodaje premoženja, ki spada v posebno stečajno maso, in stroški, nastali z upravljanjem tega premoženja od začetka stečaja do njegove prodaje (elektrika, stavbno zemljišče, komunalni prispevki, voda, parkirnina in podobno), zmanjšani za morebitne prejete najemnine v zvezi s predmetnim premoženjem (6. točka četrtega odstavka 226. člena ZFPPIPP). V zvezi s splošno razdelitveno maso pa je treba ob navedeni določbi upoštevati tudi določbe o stroških stečajnega postopka v 355. členu ZFPPIPP, posebej 6. točko tretjega odstavka navedenega člena, po kateri so občasni stroški stečajnega postopka tudi stroški cenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje. V zvezi z navedeno določbo pa je predlagano novo pravilo, po katerem ti stroški bremenijo kupca (glej predlagano dopolnitev 355. člena).

K 103. in 104. členu (331. člen in 332. člen ZFPPIPP):

Sprememba sklica na peti (namesto prej četrti) odstavek 329. člena je posledica predlagane dopolnitve 329. člena, v katerem se za drugim doda nov tretji odstavek.

K 105. členu (337. člen ZFPPIPP):

Veljavni 337. člen določa osebe, s katerimi ni dovoljeno skleniti pogodbe. Predlagatelj glede na stopnjo konflikta interesov ter načelo varstva koristi upnikov v smislu ustvarjanja pogojev za njihovo najboljše poplačilo prenavlja določbo prvega odstavka 337. člena ZFPPIPP. Glede na sistem elektronske javne dražbe, na kateri je nastopanje anonimno, kar blaži pritiske interesov dolžnika, predlagatelj sprošča

možnosti za sklenitev pogodbe z nekdanjim članom poslovodstva, organom nadzora ali nekdanjim prokuristom, družbenikom ali osebo, ki ima v razmerju do naštetih oseb položaj ožje povezane osebe.

V skladu s prenovljenim prvim odstavkom stečajni dolžnik ne sme:
1. skleniti pogodbe o prodaji svojega premoženja s stečajnim upraviteljem ali sodnikom, ki vodi postopek, ali z njima ožje povezano osebo ali pravno osebo, v kapitalu katere ima ta oseba delež,
2. skleniti pogodbe na podlagi nezavezujočega zbiranja ponudb z osebo, ki je v zadnjih dveh letih pred uvedbo stečajnega postopka opravljala funkcijo člana poslovodstva ali organa nadzora ali funkcijo prokurista v insolventnem dolžniku, z družbenikom, katerega delež v kapitalu stečajnega dolžnika je večji od 10 odstotkov, z osebo, ki ima v razmerju do teh oseb položaj ožje povezane osebe, ali s pravno osebo, v kapitalu katere ima ta oseba delež.

Predlagatelj v zvezi z navedeno določbo dodaja, da se ta v postopku osebnega stečaja v skladu z določbo prvega odstavka 383. člena ZFPPIPP uporablja smiselno. 337. člen je namreč umeščen v pododdelek 5.8.2, zato se za postopek osebnega stečaja smiselno uporabljajo tudi pravila v tem členu. V oddelku 5.11 namreč v zvezi z omejitvami glede oseb, s katerimi ni dovoljeno sklepati pogodb o prodaji premoženja, ni drugačnih oziroma posebnih določb (prim. 395. člen ZFPPIPP).

K 106. členu (novi 339.a člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi prvega odstavka 342. člena ZFPPIPP s plačilom kupnine prenehajo naslednje pravice tretjih na premoženju, ki je predmet prodajne pogodbe:
1. zastavna pravica ali hipoteka in zemljiški dolg,
2. pravica do prepovedi odtujitve in obremenitve ter
3. nekatere osebne služnosti, stvarno breme ali stavbna pravica.

V praksi pa so težave, povezane z drugim odstavkom navedenega člena, ki določa, da v primeru, če je predmet prodajne pogodbe nepremičnina, sodišče po plačilu kupnine na predlog upravitelja izda sklep o izročitvi nepremičnine kupcu, s katerim odloči, da so izpolnjeni pogoji za vknjižbo lastninske pravice v korist kupca. Na težave sta v preteklosti že opozarjala Združenje bank Slovenije in Notarska zbornica Slovenije. Težava veljavne ureditve je namreč v tem, da zakon predpostavlja plačilo kupnine, preden sodišče izda sklep o dovolitvi vknjižbe v zemljiško knjigo. To v praksi pomeni, da vpis hipoteke pri nepremičnini, ki jo kupuje kupec, ni mogoč, saj kupec še ne razpolaga z listino, ki bi mu omogočila vpis v zemljiško knjigo. Banka bi kupcu za nakup nepremičnine sicer odobrila kredit, vendar ne brez zavarovanja, notar pa zavarovanja ne more izvesti, če kupec še ni lastnik. Notar mora v primeru sestave sporazuma o zavarovanju denarne terjatve po tretjem odstavku 142. člena SPZ vknjižbo hipoteke predlagati nemudoma po sklenitvi pravnega posla in ne šele potem, ko bo kupec vknjižen kot lastnik. S tem so stranke, banke in notarji v začaranem krogu.

Predlagatelj upoštevaje opisane težave pri plačilu kupnine z najemom kredita dopolnjuje ureditev v novem 339.a členu, v katerem so predlagana posebna pravila o plačilu kupnine z najemom kredita. Če kupec za poplačilo kupnine vzame kredit, lahko dajalec kredita, ki želi zavarovati svojo terjatev za vrnitev kredita z zastavno pravico na predmetu nakupa, po prvem odstavku predlaganega člena nakaže denarni znesek v hrambo notarju in notarju naloži:
1. da deponirani znesek nakaže v dobro denarnega računa stečajnega dolžnika, ko mu upravitelj predloži sklep sodišča o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti, ali
2. da deponirani znesek vrne deponentu:
– če mu deponent predloži sklep sodišča o zavrnitvi predloga za izročitev nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti ali
– če mu upravitelj v šestih mesecih od dneva deponiranja ne predloži sklepa iz 1. točke tega odstavka.

Če kupec plača kupnino z izročitvijo v hrambo notarju v skladu s prvim odstavkom tega člena (glej predlagani tretji odstavek), se z dnem, ko upravitelj prejme obvestilo iz drugega odstavka predlaganega člena, ki mu je priložen odpravek notarskega zapisnika o hrambi, šteje:
1. da je stečajni dolžnik sprejel pravico od notarja zahtevati izplačilo deponiranega zneska iz 1. točke prvega odstavka tega člena, in
2. da je plačana kupnina do višine deponiranega zneska.

Če je kupec v zavarovanje obveznosti vrniti kredit s sporazumom, sklenjenim v obliki notarskega zapisa, ustanovil hipoteko na nepremičnini v korist dajalca kredita, mora notar ne glede na tretji odstavek 142. člena SPZ vložiti predlog za vknjižbo hipoteke nemudoma po prejemu sklepa sodišča o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti (predlagani četrti odstavek). Pravila, določena v prvem do četrtem odstavku predlaganega novega 339.a člena, pa se glede na predlagani peti odstavek smiselno uporabljajo tudi, če se kupnina plačuje za drugo premoženje.

Ker se po predlagani 2. točki tretjega odstavka šteje, da je kupnina (do višine deponiranega zneska) plačana tudi, ko upravitelj prejme obvestilo o plačilu kupnine z izročitvijo v hrambo, ki mu je priložen odpravek notarskega zapisnika o hrambi, izda sodišče na predlog upravitelja tudi ob takem načinu plačila kupnine sklep o izročitvi nepremičnine kupcu po drugem odstavku 342. člena ZFPPIPP, s katerim določi, da so izpolnjeni pogoji za vknjižbo lastninske pravice v korist kupca. Če sodišče izdajo navedenega sklepa zavrne ali če upravitelj notarju v šestih mesecih od deponiranja ne predloži sklepa o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti, pa mora notar deponentu vrniti položeni znesek.

Predlagana ureditev po eni strani omogoča, da banke ne ostanejo brez zavarovanja, notarju pa na drugi strani dajejo zakonito možnost, da vpis hipoteke predlaga šele, ko kupec razpolaga z listino, s katero pridobi lastninsko pravico na nepremičnini oziroma je vknjižba lastninske pravice na njegovo ime predlagana. Poleg tega bi se v primeru nakazila kupnine na notarjev fiduciarni račun zneski plačila zaradi fleksibilnosti notarja izvedli hitreje, sama sredstva na fiduciarnem računu notarja pa so za stranko ravno tako varna kot na sodišču. Po ZN je notariat javna služba, notar pa oseba javnega zaupanja.

K 107. členu (341. člen ZFPPIPP):

Po določbi veljavnega 341. člena je prodajna pogodba sklenjena pod odložnim pogojem, da bo sodišče k njej dalo soglasje, in pod razveznim pogojem, ki se uresniči, če sodišče zavrne soglasje. Sodišče o soglasju k sklenitvi prodajne pogodbe odloči na predlog upravitelja, ki ga mora ta podati sodišču v roku treh delovnih dni po sklenitvi prodajne pogodbe. Če je bila pogodba sklenjena na podlagi neposrednih pogajanj po četrtem (sedaj petem) odstavku 329. člena ZFPPIPP, sodišče odloči o soglasju k pogodbi, če je prodajna cena nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene po likvidacijski vrednosti: na podlagi soglasja upniškega odbora, v drugih primerih: na podlagi mnenja upniškega odbora. Če je bila pogodba sklenjena na podlagi javne dražbe z zniževanjem izklicne cene in je bila prodajna cena nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene po likvidacijski vrednosti, sodišče odloči o soglasju na podlagi soglasja upniškega odbora. Prej navedena pravila pa se v skladu s petim odstavkom navedenega člena ne uporabljajo, če je ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, nižja od 100.000 evrov. V zadnjem odstavku je določeno še, da sodišče da soglasje k pogodbi: 1. če je bila prodaja opravljena v skladu s pravnomočnim sklepom o prodaji, 2. če je vsebina prodajne pogodbe v skladu s 337. do 343. členom ZFPPIPP in 3. v primeru iz 1. točke četrtega odstavka ali iz petega odstavka tega člena: če je upniški odbor dal soglasje k pogodbi.

V zvezi z odpravo težav pri plačilu kupnine v primeru, da se ta financira z najemom kredita in zastavo (več v obrazložitvi k 106. členu tega predloga), je predlagana dopolnitev šestega odstavka 341. člena tako, da bo soglasje sodišča k prodajni pogodbi potrebno tudi, če je ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, nižja od 100.000 evrov, če je za plačilo kupnine predviden najem kredita z zastavo premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe. S tem se dodaja dodatna varovalka za

udeležence pri prodaji (dolžnika, kupca – zastavitelja in zastavnega upnika, morebitnih tretjih, ki imajo pravice na premoženju, ki je predmet prodaje), saj sodišče soglasje izda le v primeru, če so izpolnjeni pogoji iz sedmega odstavka navedenega člena. S plačilom kupnine, pri čemer rok za plačilo ne sme biti daljši od treh mesecev po sklenitvi prodajne pogodbe (prvi odstavek 339. člena), namreč prenehajo pravice tretjih na premoženju, ki je predmet prodaje, po predlagani novi določbi 339.a člena (glej obrazložitev k 106. členu tega predloga) pa se šteje, da je kupnina (do višine deponiranega zneska) plačana tudi, če je izročena v hrambo notarju. Zato je pomembno, da je v primerih, ko se kupnina financira z najemom kredita in zastavo premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, vedno podano tudi soglasje sodišča k prodajni pogodbi in to ne glede na vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe.

K 108. členu (344. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 344. člena ZFPPIPP se lahko proti sklepu o prodaji iz 331. člena tega zakona, sklepu o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona, sklepu o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena in sklepu iz četrtega odstavka 343. člena tega zakona pritožijo samo upniki. Pritožba v takem primeru zadrži izvršitev sklepa.

Ustavno sodišče je v zadevi Up-1581/18-22 zavzelo stališče, da je položaj predkupnega upravičenca iz naslova zakonite predkupne pravice varovan v okviru pravice do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Posledično predlagatelj ocenjuje, da bi bilo treba predkupnemu upravičencu zaradi učinkovite možnosti zavarovanja njegovega položaja dopustiti možnost pravnega sredstva v primerih kršitve predkupne pravice. V stečajnem postopku je sodišče prve stopnje dolžno paziti na zakonitost izvedbe prodaje, med drugim je dolžno paziti tudi na to, da se morebitnemu predkupnemu upravičencu v postopku prodaje zagotovi možnost udeležbe na način, kot to določa 347. člen ZFPPIPP (posebna pravila o uveljavitvi predkupne pravice).

Predlagatelj zato v zvezi s pritožbo proti sklepu v zvezi s prodajo premoženja dolžnika, ki je predmet predkupne pravice, predlaga dopolnitev ureditve z novim drugim odstavkom 344. člena, po katerem lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je bila kršena, ne glede na prvi odstavek navedenega člena s pritožbo izpodbija:
– v primeru iz šestega odstavka 341. člena tega zakona: sklep o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena tega zakona,
– v drugih primerih: sklep o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona.

Tudi pritožba predkupnega upravičenca pa v skladu z določbo veljavnega drugega odstavka 344. člena, ki postane tretji odstavek, zadrži izvršitev izpodbijanega sklepa.

K 109. členu (346. člen ZFPPIPP):

Veljavna določba 346. člena določa posebna pravila o prodaji določenega premoženja. Med drugim je v veljavnem drugem odstavku določeno, da se za prodajo premoženja iz prvega odstavka ne uporabljajo določbe od 332. do 338. člena, kar vključuje tudi 337. člen ZFPPIPP. Ta pa določa osebe, s katerim ni dovoljeno skleniti pogodbe. Predlagatelj ne vidi razloga, da navedene omejitve iz 337. člena ne bi veljale tudi za prodajo vrednostnih papirjev ali blaga, s katerim se trguje na organiziranem trgu, hitro pokvarljivo blago, netržne zaloge materiala, če je skupna vrednost posamezne vrste takih zalog manjša od 15.000 evrov, in drugih naštetih vrst stvari, če je vrednost posamezne manjša od 15.000 evrov. Glede na predlagano spremembo bodo omejitve iz 337. člena veljale tudi pri prodaji tovrstnega blaga.

K 110. členu (354. člen ZFPPIPP):

V veljavnem 354. členu so urejeni stroški stečajnega postopka. Predlagano je črtanje določbe drugega odstavka navedenega člena, po kateri so upravitelji izvedbo posameznih storitev v zvezi z opravljanjem svojih nalog v stečajnem postopku lahko oddali drugi osebi in strošek plačali iz lastnih sredstev.

Zbornica upraviteljev Slovenije je opozorila, da so stroški normirani prepodrobno, opozorila pa je tudi na problematiko predujma za stroške, saj upravitelj ne ve, koliko mu bo sodišče priznalo, storitev pa mora naročiti in je ne more plačati, preden niso izpolnjeni pogoji za plačilo. Poudarili so tudi, da včasih ni sklenjena pogodba, temveč je pogodba ustna ali je izdana naročilnica. Ker sodišča tudi ne priznajo stroška, če ta še ni nastal, se upravitelj ne more dogovarjati za ceno, saj ne ve, koliko mu bo sodišče priznalo. Kljub navedenim opozorilom je z namenom večje preglednosti nad plačilom storitev in posledično nad stroški stečajnega postopka predlagatelj v novem petem odstavku predvidel, da morajo upravitelji sodišču posredovati sklenjeno pogodbo ali drugo listino oziroma podatke o osebi, s katero je sklenil pravni posel za posamezno storitev, in dogovorjeno ceno te storitve. Brez tovrstnih podatkov sodišče tudi ne bi moglo presoditi, ali ni upravitelj izvedbe storitev iz sedmega (sedaj šestega) odstavka 103. člena oddal osebi, za katero velja omejitev iz četrtega (sedaj tretjega) odstavka tega člena.

K 111. členu (355. člen ZFPPIPP):

Veljavni 355. člen določa vrste stroškov stečajnega postopka, ki jih v prvem odstavku deli na tekoče in občasne stroške stečajnega postopka.

Tekoči stroški stečajnega postopka po drugem odstavku navedenega člena so:
1. stroški upravitelja,
2. plače in druga nadomestila osebam, ki opravljajo posle za potrebe stečajnega postopka, vključno z davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati in plačati hkrati s temi plačili,
3. stroški električne energije, vode, ogrevanja, telefona in drugi stroški v zvezi z uporabo poslovnih prostorov za potrebe stečajnega postopka,
4. zavarovalne premije za zavarovanje premoženja, ki spada v stečajno maso,
5. stroški objav po 122. členu tega zakona,
6. pravdni stroški stečajnega dolžnika v postopkih iz oddelka 5.6 tega zakona,
7. stroški računovodskih, administrativnih in drugih storitev za potrebe stečajnega postopka,
8. obveznosti iz naslova davkov in prispevkov, ki nastanejo med potekom stečajnega postopka in
9. drugi stroški, ki nastajajo mesečno ali v drugih rednih obdobjih med potekom stečajnega postopka.

Med občasne stroške pa v skladu s tretjim odstavkom navedenega člena sodijo:
1. plačilo terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, iz drugega odstavka 289. člena tega zakona,
2. izpolnitve obveznosti na podlagi vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe po drugem odstavku 265. člena tega zakona,
3. plačilo razlike po četrtem odstavku 268. člena tega zakona,
4. izpolnitve obveznosti na podlagi pravnih poslov iz 316. in 317. člena tega zakona,
5. nalaganje denarnega dobroimetja stečajnega dolžnika v skladu s 322. in 324. členom tega zakona,
6. stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje,
7. davek na dodano vrednost ali davek na promet nepremičnin v zvezi s prodajo premoženja in
8. drugi stroški stečajnega postopka razen tekočih stroškov iz drugega odstavka tega člena.

V drugem odstavku 355. člena ZFPPIPP 7. in 9. točka kot tekoče stroške stečajnega postopka opredeljujeta stroške računovodskih, administrativnih in drugih storitev za potrebe stečajnega postopka (7. točka) in druge stroške, ki nastajajo mesečno ali v drugih rednih obdobjih med potekom stečajnega postopka (9. točka). Glede na pomensko odprtost veljavne opredelitve želi predlagatelj odpraviti dileme v zvezi z navedenimi vrstami stroškov. Tekoči stroški so tako po predlagani ureditvi (le) stroški računovodskih in administrativnih storitev za potrebe stečajnega postopka ter hrambe dokumentacije stečajnega dolžnika do izteka rokov hrambe ali do predaje arhivskega gradiva pristojnemu arhivu, ki

nastajajo mesečno; med tekoče stroške pa sodijo tudi drugi stroški storitev za potrebe stečajnega postopka, kot na primer stroški odbiranja in izročitve javnega arhivskega gradiva (spremenjeni 7. in 9. točka).

V zvezi s problematiko terjatev, ki so nastale v času od začetka postopka prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka (glej obrazložitev k predlagani spremembi drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP, na podlagi katere bo treba tudi te terjatve prijaviti v stečajnem postopku), je iz tretjega odstavka 355. člena ZFPPIPP treba črtati 1. točko, ki določa, da je občasni strošek stečajnega postopka tudi plačilo terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, iz drugega odstavka 289. člena tega zakona. Te terjatve so dejansko nastale do začetka stečajnega postopka in skladno s predlagano spremembo njihovo plačilo ureja drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP, pri čemer morajo upniki tovrstne terjatve prijaviti v zakonskem roku.

S predlagano spremembo se glede na z novelo ZFPPIPP-E spremenjenega 268. člena odpravlja tudi redakcijska nedoslednost. Z navedeno novelo je bil namreč vsebinsko spremenjen četrti odstavek 268. člena tako, da mora v primeru, če zahtevek druge pogodbene stranke za vračilo delne izpolnitve zaradi pobota po drugem odstavku navedenega člena ne preneha v celoti, druga pogodbena stranka terjatev za plačilo razlike prijaviti v stečajnem postopku in se ta terjatev plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov. Glede na spremenjeno pravilo o poplačilu razlike, če terjatev po opravljenem pobotu le delno preneha, je določba 3. točke tretjega odstavka 335. člena, ki določa plačilo razlike po četrtem odstavku 268. člena po pravilih za plačilo občasnih stroškov, neustrezna oziroma nepotrebna glede na izrecno zapisano drugačno ureditev poplačila v samem četrtem odstavku 268. člena ZFPPIPP.

Upoštevaje predlog Zbornice upraviteljev Slovenije (glej obrazložitev k spremembi 329. člena) pa je predlagana nova določba o tem, da lahko sodišče ob tem, ko da soglasje k plačilu stroškov dejanj v zvezi z izvedbo prodaje iz 4. točke tretjega odstavka 355. člena, na predlog upravitelja odloči, da ti stroški bremenijo kupca (predlagani novi četrti odstavek), medtem ko je za same stroške spletne javne dražbe, ki so opredeljeni v tarifi iz predlaganega šestega odstavka 329. člena, predvideno, da vedno bremenijo kupca in le v zvezi z njimi po predlagani dopolnitvi drugega odstavka 357. člena tudi ni treba pridobiti soglasja sodišča. Na ta način ostaja predlagana določba 355. člena odprta za sodno presojo primernosti prevalitve (drugih) stroškov v zvezi s prodajo na kupca.

K 112. členu (357. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi prvega odstavka 357. člena sme upravitelj opraviti plačilo ali izpolniti drugo obveznost, ki je strošek stečajnega postopka, samo če sodišče da soglasje za to izpolnitev. Uporaba navedene določbe se za nekatera plačila ne uporablja. V skladu s predlogom Zbornice upraviteljev Slovenije med navedena plačila predlagatelj po novem uvršča tudi plačilo odmerjene sodne ali upravne takse in sodnih ali upravnih stroškov na podlagi odločbe sodnega ali upravnega organa ter stroškov spletne javne dražbe v višini tarife iz šestega odstavka 329. člena (glej obrazložitev k predlagani dopolnitvi 329. člena ZFPPIPP). Predlagatelj se strinja s stališčem Zbornice upraviteljev Slovenije, da ni utemeljenega razloga, da upravitelj ne bi smel opraviti plačila v breme stečajne mase, če mu tako plačilo nalaga odločba sodnega ali upravnega organa. Po veljavni ureditvi mora namreč upravitelj po tem, ko sodišče na primer odloči o povračilu pravdnih stroškov nasprotni stranki in začne teči paricijski rok za izpolnitev, pridobiti (ponovno) soglasje sodišča za to izpolnitev/plačilo.

Sicer pa mora upravitelj v skladu s predlaganim novim tretjim odstavkom v predlogu za plačilo stroškov navesti podlago in prejemnika tega plačila, kar sploh omogoča sodišču odločanje o podelitvi soglasja k plačilu stroškov. Pri tem predlagatelj opozarja, da podlaga za plačilo ni nujno vedno pisna pogodba, temveč tudi vsaka druga listina, ki izkazuje obstoj pogodbenega razmerja (naročilnica, dobavnica, račun ipd.). Upoštevati je namreč treba, da po splošnih obligacijskih pravilih obličnost pri sklepanju pravnih poslov ni vedno kogentno določena.

K 113. členu (371. člen ZFPPIPP):

Po veljavnem osmem odstavku 371. člena ZFPPIPP mora upravitelj predložiti sodišču načrt prve razdelitve posebne razdelitvene mase v osmih dneh po prejemu kupnine za premoženje, ki spada v to posebno razdelitveno maso.

S predlagano dopolnitvijo v osmem odstavku predlagatelj sledi predlogu Zbornice upraviteljev Slovenije, ki je opozorila, da v praksi navedena določba povzroča težave, saj v predvidenem času še ni izdan sklep o izročitvi nepremičnine. Posledično ta ureditev ne upošteva, da postopek prodaje premoženja stečajnega dolžnika s samim prejemom kupnine še ni zaključen, saj je upravitelj dolžan opraviti še več drugih opravil. Prav tako je končni izid prodaje lahko negotov, saj v tem obdobju (po prejemu kupnine za premoženje) pravno varstvo lahko zahteva tudi predkupni upravičenec. Zato je predlagano, da se trenutek, ko mora upravitelj predložiti sodišču načrt prve razdelitve posebne razdelitvene mase, prilagodi glede na vrsto premoženja. Če posebno premoženje predstavlja nepremičnina, mora to storiti v osmih dneh po pravnomočnosti sklepa o izročitvi nepremičnine kupcu. Pri prodaji premoženja, ki je poslovna celota, mora to storiti v osmih dneh po pravnomočnosti sklepa sodišča o vstopu kupca v pravni položaj stečajnega dolžnika, v drugih primerih pa v osmih dneh po prejemu kupnine za premoženje, ki spada v to posebno razdelitveno maso.

K 114. členu (374. člen ZFPPIPP):

V 374. členu je urejen prenos premoženja, ki ga ni mogoče unovčiti. Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve je opozorilo, da tuje države praviloma ne dovolijo pridobitve lastninske pravice tuje države na nepremičnini, ki leži na njihovem območju, praviloma z izjemo nepremičnin, namenjenih za potrebe diplomatskega predstavništva ali konzulata. Zato so predlagane ustrezne spremembe in dopolnitve drugega in tretjega odstavka 374. člena zakona. Po predlagani ureditvi se bo nepremičnina, ki ne leži na območju Republike Slovenije, prenesla na Republiko Slovenijo le v primeru, če ta privoli, da nepremičnino prevzame, glede česar bo svojo opredelitev podalo Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve. V povezavi s tem se dopolnjuje tudi deseti odstavek.

Predlagatelj sprejema tudi pripombo, podano v strokovnem usklajevanju, da bi morala biti v pozivu upravitelja k privolitvi za prevzem premoženja po šestem odstavku poleg opisa premoženja, njegove ocenjene vrednosti in razlogov, zaradi katerih premoženja v stečajnem postopku ni bilo mogoče unovčiti ali bi z njegovim unovčenjem nastali nesorazmerni stroški, vsebovana tudi zneska iz trinajstega (znesek v višini stroškov iz četrtega odstavka 226. člena ZFPPIPP) in štirinajstega odstavka navedenega člena (znesek davka na dodano vrednosti ali davka na promet nepremičnin). Le tako bi namreč naslovnik poziva iz šestega odstavka lahko sprejel informirano odločitev o prevzemu premoženja, ki ga ni bilo mogoče unovčiti.

K 115. členu (375. člen ZFPPIPP):

Skladno z veljavnim 375. členom ZFPPIPP mora upravitelj v enem mesecu po opravljeni končni razdelitvi predložiti sodišču svoje končno poročilo, ki mora poleg podatkov, ki jih mora vsebovati redno poročilo, vključevati še: 1. skupni znesek unovčene stečajne mase, 2. končni delež plačila terjatev upnikov iz tretjega odstavka 359. člena ZFPPIPP, 3. predlog upravitelja za odmero zadnjega dela nagrade za njegovo delo iz 2. točke drugega odstavka 104. člena ZFPPIPP in 4. izjavo upravitelja, da je izvedel vsa dejanja, ki jih je bilo treba opraviti v stečajnem postopku v skladu s tem zakonom. Sodišče na podlagi tega končnega poročila in mnenja upniškega odbora odloči o odmeri zadnjega dela nagrade upravitelju iz 2. točke drugega odstavka 104. člena ZFPPIPP in izda sklep o končanju stečajnega postopka.

Združenje stečajnih upnikov je glede arhiviranja dokumentacije med drugim opozorilo na težavo dostopa do arhiviranih listin po tem, ko se stečajni postopek konča in upniški odbor razpusti. Navedlo je, da se nemalokrat zgodi, da se arhiv predčasno uniči ali pa arhivar preneha po skrajšanem postopku, arhiv pa izgine, četudi je bilo arhiviranje plačano vnaprej za določen čas ali celo za trajno hrambo. Predlagatelj v zvezi s tem upraviteljem z novo 3. točko drugega odstavka nalaga, da v končnem poročilu navedejo tudi podatek, kdo hrani dokumentacijo stečajnega dolžnika po končanju stečajnega postopka. Navedeno po mnenju predlagatelja predstavlja pomemben korak v smeri večje preglednosti nad osebami, ki jim upravitelji zaupajo hrambo dokumentacije stečajnega dolžnika po končanju stečajnega postopka in v ta namen izvedenih plačil.

Dosedanji 3. in 4. točka zato postaneta 4. in 5. točka drugega odstavka navedenega člena.

K 116. členu (377. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 377. člena se stečajni dolžnik po uradni dolžnosti izbriše iz registra na podlagi pravnomočnega sklepa o končanju stečajnega postopka.

Po opozorilu Ministrstva za finance je bilo ugotovljeno, da z vidika proračunskih uporabnikov, ki so zavezanci za oddajo premoženjskih bilanc, prihaja do težav v primeru, ko je postopek stečaja posrednega proračunskega uporabnika zaključen, saj ga ZFPPIPP ne napotuje na 18. člen Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike[95] (v nadaljnjem besedilu: ZOPSPU-1), ki določa, da mora proračunski uporabnik najpozneje v petih delovnih dneh od začetka veljavnosti akta o izbrisu iz primarnega registra (tj. sodnega registra) o tem obvestiti tudi Upravo Republike Slovenije za javna plačila ter ji predložiti dokumentacijo za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov (posredovati mora vlogo za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov). Posledično postopki izbrisa iz sodnega registra in registra proračunskih uporabnikov niso usklajeni, zato prihaja do primerov, ko je likvidirani javni zavod že izbrisan iz sodnega registra, iz registra proračunskih uporabnikov pa ne in zato ostaja na seznamu zavezancev za oddajo premoženjskih bilanc.

Glede na to, da se stečajni dolžnik, potem ko sklep o končanju stečajnega postopka postane pravnomočen, izbriše iz registra po uradni dolžnosti, je predlagano, da sodišče pravnomočni sklep o končanju postopka pošlje Upravi Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP). Po pravnomočnem končanju stečajnega postopka namreč dejanj za pravno osebo, ki je prenehala, ne more več opravljati niti upravitelj. Ker gre za primere dejanske nezmožnosti vložitve vloge za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov (prim. tretji odstavek 18. člena ZOPSPU-1), bo na podlagi prejete pravnomočne odločbe o zaključku postopka UJP, ki vodi register proračunskih uporabnikov (1. točka prvega odstavka 4. člena UOPSPU-1), uvedel postopek izključitve iz registra po uradni dolžnosti.

K 117. členu (383. člen ZFPPIPP):

V določbi, ki določa uporabo pravil o stečajnem postopku tudi v postopku osebnega stečaja, predlagatelj v drugem odstavku v 1. točki predlaga, da se v postopku osebnega stečaja (dodatno) ne uporabljajo pravila devetega odstavka 233. člena, ki so dodana s tem predlogom zakona (glej obrazložitev k predlaganemu 78. členu). V postopku osebnega stečaja tako ne velja določba o odgovornosti članov poslovodstva za plačilo stroškov v primeru, ko vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma ali plačil iz sedmega odstavka navedenega člena. Posledično se seveda tudi ne uporablja določba o vročanju sklepa, s katerim sodišče naloži plačilo (predlagani deseti odstavek 233. člena) in tudi ne določba, da je sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz predlaganega devetega odstavka 233. člena, izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj izterja povračilo v korist stečajne mase (predlagani enajsti odstavek 233. člena). Poleg tega pa je predlagano, da se za postopek

[95] Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19.

osebnega stečaja ne uporablja pravilo iz 5. točke 231. člena ZFPPIPP, ki ureja upravičene predlagatelje za začetek stečajnega postopka v primeru, če družba nima poslovodstva.

V okviru 3. točke drugega odstavka pa predlagatelj med pravila, ki se uporabljajo tudi v postopku osebnega stečaja dodaja tretji odstavek 310. (glej tudi predlagano spremembo navedenega člena) in tretji odstavek 311. člena ZFPPIPP (glej tudi predlagano spremembo navedenega člena). Po predlagani spremembi 5. točke drugega odstavka pa se v postopku osebnega stečaja ne uporabljajo drugi do sedmi odstavek ter dvanajsti do štirinajsti odstavek 374. člena ZFPPIPP v delu, v katerem se ureja prenos premoženja na družbenike.

K 118. členu (384. člen ZFPPIPP):

Veljavni 384. člen določa načine za pridobivanje informacij za ugotovitev stanja dolžnikovega premoženja. Po prvem odstavku je dolžan poročilo o stanju svojega premoženja dati dolžnik sam. V skladu z osmim odstavkom navedenega člena pa morajo tudi banke, borznoposredniške družbe, klirinškodepotna družba, sodišča, davčne uprave in drugi upravljavci zbirk osebnih in drugih podatkov upravitelju na njegovo zahtevo posredovati vse podatke, vključene v zbirkah osebnih in drugih podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika, premoženja njegovega zakonca ali osebe, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena ZFPPIPP.

Iz razlogov, opisanih v obrazložitvi k spremenjenemu 18. členu, se tudi v osmem odstavku črta besedilo »osebe, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti« in doda obveznost posredovanja podatkov za »zunajzakonskega partnerja«.

K 119. členu (389. a člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi osmega odstavka 389.a člena se v primeru, če sodišče dovoli poslovanje stečajnega dolžnika kot podjetnika, za vpis podjetnika v poslovni register ne uporablja zadnja alineja drugega ostavka 74. člena ZGD-1. Glede na to, da sklic na zadnjo alinejo drugega odstavka 74. člena ZGD-1 ni več aktualen, saj določa, da mora podjetnik v prijavi za vpis v Poslovni register Slovenije navesti tudi druge podatke in listine, ki jih določa zakon, je predlagano, da se navedena določba osmega odstavka 389.a člena kot nepotrebna črta.

K 120. členu (394. člen ZFPPIPP):

V 394. členu se odpravlja redakcijska napaka 1. točki prvega odstavka, kjer je določen sklic na neobstoječi četrti odstavek 389. člena ZFPPIPP.

K 121. členu (395. člen ZFPPIPP):

Odločba ustavnega sodišča, št. U-I-171/16-15, Up-793/16-25 z dne 11. 7. 2019, se sicer nanaša na razveljavitev 71. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ), kolikor se odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kadar gre za izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom. Cilj drugega odstavka 71. člena ZIZ je uravnotežiti nasprotujoče si interese upnika in dolžnika. Ustavno sodišče je presojalo, ali je za izpodbijano omejitev odloga iz posebno upravičenih razlogov na največ tri mesece in le enkrat podan razumen in stvaren razlog, in ugotovilo, da je zakonsko predvidena presoja sodišča v pomembnem delu onemogočena zaradi zakonskih omejitev, in sicer: (1) obdobja, za katero je mogoče odložiti izvršbo (najdlje za tri mesece), in (2) odloga zgolj enkrat. Navedeno onemogoča sodišču, da bi opravilo presojo glede na vse okoliščine primera. Izpodbijani del drugega odstavka 71. člena ZIZ po mnenju ustavnega sodišča spodkoplje uresničitev namena odloga, to je omogočiti varstvo dolžnikovega položaja v tistih izjemnih primerih, ko bi intenzivnost izpraznitve in

izročitve nepremičnine nasprotovala doseženim civilizacijskim vrednotam in zapovedi spoštovanja človekovega dostojanstva ter bi odrekala skrb za človeka. Zaključilo je, da je drugi odstavek 71. člena ZIZ v delu, v katerem odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kolikor se nanaša na izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, v neskladju s pravico iz 35. člena Ustave.

Do drugačne zakonske ureditve je ustavno sodišče kot način izvršitve določilo, da sodišča odločajo o predlogu za odlog izvršbe za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, po drugem odstavku 71. člena ZIZ tako, da ob upoštevanju vseh okoliščin primera dosežejo pravično ravnovesje med interesi upnika in dolžnika. Navedeni predlog za odlog izvršbe po drugem odstavku 71. člena ZIZ je dovoljeno podati najpozneje 14 dni pred datumom izpraznitve in izročitve stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, razen če so posebno upravičeni razlogi nastali pozneje ali je bil dolžnik onemogočen, da bi podal predlog v navedenem roku.

Čeprav se ugotovljena ustavna neskladnost nanaša na določbe ZIZ, pa predlagatelj ugotavlja, da bi do navedenega očitka lahko prišlo tudi v zvezi z določbo drugega in tretjega odstavka 395. člena ZFPPIPP. Po določbi četrtega odstavka navedenega člena namreč izvršilna dejanja iz 221. člena ZIZ, in sicer izpraznitev ter izročitev nepremičnine v posest upniku na podlagi pravnomočnega sklepa iz tretjega odstavka 395. člena ZFPPIPP namesto izvršitelja opravi upravitelj. Če se v postopku osebnega stečaja prodaja stanovanje ali družinska stanovanjska hiša, v kateri stanuje dolžnik kot lastnik, sodišče v skladu z drugim odstavkom 395. člena s sklepom o prodaji naloži dolžniku, da v treh mesecih po prejemu sklepa izprazni stanovanje ali stanovanjsko hišo in jo izroči upravitelju. Pravnomočni sklep o prodaji je izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev stanovanja ali stanovanjske hiše proti dolžniku in drugim osebam, ki uporabljajo to stanovanje ali stanovanjsko hišo skupaj z dolžnikom ali ki jim je dolžnik drugače omogočil tako uporabo (tretji odstavek 395. člena).

S predlagano spremembo četrtega odstavka 395. člena ZFPPIPP se zato določa, da če dolžnik v roku iz drugega odstavka navedenega člena prostovoljno ne izprazni stanovanja ali stanovanjske hiše in je ne izroči upravitelju, upravitelj v imenu stečajne mase predlaga prisilno izvršitev pravnomočnega sklepa iz drugega odstavka tega člena. Upravitelj se bo lahko odločil, da – upoštevaje pri tem načelo najboljšega poplačila upnikov in načela hitrosti postopka možnost – bodisi v imenu stečajne mase predlaga prisilno izvršitev pravnomočnega sklepa iz drugega odstavka navedenega člena, bodisi pristopi k prodaji zasedene nepremičnine, pri čemer mora na to dejstvo opozoriti v odredbi o prodaji.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je nadalje predlagala, da bi bilo treba določbo 395. člena dopolniti tako, da bo jasno, da je sklep o prodaji izvršilni naslov za prisilno izselitev tako za upravitelja, kot tudi za kupca nepremičnine (skupaj s pravnomočnim sklepom o izročitvi). Opozorila je, da je sodna praksa izvršilnih sodišč zadnje leto taka, da je sklep o prodaji izvršilni naslov izključno za stečajnega upravitelja, ne pa tudi za kupca nepremičnine. Izvršilna sodišča kupcu nepremičnine v stečaju odrekajo aktivno legitimacijo za vložitev izvršbe na izpraznitev. Po veljavni sodni praksi izvršilnih sodišč kupec nepremičnine iz stečaja s pravnomočnim in izvršljivim sklepom o prodaji iz 395. člena ZFPPIPP in s pravnomočnim sklepom o izročitvi nepremičnine iz 342. člena ZFPPIPP ne more izkazati, da je terjatev za izpraznitev nepremičnine (24. člen ZIZ) s stečajnega upravitelja prešla nanj. Zato mora kupec začeti pravdni postopek s tožbo na izpraznitev, kar vpliva na pripravljenost kupcev za nakup zasedenih nepremičnin, predvsem pa na vrednost prodajane nepremičnine. Obveznost predhodne izpraznitve nepremičnine po stečajnem upravitelju bi podaljšala postopek prodaje, znižala vrednost in povečala stroške stečajnega postopka, vse v breme poplačila upnikov. Predlagatelj je navedene razloge upošteval in je z namenom urejanja tovrstnih situacij oblikoval nov peti odstavek, ki določa, da izpraznitev in izročitev stanovanja ali stanovanjske hiše proti dolžniku in drugim osebam, ki uporabljajo to stanovanje ali stanovanjsko hišo skupaj z dolžnikom ali ki jim je dolžnik drugače omogočil tako uporabo, lahko na podlagi pravnomočnega sklepa iz drugega odstavka navedenega člena nadaljuje ali predlaga tudi kupec nepremičnine, kateremu je bil izdan sklep o izročitvi nepremičnine.

K 122. členu (396. člen ZFPPIPP):

Po veljavnem prvem odstavku 396. člena s sklepom o končanju postopka osebnega stečaja sodišče poleg odločitev iz prvega odstavka 376. člena tega zakona tudi:
1. odloči, katere terjatve upnikov, ki so bile prijavljene v postopku osebnega stečaja, so priznane, in o znesku teh terjatev, ki v postopku osebnega stečaja ni bil plačan,
2. naloži stečajnemu dolžniku, da plača neplačani del terjatev iz 1. točke tega odstavka.

Združenje bank Slovenije je v zvezi z veljavnim 396. členom opozorilo, da je skladno s četrtim odstavkom navedenega člena pravnomočni sklep o končanju postopka osebnega stečaja izvršilni naslov za izterjavo neplačanih priznanih terjatev. Sodišča so v morebitni izvršbi vezana na vsebino izvršilnega naslova na podlagi načela formalne legalitete ter ga morajo izvršiti tako, kot se glasi in le v obsegu, kot se glasi (17. člen ZIZ). Izvršbe posledično ni mogoče voditi za zakonske zamude obresti, če niso zajete v izvršilnem naslovu. Glede na to, da se terjatve po začetku stečajnega postopka obrestujejo v skladu z 256. členom ZFPPIPP po zakonski zamudni obrestni meri, je Združenje bank Slovenije predlagalo, da se 396. člen spremeni tako, da bo mogoča tudi izterjava zakonskih zamudnih obresti. Skladno z navedenim predlogom je predlagana dopolnitev 2. točke prvega odstavka navedenega člena tako, da bo sodišče s sklepom o končanju postopka stečajnemu dolžniku naložilo, da plača neplačani del terjatev iz 1. točke prvega odstavka, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi v skladu z 256. členom ZFPPIPP.

S prej navedenim je usklajeno tudi besedilo drugega odstavka, ki po novem določa, da v izreku sklepa o končanju postopka osebnega stečaja sodišče svoje odločitve iz prvega odstavka navedenega člena oblikuje tako, da navede seznam neplačanih priznanih terjatev skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi v skladu z 256. členom ZFPPIPP, ki ga mora sodišču predložiti upravitelj hkrati s svojim končnim poročilom in je sestavni del izreka sklepa o končanju postopka osebnega stečaja.

K 123. členu (novi 396.a člen):

Po splošnem pravilu ZPP smrt stranke, ki v pravdi nima pooblaščenca, pomeni prekinitev postopka (1. točka prvega odstavka 205. člena ZPP). Predlagatelj ocenjuje, da glede na specifičen položaj, ki ga ima dolžnik v postopku osebnega stečaja (386. člen ZFPPIPP), njegova smrt ni razlog za prekinitev postopka osebnega stečaja, ki ga je z vidika varstva upnikov tega postopka treba dokončati, kar pomeni, da se še do konca unovči stečajna masa in prejeti izkupiček razdeli med upnike.

Skladno s predlagano novo določbo 396.a člena se v primeru, če stečajni dolžnik po začetku postopka osebnega stečaja umre, postopek osebnega stečaja nadaljuje nad stečajno maso kot postopek stečaja zapuščine (glej posebna pravila za postopek stečaja zapuščine v oddelku 5.12).

Na težave v opisanih primerih so opozorila sodišča vseh stopenj (okrožna, višje in vrhovno) in Odvetniška zbornica Slovenije. Slednja je navedla, da so stečajna sodišča v osebnem stečaju, ko je dolžnik umrl, stečajni postopek zaradi smrti dolžnika prekinjala, saj so ocenila, da nastala situacija v ZFPPIPP ni urejena in so zato uporabljala določbe ZPP. Sodna praksa je nadalje poudarila, da za avtomatično nadaljevanje postopka osebnega stečaja s postopkom stečaja zapuščine ni pravne podlage glede na to, da se postopki po uradni dolžnosti lahko vodijo le, če imajo za to zakonsko podlago, ki pa je ni ne v ZFPPIPP in ne v drugem predpisu (tako na primer v odločbi Višjega sodišča v Ljubljani, opr. st. Cst 660/2018 z dne 19. 12. 2018 in Cst 142/2019 z dne 5. 6. 2019). »Pisano« pravno stanje je za upnike neugodno in ima številne negativne posledice, ki se kažejo zlasti v dodatnem delu in stroških (zaradi prekinitve stečajnega postopka je treba izvesti zapuščinski postopek, počakati na izjave dedičev in nato na predlog upnikov za začetek stečaja zapuščine ter na novo prijaviti terjatev v stečaj zapuščine, zaradi česar strankam – upnikom, tudi RS in sodiščem, nastajajo dodatno delo in dodatni stroški). Med razlogi, ki govore v prid nadaljevanju postopka s stečajem zapuščine, pa Odvetniška zbornica Slovenije vidi, da osebni stečaj v osnovi izhaja iz stečaja pravne osebe, ki na koncu stečaja praviloma preneha, v

konkretnem primeru pa se je zaradi naravnega poteka dogodkov (smrti stečajnega dolžnika – fizične osebe) zgodilo enako – oseba je prenehala. Zato bi bilo logično, da se nadaljuje osebni stečaj ali pa se osebni stečaj avtomatsko spremeni v stečaj zapuščine in se tako na koncu doseže osnovna ideja stečaja – upniki se enakomerno poplačajo.

Upoštevaje navedena opozorila je predlagano, da se, če stečajni dolžnik po začetku postopka osebnega stečaja umre, postopek osebnega stečaja nadaljuje nad stečajno maso kot postopek stečaja zapuščine.

Čeprav je stranka v postopku stečaja zapuščine tudi zapustnikov dedič oziroma dedinja, razen če se je odpovedala dediščini (glej 417. člen ZFPPIPP), je predlagana še izrecna določba, da mora sodišče o tem, da se postopek osebnega stečaja nadaljuje kot postopek stečaja zapuščine, obvestiti zapuščinsko sodišče in zapustnikove dediče, če so mu znani in če ve za njihovo prebivališče. Če sodišču dediči niso znani ali če ne ve za njihova prebivališča, jim nemudoma postavi skrbnika za posebni primer, kar je tudi v skladu z 268. v zvezi z 267. členom Družinskega zakonika (DZ). Sodišče bo moralo v skladu z 268. členom DZ o taki postavitvi skrbnika za posebni primer obvestiti center za socialno delo.

K 124. členu (399. člen ZFPPIPP):

Uvodoma predlagatelj opozarja na stališče ustavnega sodišča v odločbi U-I-56/17-20, Up-335/17-25 z dne 4. 4. 2019[96], ki v 26. točki obrazložitve navaja, da je pri značilnosti instituta odpusta obveznosti treba upoštevati, da posledice odpusta obveznosti nastopijo tudi v sferi upnikov, ki izgubijo pravico sodno uveljavljati plačilo terjatve, na katero učinkuje odpust obveznosti. Že v izhodišču gre pri odpustu obveznosti torej za izjemni pravni položaj, ki pomeni hkrati tudi odstop od temeljnega načela obligacijskega prava, da je obveznosti treba izpolniti. Kot tak institut odpusta obveznosti nujno posega v pravovarstveno upravičenje (in s tem v pravico do zasebne lastnine) tistih upnikov, na katerih terjatve se v konkretnem primeru razteza njegov učinek. Bistvo instituta odpusta obveznosti je torej iskanje pravičnega ravnovesja med pravicami upnikov prezadolženega dolžnika, katerih uveljavitev je ogrožena zaradi dolžnikovega slabega premoženjskega položaja, na eni strani in težo tega položaja za dolžnika na način upoštevanja vrednostne ocene njegovih ravnanj na drugi strani. Tako pri institutu odpusta obveznosti ne gre za pravico v običajnem civilnopravnem pomenu, temveč za pravno dobroto prezadolženi fizični osebi.

Upoštevaje navedeno stališče predlagatelj s predlaganimi dopolnitvami prvega, tretjega in četrtega odstavka 399. člena zaostruje pogled na prizadevanje dolžnika, da izpolni obveznosti do upnikov. Dolžnikova dolžnost je tudi, da si s svojimi aktivnostmi (ravnanji) prizadeva za poplačilo upnikov med celotnim postopkom osebnega stečaja, sicer odpust obveznosti ni dovoljen (dopolnitev tretjega odstavka). Če si stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju torej v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov in namesto denarnih sredstev sprejema druge nedenarne ugodnosti (kot je na primer neodplačna uporaba premoženja, ki ni v lasti njegovih ožjih družinskih članov), pa veljajo tovrstna ravnanja ali opustitve, če se ne dokaže drugače, za zlorabo pravice do odpusta obveznosti.

Dodatno se v skladu z odločbo ustavnega sodišča, številka U-I-512/18-10 z dne 23. 4. 2020, v drugi alineji 2. točke drugega odstavka 399. člena določba spremeni tako, da odpust obveznosti ni dovoljen, če je bilo o odpustu obveznosti stečajnemu dolžniku že pravnomočno odločeno in od pravnomočnosti sklepa ali sodbe še ni preteklo deset let, med drugim tudi, če je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavrnjen, ker je dolžnik kršil svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena tega zakona ali zaradi ovire iz tretjega odstavka 399. člena, razen če dolžnik izkaže, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku. S predlagano spremembo se udejanja smisel navedene ustavne odločbe, v kateri je bilo med drugim ugotovljeno, da je sodelovalna dolžnost stečajnega dolžnika, ki jo predvideva 383.b člen ZFPPIPP, nujna za nemoten potek postopka odpusta obveznosti in je za kršitev navedene dolžnosti nujna tudi sankcija. Vendar pa

[96] http://www.us-rs.si/documents/6e/a1/u-i-56-17-up-335-172.pdf

je vprašanje vrste in načina zakonskega sankcioniranja vseh v drugi alineji navedenih kršitev povezano z zagotavljanjem možnosti sodišč, da lahko ustrezno in v skladu z načelom enakosti opredelijo in ovrednotijo (milejše) primere kršitev ter jih ustrezno sankcionirajo. Glede na navedeno je predlagana sprememba določbe tako, da ima v primeru kršitev 383.b (dosegljivost dolžnika sodišču in upravitelju), 384. (ugotovitev stanja dolžnikovega premoženja), 386. (omejitev poslovne sposobnosti stečajnega dolžnika) ali 401. člena (dodatne obveznosti stečajnega dolžnika med preizkusnim obdobjem), dolžnik možnost zatrjevati in dokazovati, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku.

Predlagana je še dopolnitev četrtega odstavka z novimi točkami 6, 7 in 8, in sicer: če si stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov, pri čemer se šteje, da si dolžnik ni prizadeval dovolj, če je poplačal manj kot 10 odstotkov vseh prijavljenih terjatev, razen če sodišče, glede na višino prijavljenih terjatev, socialni položaj in prizadevanja dolžnika oceni, da je upravičeno, da se dolg dolžniku odpusti (nova 6. točka) ali če stečajni dolžnik v stečajnem postopku namesto denarnih sredstev sprejema druge nedenarne ugodnosti (nova 7. točka) ali če stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju sklene pravni posel v nasprotju z določbami ZFPPIPP (nova 8. točka).

K 125. členu (400. člen ZFPPIPP):

Veljavni 400. člen ZFPPIPP v petem odstavku določa, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od dveh let in ne daljše od petih let od začetka postopka odpusta obveznosti. Predlagatelj v smeri, ki jo je začrtala Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, predlaga skrajšanje preizkusnega obdobja. Navedena direktiva v 21. členu določa, da države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolgove, ni daljše od treh let, začenši najpozneje z enim od naslednjih datumov: (a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali (b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanja stečajne mase podjetnika. Državam članicam nalaga, da zagotovijo, da se insolventnim podjetnikom, ki so izpolnili svoje obveznosti, kadar take obveznosti obstajajo po nacionalnem pravu, odpustijo dolgovi po izteku preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba pri sodnem ali upravnem organu vložiti zahtevek za uvedbo dodatnega postopka. Države članice lahko ohranijo ali uvedejo določbe, ki sodnemu ali upravnemu organu omogočajo, da preveri, ali so podjetniki izpolnili obveznosti za pridobitev odpusta dolgov. Države članice pa lahko tudi določijo, da popoln odpust dolgov ne ovira nadaljevanja postopka v primeru insolventnosti, ki vključuje unovčenje in razdelitev podjetnikovega premoženja, ki je bilo del njegove stečajne mase na datum izteka preizkusne dobe za odpust dolgov.

Glede na navedeno so predlagane spremembe petega in osmega odstavka 400. člena tako, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od enega leta (sedaj dveh) in ne daljše od treh let (sedaj pet let) od začetka postopka odpusta obveznosti. Sodišče pa po predlagani spremenjeni določbi osmega odstavka na predlog upravitelja lahko določi tudi preizkusno obdobje, ki je krajše od enega leta (sedaj dveh let), pri čemer je ohranjena ureditev, po kateri preizkusno obdobje ne more biti krajše od šest mesecev.

V zvezi z možnostjo, da odpust obveznosti doseže tudi potrošnik (glej veljavni prvi odstavek 381. člena ZFPPIPP v zvezi s prvim odstavkom 398. člena ZFPPIPP), predlagatelj dodatno pojasnjuje, da nekatere države instituta odpusta obveznosti za fizične osebe, ki niso podjetniki ali zasebniki (osmi odstavek 7. člena ZFPPIPP), torej za potrošnike, ne poznajo. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti v členu 20(1) zahteva uporabo pravil o postopkih za odpust dolgov z vidika »second chance« (nove priložnosti) le za podjetnike. Vendar pa v členu 1(4) določa, da lahko države članice uporabo postopkov iz točke (b) odstavka 1, ki določa postopke za odpust dolgov insolventnih podjetnikov, razširijo na insolventne fizične osebe, ki niso podjetniki. V skladu z recitalom 21 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je za države članice priporočljivo, da čim prej začnejo uporabljati določbe direktive o odpustu dolgov tudi za

potrošnike, čeprav ta direktiva ne vključuje zavezujočih pravil o prezadolženosti potrošnikov. Prezadolženost potrošnikov je namreč (tako recital) z gospodarskega in socialnega vidika zelo zaskrbljujoča ter je tesno povezana z zmanjšanjem presežka dolgov. Poleg tega pogosto ni mogoče jasno razlikovati med dolgovi podjetnikov, nastalimi pri njihovi trgovski, poslovni, obrtni ali poklicni dejavnosti, in dolgovi, nastalimi zunaj teh dejavnosti. Podjetniki ne bi mogli izkoristiti druge priložnosti, če bi morali biti obravnavani v ločenih postopkih z različnimi pogoji dostopa in preizkusnimi dobami za odpust dolgov, da bi jim bili odpuščeni njihovi poslovni dolgovi in drugi dolgovi, ki so nastali zunaj njihovega poslovanja.

Veljavni ZFPPIPP že pozna tudi stečaj potrošnika in je že vzpostavljena možnost odpusta obveznosti tudi za potrošnika. Preizkusna doba za odpust obveznosti je bila vedno enaka za podjetnika in za potrošnika oziroma se je z novelo ZFPPIPP-G celo omogočilo še dodatno skrajšanje te preizkusne dobe, in sicer lahko sodišče na predlog upravitelja ne glede na peti odstavek 400. člena, ki določa, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od dveh let in ne daljše od petih let od začetka postopka odpusta obveznosti, določi krajše preizkusno obdobje od dveh let, vendar ne krajše od šest mesecev od začetka postopka odpusta obveznosti:
1. če stečajni dolžnik nima prejemkov, ki bi ob upoštevanju izločitev ali omejitev iz drugega ali tretjega odstavka 389. člena tega zakona spadali v stečajno maso, ali če je znesek teh prejemkov neznaten, in
2. če ni izgledov, da bi bil stečajni dolžnik v naslednjih dveh letih zmožen pridobivati pomembno višje prejemke od prejemkov, ki jih prejema v času odločanja o začetku postopka odpusta obveznosti, ali pridobiti premoženje večje vrednosti.

Zato predlagatelj ocenjuje, da se z namenom enake obravnave tudi najdaljša preizkusna doba za potrošnike določi v enakem trajanju kot za podjetnike in torej ne sme biti daljša od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti.

Ob tej spremembi se seveda zastavlja vprašanje v zvezi s primeri, ko je bilo preizkusno obdobje določeno v skladu z veljavnim členom (torej daljše od treh let), pa se do uveljavitve spremembe zakona še ne bo v celoti izteklo. Za tak primer predlagatelj v prehodnih določbah predvideva možnost zahteve za skrajšanje preizkusnega obdobja, ki jo v okviru ugovora proti odpustu obveznosti na sodišče lahko naslovita tako dolžnik kot tudi upravitelj.

K 126. členu (408. člen ZFPPIPP):

Veljavni 408. člen določa terjatve, za katere učinkuje odpust obveznosti. V prvem odstavku je tako določeno, da odpust obveznosti učinkuje za vse terjatve upnikov do dolžnika, ki so nastale do začetka postopka osebnega stečaja, ne glede na to, ali je upnik to terjatev prijavil v postopku osebnega stečaja, če ni v drugem odstavku navedenega člena določeno drugače. V veljavnem drugem odstavku pa je izrecno določeno, za katere terjatve odpust obveznosti ne učinkuje.

Kljub zapisu, da odpust obveznosti učinkuje na »vse« terjatve, je glede na naravo zavarovanih terjatev jasno, da odpust obveznosti na terjatve, ki so zavarovane z ločitveno pravico, ne more imeti učinka. To izhaja tudi iz določbe 409. člena ZFPPIPP. V skladu z navedeno določbo namreč s pravnomočnostjo sklepa o odpustu obveznosti preneha le upnikova pravica sodno uveljavljati plačilo terjatve, pri čemer pa terjatev sama ne preneha. Če dolžnik prostovoljno plača neplačani del terjatve, namreč nima pravice zahtevati vračila po pravilih o neupravičeni pridobitvi.

Glede na to, da odpust obveznosti ne more imeti učinka na zavarovane terjatve, iz zapisa veljavne določbe prvega odstavka 408. člena pa bi bilo mogoče sklepati tudi drugače, je predlagano, da se zapis, da odpust obveznosti učinkuje na vse terjatve upnikov do dolžnika nadomesti z zapisom, da odpust obveznosti učinkuje na navadne, podrejene in prednostne terjatve (glej tudi določbo 21. člena ZFPPIPP) upnikov do dolžnika, ki so nastale do začetka postopka osebnega stečaja, ne glede na to, ali je upnik

terjatev prijavil v postopku osebnega stečaja (razen če je v drugem odstavku navedenega člena določeno drugače).

K 127. členu (409. člen ZFPPIPP):

Veljavni 386. člen v prvem odstavku določa, da se z začetkom postopka osebnega stečaja poslovna sposobnost stečajnega dolžnika omeji tako, da:
1. ne more sklepati pogodb in opravljati drugih pravnih poslov ali dejanj, katerih predmet je razpolaganje z njegovim premoženjem, ki spada v stečajno maso, in
2. brez soglasja sodišča ne more:
– najeti kredita ali posojila ali dati poroštva,
– odpreti novega transakcijskega ali drugega denarnega računa ali
– se odpovedati dediščini ali drugim premoženjskim pravicam.

Pravni posel ali drugo pravno dejanje stečajnega dolžnika, ki bi bilo v nasprotju s prej navedenimi omejitvami, nima pravnega učinka (drugi odstavek 386. člena ZFPPIPP).

Praviloma omejitev poslovne sposobnosti stečajnega dolžnika traja za čas stečajnega postopka, pri čemer je trajanje postopka praviloma krajše od trajanja preizkusnega obdobja. Vendar je Varuh človekovih pravic RS opozoril na problematiko primerov, ko temu ni tako in je stečajni postopek po poteku preizkusnega obdobja in tudi še po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti še vedno v teku. Predlagatelj se strinja z opozorili Varuha človekovih pravic RS, da je omejitev dolžnikove poslovne sposobnosti glede premoženja, ki ne predstavlja stečajne mase, neustrezna.

V skladu z veljavnim drugim odstavkom 224. člena spadajo v stečajno maso: 1. premoženje stečajnega dolžnika ob začetku tega postopka, 2. vse premoženje, doseženo z unovčenjem stečajne mase, upravljanjem stečajne mase in izpodbijanjem pravnih dejanj stečajnega dolžnika, ter 3. premoženje, doseženo z nadaljevanjem poslovanja, če stečajni dolžnik v skladu s tem zakonom nadaljuje poslovanje po začetku stečajnega postopka. V postopku osebnega stečaja pa po izrecni določbi veljavnega prvega odstavka 389. člena poleg prej navedenega premoženja v stečajno maso spadajo tudi 1. plača in drugi prejemki, ki jih dolžnik pridobi med postopkom osebnega stečaja, razen prejemkov, ki so po ZFPPIPP izvzeti iz stečajne mase ali spadajo v stečajno maso v omejenem znesku, 2. premoženje, ki ga stečajni dolžnik pridobi na podlagi dedovanja ali na drugi podlagi med postopkom osebnega stečaja. Vendar premoženje iz citiranega prvega odstavka 389. člena ZFPPIPP, ki ga dolžnik pridobi po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti, ne spada več v stečajno maso v postopku osebnega stečaja, v katerem je bil izdan navedeni sklep. Tako namreč izrecno določa drugi odstavek 410. člena ZFPPIPP. Zato je predlagatelj pripravil dopolnitev 409. člena, po kateri s pravomočnostjo sklepa o odpustu obveznosti preneha tudi omejitev poslovne sposobnosti stečajnega dolžnika iz 2. točke prvega odstavka 386. člena, čeprav je postopek osebnega stečajnega še v teku, razen glede odpovedi dediščini ali drugim premoženjskim pravicam, če te sodijo v stečajno maso (predlagani novi tretji odstavek). Povedano drugače, predlagana ureditev dolžniku omogoča, da sme po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti brez soglasja sodišča najeti kredit ali posojilo ali dati poroštvo oziroma odpreti nov transakcijski ali drug denarni račun.

K 128. členu (435. člen ZFPPIPP):

Veljavni 435. člen ureja razloge za ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije. V skladu z drugim odstavkom je ugovor v primeru, če je bil postopek izbrisa začet na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena ZFPPIPP in je pravna oseba vložila ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa, s katerim uveljavlja razlog iz 1. točke prvega odstavka tega člena, dovoljen samo, če pravna oseba:
1. bodisi verjetno izkaže, da posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register in da je na tem naslovu upravičena poslovati bodisi kot lastnik nepremičnine na tem naslovu bodisi na podlagi najemne

pogodbe ali drugega pravnega posla, s katerim ji je lastnik nepremičnine dovolil uporabo nepremičnine na tem naslovu,
2. bodisi hkrati z ugovorom vloži predlog za vpis spremembe poslovnega naslova v sodni register in poleg listin, ki so podlaga za vpis spremembe poslovnega naslova v sodni register, priloži tudi dokaz:
– da je lastnik objekta na novem poslovnem naslovu ali
– da ji je lastnik objekta na novem poslovnem naslovu dovolil poslovanje ali sprejemanje uradnih poštnih pošiljk na tem naslovu.

Po določbi 1. točke drugega odstavka 427. člena ZFPPIPP velja, da če pravna oseba ne dokaže drugače, obstaja razlog za izbris gospodarske družbe iz 1. točke prvega odstavka navedenega člena, to je, da je oseba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti, če v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila svojega letnega poročila AJPES zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali podatkov iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1.

Zato predlagatelj tudi po predlogu AJPES, ki je izpostavila problematiko nepredložitve letnih poročil, dopolnjuje 435. člena tako, da je v primeru, če je bil postopek izbrisa začet na podlagi izbrisnega razloga iz 1. točke drugega odstavka 427. člena ZFPPIPP, ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali manjkajoče podatke iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1, ki jih še ni predložila (predlagani novi drugi odstavek). Navedena določba bo po mnenju predlagatelja pripomogla k večji doslednosti pri predložitvah letnih poročil in s tem izboljšanemu obveščanju zainteresiranih poslovnih partnerjev o stanju oziroma poslovanju družbe.

V skladu z odločbo ustavnega sodišča U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016, ki se nanaša na postopek izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije iz razloga, ker ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register, pa je predlagana dopolnitev ureditve z novim četrtim odstavkom.

Ustavno sodišče je v odločbi ugotovilo, da bi tedaj, kadar se izbrisni postopek začne iz razloga, ker družba ne posluje na registriranem naslovu, upnik z ugovornim razlogom lahko uspel le tako, da bi izkazal, da družba posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. Odločilo je, da je ureditev, po kateri morajo upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije, izkazati, da pravna oseba posluje na naslovu, vpisanem v sodni register, ali da posluje na drugem naslovu, na katerem lahko posluje, ker je bodisi lastnica nepremičnine bodisi ima dovoljenje lastnika nepremičnine, v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave (kršitev splošnega načela enakosti). Po stališču ustavnega sodišča ne obstaja razumen, iz narave stvari izhajajoč razlog, ki bi opravičeval naložitev takega dokaznega bremena navedenim upnikom.

Že ustavno sodišče je do odprave ugotovljenega neskladja odločilo, da se lahko v postopku izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije, ki se vodi iz razloga, ker družba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodnem registru, uveljavi tudi ugovor iz razloga, da pravna oseba ni prenehala poslovati, ker ima premoženje ali ker ni izpolnila vseh svojih obveznosti – to pomeni, da je mogoče uveljaviti vsebinsko enak ugovor kot v izbrisnem postopku, kadar se šteje, da je družba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti, ker v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila svojega letnega poročila agenciji zaradi objave na AJPES. Zato je v predlaganem novem četrtem odstavku določeno, da lahko v primeru, če je bil postopek izbrisa začet na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena zakona (torej iz razloga, ker pravna oseba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodni register), upnik v ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja tudi, da pravna oseba ni prenehala poslovati, ima premoženja ali ni izpolnila vseh svojih obveznosti. Če pravna oseba ni prenehala poslovati, ima premoženja ali ni izpolnila vseh svojih obveznosti, izbris ni dovoljen.

K 129. členu (437. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi prvega odstavka 438. člena ZFPPIPP registrsko sodišče zavrže ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa:
1. če je vložen po poteku roka iz 436. člena tega zakona,
2. če ga je vložila oseba, ki po prvem odstavku 435. člena tega zakona ni upravičena vložiti ugovora, ali
3. če ugovor po drugem, tretjem ali četrtem odstavku 435. člena tega zakona ni dovoljen.

Glede na spremembo 435. člena je potreben tudi popravek sklica v 3. točki prvega odstavka 437. člena, in sicer na tretji, četrti ali peti odstavek. V 435. členu sta namreč predlagana nova drugi in četrti odstavek, ostali odstavki pa so posledično preštevilčeni.

K 130. do 132. členu (485., 486., 487. člen ZFPPIPP):

Gre za uskladitvene določbe zaradi prenehanja veljavnosti Uredbe 1346/2000 (glej obrazložitev k 2. členu predloga). Poleg tega se v skladu z opozorilom Ministrstva za finance v 1. točki drugega odstavka 485. člena in v prvem odstavku 486. člena sklic na zakon, ki ureja bančništvo, nadomešča s sklicem na zakon, ki ureja reševanje in prisilno prenehanje bank.

K 133. členu (489.a člen ZFPPIPP):

Po veljavnem prvem odstavku 489.a člena ZFPPIPP se z globo od 2.000 do 10.000 evrov za prekršek kaznuje oseba, ki je v obdobju, ko je pravna oseba iz prvega odstavka 27. člena tega zakona postala insolventna, opravlja funkcijo člana poslovodstva te pravne osebe:
1. če poslovodstvo ni pravočasno opravilo dejanj iz 35. do 39. člena tega zakona ali
2. če je ravnalo v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena tega zakona.

Po veljavni ureditvi 34. člen ZFPPIPP določa obveznost enakega obravnavanja upnikov, 35. člen obveznost priprave poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja, 36. člen pravila o sklicu skupščine v primerih, ko je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja treba opraviti povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki, o katerem mora odločiti skupščina, 37. člen določa vpis in vplačilo delnic, če je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja treba opraviti povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki, 38. člen opredeljuje obveznost poslovodstva vložiti predlog za začetek stečajnega postopka in 39. člen obveznosti poslovodstva glede postopka prisilne poravnave.

Predlagatelj glede na predlagane spremembe določb 35. do 39. člena ZFPPIPP prekrškovne določbe 489.a člena, ki zadevajo poslovodstvo pravne osebe, ki je postala insolventna, omejuje na kršitve 38. in 39. člena (predlagana sprememba 1. točke prvega odstavka). Poslovodstva namreč za opustitev ukrepov v času, ko družbi insolventnost grozi (ni pa še insolventna), ne morejo doleteti enake posledice, kot so predvidene za opustitev ravnanj poslovodstva pravne osebe, ki je postala insolventna. S spremembo v 2. točki se odpravlja pisna pomota.

Razen prvega odstavka, ki je ustrezno spremenjen, so glede na predlagane spremembe 42. in 43. člena ZFPPIPP vse druge določbe 489.a člena črtane.

K 134. členu (491. člen ZFPPIPP):

Veljavni 491. člen ZFPPIPP (prekrški drugih oseb v stečajnem postopku) določa, da se z globo od 800 do 4.100 evrov za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana poslovodstva stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka:
1. če ne ravna v skladu s prvim ali drugim odstavkom 292. člena tega zakona,
2. če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil v skladu s petim odstavkom 292. člena tega zakona.

Z globo od 800 do 4.100 evrov se kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je pravna oseba, če stori prekršek iz 2. točke prvega odstavka tega člena. In z globo od 300 do 1.200 evrov se kaznuje stečajni dolžnik, ki je fizična oseba, družbenik stečajnega dolžnika, ki je fizična oseba, ali oseba, ki je bila ob začetku stečajnega postopka član organa nadzora stečajnega dolžnika ali pri njem zaposlena, če stori prekršek iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

Predlagatelj s spremembo člena razširja odgovornost na osebe, ki so opravljale funkcijo člana poslovodstva zadnjih pet let pred začetkom stečajnega postopka, ter na fizične osebe, če so storile v prvem odstavku 491. člena opisani prekršek. Predlagano je, da se:
– z globo od 800 do 4.100 evrov za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana poslovodstva stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka, če ne ravna v skladu s prvim ali drugim odstavkom 292. člena tega zakona (predlagani prvi odstavek);
– z globo od 800 do 4.100 evrov za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana poslovodstva stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom stečajnega postopka, če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil v skladu s petim odstavkom 292. člena tega zakona (predlagani drugi odstavek);
– z globo od 800 do 4.100 evrov kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je pravna oseba, če stori prekršek iz drugega odstavka tega člena (predlagani tretji odstavek);
– z globo od 300 do 1.200 evrov kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je fizična oseba, ali oseba, ki je bila ob začetku stečajnega postopka član organa nadzora stečajnega dolžnika ali pri njem zaposlena, če stori prekršek iz drugega odstavka tega člena (predlagani četrti odstavek) in
– z globo od 800 do 4.100 evrov kaznuje stečajni dolžnik, ki je fizična oseba, ter oseba, ki je opravljala funkcijo člana poslovodstva ob začetku postopka prisilne likvidacije, če stori prekršek iz prvega ali drugega odstavka 491. člena ZFPPIPP (predlagani peti odstavek 491. člena ZFPPIPP).

K 135. členu (492. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 492. člena je prekrškovni organ, ki odloča o prekrških in izreka globe po tem zakonu, Ministrstvo za pravosodje. Če sodišče pri opravljanju pristojnosti v postopku zaradi insolventnosti ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je bil storjen prekršek iz 489. člena tega zakona, mora o tem obvestiti Ministrstvo za pravosodje in obvestilu priložiti dokaze, ki so podlaga za tako presojo. Tudi upravitelj, ki pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti v postopku zaradi insolventnosti ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je bil storjen prekršek iz 489.a, 490. ali 491. člena tega zakona, mora o tem obvestiti Ministrstvo za pravosodje in obvestilu priložiti dokaze, ki so podlaga za tako presojo. Glede na to, da se trend prejetih obvestil upraviteljev o utemeljenem sumu storitve prekrška po navedenih določbah ZFPPIPP povečuje (v letu 2016 je prekrškovni organ prejel 102 obvestili, v letu 2017 176 obvestil, v letu 2018 253, v letu 2019 301 obvestilo, v letu 2020 312 obvestil), predlagatelj ocenjuje, da je treba zagotoviti pogoje za hitrejše reševanje prekrškovnih zadev. V prvi vrsti odpravo administrativne ovire in časovni prihranek prekrškovnega organa predstavlja že možnost neposrednega dostopa do podatkov iz centralnega registra prebivalstva in poslovnega registra. Zato je predlagana določba v tej smeri.

K 136. členu (novi 492.a člen ZFPPIPP):

V veljavnem 9. poglavju: Kazenske določbe, je določena globa v razponu, vendar pa prekrškovni organ nima zakonskega pooblastila za izrekanje kazni višje od najnižje predpisane globe. Veljavni tretji odstavek 52. člena Zakona o prekrških (ZP-1) namreč določa, da se v hitrem postopku storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače.

S predlagano novo določbo 492.a člena ZFPPIPP, ki omogoča izvedbo pooblastila iz tretjega odstavka 52. člena ZP-1, bo prekrškovni organ pridobil ustrezno zakonsko podlago, da bo lahko v hitrem postopku o prekršku (s pisno odločbo o prekršku) ob uporabi splošnih pravil za odmero sankcije (obteževalne okoliščine) izrekel globo, ki je višja od najnižje v razponu predpisane globe. Izrekanje globe v znesku,

višjem od najnižje predpisanega, je po oceni predlagatelja nujno zlasti v primeru, ko gre za ponavljajoče se kršitve. Določba pa v načelu ni namenjena izrekanju višje globe od najnižje v razponu predpisane globe že ob prvi kršitvi.

K 137., 138., 139., 140. in 141. členu (prehodne določbe in končna odločba):

V zvezi s prehodom na novo ureditev je določeno, da se postopki, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, nadaljujejo in končajo po določbah do sedaj veljavnega zakona, razen če je v 136. členu predloga določeno drugače.

V skladu z drugim odstavkom predlaganega 137. člena se tako ne glede na temeljno pravilo, določeno v prvem odstavku, spremenjeni oziroma dopolnjeni 48.a, 48.b, 98. in 119.a člen, 5. točka drugega odstavka 122.a člena, 123.a, 124., 137. in 177. člen, peti odstavek 179. člena, 192., 199.a, 199.b, 200., 239., 248., 291., 292., 299., 310., 311., 317., 330. in 337. člen, novi 339.a člen, spremenjeni oziroma dopolnjeni 341., 344., 346., 371., 374., 375., 377., 384., 389.a. in 395. člen, novi 396.a člen, spremenjeni oziroma dopolnjeni 2. točka drugega odstavka 399. člena, 408. in 409. člen, četrti odstavek 435. člena, 485., 486., 487. in 492. člen zakona uporabljajo tudi v postopkih, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona.

Določba novega drugega odstavka 435. člena (razlogi za ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa) se uporablja tudi za postopke, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, v katerih ugovor do uveljavitve tega zakona še ni bil vložen (predlagani tretji odstavek 137. člena).

Spremenjeni 400. člen (začetek postopka odpusta obveznosti) zakona se uporablja tudi za postopke, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, v katerih sodišče še ni določilo preizkusnega obdobja. In če je bil postopek odpusta obveznosti v skladu s 400. členom zakona začet pred uveljavitvijo tega zakona in do uveljavitve tega zakona preizkusno obdobje še ni poteklo, se določbi spremenjenih petega in osmega odstavka 400. člena zakona smiselno uporabljata tako, da lahko upravitelj ali stečajni dolžnik z ugovorom proti odpustu obveznosti, ki ga vloži v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona, zahteva skrajšanje preizkusnega obdobja. Upnik lahko v tem postopku uveljavlja vse ugovore proti odpustu obveznosti iz 403. člena zakona (četrti in peti odstavek 137. člena).

V predlaganem 138. členu je določen rok za uskladitev podzakonskega predpisa, in sicer bo minister, pristojen za pravosodje, uskladil Pravilnik o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen (Uradni list RS, št. 91/08, 119/08, 53/09, 92/14, 66/22 in 103/22) z določbami tega zakona v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

V predlaganem 139. členu pa je določen začetek uporabe posameznih določb zakona. Da bi dolžniki lahko uporabili zakonske možnosti v zvezi s postopkom revizije in novim postopkom zaradi grozeče insolventnosti, je treba namreč na sodiščih in AJPES zagotoviti ustrezne nadgradnje obstoječega sistema elektronskega vpisnika in elektronskega sistema javnih objav. Vrhovno sodišče RS je tehnično nadgradnjo sistema konkretiziralo v smeri, da bodo rešitve poleg nadgradnje šifrantov terjale novo informacijsko nadgradnjo, povezano z ureditvijo revizije in novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, čemur bo sledila nadgradnja sistema AJPES glede objav.

Glede na navedeno je predlagano, da se spremenjena in dopolnjena 5. točka drugega odstavka 108. člena, spremenjena 2. točka drugega odstavka 229. člena ter novi 221.aa, 221.ab, 221.ac in 221.ad člen zakona začnejo uporabljati 1. 1. 2025.

Novi tretji odstavek 121. člena, spremenjeni in dopolnjeni 326. člen, novi 326.a člen, spremenjeni in dopolnjeni 329., 331. in 332. člen pa se začnejo uporabljati, ko so zagotovljeni tehnični pogoji za njihovo izvajanje (predlagani drugi odstavek 139. člena). Minister, pristojen za pravosodje, bo v skladu s

predlaganim tretjim odstavkom ob tehnični izpolnitvi pogojev izdal sklep, v katerem določi datum, od katerega se uporabljajo določbe, katerih začetek uporabe je pogojen z izpolnitvijo tehničnih pogojev. Sklep se bo objavil v Uradnem listu Republike Slovenije.

V četrtem odstavku pa je zaradi zamika začetka uporabe citiranih določb zakona treba določiti še, katera ureditev se uporablja do takrat. Predlagano je, da se do začetka uporabe določb iz prvega in drugega odstavka tega člena uporabljajo določbe Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US in 35/23 – odl. US).

V predlaganem 140. členu je določeno, da se novi drugi odstavek 269. člena zakona uporablja za pravne posle in druga pravna dejanja, ki jih dolžnik sklene ali izvede po uveljavitvi tega zakona.

S predlaganim 141. členom se določa uveljavitvena določba, in sicer se predlaga, da začne zakon veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen
(vsebina zakona)

Ta zakon ureja:
1. finančno poslovanje pravnih oseb,
2. postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter
3. postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb.

2. člen
(prenos in izvajanje predpisov EU)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašata:
1. Direktiva 2001/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2001 o reorganizaciji in prenehanju zavarovalnic (UL L št. 110 z dne 20. aprila 2001, str. 28) in
2. Direktiva 2001/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. aprila 2001 o reorganizaciji in prenehanju kreditnih institucij (UL L št. 125 z dne 5. maja 2001, str. 15).

(2) S tem zakonom se podrobneje ureja izvajanje Uredbe Sveta št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o insolvenčnih postopkih (UL L št. 160 z dne 30. junija 2000, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1346/2000).

4. člen
(kratice drugih zakonov)

V tem zakonu so uporabljene naslednje kratice drugih zakonov:
1. OZ je Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 83/01, 32/04 – UROZ195, 28/06 – odločba US, 29/07 – odločba US in 40/07 – OZ-A),
2. ZD je Zakon o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 17/91-I – ZUDE, 13/94 – ZN, 40/94 – odločba US, 82/94 – ZN-B, 117/00 – odločba US, 67/01, 83/01 – OZ),
3. ZGD-1 je Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/06, 60/06 – popravek 26/07 – ZSDU-B, 33/07 – ZSReg-B in 67/07 – ZTFI),
4. ZIZ je Zakon o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo in 67/07 – ZS-G),
5. ZNVP je Zakon o nematerializiranih vrednostnih papirjih (Uradni list RS, št. 2/07 – uradno prečiščeno besedilo in 67/07 – ZTFI),
6. ZSReg je Zakon o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo),
7. ZZK-1 je Zakon o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 58/03).

5. člen
(postopki zaradi insolvetnosti)

(1) Postopki zaradi insolventnosti so:
1. postopek prisilne poravnave,
2. postopek poenostavljene prisilne poravnave in
3. stečajni postopki.

(2) Stečajni postopki so:
1. stečajni postopek nad pravno osebo,

2. postopek osebnega stečaja in
3. postopek stečaja zapuščine.

14. člen
(insolventnost)

(1) Insolventnost je položaj, ki nastane, če dolžnik oziroma dolžnica (v nadaljnjem besedilu: dolžnik):
1. v daljšem obdobju ni sposoben poravnati vseh svojih obveznosti, ki so zapadle v tem obdobju (v nadaljnjem besedilu: trajnejša nelikvidnost), ali
2. postane dolgoročno plačilno nesposoben.

(2) Če se ne dokaže drugače, velja, da je dolžnik trajneje nelikviden:
1. pri dolžniku, ki je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik:
   - če za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo ene ali več obveznosti v skupnem znesku, ki presega 20 odstotkov zneska njegovih obveznosti, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu, ali
   - če sredstva na njegovih računih ne zadoščajo za izvršitev sklepa o izvršbi ali poplačilo izvršnice in tako stanje traja neprekinjeno zadnjih 60 dni ali s prekinitvami več kot 60 dni v obdobju zadnjih 90 dni, in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti, ali
   - če nima odprtega najmanj enega bančnega računa pri ponudnikih plačilnih storitev v Republiki Sloveniji in če po preteku 60 dni od pravnomočnosti sklepa o izvršbi ni poravnal svoje obveznosti, ki izhaja iz sklepa o izvršbi,
2. pri dolžniku, nad katerim je tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, če za več kot dva meseca zamuja:
   - s plačilom svojih obveznosti na podlagi potrjene prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave ali
   - s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ali
   - z izvedbo drugih ukrepov finančnega prestrukturiranja, določenih v načrtu finančnega prestrukturiranja,
3. pri dolžniku, ki je potrošnik:
   - če za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo ene ali več obveznosti v skupnem znesku, ki presega trikratnik njegove plače, nadomestil ali drugih prejemkov, ki jih prejema redno v obdobjih, ki niso daljša od dveh mesecev, ali
   - če je nezaposlen in ne prejema nobenih drugih rednih prejemkov ter za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo obveznosti, ki presega 1.000 eurov.

(3) Če se ne dokaže drugače, velja, da je dolžnik postal dolgoročno plačilno nesposoben:
1. če je vrednost njegovega premoženja manjša od vsote njegovih obveznosti (v nadaljnjem besedilu: prezadolženost),
2. pri dolžniku, ki je kapitalska družba: tudi če je izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami dosegla polovico osnovnega kapitala in te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv.

(4) Velja in nasproten dokaz ni dovoljen, da je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik postal trajneje nelikviden, če za več kot dva meseca zamuja:
1. s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali
2. s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem,

in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti.

(5) Če je nad dolžnikom tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, velja, če se ne dokaže drugače, da je s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, prenehal položaj insolventnosti dolžnika.

15. člen
(finančno prestrukturiranje)

Finančno prestrukturiranje je celota ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben (v nadaljnjem besedilu: ukrep finančnega prestrukturiranja), in lahko vključujejo:

1. zmanjšanje in odložitev zapadlosti dolžnikovih obveznosti,
2. pri kapitalski družbi: izvedbo povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do dolžnika, ali z novimi denarnimi vložki in
3. druge ukrepe, katerih izvedba v skladu s pravili poslovnofinančne stroke omogoča odpravo vzrokov dolžnikove insolventnosti in zagotavlja, da dolžnik postane kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben.

17. člen
(identifikacijski podatki o dolžniku in upniku)

(1) Identifikacijski podatki o dolžniku, ki je pravna oseba, so:

1. firma ali ime, sedež in poslovni naslov,
2. matična številka, s katero je vpisan v sodnem ali poslovnem registru.

(2) Identifikacijski podatki o dolžniku, ki je podjetnik ali zasebnik, so:

1. osebno ime,
2. podatki, s katerimi je vpisan v poslovnem registru:
   - firma, sedež in poslovni naslov,
   - matična številka in
3. v postopku osebnega stečaja tudi podatki iz 2. do 4. točke tretjega odstavka tega člena.

(3) Identifikacijski podatki o dolžniku, ki je potrošnik, so:

1. osebno ime,
2. naslov stalnega prebivališča,
3. datum rojstva in
4. EMŠO, če je dolžnik vpisan v centralni register prebivalstva, in davčna številka, če je dolžnik vpisan v davčni register.

(4) Če zakon določa, da mora upnikova vloga v postopku vsebovati identifikacijske podatke o dolžniku, za dolžnika, ki je fizična oseba, ni treba, da bi vsebovala podatek iz 4. točke tretjega odstavka tega člena, temveč ta podatek pridobi sodišče po uradni dolžnosti iz centralnega registra prebivalstva oziroma davčnega registra.

(5) Za identifikacijske podatke o zapustniku se pri stečaju zapuščine smiselno uporabljata tretji in četrti odstavek tega člena.

(6) Za identifikacijske podatke o upniku se smiselno uporabljajo prvi odstavek, 1. in 2. točka drugega odstavka ter 1. in 2. točka tretjega odstavka tega člena.

(7) Identifikacijski podatki o dolžniku in drugi podatki o postopku zaradi insolventnosti se vodijo po 122.a členu in objavljajo po 122. členu tega zakona:

1. zaradi varnosti pravnega prometa in
2. da se upnikom omogoči popolna identifikacija dolžnika zaradi pravočasne prijave terjatev v postopku zaradi insolventnosti in uresničevanja drugih pravic v tem postopku.

18. člen
(ožje povezana oseba)

Ožje povezana oseba posamezne osebe je:
1. njen zakonec ali oseba, s katero živi v življenjski skupnosti, ki ima po zakonu enake premoženjske posledice kot zakonska zveza, ali oseba, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti,
2. otrok ali posvojenec te osebe ali osebe iz 1. točke tega člena, ki nima polne poslovne sposobnosti,
3. polnoletni otrok ali posvojenec,
4. starši ali posvojitelji,
5. bratje in sestre,
6. oseba, ki z njo živi v skupnem gospodinjstvu,
7. druga oseba, ki nima polne poslovne sposobnosti in ji je dodeljena v skrbništvo.

25. člen
(pooblaščeni ocenjevalec)

(1) Pooblaščeni ocenjevalec oziroma ocenjevalka (v nadaljnjem besedilu ocenjevalec) vrednosti podjetja je fizična oseba, ki ima dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje.

(2) Pooblaščeni ocenjevalec vrednosti strojev in opreme ali nepremičnin je:
1. fizična oseba, ki ima dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme ali nepremičnin v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, oziroma
2. fizična oseba, ki je imenovana za sodnega cenilca za ocenjevanje vrednosti strojev in opreme ali nepremičnin v skladu z zakonom, ki ureja sodišča.

30. člen
(upravljanje tveganj)

(1) Upravljanje tveganj zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju.

(2) Poslovodstvo mora zagotoviti, da družba redno izvaja ukrepe upravljanja tveganj iz 31. in 32. člena tega zakona ter druge ukrepe upravljanja tveganj, ki so po pravilih poslovnofinančne stroke potrebni in primerni glede na vrsto in obseg poslov, ki jih družba opravlja.

(3) Poslovodstvo mora pri izpolnjevanju svojih obveznosti iz drugega odstavka tega člena upoštevati vsa tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju in vključujejo zlasti kreditno tveganje, tržno tveganje, operativno tveganje in likvidnostno tveganje.

(4) Kreditno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika do družbe.

(5) Tržno tveganje je tveganje nastanka izgub zaradi spremembe cen blaga, valut ali finančnih instrumentov ali spremembe obrestnih mer.

(6) Operativno tveganje je tveganje nastanka izgube skupaj s pravnim tveganjem zaradi:
1. neustreznosti ali nepravilnega izvajanja notranjih postopkov,
2. drugega nepravilnega ravnanja ljudi, ki spadajo v notranje poslovno področje družbe,
3. neustreznosti ali nepravilnega delovanja sistemov, ki spadajo v notranjo poslovno področje družbe, ali
4. zunanjih dogodkov ali dejanj.

(7) Likvidnostno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti.

Oddelek 2.2: Obveznosti družbe ter njenega poslovodstva in nadzornega sveta pri nastanku insolventnosti

33. člen
(uporaba oddelka 2.2)

Pri uporabi pravil iz oddelka 2.2 tega zakona o obveznostih družbe in poslovodstva velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je družba postala insolventna takrat, ko bi tak položaj družbe lahko ugotovilo poslovodstvo, če bi člani poslovodstva ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.

34. člen
(obveznost enakega obravnavanja upnikov)

(1) Če družba postane insolventna, ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe.

(2) Velja, da so za redno poslovanje družbe nujna zlasti plačila:
1. terjatev upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve po prvem odstavku 21. člena tega zakona,
2. tekočih stroškov rednega poslovanja družbe (elektrika, voda in podobno),
3. tekočih dobav blaga ali storitev, potrebnih za redno poslovanje družbe,
4. davka na dodano vrednost, trošarin in drugih davkov in prispevkov, ki jih mora dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi.

(3) Po tem, ko družba postane insolventna, poslovodstvo ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani.

(4) Za dejanje, ki je prepovedano po tretjem odstavku tega člena, velja zlasti:
1. preusmeritev poslovanja ali finančnih tokov na drugo pravno ali fizično osebo,
2. pravna dejanja, ki bi bila ob stečajnem postopku izpodbojna po 271. členu tega zakona.

(5) Prepovedi iz prvega in tretjega odstavka tega člena trajajo:
1. če mora poslovodstvo po prvem odstavku 38. člena tega zakona vložiti predlog za začetek stečajnega postopka: do začetka tega postopka,
2. če mora poslovodstvo po prvem odstavku 39. člena tega zakona vložiti predlog za začetek postopka prisilne poravnave: do začetka tega postopka ali
3. če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave: do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

(6) Če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave, sme družba poleg dejanj iz prvega odstavka tega člena opraviti tudi pravne posle, določene v poročilu poslovodstva o ukrepih finančnega prestrukturiranja iz 35. člena tega zakona.

35. člen
(poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja)

(1) Če družba postane insolventna, mora poslovodstvo v enem mesecu po nastanku insolventnosti nadzornemu svetu predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja.

(2) Poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja mora vsebovati:
1. opis finančnega položaja družbe,
2. analizo vzrokov za insolventnost in
3. mnenje poslovodstva, ali obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti finančno prestrukturiranje družbe tako, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna.

(3) Če je mnenje poslovodstva iz 3. točke drugega odstavka tega člena pritrdilno, mora poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja vsebovati tudi:
1. analizo ukrepov finančnega prestrukturiranja, potrebnih za odpravo vzrokov za insolventnost družbe in zagotovitev, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna,
2. opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki jih bo v mejah svojih pristojnosti izvedlo poslovodstvo (na primer vpoklic nevplačanih vložkov v osnovni kapital, izvedba povečanja osnovnega kapitala z novimi vložki na podlagi odobrenega kapitala, prodaja poslovno nepotrebnega premoženja), in rokov, v katerih jih bo izvedlo,
3. če po presoji poslovodstva z ukrepi iz 2. točke tega odstavka vzrokov insolventnosti ne bo mogoče v celoti odpraviti, tudi: opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, o katerih je pristojna odločati skupščina (na primer redno povečanje osnovnega kapitala z novimi vložki) in rokov, v katerih jih je treba opraviti,
4. mnenje poslovodstva, ali obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti prisilno poravnavo:
   - če skupščina ne bi sprejela ukrepov iz 3. točke tega odstavka ali
   - če izvedba povečanja osnovnega kapitala iz 2. ali 3. točke tega odstavka ne bi bila uspešna (na primer, ker novi vložki na podlagi povečanja osnovnega kapitala družbe ne bi bili vplačani).

(4) Če je mnenje poslovodstva iz 4. točke tretjega odstavka tega člena pritrdilno, mora poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja vsebovati tudi opis predloga prisilne poravnave z vsebino iz 143. ali 144. člena tega zakona, ki bi bila po presoji poslovodstva sprejemljiva za upnike in bi zagotovila, da bo družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna.

(5) Nadzorni svet mora dati mnenje o poročilu o ukrepih finančnega prestrukturiranja v petih delovnih dneh po prejemu tega poročila.

(6) Mnenje iz petega odstavka tega člena mora vključevati presojo nadzornega sveta:
1. ali je družba insolventna in
2. o potrebnosti in ustreznosti ukrepov iz 2. in 3. točke tretjega odstavka tega člena.

36. člen
(sklic skupščine)

(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo, če je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja treba opraviti povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki, o katerem mora odločiti skupščina.

(2) Ne glede na prvi odstavek 297. člena ZGD-1 je treba sklicati skupščino, ki bo odločala o povečanju osnovnega kapitala iz prvega odstavka tega člena, vsaj 15 dni pred dnem zasedanja skupščine.

(3) Poslovodstvo mora objaviti sklic skupščine, ki bo odločala o povečanju osnovnega kapitala iz prvega odstavka tega člena, v treh delovnih dneh po poteku roka iz petega odstavka 35. člena tega zakona za dan, ki ni poznejši od enega meseca po poteku tega roka.

(4) Drugi in tretji odstavek tega člena se smiselno uporabljata tudi, če se hkrati s povečanjem osnovnega kapitala iz prvega odstavka tega člena izvede poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala zaradi pokrivanja nepokrite izgube.

(5) Če je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja družba kapitalsko neustrezna, ni pa še nastal položaj prezadolženosti ali trajnejše nelikvidnosti, lahko vsak družbenik ali član nadzornega sveta da nasprotni predlog k predlogu sklepa iz prvega odstavka tega člena, za sprejetje sklepa o prenehanju družbe in začetku likvidacije iz prvega odstavka 403. člena ZGD-1.

37. člen
(vpis in vplačilo novih delnic)

(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo, če je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja treba opraviti povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki.

(2) Poslovodstvo mora objaviti poziv za vpis in vplačilo delnic na podlagi povečanja osnovnega kapitala z vložki v treh delovnih dneh.

(3) Rok iz drugega odstavka tega člena teče:
1. pri povečanju na podlagi odobrenega kapitala: od poteka roka iz prvega odstavka 35. člena tega zakona,
2. pri povečanju na podlagi sklepa skupščine iz prvega odstavka 36. člena tega zakona: od konca zasedanja, na katerem je skupščina sprejela tak sklep.

(4) Če prednostna pravica do vpisa novih delnic ni izključena, je ne glede na drugi stavek prvega odstavka 337. člena ZGD-1 rok za uveljavitev te pravice osem dni.

(5) Rok za vpis in vplačilo delnic ne sme biti daljši od 15 dni po objavi poziva za vpis in vplačilo delnic.

38. člen
(obveznost poslovodstva vložiti predlog za začetek stečajnega postopka)

(1) Poslovodstvo mora v treh delovnih dneh vložiti popoln predlog za začetek stečajnega postopka:
1. če je mnenje poslovodstva iz 3. točke drugega odstavka 35. člena tega zakona odklonilno ali
2. če je mnenje poslovodstva iz 4. točke tretjega odstavka 35. člena tega zakona odklonilno in če:
   - skupščina ne sprejme sklepa iz prvega odstavka 36. člena tega zakona ali

- v roku za vpis in vplačilo delnic niso vpisane in vplačane vse delnice, ki so predmet povečanja osnovnega kapitala iz prvega odstavka 37. člena tega zakona.

(2) Rok iz prvega odstavka tega člena teče:

1. v primeru iz 1. točke prvega odstavka tega člena: od poteka roka iz prvega odstavka 35. člena tega zakona,
2. v primeru iz prve alineje 2. točke prvega odstavka tega člena: od konca zasedanja skupščine, ki je odločala o povečanju osnovnega kapitala,
3. v primeru iz druge alineje 2. točke prvega odstavka tega člena: od poteka roka iz petega odstavka 37. člena tega zakona.

39. člen
(obveznosti poslovodstva glede postopka prisilne poravnave)

(1) Če je mnenje poslovodstva iz 4. točke tretjega odstavka 35. člena tega zakona pritrdilno in če skupščina ne sprejme sklepa iz prvega odstavka 36. člena tega zakona ali v roku za vpis in vplačilo delnic niso vpisane in vplačane vse delnice, ki so predmet povečanja osnovnega kapitala iz prvega odstavka 37. člena tega zakona, mora poslovodstvo vložiti popoln predlog za prisilno poravnavo v treh mesecih po nastanku insolventnosti.

(2) Poslovodstvo mora zagotoviti, da družba med postopkom prisilne poravnave pravočasno ravna v skladu z zapovedmi in ne krši prepovedi, določenih v 4. poglavju tega zakona.

41. člen
(računovodska obravnava učinkov potrjene prisilne poravnave)

(1) V izkazu poslovnega izida družbe se ne pripoznajo prihodki zaradi prenehanja obveznosti družbe na podlagi:

1. prenehanja terjatev, ki so jih upniki prenesli na družbo v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v skladu s pododdelkom 4.4.4 tega zakona, ali
2. zmanjšanja terjatev v skladu s potrjeno prisilno poravnavo.

(2) Družba mora v breme zneska njenih obveznosti iz prvega odstavka tega člena pokriti preneseno izgubo in za morebitne razliko do celotnega zneska teh obveznosti oblikovati kapitalske rezerve.

(3) Družba, ki je oblikovala kapitalske rezerve po drugem odstavku tega člena, ne sme izvesti rednega zmanjšanja osnovnega kapitala prej kot v desetih letih po pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave in tudi ne pred potekom roka za izpolnitve vseh obveznosti po potrjeni prisilni poravnavi.

(4) Prvi do tretji odstavek tega člena se smiselno uporabljajo tudi, če družba zunaj postopka prisilne poravnave izvede finančno prestrukturiranje na podlagi poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja iz 35. člena tega zakona tako, da sklene zunajsodno poravnavo, po kateri se njene obveznosti zmanjšajo zaradi delnega odpusta dolga, na katerega upniki pristanejo s to poravnavo, če taka zunajsodna poravnava učinkuje za najmanj 6/10 vsote vseh terjatev upnikov do družbe.

42. člen
(odškodninska odgovornost članov poslovodstva)

(1) Poslovodstvo je upnikom odgovorno za škodo, ki so jo imeli, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega plačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek in če poslovodstvo pred začetkom stečajnega postopka:

1. ni pravočasno opravilo dejanj iz 35. do 39. člena tega zakona ali
2. je ravnalo v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena tega zakona.

(2) Če poslovodstvo ne dokaže drugače, velja, da je imel upnik zaradi opustitev ali dejanj poslovodstva iz prvega odstavka tega člena škodo, ki je enaka razliki med celotnim zneskom njegove terjatve in zneskom, do katerega je bila ta terjatev plačana v stečajnem postopku.

(3) Če ima poslovodstvo dva ali več članov, so vsi člani upnikom solidarno odgovorni za škodo iz prvega odstavka tega člena.

(4) Člani poslovodstva so v celoti ali delno prosti odškodninske odgovornosti za škodo iz prvega odstavka tega člena, če dokažejo, da je celotna škoda ali del škode nastal zaradi dogodkov ali ravnanja drugih oseb, ki jih poslovodstvo, čeprav je ravnalo v skladu s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij, ni moglo niti preprečiti niti odvrniti ali omejiti njihovih škodljivih posledic.

(5) Posamezen član poslovodstva je prost odškodninske odgovornosti za škodo iz prvega odstavka tega člena, če dokaže enega od naslednjih oprostilnih razlogov:

1. da dejanj, določenih v 35. do 39. členu tega zakona, ni mogel opraviti samostojno, in:
   - je na seji poslovodstva predlagal, da se opravijo, a so drugi člani poslovodstva temu nasprotovali, ali
   - član poslovodstva, ki je bil v notranjem razmerju med člani poslovodstva odgovoren za finančno poslovanje družbe, ni pravočasno pripravil ustreznih strokovnih podlag,

   ali
2. da za kršitev prepovedi iz 34. člena tega zakona ni vedel ali jih ni mogel preprečiti, čeprav je ravnal v skladu s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.

43. člen
(odškodninska odgovornost članov nadzornega sveta)

(1) Člani nadzornega sveta so upnikom solidarno odgovorni za škodo, ki so jo imeli, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega plačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek in če obstaja eden od naslednjih pogojev:

1. če je poslovodstvo v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka na podlagi poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja predlagalo skupščini sprejetje sklepa o povečanju osnovnega kapitala z vložki in:
   - je nadzorni svet o poročilu o ukrepih finančnega prestrukturiranja dal mnenje iz petega odstavka 35. člena tega zakona, v katerem je presodil, da družba ni insolventna in povečanje osnovnega kapitala ni potrebno, ter
   - je skupščina zavrnila sprejetje sklepa o povečanju osnovnega kapitala,
2. če od poslovodstva niso zahtevali poročil po drugem in četrtem odstavku 272. člena ZGD-1, čeprav bi jih morali zahtevati po pravilih poslovnofinančne stroke ali stroke upravljanja podjetij,
3. če bi na podlagi letnega poročila ali drugih poročil poslovodstva lahko ugotovili, če bi ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij, da je družba postala insolventna, pa niso z ukrepi, ki so v njihovi pristojnosti, zagotovili, da poslovodstvo pravočasno opravi dejanja iz 35. do 39. člena tega zakona, ali preprečili dejanja v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena tega zakona.

(2) Za vzročno zvezo med dejanji ali opustitvami članov nadzornega sveta in škodo se smiselno uporablja drugi odstavek 42. člena tega zakona.

(3) Za oprostitev odgovornosti članov nadzornega sveta se smiselno uporabljata četrti in peti odstavek 42. člena tega zakona.

44.u člen
(ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja)

(1) Razlogi za ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja so:
1. če sodišče zavrže zahtevo za potrditev sporazuma o finančnem prestrukturiranju po četrtem odstavku 44.t člena tega zakona,
2. če dolžnik do poteka roka iz prvega odstavka 44.r člena tega zakona oziroma roka, ki je bil podaljšan po tretjem odstavku 44.r člena tega zakona, ne vloži zahteve za potrditev,
3. če ustavitev zahtevajo upniki, katerih skupni znesek finančnih terjatev, vključenih v osnovni seznam finančnih terjatev, je najmanj 30 odstotkov vsote vseh finančnih terjatev, vključenih v ta seznam,
4. če ustavitev zahteva dolžnik pred vložitvijo popolne zahteve za potrditev sporazuma o finančnem prestrukturiranju,
5. če dolžnik za več kot 15 dni zamuja s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcev.

(2) Zahtevi iz 3. točke prvega odstavka tega člena morajo biti priložene notarsko overjene izjave vseh upnikov, ki zahtevajo ustavitev postopka.

(3) Če nastane razlog za ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja iz 1. do 4. točke prvega odstavka tega člena, sodišče izda sklep, s katerim:
1. ugotovi, da je nastal razlog za ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja in
2. pouči dolžnika in upnike o tem, da bo sodišče ustavilo postopek preventivnega prestrukturiranja in bodo prenehale pravne posledice začetka tega postopka, če v enem mesecu od objave sklepa ne bodo vložili predloga za začetek postopka prisilne poravnave.

(4) Sodišče mora sklep iz tretjega odstavka tega člena izdati v osmih dneh od dneva, ko je nastal razlog za ustavitev postopka iz prvega odstavka tega člena.

(5) Proti sklepu iz tretjega odstavka tega člena ni posebne pritožbe. Sklep je dovoljeno izpodbijati s pritožbo proti sklepu, s katerim sodišče ustavi postopek preventivnega prestrukturiranja.

(6) Sodišče ustavi postopek preventivnega prestrukturiranja po poteku enega meseca od objave sklepa iz tretjega odstavka tega člena.

(7) Če v enem mesecu po objavi sklepa iz tretjega odstavka tega člena dolžnik vloži predlog za začetek postopka prisilne poravnave ali če tak predlog v skladu z 221.j členom tega zakona vložijo upniki, sodišče odloči o ustavitvi postopka preventivnega prestrukturiranja s sklepom, s katerim odloči o predlogu za začetek prisilne poravnave v skladu s 153. členom tega zakona.

(8) Zahtevo za ustavitev postopka finančnega prestrukturiranja zaradi razloga iz 5. točke prvega odstavka tega člena lahko poleg vsakega upnika, ki je stranka postopka, vloži tudi vsak delavec dolžnika. Za odločanje o tej zahtevi se smiselno uporabljajo 176. člen, prvi, drugi, četrti in peti odstavek 177. člena in 178. člen tega zakona, če ni v devetem ali desetem odstavku tega člena drugače določeno.

(9) Sodišče mora po uradni dolžnosti v osmih dneh po prejemu zahteve iz osmega odstavka tega člena od pristojnega davčnega organa in drugih pristojnih oseb pridobiti podatke o plačilu plač delavcem ter davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcev.

(10) Če sodišče presodi, da obstaja razlog iz 5. točke prvega odstavka tega člena, ustavi postopek preventivnega finančnega prestrukturiranja in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

48.a člen
(obvezna mediacija v postopkih zaradi insolventnosti)

(1) Sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti, napoti stranke postopka in upravitelja v postopek mediacije, kadar oceni, da je to glede na okoliščine zadeve primerno za rešitev spornega vprašanja ali interesnega nasprotja, ki izvira iz postopka zaradi insolventnosti ali je v neposredni zvezi z njim.

(2) Postopek mediacije se začne z izdajo sklepa o napotitvi v mediacijo.

(3) Če sodišče ne odloči drugače, sklep o napotitvi v mediacijo ni ovira za nadaljevanje postopka zaradi insolventnosti.

(4) Stranke mediacijskega postopka so se dolžne vestno in pošteno udeleževati postopka mediacije.

(5) Glede napotitve v mediacijo se smiselno uporabljajo določbe drugega do šestega odstavka 19. člena Zakona o alternativnem reševanju sodnih sporov (Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 – ZUJF).

(6) Šteje se, da je bil postopek mediacije neuspešno zaključen, če ni bil dosežen dogovor o rešitvi spornega vprašanja ali interesnega nasprotja v roku 30 dni od začetka postopka mediacije.

48.b člen
(sporazumna mediacija pred vložitvijo tožbe)

(1) V primerih, ko ta zakon določa, da so stranke glavnega postopka zaradi insolventnosti ali upravitelj v zvezi s svojimi zahtevki upravičeni vložiti tožbo, se stranke postopka in upravitelj lahko sporazumejo za mediacijo pred vložitvijo tožbe.

(2) Postopek mediacije se začne z dnem, ko stranke sklenejo pisni sporazum o reševanju spora z mediacijo.

(3) Sporazum je treba skleniti v roku, ki ga za vložitev tožbe določa ta zakon. V sporazumu morajo stranke določno opredeliti spor, na katerega se nanaša mediacija. Listino o sporazumu mora tožeča stranka priložiti tožbi.

(4) O sklenitvi sporazuma morajo stranke mediacijskega postopka v treh dneh od sklenitve sporazuma obvestiti sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti.

(5) Stranke mediacijskega postopka so se dolžne vestno in pošteno udeleževati postopka mediacije.

(6) Šteje se, da je bil postopek mediacije neuspešno zaključen, če ni bil dosežen dogovor o rešitvi spora v roku 30 dni od začetka postopka mediacije.

(7) Med postopkom mediacije rok za vložitev tožbe ne teče.

61. člen

(izjava upravitelja o prijavljenih terjatvah; osnovni seznam preizkušenih terjatev)

(1) Upravitelj se mora v enem mesecu po poteku roka za prijavo terjatve iz prvega ali drugega odstavka 59. člena tega zakona o vsaki pravočasno prijavljeni terjatvi določno izreči, ali jo priznava ali prereka.

(2) Če zaradi velikega števila pravočasno prijavljenih terjatev upravitelj v stečajnem postopku v roku iz prvega odstavka tega člena ne more preizkusiti vseh terjatev, sodišče na zahtevo upravitelja ta rok podaljša, vendar največ za en mesec.

(3) Upravitelj se mora o pravočasno prijavljenih terjatvah izreči tako, da sodišču predloži seznam (v nadaljnjem besedilu: osnovni seznam preizkušenih terjatev).

(4) Osnovni seznam preizkušenih terjatev mora za vsako pravočasno prijavljeno terjatev vsebovati naslednje podatke:
1. zaporedno številko terjatve,
2. identifikacijske podatke o upniku, ki je prijavil terjatev,
3. znesek glavnice prijavljene terjatve,
4. kapitalizirani znesek obresti iz 2. točke drugega odstavka ali iz 1. točke petega odstavka 60. člena tega zakona, znesek stroškov iz 3. točke drugega odstavka 60. člena tega zakona ter podatke iz 4. in 5. točke drugega odstavka 60. člena tega zakona, če so vsebovani v prijavi terjatve,
5. izjavo upravitelja, ali terjatev priznava ali prereka,
6. če upravitelj prereka terjatev samo delno: prerekani znesek terjatve,
7. če upravitelj prereka terjatev: opis dejstev, iz katerih izhaja, da terjatev ali prerekani del terjatve ne obstaja.

(5) Osnovni seznam preizkušenih terjatev mora sodišče objaviti v treh delovnih dneh po prejemu seznama.

(6) Po objavi osnovnega seznama preizkušenih terjatev upravitelj terjatev, ki jih je priznal, ne more več prerekati.

71. člen
(poznejši preizkus terjatev)

(1) O pravočasno prijavljenih terjatvah iz tretjega ali četrtega odstavka 59. člena tega zakona, ki niso bile vključene v osnovni seznam preizkušenih terjatev, se mora upravitelj izreči tako, da sodišču predloži seznam teh terjatev (v nadaljnjem besedilu: dodatni seznam preizkušenih terjatev).

(2) Za preizkus terjatev iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo 61. do 70. člen tega zakona.

(3) Pri smiselni uporabi določb tega zakona iz drugega odstavka tega člena se namesto pojma »seznam preizkušenih terjatev« uporablja pojem »dodatni seznam preizkušenih terjatev«.

78. člen
(člani upniškega odbora)

(1) Za člana upniškega odbora je lahko izvoljen vsak upnik, ki je po 57. členu tega zakona upravičen opravljati procesna dejanja.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena za člana upniškega odbora ne more biti izvoljen ali imenovan upnik:

1. ki je hkrati dolžnik insolventnega dolžnika in njegova obveznost do insolventnega dolžnika presega en odstotek vrednosti premoženja insolventnega dolžnika,
2. ki je v zadnjih dveh letih pred uvedbo postopka zaradi insolventnosti opravljal funkcijo člana poslovodstva ali organa nadzora ali funkcijo prokurista insolventnega dolžnika ali imel v insolventnem dolžniku položaj družbenika z najmanj 0,5 odstotnim kapitalskim deležem,
3. ki je družba in ima v razmerju do insolventnega dolžnika ali dolžnika iz 1. točke tega odstavka položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1,
4. ki opravlja funkcijo člana poslovodstva ali organa nadzora ali funkcijo prokurista ali ima položaj družbenika z najmanj 0,5 odstotnim kapitalskim deležem v:
   - dolžniku iz 1. točke tega odstavka ali
   - družbi iz 3. točke tega odstavka,
5. ki ima v razmerju do insolventnega dolžnika ali osebe iz 1., 2. ali 4. točke tega odstavka položaj ožje povezane osebe,
6. ki ima glede vseh terjatev, ki jih uveljavlja v postopku, položaj ločitvenega upnika, razen če upnik dokaže, da vrednost premoženja, ki je predmet njegove ločitvene pravice, ne zadošča za plačilo celotne terjatve, ali
7. ki ima položaj izločitvenega upnika.

79. člen
(število članov upniškega odbora)

(1) Število članov upniškega odbora določi sodišče.

(2) Število članov upniškega odbora mora biti liho in ne sme biti manjše kot tri, razen če je število upnikov manjše kot tri, ter ne večje kot 11.

(3) Pri določitvi števila članov upniškega odbora mora sodišče upoštevati skupno število upnikov.

(4) Število članov upniškega odbora določi sodišče:
1. če je pristojno odločati o imenovanju članov upniškega odbora: s sklepom, s katerim imenuje upniški odbor,
2. če člane upniškega odbora volijo upniki: s sklepom o izvolitvi upniškega odbora.

(5) Proti sklepu o določitvi števila članov upniškega odbora ni posebne pritožbe, lahko pa se izpodbija s pritožbo proti sklepu o imenovanju ali izvolitvi upniškega odbora.

80. člen
(imenovanje članov upniškega odbora)

(1) V postopku prisilne poravnave sodišče imenuje člane upniškega odbora s sklepom o začetku tega postopka.

(2) Sodišče mora za člane upniškega odbora imenovati upnike, ki so imetniki navadnih terjatev do dolžnika v najvišjem skupnem znesku.

(3) Pri imenovanju članov upniškega odbora sodišče določi upnike z najvišjim skupnim zneskom terjatev po drugem odstavku tega člena:
1. v postopku prisilne poravnave: na podlagi seznama iz 3. točke prvega odstavka 142. člena tega zakona,
2. v stečajnem postopku: na podlagi podatkov, ki jih izkazuje insolventni dolžnik v svojih poslovnih knjigah.

87. člen
(pristojnosti upniškega odbora)

(1) Upniški odbor:
1. odloča o mnenju ali soglasju o zadevah, določenih z zakonom,
2. obravnava poročila, ki jih mora v skladu z zakonom predložiti upravitelj, in
3. izvaja druge pristojnosti, določene z zakonom.

(2) Upniški odbor ima zaradi uresničevanja svojih pravic in izvajanja svojih pristojnosti pravico pregledati poslovne knjige in celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ter pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom.

(3) Upniški odbor upnike na njihovo zahtevo obvešča o stanju stečajne mase.

98. člen
(obveznosti upravitelja)

(1) Upravitelj mora svoje naloge in pristojnosti opravljati v skladu:
1. s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi,
2. z drugimi zakoni, ki se uporabljajo za insolventnega dolžnika, in predpisi, izdanimi na njihovi podlagi,
3. s pravili stroke oseb, ki kot mandatarji opravljajo posle za druge osebe.

(2) Upravitelj mora pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti ravnati:
1. vestno in pošteno,
2. z ustrezno profesionalno skrbnostjo ter
3. tako, da varuje in uresničuje interese upnikov, ki mu morajo biti vodilo pri opravljanju teh nalog in pristojnosti.

(3) Upravitelj mora upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako, in ne sme omogočiti ali dopustiti:
1. da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali
2. da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase, ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena.

(4) Upravitelj mora svoja poročila, sezname preizkušenih terjatev in druga pisanja upravitelja predložiti sodišču v elektronski obliki, podpisana z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Minister, pristojen za pravosodje, predpiše podrobnejša pravila o vlaganju pisanj upravitelja.

103. člen
(nagrada upravitelja)

(1) Upravitelj ima pravico do nagrade za svoje delo.

(2) V postopku prisilne poravnave nagrada upravitelja vključuje:
1. nadomestilo za preizkus terjatev,
2. nadomestilo za izdelavo poročila o izidu glasovanja o sprejetju prisilne poravnave,
3. nadomestilo za izdelavo poročila o vpisu in vplačilu novih delnic in
4. nadomestilo za opravljanje nadzora upravitelja po 171. členu tega zakona.

(3) Nadomestila iz 1., 2. in 3. točke drugega odstavka tega člena se določijo v sorazmerju s številom pravočasno prijavljenih terjatev, nadomestilo iz 4. točke drugega odstavka tega člena pa za vsak mesec trajanja postopka prisilne poravnave.

(4) V stečajnem postopku nagrada upravitelja vključuje:
1. nadomestilo za prevzem prostorov, premoženja in poslov stečajnega dolžnika ter za izdelavo otvoritvenega poročila (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo za izdelavo otvoritvenega poročila),
2. nadomestilo za preizkus terjatev, ki se določi v sorazmerju s številom pravočasno prijavljenih terjatev, in
3. nadomestilo za unovčenje stečajne mase in razdelitev splošne ali posebne stečajne mase, ki se določi v sorazmerju z višino zneska, ki je predmet razdelitve.

(5) **(črtan)**

(6) **(črtan)**

(7) Nadomestila, ki jih vključuje nagrada upravitelja, so nadomestilo za vse storitve, ki so potrebne za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, razen:
1. **(črtana),**
2. računovodskih storitev v zvezi z vodenjem poslovnih knjig in sestavljanjem računovodskih izkazov in davčnih obračunov v stečajnem postopku,
3. storitev pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti,
4. posredniških storitev pri prodaji premoženja na borznem ali drugem organiziranem trgu, na katerem lahko trgujejo samo pooblaščeni udeleženci tega trga,
5. storitev arhiviranja dokumentacije v skladu s predpisi o arhiviranju,
6. drugih storitev, za katere je potrebno posebno strokovno znanje s področij, ki niso predmet strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja, ali ki jih je v posameznem postopku treba opraviti v takem obsegu, da jih ne more opraviti upravitelj sam.

(8) Podrobnejša pravila o odmeri nagrade upravitelja se določijo s tarifo iz 2. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona.

105. člen
(stroški upravitelja)

(1) Upravitelj ima pravico do povrnitve stroškov, ki so mu nastali pri opravljanju nalog in pristojnosti upravitelja.

(2) O povrnitvi stroškov upravitelju, ki so nastali v posameznem mesecu, odloči sodišče s sklepom, s katerim odloča o izplačilu drugih tekočih stroškov postopka za ta mesec.

(3) Za pritožbo proti sklepu o povrnitvi stroškov upravitelju se smiselno uporabljata deveti in deseti odstavek 104. člena tega zakona.

106. člen
(pristojnost za nadzor nad upravitelji)

(1) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, je pristojno za opravljanje nadzora nad upravitelju v skladu s pravili, določenimi v pododdelku 3.6.2 tega zakona.

(2) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, je upravičeno, v obsegu, potrebnem za opravljanje nadzora iz prvega odstavka tega člena, neposredno dostopati in pridobivati podatke iz centralnega registra prebivalstva, poslovnega registra in podatke, ki jih vodijo drugi upravljavci osebnih podatkov.

(3) Za postopek odločanja o zadevah, urejenih v pododdelku 3.6.2 tega zakona, se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

(4) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, lahko pri opravljanju nadzora iz prvega odstavka tega člena:
1. opravi pregled dokumentacije insolventnega dolžnika, ki jo je prevzel upravitelj v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti, in dokumentacije, ki jo mora voditi upravitelj v zvezi s tem postopkom, ali zahteva od zbornice upraviteljev, da opravi tak pregled,
2. zahteva uvedbo disciplinskega postopka proti upravitelju in
3. odredi ali izvede druge ukrepe, potrebne za preveritev, ali upravitelj opravlja svoje naloge v postopku zaradi insolventnosti v skladu z zakonom.

(5) Pregled iz 1. točke četrtega odstavka tega člena, ki ga opravi ministrstvo, pristojno za pravosodje, se opravi po vnaprejšnjem obvestilu upravitelju ali brez njega. Pregled opravijo sodniki, ki so v skladu z določbami zakona, ki ureja sodniško službo, dodeljeni v ministrstvo, pristojno za pravosodje, za opravljanje zahtevnejših strokovnih nalog in imajo izkušnje na področju postopkov zaradi insolventnosti, gospodarskih sporov ali izvršbe, ali univerzitetni diplomirani pravniki z najmanj petimi leti praktičnih izkušenj na pravniških delih s področja postopkov zaradi insolventnosti po opravljenem pravniškem državnem izpitu ali revizorji, ki jih imenuje minister, pristojen za pravosodje. O opravljenem pregledu pregledovalci sestavijo poročilo, katerega en izvod se posreduje upravitelju. Ugotovitve iz poročila se lahko uporabijo za izvrševanje zakonitih pristojnosti ministrstva, pristojnega za pravosodje.

(6) Zbornica upraviteljev opravlja nadzor nad poslovanjem upraviteljev v skladu s pravili, določenimi v pododdelku 3.6.4. tega zakona.

108. člen
(dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja)

(1) Funkcijo upravitelja lahko opravlja le oseba, ki ima veljavno dovoljenje ministra, pristojnega za pravosodje, za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja).

(2) Minister, pristojen za pravosodje, izda dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja osebi, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
1. je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora ali države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj in ima aktivno znanje slovenskega jezika,
2. je poslovno sposobna in ima splošno zdravstveno zmožnost,
3. ima najmanj visokošolsko izobrazbo prve stopnje ali primerljivo izobrazbo, pridobljeno v tujini, nostrificirano, priznano ali ovrednoteno v skladu z zakonom, ki ureja vrednotenje in priznavanje izobraževanja, ali dovoljenje za opravljanje nalog revizorja ali pooblaščenega revizorja v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje,
4. ima najmanj tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju del s strokovno izobrazbo iz 3. točke tega odstavka,
5. ima sklenjeno zavarovanje, ki krije njegovo odškodninsko odgovornost iz prvega odstavka 102. člena tega zakona za najnižjo zavarovalno vsoto 500.000 eurov v posameznem letu,
6. je opravila strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja,
7. je vredna javnega zaupanja za opravljanje te funkcije,

8. je ministru, pristojnem za pravosodje, dala izjavo, da bo vestno in odgovorno opravljala svoje pristojnosti in naloge upravitelja ter si v vsakem postopku zaradi insolventnosti, v katerem bo imenovana, prizadevala za kar najhitrejše končanje postopka in čim ugodnejše poplačilo upnikov.

(3) Pogoja iz 7. točke drugega odstavka tega člena ne izpolnjuje tisti, za katerega je na podlagi njegovega dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da funkcije upravitelja ne bo opravljal strokovno, pošteno in vestno, ali kdor je bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja, storjenega z naklepom, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali zaradi enega od teh kaznivih dejanj, storjenih iz malomarnosti: povzročitve smrti iz malomarnosti, hude telesne poškodbe, posebno hude telesne poškodbe, ogrožanja varnosti pri delu, prikrivanja, izdaje in neupravičene pridobitve poslovne tajnosti, pranja denarja, izdaje uradne tajnosti, povzročitve splošne nevarnosti ali izdaje državne tajnosti, in kazen še ni bila izbrisana iz kazenske evidence.

(4) Minister, pristojen za pravosodje, zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja:
1. če vlagatelj zahteve ne izpolnjuje pogojev iz drugega odstavka tega člena ali
2. če je bilo vlagatelju zahteve že odvzeto dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja ali
3. če je vlagatelju zahteve že prenehalo veljati dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja po 5. točki četrtega odstavka 109. člena tega zakona ali
4. če je zoper vlagatelja uveden kazenski postopek zaradi suma storitve kaznivega dejanja iz tretjega odstavka tega člena in je v tem postopku obtožnica postala pravnomočna ali je na podlagi obtožnega predloga razpisana glavna obravnava,
5. ne glede na 4. točko tega odstavka pa tudi v primeru, če je proti vlagatelju uveden kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, storjenega z naklepom, zoper premoženje ali zoper gospodarstvo, ki se preganja po uradni dolžnosti, in je v tem postopku pravnomočna obtožnica, vložena brez preiskave, ali pravnomočno uvedena preiskava,
6. ne glede na vrsto očitanega kaznivega dejanja, če je zoper vlagatelja pravnomočno odrejen pripor.

(5) Če ima upravitelj položaj odvetnika, ne sme kot odvetnik zastopati stečajnega dolžnika v sodnih ali drugih postopkih, ki se vodijo v zvezi s stečajnim postopkom, v katerem je bil imenovan za upravitelja, in ne sme uporabljati naziva odvetnik.

109. člen
(odvzem in prenehanje dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja)

(1) Minister, pristojen za pravosodje, upravitelju odvzame dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja:
1. če se ugotovi, da krši ali je kršil določbo iz petega odstavka 108. člena tega zakona,
2. če se ugotovi, da ne izpolnjuje pogoja iz 3., 4., 5., 6. ali 7. točke drugega odstavka 108. člena tega zakona.

(2) Odločba o odvzemu dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja je dokončna.

(3) O odvzemu dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja odloča minister, pristojen na pravosodje, na predlog sodišča, ki vodi postopek zaradi insolventnosti, v katerem je upravitelj storil kršitev, ki je razlog za odvzem dovoljenja, ali po uradni dolžnosti.

(4) Dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja preneha veljati:
1. če upravitelj izgubi državljanstvo Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora, ne da bi istočasno pridobil državljanstvo druge države, ki je Republika Slovenija ali država članice Evropske unije ali država članica Evropskega gospodarskega prostora,

2. če je upravitelju s pravnomočno odločbo odvzeta poslovna sposobnost ali če ne izpolnjuje več pogoja splošne zdravstvene zmožnosti,
3. če da upravitelj pisno izjavo, na kateri je njegov podpis overjen, da naj se izbriše iz seznama upraviteljev,
4. če upravitelj umre,
5. če je upravitelju s pravnomočno odločbo disciplinske komisije izrečen ukrep trajnega odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja.

(5) O prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja mora minister, pristojen za pravosodje, izdati ugotovitveno odločbo.

(6) Če je upravitelju s pravnomočno odločbo disciplinske komisije izrečen ukrep trajnega odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja, mora zbornica o tem obvestiti ministrstvo, pristojno za pravosodje, v treh delovnih dneh po dnevu, ko taka odločba postane pravnomočna.

(7) Kazensko sodišče mora ministra, pristojnega za pravosodje, obvestiti o pravnomočni obsodbi za kaznivo dejanje iz tretjega odstavka 108. člena tega zakona naslednji delovni dan po nastanku tega dejstva.

110. člen
(seznam upraviteljev)

(1) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, vodi seznam upraviteljev.

(2) Seznam mora za vsako osebo, ki ima veljavno dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, vsebovati:
1. identifikacijske podatke o upravitelju,
2. številko in datum izdaje dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja,
3. sodišča, pri katerih oseba opravlja funkcijo upravitelja,
4. za vsak postopek zaradi insolventnosti ali prisilne likvidacije, v katerem oseba opravlja funkcijo upravitelja:
   - sodišče, ki vodi postopek, osebno ime sodnika in opravilno številko postopka,
   - osebno ime ali firmo in sedež dolžnika,
   - vrsto postopka,
   - datum začetka postopka,
   - datum končanja postopka,
5. datum vpisa v seznam upraviteljev,
6. obdobje začasne ustavitve imenovanja za upravitelja v novih zadevah,
7. datum izbrisa iz seznama upraviteljev in razlog za izbris,
8. podatke o zavarovanju upraviteljeve odgovornosti iz 5. točke drugega odstavka 108. člena tega zakona in
9. elektronski naslov upravitelja.

(3) Identifikacijski podatki o upravitelju so:
1. osebno ime,
2. naslov stalnega prebivališča,
3. datum rojstva, če upravitelj nima niti EMŠO niti davčne številke,
4. identifikacijska številka, in sicer:
   - EMŠO, če je upravitelj vpisan v centralni register prebivalstva, ali
   - davčna številka v drugih primerih,
5. če upravitelj opravlja pristojnosti in naloge upravitelja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, tudi podatki, s katerimi je vpisan v registru:
   - firma, sedež in poslovni naslov,

- matična številka.

(4) Seznam upraviteljev se objavi na spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti iz 122. člena tega zakona.

(5) Podatki se v seznamu upraviteljev vodijo in objavljajo zaradi preverjanja pogojev za imenovanje upravitelja v posameznem postopku in nadzora nad upravitelji.

(6) Seznam upraviteljev, ki se objavi po četrtem odstavku tega člena, ter podatki, sklepi in druga pisanja, ki se objavijo po 122. členu tega zakona, ne smejo vsebovati podatkov iz 2. do 4. točke tretjega odstavka tega člena.

(7) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, odgovarja za pravilnost podatkov, vsebovanih v seznamu upraviteljev, ki ga posreduje agenciji zaradi objave po četrtem odstavku tega člena. Agencija mora zagotoviti, da se na spletnih straneh v postopkih zaradi insolventnosti iz 122. člena tega zakona objavi seznam upraviteljev, ki ji ga zaradi objave posreduje ministrstvo, pristojno za pravosodje.

111. člen
(izbira sodišča, pri katerem upravitelj opravlja funkcijo upravitelja)

(1) Oseba, ki ima veljavno dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, mora izbrati najmanj eno in lahko izbere vsa okrožna sodišča, pri katerih opravlja funkcijo upravitelja.

(2) Oseba mora izjavo o izbiri sodišč po prvem odstavku tega člena priložiti svoji zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja.

(3) Oseba lahko spremeni svojo izbiro sodišč z izjavo, ki jo predloži ministrstvu, pristojnemu za pravosodje.

(4) Oseba lahko spremeni izbiro sodišč:
1. bodisi tako, da pri posameznem okrožnem sodišču ne bo več opravljala funkcije upravitelja,
2. bodisi tako, da izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljala funkcijo upravitelja.

(5) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, vodi za vsako okrožno sodišče seznam upraviteljev, ki so izbrali posamezno okrožno sodišče (v nadaljnjem besedilu: seznam izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča). Upravitelji se v seznamu izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča razvrstijo po vrstnem redu zaporedne številke pridobitve dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja.

(6) Sprememba izbire sodišč iz 1. točke četrtega odstavka tega člena začne učinkovati z vpisom te spremembe v seznam upraviteljev in ne vpliva na pristojnosti in naloge osebe v postopkih, v katerih je bila imenovana za upravitelja pred začetkom učinkovanja spremembe izbire.

(7) Sprememba izbire sodišč iz 2. točke četrtega odstavka tega člena, ki je bila zahtevana do 30. novembra posameznega leta, začne učinkovati 1. januarja naslednjega leta.

(8) Če je za posamezno okrožno sodišče izbrano število upraviteljev, ki ne zadošča glede na število zadev, ki jih povprečno vodi to sodišče in okrajna sodišča z njegovega območja, minister, pristojen za pravosodje na predlog tega sodišča določi dodatno število upraviteljev.

(9) Obvestilo o določitvi dodatnega števila upraviteljev iz osmega odstavka tega člena mora ministrstvo, pristojno za pravosodje, objaviti na spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti iz 122. člena tega zakona skupaj s pozivom upraviteljem, da dodatno izberejo okrožno sodišče, na katerega se nanaša obvestilo.

(10) Pri dodatni izbiri okrožnega sodišča na podlagi poziva iz devetega odstavka tega člena ne velja omejitev, določena v prvem odstavku tega člena.

(11) Če v 15 dneh po objavi obvestila in poziva iz devetega odstavka tega člena ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, izjave o dodatni izbiri okrožnega sodišča, na katerega se nanaša obvestilo, ne da zadostno število upraviteljev, mora minister, pristojen za pravosodje, v osmih dneh po poteku tega roka izdati odločbo, s katero določi dodatne upravitelje, ki morajo svojo funkcijo opravljati tudi pri tem sodišču.

(12) Minister, pristojen za pravosodje, kot dodatne upravitelje po enajstem odstavku tega člena določi med upravitelji, ki so po prvem odstavku tega člena izbrali manj kot tri sodišča.

(13) Če je število upraviteljev iz dvanajstega odstavka tega člena večje od potrebnega dodatnega števila upraviteljev, se kot dodatni upravitelji določijo tisti, ki so bili na sezam upraviteljev vpisani kasneje.

114. člen
(predpisi o upraviteljih)

(1) Minister, pristojen za pravosodje, predpiše:
1. program in način opravljanja strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja,
2. tarifo za odmero nagrade upravitelja in pavšalnega nadomestila za prevzem poslov razrešenega upravitelja,
3. podrobnejša pravila o stroških, do povrnitve katerih je upravičen upravitelj, in o pavšalnem znesku za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom, iz 3. točke prvega odstavka 233. člena tega zakona,
4. podrobnejša pravila o vodenju seznama upraviteljev,
5. podrobnejša pravila o vsebini in načinu obveščanja po petem in šestem odstavku 113. člena tega zakona.

(2) V predpisu, s katerim predpiše tarifo za odmero nagrade upravitelja in pavšalnega nadomestila za prevzem poslov razrešenega upravitelja ter podrobnejša pravila o stroških, do povrnitve katerih je upravičen upravitelj, in o pavšalnem znesku za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom, iz 3. točke prvega odstavka 233. člena tega zakona, minister, pristojen za pravosodje, določi tudi maksimalne zneske, ki jih nagrada, pavšalno nadomestilo, povrnitev stroškov ali pavšalni znesek za kritje drugih stroškov v posameznem primeru ne smejo preseči.

(3) Vrhovno sodišče zbira podatke o pravnomočno odmerjenih zneskih iz drugega odstavka tega člena in jih s poročilom, ki vsebuje ugotovitve, ki izhajajo iz sodne prakse, do 30. junija za preteklo leto posreduje ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, in Državnemu zboru.

115. člen
(pogoji za imenovanje za upravitelja)

(1) V posameznem postopku zaradi insolventnosti je lahko za upravitelja v skladu s 116. členom tega zakona imenovana oseba:
1. ki je vpisana v seznam upraviteljev in
2. je sodišče, ki vodi ta postopek, v seznamu upraviteljev pri njej vpisano kot sodišče, pri katerem opravlja funkcijo upravitelja.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena za upravitelja ne more biti imenovana oseba:
1. ki je hkrati dolžnik ali upnik insolventnega dolžnika,

2. ki je v zadnjih dveh letih pred uvedbo postopka zaradi insolventnosti
   - opravljala funkcijo člana poslovodstva, člana organa nadzora ali prokurista insolventnega dolžnika,
   - bila zaposlena pri insolventnem dolžniku ali
   - bila na podlagi pogodbe ali drugega pravnega temelja v poslovnem razmerju z insolventnim dolžnikom,
3. ki ima v razmerju do osebe iz 1. ali 2. točke tega odstavka položaj ožje povezane osebe,
4. ki že opravlja funkcijo upravitelja v postopku zaradi insolventnosti nad drugo družbo, ki ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1,
5. če obstajajo druge okoliščine, ki vzbujajo dvom o njeni nepristranskosti pri opravljanju funkcije upravitelja v tem postopku.

(3) Oseba mora odkloniti svoje imenovanje za upravitelja v posameznem postopku zaradi insolventnosti, če obstajajo ovire za njeno imenovanje iz drugega odstavka tega člena.

(4) Oseba lahko odkloni svoje imenovanje za upravitelja v posameznem postopku zaradi insolventnosti samo v primeru iz tretjega odstavka tega člena ali če je bilo začasno ustavljeno njeno imenovanje za upravitelja po 112. členu tega zakona.

119.a člen
(razrešitev imenovanega upravitelja in imenovanje novega upravitelja na podlagi odločitve večine upnikov)

(1) Če upravitelj po presoji upniškega odbora ne uživa več zaupanja upnikov, lahko upniški odbor kadarkoli po objavi sklepa o preizkusu terjatev z večino glasov vseh svojih članov brez obrazložitve zahteva glasovanje upnikov o razrešitvi imenovanega upravitelja. Upniški odbor mora hkrati z zahtevo za glasovanje o razrešitvi imenovanega upravitelja zahtevati glasovanje o imenovanju novega upravitelja. V zahtevi za imenovanje novega upravitelja lahko upniški odbor izbere katerokoli osebo, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje iz 115. člena tega zakona.

(2) Sodišče mora v treh delovnih dneh po prejemu zahteve upniškega odbora iz prvega odstavka tega člena objaviti poziv upnikom, da v 15 dneh po objavi poziva oddajo glasovnice za glasovanje o zahtevi upniškega odbora za razrešitev imenovanega upravitelja in imenovanje novega upravitelja.

(3) O razrešitvi imenovanega upravitelja in imenovanju novega upravitelja ima pravico glasovati vsak upnik, katerega terjatev je v postopku zaradi insolventnosti priznana ali verjetno izkazana.

(4) Odločitev o razrešitvi imenovanega upravitelja in imenovanju novega upravitelja je sprejeta, če zanjo glasujejo upniki, katerih skupni znesek terjatev iz 73. člena tega zakona presega polovico osnove za izračun deleža glasovalnih pravic iz 74. člena tega zakona.

(5) Sodišče imenovanega upravitelja razreši in imenuje novega upravitelja, če je dosežena večina iz četrtega odstavka tega člena. Sklep o razrešitvi imenovanega upravitelja in imenovanju novega upravitelja se vroči upraviteljema.

(6) S pritožbo proti sklepu iz petega odstavka tega člena je dovoljeno izpodbijati samo način izračunavanja večine in da je bila za upravitelja imenovana oseba, ki ne izpolnjuje pogojev za imenovanje iz 115. člena tega zakona. Pritožbo lahko vložita tudi razrešeni in novo imenovani upravitelj.

120.h člen
(disciplinska odgovornost upraviteljev)

(1) Upravitelj je disciplinsko odgovoren:
1. če pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti krši obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev,
2. če zamuja s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici,
3. če se ne izobražuje v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica.

(2) Upravitelj stori hujšo disciplinsko kršitev:
1. če krši obveznosti iz tretjega odstavka 98. člena tega zakona,
2. če pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti krši obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, in je zaradi kršitve obveznosti nastala škoda za premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso,
3. če stori kršitev iz 1. točke prvega odstavka tega člena enakih značilnosti že drugič v petletnem obdobju ali kršitev iz 2. ali 3. točke prvega odstavka tega člena enakih značilnosti že drugič v obdobju zadnjega leta.

120.i člen
(disciplinski ukrepi)

(1) Za hujšo disciplinsko kršitev se upravitelju lahko izreče:
1. denarna kazen, ki ni manjša od 5.000 eurov in ne večja od 15.000 eurov,
2. pogojni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja, ki se izvrši, če upravitelj v petih letih po izreku ukrepa znova stori disciplinsko kršitev,
3. trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja.

(2) Za disciplinsko kršitev, ki nima znakov hujše disciplinske kršitve iz prvega odstavka tega člena, se upravitelju lahko izreče:
1. opomin,
2. denarna kazen, ki ni manjša od 1.700 eurov in ne večja od 5.000 eurov.

(3) Pri izrekanju disciplinskih ukrepov se upoštevajo teža kršitve in njene posledice, stopnja odgovornosti, prejšnje delo in vedenje osebe, proti kateri se vodi disciplinski postopek, ter morebitni prej izrečeni disciplinski ukrepi.

(4) Če disciplinska komisija izreče disciplinski ukrep denarne kazni, mora določiti rok za plačilo te kazni, ki ne sme biti krajši od enega meseca in ne daljši od šestih mesecev.

(5) Z odločbo, s katero izreče disciplinski ukrep, disciplinska komisija naloži upravitelju, da zbornici povrne stroške disciplinskega postopka.

(6) Pravnomočna odločba, s katero je bila izrečena denarna kazen ali naložena povrnitev stroškov disciplinskega postopka, je izvršilni naslov, na podlagi katerega se na predlog zbornice lahko izvede prisilna izterjava v postopku sodne izvršbe.

(7) Sredstva od vplačane denarne kazni se uporabijo za namene, določene s statutom zbornice.

120.l člen
(uvedba disciplinskega postopka)

(1) Postopek pred disciplinsko komisijo prve stopnje uvede predsednik zbornice na lastno pobudo ali na predlog ministra, pristojnega za pravosodje, predsednika okrožnega sodišča ali predsednika višjega sodišča.

(2) Postopek pred disciplinsko komisijo prve stopnje zoper predsednika zbornice uvede minister, pristojen za pravosodje, na lastno pobudo ali na predlog predsednika okrožnega sodišča ali predsednika višjega sodišča.

(3) Postopek iz prvega in drugega odstavka tega člena se uvede s sklepom o uvedbi disciplinskega postopka, zoper katerega ni dovoljena pritožba.

(4) Če je podan predlog za uvedbo disciplinskega postopka iz prvega ali drugega odstavka tega člena mora predsednik zbornice oziroma minister, pristojen za pravosodje, v enem mesecu od prejema tega predloga uvesti disciplinski postopek.

(5) Sklep o uvedbi disciplinskega postopka mora vsebovati:
1. opis disciplinske kršitve, ki je razlog za uvedbo postopka, in
2. dokaze o tem, da je bila storjena očitana kršitev.

(6) Če je uveden disciplinski postopek zaradi kršitev, zaradi katerih se sme izreči ukrep trajnega odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja, lahko organ disciplinskega postopka ali minister, pristojen za pravosodje, upravitelju izreči začasno prepoved opravljati funkcijo upravitelja. Začasna prepoved lahko traja do konca disciplinskega postopka, vendar največ eno leto.

120.o člen
(disciplinski postopek pred disciplinsko komisijo druge stopnje)

(1) Proti odločbi disciplinske komisije druge stopnje, s katero je bil upravitelju izrečen pogojni ali trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja ali potrjena odločba disciplinske komisije prve stopnje, s katero je bil izrečen tak ukrep, je dovoljen upravni spor.

(2) Tožbo v upravnem sporu lahko vložijo osebe iz drugega odstavka 120.n člena tega zakona.

121. člen
(podrejena uporaba pravil pravdnega postopka)

(1) Za postopek zaradi insolventnosti se glede vprašanj, ki s tem zakonom niso urejena drugače, smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek.

(2) V postopku zaradi insolventnosti ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje niti predlagati obnove postopka in ne vložiti revizije.

(3) Kdor je zamudil rok ali izostal z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih po poteku roka ali koncu naroku ne more več dati ali vložiti.

122. člen
(spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti)

(1) Na spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti je treba v zvezi s posameznim postopkom zaradi insolventnosti objaviti:
1. naslednje podatke o posameznem postopku zaradi insolventnosti:

- identifikacijske podatke insolventnega dolžnika, razen podatka o EMŠO ter podatka o davčni številki insolventnega dolžnika, ki je potrošnik,
- sodišče, ki vodi postopek in opravilno številko zadeve,
- identifikacijske podatke o upravitelju,
- začetek postopka, potek roka za prijavo terjatev v postopku in podatke o drugih procesnih dejanjih v postopku,
- pri stečajnem postopku tudi: podatke o višini stečajne mase in deležih poplačil upnikov,

2. sklep o začetku postopka zaradi insolventnosti in vse sklepe, izdane v glavnem postopku zaradi insolventnosti, razen:
   - sklepa o začetku postopka osebnega stečaja,
   - sklepa, s katerim sodišče odloči o predlogu za začetek postopka odpusta obveznosti, ali dolžniku naloži določena ravnanja v postopku odpusta obveznosti,
   - sklepa o izterjavi stalnih prejemkov iz 393. člena tega zakona,
   - sklepa o zasegu denarnega dobroimetja iz 394. člena tega zakona in
   - sklepa o ustavitvi nadaljnje izterjatve stalnih prejemkov ali zasega denarnega dobroimetja iz tretjega odstavka 410. člena tega zakona,
3. oklic o začetku postopka, oklic o razpisu naroka in druge oklice ali pozive za glasovanje, ki jih po tem zakonu izda sodišče,
4. vse zapisnike o narokih in poteku sej upniškega odbora,
5. poročila upravitelja in listine, ki so mu priložene, in v postopku prisilne poravnave tudi poročila insolventnega dolžnika in listine, ki so mu priložene,
6. sezname preizkušenih terjatev,
7. vloge strank postopka in druga sodna pisanja, za katere ta zakon določa, da se objavijo,
8. v stečajnem postopku tudi vse razpise javnih dražb in vabil k dajanju ponudb v zvezi z unovčevanjem stečajne mase.

(2) Spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti upravlja agencija.

(3) Spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti morajo biti zasnovane tako, da je vsakomur omogočen brezplačen vpogled v podatke, objavljene na teh straneh, in sicer:

1. po datumu objave,
2. po opravilni številki postopka zaradi insolventnosti ali sodišču, ki vodi ta postopek,
3. če ima insolventni dolžnik položaj pravne osebe, podjetnika ali zasebnika: po kateremkoli identifikacijskem podatku, s katerim je vpisan v sodnem ali poslovnem registru, in po davčni številki,
4. če ima insolventni dolžnik položaj potrošnika, podjetnika ali zasebnika: po kombinaciji naslednjih pogojev, pri čemer sistem vrne podatek o opravilni številki postopka zaradi insolventnosti samo, če se ujemajo vsi pogoji:
   - kombinaciji EMŠO ter imena in priimka,
   - kombinaciji davčne številke ter imena in priimka ali
   - kombinaciji imena in priimka, naslova stalnega prebivališča in rojstnega datuma,
5. če ima insolventni dolžnik položaj potrošnika, podjetnika ali zasebnika, tudi samo po EMŠO ali davčni številki, pri čemer sistem vrne samo podatek, ali je nad osebo, ki ustreza temu pogoju, začet postopek zaradi insolventnosti, brez podatka o opravilni številki zadeve, če je postopek začet.

(4) Velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da se je stranka postopka zaradi insolventnosti ali druga oseba seznanila z vsebino sodne odločbe, vloge druge stranke v tem postopku ali drugega pravnega dejanja iz prvega odstavka tega člena s potekom osmih dni po objavi tega pravnega dejanja.

(5) Za objave iz prvega odstavka tega člena je treba ob objavi oklica o začetku postopka plačati pavšalno nadomestilo, ki ga glede na vrsto postopka določa tarifa agencije. Nadomestilo iz prvega stavka tega odstavka agenciji plača sodišče v breme predujma iz petega odstavka 141. člena ali prvega odstavka 233. člena tega zakona.

(6) Agencija sprejme tarifo, s katero določi nadomestila iz petega odstavka tega člena, v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.

(7) Vlada Republike Slovenije določi podrobnejša pravila o objavah v postopkih zaradi insolventnosti.

(8) S predpisom iz sedmega odstavka tega člena lahko Vlada Republike Slovenije tudi:
1. določi, da se podatki iz prvega odstavka tega člena objavijo tudi na javnih spletnih straneh, namenjenih skupnim objavam podatkov o postopkih zaradi insolventnosti v več državah članicah EU, ki se vzpostavijo in vodijo na podlagi dogovora med pristojnimi organi držav članic EU in
2. uredi podrobnejša pravila o teh objavah.

(9) Sklep ali drugo pisanje iz 2. do 8. točke prvega odstavka tega člena, ki se objavi, ne sme vsebovati podatka o EMŠO ter podatka o davčni številki insolventnega dolžnika, ki je potrošnik.

(10) Sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti, odgovarja za pravilnost podatkov, vsebovanih v sklepu ali drugem pisanju, ki ga posreduje agenciji zaradi objave po prvem odstavku tega člena.

(11) Agencija mora zagotoviti:
1. da se na spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti objavijo pisanja, ki ji jih zaradi objave posredujejo sodišča, in
2. da so te spletne strani zasnovane v skladu s tretjim odstavkom tega člena.

122.a člen
(vodenje in posredovanje podatkov v postopkih zaradi insolventnosti)

(1) Center za informatiko na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Center za informatiko) upravlja programsko opremo, ki omogoča:
1. vodenje vpisnika zadev v postopkih zaradi insolventnosti,
2. posredovanje podatkov o posameznem postopku zaradi insolventnosti v objavo po 1. točki prvega odstavka 122. člena tega zakona in
3. posredovanje pisanj v objavo po 2. do 8. točki prvega odstavka 122. člena tega zakona.

(2) Center za informatiko lahko podatke iz 1. točke prvega odstavka 122. člena tega zakona o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje:
1. osebam držav članic EU, ki te podatke potrebujejo za vzdrževanje svojih informatiziranih evidenc o dolžnikih,
2. bankam, zavarovalnicam ali drugim finančnim institucijam držav članic EU, ki te podatke potrebujejo za upravljanje kreditnega tveganja ali zaradi uporabe pravil, določenih v 158., 245., 246. in 386. členu tega zakona,
3. upravljavcem sistemov bonitetnih podatkov o strankah bank, zavarovalnic ali drugih finančnih institucij držav članic EU, ki te podatke potrebujejo za upravljanje kreditnega tveganja članic tega sistema,
4. Davčni upravi Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje nalog pobiranja davkov in drugih obveznih dajatev,
5. Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje svoje pristojnosti zastopanja države pri uveljavljanju njenih pravic v postopku zaradi insolventnosti in varstva njenega pravnega položaja ali organov in organizacij, ki jih je Državno pravobranilstvo Republike Slovenije po zakonu pristojno zastopati, pred sodišči in drugimi državnimi organi.

(3) Za posredovanje podatkov po drugem odstavku tega člena se smiselno uporabljajo 3. do 5. točka tretjega odstavka 122. člena tega zakona.

(4) Pri posredovanju podatkov v informatizirani obliki po drugem odstavku tega člena Center za informatiko ne sme posredovati obeh identifikacijskih številk insolventnega dolžnika iz 4. točke tretjega odstavka 17. člena tega zakona, temveč po izbiri upravičenca iz drugega odstavka tega člena bodisi samo EMŠO bodisi samo davčno številko.

(5) Center za informatiko lahko podatke iz 1. točke prvega odstavka 122. člena tega zakona o postopkih zaradi insolventnosti nad pravno osebo, podjetnikom ali zasebnikom v informatizirani obliki posreduje:

1. osebam iz drugega odstavka tega člena
2. zunanji bonitetni instituciji države članice EU:
   - ki jo je pristojni nadzorni organ države članice EU priznal kot primerno za izdelavo zunanje bonitetne ocene po predpisih, ki urejajo upravljanje kreditnega tveganja bank, zavarovalnic ali drugih finančnih institucij in
   - ki te podatke potrebuje za izdelavo zunanjih bonitetnih ocen,
3. agenciji za izdelavo uskupinjenih informacij o gospodarskih gibanjih.

(6) Podatke o postopkih zaradi insolventnosti, ki se posredujejo v informatizirani obliki po drugem ali petem odstavku tega člena, je dovoljeno uporabiti samo za namene iz 1., 2., 3., 4. ali 5. točke drugega odstavka ali 2. in 3. točke petega odstavka tega člena ali za namen iz sedmega odstavka 17. člena tega zakona.

(7) Za posredovanje podatkov v informatizirani obliki po drugem in petem odstavku tega člena morajo osebe iz 1. do 3. točke drugega odstavka in iz 2. točke petega odstavka tega člena plačevati nadomestilo.

(8) Minister, pristojen za pravosodje, na predlog Centra za informatiko določi podrobnejša pravila o posredovanju podatkov v informatizirani obliki po drugem in petem odstavku tega člena, in s tarifo določi nadomestila iz sedmega odstavka tega člena.

123.a člen
(elektronsko vlaganje pisanj in elektronsko vročanje)

(1) Odvetnik, ki zastopa stranko v postopku zaradi insolventnosti, mora prijavo terjatev in druge vloge stranke vložiti v elektronski obliki, podpisani z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom.

(2) Če vloga iz prvega odstavka tega člena ni vložena v elektronski obliki, se zanjo ne uporabljajo pravila o nepopolni vlogi in jo sodišče zavrže.

(3) Odvetniku, ki zastopa stranko v postopku zaradi insolventnosti, in upravitelju se vsa pisanja vročajo elektronsko v njegov varni elektronski poštni predal.

(4) Odvetniku za zastopanje stranke v postopku zaradi insolventnosti ni treba predložiti pooblastila.

(5) Minister, pristojen za pravosodje, predpiše podrobnejša pravila o vlaganju pisanj strank v elektronski obliki in o elektronskem vročanju.

124. člen
(odločbe)

(1) Sodišče v postopku zaradi insolventnosti odloča s sklepom ali odredbo.

(2) Sodišče upravitelju izda navodilo za njegovo delo z odredbo.

(3) Sodišče o drugih zadevah, razen o zadevah iz drugega odstavka tega člena, odloča s sklepom.

(4) Sodišče izda izvirnik sklepa ali odredbe v elektronski obliki, podpisan z varnim elektronskim podpisom sodnika, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Minister, pristojen za pravosodje, predpiše podrobnejša pravila za izdajo elektronskega izvirnika sklepa ali odredbe.

137. člen
(razkritje finančnega položaja in poslovanja dolžnika)

Dolžnik mora upnikom v postopku prisilne poravnave razkriti svoj finančni položaj in poslovanje ter jim dati vse informacije, potrebne za presojo:
1. ali je dolžnik insolventen,
2. ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, in
3. ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek.

142. člen
(poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika)

(1) Poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika mora vsebovati:
1. računovodske izkaze, pripravljene v skladu z izbranim okvirom računovodskega poročanja dolžnika, in sicer:
   - bilanco stanja, katere bilančni presečni dan je zadnji dan zadnjega koledarskega trimesečja, ki se je končalo pred uvedbo postopka prisilne poravnave, in
   - izkaza poslovnega izida in denarnih tokov dolžnika za obdobje od začetka zadnjega poslovnega leta dolžnika do bilančnega presečnega dne bilance stanja iz 1. točke tega odstavka,
2. pojasnila k računovodskim izkazom iz 1. točke tega odstavka,
3. seznam navadnih terjatev do dolžnika, ki je razvrščen po velikosti skupnega zneska terjatev posameznega upnika in za vsakega od njih vključuje:
   - identifikacijske podatke o upniku,
   - skupni znesek upnikovih terjatev po stanju na bilančni presečni dan bilance stanja iz 1. točke tega odstavka, in
   - opis okoliščin za imenovanje za člana upniškega odbora iz 1. do 5. točke drugega odstavka 78. člena tega zakona, če za upnika taka ovira obstaja,
4. če obstajajo podrejene terjatve upnikov do dolžnika, tudi seznam teh terjatev s podatki iz prve in druge alineje 3. točke tega odstavka,
5. seznam dolžnikovih ločitvenih upnikov, ki za vsakega ločitvenega upnika vključuje:
   - podatke iz prve in druge alineje 3. točke tega odstavka,
   - pravni temelj pridobitve ločitvene pravice,
   - opis premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, in
   - ocenjeno vrednost premoženja, ki je predmet ločitvene pravice (v nadaljnjem besedilu: vrednost zavarovanja),
6. znesek povprečnih mesečnih stroškov rednega poslovanja dolžnika v zadnjem letu pred bilančnim presečnim dnem bilance stanja iz 1. točke tega odstavka,
7. vrednost sredstev, ocenjeno v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti ob predpostavki prisilne prodaje v stečajnem postopku (v nadaljnjem besedilu: likvidacijska vrednost sredstev).

(2) V računovodskih izkazih iz 1. točke prvega odstavka tega člena morajo biti v skladu z računovodskimi standardi ustrezno upoštevane vse slabitve zaradi neizterljivosti terjatev ali druge slabitve sredstev in s temi slabitvami povezani odhodki.

(3) Poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika mora revidirati revizor.

(4) Za revidiranje poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika se smiselno uporabljajo mednarodni standardi revidiranja in stališče o revidiranju, ki ga za namen revidiranja tega poročila sprejme Slovenski inštitut za revizijo.

(5) Vrednost zavarovanja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka tega člena mora biti ocenjena po merilih tržne vrednosti. Izdelati jo mora pooblaščeni ocenjevalec vrednosti premoženja iz prvega odstavka oziroma iz 1. točke drugega odstavka 25. člena tega zakona.

152. člen
(prekinitev postopka odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka)

(1) Če je upnik pred uvedbo postopka prisilne poravnave vložil predlog za začetek stečajnega postopka, o katerem sodišče do uvedbe postopka prisilne poravnave še ni odločilo, ali če je upnik tak predlog vložil po uvedbi in pred koncem postopka prisilne poravnave, sodišče prekine postopek odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka do konca postopka prisilne poravnave.

(2) Upnik iz prvega odstavka tega člena ima položaj stranke v predhodnem postopku prisilne poravnave.

(3) Sodišče nadaljuje postopek odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka iz prvega odstavka tega člena:
1. če predlagatelj postopka prisilne poravnave po vložitvi upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka umakne predlog za začetek postopka prisilne poravnave in ni pogojev za začetek stečajnega postopka po drugem odstavku 149. člena tega zakona ali
2. če zavrne dolžnikov predlog za prisilno poravnavo po prvem odstavku 179. člena tega zakona.

(4) Če sodišče nadaljuje postopek odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka po tretjem odstavku tega člena, do pravnomočne odločitve o tem predlogu ni dovoljeno ponovno predlagati začetka postopka prisilne poravnave.

(5) Če upravičeni predlagatelj iz drugega odstavka 139. člena tega zakona vloži predlog za začetek postopka prisilne poravnave v nasprotju s četrtim odstavkom tega člena, velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je dolžnik insolventen.

(6) Če sodišče v postopku prisilne poravnave izda sklep o začetku stečajnega postopka po četrtem odstavku 147. člena, drugem odstavku 149. člena, 156. členu, tretjem odstavku 179. člena, četrtem odstavku 192. člena, drugem odstavku 198. člena ali prvem odstavku 208. člena tega zakona, velja, da je s tem sklepom odločilo tudi o upnikovem predlogu iz prvega odstavka tega člena.

(7) Če je prisilna poravnava pravnomočno potrjena, sodišče zavrže upnikov predlog iz prvega odstavka tega člena.

172. člen
(razlogi za ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave)

Vsak upnik ali upravitelj lahko vloži ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka prisilne poravnave (v nadaljnjem besedilu: ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave):

1. če dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti,
2. če lahko insolventni dolžnik svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave,
3. če je stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 odstotkov,
4. če je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, nižja od 50 odstotkov ali
5. če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem.

177. člen
(narok za obravnavo ugovora proti vodenju postopka prisilne poravnave)

(1) Če insolventni dolžnik v roku iz prvega odstavka 176. člena tega zakona ne vloži izjave o ugovoru proti vodenju postopka prisilne poravnave, sodišče odloči o ugovoru zunaj naroka.

(2) Če insolventni dolžnik v roku iz prvega odstavka 176. člena tega zakona vloži izjavo o ugovoru proti vodenju postopka prisilne poravnave, mora sodišče v treh delovnih dneh po prejemu izjave razpisati in objaviti oklic naroka za obravnavo ugovora za dan, ki ne sme biti poznejši od enega meseca po vložitvi izjave in ne zgodnejši od 15 dni po objavi oklica o naroku.

(3) Če se vlagatelj ugovora proti vodenju postopka prisilne poravnave ne udeleži naroka za obravnavo ugovora proti vodenju postopka prisilne poravnave, velja, da je umaknil ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave.

(4) Če se dolžnik ne udeleži naroka za obravnavo ugovora proti vodenju postopka prisilne poravnave, sodišče opravi narok v njegovi odsotnosti.

(5) Na naroku za obravnavo ugovora proti vodenju postopka prisilne poravnave sodišče izvede dokaze o razlogu, ki se uveljavlja z ugovorom, in odloči o ugovoru na podlagi izida dokazovanja.

179. člen
(odločanje o ugovoru)

(1) Če se z ugovorom uveljavlja razlog iz 1. točke 172. člena tega zakona in sodišče presodi, da ta razlog obstaja, zavrne dolžnikov predlog za prisilno poravnavo.

(2) Dolžnik dve leti po izdaji sklepa iz prvega odstavka tega člena ne sme vložiti novega predloga za začetek postopka prisilne poravnave.

(3) Če se z ugovorom uveljavlja razlog iz 2., 3., 4. ali 5. točke 172. člena tega zakona in sodišče presodi, da ta razlog obstaja, ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

(4) Če sodišče presodi, da razlog, ki se uveljavlja z ugovorom, ne obstaja, zavrne ugovor.

192. člen
(rok za sprejetje sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja)
(poseg odločbe US o načinu izvrševanja tega člena)

(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo, če je alternativna ponudba iz prvega odstavka 144. člena tega zakona ali ponudba iz drugega odstavka 144. člena tega zakona vključena v načrt finančnega prestrukturiranja, na podlagi katerega je sodišče izdalo sklep o začetku postopka prisilne poravnave.

(2) Skupščina insolventnega dolžnika mora sprejeti sklep o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja z vsebino, določeno v načrtu finančnega prestrukturiranja, v treh mesecih po začetku postopka prisilne poravnave.

(3) Insolventni dolžnik mora v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišče obvestiti o sprejetju tega sklepa in obvestilu priložiti:
1. odpravek notarskega zapisnika skupščine, na kateri je bil sprejet ta sklep, in
2. poziv upnikom za vpis in vplačilo delnic z vsebino iz 193. člena tega zakona.

(4) Sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka:
1. če:
   - skupščina insolventnega dolžnika v roku iz drugega odstavka tega člena ne sprejme sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja z vsebino, določeno v načrtu finančnega prestrukturiranja in skladno s 191. členom tega zakona, ali
   - insolventni dolžnik v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišču ne predloži listin iz tretjega odstavka tega člena in
2. če:
   - niti upniški odbor v roku iz 2. točke četrtega odstavka 199.b člena tega zakona ne sprejme sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz drugega odstavka 199.b člena tega zakona,
   - niti ločitveni upniki v roku iz prvega stavka petega odstavka 199.b člena tega zakona ne sprejmejo sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz petega odstavka 199.b člena tega zakona.

(5) Sodišče mora v treh delovnih dneh po nastanku okoliščin iz 1. točke četrtega odstavka tega člena o teh okoliščinah obvestiti upniški odbor.

194. člen
(objava poziva upnikom za vpis in vplačilo novih delnic)

Sodišče mora objaviti poziv upnikom za vpis in vplačilo novih delnic:
1. če je poziv priložen zahtevi za spremembo načrta finančnega prestrukturiranja: v roku iz 185. člena tega zakona,
2. če je poziv priložen obvestilu iz tretjega odstavka 192. člena tega zakona: v treh delovnih dneh po prejemu tega obvestila.

199.a člen
(posebna pravila o povečanju osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki)

(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo tudi, če ni izpolnjen pogoj iz 2. točke drugega odstavka 186. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prvi odstavek 333. člena ZGD-1 lahko v petih mesecih po začetku postopka prisilne poravnave sklep o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi vložki sprejme:
1. poslovodstvo insolventnega dolžnika, če je insolventni dolžnik v načrtu finančnega prestrukturiranja kot ukrep finančnega prestrukturiranja predvidel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki, ali
2. upniški odbor.

(3) Upniški odbor lahko sklep iz drugega odstavka tega člena sprejme tudi, če insolventni dolžnik v načrtu finančnega prestrukturiranja kot ukrep finančnega prestrukturiranja ni predvidel povečanja osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki. Če sta sklep iz drugega odstavka tega člena sprejela tako poslovodstvo insolventnega dolžnika kot upniški odbor, se postopek povečanja osnovnega kapitala izvede na podlagi sklepa, ki ga je sprejel upniški odbor.

(4) Sklep iz drugega odstavka tega člena mora vsebovati odločitev:
1. o emisijskem znesku, ki se vplača za eno delnico in ki je lahko nižji od emisijskega zneska, ki je predmet morebitnega alternativnega predloga prisilne poravnave s pretvorbo terjatev v deleže,
2. o tem, da ima pravico do vpisa in vplačila novih delnic (v nadaljnjem besedilu: upravičenec do vpisa delnic):
   - vsak upnik čigar terjatve so vključene v seznama iz 3. in 4. točke prvega odstavka 142. člena tega zakona, in
   - vsaka oseba, ki ima na dan sprejetja sklepa položaj delničarja insolventnega dolžnika,
3. o številki fiduciarnega denarnega računa upravitelja, v dobro katerega je treba vplačati vpisane delnice,
4. najnižji skupni znesek povečanja osnovnega kapitala, da bi bil postopek vpisa in vplačila novih delnic uspešen, ki mora biti določen najmanj v obsegu, potrebnem za zagotovitev dolžnikove kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti ob upoštevanju preostalih ukrepov finančnega prestrukturiranja, določenih v načrtu finančnega prestrukturiranja,
5. da se osnovni kapital poveča za znesek, ki je enak številu vpisanih in vplačanih novih delnic, pomnoženim z nominalnim ali pripadajočim zneskom teh delnic,
6. da sklep učinkuje pod odložnim pogojem, da bo prisilna poravnava pravnomočno potrjena.

(5) Sklep iz drugega odstavka tega člena lahko določa tudi, da so upravičenec do vpisa delnic poleg ali namesto oseb iz četrtega odstavka tega člena tudi druge osebe. Če sklep vsebuje odločitev iz prejšnjega stavka, mora v zvezi z vsako osebo iz prejšnjega stavka vsebovati tudi:
1. osebno ime in naslov ali firmo in sedež,
2. število delnic, ki jih ima pravico vpisati in vplačati.

(6) Ne glede na prvi odstavek 372. člena ZGD-1 mora poslovodstvo insolventnega dolžnika ali upniški odbor v primeru iz drugega odstavka 199.d člena tega zakona s sklepom iz drugega odstavka tega člena odločiti tudi o poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala.

(7) Upravičenec do vpisa delnic vplača nove delnice tako, da do poteka roka za vpis in vplačilo novih delnic v dobro fiduciarnega denarnega računa upravitelja nakaže denarni znesek v višini emisijskega zneska iz 1. točke četrtega odstavka tega člena, pomnožen s številom vpisanih novih delnic. Vplačilo učinkuje kot vplačilo novih delnic insolventnemu dolžniku pod odložnim pogojem, da je prisilna poravnava pravnomočno potrjena.

(8) Postopek vpisa in vplačila novih delnic iz drugega odstavka tega člena je neuspešen, če v roku za vpis in vplačilo novih delnic upravičenci do vpisa delnic niso vpisali in vplačali najmanjšega števila delnic iz 4. točke četrtega odstavka tega člena.

(9) Za postopek spremembe osnovnega kapitala iz drugega in šestega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo:
1. prvi do tretji odstavek 192. člena, 193. člen, 194. člen, 1. do 3. točka prvega odstavka 195. člena, prvi odstavek in 1. točka drugega odstavka 196. člena, 197. člen, drugi odstavek 198. člen in 199. člen tega zakona,
2. če je upravičenec do vpisa upnik tudi: šesti odstavek 195. člena in 2. točka drugega odstavka 196. člena tega zakona.

(10) Pri smiselni uporabi pravil iz devetega odstavka tega člena se:
1. besedilo »skupščina insolventnega dolžnika« nadomesti z besedilom »poslovodstvo insolventnega dolžnika ali upniški odbor«,
2. beseda »upnik« nadomesti z besedo »upravičenec do vpisa delnic«,
3. besedilo »s prenosom svojih terjatev« nadomesti z besedilom »z vplačilom emisijskega zneska v dobro fiduciarnega denarnega računa upravitelja«.

(11) Če je insolventni dolžnik v načrtu finančnega prestrukturiranja kot ukrep finančnega prestrukturiranja predvidel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in niti poslovodstvo insolventnega dolžnika niti upniški odbor v petih mesecih po začetku postopka prisilne poravnave ne sprejme sklepa iz drugega odstavka tega člena ali v roku iz tretjega odstavka 192. člena tega zakona sodišču ne predloži listin iz tretjega odstavka 192. člena tega zakona, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

(12) Upravitelj mora v treh delovnih dneh po dnevu, ko ga sodišče obvesti, da je pravnomočno odločeno o ustavitvi postopka prisilne poravnave, zavrnitvi predloga za prisilno poravnavo ali potrditvi prisilne poravnave:
1. če je bil postopek prisilne poravnave pravnomočno ustavljen ali predlog za prisilno poravnavo pravnomočno zavrnjen: vrniti vplačane zneske osebam, ki so vplačale nove delnice po sedmem odstavku tega člena,
2. če je prisilna poravnava pravnomočno potrjena: insolventnemu dolžniku prenesti vplačila za nove delnice, ki jih je prejel po sedmem odstavku tega člena.

199.b člen
(posebna pravila o povečanju osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki)

(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo tudi, če ni izpolnjen pogoj iz 2. točke drugega odstavka 186. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prvi odstavek 333. člena ZGD-1 lahko po začetku postopka prisilne poravnave sklep o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do insolventnega dolžnika, sprejme upniški odbor.

(3) S sklepom iz drugega odstavka tega člena mora biti dana tudi možnost kot stvarni vložek vložiti zavarovano terjatev po razmerju enota terjatve za eno delnico, ki je za 25 odstotkov ugodnejše od razmerja za navadne terjatve.

(4) Sklep iz drugega odstavka tega člena mora upniški odbor sprejeti v petih mesecih po začetku postopka prisilne poravnave.

(5) Če upniški odbor v roku iz četrtega odstavka tega člena ne sprejme sklepa iz drugega odstavka tega člena, lahko tak sklep sprejmejo ločitveni upniki v 15 dneh po poteku roka iz četrtega odstavka tega člena. Sklep iz prejšnjega stavka je sprejet, če zanj glasujejo ločitveni upniki, ki so skupaj imetniki priznanih ali verjetno izkazanih zavarovanih terjatev, katerih višina presega polovico vsote vseh priznanih ali verjetno izkazanih zavarovanih terjatev.

(6) Ne glede na prvi odstavek 372. člena ZGD-1 mora v primeru iz drugega odstavka 199.d člena tega zakona upniški odbor s sklepom iz drugega odstavka tega člena ali ločitveni upniki s sklepom iz petega odstavka tega člena odločiti tudi o poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala.

(7) Za postopek spremembe osnovnega kapitala iz drugega, petega in šestega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo 190. člen, 191. člen, tretji odstavek 192. člena in 193. do 199. člen tega zakona.

(8) Pri smiselni uporabi pravil iz sedmega odstavka tega člena se besedilo »insolventni dolžnik« ali »skupščina insolventnega dolžnika« nadomesti z besedilom »upniški odbor« oziroma »ločitveni upniki«.

(9) Če sta sklep iz drugega odstavka tega člena sprejela tako insolventni dolžnik kot upniški odbor oziroma ločitveni upniki, se postopek povečanja osnovnega kapitala izvede na podlagi sklepa, ki ga je sprejel upniški odbor oziroma ločitveni upniki.

200. člen
(odločanje upnikov o sprejetju prisilne poravnave)

(1) O sprejetju prisilne poravnave odločajo upniki z glasovanjem.

(2) Vsak upnik, katerega terjatev do insolventnega dolžnika je v postopku prisilne poravnave priznana ali verjetno izkazana, ima pravico glasovati o prisilni poravnavi, če ni v tretjem ali četrtem odstavku tega člena drugače določeno.

(3) Upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi glede:
1. zavarovane terjatve, razen če je to terjatev prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v skladu s pododdelkom 4.4.4 tega zakona, in
2. prednostne terjatve.

(4) Upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe.

(5) Ne glede na 1. točko tretjega odstavka tega člena ima upnik pravico glasovati o prisilni poravnavi glede zavarovane terjatve, če je z dolžnikom sklenil dogovor, po katerem se dospelost te terjatve odloži v skladu s potrebami izvedbe načrta finančnega prestrukturiranja dolžnika. Dogovor je lahko sklenjen pod odložnim pogojem, da bo prisilna poravnava pravnomočno potrjena, in pod razveznim pogojem, ki se uresniči, če je potrjena prisilna poravnava pozneje razveljavljena.

(6) Upnik uveljavi glasovalno pravico glede terjatve iz petega odstavka tega člena tako, da glasovnici o glasovanju o sprejetju prisilne poravnave priloži:
1. dogovor iz petega odstavka tega člena in
2. poročilo pooblaščenega ocenjevalca podjetij, s pozitivnim mnenjem, da je odložitev dospelosti zavarovane terjatve v skladu s potrebami izvedbe načrta finančnega prestrukturiranja.

201. člen
(izračun deleža glasovalnih pravic upnika pri glasovanju o sprejetju prisilne poravnave)

(1) Pri izračunu deleža glasovalnih pravic upnika pri glasovanju o sprejetju prisilne poravnave se upošteva znesek vsake priznane ali verjetno izkazane terjatve upnika iz 73. člena tega

zakona, pomnožen s količnikom za glasovanje o prisilni poravnavi (v nadaljnjem besedilu: ponderiran znesek terjatve).

(2) Količnik za glasovanje o prisilni poravnavi je:

1. pri terjatvi, ki jo je upnik prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v skladu s pododdelkom 4.4.4 tega zakona:
   - če je predmet prenosa zavarovana terjatev: 3,
   - če je predmet prenosa navadna terjatev: 2,
   - če je predmet prenosa podrejena terjatev: 0,25,
2. pri terjatvi, ki jo je upnik prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v skladu s pododdelkom 4.4.4 tega zakona, če je upnik hkrati v postopku povečanja osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki iz 199.a člena tega zakona vpisal in vplačal nove delnice za skupno emisijsko ceno, ki je večja od 10 odstotkov zneska terjatve, ki jo je upnik prenesel na insolventnega dolžnika:
   - če je predmet prenosa zavarovana terjatev: 5,
   - če je predmet prenosa navadna terjatev: 4,
3. pri zavarovani terjatvi iz petega odstavka 200. člena tega zakona: 0,75,
4. pri navadni terjatvi, povezani z odložnim pogojem: 0,5,
5. pri drugi navadni terjatvi, razen terjatvi iz 1.,2. In 4. točke tega odstavka: 1,
6. pri drugi podrejeni terjatvi, razen terjatvi iz 1. in 2. točke tega odstavka: 0,5.

(3) Osnova za izračun deleža glasovalnih pravic upnika pri glasovanju o sprejetju prisilne poravnave je vsota ponderiranih zneskov vseh priznanih in verjetno izkazanih terjatev upnikov v postopku prisilne poravnave.

(4) Pri izračunu deleža glasovalnih pravic glede nezavarovanega dela zavarovane terjatve iz petega odstavka 20. člena tega zakona se od zneska priznane ali verjetno izkazane terjatve iz 73. člena tega zakona odšteje vrednost zavarovanja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena tega zakona.

Oddelek 4.7: **Postopek poenostavljene prisilne poravnave**

221.a člen
(dolžnik v postopku poenostavljene prisilne poravnave)

Postopek poenostavljene prisilne poravnave je dovoljeno voditi:

1. nad gospodarsko družbo, ki se po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 razvršča med mikro družbe, in
2. nad podjetnikom, ki ustreza merilom iz prve in druge alineje drugega odstavka 55. člena ZGD-1 ali merilom iz prve in druge alineje tretjega odstavka 55. člena ZGD-1.

221.b člen
(uporaba pravil o prisilni poravnavi)

(1) V postopku poenostavljene prisilne poravnave se ne uporabljajo:

- oddelek 3.4,
- oddelek 3.5, in
- oddelek 3.6 tega zakona.

(2) Če ni v oddelku 4.7 drugače določeno, se za postopek poenostavljene prisilne poravnave smiselno uporabljajo:

- prvi odstavek 132. člena,
- 133. do 138. člen,
- 139. člen,
- 140. člen,
- prvi odstavek, 1., 3. in 5. točka drugega odstavka in 1. točka petega odstavka 141. člena,
- prvi in drugi odstavek 142. člena,
- 143. člen,
- 145. člen, razen 3. točke prvega odstavka,
- prvi do tretji odstavek 147. člena,
- prvi in drugi odstavek 151. člena,
- prvi in drugi odstavek, 1. in 2. točka četrtega odstavka ter peti in šesti odstavek 153. člena,
- 154. člen,
- prvi odstavek, 1., 2., 3. in 5. točka drugega odstavka in tretji odstavek 155. člena,
- 157. člen,
- 160. do 164.a člen,
- tretji in četrti odstavek 200. člena,
- 1. in 2. točka prvega odstavka 210. člena,
- 212. do 218. člen in
- 219. do 221. člen tega zakona.

(3) Za obveznosti poslovodstva dolžnika glede poenostavljene prisilne poravnave se smiselno uporablja pododdelek 2.2.2 tega zakona.

(4) V postopku poenostavljene prisilne poravnave se 212. do 218. člen tega zakona smiselno uporabljajo tako, da poenostavljena prisilna poravnava učinkuje samo za terjatve, navedene v posodobljenem seznamu terjatev iz četrtega odstavka 221.d člena tega zakona.

(5) Poleg terjatev iz 213. člena tega zakona poenostavljena prisilna poravnava ne učinkuje tudi na terjatve za plačilo davkov, kot jih določa zakon, ki ureja davčni postopek.

221.c člen
(procesne ovire za vodenje postopka poenostavljene prisilne poravnave)

Poleg procesnih ovir iz 1. točke prvega odstavka in drugega odstavka 140. člena tega zakona, predlog za poenostavljeno prisilno poravnavo ni dovoljen, če je vložen pred potekom roka iz sedmega odstavka 221.f člena tega zakona.

221.d člen
(odločanje o začetku postopka poenostavljene prisilne poravnave; posodobljeni seznam terjatev)

(1) Predlogu za začetek postopka poenostavljene prisilne poravnave je treba poleg listin iz 1., 3. in 5. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona priložiti izjavo dolžnika, da poročilo iz 1. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje. Izjava mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa.

(2) Če predlagatelj v roku iz prvega odstavka 147. člena tega zakona predloga za začetek postopka poenostavljene prisilne poravnave ne dopolni tako, kot mu je bilo naloženo s sklepom o dopolnitvi, sodišče v osmih dneh po poteku tega roka zavrže predlog za poenostavljeno prisilno poravnavo, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(3) Sodišče hkrati z objavo sklepa o začetku postopka poenostavljene prisilne poravnave objavi tudi predlog za začetek postopka poenostavljene prisilne poravnave z vsemi prilogami.

(4) Dolžnik mora v enem mesecu po začetku postopka poenostavljene prisilne poravnave sodišču predložiti posodobljeni seznam terjatev, za katere učinkuje poenostavljena prisilna poravnava, ki za vsako terjatev vključuje identifikacijske podatke o upniku, višini njegove terjatve in pravnem temelju njenega nastanka in navedbo, ali ima upnik v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali ožje povezane osebe ter je izdelan po stanju na dan začetka postopka prisilne poravnave (v nadaljnjem besedilu: posodobljeni seznam terjatev) in njegovo izjavo, da posodobljeni seznam terjatev resnično in pošteno prikazuje stanje navadnih terjatev upnikov ob začetku postopka prisilne poravnave. Izjava mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa.

(5) Sodišče mora objaviti posodobljeni seznam terjatev v treh delovnih dneh po njegovi predložitvi.

(6) Če dolžnik v roku iz četrtega odstavka tega člena sodišču ne predloži posodobljenega seznama terjatev, sodišče zavrne poenostavljeno prisilno poravnavo.

(7) Če vsebina posodobljenega seznama terjatev ni v skladu s četrtim odstavkom tega člena ali če ji ni priložen notarski zapis izjave iz četrtega odstavka tega člena, se smiselno uporabljajo tretji do sedmi odstavek 221.f člena tega zakona.

221.e člen
(večina, potrebna za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave)

(1) O poenostavljeni prisilni poravnavi ima pravico glasovati vsak upnik, katerega terjatev do dolžnika je navedena v posodobljenemu seznamu terjatev.

(2) Osnova za izračun deleža glasovalnih pravic upnika pri glasovanju o sprejetju poenostavljene prisilne poravnave je vsota zneskov vseh navadnih terjatev upnikov, navedenih v posodobljenemu seznamu terjatev.

(3) Poenostavljena prisilna poravnava je sprejeta:
1. če za njeno sprejetje glasujejo upniki, katerih skupni znesek terjatev je najmanj 6/10 zneska osnove iz drugega odstavka tega člena, in
2. če za njeno sprejetje glasuje več kot polovica vseh upnikov, katerih terjatve so navedene v posodobljenemu seznamu terjatev.

(4) Upnik lahko za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave glasuje:
1. bodisi tako, da izreče soglasje s pisno izjavo o soglasju za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave,
2. bodisi tako, da z dolžnikom sklene pogodbo o soglasju za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave.

(5) Izjava upnika o soglasju za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave mora vsebovati:
1. podatke o upniku in njegovi terjatvi,
2. vsebino poenostavljene prisilne poravnave, ki jo je dolžnik priložil predlogu za začetek postopka poenostavljene prisilne poravnave, in
3. izjavo upnika, da soglaša, da se njegova terjatev zmanjša oziroma odloži njena dospelost v skladu z vsebino poenostavljene prisilne poravnave.

(6) Če je upnik Republika Slovenija, za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave v njenem imenu glasuje Državno pravobranilstvo Republike Slovenije.

(7) Pogodba o soglasju za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa in mora vsebovati:

1. podatke o upniku in njegovi terjatvi,
2. vsebino poenostavljene prisilne poravnave, ki jo je dolžnik priložil predlogu za začetek postopka poenostavljene prisilne poravnave,
3. izjavo upnika, da soglaša, da se njegova terjatev zmanjša oziroma odloži njena dospelost v skladu z vsebino poenostavljene prisilne poravnave, in
4. izjavo dolžnika, da soglaša, da je notarski zapis izvršilni naslov za izterjavo njegove obveznosti do upnika v skladu z vsebino poenostavljene prisilne poravnave.

(8) Pogodba o soglasju za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave učinkuje pod odložnim pogojem, da bo poenostavljena prisilna poravnava pravnomočno potrjena.

(9) Izid glasovanja o sprejetju prisilne poravnave mora preveriti notar in o tem sestaviti notarski zapisnik (v nadaljnjem besedilu: notarski zapisnik o izidu glasovanja).

(10) Notarski zapisnik o izidu glasovanja mora notar sestaviti na zahtevo dolžnika, ki ji mora dolžnik priložiti vse izjave upnikov o soglasju za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave oziroma odpravke notarskih zapisov pogodb o soglasju za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave.

(11) Notarski zapisnik o izidu glasovanja mora notar sestaviti v treh delovnih dneh po prejemu zahteve dolžnika in vseh listin, ki ji morajo biti priložene po desetem odstavku tega člena.

(12) Notarski zapisnik o izidu glasovanja mora vsebovati:

1. naslednje podatke iz posodobljenega seznama terjatev:
   - višina osnove za izračun deleža glasovalnih pravic iz drugega odstavka tega člena in
   - število vseh upnikov,
2. seznam vseh upnikov, ki so glasovali za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave, in za vsakega od njih:
   - podatke o upniku,
   - skupni znesek njegovih terjatev po stanju na dan začetka postopka prisilne poravnave,
   - način glasovanja o poenostavljeni prisilni poravnavi,
3. skupni znesek terjatev upnikov, ki so glasovali za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave, in delež teh terjatev v osnovi iz drugega odstavka tega člena,
4. skupno število upnikov, ki so glasovali za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave, in deleže števila teh upnikov v skupnem številu upnikov.

(13) Notarskemu zapisniku morajo biti priložene listine iz desetega odstavka tega člena.

221.f člen
(zahteva za potrditev poenostavljene prisilne poravnave)

(1) Predlagatelj mora v štirih mesecih od objave oklica o začetku postopka poenostavljene prisilne poravnave vložiti zahtevo za potrditev prisilne poravnave.

(2) Zahtevi za potrditev poenostavljene prisilne poravnave mora priložiti:

1. notarski zapisnik o izidu glasovanja in
2. listine iz desetega odstavka 221.e člena tega zakona.

(3) Če zahtevi za potrditev prisilne poravnave niso priložene listine iz drugega odstavka tega člena, sodišče predlagatelju naloži, da v osmih dneh po prejemu sklepa o dopolnitvi predloži ustrezne listine.

(4) Sklep o dopolnitvi mora sodišče izdati v osmih dneh po vložitvi zahteve za potrditev poenostavljene prisilne poravnave.

(5) Roka za dopolnitev nepopolne zahteve iz tretjega odstavka tega člena ni dovoljeno podaljšati.

(6) Sodišče zavrne predlog za poenostavljeno prisilno poravnavo:
1. če predlagatelj v roku iz prvega odstavka tega člena ne vloži zahteve za potrditev poenostavljene prisilne poravnave ali
2. če predlagatelj v roku iz tretjega odstavka tega člena ne dopolni nepopolne zahteve za potrditev poenostavljene prisilne poravnave.

(7) Dolžnik dve leti po izdaji sklepa iz šestega odstavka tega člena ali iz šestega odstavka 221.d člena tega zakona ne more vložiti novega predloga za začetek postopka poenostavljene prisilne poravnave.

221.g člen
(sklep o potrditvi poenostavljene prisilne poravnave)

Sodišče izda sklep, s katerim potrdi poenostavljeno prisilno poravnavo:
1. če je bila zahteva za potrditev poenostavljene prisilne poravnave vložena v roku iz prvega odstavka 221.f člena tega zakona in
2. če je dosežena večina, potrebna za sprejetje poenostavljene prisilne poravnave.

Oddelek 4.8: **Posebna pravila za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo ali veliko družbo**

Pododdelek 4.8.1: *Skupna posebna pravila za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo ali veliko družbo*

221.h člen
(uporaba oddelka 4.8)

(1) Pravila, določena v oddelku 4.8 tega zakona, se uporabljajo za postopek prisilne poravnave nad pravno osebo:
1. ki ima položaj kapitalske družbe in
2. ki se po 55. členu ZGD-1 razvršča med majhne, srednje ali velike družbe.

(2) Za imenovanje upravitelja se ne uporablja tretji odstavek 116. člena tega zakona. Za upravitelja lahko imenuje sodišče vsako osebo:
1. ki izpolnjuje pogoje iz 115. člena in četrtega odstavka 116. člena tega zakona in
2. ki ima po presoji sodišča znanje in izkušnje, potrebne za opravljanje pristojnosti in nalog upravitelja ob upoštevanju značilnosti dolžnika, nad katerim se vodi postopek.

(3) Ne glede na 1. točko prvega odstavka 140. člena tega zakona obstaja ovira za vodenje postopka prisilne poravnave, če je predlog za prisilno poravnavo vložen, preden dolžnik izpolni vse obveznosti iz prejšnje pravnomočno potrjene prisilne poravnave.

(4) V seznamu iz 3. točke prvega odstavka 142. člena tega zakona morajo biti ločeno izkazani podatki o navadnih poslovnih terjatvah in navadnih finančnih terjatvah.

(5) Sodišče mora sklep o začetku postopka prisilne poravnave vročiti strankam predhodnega postopka v skladu s prvim odstavkom 123. člena tega zakona in Banki Slovenije.

(6) Upniški odbor lahko imenuje pooblaščenca upnikov. Pooblaščenec upnikov je upravičen:
1. spremljati vodenje tekočih poslov dolžnika in izvajanje ukrepov finančnega prestrukturiranja,
2. od poslovodstva dolžnika zahtevati vse informacije, poročila in dokumentacijo, ki je pomembna za odločitev upnikov o sprejetju prisilne poravnave.

(7) Zahtevo za spremembo načrta finančnega prestrukturiranja lahko vloži tudi upniški odbor. Če upniški odbor sprejme sklep, da bo pripravil spremenjeni načrt finančnega prestrukturiranja, se smiselno uporabljajo tretji do šesti odstavek 221.l člena tega zakona.

(8) Za spremenjeni načrt finančnega prestrukturiranja, ki ga sprejme upniški odbor, se smiselno uporabljajo 181. člen, prvi odstavek, 1. in 2. točka tretjega odstavka, četrti, peti in šesti odstavek 182. člena, 183. člen, 184. člen in 185. člen tega zakona.

(9) Če spremenjeni načrt finančnega prestrukturiranja, ki ga sprejme upniški odbor, vključuje spremembo osnovnega kapitala iz 199.a ali 199.b člena tega zakona, je treba zahtevi za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja priložiti tudi:
1. zapisnik upniškega odbora, na katerem je bil sprejet sklep o spremembi osnovnega kapitala iz 199.a ali 199.b člena tega zakona, če ta zapisnik ni bil že prej predložen sodišču, in
2. poziv za vpis in vplačilo novih delnic.

(10) Če v roku iz drugega odstavka 182. člena tega zakona vložita zahtevo za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja dolžnik in upniški odbor in sta obe zahtevi popolni oziroma pravilno dopolnjeni v skladu s sklepom sodišča o dopolnitvi nepopolne zahteve, sodišče:
1. dovoli spremembo načrta finančnega prestrukturiranja na podlagi zahteve upniškega odbora in
2. zavrne zahtevo dolžnika za spremembo načrta finančnega prestrukturiranja.

(11) Če v roku iz drugega odstavka 182. člena dolžnik vloži zahtevo za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja, upniški odbor pa vloži zahtevo za podaljšanje roka za vložitev zahteve za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja, veljajo ta pravila:
1. sodišče s sklepom, s katerim upniškemu odboru podaljša rok za vložitev zahteve za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja, prekine odločanje o dolžnikovi zahtevi za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja. Če je dolžnikova zahteva nepopolna, s tem sklepom odloči tudi o dopolnitvi te zahteve v skladu s 183. členom tega zakona;
2. če upniški odbor v podaljšanem roku ne vloži zahteve za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja ali če vloži nepopolno zahtevo in je ne dopolni v skladu s sklepom sodišča o dopolnitvi, sodišče odloči o dolžnikovi zahtevi za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja;
3. če upniški odbor v podaljšanem roku vloži zahtevo za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja, sodišče odloči o zahtevi dolžnika in upniškega odbora za dovolitev spremembe načrta finančnega prestrukturiranja po desetem odstavku tega člena.

221.j člen
(upniki kot upravičeni predlagatelji za začetek postopka prisilne poravnave)
(poseg odločbe US o načinu izvrševanja tega člena)

(1) Ne glede na drugi odstavek 139. člena tega zakona so začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika.

(2) Za predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga vložijo upniki (v nadaljnjem besedilu: upniški predlog), se smiselno uporabljajo prvi odstavek, 5. točka drugega odstavka ter tretji, četrti in peti odstavek 141. člena tega zakona.

(3) Upniškemu predlogu za začetek postopka prisilne poravnave je treba priložiti:
1. izjave upnikov, ki so vložili upniški predlog (v nadaljnjem besedilu: predlagatelji), da soglašajo z začetkom postopka prisilne poravnave, na katerih je podpis notarsko overjen,
2. za vsakega predlagatelja poročilo revizorja, s katerim revizor z mnenjem brez pridržka ugotovi:
   - skupni znesek finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika,
   - skupni znesek predlagateljevih finančnih terjatev do dolžnika po stanju na dan, ki je enak presečnemu dnevu zadnjega javno objavljenega letnega poročila dolžnika,
   - delež, ki ga predstavlja znesek iz druge alineje te točke v skupnem znesku iz prve alineje te točke.

(4) Za nepopoln upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave se smiselno uporabljajo prvi do tretji odstavek 147. člena tega zakona. Če predlagatelji v roku iz prvega odstavka 147. člena tega zakona ne dopolnijo nepopolnega predloga, sodišče zavrže upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(5) Če predlagatelji umaknejo upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(6) Če predlagatelji v predlogu za začetek postopka prisilne poravnave predlagajo imenovanje upravitelja, se za imenovanje upravitelja ob uvedbi postopka prisilne poravnave ne uporablja 2. točka drugega odstavka 221.h člena tega zakona, in sodišče za upravitelja imenuje osebo, ki jo predlagajo predlagatelji.

(7) Za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave se smiselno uporablja pododdelek 4.2.2 tega zakona.

(8) Za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave se smiselno uporabljajo 153. do 155. člen tega zakona.

(9) Če predlagatelji v roku iz tretjega odstavka 153. člena tega zakona v zvezi z osmim odstavkom tega člena ne založijo predujma za kritje stroškov prisilne poravnave, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(10) Proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, izdanem na podlagi upniškega predloga, dolžnik nima pravice do pritožbe. Izpodbija ga lahko z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave zaradi razloga iz 1. točke 172. člena tega zakona.

Pododdelek 4.8.6: *Ponovna prisilna poravnava po pravnomočni potrditvi prisilne poravnave*

221.v člen
(predlog za ponovno prisilno poravnavo)

(1) Ne glede na tretji odstavek 221.h člena tega zakona, je predlog za prisilno poravnavo dovoljen, tudi če dolžnik še ni izpolnil vseh obveznosti iz prejšnje pravnomočno potrjene prisilne poravnave (v nadaljnjem besedilu: ponovna prisilna poravnava):
1. če sta od pravnomočnosti sklepa o potrditvi prejšnje prisilne poravnave pretekli dve leti in

2. če z začetkom ponovne prisilne poravnave soglašajo upniki, ki so skupaj imetniki terjatev, za katere učinkuje prejšnja pravnomočno potrjena prisilna poravnava in katerih vsota dosega 50 odstotkov vsote vseh priznanih in verjetno izkazanih terjatev v postopku prejšnje pravnomočno potrjene prisilne poravnave.

(2) Predlogu za začetek postopka ponovne prisilne poravnave morajo biti poleg listin, ki morajo biti priložene predlogu za začetek postopka prisilne poravnave, priložene tudi notarsko overjene izjave upnikov iz 2. točke prvega odstavka tega člena o soglasju z začetkom postopka ponovne prisilne poravnave.

(3) Ne glede na prvi odstavek 221.j člena tega zakona so začetek postopka ponovne prisilne poravnave upravičeni predlagati samo upniki, ki so skupno imetniki terjatev, za katere učinkuje prejšnja pravnomočno potrjena prisilna poravnava in katerih vsota dosega 50 odstotkov vsote vseh priznanih in verjetno izkazanih terjatev v postopku prejšnje pravnomočno potrjene prisilne poravnave.

(4) Za upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave se ne uporablja 2. točka tretjega odstavka 221.j člena tega zakona.

(5) Če terjatev upnika iz 2. točke prvega odstavka oziroma iz tretjega odstavka tega člena v postopku prejšnje pravnomočno potrjene prisilne poravnave ni bila priznana ali verjetno izkazana, je treba predlogu za začetek postopka ponovne prisilne poravnave priložiti tudi poročilo revizorja, s katerim revizor z mnenjem brez pridržka ugotovi skupni znesek terjatev tega upnika do dolžnika po stanju na dan začetka postopka prejšnje pravnomočno potrjene prisilne poravnave.

(6) Če je pravnomočno potrjena ponovna prisilna poravnava, nov predlog za ponovno prisilno poravnavo ni dovoljen, če je vložen, preden je dolžnik izpolnil vse obveznosti iz pravnomočno potrjene ponovne prisilne poravnave.

221.z člen
(posebna pravila za ponovno prisilno poravnavo)

(1) Za ponovno prisilno poravnavo se uporabljajo pravila tega zakona o prisilni poravnavi, če ni v pododdelku 4.8.6 tega zakona drugače določeno.

(2) Ponovna prisilna poravnava učinkuje samo za terjatve, za katere je učinkovala prejšnja pravnomočno potrjena prisilna poravnava.

(3) V postopku ponovne prisilne poravnave se izvede ponovna prijava in preizkus terjatev po stanju ob začetku postopka ponovne prisilne poravnave. Terjatve, ki so bile prijavljene v postopku prejšnje pravnomočno potrjene prisilne poravnave, veljajo za prijavljene v postopku ponovne prisilne poravnave.

(4) Če je predmet ponovne prisilne poravnave prestrukturiranje z izčlenitvijo iz 221.o člena, veljajo ta posebna pravila:
1. izčlenitveni načrt mora določati, da nova družba poleg obveznosti glede terjatev iz 2. in 3. točke petega odstavka 221.o člena tega zakona prevzame tudi vse obveznosti glede terjatev, ki so nastale po začetku postopka prejšnje pravnomočno potrjene prisilne poravnave;
2. v primeru iz osmega odstavka 221.o člena tega zakona so predmet stvarnih vložkov pri povečanju osnovnega kapitala nove družbe lahko tudi navadne terjatve iz 1. točke tega odstavka in se za določitev emisijske cene za stvarni vložek, katerega predmet je zavarovana terjatev, smiselno uporablja tretji odstavek 199.b člena tega zakona.

229. člen
(vpisi v register v zvezi s stečajnim postopkom)

(1) V register se vpišeta:
1. začetek stečajnega postopka,
2. sklep o njegovem končanju.

(2) Hkrati z vpisom začetka stečajnega postopka se v register:
1. pri firmi dolžnika vpiše dodatek »v stečaju«,
2. pri osebah, pooblaščenih za zastopanje, vpišejo:
   - prenehanje pooblastil za zastopanje dolžnikovih zastopnikov iz prvega odstavka 245. člena tega zakona,
   - identifikacijski podatki o upravitelju iz tretjega odstavka 110. člena tega zakona kot novem zastopniku,
   - če upravitelj opravlja pristojnosti in naloge upravitelja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, tudi ta okoliščina in podatki iz 5. točke tretjega odstavka 110. člena tega zakona.

231. člen
(upravičeni predlagatelj)

Predlog za začetek stečajnega postopka je upravičen vložiti:
1. dolžnik,
2. osebno odgovorni družbenik dolžnika,
3. upnik, ki verjetno izkaže:
   - svojo terjatev do dolžnika, proti kateremu predlaga začetek postopka, in
   - okoliščino, da dolžnik zamuja s plačilom te terjatve več kot dva meseca,
4. Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad Republike Slovenije, ki verjetno izkaže:
   - terjatve delavcev do dolžnika, proti kateremu predlaga začetek postopka, in
   - okoliščino, da dolžnik zamuja s plačilom teh terjatev za več kot dva meseca.

233. člen
(predujem za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka in dopolnitev nepopolnega predloga)

(1) Predlagatelj mora ob vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka založiti predujem za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka v znesku, ki je enak:
1. znesku pavšalnega nadomestila za objave iz petega odstavka 122. člena tega zakona,
2. znesku najnižjega nadomestila upravitelja iz 1. točke četrtega odstavka 103. člena tega zakona in
3. pavšalnemu znesku za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom, določenem s predpisom iz 3. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona.

(2) Če začetek stečajnega postopka predlaga upnik in vrednost unovčene stečajne mase presega znesek stroškov iz prvega odstavka tega člena, ima upnik pravico do vrnitve založenega zneska predujma po pravilih o plačilu stroškov stečajnega postopka.

(3) Če predlagatelj ob vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka ne založi predujma iz prvega odstavka tega člena ali če ni v skladu s prvim odstavkom 232. člena tega zakona, mu sodišče s sklepom (v nadaljnjem besedilu: sklep o dopolnitvi) naloži, da v 15 dneh po prejemu sklepa o dopolnitvi založi predujem ali ustrezno odpravi pomanjkljivosti predloga.

(4) Sklep o dopolnitvi mora sodišče izdati v osmih dneh po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka.

(5) Če predlagatelj v roku iz tretjega odstavka tega člena ne dopolni predloga, mora sodišče v osmih dneh po poteku tega roka zavreči predlog za začetek stečajnega postopka.

(6) Založitve predujma iz prvega odstavka tega člena je oproščen:
1. dolžnik in
2. delavec, ki vloži predlog za začetek stečajnega postopka iz razloga po četrtem odstavku 14. člena tega zakona.

(7) V primeru iz šestega odstavka tega člena sodišče, ki vodi stečajni postopek s sklepom o začetku stečajnega postopka odloči, da se iz proračuna sodišča opravijo naslednja plačila:
1. znesek v višini pavšalnega nadomestila za objave nakaže agenciji v skladu s petim odstavkom 122. člena tega zakona in
2. znesek v višini vsote zneskov iz 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena nakaže v dobro denarnega računa stečajnega dolžnika.

(8) Če vrednost unovčene stečajne mase presega znesek plačil iz sedmega odstavka tega člena, sodišče, ki vodi stečajni postopek odloči, da se ta plačila vrnejo v dobro proračuna sodišča po pravilih o plačilu stroškov stečajnega postopka in v skladu zakonom, ki ureja javne finance.

234. člen
(postopek z dolžnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka)

(1) Če začetek stečajnega postopka predlaga dolžnik, velja, če se ne dokaže drugače, da je dolžnik insolventen.

(2) Prvi odstavek tega člena se smiselno uporablja tudi za predlog za začetek stečajnega postopka, ki ga vloži osebno odgovorni družbenik dolžnika.

(3) Domnevo insolventnosti iz prvega odstavka tega člena lahko izpodbija samo družbenik dolžnika ali dolžnik, če je predlog za začetek stečajnega postopka vložil njegov osebno odgovorni družbenik.

(4) Družbenik dolžnika ali dolžnik, če je predlog za začetek stečajnega postopka vložil njegov osebno odgovorni družbenik, lahko izpodbija domnevo insolventnosti iz prvega odstavka tega člena s pritožbo proti sklepu o začetku stečajnega postopka, ki ji mora priložiti dokaze o tem, da dolžnik ni insolventen.

236. člen
(zahteva za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka)

(1) Dolžnik lahko v roku iz drugega odstavka 235. člena tega zakona zahteva, da sodišče odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, ker bo z izvedbo finančnega prestrukturiranja odpravil svojo insolventnost (v nadaljnjem besedilu: zahteva za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka).

(2) Dolžnik mora zahtevi za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka priložiti:
1. izjavo poslovodstva, da

- dolžnik ne zamuja niti s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače niti s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem, razen če je bilo plačilo teh davkov in prispevkov odloženo v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek in
- bo dolžnik v dvomesečnem obdobju odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka sposoben pravočasno plačevati plače delavcem do višine minimalne plače ter davke in prispevke, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem, razen če je plačilo teh davkov in prispevkov odloženo v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek;

2. poročilo pooblaščenega revizorja o pregledu izjave iz 1. točke tega odstavka, v katerem je revizor dal mnenje brez pridržkov;
3. poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje pritrdilno mnenje poslovodstva iz 4. točke tretjega odstavka 35. člena tega zakona in
4. v primeru iz prvega odstavka 36. člena tega zakona dokaz o objavi sklica skupščine v skladu s tretjim odstavkom 36. člena tega zakona.

(3) Če zahtevi za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka niso priložene listine iz drugega odstavka tega člena, mora sodišče v treh delovnih dneh po prejemu zahteve dolžniku s sklepom naložiti, da v treh delovnih dneh po prejemu sklepa o dopolnitvi zahteve predloži te listine.

(4) Roka iz tretjega odstavka tega člena ni dovoljeno podaljšati.

(5) Če dolžnik v roku iz tretjega odstavka tega člena ne ravna po sklepu o dopolnitvi zahteve, velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je dolžnik insolventen.

237. člen
(odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka)

(1) Sodišče s sklepom odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka) za dva meseca, če:

1. je bila zahteva za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka vložena v roku iz prvega odstavka 236. člena tega zakona in
2. so ji priložene listine iz drugega odstavka 236. člena tega zakona, iz katerih izhaja:
   - da dolžnik ne zamuja s plačili obveznosti iz 1. točke prvega odstavka 236. člena tega zakona in jih bo sposoben pravočasno plačevati tudi v dvomesečnem obdobju odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka,
   - da je dal o tem pooblaščeni revizor v poročilu iz 2. točke prvega odstavka 236. člena tega zakona mnenje brez pridržkov,
   - da je poslovodstvo dolžnika sprejelo poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje pritrdilno mnenje poslovodstva iz 3. točke drugega odstavka in 4. točke tretjega odstavka 35. člena tega zakona, in
   - v primeru iz prvega odstavka 36. člena tega zakona: da je poslovodstvo dolžnika objavilo sklic skupščine v skladu s tretjim odstavkom 36. člena tega zakona.

(2) Dvomesečno obdobje odložitve iz prvega odstavka tega člena začne teči naslednji dan po poteku roka za vložitev zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka iz prvega odstavka 236. člena tega zakona.

(3) V izreku sklepa o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka mora biti naveden zadnji dan dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka tega člena.

(4) Sodišče mora sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka izdati v treh delovnih dneh.

(5) Rok iz četrtega odstavka tega člena teče:
1. če je sodišče izdalo sklep o dopolnitvi zahteve iz tretjega odstavka 236. člena tega zakona: od prejema dopolnitve zahteve,
2. v drugih primerih: od prejema zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka.

(6) Odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka ni ovira za izdajo začasne odredbe po 240. členu tega zakona.

237.a člen
(poslovanje dolžnika v obdobju odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka)

(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo, če sodišče odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka po prvem odstavku 237. člena tega zakona.

(2) Sodišče s sklepom o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka imenuje upravitelja.

(3) Upravitelj mora nadzorovati poslovanje dolžnika v obsegu, potrebnem za preverjanje razlogov za preklic odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka iz petega odstavka tega člena.

(4) Dolžnik mora upravitelju dati vse informacije, potrebne za nadzor po tretjem odstavku tega člena, in mu omogočiti pregled njegovih poslovnih knjig in dokumentacije.

(5) Sodišče na predlogu upravitelja ali upnika, ki je predlagal začetek stečajnega postopka, prekliče odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: preklic odložitve) in začne stečajni postopek, če dolžnik:
1. krši prepovedi iz prvega ali tretjega odstavka 34. člena tega zakona,
2. zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem, razen če je bilo plačilo teh davkov in prispevkov odloženo v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, ali
3. upravitelju ne omogoči izvajanja nadzora v skladu s četrtim odstavkom tega člena.

(6) Upravitelj mora naslednji delovni dan po dnevu, ko ugotovi, da obstaja razlog iz petega odstavka tega člena, vložiti predlog za preklic odložitve.

(7) Sodišče mora predlog za preklic odložitve vročiti dolžniku naslednji delovni dan po njegovem prejemu.

(8) Dolžnik lahko v treh delovnih dneh po prejemu predloga za preklic odložitve ugovarja, da razlog iz petega odstavka tega člena ne obstaja. Ugovoru mora predlagati dokaze o tem in mu priložiti listinske dokaze, na katere se sklicuje.

(9) Če dolžnik v roku iz osmega odstavka tega člena ne vloži ugovora ali v ugovoru ne predlaga dokazov o tem, da razlog za preklic ne obstaja, ali mu ne priloži listinskih dokazov, na katere se sklicuje, velja in nasprotni dokaz ni dovoljen, da ta razlog obstaja, in mora sodišče naslednji delovni dan po poteku tega roka preklicati odložitev in začeti stečajni postopek.

(10) Če dolžnik v roku iz osmega odstavka tega člena vloži ugovor, v katerem predlaga dokaze o tem, da razlog za preklic ne obstaja, in mu priloži listinske dokaze, na katere se sklicuje, mora sodišče naslednji delovni dan razpisati narok za obravnavo ugovora za dan, ki ne sme biti poznejši od osmih dni po prejemu ugovora.

(11) Za narok iz desetega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tretji do peti odstavek 239. člena tega zakona.

(12) Sodišče mora izdati sklep, s katerim odloči o ugovoru, v treh delovnih dneh po koncu naroka iz desetega odstavka tega člena.

(13) Če sodišče nad dolžnikom začne postopek prisilne poravnave ali stečajni postopek, upravitelj, ki je bil imenovan po drugem odstavku tega člena, nadaljuje z delom kot upravitelj v postopku prisilne poravnave ali stečajnem postopku.

(14) Za nagrado upravitelja za nadzor po drugem odstavku tega člena se smiselno uporabljajo pravila o nadomestilu iz 4. točke drugega odstavka 103. člena tega zakona.

(15) Če sodišče v primeru iz četrtega odstavka 238. člena tega zakona zavrne upnikov predlog za začetek stečajnega postopka:
1. sodišče razreši upravitelja, ki je bil imenovan po drugem odstavku tega člena,
2. se nagrada upravitelja in stroški, do povrnitve katerih je upravičen, plačajo v breme predujma, ki ga je založil upnik v zvezi s predlogom za začetek stečajnega postopka, in
3. sodišče s sklepom o zavrnitvi upnikovega predloga naloži dolžniku, da upniku plača znesek v višini predujma, ki je bil porabljen po 1. točki tega odstavka.

238. člen
(opravičitev zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka)

(1) Dolžnik mora do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena tega zakona opravičiti odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka tako, da:
1. bodisi vloži predlog za prisilno poravnavo
2. bodisi predloži dokaze, da je:
   - uspešno izvedel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in
   - ni več insolventen.

(2) Če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena tega zakona ne ravna po prvem odstavku tega člena, velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je dolžnik insolventen.

(3) Če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena tega zakona vloži predlog za prisilno poravnavo, sodišče ravna po 152. členu tega zakona.

(4) Če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena tega zakona predloži dokaze iz 2. točke prvega odstavka tega člena, mora sodišče v treh delovnih dneh po prejemu teh dokazov razpisati narok za začetek stečajnega postopka na dan, ki ne sme biti poznejši od 15 dni po prejemu teh dokazov.

239. člen
(odločanje o začetku stečajnega postopka)

(1) Sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka zunaj naroka in ne da bi izvajalo dokaze o tem, ali je dolžnik insolventen in ali je bil upnik procesno legitimiran vložiti predlog:
1. če začetek stečajnega postopka predlaga dolžnik in
2. v primeru iz enajstega odstavka 40. člena, petega odstavka 152. člena, tretjega odstavka 235. člena, petega odstavka 236. člena ali drugega odstavka 238. člena tega zakona.

(2) Če dolžnik v 15 dneh po prejemu upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka vloži ugovor iz drugega odstavka 235. člena tega zakona, mora sodišče v treh delovnih dneh po prejemu ugovora razpisati narok za začetek stečajnega postopka na dan, ki ne sme biti poznejši od enega meseca po prejemu ugovora.

(3) Če se upnik ne udeleži naroka za začetek stečajnega postopka, velja, da je umaknil predlog za začetek stečajnega postopka.

(4) Če se dolžnik ne udeleži naroka za začetek stečajnega postopka, sodišče opravi narok v njegovi odsotnosti.

(5) Na naroku za začetek stečajnega postopka sodišče izvede dokaze o upnikovi procesni legitimaciji za vložitev predloga in o tem, ali je dolžnik insolventen, in odloči o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka na podlagi izida dokaznega postopka.

(6) Dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so zaposlene pri dolžniku, morajo sodišču dati vse podatke in pojasnila ter mu izročiti listine, ki se nanašajo na dolžnika in so pomembne za presojo okoliščin iz tretjega odstavka tega člena.

(7) Za dolžnost iz šestega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek, o dolžnostih priče in pravnih posledicah kršitve te dolžnosti.

242. člen
(sklep o začetku stečajnega postopka)

(1) Izrek sklepa, s katerim sodišče odloči, da se začne stečajni postopek (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku stečajnega postopka), mora vsebovati:
1. identifikacijske podatke o stečajnem dolžniku in
2. odločitev sodišča o začetku postopka.

(2) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, lahko pritožbo proti temu sklepu vloži tudi družbenik stečajnega dolžnika.

(3) Sodišče mora sklep o začetku stečajnega postopka objaviti v istem dnevu, v katerem ga je izdalo.

248. člen
(odpoved najemnih in zakupnih pogodb)

(1) Z začetkom stečajnega postopka pridobi stečajni dolžnik pravico odpovedati najemne in zakupne pogodbe (v nadaljnjem besedilu: odpovedna pravica), ki jih je sklenil pred začetkom stečajnega postopka, z enomesečnim odpovednim rokom, ne glede na splošna pravila, določena z zakonom ali pogodbo, o pravici odpovedati najemno ali zakupno pogodbo, ki bi se uporabljala, če nad stečajnim dolžnikom kot najemnikom ali najemodajalcem ne bi bil začet stečajni postopek.

(2) Če stečajni dolžnik uresniči odpovedno pravico, začne odpovedni rok teči zadnji dan meseca, v katerem je druga pogodbena stranka prejela izjavo stečajnega dolžnika o odpovedi, in poteče zadnji dan naslednjega meseca.

(3) Uresničitev odpovedne pravice po prvem in drugem odstavku tega člena ne posega v pravico druge pogodbene stranke od stečajnega dolžnika zahtevati povrnitev škode, ki jo je imela zato, ker je bila odpovedna pravica uresničena v nasprotju s splošnimi pravili iz prvega odstavka tega člena.

(4) Druga pogodbena stranka mora svojo terjatev za povrnitev škode iz tretjega odstavka tega člena prijaviti v stečajnem postopku in se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov.

269. člen
(obdobje izpodbojnosti)

Pododdelek 5.3.4 tega zakona se uporablja za vse pravne posle in druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel v obdobju od začetka zadnjih 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka, če gre za pravna dejanja iz drugega odstavka 271. člena tega zakona, pa v obdobju od začetka zadnjih 36 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: obdobje izpodbojnosti).

285. člen
(uporaba pododdelka 5.3.7)

Posebna pravila, določena v pododdelku 5.3.7 tega zakona, se uporabljajo, če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka v postopku prisilne poravnave:

1. po četrtem odstavku 147. člena tega zakona,
2. po drugem odstavku 149. člena tega zakona,
3. na podlagi upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka iz prvega odstavka 152. člena tega zakona,
4. po 156. členu tega zakona,
5. po tretjem odstavku 179. člena tega zakona,
6. po četrtem odstavku 192. člena tega zakona,
7. po drugem odstavku 198. člena tega zakona ali
8. po prvem odstavku 208. člena tega zakona.

289. člen
(posebni pravili o prijavi in plačilu terjatev)

(1) Terjatve, ki so bile prijavljene v postopku prisilne poravnave, veljajo za prijavljene v stečajnem postopku.

(2) Upniki terjatev na podlagi pogodb, ki jih je sklenil, ali drugih pravnih poslov, ki jih je opravil stečajni dolžnik od začetka postopka prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka v skladu s 151. členom tega zakona, ne prijavijo v stečajnem postopku. Te terjatve se v stečajnem postopku poplačajo iz splošne razdelitvene mase pred poplačilom prednostnih terjatev iz prvega in drugega odstavka 21. člena tega zakona.

290. člen
(uporaba pravil o poslovnih knjigah in računovodskih izkazih)

(1) Za poslovne knjige in računovodske izkaze stečajnega dolžnika, ki je gospodarska družba, se uporabljajo 54. člen, prva in druga alineja drugega odstavka ali tretji odstavek 60. člena in 61. do 67. člen ZGD-1, če ni v oddelku 5.4 tega zakona drugače določeno.

(2) Določbe ZGD-1 iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za poslovne knjige in računovodske izkaze stečajnega dolžnika, ki je pravna oseba in ni gospodarska družba, če v zakonu, ki ureja pravnoorganizacijsko obliko insolventnega dolžnika, ni drugače določeno.

(3) Upravitelj mora voditi poslovne knjige in sestavljati računovodske izkaze stečajnega dolžnika v skladu z računovodskimi rešitvami za podjetja v stečaju, ki jih določajo slovenski računovodski standardi.

(4) Upravitelj mora sestavljati in predlagati davčnemu organu obračune davka za obdobje po začetku stečajnega postopka z vsebino in v rokih, ki jih določata zakon, ki ureja davčni postopek, in zakon, ki ureja obdavčenje.

291. člen
(računovodski izkazi do začetka stečajnega postopka in otvoritvena bilanca)

(1) Upravitelj mora sestaviti in predložiti davčnemu organu davčni obračun na dan pred začetkom stečajnega postopka z vsebino in v rokih, določenih z zakonom, ki ureja davčni postopek, in zakonom, ki ureja obdavčenje.

(2) Upravitelj mora v štirih mesecih po začetku stečajnega postopka v skladu s pravili iz 290. člena tega zakona pripraviti tudi otvoritveno bilanco po stanju na dan začetka stečajnega postopka.

(3) Upravitelj ne odgovarja za nepravilnosti računovodskih izkazov iz prvega odstavka tega člena in na njihovi podlagi izdelanega zaključnega davčnega izkaza:

1. če so vzrok za te nepravilnosti:
   - napačni ali pomanjkljivi podatki, ki so jih upravitelju dale osebe iz tretjega odstavka 292. člena tega zakona,
   - napake ali pomanjkljivosti poslovne dokumentacije stečajnega dolžnika do začetka stečajnega postopka ali
   - druga ravnanja ali opustitve stečajnega dolžnika ali oseb iz tretjega odstavka 292. člena tega zakona, in
2. če nepravilnosti ni mogel ugotoviti ali odpraviti, čeprav je ravnal z ustrezno profesionalno skrbnostjo.

(4) Banke, borznoposredniške družbe, klirinškodepotna družba, sodišča, davčne uprave in drugi upravljavci zbirk podatkov morajo upravitelju na njegovo zahtevo posredovati vse podatke, vključene v zbirkah podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena tega zakona.

(5) Za posredovanje podatkov iz četrtega odstavka tega člena upravitelj ni dolžan plačati takse ali drugega nadomestila.

292. člen
(predaja in prevzem prostorov, premoženja in poslov stečajnega dolžnika)

(1) Osebe, ki so opravljale funkcijo člana poslovodstva stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka, morajo upravitelju takoj, ko sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka:

1. omogočiti dostop do prostorov, v katerih stečajni dolžnik opravlja svoje posle ali hrani svoje stvari,
2. izročiti ključe in drugo opremo, potrebno za dostop in varovanje teh prostorov, ter
3. izročiti drugo premoženje, ki ga imajo v posesti, ali opremo ali listine, potrebne za prevzem tega premoženja.

(2) Osebe iz prvega odstavka tega člena morajo upravitelju v treh delovnih dneh po začetku stečajnega postopka predati posle stečajnega dolžnika in mu izročiti vso poslovno in drugo dokumentacijo, ki se nanaša na stečajnega dolžnika.

(3) O predaji in prevzemu iz prvega in drugega odstavka tega člena upravitelj sestavi zapisnik, ki ga podpišejo osebe iz prvega odstavka tega člena in upravitelj.

(4) Če oseba iz prvega odstavka tega člena odkloni podpis zapisnika iz tretjega odstavka tega člena, upravitelj to navede v zapisniku.

(5) Stečajni dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so bile zaposlene pri stečajnem dolžniku, morajo upravitelju dati pojasnila o poslih stečajnega dolžnika ter drugih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za vodenje stečajnega postopka ali za sestavo računovodskih izkazov iz prvega odstavka 291. člena tega zakona.

(6) Za dolžnost iz prvega in petega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek, o dolžnostih priče in pravnih posledicah kršitve te dolžnosti.

296. člen
(terjatve, ki jih je treba prijaviti v stečajnem postopku)

(1) Upniki morajo v stečajnem postopku prijaviti vse svoje terjatve do stečajnega dolžnika, ki so nastale do začetka stečajnega postopka, razen tistih, za katere zakon določa, da se ne prijavijo.

(2) Upnik, ki je odgovoren za obveznost stečajnega dolžnika kot solidarni sodolžnik, porok ali zastavitelj, mora v stečajnem postopku prijaviti tudi svojo morebitno regresno terjatev, ki do začetka stečajnega postopka še ni nastala, pod odložnim pogojem, da bo na podlagi plačila te terjatve, ki ga bo opravil po začetku stečajnega postopka, pridobil regresno terjatev do stečajnega dolžnika.

(3) Če so za izpolnitev upnikove terjatve poleg stečajnega dolžnika odgovorni tudi drugi solidarni sodolžniki ali poroki, lahko upnik v stečajnem postopku prijavi in uveljavlja celotni znesek terjatve, dokler ni v celoti plačan, pod razveznim pogojem, ki se uresniči, če upnikovo terjatev plača drug solidarni sodolžnik ali porok.

(4) V stečajnem postopku je treba prijaviti tudi terjatev, ki nastane po začetku stečajnega postopka, če ta zakon določa, da se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov.

(5) Če upnik zamudi rok za prijavo terjatve iz prvega, drugega, tretjega ali četrtega odstavka tega člena, njegova terjatev v razmerju do stečajnega dolžnika preneha in sodišče zavrže prepozno prijavo terjatve.

(6) Ne glede na četrti odstavek tega člena v stečajnem postopku ni treba prijaviti:
1. prednostne terjatve iz 4., 5. in 6. točke prvega odstavka 21. člena tega zakona in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem, ko nastane,
2. terjatve za plačilo davka na podlagi obračuna davka na dan pred začetkom stečajnega postopka iz prvega odstavka 291. člena tega zakona in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem predložitve obračuna davka davčnemu organu,

3. terjatve za plačilo davka na podlagi obračuna davka ali popravljenega obračuna davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka, ki je bil davčnemu organu predložen po začetku stečajnega postopka in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem predložitve obračuna davka ali popravljenega obračuna davka davčnemu organu, ter
4. terjatve za plačilo davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka na podlagi odločbe davčnega organa, izdane po začetku stečajnega postopka v davčnem postopku, ki se je začel pred začetkom stečajnega postopka, in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem vročitve odločbe upravitelju.

(7) Terjatve iz šestega odstavka tega člena mora upravitelj vnesti v osnovni ali dopolnjeni seznam preizkušenih terjatev in veljajo za ugotovljene v znesku, ki ga upravitelj navede v seznamu preizkušenih terjatev, v katerega so vključene.

(8) Znesek terjatve iz šestega odstavka tega člena, ki ga upravitelj navede v seznamu preizkušenih terjatev po sedmem odstavku tega člena, lahko imetnik te terjatve izpodbija z ugovorom proti seznamu, v katerega je vključena.

(9) Drugi upniki terjatve iz šestega odstavka tega člena, ki je vključena v seznamu preizkušenih terjatev po sedmem odstavku tega člena, ne morejo izpodbijati z ugovorom o prerekanju terjatve, temveč jo lahko izpodbijajo z ugovorom proti dopolnjenemu seznamu preizkušenih terjatev

299. člen
(prijava izločitvenih pravic)

(1) Upniki morajo v stečajnem postopku prijaviti svoje izločitvene pravice, ki so nastale do začetka stečajnega postopka, v treh mesecih po objavi oklica o začetku stečajnega postopka.

(2) Prijava izločitvene pravice mora vsebovati:
1. določen zahtevek za priznanje izločitvene pravice, ki vključuje določen opis premoženja, ki je predmet izločitvene pravice,
2. opis dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka za priznanje izločitvene pravice, in dokaze o teh dejstvih.

(3) Za prijavo izločitvene pravice se smiselno uporabljata tretji in četrti odstavek 60. člena ter 2. točka prvega odstavka in tretji odstavek 297. člena tega zakona.

(4) Če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice iz prvega odstavka tega člena, izločitvena pravica ne preneha.

(5) Če v primeru iz četrtega odstavka tega člena upravitelj v skladu s tem zakonom proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice, izločitveni upnik izgubi izločitveno pravico, lahko pa zahteva, da se mu plača denarni znesek, dosežen s prodajo tega premoženja, zmanjšan za stroške v zvezi s prodajo.

(6) Izločitveni upnik nima pravice zahtevati povrnitve škode, ki jo je imel zaradi prenehanja izločitvene pravice po petem odstavku tega člena.

(7) V primeru iz četrtega odstavka tega člena izločitveni upnik izgubi izločitveno pravico in pravico do plačila denarnega zneska iz petega odstavka tega člena, če te pravice ne prijavi do objave načrta prve splošne razdelitve.

300. člen

(ugotovitev obstoja prerekane terjatve v pravdi)

(1) Upnik, katerega terjatev je prerekana, mora v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev vložiti tožbo za ugotovitev obstoja prerekane terjatve, če ni v 301. ali 302. členu tega zakona drugače določeno.

(2) Če je terjatev prerekal upravitelj, mora upnik tožbo iz prvega odstavka tega člena vložiti proti stečajnemu dolžniku.

(3) Če je terjatev prerekal drug upnik, mora upnik tožbo iz prvega odstavka tega člena vložiti proti upniku, ki je terjatev prerekal.

(4) Če upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne vloži tožbe proti vsem, ki so prerekali terjatev, v skladu s prvim do tretjim odstavkom tega člena, preneha njegova prerekana terjatev v razmerju do stečajnega dolžnika.

310. člen
(uveljavitev prerekane izločitvene pravice v pravdi)
(poseg odločbe US o načinu izvrševanja tega člena)

(1) Izločitveni upnik, katerega izločitvena pravica je prerekana, mora v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev vložiti tožbo, s katero uveljavlja zahtevek iz prvega odstavka 309. člena tega zakona, če ni v 311. ali 312. členu tega zakona drugače določeno.

(2) Za tožbo iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljata drugi in tretji odstavek 300. člena tega zakona.

(3) Če upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne vloži tožbe v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena, njegova izločitvena pravica preneha.

311. člen
(nadaljevanje prekinjenega pravdnega postopka za uveljavitev izločitvene pravice)
(poseg odločbe US o načinu izvrševanja tega člena)

(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo, če je izločitveni upnik za uveljavitev zahtevka iz prvega odstavka 309. člena tega zakona pred začetkom stečajnega postopka začel pravdni postopek.

(2) Za nadaljevanje pravdnega postopka iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo drugi, tretji, peti, šesti in osmi odstavek 301. člena tega zakona.

(3) Če upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne predlaga nadaljevanja postopka v skladu s tretjim odstavkom 301. člena tega zakona v zvezi z drugim odstavkom tega člena in v primeru iz petega odstavka 301. člena tega zakona v zvezi z drugim odstavkom tega člena tožbe ne razširi na drugega upnika, ki je prerekal izločitveno pravico, njegova izločitvena pravica preneha.

317. člen
(pogoji za nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika)

(1) Po začetku stečajnega postopka sme stečajni dolžnik nadaljevati proizvodnjo ali opravljanje drugih poslov iz svoje dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika), če sodišče dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika.

(2) Sodišče o nadaljevanju poslovanja stečajnega dolžnika odloči na predlog upravitelja in na podlagi soglasja upniškega odbora.

(3) Upravitelj mora dati predlog iz drugega odstavka tega člena v enem mesecu po začetku stečajnega postopka.

(4) Predlog iz drugega odstavka tega člena, ki je vložen po poteku roka iz tretjega odstavka tega člena, sodišče zavrže.

(5) Predlog iz drugega odstavka tega člena mora vsebovati razloge za presojo upravitelja, da bo z nadaljevanjem poslovanja stečajnega dolžnika mogoče doseči ugodnejše pogoje za prodajo premoženja stečajnega dolžnika, ki se uporablja pri tem poslovanju, kot poslovne celote.

(6) Sodišče dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika:
1. če s tem soglaša upniški odbor,
2. če se s tem dosežejo ugodnejši pogoji za prodajo premoženja stečajnega dolžnika, ki se uporablja pri tem poslovanju, kot poslovne celote in
3. če se z nadaljevanjem poslovanja ne krši načelo omejevanja tveganj iz 228. člena tega zakona.

(7) Sodišče s sklepom, s katerim dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika, upravitelju naloži, da v enem mesecu od izdaje sklepa da predlog za prodajo premoženja stečajnega dolžnika, ki se uporablja pri tem poslovanju, kot poslovne celote.

(8) Sklep, s katerim sodišče odloči o predlogu iz drugega odstavka tega člena, se vroči upravitelju.

326. člen
(priprave za prodajo)

Priprave za prodajo premoženja stečajnega dolžnika vključujejo:
1. oceno vrednosti premoženja in
2. zbiranje drugih informacij za presojo najugodnejših pogojev prodaje glede rokov, v katerih jo je mogoče opraviti, in kupnine, ki jo je mogoče doseči.

329. člen
(način prodaje)

(1) Pogodba o prodaji premoženja stečajnega dolžnika se lahko sklene samo na podlagi javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb, če ni v četrtem odstavku tega člena drugače določeno.

(2) Javna dražba se lahko izvede kot javna dražba z zviševanjem izklicne cene ali kot javna dražba z zniževanjem izklicne cene. Javna dražba je javno povabilo k dajanju ponudb, s katerim se stečajni dolžnik zaveže, da bo sklenil prodajno pogodbo s tistim dražiteljem, ki bo na dražbi glede na vrsto javne dražbe:
1. pri javni dražbi z zviševanjem izklicne cene: ponudil najvišjo ceno, ali
2. pri javni dražbi z zniževanjem izklicne cene: prvi dal ponudbo za ceno v posameznem koraku dražbe.

(3) Zavezujoče zbiranje ponudb je javno vabilo k dajanju ponudb, s katerim se stečajni dolžnik zaveže, da bo sklenil prodajno pogodbo s tistim ponudnikom, ki bo ponudil najvišjo ceno, vendar ne nižje od izhodiščne cene, če bo več ponudnikov ponudilo enako najvišjo ceno, pa s tistim, ki bo ponudil najkrajši rok plačila.

(4) Če je bil javna dražba ali postopek zavezujočega zbiranja ponudb za prodajo posameznega premoženja neuspešen, se pogodba o prodaji tega premoženja lahko sklene tudi na podlagi neposrednih pogajanj s kupcem, ki je svojo ponudbo dal v postopku nezavezujočega zbiranja ponudb iz drugega odstavka 328. člena tega zakona, opravljenega pred začetkom neposrednih pogajanj.

330. člen
(začetek prodaje)

(1) Prodaja se začne s sklepom sodišča o prodaji (v nadaljnjem besedilu: sklep o prodaji).

(2) Prodaje nobenega premoženja stečajnega dolžnika ni dovoljeno začeti pred pravnomočnostjo sklepa o začetku stečajnega postopka, če ni v zakonu za posamezen primer drugače določeno.

(3) Če je izločitveni upnik pravočasno prijavil izločitveno pravico, ki je bila prerekana, prodaje premoženja, ki je predmet te izločitvene pravice, ni dovoljeno začeti, dokler:
1. zahtevek izločitvenega upnika iz prvega odstavka 309. člena tega zakona ni pravnomočno zavrnjen ali
2. izločitvena pravica ne preneha po tretjem odstavku 310. člena ali tretjem odstavku 311. člena tega zakona.

331. člen
(sklep o prodaji)

(1) Sodišče izda sklep o prodaji na predlog upravitelja in na podlagi mnenja upniškega odbora.

(2) Sodišče s sklepom, s katerim prvič odloča o prodaji posameznega premoženja (v nadaljnjem besedilu: prvi sklep o prodaji), določi:
1. način prodaje,
2. izklicno ceno pri javni dražbi ali izhodiščno ceno pri zavezujočem zbiranju ponudb in
3. znesek varščine.

(3) Če sodišče s prvim sklepom o prodaji kot način prodaje določi javno dražbo ali zavezujoče zbiranje ponudb, lahko v tem sklepu določi tudi, da se lahko javna dražba ali postopek zbiranja ponudb enkrat ali večkrat ponovi, če prejšnji postopek ni uspešen. V tem primeru mora sodišče v sklepu o prvi prodaji določiti tudi delež, za katerega se sme v ponovljenem postopku znižati izklicna ali izhodiščna cena. Ta delež ne sme biti večji od 10 odstotkov izklicne ali izhodiščne cene v prejšnjem, neuspešnem postopku.

(4) Če je bil javna dražba ali postopek zbiranja ponudb za prodajo posameznega premoženja na podlagi prvega sklepa o prodaji neuspešen, lahko sodišče s sklepom o prodaji (v nadaljnjem besedilu: dodatni sklep o prodaji):
1. bodisi:
   - ponovno odloči, da se prodaja opravi na podlagi javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb, in
   - določi nižjo izklicno ali izhodiščno ceno kot v prvem sklepu
2. bodisi odloči, da se opravi nezavezujoče zbiranje ponudb zaradi prodaje na podlagi neposrednih pogajanj po četrtem odstavku 329. člena tega zakona.

332. člen
(izklicna ali izhodiščna cena)

(1) Izklicno ali izhodiščno ceno mora sodišče določiti na podlagi ocenjene vrednosti premoženja.

(2) Pri prvem sklepu o prodaji izklicna ali izhodiščna cena ne sme biti nižja od polovice vrednosti, ocenjene na podlagi likvidacijske vrednosti.

(3) Z dodatnim sklepom o prodaji lahko sodišče določi izklicno ali izhodiščno ceno v znesku, ki je nižji od polovice vrednosti premoženja, ocenjene na podlagi likvidacijske vrednosti, če s tem soglaša upniški odbor.

(4) Prvi do tretji odstavek tega člena se smiselno uporabljajo tudi za določitev cene pri prodajni pogodbi, ki se sklene na podlagi neposrednih pogajanj po četrtem odstavku 329. člena tega zakona.

(5) Ne glede na drugi odstavek tega člena pri javni dražbi z zniževanjem izklicne cene pri prvem sklepu o prodaji izklicna cena ne sme biti nižja od vrednosti, ocenjene na podlagi likvidacijske vrednosti, povečane za 25 odstotkov.

337. člen
(osebe, s katerimi ni dovoljeno skleniti pogodbe)

(1) Stečajni dolžnik ne sme skleniti pogodbe o prodaji svojega premoženja z:
1. osebo, ki je v zadnjih dveh letih pred uvedbo stečajnega postopka opravljala funkcijo člana poslovodstva ali organa nadzora ali funkcijo prokurista v insolventnem dolžniku,
2. stečajnim upraviteljem ali sodnikom, ki vodi postopek,
3. družbenikom, katerega delež v kapitalu stečajnega dolžnika je večji od 10 odstotkov,
4. osebo, ki ima v razmerju do osebe iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka položaj ožje povezane osebe,
5. pravno osebo, v kapitalu katere ima oseba iz 1. do 4. točke tega odstavka delež, večji od 50 odstotkov.

(2) Kupec mora pred sklenitvijo pogodbe s stečajnim dolžnikom dati pisno izjavo, da ni ovir za sklenitev pogodbe iz prvega odstavka tega člena.

(3) Prvi odstavek tega člena se ne uporablja za prodajo predkupnemu upravičencu, ki v skladu s tem zakonom uveljavlja zakonito predkupno pravico.

341. člen
(soglasje k sklenitvi prodajne pogodbe)

(1) Prodajna pogodba je sklenjena pod odložnim pogojem, da bo sodišče k njej dalo soglasje, in pod razveznim pogojem, ki se uresniči, če sodišče zavrne soglasje.

(2) Sodišče o soglasju k sklenitvi prodajne pogodbe odloči na predlog upravitelja.

(3) Upravitelj mora predlog za soglasje k prodajni pogodbi predložiti sodišču v treh delovnih dneh po sklenitvi prodajne pogodbe in mu priložiti besedilo pogodbe ter glede na način prodaje:
1. pri prodaji na podlagi javne dražbe: zapisnik dražbe,
2. pri prodaji na podlagi javnega zbiranja ponudb: poročilo o ponudbah, ki jih je prejel, s podatki o ponudnikih in ponujenih cenah,

3. pri neposredni prodaji: poročilo o ponudbah, ki jih je prejel na podlagi nezavezujočega zbiranja ponudb, in o poteku pogajanj s ponudniki.

(4) Če je bila pogodba sklenjena na podlagi neposrednih pogajanj po četrtem odstavku 329. člena tega zakona, sodišče odloči o soglasju k pogodbi:
1. če je prodajna cena nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene po likvidacijski vrednosti: na podlagi soglasja upniškega odbora,
2. v drugih primerih: na podlagi mnenja upniškega odbora.

(5) Če je bila pogodba sklenjena na podlagi javne dražbe z zniževanjem izklicne cene in je bila prodajna cena nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene po likvidacijski vrednosti, sodišče odloči o soglasju na podlagi soglasja upniškega odbora.

(6) Prvi do peti odstavek tega člena se ne uporabljajo, če je ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, nižja od 100.000 eurov.

(7) Sodišče da soglasje k pogodbi:
1. če je bila prodaja opravljena v skladu s pravnomočnim sklepom o prodaji,
2. če je vsebina prodajne pogodbe v skladu s 337. do 343. členom tega zakona in
3. v primeru iz 1. točke četrtega odstavka ali iz petega odstavka tega člena: če je upniški odbor dal soglasje k pogodbi.

344. člen
(pritožba proti sklepom v zvezi s prodajo premoženja dolžnika)

(1) Proti sklepu o prodaji iz 331. člena tega zakona, sklepu o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona, sklepu o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena in sklepu iz četrtega odstavka 343. člena tega zakona se lahko pritožijo samo upniki.

(2) Pritožba proti sklepu iz prvega odstavka tega člena zadrži njegovo izvršitev.

346. člen
(posebna pravila o prodaji določenega premoženja)

(1) Posebna pravila, določena v tem členu, se uporabljajo za prodajo:
1. vrednostnih papirjev ali blaga, s katerim se trguje na organiziranem trgu,
2. hitro pokvarljivega blaga,
3. netržnih zalog materiala, če je skupna vrednost posamezne vrste takih zalog manjša od 15.000 eurov, in naslednjih vrst stvari, če je vrednost posamezne stvari manjša od 15.000 eurov:
   - rabljene opreme ali strojev,
   - trgovskega blaga in končnih izdelkov ali
   - nepremičnin.

(2) Za prodajo premoženja iz prvega odstavka tega člena se ne uporabljajo:
1. drugi odstavek 327. člena tega zakona in lahko vrednost tega premoženja oceni upravitelj, 329. člen, 332. do 338. in 341. člen tega zakona,
2. za prodajo premoženja iz 2. točke prvega odstavka pa tudi ne: drugi odstavek 330. člena tega zakona.

(3) Upravitelj mora premoženje iz 1. točke prvega odstavka tega člena prodati na organiziranem trgu, na katerem se trguje s tem premoženjem, po tržni ceni, ki se oblikuje na tem trgu, in po pravilih, ki se uporabljajo za prodajne pogodbe, sklenjene na tem trgu.

(4) Upravitelj mora premoženje iz 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena prodati na način, ki je primeren glede na lastnosti tega premoženja.

354. člen
(stroški stečajnega postopka)

(1) Stroški stečajnega postopka so obveznosti stečajnega dolžnika, ki nastanejo po začetku stečajnega postopka, razen tistih obveznosti, za katere zakon določa, da se plačajo iz razdelitvene mase po pravilih o plačilu terjatev upnikov.

(2) Če upravitelj izvedbo posameznih storitev v zvezi z opravljanjem svojih nalog v stečajnem postopku (na primer storitve izdelave poročil, seznamov preizkušenih terjatev in načrtov razdelitve ali storitve svetovanja pri opravljanju nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti), razen storitev iz sedmega odstavka 103. člena tega zakona, odda drugi osebi, nadomestila za te storitve ni dovoljeno plačati kot strošek stečajnega postopka, temveč jih mora upravitelj plačati iz lastnih sredstev.

(3) Za storitve iz sedmega odstavka 103. člena tega člena, za katere je predpisana ali v poslovni praksi uveljavljena tarifa, kot strošek stečajnega postopka ni dovoljeno plačati cene v zneskih, ki so višji od zneskov, določenih s to tarifo in opravil, ki presegajo okvir nujno potrebnih del v okviru teh storitev.

(4) Upravitelj izvedbe storitev iz sedmega odstavka 103. člena tega zakona ne sme oddati:
- osebi, v kateri on ali oseba, ki ima v razmerju do njega položaj ožje povezane osebe, opravlja pravno zastopanje, opravlja funkcijo člana poslovodstva, člana organa nadzora ali prokurista, ali je v njih tihi družbenik,
- osebi, v kateri je on ali osebe, ki imajo v razmerju do njega položaj ožje povezane osebe, skupaj ali vsak zase, neposredno ali preko drugih pravnih oseb v več kot 5 odstotkih udeležen pri ustanoviteljskih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu, ali je v njih tihi družbenik.

(5) Pogodba, ki je sklenjena v nasprotju s četrtim odstavkom tega člena, je nična.

355. člen
(vrste stroškov stečajnega postopka)

(1) Stroški stečajnega postopka so tekoči stroški in občasni stroški stečajnega postopka.

(2) Tekoči stroški stečajnega postopka so:
1. stroški upravitelja,
2. plače in druga nadomestila osebam, ki opravljajo posle za potrebe stečajnega postopka, vključno z davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati in plačati hkrati s temi plačili,
3. stroški električne energije, vode, ogrevanja, telefona in drugi stroški v zvezi z uporabo poslovnih prostorov za potrebe stečajnega postopka,
4. zavarovalne premije za zavarovanje premoženja, ki spada v stečajno maso,
5. stroški objav po 122. členu tega zakona,
6. pravdni stroški stečajnega dolžnika v postopkih iz oddelka 5.6 tega zakona,
7. stroški računovodskih, administrativnih in drugih storitev za potrebe stečajnega postopka,
8. obveznosti iz naslova davkov in prispevkov, ki nastanejo med potekom stečajnega postopka in
9. drugi stroški, ki nastajajo mesečno ali v drugih rednih obdobjih med potekom stečajnega postopka.

(3) Občasni stroški stečajnega postopka so:
1. plačilo terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, iz drugega odstavka 289. člena tega zakona,

2. izpolnitve obveznosti na podlagi vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe po drugem odstavku 265. člena tega zakona,
3. plačilo razlike po četrtem odstavku 268. člena tega zakona,
4. izpolnitve obveznosti na podlagi pravnih poslov iz 316. in 317. člena tega zakona,
5. nalaganje denarnega dobroimetja stečajnega dolžnika v skladu s 322. in 324. členom tega zakona,
6. stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje,
7. davek na dodano vrednost ali davek na promet nepremičnin v zvezi s prodajo premoženja in
8. drugi stroški stečajnega postopka razen tekočih stroškov iz drugega odstavka tega člena.

357. člen
(sklep o soglasju k plačilu stroškov stečajnega postopka)

(1) Upravitelj sme opraviti plačilo ali izpolniti drugo obveznost, ki je strošek stečajnega postopka, samo, če sodišče da soglasje za to izpolnitev.

(2) Prvi odstavek tega člena se ne uporablja za:
1. plačilo stroškov iz 1. in 2. točke drugega odstavka 356. člena tega zakona v znesku, v katerem so vključeni v predračun stroškov stečajnega postopka,
2. izpolnitev obveznosti na podlagi pravnih poslov v skladu s 316. do 319. členom tega zakona in
3. nalaganje denarnega dobroimetja stečajnega dolžnika v skladu s 322. in 324. členom tega zakona ter plačilo s tem povezanih stroškov.

371. člen
(terjatve, ki se plačajo iz posebne razdelitvene mase)

(1) Pri razdelitvi posamezne posebne razdelitvene mase se upošteva terjatev, zavarovana z ločitveno pravico na premoženju, ki spada v to posebno razdelitveno maso, če sta bili terjatev in ločitvena pravica v stečajnem postopku pravočasno prijavljeni, razen:
1. terjatve, zavarovane z ločitveno pravico, ki je bila prerekana in je do izdelave načrta prve razdelitve posebne razdelitvene mase prenehala po četrtem odstavku 305. člena ali tretjem odstavku 306. člena tega zakona,
2. terjatve, povezane z razveznim pogojem, ki se je uresničil do izdelave načrta razdelitve posebne razdelitvene mase.

(2) Ob prvi razdelitvi posebne razdelitvene mase se iz te razdelitvene mase plača terjatev iz prvega odstavka tega člena, če sta terjatev in ločitvena pravica v stečajnem postopku priznani na podlagi pravnomočnega sklepa iz 304. člena tega zakona, in če terjatev:
1. ni povezana s pogojem, ali
2. je bila povezana z odložnim pogojem, ki se je uresničil do izdelave načrta prve razdelitve posebne razdelitvene mase.

(3) Ob prvi razdelitvi se v posebni razdelitveni masi rezervirajo sredstva za plačilo terjatve iz prvega odstavka tega člena:
1. če je ločitvena pravica prerekana ali
2. če je terjatev povezana s pogojem, ki se do izdelave načrta prve razdelitve posebne razdelitvene mase še ni uresničil.

(4) Plačilo terjatve se opravi iz rezervirane posebne razdelitvene mase:
1. pri prerekani ločitveni pravici iz prvega odstavka 305. člena ali prvega odstavka 306. člena tega zakona: ko postane pravnomočna sodba, s katero je sodišče ugodilo zahtevku za prednostno plačilo zavarovane terjatve iz premoženja, ki je predmet posebne razdelitvene mase,
2. pri prerekani ločitveni pravici iz prvega odstavka 308. člena tega zakona:

- v primeru iz šestega odstavka 308. člena tega zakona, ko postane pravnomočen sklep iz 304. člena tega zakona,
- v drugih primerih, ko postane pravnomočna sodba, s katero je sodišče zavrnilo tožbeni zahtevek iz drugega odstavka 308. člena tega zakona,

3. pri terjatvi, povezani z odložnim pogojem: ko se ta pogoj uresniči, če se uresniči pred izdelavo načrta končne razdelitve,
4. pri terjatvi, povezani z razveznim pogojem: ob končni razdelitvi, če se do izdelave načrta končne razdelitve ta pogoj ni uresničil.

(5) Če je premoženje, ki spada v posamezno posebno razdelitveno maso, predmet več ločitvenih pravic, se terjatve, zavarovane s temi ločitvenimi pravicami, plačajo po vrstnem redu pridobitve ločitvenih pravic tako, da se terjatev, zavarovana z ločitveno pravico poznejšega vrstnega reda, plača iz dela posebne razdelitvene mase, ki ostane po plačilu celotnega zneska terjatve, zavarovane z ločitveno pravico predhodnega vrstnega reda.

(6) Premoženje, ki ostane po celotnem plačilu terjatev iz drugega ali tretjega odstavka tega člena, se prenese v splošno razdelitveno maso.

(7) Če posebna razdelitvena masa ne zadošča za celotno plačilo terjatve upnika, se za plačilo nezavarovanega dela te terjatve uporablja pododdelek 5.9.3 tega zakona.

(8) Upravitelj mora predložiti sodišču načrt prve razdelitve posebne razdelitvene mase v osmih dneh po prejemu kupnine za premoženje, ki spada v to posebno razdelitveno maso.

(9) Načrt prve razdelitve posebne razdelitvene mase mora vsebovati:

1. podatke o premoženju, ki je bilo predmet posebne stečajne mase in z unovčenjem katerega je nastala posebna razdelitvena mase,
2. znesek kupnine, dosežen z unovčenjem posebne stečajne mase iz 1. točke tega odstavka,
3. skupni znesek stroškov v zvezi z unovčenjem posebne stečajne mase iz 1. točke tega odstavka in zneski posameznih vrst teh stroškov, razčlenjeni po vrstah stroškov iz četrtega odstavka 226. člena tega zakona,
4. znesek posebne razdelitvene mase, ki je predmet prve razdelitve,
5. skupni znesek terjatev, ki se upoštevajo pri prvi razdelitvi posebne razdelitvene mase,
6. za vsako terjatev, ki se upošteva pri prvi razdelitvi posebne razdelitvene mase:
   - zaporedno številko terjatve na končnem seznamu preizkušenih terjatev,
   - znesek terjatve, ki se upošteva pri prvi razdelitvi,
   - vrstni red plačila terjatve,
   - podatek, ali se terjatev ob prvi razdelitvi plača po drugem odstavku tega člena ali se za njeno plačilo rezervirajo sredstva po tretjem odstavku tega člena,
   - znesek terjatve, ki se plača ali rezervirajo sredstva za njeno plačilo, ob prvi razdelitvi,
   - znesek terjatve, ki se plača iz splošne razdelitvene mase po sedmem odstavku tega člena,
7. v primeru iz šestega odstavka tega člena tudi: znesek, ki se prenese v splošno razdelitveno maso.

(10) Za prvo razdelitev posebne razdelitvene mase se smiselno uporabljajo 364. do 367. člen tega zakona.

(11) Upravitelj mora upnikom plačati zneske terjatve, ki se plačajo iz posebne razdelitvene:

1. pri terjatvah iz drugega odstavka tega člena: v osmih dneh po pravnomočnosti sklepa o prvi razdelitvi posebne razdelitvene mase,
2. pri terjatvah iz tretjega odstavka tega člena: v osmih dneh po izpolnitvi pogoja iz četrtega odstavka tega člena, vendar ne pred pravnomočnostjo sklepa o prvi razdelitvi posebne razdelitvene mase.

374. člen

(prenos premoženja, ki ga ni mogoče unovčiti)

(1) Če premoženja, ki sestavlja stečajno maso, ni mogoče unovčiti ali bi z njegovim unovčenjem nastali nesorazmerni stroški, se to premoženje razdeli:

1. če premoženje spada v splošno stečajno maso:
   - v primeru iz drugega odstavka 373. člena tega zakona: družbenikom v sorazmerju z njihovimi deleži,
   - v drugih primerih: upnikom v sorazmerju z njihovimi deleži iz tretjega odstavka 359. člena tega zakona, če privolijo, da ga prevzamejo,
2. če premoženje spada v posamezno posebno stečajno maso in je predmet samo ene ločitvene pravice: ločitvenemu upniku, če privoli, da prevzame to premoženje,
3. če premoženje spada v posamezno posebno stečajno maso in je predmet več kot ene ločitvene pravice:
   - tistemu ločitvenemu upniku, ki privoli, da ga prevzame,
   - če v prevzem premoženja privoli več ločitvenih upnikov, pa tistemu med njimi, ki ima ločitveno pravico najzgodnejšega vrstnega reda.

(2) Če upniki ali družbeniki ne privolijo v prevzem premoženja iz prvega odstavka tega člena, se premoženje glede na vrsto prenese:

1. nepremičnina, ki ne leži na območju Republike Slovenije, onesnažena nepremičnina ali odpadki, če stečajna masa ne zadošča za kritje stroškov ekološke sanacije, na Republiko Slovenijo,
2. druga nepremičnina na lokalno skupnost, na območju katere je ta nepremičnina,
3. drugo premoženje, razen nepremičnin ali denarnega dobroimetja, na Republiko Slovenijo, če privoli, da ga prevzame.

(3) Upravitelj mora poziv k privolitvi za prevzem premoženja iz 3. točke drugega odstavka tega člena poslati pristojnemu resornemu ministrstvu, in sicer, če so predmet tega premoženja premične stvari, ministrstvu, pristojnem za javno upravo, če je predmet tega premoženja finančno premoženje, ministrstvu, pristojnemu za finance, če so predmet tega premoženja druge premoženjske pravice, pa ministrstvu, pristojnemu za gospodarstvo. Če Republika Slovenija ne privoli v prevzem tega premoženja, se lahko prenese na dobrodelno organizacijo, če ta privoli, da ga prevzame.

(4) Če niti Republika Slovenija niti dobrodelna organizacija ne prevzame premoženja iz 3. točke drugega odstavka tega člena:

1. terjatve in druge premoženjske pravice, ki so predmet tega premoženja, prenehajo, in
2. upravitelj mora zagotoviti, da se stvari, ki so predmet tega premoženja, izročijo kot odpadni material.

(5) Republika Slovenija ali dobrodelna organizacija mora upravitelju sporočiti privolitev v prevzem premoženja v enem mesecu po prejemu upraviteljevega poziva k privolitvi, sicer velja, da je prevzem odklonila.

(6) Poziv upravitelja k privolitvi za prevzem premoženja mora za vsako vrsto premoženja, ki je predmet poziva, vsebovati:

1. opis premoženja,
2. njegovo ocenjeno vrednost in
3. razloge, zaradi katerih premoženja v stečajnem postopku ni bilo mogoče unovčiti ali bi z njegovim unovčenjem nastali nesorazmerni stroški.

(7) Republika Slovenija, lokalna skupnost ali dobrodelna organizacija v zvezi s prevzemom premoženja iz drugega ali tretjega odstavka tega člena ne odgovarja za obveznosti stečajnega dolžnika.

(8) O razdelitvi premoženja upnikom ali družbenikom po prvem odstavku ali o prenosu premoženja po drugem ali tretjem odstavku tega člena odloči sodišče s sklepom o končni razdelitvi.

(9) Če pri končni razdelitvi ostane denarno dobroimetje v tako majhnem znesku, da bi z njegovo razdelitvijo upnikom nastali nesorazmerni stroški, se to prenese v dobro proračuna Republike Slovenije. Za prenos iz prejšnjega stavka se smiselno uporabljata sedmi in osmi odstavek tega člena.

(10) Če se s sklepom o končni razdelitvi nepremičnina po 1. točki drugega odstavka tega člena prenese na Republiko Slovenijo, se sklep vroči Republiki Sloveniji, ki ima pravico do pritožbe proti temu sklepu.

(11) Če se s sklepom o končni razdelitvi nepremičnina po 2. točki drugega odstavka tega člena prenese na lokalno skupnost, se sklep vroči lokalni skupnosti, ki ima pravico do pritožbe proti temu sklepu.

(12) Za pravne posledice pravnomočnega sklepa o končni razdelitvi iz osmega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo prvi, tretji in četrti odstavek 342. člena tega zakona.

(13) Če se s sklepom o končni razdeliti premoženje prenese na ločitvenega upnika po 2. ali 3. točki prvega odstavka tega člena, sodišče s sklepom o končni razdelitvi naloži ločitvenemu upniku, da stečajnemu dolžniku plača znesek v višini stroškov iz četrtega odstavka 226. člena tega zakona.

(14) Če je za razdelitev premoženja upnikom ali družbenikom po prvem odstavku tega člena treba plačati davek na dodano vrednost ali davek od prometa nepremičnin, sodišče s sklepom o končni razdelitvi naloži upniku ali družbeniku, ki se mu premoženje izroči, da stečajnemu dolžniku plača znesek v višini tega davka.

375. člen
(končno poročilo upravitelja)

(1) Upravitelj mora v enem mesecu po opravljeni končni razdelitvi predložiti sodišču svoje končno poročilo.

(2) Končno poročilo mora poleg podatkov, ki jih mora vsebovati redno poročilo, vključevati še:

1. skupni znesek unovčene stečajne mase,
2. končni delež plačila terjatev upnikov iz tretjega odstavka 359. člena tega zakona,
3. predlog upravitelja za odmero zadnjega dela nagrade za njegovo delo iz 2. točke drugega odstavka 104. člena tega zakona in
4. izjavo upravitelja, da je izvedel vsa dejanja, ki jih je bilo treba opraviti v stečajnem postopku v skladu s tem zakonom.

(3) Sodišče na podlagi končnega poročila upravitelja in mnenja upniškega odbora:

1. odloči o odmeri zadnjega dela nagrade upravitelju iz 2. točke drugega odstavka 104. člena tega zakona in
2. izda sklep o končanju stečajnega postopka.

377. člen
(izbris stečajnega dolžnika iz registra)

Stečajni dolžnik se po uradni dolžnosti izbriše iz registra na podlagi pravnomočnega sklepa o končanju stečajnega postopka.

383. člen
(uporaba pravil o stečajnem postopku nad pravno osebo)

(1) Če ni v oddelku 5.11 tega zakona drugače določeno, se za postopek osebnega stečaja smiselno uporabljajo pravila, določena v oddelkih 5.1 do 5.10 tega zakona.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za postopek osebnega stečaja ne uporabljajo:

1. drugi in tretji odstavek 223. člena, drugi odstavek 227. člena, 2. točka 231. člena, tretji odstavek 232. člena, 234. člen in 236. do 238. člen,
2. prvi do tretji odstavek 290. člena, 259., 260. in 262. člen,
3. peti odstavek 296. člena, peti odstavek 298. člena, sedmi odstavek 299. člena, četrti odstavek 300. člena, sedmi odstavek 301. člena, četrti odstavek 305. člena, tretji odstavek 306. člena, tretji odstavek 310. člena, tretji odstavek 311. člena,
4. 348. do 352. člen,
5. drugi do peti odstavek 374. člena tega zakona,
6. za postopek osebnega stečaja zasebnika ali potrošnika pa tudi ne:
   - 285. do 289. člen,
   - 291. člen in
   - 316. do 319. člen tega zakona.

(3) V postopku osebnega stečaja se 2. točka sedmega odstavka 233. člena tega zakona smiselno uporablja tako, da se znesek nakaže v dobro fiduciarnega denarnega računa upravitelja iz 388. člena tega zakona.

(4) V postopku osebnega stečaja se prvi odstavek 239. člena tega zakona smiselno uporablja tako, da mora sodišče na podlagi poročila o dolžnikovem finančnem položaju presoditi, ali je dolžnik insolventen, in odločiti o začetku stečajnega postopka na podlagi te presoje.

(5) V postopku osebnega stečaja nad podjetnikom ali zasebnikom se četrti odstavek 290. člena tega zakona uporablja smiselno tako, da se nanaša na davčne obveznosti, ki so povezane s poslovanjem stečajnega dolžnika do dneva začetka postopka osebnega stečaja.

(6) Če je sodišče izdalo sklep o začetku postopka za odpust obveznosti, se v postopku osebnega stečaja peti odstavek 378. člena tega zakona smiselno uporablja tako:

1. sodišče na predlog upravitelja in po prejemu otvoritvenega poročila upravitelja odloči, da se preizkus terjatev ne opravi:
   - če stečajni dolžnik nima prejemkov, ki bi ob upoštevanju izločitev ali omejitev iz drugega ali tretjega odstavka 389. člena tega zakona spadali v stečajno maso, ali če je znesek teh prejemkov neznaten in
   - če stečajni dolžnik nima drugega premoženja, ki bi spadalo v stečajno maso, ali je to premoženje neznatne vrednosti,
2. če se med stečajnim postopkom izpolnijo pogoji za razdelitev, sodišče spremeni sklep iz 1. točke tega odstavka in odloči, da se preizkus terjatev opravi, in pozove upravitelja, da predloži osnovni seznam preizkušenih terjatev. V primeru iz prejšnjega stavka začne teči rok za predložitev osnovnega seznama preizkušenih terjatev iz prvega odstavka 61. člena tega zakona z dnem, ko upravitelj prejme poziv sodišča, da predloži osnovni seznam preizkušenih terjatev,
3. upravitelj ima pravico do pritožbe proti sklepu, s katerim sodišče zavrne njegov predlog, da se preizkus terjatev ne opravi, in proti sklepu iz 2. točke tega odstavka. Sklep, s katerim višje sodišče odloči o pritožbi iz prejšnjega stavka, se vroči upravitelju,
4. pritožba iz 3. točke tega odstavka pretrga rok za predložitev osnovnega seznama preizkušenih terjatev. Če je pritožba zavrnjena ali zavržena, začne ta rok znova teči z dnem vročitve tega sklepa upravitelju,

5. če sodišče izda sklep iz 1. točke tega odstavka, se pravdni in drugi postopki, ki so bili prekinjeni zaradi začetka postopka osebnega stečaja, nadaljujejo s pravnomočnostjo tega sklepa. Če sodišče izda sklep iz 2. točke tega odstavka, se ti postopki s pravnomočnostjo tega sklepa znova prekinejo.

(7) V postopku osebnega stečaja se 380. člen tega zakona smiselno uporablja tako:
1. da se za pozneje najdeno premoženje šteje premoženje, ki ga je stečajni dolžnik pridobil:
   - če je bil znotraj postopka osebnega stečaja izveden postopek odpusta obveznosti: do pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti,
   - v drugih primerih: do pravnomočnosti sklepa o končanju postopka osebnega stečaja,
2. da se iz pozneje najdenega premoženja poplačujejo terjatve upnikov, ki so nastale:
   - če je bil znotraj postopka osebnega stečaja izveden postopek odpusta obveznosti: do pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti,
   - v drugih primerih: do pravnomočnosti sklepa o končanju postopka osebnega stečaja.

(8) Ne glede na prvi odstavek 99. člena tega zakona mora upravitelj v postopku osebnega stečaja nadaljnja redna poročila pripraviti za naslednja obdobja, ki začnejo teči s potekom obdobja, ki je predmet prvega rednega poročila:
1. če je stečajna masa neznatne vrednosti ali ne zadošča niti za stroške stečajnega postopka in je sodišče izdalo sklep o začetku postopka za odpust obveznosti, za obdobje vsakih koledarskih 12 mesecev,
2. če se pogoji za razdelitev splošne ali posebne razdelitvene mase izpolnijo prej kot v šestih mesecih od poteka obdobja, ki je predmet prejšnjega rednega poročila, hkrati z načrtom razdelitve,
3. v drugih primerih za obdobje vsakih koledarskih šest mesecev.

(9) V postopku osebnega stečaja se deveti in deseti odstavek 122. člena tega zakona smiselno uporabljajo tako:
1. Poročilo upravitelja ali drugo pisanje upravitelja, ki se objavi po 122. členu tega zakona, ne sme vsebovati podatka o EMŠO ter podatka o davčni številki insolventnega dolžnika, ki je potrošnik.
2. Za skladnost podatkov v poročilu upravitelja ali drugem pisanju upravitelja, ki ga sodišče posreduje agenciji zaradi objave po prvem odstavku 122. člena tega zakona, s 1. točko tega odstavka, poleg sodišča odgovarja tudi upravitelj.

384. člen
(ugotovitev stanja dolžnikovega premoženja)

(1) Dolžnik, proti kateremu je vložen predlog za začetek postopka osebnega stečaja, mora sodišču dati poročilo o stanju svojega premoženja.

(2) Poročilo dolžnika o stanju njegovega premoženja mora vsebovati:
1. popis:
   - če je dolžnik potrošnik: vsega njegovega premoženja,
   - če je dolžnik podjetnik ali zasebnik: vsega njegovega premoženja, pri čemer mora biti ločeno navedeno tisto premoženje, ki se izkazuje v njegovih poslovnih knjigah,
2. podatke o dolžnikovih transakcijskih računih, ki morajo za vsak transakcijski račun vključevati podatke o njegovi številki in izvajalcu plačilnega prometa, ki ga vodi,
3. podatke o skupnem mesečnem znesku plače, pokojnine ali drugih rednih prejemkov ter o njihovih izplačevalcih,
4. izjavo dolžnika, da je v poročilu navedeno vse njegovo premoženje, za katero ve, in vsi transakcijski računi.

(3) Dolžnik mora poročilo o stanju svojega premoženja:
1. če je predlagatelj začetka postopka osebnega stečaja: priložiti predlogu za začetek tega postopka,

2. če je bil stečajni postopek začet na podlagi domneve iz tretjega odstavka 235. člena tega zakona: predložiti sodišču v osmih dneh po prejemu sklepa o začetku stečajnega postopka,
3. v drugih primerih: priložiti svoji izjavi o razlogih za začetek postopka ali dati na naroku za začetek postopka osebnega stečaja.

(4) Podpis dolžnika na poročilu o stanju njegovega premoženja mora biti overjen.

(5) Četrti odstavek tega člena se ne uporablja, če dolžnik da sodišču poročilo o stanju svojega premoženja na naroku ali na naroku prizna svoj podpis na pisnem poročilu.

(6) Dolžnik mora med postopkom osebnega stečaja:
1. upravitelju nemudoma sporočiti vsako spremembo podatkov iz 1. do 3. točke drugega odstavka tega člena ali vsako spremembo naslova svojega prebivališča, na katerem mu je mogoče opraviti vročitev, ali kontaktnih podatkov iz drugega odstavka 383.b člena tega zakona, in
2. upravitelju ali sodišču na njegovo zahtevo dati vsa pojasnila in dokumente o svojem premoženju in poslih, ki jih je izvedel v zadnjih petih letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja.

(7) Za obveznost dolžnika dati poročilo o stanju njegovega premoženja iz prvega odstavka tega člena in njegova obveznost iz šestega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek, o dolžnostih priče in pravnih posledicah kršitve te dolžnosti.

(8) Banke, borznoposredniške družbe, klirinškodepotna družba, sodišča, davčne uprave in drugi upravljavci zbirk osebnih in drugih podatkov morajo upravitelju na njegovo zahtevo posredovati vse podatke, vključene v zbirkah osebnih in drugih podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika, premoženja njegovega zakonca ali osebe, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena tega zakona.

(9) Podatki iz osmega odstavka tega člena so zlasti:
1. številke denarnih računov ter stanje in promet na teh računih,
2. številke računov vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov ter stanje in promet na teh računih,
3. stanje denarnih in drugih depozitov pri banki, borznoposredniški družbi ali drugi osebi,
4. podatki o življenjskih in premoženjskih zavarovanjih,
5. lastninska in druge stvarne pravice na nepremičninah,
6. podatki, vpisani v registru prometnih dovoljenj,
7. podatki, vpisani v registru plovil in letal in
8. podatki o pokojninskem in zdravstvenem zavarovanju.

(10) Za posredovanje podatkov iz osmega odstavka tega člena upravitelj ni dolžan plačati takse ali drugega nadomestila.

(11) Podatki iz osmega odstavka tega člena se smejo uporabiti samo:
1. za ugotovitev premoženja stečajnega dolžnika in za uveljavitev zahtevkov za izročitev tega premoženja ali
2. za ugotovitev poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena tega zakona, in za uveljavitev izpodbojnih in povračilnih zahtevkov po pravilih o izpodbijanju teh dejanj.

389.a člen
(pogoji za poslovanje stečajnega dolžnika kot podjetnika ali zasebnika)

(1) Stečajni dolžnik lahko po začetku postopka osebnega stečaja začne poslovati kot podjetnik ali zasebnik, če sodišče dovoli poslovanje stečajnega dolžnika kot podjetnika ali zasebnika.

(2) Predlog iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati:
1. opis poslov, ki jih bo opravljal stečajni dolžnik kot podjetnik ali zasebnik,
2. načrtovani poslovni izid in opis okoliščin, na podlagi katerih je mogoče preveriti, ali obstaja zadostna verjetnost, da stečajni dolžnik ne bo posloval z izgubo,
3. opis razlogov, zaradi katerih je dolžnik postal insolventen, in okoliščin v zvezi z njegovim prejšnjim poslovanjem, pomembnih za presojo ovire iz 2. točke šestega odstavka tega člena.

(3) Stečajni dolžnik lahko s predlogom iz prvega odstavka tega člena zahteva tudi, da se iz stečajne mase izvzamejo stroji, oprema, zaloge materiala ali drugo premoženje stečajnega dolžnika, razen nepremičnin, ki je potrebno pri poslovanju. V takem primeru mora predlog vsebovati tudi:
1. določen opis tega premoženja,
2. mesečni znesek nadomestila za izvzem premoženja, ki se ga dolžnik zaveže plačevati v stečajno maso.

(4) Sodišče o dovoljenju za poslovanje stečajnega dolžnika kot podjetnika ali zasebnika in o izvzemu premoženja odloči na podlagi mnenja upravitelja in upniškega odbora.

(5) Sodišče dovoli poslovanje stečajnega dolžnika kot podjetnika ali zasebnika:
1. če je hkrati ali prej izdalo sklep o začetku postopka odpusta obveznosti in
2. če je s stopnjo verjetnosti, ki presega 50 odstotkov, mogoče oceniti:
   - da stečajni dolžnik ni namerno povzročil svoje insolventnosti, in
   - da ne bo posloval z izgubo.

(6) Sodišče dovoli izvzem premoženja, če je s stopnjo verjetnosti, ki presega 50 odstotkov, mogoče oceniti:
1. da bo stečajni dolžnik sposoben plačevati mesečni znesek nadomestila za izvzem premoženja in
2. da se ob upoštevanju mesečnega zneska nadomestila za izvzemom premoženja pogoji poplačila upnikov ne poslabšajo.

(7) Če sodišče dovoli izvzem premoženja, s sklepom, s katerim dovoli poslovanje stečajnega dolžnika kot podjetnika ali zasebnika, tudi:
1. odloči, katero premoženje se izvzame iz stečajne mase, in
2. naloži stečajnemu dolžniku obveznost plačevati mesečni znesek nadomestila za izvzem tega premoženja.

(8) Če sodišče dovoli poslovanje stečajnega dolžnika kot podjetnika, se za vpis podjetnika v poslovni register ne uporablja zadnja alineja drugega odstavka 74. člena ZGD-1.

394. člen
(zaseg denarnega dobroimetja na dolžnikovih denarnih računih)

(1) Če ima stečajni dolžnik odprt denarni račun, sodišče s sklepom o začetku postopka osebnega stečaja ali posebnim sklepom (v nadaljnjem besedilu: sklep o zasegu denarnega dobroimetja):
1. ugotovi, da denarno dobroimetje na računu, zmanjšano za znesek iz tretjega ali četrtega odstavka 389. člena tega zakona in za morebitni znesek, zarubljen s sklepom o izvršbi za izterjavo terjatve iz prvega odstavka 390. člena tega zakona, spada v stečajno maso,
2. naloži izvajalcu plačilnega prometa, ki vodi ta račun, da mora:
   - v treh delovnih dneh po prejemu sklepa denarno dobroimetje na računu, zmanjšano za zneske iz 1. točke tega odstavka, prenesti v dobro fiduciarnega denarnega računa upravitelja in
   - naslednji delovni dan po prispetju novih plačil v dobro tega računa denarno dobroimetje, ki nastane na podlagi tega plačila, zmanjšano za zneske iz 1. točke tega odstavka, prenesti v dobro fiduciarnega denarnega računa upravitelja.

(2) Za zaseg denarnega dobroimetja se smiselno uporabljajo tretji do peti odstavek 393. člena tega zakona in tretji odstavek 147. člena ZIZ.

395. člen
(posebna pravila o prodaji premoženja)

(1) Za prodajo premičnih stvari, ki spadajo v stečajno maso, razen umetniških predmetov in drugih dragocenosti, se v postopku osebnega stečaja ne uporablja drugi odstavek 327. člen tega zakona in lahko vrednost tega premoženja oceni upravitelj.

(2) Če se v postopku osebnega stečaja prodaja stanovanje ali družinska stanovanjska hiša, v kateri stanuje dolžnik kot lastnik, sodišče s sklepom o prodaji naloži dolžniku, da v treh mesecih po prejemu sklepa izprazni stanovanje ali stanovanjsko hišo in jo izroči upravitelju.

(3) Pravnomočni sklep iz drugega odstavka tega člena je izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev stanovanja ali stanovanjske hiše proti dolžniku in drugim osebam, ki uporabljajo to stanovanje ali stanovanjsko hišo skupaj z dolžnikom ali ki jim je dolžnik drugače omogočil tako uporabo.

(4) Izvršilna dejanja iz 221. člena ZIZ na podlagi pravnomočnega sklepa iz tretjega odstavka tega člena namesto izvršitelja opravi upravitelj.

396. člen
(sklep o končanju postopka osebnega stečaja)

(1) S sklepom o končanju postopka osebnega stečaja sodišče poleg odločitev iz prvega odstavka 376. člena tega zakona tudi:
1. odloči, katere terjatve upnikov, ki so bile prijavljene v postopku osebnega stečaja, so priznane, in o znesku teh terjatev, ki v postopku osebnega stečaja ni bil plačan,
2. naloži stečajnemu dolžniku, da plača neplačani del terjatev iz 1. točke tega odstavka.

(2) V izreku sklepa o končanju postopka osebnega stečaja sodišče svoje odločitve iz prvega odstavka tega člena oblikuje tako, da navede seznam neplačanih priznanih terjatev, ki ga mora sodišču predložiti upravitelj hkrati s svojim končnim poročilom in je sestavni del izreka tega sklepa.

(3) Za seznam neplačanih priznanih terjatev iz drugega odstavka tega člena se smiselno uporablja 1. točka tretjega odstavka in 1. točka četrtega odstavka 211. člena tega zakona.

(4) Pravnomočni sklep o končanju postopka osebnega stečaja je izvršilni naslov za izterjavo neplačanih priznanih terjatev.

399. člen
(namen odpusta obveznosti in ovire za odpust obveznosti)
(poseg odločbe US o načinu izvrševanja tega člena)
(poseg odločbe US o načinu izvrševanja tega člena)

(1) Namen odpusta obveznosti je poštenemu in vestnemu stečajnemu dolžniku omogočiti, da preneha tisti del njegovih obveznosti, ki jih ni zmožen izpolniti iz premoženja, ki ga ima ob začetku postopka osebnega stečaja ali ki ga lahko pridobi med postopkom osebnega stečaja do poteka preizkusnega obdobja.

(2) Odpust obveznosti ni dovoljen:

1. če je bil stečajni dolžnik pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje proti premoženju ali gospodarstvu, razen če je ta obsodba do poteka preizkusnega obdobja že izbrisana iz kazenske evidence ali če se do poteka preizkusnega obdobja izpolnijo pogoji za njen izbris na podlagi zakonske rehabilitacije, ali
2. če je bilo o odpustu obveznosti stečajnemu dolžniku že pravnomočno odločeno v naslednjih primerih in od pravnomočnosti sklepa ali sodbe še ni preteklo deset let:
   - če so bile stečajnemu dolžniku njegove obveznosti že odpuščene,
   - če je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavrnjen, ker je dolžnik kršil svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena tega zakona, ali zaradi ovire iz tretjega odstavka tega člena ali
   - če je bil sklep o odpustu obveznosti razveljavljen po 411. členu tega zakona.

(3) Odpust obveznosti ni dovoljen, če iz ravnanj stečajnega dolžnika v zadnjih petih letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja ali glede na njegov premoženjski položaj izhaja, da bi bil odpust obveznosti temu stečajnemu dolžniku v nasprotju z namenom odpusta obveznosti iz prvega odstavka tega člena (v nadaljnjem besedilu: zloraba pravice do odpusta obveznosti).

(4) Velja, če se ne dokaže drugače, da predlog za odpust obveznosti pomeni zlorabo pravice do odpusta obveznosti, v naslednjih primerih:

1. če je stečajni dolžnik v zadnjih petih letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja ali po njegovi uvedbi dal neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke, ki jih davčni organ potrebuje za pobiranje davkov ali prispevkov, zaradi česar mu je pristojni davčni organ dodatno ali naknadno odmeril davek ali naložil plačilo prispevkov v znesku najmanj 4.000 evrov,
2. če je stečajni dolžnik v zadnjih petih letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja z neresničnimi, nepravilnimi ali nepopolnimi podatki o svojem premoženjskem položaju v svojo korist ali v korist druge fizične ali pravne osebe pridobil posojilo, subvencijo ali pomoč iz javnih sredstev v znesku najmanj 4.000 evrov,
3. če je stečajni dolžnik v zadnjih petih letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja prevzemal obveznosti, ki so nesorazmerne z njegovim premoženjskim položajem, ali če je razpolagal s svojim premoženjem neodplačno ali za neznatno plačilo,
4. če je stečajni dolžnik izvedel pravno dejanje, ki ima po 271. členu tega zakona značilnost izpodbojnega pravnega dejanja in je bil v skladu z 277. členom tega zakona uveljavljen zahtevek za izpodbijanje tega pravnega dejanja, ali
5. če lahko stečajni dolžnik glede na svoj premoženjski položaj v celoti izpolni svoje obveznosti.

400. člen
(začetek postopka odpusta obveznosti)

(1) Če dolžnik vloži predlog za odpust obveznosti v skladu s 398. členom tega zakona, mora sodišče zahtevati podatke za stečajnega dolžnika iz kazenske evidence in evidence iz 413. člena tega zakona.

(2) Če sodišče na podlagi podatkov evidenc iz prvega odstavka tega člena ugotovi, da obstaja ovira za odpust iz drugega odstavka 399. člena tega zakona, predlog za odpust obveznosti zavrne. Pri presoji ovire iz 1. točke drugega odstavka 399. člena tega zakona sodišče upošteva dolžino preizkusnega obdobja iz četrtega odstavka tega člena in zavrne predlog za odpust obveznosti, če ugotovi, da do poteka tega obdobja še ne bo potekel čas, po poteku katerega se obsodba izbriše iz kazenske evidence zaradi zakonske rehabilitacije.

(3) Če sodišče na podlagi podatkov evidenc iz prvega odstavka tega člena ugotovi, da ne obstaja ovira za odpust iz drugega odstavka 399. člena tega zakona, izda sklep, s katerim začne

postopek odpusta obveznosti (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka odpusta obveznosti), ne da bi presojalo, ali obstajajo ovire za odpust obveznosti iz tretjega odstavka 399. člena tega zakona.

(4) S sklepom o začetku postopka odpusta obveznosti sodišče določi preizkusno obdobje na podlagi mnenja upravitelja ob upoštevanju starosti stečajnega dolžnika, njegovih družinskih razmer, njegovega zdravstvenega in drugih osebnih stanj ter razlogov za njegovo insolventnost.

(5) Preizkusno obdobje ne sme biti krajše od dveh let in ne daljše od petih let od začetka postopka odpusta obveznosti.

(6) O začetku postopka odpusta obveznosti se upniki obvestijo z oklicem.

(7) Oklic o začetku postopka odpusta obveznosti mora vsebovati:
1. podatke o sodišču, ki vodi postopek, in opravilni številki, pod katero se postopek vodi,
2. identifikacijske podatke o stečajnem dolžniku,
3. odločitev sodišča o začetku postopka odpusta obveznosti in o določitvi preizkusnega obdobja ter
4. poziv upnikom, naj do poteka preizkusnega obdobja vložijo ugovor proti odpustu obveznosti, če menijo, da obstajajo ovire za odpust obveznosti iz 399. člena tega zakona.

(8) Ne glede na peti odstavek tega člena lahko sodišče na predlog upravitelja določi preizkusno obdobje, ki je krajše od dveh let, vendar ne krajše od šest mesecev od začetka postopka odpusta obveznosti:
1. če stečajni dolžnik nima prejemkov, ki bi ob upoštevanju izločitev ali omejitev iz drugega ali tretjega odstavka 389. člena tega zakona spadali v stečajno maso, ali če je znesek teh prejemkov neznaten, in
2. če ni izgledov, da bi bil stečajni dolžnik v naslednjih dveh letih zmožen pridobivati pomembno višje prejemke od prejemkov, ki jih prejema v času odločanja o začetku postopka odpusta obveznosti, ali pridobiti premoženje večje vrednosti.

408. člen
(terjatve, za katere učinkuje odpust obveznosti)

(1) Odpust obveznosti učinkuje za vse terjatve upnikov do dolžnika, ki so nastale do začetka postopka osebnega stečaja, ne glede na to, ali je upnik to terjatev prijavil v postopku osebnega stečaja, če ni v drugem odstavku tega člena drugače določeno.

(2) Odpust obveznosti ne učinkuje za prednostno terjatev iz prvega in drugega odstavka 21. člena in prvega odstavka 390. člena tega zakona in tudi ne za terjatev iz naslova:
1. denarne kazni ali odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, izrečenih v kazenskem postopku,
2. v pogojni obsodbi določenega pogoja vrnitve premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, oziroma povrnitve škode, povzročene s kaznivim dejanjem,
3. globe ali odvzema premoženjske koristi, pridobljene s prekrškom, izrečenih v postopku o prekršku,
4. odvzema premoženja nezakonitega izvora in
5. povrnitve škode, povzročene namerno ali zaradi hude malomarnosti.

409. člen
(pravni učinki odpusta obveznosti)

(1) S pravnomočnostjo sklepa o odpustu obveznosti preneha upnikova pravica sodno uveljavljati plačilo terjatve, za katero po 408. členu tega zakona učinkuje odpust obveznosti, v delu, v katerem ta do pravnomočnosti sklepa ni bila plačana, če ni v 410. členu tega zakona drugače določeno.

(2) Če dolžnik prostovoljno plača neplačani del terjatve iz prvega odstavka tega člena, nima pravice zahtevati vračila po pravilih o neupravičeni pridobitvi.

435. člen
(razlogi za ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa)

(1) Pravna oseba, nad katero je bil začet postopek izbrisa, njen družbenik ali upnik lahko vloži ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka izbrisa (v nadaljnjem besedilu: ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa):
1. če izbrisni razlog ne obstaja,
2. če je bil nad pravno osebo začet postopek zaradi insolventnosti ali prisilne likvidacije ali
3. če je bil vložen predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti ali prisilne likvidacije nad pravno osebo.

(2) Če je bil postopek izbrisa začet na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena tega zakona in je pravna oseba vložila ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa, s katerim uveljavlja razlog iz 1. točke prvega odstavka tega člena, je ugovor dovoljen samo, če pravna oseba
1. bodisi verjetno izkaže, da posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register in da je na tem naslovu upravičena poslovati bodisi kot lastnik nepremičnine na tem naslovu bodisi na podlagi najemne pogodbe ali drugega pravnega posla, s katerim ji je lastnik nepremičnine dovolil uporabo nepremičnine na tem naslovu,
2. bodisi hkrati z ugovorom vloži predlog za vpis spremembe poslovnega naslova v sodni register in poleg listin, ki so podlaga za vpis spremembe poslovnega naslova v sodni register, priloži tudi dokaz:
   - da je lastnik objekta na novem poslovnem naslovu ali
   - da ji je lastnik objekta na novem poslovnem naslovu dovolil poslovanje ali sprejemanje uradnih poštnih pošiljk na tem naslovu.

(3) Če se z ugovorom proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja razlog iz 3. točke prvega odstavka tega člena, je ugovor dovoljen samo, če je bil do poteka roka za ugovor vložen predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti ali prisilne likvidacije.

(4) Ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa mora vsebovati opis dejstev, iz katerih izhaja, da obstaja razlog, ki se uveljavlja z ugovorom, in dokaze o teh dejstvih.

(5) Vlagatelj ugovora mora ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa priložiti morebitne listinske dokaze o dejstvih iz četrtega odstavka tega člena.

(6) Če ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa ne vsebuje opisa dejstev in dokazov iz petega odstavka tega člena ali če mu niso priloženi dokazi iz petega odstavka tega člena, se zanj ne uporabljajo pravila o nepopolnih vlogah, temveč registrsko sodišče o ugovoru odloči na podlagi dejstev, navedenih v ugovoru, in dokazov, ki so mu priloženi.

437. člen
(odločanje o ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa)

(1) Registrsko sodišče zavrže ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa:
1. če je vložen po poteku roka iz 436. člena tega zakona,
2. če ga je vložila oseba, ki po prvem odstavku 435. člena tega zakona ni upravičena vložiti ugovora, ali
3. če ugovor po drugem, tretjem ali četrtem odstavku 435. člena tega zakona ni dovoljen.

(2) Če se z dovoljenim ugovorom proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja razlog iz 3. točke prvega odstavka 435. člena tega zakona, registrsko sodišče prekine postopek izbrisa do pravnomočne odločitve o predlogu za začetek postopka zaradi insolventnosti ali prisilne likvidacije.

485. člen
(uporaba oddelka 8.7)

(1) Posebna pravila, določena v oddelku 8.7 tega zakona, se uporabljajo za postopke zaradi insolventnosti, za katere se uporablja Uredba 1346/2000.

(2) Posebna pravila, določena v oddelku 8.7 tega zakona, se uporabljajo tudi za postopke zaradi insolventnosti nad:
1. bankami in kreditnimi institucijami, če ni v zakonu, ki ureja bančništvo, ali predpisu druge države članice, s katerim se ureja postopek zaradi insolventnosti nad banko ali kreditno institucijo, drugače določeno, in
2. zavarovalnicami, če ni v zakonu, ki ureja zavarovalništvo, ali predpisu druge države članice, s katerim se ureja postopek zaradi insolventnosti nad zavarovalnico, drugače določeno.

486. člen
(neposredno učinkovanje postopka zaradi insolventnosti države članice)

(1) Oddelek 8.3 se ne uporablja za priznanje postopka zaradi insolventnosti države članice, če odločba sodišča države članice o začetku tega postopka neposredno pravno učinkuje v Republiki Sloveniji brez posebnega postopka priznanja po 16. in 17. členu Uredbe 1346/2000 ali po zakonu, ki ureja bančništvo ali zavarovalništvo.

(2) Pravne posledice postopka zaradi insolventnosti iz prvega odstavka tega člena učinkujejo v Republiki Sloveniji z enako vsebino kot v državi članici, v kateri poteka ta postopek, in nastanejo v trenutku, ki ga za nastanek teh pravnih posledic določa pravo te države članice.

487. člen
(domači pomožni postopek zaradi insolventnosti)

Pravila, določena v 474. členu tega zakona, se uporabljajo tudi, če je bil začet glavni postopek zaradi insolventnosti države članice, ki neposredno pravno učinkuje v Republiki Sloveniji brez posebnega postopka priznanja po 16. in 17. členu Uredbe 1346/2000.

489.a člen
(prekrški drugih oseb pred uvedbo postopka zaradi insolventnosti)

(1) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje oseba, ki je v obdobju, ko je pravna oseba iz prvega odstavka 27. člena tega zakona postala insolventna, opravlja funkcijo člana poslovodstva te pravne osebe:
1. če poslovodstvo ni pravočasno opravila dejanj iz 35. do 39. člena tega zakona ali
2. če je ravnalo v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena tega zakona.

(2) Za oprostitev odgovornosti za prekršek posameznega člana poslovodstva iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporablja peti odstavek 42. člena tega zakona.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje oseba, ki je v obdobju, ko je pravna oseba iz prvega odstavka 27. člena tega zakona postala insolventna, opravlja funkcijo člana nadzornega sveta ali upravnega odbora te pravne osebe:

1. če je poslovodstvo v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka na podlagi poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja predlagalo skupščini sprejetje sklepa o povečanju osnovnega kapitala z vložki in:
   - je nadzorni svet ali upravni odbor o poročilu o ukrepih finančnega prestrukturiranja dal mnenje iz petega odstavka 35. člena tega zakona, v katerem je presodil, da družba ni insolventna in povečanje osnovnega kapitala ni potrebno, ter
   - je skupščina zavrnila sprejetje sklepa o povečanju osnovnega kapitala,
2. če nadzorni svet ali upravni odbor od poslovodstva ni zahteval poročil po drugem in četrtem odstavku 272. člena ZGD-1, čeprav bi jih moral zahtevati po pravilih poslovnofinančne stroke ali stroke upravljanja podjetij,
3. če bi člani nadzornega sveta ali upravnega odbora na podlagi letnega poročila ali drugih poročil poslovodstva lahko ugotovili, če bi ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij, da je pravna oseba postala insolventna, pa niso z ukrepi, ki so v njihovi pristojnosti, zagotovili, da poslovodstvo pravočasno opravi dejanja iz 35. do 39. člena tega zakona, ali preprečili dejanja v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena tega zakona.

(4) Za oprostitev odgovornosti za prekršek posameznega člana nadzornega sveta ali upravnega odbora iz tretjega odstavka tega člena se smiselno uporablja tretji odstavek 43. člena v zvezi s petim odstavkom 42. člena tega zakona.

491. člen
(prekrški drugih oseb v stečajnem postopku)

(1) Z globo od 800 do 4.100 eurov se za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana poslovodstva stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka:

1. če ne ravna v skladu s prvim ali drugim odstavkom 292. člena tega zakona,
2. če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil v skladu s petim odstavkom 292. člena tega zakona.

(2) Z globo od 800 do 4.100 eurov se kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je pravna oseba, če stori prekršek iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

(3) Z globo od 300 do 1.200 eurov se kaznuje stečajni dolžnik, ki je fizična oseba, družbenik stečajnega dolžnika, ki je fizična oseba, ali oseba, ki je bila ob začetku stečajnega postopka član organa nadzora stečajnega dolžnika ali pri njem zaposlena, če stori prekršek iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

492. člen
(prekrškovni organ)

(1) Prekrškovni organ, ki odloča o prekrških in izreka globe po tem zakonu, je ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(2) Če sodišče pri opravljanju pristojnosti v postopku zaradi insolventnosti ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je bil storjen prekršek iz 489. člena tega zakona, mora o tem obvestiti ministrstvo, pristojno za pravosodje, in obvestilu priložiti dokaze, ki so podlaga za tako presojo.

(3) Če upravitelj pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti v postopku zaradi insolventnosti ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je bil storjen prekršek iz 489.a, 490. ali 491. člena tega zakona,

mora o tem obvestiti ministrstvo, pristojno za pravosodje, in obvestilu priložiti dokaze, ki so podlaga za tako presojo.

V. OSNUTEK PODZAKONSKEGA AKTA:

Na podlagi 2. in 3. točke prvega odstavka 114. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US in Uradni list RS, št. __/23) ministrica za pravosodje izdaja

P R A V I L N I K
o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen
(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik ureja:
– tarifo za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije,
– tarifo za odmero nagrade zaradi izvajanja dodatnih nalog in pristojnosti upravitelja v postopku odpusta obveznosti
– pavšalno nadomestilo za prevzem poslov razrešenega upravitelja,
– stroške, do povrnitve katerih je upravičen upravitelj, in
– pavšalni znesek za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom.

II. SPLOŠNO PRAVILO O ODMERI NAGRADE

2. člen
(davek na dodano vrednost)

Nagrada za delo upravitelja se poveča za davek na dodano vrednost, če je upravitelj zavezanec za plačilo tega davka.

3. člen
(uskladitev zneskov)

Zneski iz te tarife se spreminjajo glede na rast cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji, ki jo ugotavlja Statistični urad Republike Slovenije. Sprememba zneskov tarife je možna v primeru, ko rast cen življenjskih potrebščin od uveljavitve zadnjega zvišanja preseže 10 odstotkov.

III. NAGRADA ZA DELO UPRAVITELJA V STEČAJNEM POSTOPKU

4. člen
(povečanje nagrade v stečajnem postopku nad banko ali zavarovalnico in v stečajnem postopku z mednarodnim elementom)

V stečajnem postopku nad banko ali zavarovalnico in v stečajnem postopku z mednarodnim elementom v skladu z določbami Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljnjem besedilu: Zakon) se upravitelju prizna povečanje vseh nadomestil, vključenih v nagrado, za 15 odstotkov.

5. člen
(nadomestilo za izdelavo otvoritvenega poročila)

(1) Nadomestilo upravitelja za izdelavo otvoritvenega poročila se odmeri/znaša …

(2) Če se v stečajnem postopku nadaljuje poslovanje stečajnega dolžnika (317. člen Zakona) se poleg nadomestila po … odstavku tega člena odmeri …

6. člen
(nadomestilo za preizkus terjatev)

(1) Nadomestilo upravitelja za preizkus terjatev se odmeri po naslednji preglednici:
…

(2) Upravitelju v postopku prisilne likvidacije se nadomestilo po tem členu ne prizna.

7. člen
(nadomestilo za unovčenje stečajne mase in razdelitev)

(1) Nadomestilo upravitelja za unovčenje stečajne mase in razdelitev se odmeri po naslednji preglednici:
…

(2) Nadomestilo, določeno po prvem odstavku tega člena, se zviša za 20 odstotkov, če je bilo premoženje unovčeno kot poslovna celota (343. člen Zakona).

8. člen
(nadomestilo izvajanja dodatnih nalog in pristojnosti upravitelja v postopku odpusta obveznosti)

Znotraj postopka osebnega stečaja se upravitelju prizna v skladu s 400. členom Zakona dodatno nadomestilo v znesku … eurov. Pri odločanju o višini nadomestila po tem odstavku sodišče upošteva dejanski obseg upraviteljevega dela. Nadomestila po tem odstavku ni mogoče določiti pred potekom leta, na katero se nanaša.

9. člen
(razrešitev upravitelja)

(1) Upravitelj, ki je razrešen zaradi kršitve svojih obveznosti, mora v osmih dneh po pravnomočnosti sklepa sodišča o razrešitvi vrniti v stečajno maso vso v postopku izplačano nagrado.

(2) Upravitelj, ki je razrešen na svojo zahtevo in je iz naslova nagrade za delo upravitelja prejel več, kakor znaša del nagrade, sorazmeren z obsegom dejanj, ki jih je opravil do svoje razrešitve, in zmanjšan za pavšalno nadomestilo za prevzem poslov razrešenega upravitelja, mora v 15 dneh po pravnomočnosti sklepa sodišča o razrešitvi vrniti v stečajno maso presežek nagrade.

(3) Če razrešeni upravitelj ne ravna po prvem ali drugem odstavku tega člena, mora novi upravitelj v 15 dneh po preteku petnajstdnevnega roka za prostovoljno plačilo pristopiti k izterjavi neplačane obveznosti razrešenega upravitelja.

(4) Upravitelj, ki je bil razrešen na svojo zahtevo, nima pravice do dela nagrade, katerega plačilo bi v skladu z 2. točko drugega odstavka 104. člena Zakona sicer imel pravico zahtevati ob predložitvi svojega končnega poročila. Ta del nadomestila se ne upošteva pri določanju dela nagrade, sorazmernega z obsegom dejanj, ki jih je opravil pred razrešitvijo.

IV. NAGRADA ZA DELO UPRAVITELJA V POSTOPKU PRISILNE PORAVNAVE

10. člen
(nadomestilo za preizkus terjatev)

(1) Nadomestilo upravitelja za preizkus terjatev se odmeri po preglednici iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika tako, da se znesek nadomestila pomnoži s količnikom 0,5.

(2) V postopku prisilne poravnave po posebnih pravilih Zakona, ki veljajo za prisilno poravnavo nad srednjo ali veliko družbo (oddelek 4.8 Zakona), se nadomestilo za preizkus terjatev odmeri po preglednici iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika tako, da se v postopku nad veliko družbo pomnoži s količnikom 0,75, v postopku nad srednjo družbo pa s količnikom 0,6.

11. člen
(nadomestilo za izdelavo poročila o vpisu in vplačilu novih delnic)

Nadomestilo upravitelja za izdelavo poročila o vpisu in vplačilu novih delnic se odmeri po preglednici iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika glede na upnike, ki so jih vpisali in vplačali.

12. člen
(nadomestilo za izdelavo poročila o izidu glasovanja o sprejetju prisilne poravnave)

(1) Nadomestilo upravitelja za izdelavo poročila o izidu glasovanja o sprejetju prisilne poravnave se odmeri po preglednici iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika tako, da se znesek nadomestila pomnoži s količnikom 0,5.

(2) V postopku prisilne poravnave po posebnih pravilih Zakona, ki veljajo za prisilno poravnavo nad srednjo ali veliko družbo (oddelek 4.8 Zakona), se nadomestilo za izdelavo poročila o izidu glasovanja o sprejetju prisilne poravnave odmeri po preglednici iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika tako, da se v postopku nad veliko družbo pomnoži s količnikom 0,75, v postopku nad srednjo družbo pa s količnikom 0,6.

13. člen
(nadomestilo za opravljanje nadzora)

Nadomestilo upravitelja za opravljanje nadzora po 171. členu Zakona se za vsak začet mesec postopka določi po naslednji preglednici:

…

14. člen
(odmera nagrade v primeru ustavitve postopka prisilne poravnave)

(1) Če sodišče izda sklep o ustavitvi postopka prisilne poravnave pred glasovanjem upnikov o potrditvi prisilne poravnave, ima upravitelj pravico do dela nadomestilaza preizkus terjatev, sorazmernega z obsegom dejanj, ki jih je opravil do ustavitve postopka prisilne poravnave.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka se nadomestilo za opravljanje nadzora odmeri v skladu s prejšnjim členom.

15. člen
(pravica razrešenega upravitelja zahtevati plačilo nagrade)

Upravitelj, ki je bil razrešen na svojo zahtevo, pridobi pravico zahtevati plačilo dela nagrade, sorazmernega z obsegom dejanj, ki jih je opravil do svoje razrešitve, in zmanjšanega za pavšalno

nadomestilo za prevzem poslov razrešenega upravitelja, šele ko pravico zahtevati plačilo svojega dela nagrade pridobi novi upravitelj.

V. PAVŠALNO NADOMESTILO ZA PREVZEM POSLOV RAZREŠENEGA UPRAVITELJA

16. člen
(odmera nadomestila)

(1) Novi upravitelj lahko zahteva priznanje pavšalnega nadomestila za prevzem poslov razrešenega upravitelja le, če je razrešeni upravitelj že začel opravila v postopku.

(2) V stečajnih postopkih znaša pavšalno nadomestilo pet odstotkov od vseh v postopku že izplačanih in z načrtom poteka postopka predvidenih nadomestil, vključenih v nagrado upravitelja.

(3) V postopku prisilne poravnave znaša pavšalno nadomestilo pet odstotkov v postopku prisilne poravnave odmerjene nagrade upravitelja.

VI. NAGRADA ZA DELO UPRAVITELJA V POSTOPKU PRISILNE LIKVIDACIJE

17. člen
(odmera nagrade)

Če v tem pravilniku ni določeno drugače, se pravila za odmero nagrade za delo upravitelja v stečajnem postopku smiselno uporabljajo tudi za odmero nagrade upravitelja v postopku prisilne likvidacije.

VII. STROŠKI, DO POVRNITVE KATERIH JE UPRAVIČEN UPRAVITELJ

18. člen
(odločanje sodišča o povrnitvi stroškov upravitelju)

Pri odločanju o povrnitvi stroškov upravitelju v skladu s 105. členom Zakona sodišče upošteva samo tiste stroške, ki so bili potrebni za opravljanje nalog in pristojnosti upravitelja.

19. člen
(stroški prevoza)

(1) Upravitelj ima pravico do povrnitve stroškov prevoza. Stroški prevoza obsegajo stroške za prevoz z javnim prevoznim sredstvom (vlak, avtobus, ladja in letalo) ali stroške za prevožene kilometre z lastnim prevoznim sredstvom.

(2) Stroški iz prejšnjega odstavka obsegajo izdatke za prevoz od upraviteljeve pisarne do kraja, kjer naj bo opravljeno dejanje, ki se ga upravitelj udeleži.

(3) Stroški prevoza se povrnejo za prevoz po najkrajši poti. Upravitelj prosto izbira, ali bo prevoz opravil z lastnim ali javnim prevoznim sredstvom.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena se stroški prevoza ne povrnejo, če razdalja med upraviteljevo pisarno do kraja, kjer naj bo opravljeno dejanje, znaša manj kakor dva kilometra.

19. člen
(obračun stroškov prevoza)

(1) Če upravitelj potuje z javnim prevoznim sredstvom, se mu stroški povrnejo v višini dejanskih izdatkov, ki jih mora upravitelj izkazati s predložitvijo kopij računov.

(2) Če upravitelj potuje z javnim prevoznim sredstvom, je upravičen do uporabe poslovnega ali 1. razreda in uporabe spalnika na vlaku ali kabine na ladji, če potuje ponoči.

(3) Če upravitelj potuje z lastnim prevoznim sredstvom, se mu stroški povrnejo v višini kilometrine, ki za vsak prevožen kilometer znaša odstotkov cene enega litra neosvinčenega 95-oktanskega motornega bencina.

20. člen
(dnevnice, stroški prehrane in prenočišča)

(1) Upravitelj ima pravico do dnevnice za odsotnost iz kraja pisarne, ki se odmeri v deležu povprečne mesečne plače v gospodarstvu Republike Slovenije za pretekle tri mesece. Delež povprečne plače znaša 2,5 odstotka za odsotnost od osem do dvanajst ur, za daljšo odsotnost pa pet odstotkov.

(2) Upravitelj ima pravico do povrnitve stroškov za prehrano in prenočišče, če je moral zaradi opravljanja nalog ali pristojnosti v postopku ostati zunaj kraja svoje pisarne več kakor deset ur; v ta čas se všteva tudi čas, potreben za pot v kraj, kjer je opravljal delo upravitelja, in za vrnitev.

21. člen
(stroški pisarniškega poslovanja)

Upravitelj ima pravico do povrnitve stroškov izdatkov za poštne in telefonske storitve, obrazce, za bančne storitve, za fotokopiranje in prepisovanje spisov, listin ter dokumentacije in za podobne izdatke v …

VIII. PAVŠALNI ZNESEK ZA KRITJE DRUGIH STROŠKOV STEČAJNEGA POSTOPKA, KI SE KONČA BREZ RAZDELITVE UPNIKOM

22. člen
(višina pavšalnega zneska)

Pavšalni znesek za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom, znaša:
- v postopku stečaja nad pravno osebo: …
- v postopku osebnega stečaja in stečaja zapuščine: …

KONČNA DOLOČBA

23. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati …

Št. ____
Ljubljana, _____
EVA ____